

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ΄

ΑΡΙΘ. — 26

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κληρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

+ Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
+ Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
+ Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Ἑλλ. Φιλολογικὸς Σύλλογος — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Σχολῶν τελευταὶ — Ἐκκλησία Ἀβυσηνίας — Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος ὑπὸ Θεοδώρου Εὐστρατιάδου — Ἡ ἐν Θεσπρωτίᾳ κώμη τοῦ Ἱερομηρίου — Τὰ ἐν τῇ διατριβῇ περὶ Μικκρίου Πατρῖου παρράματα — Ρωσικὰ διηγήματα (ὑπὸ Π. Λέφα) — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ τρίτον καὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος ζωῆς συμπληρώσας πᾶσι γνωστὸν κατέστησεν οὐ μόνον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸν σκοπὸν καὶ τὰς ἐργασίας, ἐν λεπτομερείᾳ μὲν παρὰ ταῖς ἀνεπτυγμέναις κοινωνικαῖς τάξεσιν, ἐν γένει δὲ καὶ κεφαλαιωδῶς παρὰ τῷ φιλομαθεῖ ἑλληνικῷ λαῷ. Δύο γενεαὶ ἐπιστημόνων καὶ λογίων, ἐν τῷ Συλλόγῳ μέχρι σήμερον ἐργασθέντων, ἐπαρκῶς συνετέλεσαν εἰς τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν ἀπόσκοπον ἄλλοτε καὶ εὐμαρῆ λειτουργίαν αὐτοῦ, εἰς τὴν κατὰ τὸ δυνατόν ὑποστήριξιν τοῦ τε ἐκπαιδευτικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ χαρακτῆρος. Εἰς τε τοῦτο καὶ εἰς ἐκεῖνο φάλαγξ ἑλλήνων λογίων καὶ τινῶν ξένων ἑλληνιστῶν παρέσχε τὴν ἀρίστην αὐτῆς συμβολὴν εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐπιδίωξιν τοῦ σκοποῦ, ὃν ἀρχῆθεν ὁ Σύλλογος ἑαυτῷ

ᾤρισε πολικὸν ἀστέρα, πρὸς ὃν ἔδει ν' ἀποβλέπη καὶ πρὸς ὃν οὐδέποτε διέλιπεν ἀποβλέπων. Εἰς τοῦτο τε καὶ εἰς ἐκεῖνο θίασος φιλογενέστατος ἑλλήνων ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων καὶ τραπεζιτῶν ὑλικὰ πλουσίως ἐχορήγει τὰ μέσα πρὸς ἐπιδίωξιν ἔθνοπρεποῦς σκοποῦ, ὃν εἶτα προεστήσατο ὁ Σύλλογος ἑαυτῷ, ἥτοι τῆς ὑποστηρίξεως καὶ διαδόσεως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν χώραις, ἀτυχῶς, ἀδυνατούσαις ἐξ ἰδίων νὰ πράξωσι τοῦτο. Βεβαίως ἦν καιρὸς ἄλλοτε παρ' ἡμῖν ὑλικῆς εὐεξίας ιδιωτικῶν τε καὶ κοινῶν ταμείων, ἀρκεταὶ δὲ χρημάτων ποσότητες εἰσέρρεον εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου καὶ δι' αὐτοῦ, μετὰ προηγουμένην ἐξέτασιν, διενέμοντο πτωχοῖς σχολαίαις, καὶ ὀλίγα ἢ πολλὰ πᾶσα κοινότης, ἀνάξια ἑαυτῆς πάσχουσα καὶ πενομένη, ἀπελάμβανεν, εὐγνωμονοῦσα ταῖς παρ' ἡμῖν λογιαῖς ταῖς κόπον πολὺν καταβάλλουσι πρὸς ἔθνικόν ἔργον τοιοῦτο. Οὕτω λόγιος Ἑρμῆς καὶ ἔμπολαῖος Ἑρμῆς, καθὼς οἱ πρὸ τριακονταετίας ἐκαυχῶντο, συνεβάλλοντο ἀλλήλοις ὑπὲρ ἐργασίας ἔθνικῆς, τιμησάσης παρὰ τῷ ἔθνει τὸ ὄνομα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τῶν ἑλλήνων τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τῶν παρ' ἡμῖν προκεχωρημένων κατὰ τὴν ἡλικίαν λογίων οἱ μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου λαβόντες ἀξιόπιστοι γίνονται μάρτυρες τῆς ἐπίσης ἀποτελεσματικῆς ἐπιδιώξεως τοῦ ἐτέρου σκοποῦ τοῦ φιλολογικοῦ τούτου καὶ ἐπιστημονικοῦ παρ' ἡμῖν ἰδρύματος, τῆς καλλιέργειας δὴ τῶν ἐπιστημῶν, τῆς παρά τῷ λαῷ ἡμῶν διάδοσεως τῶν προισμμάτων αὐτῶν καὶ πολλῶν κοινωφελῶν γνώσεων, καὶ διὰ τῆς ἀνερευνησεως τῆς πατρῴου ἡμῶν ἱστορίας καὶ κυρίως τῆς ὀλίγον γνωστῆς ἡμῖν μεσήλικος, ἐκκλησιαστικῆς τε καὶ τῆς θύραθεν. Τῶν δὲ νεωτέρων, τῶν ἀπὸ ὀλίγων ἐνιαυτῶν μετεχόντων τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου, οἱ περιεργοὶ καὶ φιλομαθεῖς ἔχουσιν ἐνώπιον αὐτῶν τριάκοντα δύο τόμους ἐκδόσεων τοῦ σωματείου, καὶ μαρτυροῦσιν οὗτοι τρανῶς ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν ἀρκετὴν, ἣτις ἠδύνατο νὰ ἦ περισσοτέρα καὶ μᾶλλον καρποφόρος εἴπερ ἐν εὐρωστία διέκειτο τὸ τοῦ Συλλόγου ταμεῖον· ὡς ἐνέκρινεν ἐγκαίρως ἵνα καταστήσῃ διὰ τοῦ τύπου γνωστὸν τὸ Σχεδίασμα τοῦ κ. Μ. Παράνικα περὶ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν παρ' ἡμῖν σχολείων, ὡς ἀνέλαβε τὴν διὰ τῆς Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης ἀπογραφὴν τῶν ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν δημοσίαις βιβλιοθήκαις, θεία μοῖρα, περιτωθέντων χειρογράφων καὶ ἐξέδωκε δύο μικροὺς τόμους, οὕτως ἠδύνατο, εἴπερ εὕρισκοντο καὶ ἕτεροι γενναῖοι χορηγοί, νὰ διατάξῃ τὴν ἐξακόλουθησιν τοιούτων ἐρευνῶν. Ὁμολογητέον δ' ὅτι τῶν τοιούτων ἐπιφανῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνημάτων ὑπέρκειται ἡ ἐρευνα τῆς ἐπὶ βυζαντινῶν Κωνσταντινουπόλεως, εἰς ἣν ἐπεδόθησαν τῶν ὁμογενῶν οἱ ζῆλον πλουτοῦντες καὶ πλείονες ἀλλογενεῖς, καὶ καιρὸν ἔχοντες, καὶ ἐν εὐμαρείᾳ ζῶντες, καὶ μέσα μελέτης πολλὰ κεκτημένοι. Καὶ οὕτως ἐργασία τοιούτη ἐπιστημονικὴ συνέστησεν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐν Εὐρώπῃ λογίων τὸν Σύλλογον, τιμήσαντα καὶ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ καὶ τῷ Νέῳ κόσμῳ τὸ ὄνομα τῶν ἐλλήνων λογίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς.

Τοιαύτην ἐπιστημονικὴν δολιχοδριμίαν ἐξοχον, καρποφόρον διὰ τε τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ λαοῦ ἡμῶν, ἐν καιροῖς ὑπεστήριξαν οἱ πλοῦτον ὑλικὸν κεκτημένοι καὶ τοῦτον τῷ πλούτῳ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων καλλύνοντες· Ζωγράφοι δὲ καὶ Ζαρίφαι, καὶ τῶν ὁμο-

γενῶν ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν ἀριπρεπέστατος ἐπὶ φιλογενεῖα θιάτος ἐχορήγησε καὶ πρὸς οἰκοδομὴν καλλιμαρμάρου κτιρίου, σῶζοντος ἀπὸ καιρικῶν ἐπηρεϊῶν βιβλιοθήκην καὶ πολυτίμους ἀρχαιολογικὰς συλλογὰς, καὶ πρὸς ὑποστήριξιν σχολείων καὶ πρὸς διάδοσιν καὶ ἐρμηγείαν ἅμα μὲν τῶν θησαυρῶν τῆς πατρῴου σοφίας, διὰ τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθήκης, ἅμα δὲ κοινωφελῶν γνώσεων ἐκ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, μεταδιδόμενων τῷ λαῷ διὰ τῶν δημοσίων μαθημάτων. Οὐδεὶς δ' ἀγνοεῖ ὅτι ταῦτα, ἀπὸ τεσσαρακονταετίας διδασκόμενα, διὰ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου εἰσήχθησαν παρὰ πολλὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις Ἀδελφότησιν. Ὑγιῶν δὲ γνώσεων φῶς ἤδη διαδίδεται διὰ τοῦ κοινῆς τούτου πνευματικοῦ ἀγῶνος πανταχοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, ὅπου πάλλουσι καρδίαι εὐγενεῖς, τὴν πάτριον εὐκλειαν καὶ σοφίαν ποθεῦσαι νὰ ἐπαναγάγωσιν εἰς τὴν πρώτην τῶν Μουσῶν κοίτιδα.

Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου καθηκόντως ἡ μήτηρ Ἐκκλησία εὐλογοῦσα ὑπεστήριξε· καὶ κληρὸς ἱερός ὁ παρ' ἡμῖν, ὁ ἀνώτερος ἰδίᾳ, κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ κτιρίου συνεισῆνεγκε, καὶ κατὰ τὰς πανηγυρικὰς ἐορτὰς τοῦ Συλλόγου καὶ ἄλλοτε ποτε προσήρογετο, καὶ τῷ Συλλόγῳ ἔκτοτε παρέπεμπεν ἐπὶ μελέτῃ ἐκπαιδευτικὰ τινὰ ζητήματα. Ἡδὴ τῆς προστασίας ταύτης ὁ Σύλλογος ἀπολαύων ἔλαβε πρὸ διετίας σχεδὸν ἀπτόν τεκμήριον ὑλικῆς προστασίας τῆς Μ. Ἐκκλησίας, προϋφηγουμένου τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακείμ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, ἀνομολογεῦντος τὰς ἐξόχους καὶ ἐπωφελεῖς τῷ ἔθνει, τῇ ἐπιστήμῃ, ταῖς γράμμασι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐργασίας τοῦ Συλλόγου ἡμῶν, τοῦ παρ' ἡμῖν ἐν Ἀνατολῇ τὸν τόπον ἐπέχοντος ἔθνικῆς ἀκαδημίας, μετὰ τὴν αἰωνόβιον τοιαύτην πατριαρχικὴν ἡμῶν καὶ ἔθνικὴν ἀκαδημίαν, τὴν Μ. τοῦ Γ. Σχολῆν. Διότι καὶ αὕτη σύλλογον ἀπέτελει ἄλλοτε σοφῶν ἀνδρῶν, καὶ μέλη αὐτῆς ἀνεκήρυττε, καὶ σχολὰς μεγάλας ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ τὴν ἐπιτροπείαν αὐτῆς ἐλάμβανε, καὶ λεξικῶν ἀνεδέχετο σύνταξιν. Ἡ Ἐκκλησία εὐλογεῖ, διότι ἀγαπᾷ καὶ τιμᾷ τὸ ἔργον τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τοῦ συνεγίζοντος ἐκεῖνο καὶ συμπληροῦντος, ὅστις ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ κεκτη-

ρυγμένους ἐγγράφως ἀπὸ τεσσαράκοντα καὶ τριῶν ἐνιχυτῶν ὑπουργοῦς τοῦ τε βασιλείου κράτους καὶ ξένων κρατῶν, καὶ σοφὰς ἀκαδημίας καὶ πανεπιστήμια, καὶ ποτε αὐτοκράτορα ἐξ Ἀμερικῆς σεπτὸν καὶ ἑλληνιστὴν δόκιμον, τιμήσαντα μίαν αὐτοῦ συνεδρίασιν.

Νῦν τὸ κοινωφελὲς σωματεῖον πένεται, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν ὕλικήν τῶν ὁμογενῶν ἀντίληψιν. Ἐὰν ἕτερα σωματεῖα, μέλλοντος προβληματικοῦ ἢ βεβαίου, καθὸ καὶ ταῦτα δημιουργήματα διανοίας ἀνθρωπίνης ἐπισφαλοῦς, ἢ καὶ λογισμῶν δειλῶν κυήματα, ἃ μὲν ἐζήτουν, ἃ δ' ἀξιοῦσιν ὑπὲρ ἐαυτῶν κοινὰς συνδρομὰς, τὰ μὲν ἐργασθέντα ἀμερολήπτως καὶ κοπιωδῶς ἄλλοτε, τὰ δὲ ἐπαγγελλλόμενα νὰ ἐργασθῶσιν ἀπὸ τοῦ νῦν, ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, ὁ τιμήσας ἐν Εὐρώπῃ τὸ ὄνομα τῶν ἑλλήνων ἐπιστημόνων καὶ λογίων, μηδεμίαν τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ λύπης ἀφορμὴν πικρασχῶν, ἅτε τὰ θέσμια περιέπων καὶ σεβόμενος καὶ ἐν εὐσεβεῖ ἐπιστημονικῷ πνεύματι ἐργασθεὶς, ἀπὸ τοῦ πρώτου αὐτοῦ προέδρου τοῦ ἀειμνήστου ἱατροῦ καὶ θεολόγου Στεφάνου Καραθεοδωρῆ καὶ τοῦ πρώτου ἰδρυτοῦ Κωνσταντίνου Ἡροκλέους Βασιάδου, μέχρι τῶν νῦν περιφραδῶς ἐργαζομένων, ἀξιοῖ δικαίως ὕλικήν βοήθειαν, ἣν οὐ μετὰ πολὺ ἐπικαλεσθήσεται ὁ Σύλλογος δι' ἰδίας ἐπιτροπῆς.

Ἄνευ βηθείας τριαύτης, ἄνευ γενναίας ὑποστηρίξεως, ἧς ἐστὶν ἄξιος, ἕνεκα καρπορωτάτου καὶ νομοταγοῦς παρελθόντος, κινδυνεύει ν' ἀνακόψῃ τὸ τιμήσαν αὐτὸν ἐν Ἑσπερίᾳ καὶ Ἀμερικῇ λαμπρὸν αὐτοῦ καὶ θαυμάσιον ἔργον. Δυστυχῶς, ἐπαίτεϊ, καὶ πρέπει νὰ παρασκευάσῃ ἑαυτῷ παρὸν βεβαίον καὶ μέλλον ἀνεπισφαλές, οἱ δὲ ὁμογενεῖς, οἱ ἀγαπήσαντες αὐτὸν, οἱ παρ' αὐτὸν ἕτερα βλέποντες ὑπὸ ξένων ἰδρῶμενα σωματεῖα καὶ ὁμίλους, τὴν δόξαν αὐτοῦ ζηλοῦντα καὶ ὃν κρατεῖ στέφανον ζητοῦντα νὰ λάβωσι, πιστεύομεν ὅτι προθύμως θέλουσιν ἔλθει ἀρωγοὶ αὐτῷ, παρέχοντες ἐκεῖνο, οὗ ἐστὶν ἄξιος. Ὡς ὑποστηρίζομεν σχολὰς ἐθνικὰς, οὕτω πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ πιστεύσωμεν ὅτι ἴδρυμα καὶ ὁ Σύλλογός ἐστὶν ἐθνικόν, τὸ ἔργον ἐκεῖνων συμπληρῶν καὶ συνεχίζων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Βασιλικὴ ἑορτή.—Τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Πέτρου τοῦ Α' ἄγοντος τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν, δοξολογία ἐπὶ τούτῳ ἐψάλη ἐν τῷ ναυδρίῳ τῆς ἐν Πέραν σερβικῆς πρεσβείας· ἐντολῇ δὲ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος παραστάς ἐν αὐτῇ διηρομήνευσε τὰς συγχαρητηρίους πατριαρχικὰς εὐχὰς ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν ἐπιτετραμμένον τῆς Σερβίας κ. Γσόχατζιτς.

Χοροστάσια.—Τοῦ ἐν Φερίκιοι ἱεροῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων πανηγυρίζοντος τῇ π. τετάρτῃ, ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐν μέσῳ ἀπειροπληθεστάτης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

Ἀρχιγένεια Ἐκπαιδευτήρια.—Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἀπῆλθεν εἰς Ἐπιβάτας ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἑλλογ. καθηγητῶν κκ. Κ. Ζαχαριαδου, Καρνηλίου Σπαθάρη καὶ τοῦ ἱατροῦ κ. Ν. Φερμάνογλου, τοῦ προέδρου τῆς ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτηρίων σεβασμ. μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντίνου ἀπελθόντος τῇ κυριακῇ. Μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς συναπῆλθεν καὶ ὁ λογιστὴς τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Σαραφιανὸς, γραμματεὺς τῆς ἐφορίας.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Τῇ τετάρτῃ ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο κατὰ τὴν εἰς τὴν Σχολὴν ἐπὶ ταῖς ἐξετάσεσι μετάβασιν αὐτοῦ τὸν διευθυντὴν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς, ἄγοντα τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν. Τῇ δὲ τρίτῃ (29 λήξαντος) συνεχάρη τηλεγραφικῶς τοῖς ἐκ τῶν ὁμογενῶν ἐπίσης ἐορτάζουσι κ.κ. Παυλάκη πασᾶ Φενερλῆ, Παύλῳ Κορωνάκη καὶ Πέτρῳ Σκυλίτση.

Ἁγιον Ὄρος.—Τῇ τετάρτῃ ἀπῆλθεν εἰς Ἁγιον Ὄρος, χάριν προσκυνήσεως, ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρώην Σωζοαγαθοπόλεως κ. Κωνσταντίνος.—Τῇ 21 λήξαντος ἰουνίου, μετὰ μακρὰν νόσον, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ ὁ ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν ἠγουμενεύων τῆς ἱερᾶς τοῦ Κουτλουμουσίου μονῆς ἀρχιμανδρίτης Μελέτιος Κουτλουμουσιανός. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰσελθὼν ἐν τῇ μονῇ καὶ πλέον μιᾶς τεσσαρακονταετίας ὑπηρετήσας αὐτῇ, εἰργάσθη μετὰ ζήλου, συντελέσας εἰς τὴν οἰκονομικὴν εὐεξίαν τοῦ ἱεροῦ σεμναίου,

ὑπὲρ οὗ πολλὰς διενήργησε συνδρομὰς καὶ ἐν Βλαχία μόνων καὶ τῆς ρωσικῆς αὐτοκρατορίας πολλὰς ἐπαρχίας διελθόν. Λευκάδιος τὴν πατρίδα, διεκρίνετο διὰ λεπτότητα τρόπων καὶ λελογισμένην εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους ἀφοσίωσιν.

ΣΧΟΛΩΝ ΤΕΛΕΤΑΙ

Η'. Πατριαρχικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς Μαρασλῆ.

Σεμνὴ καὶ ἐπιβάλλουσα ἦν ἡ τελετὴ τῆς Πατριαρχ. ἀστικῆς Σχολῆς Μαρασλῆ, ἡ τῆ παρελθούσῃ κυριακῇ, 27 λῆξαντος, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ παιδευτηρίου ἐν μέσῳ πᾶλλοῦ φιλομύσου ἀκροατηρίου γενομένη ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐτησίων γραπτῶν καὶ προφορικῶν ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν. Τῆς τελετῆς προέστη ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης μετὰ τινων ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν καὶ τοῦ σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, πανερ. μητροπολίτου Σάρδεων κ. Μιχαὴλ Κλεοβούλου καὶ τινων ἀνωτέρων κληρικῶν.

Τῆς εἰθισμένης ἱεροτελεστίας γενομένης, ὁ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς ἐλλόγιμος κ. Α. Τοζίδης καὶ ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων κ. Γ. Τζεράγγλους, ἱατρὸς, μετὰ ὕμνους ψαλέντας πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἶτα πρὸς τὴν Α. Α. Μ. τὸν Ἄνακτα ἡμῶν καὶ τὸν παναγιώτατον οἰκουμ. πατριάρχην, ἀπήγγειλαν ἀλληλοδιαδόχως τὰς οἰκείας λογοδοσίας ἐκθέμενοι ὁ μὲν τὴν πνευματικὴν ὁ δὲ τὴν οικονομικὴν τοῦ σχολείου κατάστασιν κατὰ τὴν λήξανσαν σχολικὴν περίοδον, ἐκφράσαντες τὴν θερμὴν εὐγνωμοσύνην τῆς σχολῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἐπὶ τῇ πατρικῇ προστασίᾳ καὶ τῇ στοργῇ, ἣν ἀείποτε ἐπέδειξεν πρὸς ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῆς σχολῆς.

Ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσφράγισε τὴν λιμπρὰν τελετὴν διὰ προσφωνήματος ἐξ ὑπογυίου, καὶ ἐξέφρασε τὴν ὀρελλομένην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν παναγιώτατον πατριάρχην πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως κ. Κωνσταντῖνον, ἐπὶ τῇ μερίμνῃ τῆς ἀνεγέρσεως κτιρίου καταλλήλου διὰ τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν, καὶ πρὸς τὸν γεναιόφρονα ἰδρυτὴν καὶ χορηγὸν τὸν μέγαν ἔθνικὸν εὐεργέτην κ. Γρηγόριον Μαρασλῆν, καὶ ἐπεδαψίλευσε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἐπὶ πάντας τοὺς μοχθήσαντας ὑπὲρ τῆς ἐπὶ τὰ κρείττω πνευματικῆς καὶ ὕλικῆς προκοπῆς τοῦ ἰδρύματος· ἠΐχτο δ' ἐν τέλει ὑπὲρ ἀδιαπτώτου ὑγείας τῆς Α. Α. Μ. τοῦ φιλολάου καὶ τῶν γραμμάτων ἐνθέρμου προστάτου Ἄνακτος ἡμῶν Σουλτᾶν Ἀβδὺλ Χαμίτ Χὰν τοῦ Β'.

Θ'. Ἑλληνογαλλικῆς ὀρθοῦ. Σχολῆς θηλέων «Ἑλικῶν»

Παρχλησίαν τελετὴν ἐτέλει αὐθιμῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλόλογ. Σλλόγου, ἐν μέσῳ πυκνῆς φιλομούσου δημηγύρεως, καὶ ἡ ἑλληνογαλλικὴ ὀρθόδοξος τῶν θηλέων σχολῆ «Ἑλικῶν», ἡ διευθυνμένη δεξιῶς ὑπὸ τῶν ἐλλογίμων δεσποινίδων ἀδελφῶν Σαντοριναίου καὶ ἰδίᾳ τῆς πεπειραμένης καὶ φερεπόνου κ. Εὐτέρπης Σαντοριναίου, ἣτις διὰ ἐκθέσεως συντόμου καὶ γλαφυρᾶς ἀπεικόνισε τὴν πορείαν τοῦ παιδευτηρίου κατὰ τὸ λήξαν ἔτος. Τῆς τελετῆς ταύτης προέστη ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμ. πατριάρχην, διὰ τῆς πατρικῆς αὐτῷ στοργῆς καὶ προστασίας περβάλλοντα καὶ τὴν σχολὴν ταύτην, ὁ ἕκ τῶν συνοδικῶν μητροπολίτης Βελεγράδων κ. Βασίλειος, ὅστις

καὶ ἐν τέλει ἐπιδαψίλευσε τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἀνυσίμῳ πορείᾳ τοῦ φυτωρίου ἐπαινέσας τὰς ωιλοτίμως καὶ ζηλωτῶς πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῆς τρυφερᾶς θηλείας νεότητος μοχθούτας δεσποινίδας Σαντοριναίου.

Ἀντιπρόσωποι εἰς ἐτάσεις σχολῶν τῆ 4 ἰουλίου 1901.

α'.) Χάσκιοῦ θηλέων ὁ πρ. Μελενίκου Κωνσταντῖνος β'.) Ἐγρί-καποῦ ἀρρένων ὁ πρ. Ἐρσεκίου Ἰγνάτιος γ'.) Μουχλίου-Ποτηρᾶ τελετῆ ὁ πρ. Κώρου Παῦλος δ'.) Φερίκιοῦ ἐκπαιδευτηρίων ὁ πρ. Δισκάτης Ἰωαννίκιος, ε'.) Ταταούλων θηλέων ὁ Παμφίλου Μελισσηνός, ς'.) Διπλοκονίου τελετῆ ὁ Συνάδων Εὐγένιος, ζ'.) Βαθεσχωρίου θηλέων ὁ Μ. Ἄρχιμ. Νικόδημος, η'.) ἀγ. Κων(τῖνου) Ὑψωμαθείων ἀρρένων ὁ ἀρχιμ. Γρηγόριος Παπαδόπουλος, θ'.) Ἐξ Μαρμαράων ἀρρένων ὁ ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Δάσκαρις, ι'.) Τόπ-καποῦ ἀρρένων ὁ ἀρχιμ. Ἀντώνιο, Ἀντωνίνης, ια'.) Ὑψωμαθείων Νηπιαγωγέτον ὁ ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολίτης, ιβ'.) Τζιβχλίου θηλέων ὁ ἀρχιμ. Μελέτιος Λουκάκης, ιγ'.) Μεσαχώρου τελετῆ ὁ ἀρχιμ. Λεόντιος Λιθέριος ιδ'.) Τεκίρ-σεράιου ἀρρένων ὁ ἀρχιμ. Ἀνθιμος Ἀλεξιάδης, ιε'.) Εὐαγγελιστρίας τελετῆ ὁ Μ. Κατηχητῆς Ἀλέξανδρος Ζῶτος, ις'.) Ξηροκρήνης ἀρρένων ὁ ἱεροδ. Τιμόθεος Σοριανός.

Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Π. Κ. Ἐκπαίδ. Ἐπιτροπῆς.

ΑΒΥΣΣΗΝΙΑΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ γεραρὸς οἰκουμ. πατριάρχης, κύριος Ἰωακείμ, ὁ πάντοτε εἰδὼς νὰ σπουδάξῃ ἐν τε τοῖς λόγοις καὶ τῆς ἔργοις αὐτοῦ, ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς ἐνταῦθα ἐλεύσεως τῆς γνωστῆς ἀβυσσηνιακῆς προεσβείας, ἐπερωτῶν αὐτὴν τὰ κατὰ τὴν ἄλλως γνωστὴν πίστιν τῆς ἀβυσσηνιακῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ὁμολογουμένως τυγχάνει μίᾳ τῶν ἀρχαίων αἰδεσίμων Ἐκκλησιῶν, ὑπαγομένην πρὸ τοῦ χωρισμοῦ, τοῦ διὰ τοῦ μονοφυσιτισμοῦ ἐπελθόντος, τῷ Πατριαρχεῖῳ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁθεν, συνωδὰ τῷ ἱερωῖ αὐτῆς πόθῳ ἡ Α. Θ. Π. ἐνετείλατό μοι πατρικῶς ὅπως ἐκ μέρους αὐτῆς μεταβὰς παρὰ τῇ ἐν λόγῳ προεσβείᾳ ἐπερωτήσω αὐτὴν προσηκόντως περὶ ὧν εἶπον ἄνω. Πρὶν ἢ μεταβῶ παρ' αὐτῇ, ἐθεώρησα καλὸν καὶ λυσιτελεῖς νὰ καταστρώσω ἃ ἐσκόπουν νὰ προβάλλω αὐτῇ ἐρωτήματα· τοιαῦτα δὲ κατέγραψα ὡδὲκα, τὰ ἐξῆς :

Α'. Τίς ἐκήρυξε πρῶτος παρ' αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον;

Β'. Πόσας οἰκουμ. Συνόδους παραδέχονται;

Γ'. Ποῖον σύμβολον μεταχειρίζονται ἐπ' ἐκκλησίας;

Δ'. Τί φρονοῦσι περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ παναγίου Πνεύματος;

Ε'. Τί πιστεύουσι περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν δύο ἐν αὐτῷ φύσεων;

ΣΤ'. Ποίαν σημασίαν ἔχει παρ' αὐτοῖς ἡ περιτομή;

Ζ'. Τί φρονοῦσι περὶ θείας εὐχαριστίας, μετουσιώσεως, θυσίας, μνημοσύνου ἐπ' αὐτῆς ζώντων καὶ τεθνεώτων;

Η'. Ἐχουσιν ἐπίκλησιν τοῦ παναγίου Πνεύματος πρὸς εὐλογίαν τῶν τιμίων δώρων καὶ μετουσιώσιν;

Θ'. Πόσα μυστήρια ἔχουσι καὶ πῶς τελοῦσιν ἕκαστον τούτων;

Ι'. Δέχονται πρεσβείας ἀγίων;

ΙΑ'. Τί φρονοῦσι περὶ τῶν ἱερῶν εἰκόνων;

ΙΒ'. Τίς ἡ δογματικὴ καὶ διοικητικὴ αὐτῶν σχέσις πρὸς τοὺς κόπτας;

Οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ ἀβυσσῆνιοι μετὰ σεβασμοῦ ἤκουσαν τὸ ὄνομα τοῦ σεπτοῦ πρωθιεράρχου τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ μετ' εὐλαβείας ἐδέχθησαν τὰς διαβιβασθείσας αὐτοῖς εὐχὰς καὶ εὐλογίας αὐτοῦ καὶ μετὰ προθυμίας ἔσπευσαν νὰ ἀπαντήσωσιν εἰς τὰ ἐρωτήματά μου. Ὁ θεολογικὸς ἡμῶν διάλογος, ἐπὶ δίωρον διαρκέσας, ἐγένετο γαλλιστὶ, διερμηνεύοντος νεαροῦ τινος ἀβυσσηνίου μετὰ δυσχερείας τινος, ἐννοεῖται, ὡς μὴ ἀντιλαμβανομένου ἀμέσως τῶν θεολογικῶν ὄρων καὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἐρωτημάτων. Ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου ἐκ τῶν ἀβυσσηνίων ἦτο ἡ Α. Ἐξ. ὁ στρατηγὸς Méchechia Varkie, ὅστις ἐθεολόγει οὐσιωδέστερον καὶ βαθύτερον παρὰ τὸν ἱερομόναχον Φακάδον, ἀρχιμανδρίτην τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀβυσσινιακοῦ μοναστηρίου. Πολλὰ ἀντηλλάγησαν μεταξὺ ἡμῶν ἐν τῇ σειρᾷ τοῦ λόγου, πάντοτε δέ μοι ἐνεποίει βαθεῖαν ἐντύπωσιν ἡ σεμνότης καὶ εὐλάβεια, μεθ' ἧς ἐξεφράζοντο περὶ τῶν μυστηρίων τοῦ χριστιανισμοῦ, μαρτυροῦντες τὴν ὁλοψυχον καὶ παρήγορον αὐτῶν πίστιν.

Τὸ κεφάλαιον τῶν ἀπαντήσεων αὐτῶν εἶνε τὸ ἐξῆς: τὸ Εὐαγγέλιον ἐκήρυξαν παρὰ τοῖς ἀβυσσινίοις, ὡς καὶ οἱ ἕλληνες ἐκκλησιαστικοὶ ἱστορικοὶ ἀναφέρουσι, δύο παρ' αὐτοῖς αἰχμαλωτισθέντες ἕλληνες, Φρουμέντιος καὶ Αἰδέσιος, ὧν ὁ

πρῶτος ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Ἀβυσσηνίας ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου, ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, καὶ μεθρομήνευσε τὴν Ἀγίαν Γραφήν εἰς τὴν αἰθιοπικὴν γλῶσσαν. Κυρίως γνωστὴ παρ' αὐτοῖς εἶνε ἡ πρώτη ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῇ Σύνοδος, ἧς τὸ σύμβολον ἀνεπτυγμένον καὶ συμπεπληρωμένον ὑπὸ τῆς δευτέρας ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀναγινώσκειται πάντοτε ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτῶν ἄθικτον καὶ ἀπαραποίητον· ὅθεν πιστεύουσι καὶ ὁμολογοῦσι τὴν ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπόρουσιν τοῦ παναγίου Πνεύματος. Ὅτε ἠρώτησα περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐνόμισα ὅτι ἤκουσα ἄλλαις λέξεσι τὴν γνωστὴν χριστολογικὴν ἐκφράσιν τῶν ἀλεξανδρινῶν θεολόγων, «μία φύσις τοῦ Θεοῦ Λόγου σεσαρκωμένη»· φαίνεται ὅτι πολλάκις δὲν διακρίνουσι τὴν φύσιν ἀπὸ τῆς ὑποστάσεως καὶ τοῦ προσώπου, ἐξαίρουσι δὲ μετ' ἐμφάσεως τὴν θεότητα, ὡς βάσιν τῆς ὑποστάσεως τοῦ Θεανθρώπου, καὶ πρὸς τοῦτο ὁ στρατηγὸς ἐπανελάμβανε τὸν πρὸς τὸν ἀποστολὸν Φίλιππον λόγον τοῦ Κυρίου, «ὁ ἑώρακῶς ἐμὲ ἑώρακε τὸν Πατέρα» (Ἰωάν. 14, 9), καὶ διὰ τούτου βεβαίως ἠθέλε νὰ παραστήσῃ ὅτι διδάσκουσιν οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι δηλαδὴ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἀποτελεῖ ἰδίαν ὑπόστασιν, ἀλλ' ἡ θεότης ὑπεστήσατο ἑαυτῇ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐρωτώμενοι λεπτομερέστερον καὶ ἀκριβέστερον, ὁμολογοῦσι τὸν ὄρον τῆς Δις ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅτι δηλαδὴ ὁ Κύριος εἶνε ἐν πρόσωπον, μία ὑπόστασις, Θεάνθρωπος, τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος μετὰ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος· ὅτι ὁ Θεὸς Λόγος ἐγεννήθη ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας ὡς τέλειος ἄνθρωπος, ἀνεπτύχθη καὶ νύξῆθη, ἐλείνησε καὶ ἐδίψησεν, ἔφαγε καὶ ἔπιε, κακοπιακῶς ἀπέκαμε καὶ ἀνεπαύθη παρὰ τῇ πηγῇ τοῦ Ἰακώβ ἐν Σιχάρ, πόλει τῆς Σαμαρείας, ἐλυπήθη καὶ ἔκλαυσεν, ἠγαλλιάσατο καὶ ἐνεδριμήσατο, τέλος συνελήθη, ἔπαθε τὰ πάνδεινα, ἔσταυρώθη, ἀπέθανεν, ἐτάφη, ἀνέστη, ἀνελήθη μετὰ τῆς τεθεωμένης σαρκὸς καὶ οὕτω κάθηται ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης.

Κατ' ἐμὴν ταπεινὴν γνώμην, ἐκ τῶν ἐξηγήσεων αὐτῶν ἐξάγεται ὅτι οἱ σημερινοὶ ἀβυσσῆνιοι οὐδαμῶς νοσοῦσι τὸν μονοφυσιτισμὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. Τὴν περιτομὴν δὲν θεωροῦσιν ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ καὶ ἀναγκαίαν πρὸς κά-

θαρσιν καὶ σωτηρίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη εἶνε ἀρχαιοτάτη ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, δοθεῖσα τῷ πρωτοκλήτῳ πιστῷ καὶ πατρὶ τῶν πιστῶν, Ἀβραάμ, ὡς σημεῖον διαθήκης, καὶ ἐτηρήθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, διὰ τοῦτο φυλάσσεται ὑπ' αὐτῶν, προτελουμένη τοῦ βαπτίσματος ὡς τύπος τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν γέννησιν, ἐπάγεται δὲ τὸ βάπτισμα τῆ τεσσαρακοστῇ ὡς χάρις καὶ ἀλήθεια καὶ κάθαρσις καὶ σωτηρία. Παραδέχονται καὶ τελοῦσιν ἑπτὰ μυστήρια κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸν τρόπον τῆς ἡμετέρας Ἐκκλῆσιας· πιστεύουσιν ὅτι ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς θείας Εὐχαριστίας ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος πράγματι μεταβάλλονται εἰς σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ διὰ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου Πνεύματος, ὁ ἰδιαίτατα ἐπὶ τούτῳ ἐπικαλεῖται ὁ λειτουργὸς καὶ εἶτα εὐλογεῖ τὰ προκείμενα δῶρα, καὶ ὅτι τὸ τελούμενον δὲν εἶνε ἀπλῆ ἀνάμνησις ἀλλὰ θυσία ἀληθινὴ, μυστικὴ, προσφερομένη ὑπὲρ ζώντων καὶ τεθνεώτων, ὧν ἐπακολουθεῖ τὸ μνημόσυνον· ὑπὲρ δὲ τῶν κεκοιμημένων, πλὴν τῶν καθημερινῶν δεήσεων, τελοῦσι καὶ ἰδιαίτερα μνημόσυνα. Φαίνονται παραδεχόμενοι στενωτάτην καὶ ἀδιάρρηκτον τὴν μεταξὺ τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης καὶ τῆς ἐν οὐρανοῖς θριαμβευούσης Ἐκκλῆσιας σχέσιν καὶ κοινωνίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι πολλὰς μνήμας καὶ ἑορτὰς ἁγίων πλὴν τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομνητορικῶν ἑορτῶν, καὶ ἀποτείνουσιν ἀδελφικὰς παρακλήσεις πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ ἐξαιτοῦνται τὰς πρὸς Κύριον πρεσβείας αὐτῶν· κοσμοῦσι τὰς ἐκκλῆσιας αὐτῶν διὰ τῶν ἱερῶν εἰκόνων καὶ ἀσπάζονται ταύτας, τιμῶντες τὰ εἰκονιζόμενα ἅγια πρόσωπα, κατὰ τὴν γνωστὴν τοῦ Μ. Βασιλείου γνώμην, «ἢ τιμὴ τῆς εἰκόνης ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει». Περὶ τῶν κοπτῶν μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι καὶ ἐκεῖνοι ἔχουσι τὴν αὐτὴν πίστιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκαινοτόμησαν εἰς τινὰ τῆς λατρείας καὶ μάλιστα περὶ τὴν θεϊαν λειτουργίαν, διὰ τοῦτο ἐχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων, δέχονται ὅμως κατὰ τὸ ἀνέκαθεν ἐπικρατήσαν τανῦν ἀντὶ ἐνός δύο ἐπισκόπους κόπτας χειροτονουμένους καὶ ἀποστελλομένους ὑπὸ τοῦ ἐν Καίρῳ ἐδρευόντος Κοπτικοῦ Πατριαρχείου, ἀντικαταστήσαντος, ὡς φαίνεται, παρ' αὐτοῖς μετὰ τὰς μονοφυστικὰς ἑριδας τὸ ὀρθόδοξον Πατριαρχεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας, τὸ ἀποστέλλον πρότερον ἐπισκόπους τῆ

Ἀβυσσηνία. Οἱ δύο οὗτοι κόπται ἐπίσκοποι ἐγκαθιστάμενοι ἐν Ἀβυσσηνία συμμορφοῦνται καθ' ὅλα τῇ τάξει καὶ τοῖς ἔθεσι τῆς ἐπιτοπίου Ἐκκλῆσιας καὶ κυβερνώσιν αὐτὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῆς κοπτικῆς Ἐκκλῆσιας. Ἐχει δὲ ἡ χώρα αὐτῶν πλεῖστα ὄσα μοναστήρια· οἱ μοναχοὶ ἡμῶν, εἶπεν ὑπομειδιῶν ὁ στρατηγὸς, εἶνε τοσοῦτοι, ὅσοι καὶ οἱ στρατιῶται ἡμῶν.

Εἰρήσθω ἐν παρόδῳ ὅτι τῶν παρισταμένων πέντε ἀβυσσηνίων συνδιαλεγόμενων ἐν τῇ ἰδίᾳ γλώττῃ καὶ τὴν ἀπάντησιν ἐκάστοτε προπαρασκευαζόντων, διέκρινα πολλὰς λέξεις ἑλληνικὰς, ὅπερ μαρτυρεῖ τὴν μεγάλην ἐπιρροὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τε τῇ καθόλου χριστιανικῇ θεολογίᾳ καὶ ἰδίᾳ τοῖς ὅροις τῆς θείας λατρείας. Τέλος προσθέντες ἐν συγκινήσει καὶ χαρᾷ ὅτι εἶνε ὀρθόδοξοι. ὡς καὶ ἡμεῖς, καὶ θερμὰς εὐχαριστίας καὶ αὔθις καὶ πολλὰκις ἐκφράσαντες ἐπὶ τῇ πατρικῇ ἀγάπῃ καὶ τῷ ἐνδιαφέροντι τοῦ παναγιωτάτου οἴκουμενικοῦ πατριάρχου, καὶ τὰς ἁγίας Αὐτοῦ εὐλογίας ἐξαιτούμενοι, προὔπεμψάν με, ὡς καὶ ὑπεδέχθησαν ἐν τιμῇ πολλῇ καὶ ἀγάπῃ ἀπερίττω.

Γερμανὸς Βασιλάκης

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

Ὁ ἐξάριστος κάλαμος τοῦ ἱεροῦ Φωτίου μετὰ θαυμασίας τέχνης περιγράφει ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς ἐνθρονιστικῆς αὐτοῦ ἐπιστολῆς τὰ ὑψηλὰ καθήκοντα τοῦ ἀρχιερατικοῦ ὀξιώματος· καὶ ὑποδεικνύς ὅτι βαθεῶς συναισθάνεται τό τε βάρος καὶ τὰς δυσκολίας αὐταῖ, εἰσάγει, ἐπιτηδείως τὸν ἀγνώστην εἰς τὴν καταιόησιν τῶν λόγων τῶν ἐξαιταγκασάντων αὐτὸν εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ προσενεχθείτος αὐτῷ ὑψηλοῦ ὀξιώματος, ὅπως ἀποφύγῃ δηλοῦν τὴν ποιήν, τὴν ἐπιβληθεῖσαν κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῷ ἀχρείῳ δούλῳ τῆς παραβουλῆς. Μεταβαίων δὲ εἰς τὸν κύριον σκοπὸν τῆς ἐπιστολῆς μνημονεύει τῆς καθαιρέσεως τοῦ Ἰγνατίου, περιγράφει μετὰ πόσης θλίψεως καὶ δακρύων ἠναγκάσθη νὰ παρα-

* συνέχεια ἀπ' σελ. 276 - 279.

δεχθῆ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον βιαζόμενος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ κλήρου, καὶ μετὰ σύντομον μὲν ἀλλ' ἀκριβῆ ὁμολογίαν τῆς πίστεως περιλάμπρως μαρτυροῦσαν ὀρθόδοξον βαθὺ θεολογικὸν πνεῦμα ἐπικαλεῖται τὰς θεοδέκτους προσευχὰς τοῦ πάπα πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ ἐντῆ ἑξασκήσει τῶν πολλαπλῶν καὶ σπουδαίων τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος ἐκκλησιαστικῶν καθηκόντων.

Ἐκαστος βλέπει ὅτι ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, τῇ γεγραμμένῃ μετὰ τοῦ προσήκουτος μὲν σεβασμοῦ πρὸς τὸν πρωτόθρονον τῆς Ρώμης ἐπίσκοπον, ἀλλὰ καὶ τῆς δεούσης ἅμα ἀξιοπρεπείας παρὰ τοῦ πατριάρχου Κων)πόλεως, ὁ ἱερὸς Φώτιος περιέγραφε συντόμως καὶ μετὰ τινος μάλιστα ἀφελείας ὀλόκληρον τὴν ἱστορίαν τῶν ἐν Κων)πόλει ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων· ἀλλ' οἱ καθολικοὶ συγγραφεῖς ἐξετάζοντες τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς διὰ τῶν ὀμμάτων τῆς ἐμπαθείας καὶ τῆς προκαταλήψεως οὐδὲν ἕτερον ἐμβλέπουσιν ἐν αὐτῷ ἢ ψεῦδος μόνον καὶ ὑπόκρισιν. Ψεύδεται, λέγουσι, διατεινόμενος ὁ Φώτιος ὅτι ὁ ἱερὸς Ἰγνάτιος παρητήθη καὶ ὑποκρίνεται ἰσχυριζόμενος ὅτι οὗτος βία καὶ ἄκων ἐδέξατο τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ λόγῳ μὲν κατὰ τῶν εἰκονομάχων συνεκρότει τὴν σύνοδον, πράγματι ὁμως διὰ τούτου ἐπέδιωκε τὰν νομιμοποίησιν τῆς καθαιρέσεως τοῦ ἱεροῦ Ἰγνατίου καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος τοῦ Φωτίου (Jager 33—34). Ἄλλ' εἰς ποῖον μέρος τῆς ἐπιστολῆς ὁ ἱερὸς Φώτιος λέγει ὅτι ὁ Ἰγνάτιος ἐκ γήρατος ἢ ἀδυναμίας σωματικῆς παρητήθη, ὡς διατείνεται ὁ φωτιομάχος Jager ἀντιγράφων Νικήταν τὸν Παφλαγόνα, ἕτερον φωτιομάχον καὶ ἀπατεῶνα; οὐδαμῶν, νομίζομεν. Ὁ ἱερὸς Φώτιος ἐν τῇ ἐνθρονιστικῇ ἐπιστολῇ τοῦτο μόνον λέγει, ὅτι ὁ Ἰγνάτιος **ὑπεξῆλθε τῆς τοῦ ἱερατεῦειν ἀξίας**, ὑπαινισσόμενος διὰ τούτου τὴν ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς συνόδου καθαιρέσιν αὐτοῦ. Προηγουμένως ἐξεθήκαμεν τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὅτε αὐτοκράτωρ καὶ ὁ Φώτιος ἔγραψαν τὰς ἐπιστολὰς αὐτῶν εἰς τὸν πάπαν, δι' ὃ περιττὸν θεωροῦμεν ἤδη νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἐπὶ πλέον. πρὸς ἀνασκευὴν τῶν εἰκοτολογιῶν τῶν ὑπὸ τῶν παπιστῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου προσαγομένων.

Αἱ ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου εἰς Ρώμην κομισθεῖσαι

ἐπιστολαὶ τοῦ τε αὐτοκράτορος Μιχαὴλ καὶ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἀφάτου χαρᾶς, ὡς εἰκὸς, ἐνέπλησαν τὸν ἐπίσκοπον Ρώμης, ἅτε παρέχουσαι τούτῳ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναμιχθῆ εἰς τὰς διχοστασίας καὶ ἔριδας τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως. Ἡ χαρὰ ὁμως αὕτη τοῦ ποντίφηκος Ρώμης δὲν ἀπέρρεεν ἐκ φιλειρηνικῶν αἰσθημάτων, ὡς ἔδει νὰ προσδοκᾷ τις, ἀλλ' ἀπὸ γνώμης συμφεροντολόγου καὶ τέλεον ἀτυχοῦς, ὀτιήδύνατο, ἀναμιγνύμενος εἰς τὰς ἔριδας ταύτας τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως, τὸ μὲν νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν δικαστὴν ὑπέρτατον τῶν διαφορομένων καὶ κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας καθόλου, τὸ δὲ νὰ ὑφάρπάσῃ τὴν παραχώρησιν κτημάτων τινῶν ἐν Καλαυρία, ἀντιποιοιμένων ὑπὸ τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἰλλυρικῆς, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν μὲν δικαιοδοσίαν τοῦ πάπα ὑπαγομένων ποτὲ, ἐπὶ δὲ τῆς εἰκονομαχίας ἀφαιρεθεισῶν ἀπ' αὐτοῦ καὶ προσαρτηθεισῶν εἰς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου.

Πάπας ἐν Ρώμῃ ἐτύχαγε τότε Νικόλαος ὁ Α', ἱεράρχης εἰς ἄκρον ἀγέρωχος καὶ πλεονέκτης, ἐπὶ θρασύτητι διακρινόμενος καὶ ἀπεράντῳ φιλοδοξίᾳ. Οὗτος ἐπὶ τῶν ψευδοῖσιδωρείων δεκρεταλίῳ βασιζόμενος, τῶν ἀπὸ πολλοῦ μὲν ἐν τῇ Δύσει σκευωρηθέντων, περὶ δὲ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος ἐπισήμως ἐμφανισθέντων, ἀπεφάσισε νὰ πραγματώσῃ τὸ ἀπὸ τοῦ ἔκτου αἰῶνος ἐν τῇ ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ διαχαράχθην, ἐν πάσῃ δὲ εὐκαιρίᾳ ἀποκαλυπτόμενον σχέδιον τῆς καθυποτάξεως πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν ὑπὸ τὴν παπικὴν δεσποτείαν.

Ὁ ἀλαζὼν καὶ ὑπερφίαλος οὗτος πάπας ἀπαντῶν εἰς τὰ ληφθέντα ἐκ τοῦ Βυζαντίου γράμματα, ὑπερηφάνως προβάλλει εἰς τὸν αὐτοκράτορα πρῶτον τὸ ἀδιάσειστον κύρος τῆς ἁγίας Ἐδρας, παριστὰς ἑαυτὸν διάδοχον τοῦ ἀποστόλου Πέτρου καὶ ἀντιπρόσωπον τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Εἶτα δὲ μετὰ προφανοῦς κολακείας ἐξαίρων τὸν ζῆλον τοῦ αὐτοκράτορος ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης, παραπονεῖται μὲν ἐπὶ τῇ ἀντικανονικῇ καθαιρέσει τοῦ Ἰγνατίου ἄνευ τῆς ἀδείας αὐτοῦ, ἐλέγχει δὲ τὴν ἀπὸ λαϊκοῦ εἰς ἀρχιερέα προχείρησιν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, ὡς ἀπάδουσαν πρὸς τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας, ἐννοῶν ὑπὸ τούτους τὰ ψευδοῖσιδώ-

ρεια δεκρετάλια. Ὡς ἐξουσίαν δὲ ἔχων ἀλαζονικῶς καὶ μετ' αὐτοπεποιθήσεως διακηρύττει ὅτι αὐτὸς δὲν δύναται νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὰ γενόμενα ἐν Κωνσταντινουπόλει, οὐδὲ νὰ ἀποφανθῇ ὀριστικῶς ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ζητήματος πρὶν πληροφορηθῆ διὰ τῶν ἀποστελλομένων τοποτηρητῶν τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων ἐν Κωνσταντινουπόλει κατάστασιν καὶ τὴν πραγματικὴν αἰτίαν, τὴν προκαλέσασαν τὴν καθαίρεσιν τοῦ Ἰγνατίου (παρὰ Jager ἐπιστ. τοῦ πάπα Νικολάου, Βαλ. Ἐπιστολαί· Φωτίου ἀπολογητ). Ἀκροθιγῶς δὲ ἀπτόμενος τοῦ κυρίου τῆς συνόδου ζητήματος, τῆς εἰκοναμαχικῆς αἰαέσεως, μακρὸν ἐξ ἄλλου ποιεῖται λόγον περὶ τῆς ἐνδιαφερούσης τὰ συμφέροντα αὐτοῦ ὑποθέσεως, τῆς ἀποδόσεως δηλονότι τῶν ἐν Καλαυρία κτημάτων, τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἰλλυρικῆς, καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ χειροτονεῖν τὸν ἐπίσκοπον Συρακουσῶν. Πρὸς δὲ τὸν ἱερὸν Φώτιον ὡς εἰς λαϊκὸν ἀποτεινόμενος, χαρὰν μὲν ἐκφράζει ἐπὶ τῇ ὀρθοδοξίᾳ αὐτοῦ, λύπην δὲ ἐπὶ τῇ παρὰ τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας χειροτονίᾳ. Προσθέτει ὅμως ὅτι, ἐὰν βεβαιωθῆ παρὰ τῶν τοποτηρητῶν περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐνθρονιστικῇ ἐπιστολῇ γραφομένων καὶ τῆς προθυμίας «εἰς τὴν τῆς Ἐκκλησίας δούλευσιν» δὲν θὰ διστάσῃ νὰ περιπτυχθῇ τοῦτον ὡς ἀδελφόν.

Τὸ περιεχόμενον τῶν ἀπαντήσεων τούτων παρέχει ἡμῖν ἔξοχον χαρακτηρισμὸν τῶν τάσεων τῆς παπικῆς ἑδρας. Ὁ πάπας θεῖα διατάξει διατείνεται ὅτι κέκτηται τὸ δικαίωμα τοῦ πρωτείου, καὶ τιθέμενος τὸ κῦρος αὐτοῦ ὑπεράνω τῆς αὐθεντίας τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων κηρύττει ἑαυτὸν ὑπέρτατον ἄρχοντα καὶ κριτὴν τῆς οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας καὶ μόνον ἀρμόδιον νὰ διορίξῃ καὶ καθαιρῇ πατριάρχας, πᾶσαν δὲ ἀπόφασιν ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ γινομένην ἄκυρον καὶ ἴσην τῷ μηδενὶ νομίζει. Ἡ καθαίρεσις τοῦ Ἰγνατίου καὶ ἡ ἐκλογή τοῦ ἱεροῦ Φωτίου κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Νικολάου ἦσαν παράνομα οὐχὶ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἀλλ' ὡς γενόμενα ἄνευ τῆς γνώσεως καὶ πανιέρου αὐτοῦ συγκαταθέσεως.

Εὐνόητον ὅτι αἱ παράλογοι καὶ ἀντιχριστιανικαὶ αὐταὶ ἀξιώσεις τοῦ πάπα οὐδεμιᾶς συμπαθείας ἠδύναντο νὰ τύχῳσιν ἐν Ἀνατολῇ, οὐδὲ νὰ εὕρωσιν εὐήκοα ὦτα καὶ νὰ κερδήσωσιν ἔδαφος ἐν αὐτῇ. Διότι οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ἀνατολῆς

ἀγνοοῦντες τὰ ψευδοῖσιδώρεια δεκρετάλια κατὰ τὴν ὑπὸ τούτων παρεχομένην ἀπόλυτον ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐξουσίαν τῷ ρωμαίῳ ποντίφηκι, οὐδένα τῶν ἐπισκόπων ἀνεγνώριζον κεφαλὴν πάντων, ἀλλ' ἴσοι τὴν ἀξίαν θεωρούμενοι ἔλυνον τὰ ἀναφνόμενα ζητήματα διὰ συνοδικῶν ἀποφάσεων. Ἐκ τούτων δὲ αἱ ἀποφάσεις τῶν οἰκουμενικῶν μόνον συνόδων ἐκέκτηντο ἀπόλυτον καὶ κανονικὸν κῦρος, εἰς ὃ ὄφειλον πάντες μετ' ἀπειριόριστου σεβασμοῦ ἄνευ οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως νὰ ὑποτάσσωνται. Ἐγίνωσκον λοιπὸν κάλλιστα οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ἀνατολῆς ὅτι ἀνεξάρτητοι ὄντες ἀπὸ τῶν ἐπισκόπων τῆς Δύσεως ἐδικαιοῦντο κατὰ τοὺς ὑφισταμένους κανόνας τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας νὰ κρίνωσι τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως. Ὅθεν καὶ ἡ συγκληθεῖσα σύνοδος, συνελθοῦσα ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων τὸ 861, κατεδίκασεν ὁμοφώνως τὸν ἱερὸν Ἰγνάτιον, συνευδοκούντων καὶ τῶν τοποτηρητῶν τοῦ πάπα, Ροδοάλδου καὶ Ζαχαρίου, ὡς παρανόμως καταλαβόντα τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως, ἰεύματι μόνον τῆς βασιλομήτορος Θεοδώρας κατὰ τὴν κατάθεσιν 72 μαρτύρων. Ὁ δὲ ἱερός Φώτιος ἀνεγνωρίσθη νόμιμος πατριάρχης ἅτε νομίμως ἐκλεγείς κοινῇ ψήφῳ τοῦ τε κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ.

Οἱ καθολικοὶ συγγραφεῖς ἐνοχλούμενοι ὑπὸ τῆς ἐνδοτικότητος τῶν τοποτηρητῶν ἐν τῇ συνόδῳ καὶ τῆς ἀποδοχῆς ὑπὸ τούτων τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς, ἐκουσίως δὲ παραγνωρίζοντες τὸ ἀληθὲς τῆς συμπεριφορᾶς ταύτης αἴτιον, καταφεύγουσιν εἰς παραδόξους ἐξηγήσεις ἀποδίδοντες ταῦτα εἰς δολίας τοῦ Φωτίου ἐνεργείας καὶ εἰς πιέσεις τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς (Jager 48).

* Ἄν ὄντως τοιοῦτόν τι συνέβαιεν ἐν τῇ συνόδῳ, διατὶ οἱ τοποτηρηταὶ, ἐπανελθόντες εἰς Ρώμην, δὲν διεκήρυξαν ἀμέσως τὴν γενομένην ἀπάτην, οὐδὲ διεμαρτυρήθησαν κατὰ τῆς ἐπιβληθείσης βίας αὐτοῖς πολιτείας; Ἄρα γε ἡ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τελεία αὐτῶν σιωπῆ, καὶ ἡλίου φαεινότερον, δὲν ἀποδεικνύει ὅτι οὐχὶ βία ἢ ἀπάτη ἀλλὰ τὸ δίκαιον τῆς ἐξεταζομένης ὑποθέσεως ἐβίασαν τοὺς τοποτηρητὰς εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ νομίμου τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας τοῦ πατριάρχου Φωτίου καὶ εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῶν πρακτικῶν τῆς Συνόδου; Ἄν δὲ ὕστερον, ὅτε ἀπῆλθεν ἐκ Ρώμης ἡ πρεσβεία ἢ τὰ πρα-

κτικὰ τῆς συνόδου ἐκ Βυζαντίου κομίσασα, οἱ τοποτηρηταὶ βλέποντες ἑαυτοὺς ἀπειλουμένους ὑπὸ παπικοῦ ἀναθέματος διὰ τὴν παράβασιν τῶν ἐντολῶν τοῦ κυριάρχου αὐτῶν ἐπενόησαν πρὸς δικαιολογίαν τὴν βίαν, (ἐὰν ὄντως τοιοῦτόν τι συνέβη καὶ ἀληθῆ ὁ πάπας λέγῃ ἐν ταῖς ἑαυτοῦ ἐπιστολαῖς), τί πταίει διὰ τοῦτο ὁ ἱερός Φώτιος;

Ἄλλὰ καὶ οἱ 72 μάρτυρες οἱ κατὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἱεροῦ Ἰγνατίου μαρτυρήσαντες ἦσαν, λέγουσιν, ψευδομάρτυρες ἐξαγορασθέντες ὑπὸ τοῦ Φωτίου. Πῶς ὁμως τότε οὐδεὶς τῶν ἐν τῇ συνόδῳ παρισταμένων 318 ἱεραρχῶν δὲν ὕψωσε φωνὴν διαμαρτυρίας κατὰ τῆς οὕτω σκανδαλωδῶς καταπατουμένης ἀληθείας; Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ κατηγορία αὕτη κατὰ τοῦ Φωτίου τυγχάνει ἀβάσιμος ὅπως εἰκοτολογία τῶν μὴ φίλα τούτῳ φρονούντων παπιστῶν· τὸ δὲ βέβαιον καὶ ἀληθέστατον εἶνε ὅτι ὁ ἱερός Φώτιος ἐθριάμβευεν· ἐθριάμβευε δὲ οὐχὶ διὰ τῶν μέσων τῶν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διασαλπιζομένων ἀλλὰ διότι προσωπικῶς τοῦλάχιστον ἦτον ἀμεμπτος καὶ κατὰ πάντα δίκαιος καθ' ὅλην τὴν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων. Τὰ γράμματα τοῦ πάπα μεταφρασθέντα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀνεγνώσθησαν ἐν τῇ συνόδῳ κεκαθαρμένα ἀπὸ τῶν ἀλαζονικῶν ἐκφράσεων τῆς παπικῆς ἀγερωχίας, ἀνευ οὐδεμιᾶς ὑαμαρτυρίας τῶν τοποτηρητῶν· τὰ κτήματα τὰ ἐν Καλαυρία καὶ αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ἰλλυρικῆς δὲν ἀπεδόθησαν εἰς τὸν πάπαν· ἡ ἐκλογὴ τοῦ Φωτίου ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς συνόδου, οὐδόπως προσχούσης εἰς τὰς καινοφανεῖς παπικὰς ἀξιώσεις, καὶ τὰ πρακτικὰ αὐτῆς ἀπεστάλησαν εἰς Ρώμην διὰ πρεσβείας αὐτοκρατορικῆς συνοδευόμενα καὶ ὑπὸ τῆς διασήμευ ἀπολογητικῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὸν πάπαν τοῦ ἀγιωτάτου Φωτίου.

(ἔπειτα συνέχεται)

Ἡ ΕΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ ΚΩΜΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΜΗΡΙΟΥ

Εἰς ἀπόστασιν τριῶρον περίπου ἀπὸ τοῦ μικροῦ ὄρου τῆς Σχιᾶδος κεῖται ἐπὶ γηλόφων ἢ πολίχνη Φιλιζται, ἕδρα ὁμωνύμου ὑποδιοικήσεως, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Κεστρίνῃ χωριζομένη τῆς ἰδίως Θεσπρωτικῆς ὑπὸ τοῦ Θυάμιδος («ρεῖ δὲ καὶ Θύμις ποταμὸς ὀρίζων Θεσπρω-

τίδα καὶ Κεστρίνην» Θουκ. Α' 40). Εἰς ὠριζίν δὲ ἀπόστασιν ΒΑ τῶν Φιλιζτῶν ἐπὶ τῶν δυτικῶν κλιτύων τῆς βοιωσειρᾶς Φαρκοβουνίου καὶ ἀριστερόθεν περὶ ποταμίου τοῦ Θυάμιδος κεῖται ἡ κώμη ἢ κοινῶς λεγομένη Ἱερομέρι (χάρτης Κεῖπερτ Hieroméri), λίαν γνωστὴ ἐκ τῆς ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῆς ὁμωνύμου ἱστορικῆς μονῆς.

Τὸ ὄνομα τῆς ἀξιολόγου κώμης εἶνε γνωστὸν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, ὅποτε ὁ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὄσιος Νεῖλος τοῦπέκλῃν Ἐρευκιώτης ἐκτίσεν τὴν περιώνυμον σταυροπηγιακὴν μονὴν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, ἐν τῇ περιοχῇ κώμης φερούσης ὄνομα τὸ κοινῶς καὶ σήμερον λεγόμενον καὶ γραφόμενον Γερομέρι, Γερομέρι καὶ Γερομέρι κατὰ τὴν ἀντίληψιν ἐκείνου. Τὸ ὄνομα τοῦτο κατὰ τὴν δημώδη προφερόμενον φθίνεταί ὅτι εἶνε παραφθορὰ τοῦ Ἱερομήριον (ἱερόν μηρίον). Τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ σωζόμενα σιγίλλια Ἱερομίου τοῦ Α' (1533) Ἰωάννου τοῦ Β' (1561), Μητροφάνους τοῦ Γ' (1568) καὶ Περθενίου Δ' τοῦ Μογιλάου (1667) γράφουσι Γερομέριον, γραφομένης τῆς πρώτης συλλεβῆς κατὰ τὸ δοκοῦν διὰ τοῦ **v** καὶ διὰ τοῦ **n**. Οὐδόπως λοιπὸν τὰ σιγίλλια ταῦτα συντελοῦσι πρὸς τὴν ὀρθὴν ἐκφορὰν τοῦ ὀνόματος, ἐπίσης οὐδὲ τᾶλλα ἔγγραφα τῆς μονῆς, ἀφοῦ καὶ τὸ μοναχικὸν ὄνομα Ἱερόθεος γράφουσι Γερόθεος!

Τὰ γλωσσικῶς κρείττονα τῶν προγενεστέρων σιγίλλια καὶ λοιπὰ πατριαρχικὰ ἔγγραφα ἀπὸ τοῦ 1800—1868 γράφουσι Ἱερομέριον μὲν διορθοῦντα τοὺς γράφοντας ἐντεῦθεν Γερομέριον, Γερομήριον δὲ διορθοῦντα τοὺς γράφοντας Γηρομέριον. Ὅπως δὲ ἴσως αἱ δύο αὐταὶ γραφαὶ εἶνε ἀνεκταὶ ἅτε ἐκφέρουσαι ὀρθῶς ἢ μὲν τὸ **α'**, ἢ δὲ τὸ **β'** συνθετικόν. Τῷ 1868, ὅτε ἀπεσπᾶσθησαν τὰ ἐξαρχικὰ χωρία ἀπὸ τῆς ἐπαρχικῆς Παραμυθίας, ἂν καὶ τὸ σχετικὸν σιγίλλιον ἔγραφεν Ἐξαρχία-μονὴ Γηρομηρίου καὶ χωρίον Γηρομηρί, ὁ τότε ὁμως ἡγουμενεύων ἀοίδιμος Περθενίος διὰ σφραγίδος καθιέρωσε τὴν γραφὴν Γηρομέριον. Ἐκτοτε λοιπὸν βλέπομεν καὶ τὰ πατριαρχικὰ ἔγγραφα υἰοθετήσαντα τὴν γραφὴν αὐτὴν, πρὸς ἣν συνεμορφώθησαν καὶ οἱ ἡγούμενοι καὶ πάντες οἱ θέλοντες νὰ γράψωσιν ἐν γνώσει δῆθεν τῆς ὀρθῆς γραφῆς τοῦ ὀνόματος τῆς μονῆς καὶ τῆς κώμης. Ολίγες ἐπιστολαὶ ἀρχιερέων καὶ τὸ αὐτόθι φύλλον «Ταχυδρόμος» (φύλλον τῆς 1 δεκεμβρίου 1901) εἶδομεν νὰ γράψωσι Γηρομήριον κατὰ τὰ πατριαρχικὰ ἔγγραφα τῆς πατριαρχείας τοῦ σοφοῦ Κωνσταντίου τοῦ Α' καὶ κατὰ τὸ σιγίλλιον τοῦ 1868, πατριαρχεύοντος Γρηγορίου τοῦ ΣΤ'. Οἱ Ἱερομηρίται, ἂν καὶ οἱ πλείστοι ἀτομικῶς γράφουσι Γερομέρι(ον), ἐν τούτοις

ὁμως ἐν τοῖς ἐπισήμοις ἐγγράφοις μετ' ἐπιμονῆς προτιμῶσι νὰ γράφωσιν ὡσπερ τὰ σεπτὰ Πατριαρχεῖα καὶ ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν δικυφῶν γοκφῶν τοῦ ὀνόματος τῆς μονῆς καὶ τῆς κώμης τοῦ Ἱεροῦ μηρίου. Ἦδη δὲ χαράσσομεν ἐν συνόψει καὶ σχετικὰς τινὰς πληροφορίας περὶ τῆς ἀξιολόγου κώμης τῆς ἀναποσπάστως συνδεδεμένης ἐπὶ ἐξ περιπου αἰῶνας μετὰ τῆς ὁμωνύμου μονῆς.

Τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ σωζόμενα τρία ἀρχαιότερα σιγίλλια, ὧν ἐποιησάμεθα μνείαν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, οὐδέναι λόγον ποιοῦνται περὶ τῆς κώμης Ἱερομηρίου. Πρῶτον τὸ προμνησθέν σιγίλλιον Παρθενίου τοῦ Μογιλάλου ἀναφέρει δυοκχιδεκα χωρία ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς μονῆς. Κατὰ τὸ ἐν λόγῳ σιγίλλιον, τῷ κχιζῷ ἐκείνῳ (1667), ἐν τῇ νῦν εὐρείᾳ περιοχῇ Ἱερομηρίου ἦσαν τρία χωρία: ἄνω Ἱερομέρι, Τσιμπλοχωρί καὶ κάτω Ἱερομέρι. Τὰ ἐρείπια τοῦ πρώτου κκλούμενα Πάνω χωριὸ καίνται πλησίον τῆς μονῆς ἐπὶ λοφίσκου. Πλησίον τούτων, ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ἀγούσῃ εἰς τὴν μονὴν, ὑπὸ τὴν ἀμφιλαρῆ σκιάν γηραλέας πλατάνου, εἶνε ἀρχαῖα δίκουρος κρήνη κκλούμενη τοῦ κκρ Ἰ(ακ)ώβου, ἐξ ἧς κυρίως ὑδρεύετχι κατὰ τὸ θέρος ἡ νῦν κώμη. Μετὰ πάροδον ὀλίγων ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 1667 τὸ ἄνω Ἱερομέρι διελύθη, ὡς λέγεται, κατόπιν ἐπιδρομῆς ληστῶν κκκαδόντων τὸ χωρίον εἰς τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸν σίδηρον. Οἱ περισωθέντες ἐκ τῶν κκτοίκων μετώκησαν νοτίως πρὸς τὸ γειτονικὸν κάτω Ἱερομέρι, ὅπερ ἔκειτο ὅπου ἡ νῦν κώμη, ἢ ἐν τῇ θέσει «Ἁγίος Ἰωάννης». Τὰ ἐρείπια τοῦ Τσιμπλοχωρίου εἶνε δεξιόθεν τοῦ ποταμίου καὶ ἀπέναντι τῆς μονῆς ἐν ἰσοπέδῳ, πλησίον μικρᾶς φάραγγος. Καθ' ἃ ἐξάγεται ἐκ τοῦ σιγίλλιου τοῦ 1809, ἐσώζετο τὸ Τσιμπλοχωρίον τῷ 1759. Λέγεται ὅτι διελύθη ἕνεκα τῆς ἀνθυγιεινῆς τοποθεσίας, ἐξ ἧς οἱ κκτοικοὶ ὑπέφερον ἐκ λύμης (τσιμπλας) καὶ ἰδίως τὰ πικρὰ, ἀτινα ἀπέθνησκον ἐκ θανατηφόρου ὀφθαλμίας. Καὶ τούτου οἱ ὀλίγοι κκτοικοὶ προσεχώρησαν εἰς τὸ νῦν Ἱερομήριον, ὅπερ περὶ τὰ μέσχα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος εἶχεν οἰκογενεῖας 17, πρὸ 70 δὲ ἐτῶν, κατὰ τοὺς θκληροὺς γέροντας Σπ. Βούια καὶ Σπ. Σπανοῦ, ὑπῆρχον 80 οἰκογένεια. Ἐκτοτε δὲ ἐδιπλασιάσθησαν αἱ οἰκογένεια: τῆς κώμης καὶ ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 1000 περίπου ψυχὰς καὶ ὁσμέραι αὐξάνει διὰ τῆς μετοικεσίας πολλῶν κκτοίκων τῶν λεγομένων ἐκνωχωρίων. Ἡ κώμη Ἱερομηρίου διὰ ρυακίου χωρίζεται εἰς δύο συνοικίας. Ἐν τῇ μείζονι συνοικίᾳ εἶνε ἡ κεντρικὴ ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τῶν Εἰσοδίων, ἀνεγερθεῖσα τῷ 1775, καὶ ἡ περιεκλλῆς σχολὴ τῶν ἀρρένων, ἀνακκινισθεῖσα τῷ 1888, ἐν μέσῳ δὲ κκντο-

πωλείων καὶ κκυτορραφείων εἶνε καὶ μικρὰ πλατεῖα κκλουμένη «ἐλαιόμυλος». Ἐν τῇ μικροτέρῃ συνοικίᾳ εἶνε τὸ κκρθεναγωγεῖον καὶ τρία ἐλαιοτριβεῖα μὲ τὰς ἀρχαιοτρόπους μηχανὰς των. Καίτοι ἡ τοποθεσία τῆς κώμης εἶνε λίαν ἐπικλινῆς καὶ πετρώδης, οὐχ ἦττον ὁμως ἡ ἀνεγερτς κκμψῶν οἰκιῶν, ἡ ἀειθαλῆς φυτεία τῶν ἐλαιοδένδρων καὶ τῶν ἐσπεριδοειδῶν καὶ ἡ ἀρκετὴ ἔκτασις τῆς κώμης κκρέχουσι θέαν μαγευτικὴν καὶ ἀποψιν κκλῆς κκμοπόλεως εἰς τὸν διερχόμενον τὴν κκκαποτάμιον δημοσίαν ὁδόν. Οἱ γλίσχροι τοῦ ζῆν πόροι, οὓς ἀποφέρουσιν ἡ ἐλαιοκομία καὶ ἡ γεωργία, ἡνάγκασαν τοὺς κκτοίκους ἀπὸ ἐκκκονταετηρίδος καὶ πλέον ν' ἀποδημῶσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἰδίως καὶ Φιλιππούπολιν, ἔνθα μετέρχονται ἐπικερδῶς τὴν ἀρτοποιίαν.

Οἱ Ἱερομηρίτχι ἀπὸ δεκκκπενταετίκς διατηροῦσι καὶ ἐνκμίλλως προάγουσι τὰ ἐκκκιδευτήριχα: εἰσὶ δ' εὐσεβέστατοι περὶ τὴν ἐξῶτερικὴν λατρείαν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων δεικνύουσι τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἱερά τοῦ Εὐαγγελίου διδάγματχι. Οἱ ἐκάστοτε ἰθύνοντες τὰ τῆς κοινότητος φροντίζουσι περὶ ἀποκκταστάσεως ἀπόρων κκρσιῶν καὶ ἀνακκουρίσεως κκνομένων οἰκογενειῶν. Πλὴν τῆς κεντρικῆς ἐκκκλησίας, διατηροῦσι μετ' εὐπρεπείας καὶ τρία κκρεκκλήσια. Ἦδη πάνυ φιλοτίμως ἤρξκτο ἡ διὰ κοινῆς δαπάνης ἀνακκίνισις καὶ εὐρυνσις τοῦ κάτωθεν τῆς κώμης περιβόλου τοῦ κκροταφείου καὶ ὁ ἐξωρακκισμὸς τοῦ ἐν αὐτῷ κκου τῆς Μεταμορφώσεως, ἀνεγερθέντος τῷ 1701.

Ἀξιόθεατα ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἱερομηρίου εἶνε ἡ δεξιόθεν τοῦ ποταμίου ἐπὶ ἀπορρῶγος βράχου σκῆτη κοινῶς λεγομένη Ροδάνι καὶ τὸ ἐν κκλεισωρίᾳ ἐπίσης δεξιόθεν τοῦ ποταμίου ἀρχαιολογικὸν «κκκισμκ», ὅπερ εἶνε μικρὸν τεῖχος ἀκκαρτιζόμενον ἐξ ὀγκωδῶν λίθων κκτειργκσμένων καὶ ἀκκιβέστατα κκροσηρμοσμένων.

Ἐν Ἱερομηρίῳ, 12 ἰουνίου 1904.

ΙΩ. Π' Θ. ΜΑΡΤΙΝΗΣ
Θεσπρωτός.

ΡΩΣΣΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΡΩΣΣΙΚΟΥ
ὑπὸ
ΠΑΥΛΟΥ ΛΕΦΑ

Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν τὸν ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἀκκρτισθέντα νεώτερον τόμον τῆς «Βιβλιοθήκης Μακκασλῆ», ἐκσελίδων 300 καὶ πλέον, κκρικλυβάνοντα κκειρὰν ἐκλεκτῶν διηγημάτων τῶν κκγκρόνων ρῶσων κκκκκτων Δ.

Τολστόη, Α. Τσέχωφ, Β. Κορολέγκο, Β. Γάρσην καὶ Β. Γόρκη. Τῶν μεταφρασθέντων διηγημάτων ἐκάστου τῶν ἐξονομασθέντων ρώσων ποιητῶν προτάσσονται σύντομοι μὲν ἀλλὰ περιεκτικώτατοι βιογραφικαὶ καὶ κριτικαὶ παρατηρήσεις ὑπὸ τοῦ μεταφράσαντος κ. Πύλου Λέφα, τοῦ συμπαθοῦς καὶ εὐγενεστάτου τούτου ὁμογενοῦς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὅστις ἐκτελῶν χρέη ἰδιαιτέρου γραμματέως τῆς Α. Ε. τοῦ μεγαθύμου ἐθνικοῦ εὐεργέτου κ. Γρηγορίου Μαρσλή, εὐρίσκει καιρὸν, ὅπως καλλιεργῇ συγχρόνως τὰς μούσας, συντελῶν τὸ ἐπ' αὐτῷ εἰς τὸν πλουτισμὸν τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας. Καὶ ὄντως, διὰ τῆς ἐν λόγῳ μεταφράσεως τὸ πρῶτον ἤδη μεταγγίζεται εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν σειρά ὅλη ἐκλεκτῶν διηγημάτων ἐκ τῶν ἀρίστων τῶν συγχρόνων ρώσων ποιητῶν, ὧν τὰ ἔργα, καὶ μάλιστα τοῦ κορυφαίου μεταξὺ αὐτῶν κόμητος Λέοντος Τολστόη, πρὸ πολλοῦ ἤδη εἰσὶ γνωστὰ διὰ μεταφράσεων εἰς τὴν καθόλου εὐρωπαϊκὴν φιλολογίαν. Καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ βεβαίως τὸ πρῶτιστον καὶ κυριώτατον συστατικὸν τῆς ἐν λόγῳ ἐκδόσεως, ὅτι γνωρίζει τούτέστι εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν ἔργα τέως ἀγνωστὰ αὐτῷ, καὶ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς πολιτογραφεῖ, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῇ εὐγενεῖ καὶ ἀθανάτῳ ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὰ ἐν λόγῳ ἔργα, δικαιοῦγει ἀφ' ἑτέρου νέους ὀρίζοντας ἀντιλήψεως καὶ παραστάσεως ἐν τῇ τέχνῃ εἰς τὸ σύγχρονον ἑλληνικὸν κοινόν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἐν λόγῳ συλλογῇ ρωσικὰ διηγήματα ἀνάγονται ἀποκλειστικῶς εἰς μίαν καὶ μόνην σχολὴν, τὴν φυσιογραφικὴν, ἣτις ὡς γνωστὸν, εἶνε ἡ κρατοῦσα σήμερον ἐν τῇ ποιήσει, καὶ δὲν περιελήφθησαν ἐπομένως ἐν αὐτῇ ἔργα ρώσων ποιητῶν ρωμαντικῆς ἀποχρώσεως, οἳοι ὁ Πούσκιν, ὁ Λέρμοντωφ, ὁ Δοστογιέσκη, ὁ Τουργένιεφ καὶ ἄλλοι, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον οὐδαμῶς βεβαίως ἐλκτοῖ τὸ ἐνδικφέρον, ὅπερ παρουσιάζει εἰς τὸν ἀναγνώστην ἡ παροῦσα συλλογὴ. Ἰδίᾳ διὰ τοῦς γνωρίσαντας ἐκ τοῦ πλησίον τὸν βίον τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ διηγήματα οἷα «Ὁ Γέρων κωδωνοκρούστης», «Οἱ ψάλλται», «Κατὰ τὴν ἀγίαν νύκτα» καὶ ἄλλα παρόμοια ἐκ τῶν ἐν τῇ συλλογῇ ἀποτελοῦσι ζωηρὰν εἰκόνα τοῦ βίου τούτου. Ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ τῆς συλλογῆς διηγήματα δὲν εἶνε ἅμοια ἐνδικφέροντος διὰ τὸν ἑλληνα ἀναγνώστην, μάλιστα δ' ἐκεῖνα, ἐν οἷς ὡς βίσις κεῖται ὁ συμβολισμὸς, ὅπως «Ὁ κύριος καὶ ὁ ἐργάτης» καὶ «Οἱ τρεῖς θάνατοι» τοῦ Α. Τολστόη, «Τὰ κλειθρὰ τοῦ βιβλίου» τοῦ Μ. Γόρκη, «Ὁ μῦθος περὶ βιατράχου καὶ ρόδου» τοῦ Μ. Γάρσην, «Αἱ φλόγες» τοῦ Βλαδ. Κορολέγκο καὶ ἄλλα.

Προκειμένου περὶ γλώσσης εἶνε ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι ὁ μεταφραστῆς ἐποίησθε χρῆσιν τῆς δημώδους

μόνον ἐκεῖ, ἐνθα περιστάνται συνδιλεγόμενα πρὸς ἄλληλα τὰ πρόσωπα τοῦ διηγήματος τὰ ὅποια καὶ εἶνε, ὡς τὰ πολλὰ, ἐκ τῆς τάξεως τοῦ λαοῦ, καὶ ἐνθα τὸ πρῶτον ἔρχεται λίαν φυσικόν, ὡς ἄλλως τε κεῖται καὶ ἐν αὐτῷ τῷ πρωτοτύπῳ. Διὰ δὲ τοῦς γνωρίζοντας τὰς δυσχερεῖς, ἃς παρουσιάζει ἡ ἀπὸ τοῦ ρωσικοῦ εἰς τὸ ἑλληνικὸν πιστὴ μεταφρασις διηγήματος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναμιξῆ ἀπαντᾷ ἡ γλῶσσα τῶν λογίων μετὰ τῆς γλώσσης τοῦ ρώσου χωρικοῦ, ὁ κ. Λέφας εἶνε ἄξιος συγχαρητηρίων, ὅτι κατώρθωσεν ἐπιτυχῶς, ἐξαίρεσει μικρῶν καὶ ἀσημάντων ἄλλως ἐξαίρεσεων, νὰ παρακάμψῃ τοῦς ἐν τούτῳ ἐμφανιζομένους σκοπέλους, τοσοῦτο δὲ μᾶλλον εἶνε ἄξιος συγχαρητηρίων, ὅσον εἶνε πρόδηλον, ὅτι ἐνεκα τῆς μακροῦς, καὶ διαρκοῦς δικομῆτος αὐτοῦ ἐν τῇ ξένῃ, ἔττω καὶ ἐν πόλει οἷα ἡ Ὀδησσὸς ἐνθα χιλιάδες ἑλλήνων ζῶσι, δὲν δύναται φυσικῶς νὰ εὐρίσκηται εἰς συχνὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ ὁμογενῶν τῆς λαϊκῆς τάξεως.

Τοιαύτη οὖσα ἐν συντόμῳ ἡ ἐν λόγῳ συλλογὴ διηγημάτων ἐκ τῶν ἔργων τῶν ἀρίστων συγχρόνων ρώσων ποιητῶν εἶνε ἄξια νὰ ἐπισπάσῃται ὡς πρὸς μὲν τὸν μεταφραστὴν τὰ συγχαρητήρια τῶν ἐντυγχανόντων, ὡς πρὸς δὲ τὸ ὁμογενὲς κοινὸν τὸ εἰλικρινὲς ἐνδικφέρον αὐτοῦ, γνωστῆς οὖσης τῆς νηφελιότητος, ἣτις διέκρινε πάντοτε τὰ τοιοῦτου εἴδους ἔργα τῆς ρωσικῆς φιλολογίας.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 22 ἰουνίου 1904.

Α. Π.

ΤΑ ΕΝ ΤΗ ΔΙΑΤΡΙΒῃ
ΠΕΡΙ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΠΑΤΜΙΟΥ
παροράματα

Φύλ. 12ον σελ. 134 γραπτ. ἰδρύσεως—σελ. 135 στήλη α' σημ. 2 πρῶτη—στήλη β. συνεχέδεται—Muller (σημ. 10)—τέσσαρας (σημ. 11)—σελ. 136 στήλη α' Γαβριὴλ τοῦ Ε' σημ. 14 αἰδιόχειρον—εὐλαθείας—στήλη β. Muller.

Φύλ. 13ον σελ. 155 στήλη β'. στίχῳ α' γραπτ. Πατμιάς—στίχῳ 15 αὐτοῦ—παρατίθεται—σημ. 3. ἐκδέδεται σελ. 156 πρὸς Μάξιμον—Ἐν τῇ 3ῃ καὶ 4ῃ σημ. γραπτ. Κορυθαλλέως—«προσῆται—Σάθα»—«Τύποι—Κορυθαλλέως»—«Βίος—177»—Ἐν τῇ 5ῃ συνεχέδεται—ἐν τῇ 6ῃ δὲν μνημονεύει—Ἐν στήλῃ β'. αὐτοῦ.

Φύλ. 15ον σελ. 171 στίχῳ 2 ἐν τῇ—σημ. 13 στίχῳ 9 γραπτ. 1707. στίχ. 15 προσβύτερος ἢ ὡς λέγει—σελ. 172 σημ. 19 στίχῳ Ἐλικῶνα στίχῳ 9 καὶ τὸν—σημ. 21 ἑκατέρη—Οἱ ἀριθμοὶ 22 καὶ 23 τῶν ὑποσημειώσεων ἐτέθησαν ἀντιστρόφως.

Φύλ. 16 σελ. 177 σημ. 27 νὰ τὸν πληροφορήσῃ—Κωνσταντῖνον τὸν Γορδάτον—σημ. 29 γνωρίσας. Ἐν τῷ κειμένῳ στήλη β' αὐτοῦ. Σελ. 178 σημ. 33 καὶ ἄλ.—σελ. 179 σημ. 54

ἐκ τοῦ ἀντιγράφου τούτου— σημ. 58 Κοσμάς ὁ Γ'. Ἡ 60 σημειώσεις διαιρετέα εἰς δύο σημειώσεις: μίαν ὑπὸ τὴν ἐν τῷ κειμένῳ λέξιν φιλοδοφικὰ καὶ ἑτέραν ὑπὸ τὴν ρητορικὴν.

Φύλ. 17 σελ. 197 στήλη α' στίχῳ 3 ἐξαλειπτέον τὸ καθὼς λέγομεν κατωτέρω; στίχ. 5 γραπτ. τὸν Γ'. τὸν ΣΤ, τὸν Α'. σημ. 71 γραπτ. ἀνεπίγραφον. Σελ. 198 στήλη α' στίχῳ 2 γραπτ. ἄλλους δ' ἐστήριζεν. σημ. 73 (τὴν σὴν μακαριότητα). Στήλη β'. στίχῳ 3 γραπτ. ὡς ἐμφαίνεται τοῦτο ἐκ τῆς ἐπιστ. καὶ στίχῳ 4 γραπτ. ἐν ἧ γράφει στίχῳ 9 καὶ ἑτέρας: στίχῳ 23 καὶ ἐξ ἑτέρας: στίχῳ 26 γραπτ. ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σλδ. στίχῳ 27 προσθετέον μετὰ τὴν λέξ. Μελετίῳ ἐν ἧ γράφει πρὸς τοὺς ἄλλοις. Σελ. 199 στήλη α' στίχῳ 26 γραπτ. Ὅρα καὶ ἐπιστ. στίχῳ 27 γραπτ. ὡν ἐν τῷ στίχῳ 28 ἐξαλειπτέον τὸ μὲν. Στήλη β' στίχῳ 1 γραπτ. προβλ. καὶ ἐπιστολὴν στίχῳ 2 προσθετ. Παρὰ Barskiy στίχῳ 25. ἀντὶ τοῦ τὰ αὐτὰ μαθάνομεν καὶ ἐξ ἐπιστολῆς ργζ'» γραπτ. Προβλ. καὶ ἐπιστ. ργζ. στίχῳ 33 ἀντὶ τοῦ «τὰ αὐτὰ γράφει καὶ ἐν ἐπιστ ργκ» γραπτ. καὶ ἐπιστολ. ργκ' στίχῳ 35 γραπτ. καὶ ργκ'. στίχῳ 36 γραπτ. καὶ ἐπιστολὴν ργκ'. Σελ. 200 σημ. 80 στίχῳ 2 γραπτ. κομίζου στίχῳ 4 αὔρα, σημ. 81 στίχῳ 5 γραπτ. Βραβεῖω στίχῳ 9 Ἐταιρείας. Σελ. 201 στίχῳ 7 γραπτ. παντοτινὴ στίχῳ 9 γραπτ. πρ. στίθη π δ' ἀλλαγῶ.

Φύλ. 18 σελ. 217 στίχ. 1 ἐξαλειπτέον τὸ ἐκ.

Πολλὰ τῶν ὑποσημειώσεων δ' ἀ λόγους τεχνικούς παρετέθησαν εἰς τὸ κείμενον.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77, 79 καὶ 207 τῶν Ὁδηγιῶν καὶ τὴν ἀπὸ 6 ἰουνίου 1882 πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐγκύκλιον,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμφηφελί,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 932 καὶ ἀπὸ 31 ἰανουαρίου 1904 ἀγωγὴν τῆς Ἀναστασίας, τὸ γένος Ἀντωνίου Τοπούζογλου, κατὰ τοῦ Συμεὼν Ι. Βουλγαρίδου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένον,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκαις τέως ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Συμεὼν Ι. Βουλγαρίδου,

Δικτάσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρουσίας ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ἠττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ, τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρουσίας ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων μετριαζόμενα εἰς γρ. τριακόσια ἑβδομήκοντα (370) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 2 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

3

ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμονδόπουλος (δ. ν).

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ἡ Αἰκατερίνα Βασιλείου Ἰ. Βασιλειάδου, τὸ γένος Κωνστ. Κούρτογλου, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανῆ, τὰ οἰκονομικὰ ἐπαγγελλομένη, τέως μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένουσα, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 8 εὐρωπαϊστὶ π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἐαυτῆς συζύγου Βασιλείου Ι. Βασιλειάδου, χριστιανοῦ ὀρθόδοξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, στοιχειοθέτου καὶ κατοίκου Ξυλοπόρτης Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ ἀναίτιῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴν περὶ διαζυγίου δικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 29 μαΐου 1404

3

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Γεώργιος Παύλου, ὑπήκοος ὀθωμανός, κἀτοικος τοῦ χωρίου Ζητούστης τῆς ἐπαρχίας Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν 1 τῆς ἡμέρας τουρκοστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγομένος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀθηνᾶς Ἀντωνίου Σπύρου, κατοίκου Ζητούστης, ἐπὶ διαζεύξει ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρίς διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Κορυτσᾷ, τῇ 22 ἀπριλίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Κορυτῶς ΦΩΤΙΟΣ

3

ὁ γραμματεὺς

Δ. Θεμελῆς.

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα

Τόμους τῶν «Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων» τῶν δύο ληξάντων ἐτῶν δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν οἱ βουλόμενοι τῶν χριστιανῶν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ. — 27

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φράγκα χρυσά 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ἱ. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκ Βοδενῶν (Γουμέντζας καὶ Γενιτσῶν) — Στατιστικαὶ ἐκκλησιαστικαὶ εἰδήσεις ἐκ Φλωρίνης — Συνδρομαὶ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ κενσοταρίου — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Μ. Ἱ. Γ. — Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος ὑπὸ Θ. Εὐστρατιάδου — Διχαστικὰ ἀγγελίαι.

Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Βοδενῶν ἀπὸ 22 ἰουνίου λήξαντος καὶ 24 τοῦ αὐτοῦ.

« Ἐδημοσιεύθη εἰς ἓν τῶν προηγουμένων φύλλων τῆς « Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας » ἀνταπόκρισις ἐκ Βοδενῶν περιγράφουσα κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἀνυπόφορον κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται τὰ πράγματα τῶν ὀρθοδόξων κοινοτήτων, ὅσαι ἀναγνωρίζουσι θεληματικῶς τὴν πνευματικὴν κυριαρχίαν τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ βεβαιώσω ὑ, ἄς περὶ τῆς ἀληθείας τῶν γραφέντων, ἀλλὰ θὰ μεταδώσω νεωτέρας πληροφορίας περὶ τῶν λαβόντων χώραν τελευταῖον ἐν Γουμέντζα καὶ Γενιτσοῖς, διότι εἰς ἔφημερίδας τινὰς ἐγράφησαν μετὰ τινος ἀκριβείας, ἀλλ' ὄχι καὶ τόσον λεπτομερῶς ὡς ἡμεῖς γνωρίζομεν.

Καὶ πρῶτον περὶ τῶν ἐν Γουμέντζα. Ἡ ἐπι-

τόπιος πολιτικὴ ἀρχὴ, κατὰ καθήκον φροντίζουσα περὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν πιστῶν ὑπηκόων τοῦ ὑψηλοῦ κράτους τῶν καὶ συνάμα πιστῶν πνευματικῶν τέκνων τοῦ ὀρθοδόξου Πατριαρχείου ἡμῶν, ἐργάζεται μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ τιμωρίαν τῶν ληστρικῶν συμμοριῶν, αἱ ὁποῖαι τὸν σχισματικὸν ἔξαρχον τῶν μὴ ὀρθοδόξων βουλγάρων ἀναγνωρίζουσι κεφαλὴν, ὑπὲρ αὐτοῦ μετὰ κακούργου τρόπου ἐργάζονται καὶ δὲν δίδουσι στιγμὴν ἀνέσεως καὶ ἡσυχίας εἰς τοὺς ὀρθοδόξους, ἀφαιροῦσαι περιοσίαν, τιμὴν καὶ ζωὴν ἀπ' αὐτῶν.

Αἱ ἐπιτόπιοι λοιπὸν ἀρχαὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι ἐξ ὀπαδοῦ τοῦ κακούργου βουλγαρικοῦ κοιμητάτου βιαίως εἰσῆλθον τὴν ἑσπέραν τῆς 18 πρὸς τὴν 19 ἰουνίου εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πλουσιωτέρου τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως ταύτης κ. Θάνου Παζαρέντση, καὶ, χωρὶς ἀναβολῆς, προλαμβάνουσαι τὴν διαφυγὴν τῶν κακούργων, περιέζωσαν, διὰ τριῶν λόχων στρατιωτῶν, ὄχι μόνον τὴν οἰκίαν αὐτὴν ἀλλὰ καὶ τὴν συνοικίαν ὀλόκληρον, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἡ οἰκία. Ὁ εἰς τῶν κακούργων ἔλαβε γνώσιν εὐθὺς τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἀρχῆς καὶ προσεπάθησε νὰ δραπε-

τεύση, ἀλλ' οἱ στρατιῶται συνέλαβον αὐτὸν καὶ ὠδήγησαν εἰς τὴν εἰρκτὴν· εὐρέθησαν ἐπ' αὐτοῦ 500 φυσίγγια καὶ ὄπλον Μάνλιχερ. Οἱ λοιποὶ πέντε καταζητούμενοί εἰς τὸ ὑπόγειον τῆς οἰκίας, ὅπου εὐρίσκοντο, ὅτε ἐνόησαν ὅτι ἤθελον συλληφθῆ, ἐπετέθησαν κατὰ τῶν στρατιωτῶν πληγώσαντες ἐλαφρῶς δύο, καὶ διὰ δυναμίτιδος ἠθέλησαν ν' ἀνατινάξωσι τὴν οἰκίαν καὶ νὰ ἐξαφανίσωσι τοὺς πολιορκητὰς, ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ οἰκία μόνη κατέρρευσε καὶ κατέχωσεν ὑπὸ τὰ ἐρείπια αὐτῆς τοὺς κακούργους. Τὸ πῦρ ὅμως μεταδοθὲν εἰς τὰς γειτονικὰς οἰκίας μετέβαλε τὴν συνοικίαν ὀλόκληρον εἰς τέφραν. Ἐννοεῖται ὅτι τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους ἀπερίγραπτος τότε κατέλαβε πανικὸς καὶ διὰ τὰς διαστάσεις, τὰς ὁποίας ἦτο φόβος ὅτι θὰ ἐλάμβανε τὸ πῦρ, καὶ διὰ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ἐπὶ τόπου παρισταμένων, τὴν ὁποίαν ἐμετρίασαν αἱ συνεταὶ συμβουλαὶ τοῦ ἐνδοξ. καϊμακάμη καὶ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου κ. Στεφάνου, οἱ ὁποῖοι παρίσταντο ἐκεῖ, παρηγοροῦντες τοὺς πάσχοντας, ὅσοι ἔμειναν, διότι οἱ περισσότεροὶ κατέφυγον εἰς τοὺς ἀμπελῶνας καὶ τοὺς ἀγρούς, ἐξήκοντα δὲ σχεδὸν οἰκογένειαι ἐκλείσθησαν ἐντὸς τοῦ ναοῦ καὶ τῆς σχολῆς ἡμῶν· εἰς τὴν σύγχυσιν ἐκείνην πολλὰ ἔπιπλα καὶ χρήματα καὶ σκεύη διηρπάγησαν. Εὐγνωμοσύνην ὅμως ὀφείλομεν εἰς τὴν σεβαστὴν ἡμῶν ἀρχὴν κατορθώσασαν νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ πλείστα καὶ νὰ ἀποδώσῃ αὐτὰ εἰς τοὺς δικαιοῦχους. Τοῦτο μετὰ πολλῆς εὐγνωμοσύνης ὀμολογοῦμεν καὶ ἀπονέμομεν τὸν ἔπαινον εἰς τοὺς ἐργασθέντας ὡς ἐλάχιστον μισθὸν ἀρετῆς, δηλαδὴ τῆς ἀφοσιώσεως αὐτῶν εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους.

Τριάκοντα ἐννέα οἰκίαι ἐκάησαν ἀπὸ τῆς 9 τουρκιστὶ τῆς μεσημβρίας μέχρι τῆς 5 τῆς νυκτὸς καὶ ἐκ τούτων ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους αἱ δέκα. Ἄλλ' αἱ ζημίαι αὐτῶν εἶναι πολλαὶ, διότι μόνον εἰς τὴν αἰκίαν τοῦ κ. Παζαρέντση, ὅπου ἔκαυσαν ἑαυτοὺς οἱ κακούργοι, κατεστράφησαν 12000 ὀκάδες κουκουλίων καὶ 90000 ὀκάδες οἴνου. Ἡ ὅλη ζημία αὐτοῦ ὑπολογίζεται εἰς 1200 σχεδὸν λίρας, ἐν ᾧ ἡ τοῦ κ. Δημητρίου Παζαρέντσου εἰς 2485. Τὸ ὅλον ποσὸν περίπου 10000 λίραι.

Ἡ ζημία τῆς κοινότητος εἶναι μία οἰκία ἀξίας ἑκατὸν περίπου λιρῶν.

Πρέπει νὰ σᾶς ἀναγγείλω ὅτι οἱ ἐξ κακοῦργοι ἀπετέλουσι μέρος τῆς σπείρας τοῦ φαυλοβίου καπεταναποστόλη, κατὰ τὴν ὀμολογίαν τοῦ συλληφθέντος, ὅτι δεκαπέντε σχεδὸν ἡμέρας ἐφιλοξενήθησαν, κατὰ τὸν παρελθόντα μᾶιον, διὰ τῆς βίας δηλαδὴ, εἰς τὰς οἰκίας τῶν προκριωτέρων ὀρθοδόξων Γουμέντσης κ. κ. Μαλέκου, Παζαρέντση, Πέτσιου καὶ λοιπῶν. Λέγω διὰ βίας φιλοξενίαν διότι, ὅταν ἡ θύρα δὲν ἠνοίγετο ἐθραύετο, καὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῶν μαχαιρῶν καὶ τῶν πολυκρότων οἱ κάτοικοι τῶν οἰκιῶν ἠναγκάζοντο καὶ νὰ φιλοξενῶσι καὶ νὰ ἀποκρύπτωσι τὴν φιλοξενίαν πρὸς τὰς ἀρχάς. Ὁ σκοπὸς δὲ τῆς εἰσβολῆς αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 18 πρὸς τὴν 19, κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ συλληφθέντος κακούργου, ἦτο νὰ κακοποιήσωσι τὸν ὀρθόδοξον μητροπολίτην καὶ νὰ φονεύσωσι τὸν ἐπὶ τοῖς ὀρθοδόξοις αὐτοῦ αἰσθήμασι διακρινόμενον καὶ λαμπρῶς ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἐργαζόμενον ἱατρὸν τῆς κωμοπόλεως κ. Ἄγγελον Σακκελαρίου, διότι ἐγνώριζον ὅτι κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἔμελλε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν ἀδιαθετοῦντα υἱὸν τοῦ κ. Θ. Παζαρέντση. Σημειώσατε ὅτι τρεῖς ἀπεπειράθησαν κατὰ διαφόρους καιροὺς οἱ κακούργοι νὰ δολοφονήσωσι τὸν ἄνευ ὄπλων ἐπιτυχῶς πολεμοῦντα τὰς κακούργους τῶν σχισματικῶν κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ἀποπείρας ἱατρὸν τοῦτον.

Τὸ θλιβερὸν γεγονὸς ἐτηλεγράφησεν ὁ μὲν καϊμακάμης εἰς τὸν ἔξοχ. βαλῆν Θεσσαλονίκης, ὁ δὲ μητροπολίτης ἡμῶν εἰς τὸν ἅγιον Θεσσαλονίκης κ. Ἀλέξανδρον, καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν 20 ἔφθασαν εἰς Γουμέντσαν δύο ἐκ τῶν ἀναλαβόντων τὴν διοργάνωσιν τῆς χωροφυλακῆς τοῦ νομοῦ ρώσων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι ἔμαθον ὀχι μόνον ἀπὸ στόματος τοῦ μητροπολίτου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ συρρεύσαντος πλήθους τῶν παθόντων ὀρθοδόξων, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων, ἡμιγύμων καὶ τετραχηλισμένων, ὅλα τὰ δεινὰ ὅσα ὑποφέρουσιν οἱ ὀρθόδοξοι, βεβαιώσαντες δύο τινά. Πρῶτον ὅτι ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς δοθείσης εἰς τοὺς κακούργους ἀμνηστίας, οἱ ἐξαρχικοὶ κακούργοι ἔγειναν «υἱοὶ γέεννης διπλότεροι αὐτῶν». Δεύτερον ὅτι, καθὼς αὐτοὶ διατείνονται, ἔγειναν τοιοῦτοι, ἀφ' ὅτου ἔλαβον τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς χωροφυλακῆς οἱ ρῶσοι ἀξιωματικοί, καθὼς ὀμολόγησεν αὐτὸς ὁ συλληφθεὶς, προσθέσας μᾶ-

λιστα λεπτομερείας πολλάς, ἡμεῖς ὁμως οἱ ὀρθόδοξοι δὲν πιστεύομεν εἰς τὰς περὶ τῶν ὀρθοδόξων ρώσων συκοφαντίας ταύτας τῶν κακούργων, διότι οἱ ἀποσταλέντες δύο ἀξιωματικοὶ συνεκινήθησαν ἐξ ὧσων εἶδον καὶ ἤκουσαν, ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἀποσταλῆ ταχέως χρηματικὴ βοήθεια, καὶ ἔφριξαν ὅταν ἐπὶ παρουσία αὐτῶν ἀνεσκάφη ἡ οἰκία τοῦ κ. Παζαρέντση καὶ εὐρέθησαν ὄπλα καὶ πολὺ πλῆθος φυσιγγίων τῶν πέντε κακούργων. Οἱ ρῶσοι ἀξιωματικοὶ συνεβούλευσαν τοὺς κατοίκους νὰ ἀναφερθῶσιν ἐγγράφως εἰς τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ παρέδρους κκ. Δέμερικ καὶ Μύλλερ. Καὶ ἕως σήμερον περιμένομεν μετὰ πολλῶν ἐλπίδων, ἂν καὶ ὁ ἀλιτήριος καπεταναποστόλης ἔγραψε πρὸς τοὺς κατοίκους Γουμέντζας ζητῶν φόρον δέκα παράδων κατὰ ὁκῶν κουκουλιῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου.

Τώρα περὶ τῶν ἐν τῷ τμήματι **Γενιτσῶν**.

Ἡ τρομοκρατία καθ' ὅλον τοῦτο τὸ τμήμα βισιλεύει, καὶ κυρίως ἐπιτείνεται καθ' ἡμέραν, διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ συλληφθεὶς ἔκτος «κωμήτης». Εἰς τινὰ χωρία τοῦ τμήματος οἱ ὀρθόδοξοι, διὰ φόβον εὐνόητον, ἤναγκάσθησαν νὰ πανηγυρίσωσι μετὰ τῶν σχισματικῶν, πολλοὶ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν σχισματικὸν ναὸν, ἄλλοι δὲ, βεβαίως ὀλίγιστοι, νὰ ὑποστῶσι τὴν θρησκευτικὴν βάσανον τῆς δῆθεν εὐλογίας τοῦ γάμου αὐτῶν ὑπὸ δῆθεν ἱερέων (ἐξαρχικῶν). Τὰ χωρία τοῦ τμήματος τούτου Ζορμπά, Πέτκας, Βόζιτς, Ἅγιοι Ἀπόστολοι, Κρίβα, Βαροβίτσα καὶ Ράμνα διὰ σιδήρου καὶ πυρὸς ἤναγκάσθησαν, παρὰ τὴν θέλησιν τῶν κατοίκων, νὰ ὑποβάλωσιν ἀναφοράς πρὸς τὰς ἐπιτοπίους ἀρχὰς, δηλοῦντα ὅτι θὰ ἦναι ὀπαδοὶ τῆς σχισματικῆς ἐξαρχίας καὶ θὰ ἀποπέμψωσι τοὺς ἱερεῖς καὶ διδασκάλους τοὺς ἀναγνωρίζοντας ἀρχὴν αὐτῶν τὴν Μ. Ἐκκλησίαν. Ἄλλ' ὁ περιנדύστατος βαλῆς Θεσσαλονίκης καὶ ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς Χιλμῆ πασᾶς, ἄριστα γινώσκοντες πῶς ἐχαλκεύθησαν αἱ ἀναφοραὶ καὶ μαθόντες δι' αὐστηρῶν ἐξετάσεων τί πράττουσιν οἱ κακούργοι πρὸς διαφθορὰν συνειδήσεων, ἀπέρριψαν τὰς ἐκβίας συνταχθείσας ἀναφοράς καὶ ἐδήλωσαν ὅτι θεωροῦσι τοὺς τῶν χωρίων τούτων κατοίκους ὀρθοδόξους, ὑποτεταγμένους εἰς τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον. Ὑστερον τούτων ὄλων, τὰ

πρὸς βορρᾶν κείμενα χωρία ἐδήλωσαν ὅτι καὶ πάλιν εἶναι ὀρθόδοξοι, καὶ μνημονεύουσι καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κανονικοῦ ὀρθοδόξου μητροπολίτου, ἐξαιροῦνται δὲ τὰ χωρία Κρίβα, Βόζιτσα, καὶ Βαροβίτσα. Τῆς Βόζιτσας οἱ ἱερεῖς καὶ μικταροδημογέροντες ὠμολόγησαν ἐπισήμως ὅτι ἔνεκα πολλῆς πιέσεως καὶ κακώσεως ὑπεσχέθησαν νὰ γίνωσι σχισματικοὶ, ἀλλὰ καὶ νῦν ἀναγνωρίζουσι τὸν μητροπολίτην ἡμῶν. Οἱ διδάσκαλοι τούτου καὶ ἐνὸς ἄλλου χωρίου ἐγκατεστάθησαν ἐκ νέου καὶ διδάσκουσιν, ἂν καὶ οἱ μαθηταὶ ἠραιώθησαν διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ ἐργασίαι εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐπιβάλλουσι τὴν ἀραιότητα. Μόνον εἰς τὴν Βαροβίσταν ὁ διδάσκαλος δὲν ἤρχισε τὸ ἔργον αὐτοῦ, διότι ἐκεῖ γίνεται μεγάλη πίεσις καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι καὶ μαθηταὶ δὲν θὰ εὐρεθῶσιν. Ὁ ἱερεὺς αὐτῆς ἐδήλωσεν ἐπισήμως ὅτι συμερίζεται τὰ κακόδοξα φρονήματα τοῦ χωρίου τούτου, τὸ ὁποῖον ἐπισήμως εἶναι ἀνεγνωρισμένον ὀρθόδοξον, διὸ καὶ ὁ μητροπολίτης ἔκλεισε τὴν ἐκκλησίαν καὶ μένει τώρα κλειστή.

Εἰς τὸ χωρίον Κρίβα, τὸ ὁποῖον οἱ κακούργοι πολὺ πιέζουσιν, ἀντὶ τοῦ σχισματικοῦ ἱερέως, τοῦ θρασέως ὑβρίσαντος ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν τὸν ὀρθόδοξον μητροπολίτην καὶ τὸ Πατριαρχεῖον ἡμῶν, ἀπεστάλη ἕτερος ἱερεὺς, χρηστὸς, ὀρθόδοξος, φρόνιμος, ὅστις συνεστήθη εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ τόπου πρὸς προφύλαξιν τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Τὰ δύο ταῦτα χωρία εἶναι τὸ ὄρητήριο τῶν κακούργων· καὶ οἱ πρόκριτοι ἀναγκάζονται νὰ συμμορφωθῶσι τοῖς λησταῖς, ὠμολογούντες πίστιν εἰς τὸν ἀπομακρυνθέντα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως σχισματικὸν ἑξαρχον. Μάθετε ὁμως ὅτι τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν κατέστησεν ὑβριστὰς καὶ θρασεῖς ὁ πρὸ μικροῦ τὰ χωρία ταῦτα περιελθὼν κ. Ἰορδανῶφ, γραμματεὺς τῆς ἐξαρχίας, ὑποσχεθεὶς αὐτοῖς προστασίαν ποικίλην καὶ διαμοιράσας ἀνιέρων εὐλογίας καὶ προκαλῶν ἀνταρσίας. Ὁ ἐξοχώτατος βαλῆς Θεσσαλονίκης καὶ ὁ γενικὸς ἐπόπτης ἐπληροφόρηθησαν ἀκριβῶς πάντα ταῦτα, καὶ διετάχθη ἡ ἀποπομπὴ τοῦ ταραξίου τούτου ἐξαρχικοῦ γραμματέως. Χάρις εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀρχῆς, διὰ τὰς ὁποίας εὐγνωμονοῦμεν πρὸς τὸν φιλόλαον ἡμῶν ἀνακτα, ἐλπίζομεν νὰ ἔχωμεν ἡσυχίαν.

Πρὸ ὀλίγου οἱ κακούργοι ἐπεχείρησαν νὰ καύσωσι τὰ χωρία Βέστιτσα καὶ Βρίζοβον, κα

τὰ περίξ τῆς Γουμένισσας. Ζητοῦσι τώρα νὰ ἐνσπείρωσι τὸν τρόμον καὶ νὰ μεταβάλωσι τοὺς ὀρθοδόξους εἰς σχισματικούς. Εἰς ὅλα τὰ χωρία ἐπέβαλον φόρους. Εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς διδασκάλους Γενιτσῶν ἐστάλησαν ἐπιστολαὶ μετὰ τῆς σφραγίδος τοῦ καπεταναποστογὴ διατάττοντος ὄχι μόνον νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς θέσεις αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ πληρώσωσιν ὠρισμένα ποσά. Ἀπὸ τὴν δημογεροντίαν Βοδενῶν ἐζήτησαν 30 ζεύγη περικνημίδων πεποικιλμένων (ῶ!!), 30 χιτῶνας, 30 φλανέλλας, 30 περιτκελίδας. Εἰσέπραξαν δὲ ἕως σήμερον, κατ' ἀκριβεστάτας ἐπισήμους ἐκθέσεις, ἀπὸ τῶν ὀρθοδόξων Γενιτζῶν 280 λίρας, Γουμένισσας 250, Βοδενῶν 250, Κρίβας 80, Ἄνω Κουφαλόβου 36, Βαροβίτζας 20 — Ἀπὸ τῶν ἱερέων παπᾶ Στεφάνου Γενιτσῶν 8, παπᾶ Ἀντωνίου 6, παπᾶ Ἰωάννου Γουμένισσας 20, παπᾶ Γεωργίου 1^η καὶ ἀπ' ἄλλων μικρότερα ποσά. Ὑποχρεώνωσι πολλοὺς νὰ πληρῶνωσι κατὰ μῆνα φόρον κεφαλικὸν καὶ ν' ἀποστέλλωσιν εἰς τὴν Δίμνην γυναῖκας πρὸς ὑπηρεσίαν καὶ πλῦσιν καὶ ραφὴν ἐνδυμάτων.

Ἐλπίζομεν ὅτι αὐτὰ θὰ ἦναι αἱ τελευταῖαι δοκιμασίαι τῶν ὀρθοδόξων, ἐν τῷ τμήματι τούτῳ καὶ ἐν ἄλλοις».

§

ΕΚ ΦΛΩΡΙΝΗΣ (ΜΟΓΛΕΝΩΝ) ΑΙ ΕΞΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ στέλλονται, μελέτης ἀξίαι πρὸς τε γνῶσιν τῆς ἀληθοῦς τῶν πραγμάτων καταστάσεως καὶ πληροφορίαν περὶ τῶν ἐν τῇ ὀρθοδοξίᾳ σταθερῶς καὶ ἀφόβως ἐμμενόντων, οἷς πρέπει δίκαιος ἔπαινος καὶ εὐλογία ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

«Μέχρι τέλους ἰουνίου πρέπει νὰ μάθητε ὅτι σαφεῖς ἔχομεν πληροφορίας περὶ 34 χωρίων τῆς ἡμετέρας περιοχῆς, καὶ τούτων θέλετε λάβει γνῶσιν καὶ ὑμεῖς ὅπως ἀποδειχθῆ πόσου ἀξίος ἐστὶν ὁ ζῆλος τῶν ὁμολογητῶν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ἡ εἰς τὴν πατρίαν πίστιν ἀφοσίωσις. Τὰ χωρία εἰσὶ τὰ ἐξῆς:

1] Ἄρμεντόκον· ἐμμένει τῇ ὀρθοδοξίᾳ καὶ περ ἀπειλουμένων τῶν κατοίκων αὐτοῦ ὅπως ἐξομώσωσι.

2] Ἄρμενοχώριον· ἀπειλούμενον μένει καὶ νῦν πιστόν.

3] Λάζανον· καὶ τοῦτο περιφρονεῖ τὰς τῶν ληστῶν ἀπειλάς.

4] Πεδσόδνιτσα· ἐκ τῶν 80 οἰκογενειῶν, ὀρθόδοξοι 40· μένουσι πισταὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

5] Βέρβενη· (ἐπαρχίαις Πρεσπῶν) 13 οἰκίαι μόναι· προσεχώρησαν εἰς τοὺς σχισματικούς.

9] Καλλινίκιον Ἄνω καὶ Κάτω· οἱ σχισματικοὶ διὰ χορηγίας 30 καὶ μόνων λιρῶν ὀθωμανικῶν εἰς τέσσαρας ἐκ τῶν προκρίτων παρέσυρον τὸ χωρίον εἰς τὴν κακοδοξίαν, εὐτυχῶς τοῦ ἱερέως μείναντος πιστοῦ, ἀλλὰ διωχθέντος· ἐπειδὴ ἐγνώσθησαν οὕτω τὰ ποταπὰ τῆς ἐξομοσίας ἐλατήρια, ἡ ὀρθόδοξος μητρόπολις διεμαρτυρήθη κατὰ τῶν κακοηθειῶν τούτων, ὁ δὲ λαὸς μένει ἄνευ ἱερέως.

7] Καλπάδνιτσα· μέχρι τοῦδε ἀκλόνητον.

8] Κλαδεράνη· — 9] Κλέδτινα· ἐπίσης.

10] Μπάτση· ὑπήχθη εἰς τὸ σχίσμα βία καὶ δυναστεία ὑπὸ τοῦ πρὸ δύο μηνῶν φονευθέντος Δέδου Κόλε· ἀλλ' ὁ μὲν ἱερεὺς μνημονεῦει τοῦ ὀνόματος τοῦ κανονικοῦ μητροπολίτου, ὁ δὲ διδάσκαλος, ἐκ τοῦ χωρίου Μπρότου (ἐπαρχ. Πελαγονίας) ὀρμώμενος, ἐδραπέτευσε.

11) Δοπροόβενη· συγκεείμενον ἐκ 17 οἰκογενειῶν τὴν αὐτὴν ἔσχε τύχην, μένον νῦν ἄνευ ἱερέως, ἀτεγινωσκούσης τῆς ο.ε.β. διοικήσεως τοὺς κακούργους τρόπους, δι' ὧν οἱ κάτοικοι παραπίθονται εἰς ἀποσκίρτησιν ἐκ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

12] Κροδουράτη· (ἐπαρχ. Πρεσπῶν)· μετὰ τὸν φόνον τοῦ καλοῦ ἱερέως Ἀθανασίου, ἡ ποιμνη, στερηθεῖσα ἀτυχῶς ποιμένος, ἐγένετο λεία τῶν λύκων.

13] Χαδάνοβον· πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως μηνὸς ὑπήχθη τῷ σχίσματι διὰ τῆς βίας· ὁ ἱερεὺς μνημοεῦει τοῦ ὀνόματος τοῦ ὀρθοδόξου μητροπολίτου· ὁ διδάσκαλος ἐξώμοσεν. Εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ χωρίου κ. Ν. Νικαρούσην, ὀρθόδοξον, ἔγραψεν ὁ πατερ. μητροπολίτης Μογλενῶν τὰ δέοντα, ἀλλ' ἄπορον διατὶ μέχρι σήμερον κωφεύει.

14] Βοδ-άρανη· (ἐπαρχ. Πρεσπῶν)· σχισματικῶν οἰκογένειαι 120, ὀρθόδοξοι 17· καθ' ἡμέραν ἀπειλούμεναι μένουσι πισταί.

15] Σέτινα· σιωπηρῶς πως φαίνεται ἀποσκιρτήσαν, ἀλλ' οἱ τρεῖς ἱερεῖς αὐτοῦ ἐξακολουθοῦσι μνημονεῦοντες τοῦ ὀνόματος τοῦ ὀρθοδόξου μητροπολίτου.

16] **Σόφιτσα**· μένει ἀκλόνητον.

17] **Νερέτν**· (ἐπ. Καστορίας)· ὑπὸ φοβερὰν πίεσιν οἱ ὀρθόδοξοι τοῦ χωρίου ἐπέδωκαν αἴτησιν εἰς τὴν ἀρχήν, ὅπως ἀναγνωρισθῶσιν ὀπαδοὶ τῆς σχισματικῆς ἐξαρχίας, ἀλλ' ἡ ἀρχὴ πληροφορηθεῖσα ἀκριβῶς τὰ συμβάντα ἀπέρριψεν αὐτήν· ὁ ἱερεὺς αὐτοῦ Στόϊτσης, καίπερ ἀπειλούμενος καὶ βιαζόμενος ἵνα προσέλθῃ καὶ ἀσπασθῇ τὴν χεῖρα τοῦ ἐν Φλωρίνῃ σχισματικοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ἐξάρχου, ἀρνεῖται, μένων πιστὸς εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν.

18] **Γορνίτσοβον**· πρὸς ἀποσκίρτησιν τοῦ χωρίου τουτοῦ χρῆσις ἐγένετο βίας πολλῆς ὑπὸ τοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ὀρμωμένου ληστάρχου Δάνε Στόϊτσου, ὅστις τῇ 14 φεβρουαρίου παρελθόντος ἐπέδραμεν αὐτὸ, ἔδειρε καὶ ἐμολώπισέ τινας, ἐφόνευσε τὸν ὀρθόδοξον Χρῆστον, ἀντιστάντα, καὶ οὕτως ἠνάγκασε τοὺς κατοίκους νὰ ἐπιδώσωσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν αἴτησιν αὐτῶν ὡς σχισματικῶν. Πᾶσαι αἱ ἐνέργειαι τῶν κακούργων ἐματαιώθησαν, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς ἰουνίου μετὰ δέκα ὀπαδῶν ὁ αὐτὸς κακούργος, ἐπιπεσὼν νύκτωρ, τοὺς μὲν ἱερεῖς ἠνάγκασε βίαν ὑπογράψωσιν αἴτησιν ὁμοίαν, τοὺς δὲ λαϊκοὺς, ἀπαγαγὼν τὰ ποίμνια αὐτῶν καὶ ἀπειλήσας ὅτι θέλει ἐξαφανίσει αὐτὰ, κατώρθωσέ ν' ὀνηγκάσῃ πρὸς ἐπίδοσιν τῆς αἰτήσεως. Ὁ διδάσκαλος, ἀποδειχθεὶς ταραχοποιὸς καὶ συμμεριζόμενος τὰ φρονήματα τῶν κακούργων, ἤχθη δέσμιος καὶ δικαίως ὑφίσταται τὴν ποινὴν ἐν εἰρκτῇ. Τῶν τριῶν ἱερέων, οἱ δύο μνημονεύουσι τοῦ ὀνόματος τοῦ μητροπολίτου ἡμῶν, ὁ δὲ τρίτος μένει περιωρισμένος ἐν ταῖς φυλακαῖς, καθὼς κηδεύσας φονευθέντα τινὰ χωρὶς πρότερον νὰ δώσῃ εἶδησιν εἰς τὴν ἀρχήν. Βιβλία βουλγαρικὰ ἐστάλησαν ὑπὸ τῆς ἐξαρχίας πρὸς χρῆσιν ἐν τῷ ναῷ καὶ τῇ σχολῇ (;).

19] **Πάτελι**· οἱ ὀλίγοι ὀρθόδοξοι καίπερ ἀπειλούμενοι μένουσιν ἀκλόνητοι· ὁ ἱερεὺς αὐτῶν Χρῆστος ἐμμένει εἰς τὰ πάτρια.

20] **Σόροβιτς**· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον μετ' ἐπαίνου μιννησκόμεθα καὶ τοῦ καλοῦ τούτου χωρίου.

21] **Ἐξῆ-δοῦ**· Καίτοι τὸ χωρίον τοῦτο εὐρηται ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πυρκαϊᾶς, ἥτις ἐξ αὐτοῦ διεδόθη εἰς τὰς πέριξ τρεῖς ὑποδιοικήσεις Φλωρίνης, Καστορίας καὶ Καϊλαρίου, ἐν τούτοις οἱ

ἐν αὐτῷ ὀλίγοι ὀρθόδοξοι στερρῶς ἐχόμενοι τῶν πατρίων μετὰ τοῦ ἱερέως αὐτῶν μένουσιν ἀκλόνητοι, καίπερ καθ' ἐκάστην ἀπειλούμενοι.

22] **Ρούτνικ**· 25 οἰκογένειαι ὀρθοδόξων ἀπειλοῦνται διαρκῶς καὶ στερρῶς ἐμμένουσιν. Ὁ ἱερεὺς αὐτῶν Θεόδωρος ἐκ Καστορίας ἐπιτελεῖ τὸ καθῆκον.

23] **Τσέγανι**· περὶ τῆς ἐμμονῆς αὐτοῦ μετὰ χαρᾶς πληροφορούμεθα καὶ πάλιν.

24] **Ρακιτσα**· χωρίον ἄλλοτε σχισματικὸν προσῆλθε μὲν τῇ ὀρθοδοξίᾳ, ἀλλὰ πιεζόμενον καὶ ἀπειλούμενον ὑπὸ τῶν σχισματικῶν δυστυχῶς ταλαντεύεται ἐν τῇ πίστει.

25-26] **Παλαιοχώριον, Ἐμπόριον**· ἀμφοτέρω τὰ χωρία ἀπειλοῦνται μὲν, ἀλλ' ἐμμένουσιν εἰς τὴν πατριὸν πίστιν.

27—34] **Τρέπιστια, Καρὰ-Βουνὰρ, Δουρουτλὰρ, Χασάνκιοϊ, Τρέμπνον, Φραγκότς, Κατράνιτσα Γραμματικόβον**· τὰ ὀκτὼ ταῦτα χωρία εἰσὶν ἀνεπηρέαστα καὶ ἐμμένουσιν εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν.

Καὶ εἰς τὰ 34 ταῦτα χωρία οἱ ἱερεῖς, ὄντες ὀρθόδοξοι, γινώσκουσι τὴν ἐλληνικὴν. Ὅπου δὲ ὑπάρχουσι λαϊκοὶ γινώσκοντες τὴν βουλγαρικὴν, ἤδη εἰς τὸν ἕτερον τῶν χωρῶν ἐν τοῖς ναοῖς ψάλλουσι βουλγαριστί».

Ἐπὲρ τοῦ ἱεροῦ κενотаφίου τοῦ ἐν τῇ Ζωοδόχῳ Πηγῇ τριάκοντα μέτροι σήμερον ἀρχιερεῖς συνεισίνεγκον ἀνὰ μίαν λίραν ἕκαστος. Τούτων ἐκδίδομεν καθηκόντως σήμερον ἀναγραφὴν, δεικνύουσαν, τοὺς σπεύσαντας πρώτους πάντων εἰς ὑποστήριξιν ὀσίου ἔργου, ὅπερ ἀνέλαβε νὰ ἀγάγῃ εἰς πέρας ἢ πρὸς τὴν μνήμην τῶν ἀποικομένων εὐλάβεια τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. Ἰωακείμ. Ἡ πρόθυμος χρηματικὴ συναντίληψις τῶν τε σεβ. μητροπολιτῶν καὶ τῶν θεοφ. ἐπισκόπων ἦν προσδόκιμος, διότι τὸ πρὸς τὴν μνήμην τῶν ἡγουμένων ἡμῶν τῶν λαλησάντων ἡμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καθῆκον ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν ἐπιβάλλεται· καὶ λόγος δὲ ἐθνικῆς φιλοτιμίας ὑπαγορεύει τὴν ἐν ἐνὶ ἱερῷ χώρῳ διαφύλαξιν τῶν ὀσίων αὐτῶν. Ἐὰν οἰκογένειαι καὶ κοινότητες ἀναγνωρίζωσιν ἑαυταῖς ὀφειλὴν τὸ διαιωρίζειν μὲν διὰ μνημείων ἐπισημμένων ὑψοῦ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πάροδον ὄντων προσφιλῶν ἢ σεβα-

στῶν αὐτοῖς, καὶ τὸ κρύπτειν ἐν μεγαλοπρεπέσι τάφοις ὅστ'α παρελθουσῶν ὑπάρξεων, ἐπιτελεσασῶν κατὰ τὸ δυνατόν τὸ πρὸς τὴν οἰκογένειαν ἢ τὴν κοινότητα χρέος, ἔδει πολὺς νὰ ἐπιδειχθῆ σεβασμὸς εἰς τὸ ἱερόν καὶ θαυμαστὸν ἔργον, ὅπερ, κατὰ τὸ ἐνόν, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους ἐπετέλεσαν ἐν τῷ γενρῷ μετὰ σώματος βίῃ οἱ αἰμίνηστοι ἱεράρχαι οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ κηρύξαντες ἡμῖν. Τὸ πρὸς τὴν ἱεράν αὐτῶν μνήμην καθῆκον, εἰσηγήσει τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐπιτελεσθήσεται μετ' οὐ πολὺ, συνδρομῆ τῆς ἱεραρχίας, τὰ θεμέλια κατατιθείσης τοῦ καλοῦ ἔργου, ἀπέριττος δ' οἰκοδομὴ θέλει ἐγκλείσει τὰ λείψανα τῆς σωματικῆς ἐν ἡμῖν ἀνατροφῆς πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων ἀοιδίμων. Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ χρόνος θέλει δείξει κληρὸν ἅμα καὶ λαὸν ἀντιλαμβανόμενον ἔθνοπρεπῶς τοῦ δικαίου καὶ τοῦ πρόποντος.

Οἱ συνεισενεγκόντες ἄχρι σήμερον ἀνὰ μίαν τουρκικὴν λίραν ἕκαστος εἰσὶν οἱ ἑξῆς εἰκοσιδύο σεβασμ. μητροπολίται καὶ ὀκτὼ θεοφιλ. ἐπίσκοποι· Νικομηδείας Φιλόθεος, Δέρκων Καλλίνικος, Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος, Ἰωαννίνων Σωφρόνιος, Βερροίας καὶ Ναούσης Κωνστάντιος, Τραπεζοῦντος Κωνστάντιος, Δράμας Χρυσόστομος, Διδυμοτείχου Φιλάρετος, Μαρωνείας Νικόλαος, Μεσημβρίας Χαρίτων, Χίου Κωνσταντῖνος, Βάρνης Πολύκαρπος, Σάμου καὶ Ἰκαρίας Κωνσταντῖνος, Σηλυβρίας Διονύσιος, Ἰμβρου Φιλόθεος, Δυρραχίου Προκόπιος, Δεβρῶν καὶ Βελισσοῦ Πολύκαρπος, Κασσανδρείας Ἰωάννης, Σερβίων καὶ Κοζάνης Κωνστάντιος, Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν Καλλίνικος, Ροδοπόλεως Γερβάσιος, Κρήνης Θεόκλητος—Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως Σμάραγδος, Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης Δωρόθεος, Κλαυδιουπόλεως Μιχαὴλ, Συννάδων Εὐγένιος, Ἀριστείας Ἰερόθεος, Χαριουπόλεως Φιλόθεος. Ναζιανζοῦ Γερμανὸς καὶ Ἐλαίας Ἀγαθάγγελος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης.—Συμπληρωθεισῶν τῶν ἀπὸ τῆς παρελθούσης τετάρτης (1 ἰουλίου) ἀρξαμένων προφορικῶν ἐξετάσεων τῆς ἱεράς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς, ἐγένετο τῆ κυριακῇ ἢ τελετῇ τῆς ἀναγορεύσεως τῶν διδα-

σκάλων τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας. Μετὰ τὴν ἐν τῷ ναῷ τῆς σχολῆς ἱεράν λειτουργίαν, καθ' ἣν τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ συνειροῦργησαν οἱ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίται Ἐφέσου, Ρόδου, Σερρῶν, Βελεγράδων, Ἐλευθεροπόλεως καὶ Κρήνης καὶ καθ' ἣν ἡ Α. Θ. Π. ἐμνημόνευσε κατὰ τὴν τῶν τιμίων Δώρων εἴσοδον τῶν ὀνομάτων τῶν ἀρχαίων καὶ νέων κτιτόρων καὶ τῶν ὑπὲρ τῆς σχολῆς ἔργῳ τε καὶ λόγῳ μοχθοῦντων, ἐγένετο ἡ ἀναγόρευσις, ὡς ἔθος, ἐν τῷ ναῷ, παρόντων τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου πρώην Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδωνος, τῶν σεβ. συνοδικῶν (πλὴν τῶν ἔνεκεν ἐργασίας ἢ ἀδιαθεσίας ἀπόντων) τῶν παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν Ἀγχιάλου καὶ Στρωμνίτζης, τοῦ ἐξ. πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Ι. Γρυπάρη, τοῦ ἐπιτετραμμένου τοῦ Μαυροβουνίου κ. Ι. Ματάνοβιτς, τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἁγίων Τόπων καὶ πολλῶν ἐπιλέκτων. Γενομένης τῆς συνήθους ἱεροτελεστίας καὶ μετὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ σχολάρχου πρὸς τοὺς τελειοφοίτους, ἀνεγνώσθη τὸ πρακτικὸν τῆς βαθμολογίας καὶ ἐπεδόθησαν τὰ διπλώματα, προσφώνησαντος ἐνὸς τούτων τὸν νενομισμένον συντακτῆριον. Κατακλειῖδα τῆς ἱεράς τελετῆς ἐπέθηκεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἐν εὐλογίαις πρὸς τὸ ἔργον τῆς σχολῆς, εὐχαριστήσας τοῖς ὑπὲρ αὐτῆς ἐργαζομένοις καὶ τοῖς προσελθοῦσιν, ἴδια δὲ τοῖς κ.κ. Γρυπάρη καὶ Μετάνοβιτς, καὶ εὐξάμενος τοῖς τελειοφοίτοις ὅπως ὁ Θεὸς καθοδηγῇ αὐτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς.—Οἱ τελειόφοιτοι τοῦ ἔτους τούτου, ὧν δύο μὲν ἔλαβον τὸν βαθμὸν Ἀριστα, δέκα δὲ τὸν βαθμὸν Λίαν καλῶς, εἰσὶν οἱ διάκονοι Ἀγαθάγγελος Παπαδόπουλος, Γεννάδιος Ζησιιάδης, Διονύσιος Μηνᾶς. Ἰωακείμ Γούναρης, Ἰωακείμ Στρουμπῆς, Ἰωάννης Τζεννέτης, καὶ Συνέσιος Πετράκογλους, καὶ οἱ μίπω ἱερωθέντες Θωμᾶς Χιονῆς, Κωνσταντῖνος Βαλιάδης, Μιχαὴλ Καρακατσάνης, Νικόλαος Νικολαΐδης, καὶ Χαραλάμπης Χαραλαμπάκης.

Γενναϊόφρων δωρεά.—Πρόσωπον εὐγενέστατον καὶ φιλόφρονον εὐηρεστήθη νὰ πέμψῃ πάλιν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ κ. κ. Ἰωακείμ δέκα χιλιάδας φρ. χρυσῶν, παρακαλοῦν θερμῶς ὅπως χρησιμοποίησιν ταῦτα εἰς τὰς μᾶλλον ἐπείγοντως ἐπιβαλλόμενας ἀνάγκας τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς μέρη διερχόμενα ἡμέρας ἀγωνιώδεις, χρή-

ζοντα δὲ μητρικῆς ἀρωγῆς. Θερμαὶ διαβιβάσθησαν τῷ δωρητῇ ἐκκλησιαστικαὶ εὐλογίαι καὶ ἡ πατριαρχικὴ εὐαρέσκεια.

Τεσσαρακονταετηρὶς ἱερᾶς διακονίας.—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ (4 ἀρξυμένου) ὁ πανιερ. μητροπολίτης Φιλιπποπόλεως κ. Φώτιος ἐώρτασεν ἐν τῇ ἰδίᾳ μητροπόλει καὶ μετὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, ἣν ἐτέλεσεν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ Φιλιππουπόλεως, τὴν τεσσαρακονταετηρίδα τῆς ἐν τῷ ἱερῷ κλήρῳ κατατάξεως αὐτοῦ. Σωματεῖα καὶ ἰδιῶται καὶ ἀρχαὶ ὑπέβαλον ἔνθερμα συγχαρητήρια αὐτοπροσώπως τε καὶ τηλεγραφικῶς. Ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης τηλεγραφικῶς πῦξαι τὰ δέοντα τῷ ἐορτάζοντι μητροπολίτῃ.

Μητρόπολις Φιλαδελφείας.—Διαμείνας ἐν Σιμόνῃ, διὰ λόγους ὑπηρεσίας, ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ὁ πανιερ. μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Λεόντιος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ κατὰ τὰ τέλη παρελθόντος μηνός.

Μητρόπολις Βάρνης. Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος μετέβη εἰς Σόφιαν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βάρνης κ. Πολύκαρπος, χάριν ἐπαρχιακῆς ὑποθέσεως σπουδαιοτάτης.

Μητρόπολις Σηλυβρίας.—Μετὰ βραχεῖαν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν διαμονὴν, ἀπῆλθε χθὲς εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Διονύσιος.

Μητρόπολις Βοδενῶν.—Ἐνεκεν ἐπαρχιακῶν ὑποθέσεων, χάριν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ὀρθοδόξου αὐτοῦ ποιμνίου, παρέμεινεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐν Θεσσαλονίκῃ, κατὰ τὸν λήξαντα ἰούνιον, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βοδενῶν κ. Στέφανος.—Περὶ τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ καταστάσεως οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ἀρκετὰ βλέπουσιν ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦ παρόντος φύλλου, πρὸς ἀνακούφισιν δὲ μικρὰν τῶν ἐν Γουμέντζα παθόντων ὀρθοδόξων ὁμογενῶν ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἵνα ἀποσταλῶσιν 150 λίραι ἐκ τῶν πέρυσι συναθροισθέντων χρημάτων ἐπὶ σκοπῷ ἀνακούφισεως τῶν πασχόντων ὀρθοδόξων.

Χοροστάσια.—Τοῦ ἐν Κοντοσκαλίῳ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Κυριακῆς πανηγυρίζοντος, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς μάρτυρος, τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ (7 ἰουλίου), ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ τῇ τρίτῃ κατὰ τὸν ἔσπερινόν, ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐλαβοῦς ἐκκλησιάσματος. Τὴν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ναοῦ

θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρτος.

Ὀνοματικαὶ ἐορταί. Τῇ πέμπτῃ, μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου, τοῦ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Δυρραχίου ἄγοντος τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἐορτήν, ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο καὶ συνεχάρη αὐτῷ ὡς καὶ πάντες οἱ συνοδικοὶ καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολίται, οἱ ἐπίτροποι τῶν ἁγίων τόπων καὶ οἱ τὰ πρῶτα παρ' ἡμῖν φέροντες.

Ἐπισκέψεις.—Κατὰ τὴν ἐν Χάλκῃ διαμονὴν αὐτοῦ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀντεπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν πατριάρχην πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως κ. Κωνσταντῖνον τὸν ἀπὸ Ἐφέσου, ὡς καὶ τινὰς τῶν ἐν τῇ νήσῳ παραθεριζόντων ὁμογενῶν, ἐπίσης δ' ἐπεσκέψατο καὶ τὴν σκήτην τοῦ ἁγίου Σπυριδῶνος—τῇ δευτέρῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὁ ἐξ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος—τῇ τετάρτῃ ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Δ. Εὐγενίδης—τῇ πέμπτῃ ὁ γενικὸς πρόξενος τῆς Αὐστρουγγαρίας κ. Ζιφάροβιτς.

Ἱερὸν ἀγίασμα Βλαχερνῶν.—Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ, μνήμη τῆς ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Βλαχερνῶν καταθέσεως τῆς τιμίας ἔσθῆτος τῆς Θεοτόκου, πανηγυρίζοντος, ὡς γινώσκον, τοῦ ἱεροῦ ἀγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν, τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ἐν αὐτῷ ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ μητροπολίτης Βελεγράδων κ. Βασίλειος. Τὸ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ τὰς ἐπομένας δύο συρρεῦσαν πλῆθος τῶν εὐσεβῶν προσκυνητῶν ἦν ἄπειρον.

Περιοδεύται.—Ἐχορηγήθη συνοδικῶς ἡ ἀδεια τῆς εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν μεταβάσεως τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Χριστουπόλεως κ. Ἰωακείμ, αἰτησαμένου ταύτην διὰ τοῦ προϊσταμένου αὐτοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ξάνθης.

Ἀρχιγένεια Ἐκπαιδευτήρια.—Ἐντὸς τῆς διαννομένης ἐβδομάδος ταύτης ἐπανῆλθον ἐξ Ἐπιδατῶν τῆς Ἐπαρχίας Σηλυβρίας ὅ, τε σεβ. μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος, πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῶν Ἀρχιγενείων ἐκπαιδευτηρίων, καὶ οἱ τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν ἐφέτος ἀποτελέσαντες καθηγηταὶ Κ. Ζαχαριάδης, δικαιοφύλαξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Κορνήλιος Α. Σπαθάρης καὶ ὁ ἰατρὸς κ. Ν. Ἰσ. Φερμάνογλους.—Περὶ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου παιδευτηρίου τῆς θη-

λίας νεολαίας καὶ τῆς ἐν αὐτῷ γενομένης δοκίμου ἐργασίας προσεχῶς.

Ἐξελέγξαις.—Μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐξελεγχούσης τὴν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν διαχειρίσιν τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ διωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου σήμερον οἱ κκ. Κορν. Σπαθάρης καὶ Ν. Φερμάνογλους.

Δορυλαίου ἑλληνικὴ κοινότης.—Διευθυντῆς τῆς κεντρικῆς σχολῆς καὶ ἱεροκέρυξ ἄμα τῆς ἐν Δορυλαίῳ τῆς Φρυγίας (Ἐσκή-σεχιρ) ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος ἐκλήθη ὁ τέως διευθυντῆς τῆς Ροδοκανακείου Ἱερατικῆς σχολῆς Καισαρείας ἱερολογ. διάκονος κ. Παρθένιος Φωτιάδης, προλύτης τῆς θεολογίας. Ἡ ὀρθόδοξος ὁμογενὴς κοινότης Δορυλαίου, νεολαγῆς οὔσα καὶ πληθυνομένη διὰ τὸ σπουδαῖον τῆς θέσεως τῆς πόλεως ταύτης, χωρίου μικροῦ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, μετὰ πολλῆς φιλοτιμίας ἐπιδιώκει τὴν προαγωγὴν τῶν κοινωφελῶν παρ' αὐτῇ καθιδρυμάτων, τεκμήριον δὲ οὕτω παρέχεται κοινότητος εὐνομουμένης ἐν ὁμοφροσύνῃ ἐπιδιωκούσης τὴν ἠθικὴν αὐτῆς εὐνημερίαν καὶ προκοπὴν.

Εὐαγγελικὰ διδάγματα.—Συντάκτης καὶ διευθυντῆς τῶν ἀπὸ τριετίας ἐκδιδομένων Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ ἱερολογ. διάκονος καὶ τέως ἱεροκέρυξ Πανόρμου κ. Χρυσόστομος Καβουρίδης, πολλὴν ἀγάπην ἐπιδειξάμενος πρὸς τὴν ἐποικοδομητικὴν καὶ τοῖς ὀρθοδόξοις ὠφελιμωτάτην ταύτην ἐπεχείρησιν τῆς συστάσεως ταύτης.

Ἀφίξεις.—Ἀφίκετο χθὲς ἐκ τῶν ἐν Προύση λουτρῶν ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης τοῦ Παναγίου Τάφου κ. Γερμανὸς Ἀποστολάτος—Ἐπίσης ἀφίκετο πρὸ τινος ὁ ἱεροκέρυξ Σερρῶν ἱερολογ. διάκονος κ. Ἰωακείμ Μαρτίσης.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Προϊστάμενος τοῖς ἐν Παρισίοις ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος ἐκλήθη, συστάσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ παρ' ἡμῶν ἀπὸ τινων μνηῶν διαμένων πρῶν μέγας ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ἄλλοτε καθηγητῆς τῆς ἐν Χάλκῃ θεολ. σχολῆς πανοσιολ. κ. Γερμανὸς Βασιλάκης. Ἐκ τε καρποφόρου διδασκαλίας καὶ συγγραφῶν θεολογικῶν δοκιμωτάτων γνωστὸς ὢν, ἐπὶ ζήλῳ δ' ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας διακρινόμενος, καλεῖται

διάδοχος εἰς τὴν θέσιν κληρικοῦ διαπρεποῦς, ἐπίσης συνεχίζων ἐκεῖνου τὸ ἔργον, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐν Παρισίοις ἑλλαν. ὀρθοδόξου κοινότητος,

Ἡ ἱερὰ Ρωμανικὴ σκῆπη τοῦ Προδρόμου, ἡ ἐν τοῖς ὀρίοις τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει μονῆς τῆς Μεγ. Λαύρας, δεξαμένη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ σεβ. μητροπολίτου πρώην Οὐγγροβλαχίας κ. Γενναδίου, κατὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα, ἐχορήγησεν αὐτῷ τὴν πρὸς τέλεσιν τριῶν λειτουργιῶν ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς ἄδειαν, παρὰ τὰς συστάσεις τῆς κυριάρχου μονῆς καὶ παρὰ τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσμια. Τὰ κατὰ τὰς ἱεουργίας ταύτας ἐγκαίρως ἀναγγείλαντες καὶ τὰς διαμειφθείσας μεταξὺ τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἱερᾶς ρωμανικῆς Συνόδου ἐπιστολὰς ἐκδόντες, συμπληροῦμεν νῦν τὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, προστιθέντες ὅτι λίαν ἐγκαίρως διὰ τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει ἱερᾶς Κοινότητος καὶ διὰ τῆς κυριάρχου μονῆς Λαύρας ἐγένετο ἡ πρέπουσα ἐπιτίμησις τῇ ἱερᾷ σκῆπῃ, εἰς ἣν μεταβὰς ὁ πανοσιώτατος προηγούμενος κ. Δωρόθεος Λαυριώτης ἀνέπτυξε καὶ προφορικῶς τὰ δέοντα. Πρὸς τὴν ἱερὰν μονὴν Λαύρας ἐγγράφως ἀπαντῶν ὁ παανοσιολογιώτατος δικαῖος τῆς ρωμανικῆς τοῦ Προδρόμου σκῆπης ἱερομόναχος κ. Ἀντίπας, ἀπὸ 13 ἰουνίου λήξαντος, ἀγγέλλοι ὅτι τὴν ὑπὸ τῆς κυριάρχου μονῆς ἱεροσφράγιστον ἐπιστολὴν καὶ τὸ ἀντίγραφον τῆς σεπτῆς πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς περὶ τῶν ἱεουργιῶν τοῦ σεβασμ. πρ. Οὐγκροβλαχίας ἀνεκοίνωσεν ἐν συνεδριάσει τῶν προκρίτων πατέρων τῆς σκῆπης, ἀκροασαμένων καὶ ὅσα προσέθηκεν ὁ πανοσ. προηγούμενος κ. Δωρόθεος. Ἐν τῇ πρὸς τὴν ἱερὰν μονὴν Λαύρας ἐπιστολῇ ὁ πανοσ. δικαῖος κ. Ἀντίπας, σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐκφράζουσι «βαθεῖαν λύπην διὰ τὸ γενόμενον σφάλμα, καὶ παρακαλοῦσι τὴν ἱερὰν ἡμῶν μονὴν νὰ ἀναγγείλῃ τοῦτο εἰς τὴν μητέρα ἡμῶν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἐπίσης καὶ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς θὰ εἴμεθα προσεκτικοὶ, ἐφ' ᾧ ἐξαιτούμεθα τὴν συγχώρησιν αὐτῆς καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ πατριάρχου». Ταῦτα δ' ἀνεκοινώθησαν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ κατὰ τὴν τῆς χθὲς, πέμπτης, συνεδρίαν.

Ἡ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ἐπλουτίσθη κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην διὰ βιβλίου πολυτίμου κατὰ πᾶσαν ἔποψιν. Ἡ ἐν Ἀθήναις τὰς διατριβὰς ποιουμένη εὐγενεστάτη τὸ τε φρόνημα καὶ τὴν μόρφωσιν κόμησα Λουίζα Ριανκούρ ἐδώρησα τὴν ἐξ 161 τόμων σειρὰν τῶν ἐλλήνων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἐκδόσεως Migne. Τὸ πλουσιώτατον περιεχόμενον τῆς συλλογῆς ταύτης χρησιμώτατον εἰς πάντας, τοὺς τε περὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν ἐν γένει ἀσχολουμένους καὶ τοὺς εἰς τὴν ἱστορίαν ἐνδιατρίβοντας, ἥδη γίνεται κτῆμα κοινὸν τῶν φιλιστόρων καὶ τῶν φιλομαθῶν, χάρις εἰς τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν καὶ τὸ Γένος εὐλάβειαν καὶ στοργὴν τῆς εὐγενεστάτης κυρίας Ριανκούρ, πολλὰ τῆς ἀρετῆς ταύτης δείγματα γεναιοφρόνως παρασχούσης. Ὅσον δὲ σπουδαιοτάτη καὶ πολυτίμος, ὡς γνωστὸν, ἡ δωρεὰ, τόσον ἀπερίττος ἡ συνοδεύουσα ταύτη ἐπιστολὴ αὐτῆς. «Μαθοῦσα, λέγει, παρὰ τοῦ φίλου κ. Τανταλίδου ὅτι ἡ πατριαρχικὴ βιβλιοθήκη στερεῖται μέχρι τοῦτο πλήρους συλλογῆς τῶν συγγραμμάτων τῶν ἐλλήνων πατέρων, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ προσφέρω τῇ Υ. Θ. Π. τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον Patrologie Grecque ὑπὸ τοῦ abbé Migne ἐκδοθεῖσαν συλλογὴν». Καὶ μετὰ τῆς προσφορᾶς ταύτης ἐπικαλεῖται «πᾶσαν θεόθεν εὐλογίαν εἰς τὰ ἅγια σχέδια καὶ ἔργα τῆς Α. Θ. Π.» ἐν βαθυτάτῳ σεβασμῷ.

Ἐλπίζομεν ὅτι καὶ ἕτεροι δωρηταὶ ἢ δωρήτραι θέλουσιν ἀναλάβει τὸν καταρτισμὸν πλήρους τμήματος τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ φιλολογίας, διὰ τῆς προσφορᾶς καὶ τῶν Συνοδικῶν πρακτικῶν καὶ τῶν Ἀγιολογικῶν συλλογῶν καὶ τῶν λειτουργικῶν κειμένων, κατὰ πάσας αὐτῶν τὰς ἐκδόσεις καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν γενομένας ὑπὸ τῶν ἐν Ἑσπερίᾳ σοφῶν ἐμβριθεῖς ἐρεῦνας καὶ σπουδὰς. Τόσον εἰσι σπάνια καὶ δυσπρόσιτα τοιαῦτα συλλογαί, ὥστε πολλὴ μὲν ἀπαιτεῖται καὶ γενναία κατ' ἔτος χορηγία πρὸς ἀγορὰν χρησίμων βιβλίων, τὸ δὲ κοινὸν ταμεῖον, ἔχον νὰ προφθάσῃ πολλαχοῦ πρὸς ἐπούλωσιν καὶ θεραπείαν ἐθνικῶν ἀναγκῶν καὶ πληγῶν, ἀδυνατεῖ καὶ ἐνταῦθα νὰ ἐξοδεύῃ. Παρ' ἡμῖν αἱ δημόσιαι βιβλιοθήκαι συνεστήθησαν καὶ προήχθησαν διὰ συνδρομῶν καὶ χορηγιῶν ἰδιωτικῶν κατὰ τὸ πλεῖστον· ἡ δὲ πατριαρχικὴ, ἢ πρὸ δύο σχεδὸν ἑκατονταετηρίδων πλου-

τισθεῖσα φιλογενεῖ προμηθεῖα τοῦ ἀειμνήστου ἡγεμόνος Νικολάου Μαυροκορδάτου, ἔκτοτε δωρεὰν τοιαύτην ἡγεμονικὴν οὐδέποτε εἶδεν. Ἡ εὐγενῆς κόμησα Ριανκούρ θέλει εὖρει βεβαίως μιμητὰς, ἰδιῶται δὲ καὶ κοινότητες δυσπραγοῦσαι δύνανται νὰ χορηγήσωσι βιβλία. μετὰ πεποιθήσεως ὅτι σώζουσιν αὐτὰ ἀπὸ πολλῶν κινδύνων ποικίλης φύσεως καὶ προελεύσεως.

Ἀντιπρόσωποι εἰς ἐξετάσεις ὀχολῶν

τῆ κυριακῆ 11 Ἰουλίου 1901

α') Χάσκιοι τελετῆ, ὁ Δυραχίου Προκόπιος, β') Φερίκιοι τελετῆ, ὁ πρ. Νευροκοπίου Νικόδημος, γ') Ἐγρίκαπου θηλέων ὁ πρ. Δισκάτης Ἰωαννίκιος, δ') Ταταούλων τελετῆ· ὁ Παμφίλου Μελισσηνός, ε') Διπλοκιοῦ τελετῆ, ὁ Συννάδων Εὐγένιος, ς') Ξηροκρήνης θηλέων, ὁ Κλαυδιουπόλεως Μιχαήλ, ζ') Ἐξ Μαρμάρων θηλέων, ὁ ἀρχιμ. Γρηγόριος Παπαδόπουλος, η') Ἐτ-μεϊδὰν σχολῆς, ὁ ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Λάσκαρις, θ') Τζιβαλίου τελετῆ, ὁ ἀρχιμ. Μελέτιος Λουκάκης, ι') Βαφροχωρίου τελετῆ, ὁ ἱεροδ. Ἀπόστολος Τρύφωνος, ια') Τόπ-καπου θηλέων, ὁ ἱεροδ. Χρυσόστομος Κανάκης, ιβ') Στένης ἀρένιον, ὁ ἱεροδ. Ἀθανάσιος Μηλιώτης.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς.

ΚΑΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Διονύσιος Α' ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἀπελάμβανε πολλὴν τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν ὀρθοδόξων, καθὰ βεβαιούσιν οἱ χρονογράφοι οἱ τούτου μνησθέντες, ὧν αἱ μαρτυρίαι κεῖνται ἐν τῇ πολυτιμῷ Turcogræcia τοῦ Μαρτίνου Κρουσίου. Τὸν ἱερὸν θρόνον τοῦ Χρυσορρήμονος ἀνελθὼν ὀλίγα μετὰ τὴν ἄλωσιν ἔτη καὶ παρατείνας τὸ ζῆν μέχρι τοῦ τέλους σχεδὸν τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος, ἐγένετο περίβλεπτος ἐπ' ἀρετῇ, διακρινόμενος ἐπὶ ἀκτημοσύνη καὶ ταπεινότητι, προσευχῇ διδοὺς ἑαυτὸν ἀδιαλείπτῳ, νηστεύων καὶ τοὺς πάσχοντας ἐλεῶν'. Ὁ Μανουὴλ ὁ Μαλαξὸς ἐν τῇ Πατριαρχικῇ ἱστορίᾳ Κωνσταντινουπόλεως λέγει ταῦτα· «Ἦτον δὲ τοῦτος ὁ πατριάρχης τέλειος εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ πεπαιδευμένος τὴν καλογερικὴν, ὅπου δὲν ἦτον ἄλλος, ὡσὰν αὐτόν. Ἐνίστευε δὲ πολλά· καὶ ὄλην τὴν νύκτα ἦτον ἄγρυπνος εἰς προσευχὴν.

Καὶ ὅταν ἤθελε νὰ πάγη εἰς τίποτε ὑπόθεσιν τῆς Ἐκκλησίας: ποτὲ δὲν ἔκαβαλλίκευε: μόνον πεζὸς ἐπήγευε, καθὼς ἦτον καὶ ὑπέργερτος. Ἐγιναν δὲ εἰς τὸν καιρὸν τῆς πατριαρχείας αὐτοῦ σεισμοὶ μεγάλοι καὶ φοβεροί: καὶ ὑπήγενεν ἀπὸ ἔκκλησίαν εἰς ἔκκλησίαν: καὶ ἔκαμνε λιτανείας καὶ δεήσεις».²

Ἡ περὶ τοῦ Διονυσίου μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἐξ ὧν γινώσκω ἢ χρονικῶς αὐτῷ πλησιεστέρα, εἰς ἣν ἠδυνάμεθα ἄνα ἀρκεσθῶμεν, προκειμένου λόγου περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ. Κατὰ τὰς παρὰ τῷ Μαλαξῶ εἰδήσεις, ὁ Διονύσιος ἦν ἐκ Πελοποννήσου. Παιδιόθεν ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐγένετο μοναχὸς ἐν τῇ μονῇ τῶν Μαγγιάνων ὑπὸ τὸν ἐπ' εὐσεβεία καὶ παιδεία περιφανῆ μητροπολίτην Ἐφέσου Μάρκον τὸν Εὐγενικόν· ἐντεῦθεν δὲ δυνάμεθα ἄνα εἰκάσωμεν ὅτι ὁ Διονύσιος ὑπέδου τὸ μοναχικὸν τριβώνιον πρὸ τοῦ 1437, ὅτε ὁ Μάρκος ἐχειροτονήθη μητροπολίτης Ἐφέσου, χειροτονήσας αὐτὸν διάκονον καὶ πρεσβύτερον, ὥστε καὶ περὶ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ δυνάμεθα ἄνα συμπεράνωμεν ἐκ τε τούτων καὶ τῶν ρηθησομένων ὅτι, κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη γεννηθείς τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος ἦν πλέον ἢ εἰκοσαέτης ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, διότι, κατὰ τὸν αὐτὸν χρονογράφον ὁ ἱερὸς Μάρκος «τὸν ἀνάθρεψε καὶ τὸν ἔμαθε καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ τὸν ἐδίδαξε καὶ τὴν μοναχικὴν πολιτείαν τῆς καλογερικῆς» ταῦτα πάντα δ' ἐγένοντο πρὸ τοῦ 1437 καὶ οὐχὶ βεβαίως ἐντὸς ἐνὸς ἢ δύο ἢ πέντε ἐτῶν. Τῷ 1453 διασωθεὶς ἐν Ἀδριανουπόλει, παρὰ τινι τῶν ἐλλήνων εὐπατριδῶν, ἐπανῆλθε μετὰ μικρὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐχειροτονήθη μητροπολίτης τῆς ἐν Θράκῃ Φιλιππουπόλεως ὑπὸ τοῦ μακαρίου πατριάρχου Γενναδίου Β' τοῦ Σχολαρίου (1454—1456).

Ἐκ τῶν κατὰ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ διαδραματισθέντων ἐγνώσθη τὸ τοῦ βίου αἰδέσιμον καὶ ἢ κατὰ μοναχοὺς αὐστηροτάτη αὐτοῦ πολιτεία, ἥς ἐγένοντο μάρτυρες ἀκούσιοι οἱ κατ' αὐτοῦ συκοφαντίας ἀνάνδρως πλάσαντες. Κοσμήσας τὸν οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τετραετίαν καὶ πλέον κατ' ἐμὲ ἀπὸ τοῦ 1467—1472, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐν Δράμα μονὴν Κοσινίτζας, πολλαχῶς εὐεργετήσας αὐτὴν καὶ γενόμενος δεύ-

τεροι τοῦ ἱεροῦ σεμνεῖου τούτου κτίτωρ. Ἀνῆλθε περὶ τὰ μέσα τοῦ 1477 εἰς Κωνσταντινούπολιν, χάριν ἰδίων ὑποθέσεων καὶ τῶν τῆς μονῆς πραγμάτων³. Τῷ 1488 προσεκλήθη τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς Κοσινίτζης εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας⁴, καὶ πατριαρχήσας ἔτη δύο σὺν ἡμίσει παρητήσατο τὸν θρόνον, ἐπανελθὼν εἰς τὴν μονὴν αὐτοῦ, ἣν καὶ ἐπλούτισεν ἀναθήμασι καὶ κτήμασι πολλοῖς. Πότε ἀπεβίωσεν ἄγνωστον ἡμῖν, οὐδὲ πόσα ἔτη μετὰ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἔζησεν· ἀμφότεραι αἱ χρονολογίαι λέγουσιν ὅτι ἤρνεϊτο ἄνα ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν τῶν κοινῶν ἔνεκα βαθυτάτου γήρατος· ἐνέδωκε δὲ εἰς τὴν ἀξίωσιν τῶν ἐκλεξαμένων αὐτὸν ὀκτὼ μητροπολιτῶν, ἢ μᾶλλον δέκα καὶ τριῶν.

Ἀκριβῶς τὸ πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ γίνεται μαρτύριον λαμπρὸν τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ἀπελάμβανε παρὰ τῷ λαῷ διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ καὶ παρὰ τῇ τότε ἱεραρχίᾳ. Κυροῦσιν αὐτὸ διὰ τῶν ὑπογραφῶν αὐτῶν οἱ μητροπολίται Ἐφέσου Δανιὴλ, ὁ γνωστὸς ἐπὶ παιδείᾳ — Σερρῶν Μανασσῆς, ὁ μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Διονυσίου γενόμενος οἰκουμενικὸς πατριάρχης — Μελενίκου Γεράσιμος — Μεσημβρίας Δοσίθεος — Περιθεωρίου (Ἐάνθης;) Ματθαῖος — Ζιχνῶν Παχώμιος, ὁ δεκαπενταετίαν μετὰ ταῦτα πατριάρχης οἰκουμενικὸς ἀναδειχθεὶς — Σουγδαίας καὶ πρόεδρος Νικαίας Θεοφάνης — καὶ Ἰκονίου Ἀμφιλόχιος, ἔχοντες καὶ τὰς γνώμας τῶν (ἐν Κωνσταντινουπόλει βέβαια διαμενόντων μητροπολιτῶν) Ἡρακλείας, Χαλκηδόνος, Λαρίσσης καὶ Δράμας, ἴσως τοῦ Ἰωακείμ τοῦ κατὰ τὰ τέλη τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος τὸν οἰκουμενικὸν ἀνελθόντος θρόνον καὶ φημιζομένου ὡς ἀξίου μαθητοῦ τοῦ Διονυσίου, διότι ἦν «νέος μὲν τὴν ἡλικίαν, χρήσιμος δὲ τὴν γνώμην, καὶ ἀγαπώμενος παρὰ πάντων» — «καὶ ἐνάρετος καὶ ταπεινός. Καὶ διὰ νὰ ἔχη αὐτὰ τὰ χαρίσματα τὸν ἀγαποῦσαν ὅλος ὁ κόσμος ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί»⁵. Κατὰ τὸ πρακτικὸν τοῦτο, ὁ Διονύσιος ἐδικαιώθη «ἵνα ἐπανεέλθῃ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τοῦτον, εἰς τὸ ποιμαίνειν τὰ λογικὰ τοῦ Θεοῦ πρόβατα· δι' ὃ καὶ αὐ

3. Γράμμα Μαξίμου Γ' πατριάρχου ἐν Παρητήματι ΙΖ' τόμου Ἑλλην. Φιλολογ. Συλλόγου· σελ. 18

4. Ἐπιχειρῶνδρα Σταματιάδου Ἐκκλησιαστικὰ Σύλλεξα, σελίς 31—33.

5. Turcogæciæ σελ. 39 καὶ 143.

2. αὐτόθι σελ. 141. Ἀναφέρονται δὲ ταῦτα εἰς τὴν δευτέραν ἱερῶν τῆς ἐκκλησίας τοῦ μακαρίου πατριάρχου.

ἢ προτέρα δοθεῖσα τούτῳ ἄδεια παρὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ νῦν παρ' ἡμῶν ἀνακαινίζεται, εἰς τὸ ἔχειν ἅπασαν ἄδειαν, συνοδικῆ ψήφῳ, ὥστε πράττειν ἀκωλύτως ἅπαντα τὰ τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἀνήκοντα». Οἱ τὸ πρακτικὸν ὑπογράφοντες ἐκφωνοῦσιν ἀργίαν μὲν πᾶσι τοῖς ἱερωμένοις, ἄλυτον δ' ἀφορισμὸν λαϊκοῖς, ἕως ἂν διαλλαγῶσι «τῷ διαληθθέντι ἀγιωτάτῳ πατριάρχῃ κῦρ Διονυσίῳ». Ἡ μαρτυρία τῶν δεκατριῶν τούτων μητροπολιτῶν περὶ τοῦ μακαρίου πατριάρχου Διονυσίου ἐστὶν ἡ προσεχέστερα μὲν αὐτῷ χρονικῶς, ἀξιοπιστοτέρα δὲ διὰ τὸ κῦρος, ὅπερ φέρουσιν οἱ ὑπογράψαντες, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπαγομένην παντὶ μὴ σεβομένῳ τὸν ἱερώτατον γέροντα βαρεῖαν ποινήν.

Ἐνεκα τοῦ βίου αὐτοῦ, ὃν διέκρινεν ἡ κατ' ἐπίγνωσιν εὐσέβεια καὶ ἡ ἄλλη ἀρετὴ, ὁ μακάριος Διονύσιος κατετάχθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ χορῷ τῶν ἀγίων, γεραιόμενος ἄσμασιν ἱεροῖς, ἐν ἡμέρᾳ, ἣν οὐδεμία τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ καθώρισεν ἔκδοσις. Ταῦτα δὲ γράφω διότι ἢ τε διόρθωσις τῆς ἀκολουθίας ταύτης, καὶ ἡ ἔκδοσις, παρασυναφθείσης τῇ «Περιγραφῇ τοῦ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Δράμας καὶ Φιλίππων ἱεροῦ μοναστηρίου τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης Εἰκοσιφοινίσσης» (δῆλα δὴ Κοσινίτζας) ἐγένετο ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ διαταγῇ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε', δόντος ἐντολὴν εἰς τὸν πεπαιδευμένον ἱερομόναχον τῆς τοῦ Σινᾶ μονῆς Ἰλαρίωνα τὸν ἐκ Κρήτης ἵνα διορθώσῃ τὴν Ἀκολουθίαν⁶. Ὁ λόγιος Σιναίτης γράφει πρὸς τὸν πατριάρχην Γρηγόριον, ὅτι ἡ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ Ἀκολουθία (περὶ ἧς, ἀτυχῶς, οὐ λέγει εἴπερ ἦν ἐντυπος ἢ χειρόγραφος) ἦν εἰς τοσοῦτον βαθμὸν διεφθαρμένη εἴτε διὰ τὴν παντελῆ ἀμάθειαν τῶν χρόνων, καθ' οὓς συνεγράφη, εἴτε διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν ἀμαθεστάτων ἀντιγραφέων, ὥστε καὶ τὸ ἱστορικὸν μέρος εἶναι ἀσυνάρτητον καὶ πολλαχοῦ ἀδιανόητον, καὶ οἱ παρακλητικοὶ κανόνες πάντῃ ἀσύντακτοι καὶ ἐν τισὶ παρακεχαραγμένοι περὶ τὴν ἐννοίαν καὶ ἐξολισθαίνοντες. Τὰ γραφόμενα ταῦτα ἀρκετῆ γίνονται κρίσις περὶ τῶν γνώσεων

καὶ τῆς παιδείας (;) τοῦ συντάξαντος τὴν Ἀκολουθίαν Χρυσάνθου, περὶ οὗ οὐδὲν ἕτερον γινώσκωμεν ἐκτὸς τοῦ ὀνόματος· ἴσως δὲ καὶ οὔτε ἔδει ἵνα γινώσκωμεν. Οὐδὲν περιέχει προστιθὲν εἰς τὸν βίον τοῦ Διονυσίου τὸ νεώτερον· φαίνεται δ' ὅτι οὐδὲ τὰς μαρτυρίας τῶν ἐν τῇ *Turlograeciae* δύο χρονογραφιῶν γινώσκει.

Σπουδαιότεραν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ μαρτυρίαν χορηγεῖ ἡμῖν Μανουὴλ ὁ Κορινθίος ὁ μέγας ῥήτωρ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ὁ συντάξας τὰ σήμερ ν ἐκδιδόμενα προσόμοια μετὰ τοῦ κανόνος. Ταῦτα μετέγραψα ἀπὸ χειρογράφου χαρτίνου τεύχους τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει μονῆς τῶν Ἰθέρων, γραφέντος πάντως περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος καὶ πολλὰ μὲν ἔργα τοῦ Μανουὴλ τούτου περιέχοντος, ἀριθμὸν δὲ 512 φέροντος. Περὶ τοῦ Κορινθίου Μανουὴλ ἔγραψα εἴ τι ἐγίνωσκον⁷· καὶ κατὰ ταῦτα ὁ τῶν προσομοίων καὶ τοῦ κανόνος συγγραφεὺς, ἐν τῷ Πατριαρχείῳ ὑπηρετῶν κατὰ τὴν τὸ δεύτερον ἐκλογὴν τοῦ μακαρίου Διονυσίου, καλῶς ἐγίνωσκε τὸν ὄσιον πατριάρχην καὶ μάρτυς ἐκείνου τῆς ἀγιότητος ἐστὶν ἀξιώπιστος, δεύτερος μετὰ τοὺς δεκατρεῖς μητροπολίτας. Τὸν εἰς τὸν Διονύσιον ἁσματικὸν κανόνα τοῦ Μανουὴλ ἐκδίδωμι καὶ διὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον ἐνεκρίθη ἵνα τιμᾶται ἡ μνήμη αὐτοῦ βεβαίως ἐν τῇ μονῇ Κοσινίτζης, ἴσως δὲ καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δράμας.

Τὸ τρίτον τροπάριον τῆς Γ' ὥδῆς ἀναφέρεται βεβαίως εἰς τὴν ἐπὶ συνόδου παραδειγματικὴν ἀπόδειξιν τῆς αὐστηρᾶς αὐτοῦ πολιτείας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ βίου, τὸ δὲ κάθισμα μαρτυρεῖ τὴν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐν τῷ μοναχικῷ βίῳ κατάταξιν καὶ εὐδοκίμωσιν. Τὸ δεύτερον τροπάριον τῆς Ε' ὥδῆς μαρτυρεῖ τὸ τοῦ Διονυσίου ἄκακον καὶ πρᾶον, ἐνῶ τὸ τρίτον τῆς αὐτῆς μνησκεταί τῆς ὑπὸ τὸν Μάρκον Ἐφέσου μαθητείας. Τὸ πρῶτον τῆς ΣΤ' ἀναγράφει τὸν Διονύσιον κτίτορα τῆς μονῆς Κοσινίτζας, ἧς εἰς τὴν ἱστορίαν, διὰ τοῦ κανόνος τούτου γνωριζομένη, προστίθεται σελίς τις ἄγνωστος τοῖς περὶ τῆς μονῆς γράψασιν· διότι τὸ πρῶτον τῆς Η' ὥδῆς τροπάριον ἀναφέρεται εἰς θαῦμα τῆς Θεομήτορος ἐν τῇ μονῇ κατ' ἐπὶ κλησιν τοῦ Διονυσίου γενόμενον,

6. Ἐξεδόθη αὕτη καὶ τὸ δεύτερον εἰς σχῆμα ὄγδον, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἐπαμινώνδα Λαζαρίδου, τῷ 1863, εἰς σελίδας 32, ἐν Κωνσταντινουπόλει.

7. Χρονικὰ τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας· σελ. 38—43.

ὑδατος ἀναβρύσαντος ἐπὶ παραμυθία τῶν ἐν αὐτῇ μοναζόντων.

Οἱ λόγοι οὗτοι πάντες δικαιοῦσί με ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ ἔργου τοῦ Μανουὴλ Κορινθίου.

Μ. Ι. Γ.

ΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ
ΠΡΟΣΟΜΟΙΑ ΚΑΙ ΚΑΝΩΝ

Εἰς τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Κύριον Διονύσιον

Προδύ. ἡχ. α΄. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τῶν κοσμικῶν μελημάτων ἀπαναστάς νουεχῶς, τῷ Χριστῷ ὠκειώθης ἐκ νεότητος, μάκαρ, καὶ αὐτοῦ φύλαξ ὄφθης τῶν ἐντολῶν τῶν σεπτῶν, Διονύσιε. Ὁθεν φωτὸς ἡξιώθης τοῦ νοητοῦ ἀπολαύειν τῆς μεθέξεως.

Ἀγγελικῶς βιωτεύσας ἐν γῆ, πανόλβιε, ἀγγέλων ἡξιώθης τὰς χορείαις συνεινχι, καὶ δέχεσθαι ἀμέσως θείαν ἀγῆν ἐκ τοῦ πάντων δεσπόζοντος ἡς ἐν μεθέξει γενέσθαι σοὺς ὑμνητάς, ἱεράρχα, κηθικέτευε.

Δίκαιος, ἀμεμπτος, πάτερ, ὀφθεις καὶ ἄκκος, ἐν γῆ τῇ τῶν προέων κτεσκήνωσας, φέγγει τῆς ἀκτίστου Τριάδος διηνεκῶς πυρσευόμενος, ἔνδοξε· οὐπερ μετόχους ἀνάδειξον καὶ ἡμᾶς, τὰς εὐχαίς σου, Διονύσιε.

Ὁ κανὼν· οὗ ἡ ἀκροστιχίς ΤΟΝ ΙΕΡΑΡΧΗΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ ΑΔΩ· ΜΑΝΟΥΗΛ.

Ὁδὸν Α΄. ἡχ. β΄. Δεῦτε λαοί.

Τῇ φωταυγεί τῆς τρισηλίου θεότητος αἴγλη νῦν περυστάμενος, παμμάκαρ, χάριν μοι τὰς εὐχαίς σου περᾶσθαι· ὅπως ἀνευφημήσω τὴν θείαν μνήμην σου.

Ὁ προειδὼς τὸ καθαρὸν τῆς καρδίας σου ἐκ βρέφους σε προσήκατο βλαστὸν ὡς ἔνθεον· διὸ καὶ χαριτώσας αὐτοῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ πυρσὸν ἀνάδειξε.

Νκὸς σεπτὸς τῶν χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος, παμμάκαρ Διονύσιε, ἀρετῶν κάλλεσιν ἐχρημάτισας· ὅθεν Χριστοῦ τὴν Ἐκκλησίαν κελῶς ἐποίησας.

Ἰδοῦ, φωνκί τῶν προφητῶν πέρας ἔλαβον, σοῦ τετοκυίας, πάναγνε, Χριστὸν τὸν Κύριον· ὃν σταθῆραν εἰρήνην δοῦναι τῇ Ἐκκλησίᾳ δυσώπει πάντοτε.

Ὁδὸν Γ΄. Στερέωσον.

Ἐπεύφρανας Θεόν, τῇ ἐνκρέτῳ σου καὶ θείᾳ, πανένδοξε, πολιτεία· ὡς γὰρ ἄσαρκος ἐδίωσας, καὶ χοροῦ τῶν ἀγγέλων κκτηζίωσαι.

Ροῆ τῇ τῶν δακρύων σου ἐλάμπρυνας νοός σου κινήσεις καὶ νῶ τῷ πρώτῳ, Διονύσιε, συνέδησας· ὅθεν νῦν ἐντροφᾶς τὰς θείαις λάμψεσιν.

Ἀνήλθης πρὸς τὸ φέγγος τὸ ἀκρότατον, τηρήσας λαμπράδα τῆς σῆς ἀγνείας, σοφέ, ἄσβεστον ἐν χάρισι, καὶ τρανῶς κηθορᾶς κάλλος τὸ ἄρρητον.

Ρευστὴν φύσιν ὁ κτίστης προσλαβόμενος, προῆλθε, Παρθένε, ἐκ σοῦ ἀφύρτως Θεὸς τέλειος καὶ ἄνθρωπος, καὶ τὴν σύμπασαν κτίσιν γὰρ κατεφώτισε.

Κάθισμα. Ὁ Ὑψωθείς.

Ἐκ βρέφους, μάκαρ, τῷ Θεῷ ὠκειώθης, κηθάπερ πάλα Σαμουὴλ ὁ προφήτης, καὶ ὡς θαλλὸς ἐμφυτευθεὶς τὰς θείαις ἀύλαις, ἀρετῶν ἐπηύξησας τὰς ἀρδείαις, θεύφρον· καὶ τελείαν ἔφθασας ἡλικίαν, ἐν ἧπερ, ἱεραρχίας φέγγει ἀύγασθεις, τὴν Ἐκκλησίαν Χριστοῦ κατεφώτισας.

Ὁδὸν δ΄. Εἰσακήκοα, Κύριε, τὴν ἀκοήν.

Χαρμωσύνως ὑμνήτωμεν τὴν τοῦ πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου οἱ πιστοὶ πανέορτον μνήμην ἄσμασιν.

Ἢ φαιδρά σου καὶ πάντιμος μνήμη πιστοὺς εὐφραίνουσα ἐπέστη, καὶ Θεοῦ πρὸς δόξαν πάντας κελίγηκε.

Νουεχῶς πάντα σκύβαλα τὰ ἐπὶ γῆς, ὡς ὁ Παῦλος, ἡγήσω· καὶ Χριστὸν τὴν ὄντως ζωὴν ἐκέρδησας.

Δός μοι χεῖρα τῷ δούλῳ σου καὶ συμφορᾶς ἀπάλλαξον καὶ λύπης, ὅπως ἀνυμῶ σε, Κόρη, σωζόμενος.

Ὁδὸν ε΄. Ὁ τοῦ φωτὸς χορηγός.

Ἰλύος τῆς κοσμικῆς ἀπαναστήσας σου τὸν νοῦν, ἐνδοξε, καὶ ἀρετῶν πόνοις ἐκκαθάρως συνῆψας τῷ Θεῷ· οὗ νῦν κατοπτεύεις τὸ κάλλος τὸ ἄρρητον.

Ὁ τῆς εἰρήνης δοτὴρ ἐν τῇ ψυχῇ σου εἰσελθὼν ὠκησε, καὶ τοῖς πιστοῖς ἄκκον καὶ προῶν δέδειχεν ἀληθῶς· ὅθεν τῶν προέων τὴν γῆν κτεσκήνωσας.

Ναμάτων καὶ διδασκῶν Μάρκου τοῦ θείου μετασχῶν γέγονας τῆς ἀρετῆς φοιτητῆς ἐκείνου καὶ μιμητῆς λαμπρός· ὅθεν καὶ τῆς δόξης τῆς Ἰσῆς ἐπέτυχες.

Ἰπὸ τὴν σὴν κραταιάν, Παρθένε, σκέπην πεφευγῶς δέομαι· σὼν οἰκτιρμῶν· μὴ με κλυψάτω νέφος τῶν πειρασμῶν· ἀλλὰ τούτων πάντων ρυσθείην, σῆ χάριτι.

(ἔπεται τὸ τέλος)

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα

Τόμους τῶν «Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων» τῶν δύο ληξάντων ἐτῶν δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν οἱ βουλόμενοι τῶν χριστιανῶν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου

Ἰπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ. — 28

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 16 ΙΟΥΛΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσά 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πατριαρχικαὶ ἐπιστολαὶ — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Μανουὴλ τοῦ μεγάλου Ρήτορος προσόμοια καὶ κανὼν εἰς τὴν ἀγιώτατον πατριάρχην κύριον Διονύσιον (τέλος) — Ἀνέκδοτα πατριαρχικὰ γράμματα ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς μονῆς Μ. Λαύρας — Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος — Βιβλιοκρισία (Ἡ χερσόνησος τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω) — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

Ἡ χειροτονία τοῦ νέου προϊσταμένου τῆς ἐν Παρισίοις ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος ἐγένετο ἀφορμὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ πρώτου τῶν ἐκδιδομένων ἐν τῷ μετὰ χεῖρας φύλλῳ δύο πατριαρχικῶν γραμμάτων, εἰς ὃ ἀπήντησεν ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης. Ὁ μακαριώτατος πατριάρχης πρ. Ἱεροσολύμων κ. Νικόδημος, ὁ σειρὰν μακρὰν ἐτῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγίας Σιών ὑπηρετήσας, ὁ γινώσκων πάσας τὰς ἀρχαιοπρεπεῖς ἱεράς συνηθείας, ὅσαι παρ' ἡμῖν ἄλλοτε ἰσχύουσαι περιπίπτουσι, δυστυχῶς, παρ' ἡμέραν εἰς ἀχρησίαν, ἐκτιμᾷ δεόντως καὶ διατόρως ἐκφράζει τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ πρὸς τοὺς ὀλίγους ἐν ἡμῖν ἀντεχομένους τῶν πατρίων ἐθῶν. Ἄλλ' ἐπίσης ἐκτιμήσας καὶ τὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν εἰς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν τοῦ πανοσιολογ. πρεσβυτέρου κ.

Γερμανοῦ Βασιλάκη, καλλίστην αὐτοῦ ποιεῖται σύστασιν ἐν τῇ πρὸς τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐπιστολῇ αὐτοῦ, εἰς ἣν ἡ Α. Θ. Π. ἀπήντησε καταλλήλως, εὐχαριστῶν τῷ γερασμίῳ ἐν Χριστῷ ἀδελφῷ, μακαριωτάτῳ πρώην Ἱεροσολύμων.

Αἱ δύο πατριαρχικαὶ ἐπιστολαὶ εἰσὶν αὗται.

Α'.

Παναγιώτατε, Θειότατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετροπόλεως Κύριε Ἰωακείμ, τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ἐν φιλήματι ἀγίῳ, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Λίαν συνεκινήθημεν, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τοῦ ἐν Χριστῷ περιλημένου υἱοῦ ἡμῶν, τοῦ ἀρχιδιακόνου κυρίου Γερμανοῦ Βασιλάκη, πρώτιστα δὲ πάντων, δι' οὗ μετέδωκεν ἡμῖν ἀδελφικούς ἀσπασμούς καὶ λόγους εἰρηνικούς, ἐκ τῆς εἰρηνικῆς καρδίας Αὐτῆς προελθόντας. Ἡμεῖς, Παναγιώτατε Δέσποτα, πάντοτε ἐξετιμῶμεν τὸ Ὑμέτερον ἄτομον, ἐπειδὴ ἐβλέπομεν ὅτι ἐν τῷ Ὑμέτερῳ προσώπῳ διαφυλάττονται αἱ ἱεραὶ ἐκκλησιαστικαὶ παραδόσεις τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένων πατριαρχῶν καὶ ἱεραρχῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀνθ' ὧν καὶ εὐχαριστοῦμεν τῇ Ὑμέτερᾳ φιλαδέλφῳ Παναγιότητι.

Περὶ δὲ τοῦ ἐπαξίως διορισθέντος προΐσταμένου τῆς ἐν Παρισίοις ἑλληνικῆς ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἐν Κυρίῳ υἱοῦ κυρίου Γερμανοῦ, ἐπεκροτήσαμεν μὲν ἐπὶ τούτῳ, ἐλυπήθημεν ὅμως ἐγκαρδίως, διότι ἀποχωρίζομεθα τοιοῦτου κληρικοῦ, καταλείποντος κενὸν δυσαναπλήρωτον ἐν τῇ χορεία τῆς ἱεραῆς ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος· ἀδιστακτικῶς ὅμως ἐλπίζομεν, ὅτι ἡ θεία Πρόνοια, ἢ τὰ πάντα ἐφορῶσα καὶ διοικοῦσα, ἀναδείξει τὸν ἄξιον πρὸς ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἡμεῖς ἠυχήθημεν τὸν ἐν Χριστῷ υἱὸν ἡμῶν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας καὶ εὐλογήσαμεν αὐτὸν, ὅπως φανῆ ἄξιος τῆς κλήσεως, ἐν ᾗ ἐκλήθη, τῇ ἔμμερον συστάσει καὶ ἐπινεύσει τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος. Εἶθε αἱ εὐχαὶ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῆς ἡμῶν Μετριότητος περιβάλλωσιν αὐτὸν ὡς θριγκὸς ἐν τῇ νέᾳ σταδιοδρομίᾳ αὐτοῦ.

Εὐγνωμονοῦμεν διὰ τὴν ἀπόφασιν, ἣν ἔλαβεν ἡ Ὑμετέρα ἀγαπητὴ Παναγιότης, ὅπως ὁ ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς υἱὸς ἡμῶν χειροτονηθῆ ἐν τῷ ἱερῷ Μετοχίῳ τοῦ Παναγίου Τάφου ὑπὸ τοῦ σεβασμ. ἀρχιεπισκόπου ἀγίου Νεαπόλεως κυρίου Ἀρσενίου. Ἐπικροτοῦμεν ἐπίσης ἐπὶ ταῖς ἀποφάσει ταύταις τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἡμῶν Παναγιότητος, διότι τὰ πάντα διετάχθη καὶ ὤρισεν σωφρόνως καὶ συνετῶς.

Ταῦτα ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ γράφοντες καὶ ἀσπαζόμενοι Αὐτὴν καὶ αὐθις ἐν φιλήματι ἀγίῳ ἀδελφικῶς διετελοῦμεν

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ἀγαπητῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφῆς καὶ ὀλοπρόθυμος

Ἐν Χάλκῃ, 10 ἰουλίου 1904

† Ὁ πρῶην Ἱεροσολύμων ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

B.

Μακαριώτατε καὶ Σεβασμιώτατε πατριάρχα πρῶην Ἱεροσολύμων, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Νικόδημε, τὴν φιλίαν ἡμῶν σεβασμιαν Αὐτῆς Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπεριδίδια προσαγορεύομεν.

Μετ' ἀγάπης ἐγκαρδίως ἐδεξάμεθα κομισθεῖσαν ἡμῶν πρὸς τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν ὀσιολογιωτάτου ἀρχιεπισκόπου, ἤδη ἱερομονάχου, κυρίου Γερμανοῦ τὴν ἀπὸ ε' τοῦ μεσοῦντος ἀδελφικὴν ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος καὶ εἶδομεν τὰς τε λοιπὰς ἐν αὐτῇ φιλόφρονας ἐκφράσεις καὶ τὰ διαπιστούμενα φιλάδελφα αἰσθήματα, ἅπερ κατ' ἐνδόμυχον τῆς εἰρηρικῆς Αὐτῆς καρδίας ὑπαγόρευσιν προήχθη ἵνα ἐκφρασῆ ἡμῶν. Ἐφ' ᾧ καὶ μετὰ συγκινήσεως προαγόμεθα εὐχαριστήσασιν ἐνθέρμως ἐπ' αὐτοῖς, διαβεβαιούμενοι ὅτι καὶ ἡμεῖς ἀπὸ χρόνων μακρῶν τὴν σεβασμιαν Αὐτῆς Μακαριότητα γνωρίζοντες καὶ τὸ ἱεροπρεπὲς καὶ τὴν ἀγαθόφρονα γνώμην Αὐτῆς γινώσκοντες καὶ ἐπαξίως ἐκτιμῶντες, οὐδέποτε διελίπομεν ἀδιάσειστον ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν διαφυλάττοντες τὴν πρὸς Αὐτὴν ὀφειλομένην φιλάδελφον ἀγάπην καὶ τιμὴν. Εὐχαριστοῦντες δὲ καὶ δι' ὅσα φιλοφρόνως ἐπιπροστίθησιν ἐπὶ τῇ ἐπιδειχθείσῃ ἀπὸ μέρους ἡμῶν, ἐπαξίᾳ ἄλλως καὶ δικαίᾳ, προνοίᾳ πρὸς τὸν ἀγα-

πητὸν Αὐτῇ τε καὶ ἡμῶν ὀσιολογιωτάτου κυρίου Γερμανοῦ, καὶ κατασπαζόμενοι καὶ αὐθις ἐν φιλήματι ἀγίῳ Αὐτὴν, διατελοῦμεν

Ἰουλίου 10, 1904

Τῆς ὑμετέρας περιπολήτου ἡμῶν Μακαριότητος ἀγαπητῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφῆς καὶ ὀλως πρόθυμος

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χοροστασία.—Τῇ κυριακῇ, μνήμη τῆς ἀγ. Εὐφηνίας τοῦ Ὄρου, ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Π. ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῶ μετὰ τινῶν ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν. Τὸ ἱερὸν λείψανον τῆς μεγαλομάρτυρος ἀφ' ἑσπέρας τοῦ σαββάτου μέχρη νυκτὸς τῆς ἐπιούσης κυριακῆς προέκειτο πᾶσιν εἰς προσκύνησιν, πλήθη δ' εὐσεβῶν, γυναικῶν κυρίως, προσήρχοντο πρὸς ἀσπασμόν.—Ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐπιτέλεσις τῆς ἐορτῆς ταύτης διετάχθη πρὸς διακοσίῳ ἀκριβῶς ἑτῶν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Γαβριὴλ Γ' τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος.

Μητρόπολις Ἡρακλείας.—Αἰτήσει τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἡρακλείας, ἐχορηγήθη συνοδικῶς αὐτῷ ἡ ἄδεια τῆς εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐλεύσεως, πρὸς περιθάλψιν τῆς πασχούσης ὑγείας αὐτοῦ.

Ζάππειον Παρθεναγωγεῖον.—Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ διοικητικῇ συνεδρία ἐνέκρινε τὰς ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τοῦ ἔθν. Ζαπείου παρθεναγωγείου ἐν τῷ Κανονισμῷ τῶν συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ καὶ διδασκάλων ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις, μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν μελέτην τῆς ὀρισθείσης ἐπὶ τούτῳ διμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου καὶ τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων κ. Π. Γ. Χρυσοῦ.

Μονὴ Εὐαγγελιστρίας ἐν Ἰκαρίᾳ.—Διαμείνας ὀλίγας ἡμέρας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ἀνεχώρησε τῇ τετάρτῃ μεταβαίνων εἰς Αἴγυπτον ὀπανοσιώτ. ἱερομόναχος κ. Νεόφυτος, ἡγούμενος τῆς ἐν Ἰκαρίᾳ ἐνοριακῆς μονῆς τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἡ μονὴ αὕτη, ἀριθμοῦσα σήμερον δέκα καὶ πέντε μοναχοὺς, ὧν τρεῖς πρεσβύτεροι, καὶ εἰς διάκονος, ἀνοικοδομηθεῖσα δὲ πρὸ μιᾶς καὶ ἡμισείας ἑκατονταετηρίδος, ἐστὶ κοινοβιακὴ. Οἱ μοναχοὶ αὐτῆς ἀποζῶσιν ἐκ τῆς ἰδίας ἐργασίας καὶ ἐκ καλλιεργείας τῶν ὀλίγων κτημάτων, μὴ

δυνάμενοι ἐπαρκέσαι καὶ εἰς τὰς ἀπαραιτήτους ἐπισκευάς. Ἡ Μ. Ἐκκλησία διὰ καταλλήλου καταστίχου ἐφωδίασε τὸν φερέπονον τῆς Εὐαγγελιστρίας ἠγούμενον, ἐλπίζομεν δ' ὅτι ἐξ οἰκονομικῆς δυσπραγίας ἀνανήφουσα ἡ μονὴ θέλει καταστῆ κατὰ τὸ ἐνὸν ἐπωφελῆς καὶ ταῖς περὶ αὐτὴν κοινότησι.

Ἐπισκέψεις.—Τῷ σαββάτῳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ παρεπιδημῶν ἐνταῦθα μετὰ τῆς λογίας αὐτοῦ συζύγου σύμβουλος τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Ἀτμοπλοίας τῆς Σύρου καὶ πρῶν βουλευτῆς τῆς ἐπαρχίας ταύτης κ. Ν. Βοκοτόπουλος, φέρων καὶ συστατικὴν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἐπιστολὴν τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου.—Προχθὲς δ' ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Θεόδωρος Α. Μαυρογορδάτος.—Τῇ κυριακῇ δὲ ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο ἐν Νεοχωρίῳ καὶ Θεραπείοις τοὺς ἐρίτιμοὺς τραπεζίτας κκ. Εὐστ. Εὐγενίδην καὶ Λεωνίδα Γ. Ζαρίφην.

Περιοδευταί.—Ἀφίκετο τῇ τρίτῃ, ἐπ' ἀδεία, ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Χριστοπόλεως κ. Ἰωακείμ, βοηθὸς τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ξάνθης.—Ἀπὸ δεκαπενθημερίας, ἀπελθὼν ἐκ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἐπανῆλθεν εἰς Τυρολλόν ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ κ. Γερμανὸς, ἐπίτροπος τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἡρακλείας ἐν τῷ τμήματι Τζορουλοῦς καὶ Σερεντζίων (Στράντζας).

Παρασημοφορία.—Εὐμενεῖ συστάσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἡ Α. Α. Μ. εὐπρεστήθη ν' ἀπονείμῃ τὸ παράσημον Μεδζητιᾶ Γ' τάξεως τῷ ἐνδοξ. Δημ. Σωφροσιάδῃ ἐφέντῃ, διαχειριστῇ τῆς συναδέλφου «Κωνσταντινουπόλεως». Ὁ κ. Δ. Σωφροσιάδης, ἀπὸ εἰκοσι καὶ ὀκτῶ ἐτῶν, μετὰ τὴν ἐν τῇ πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ συμπλήρωσιν τῶν ἑαυτοῦ σπουδῶν, ἀποδυθεὶς εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν στάδιον διὰ τῆς ἐκδιδομένης ἐνταῦθα τότε «Μεταρρυθμίσεως», καὶ ἀπὸ εἰκοσιτριῶν ἐτῶν ἐν τῇ «Κωνσταντινουπόλει», διεκρίθη διὰ τὸν πρὸς τὰ καθεστῶτα σεβασμὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν αὐτοῦ, ἅμα δὲ καὶ δι' ἀγαθότητα καρδίας καὶ πολλὴν αἰσθημάτων εὐγένειαν.

Ἅγιον Ὄρος.—Τῇ τετάρτῃ ἀνεχώρησεν εἰς Ἅγιον Ὄρος πρὸς προσκύνησιν ἀνὰ τὰς ἱερὰς βασιλικὰς καὶ σταυροπηγιακὰς πατριαρχικὰς μονὰς ὁ πανιερ. μητροπολίτης Τιβερίουπόλεως

καὶ Στρωμνίτης κ. Γρηγόριος, μέλλων ν' ἀπέλθῃ, μετὰ ὀλιγοήμερον ἐν Ἄθῳ διαμονὴν, εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ.—Κατὰ τὴν τῇ 5 μεσοῦντος ἰουλίου, μνήμη τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου, πανηγυρίζουσης τῆς ἱερᾶς καὶ μεγίστης ἐν Ἄγιῳ Ὄρει Λαύρας, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης πύξατο τὰ εἰκότα τοῖς ἐορτάζουσι τηλεγραφικῶς, οἵτινες ἀπῆντησαν εὐχαριστοῦντες, διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου.—Τηλεγραφικῶς ἐπίσης πύχαριστήσεν ἡ ἱερὰ μονὴ Κουτλουμουσίου τῇ Α. Θ. Π. ἀνθ' ὧν ἐπέστειλε συλλυπητικῶν προσρήσεων ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου αὐτῆς ἠγούμενου ἀρχιμανδρίτου Μελετίου.—Ἐπανῆλθεν ἐξ Ἀγίου Ὄρους καὶ σήμερον ἀνεχώρησεν εἰς Κίον ὁ ἐν τῷ αὐτόθι μετοχίῳ τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς ἐπίτροπος πανοσιολογ. προηγούμενος κ. Δανιὴλ Ἰβηρίτης.—Ἐπίσης ἐπέστρεψεν ἐκ τοῦ ἀνὰ τὰς ἱερὰς μονὰς προσκυνήματος ὁ τῆς ἐν Κίῳ ἐνοριακῆς παλαιᾶς μονῆς τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ προϊστάμενος ὀσιολ. ἱερομόναχος κ. Νίκανδρος Πινάτζης.—Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος διατρίβει ἐν Ἄγιῳ Ὄρει, τυχὼν τῆς ἐπὶ τούτῳ ἀδείας, ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρῶν Σωζοαγαθοπόλεως κ. Κωνσταντῖνος.

Φιλάνθρωποι πράξεις.—ὑπὲρ τῆς ἐν Καβάλλῃ Φιλοπώρου τῶν κυριῶν ἀδελφότητος, καθὰ γράφει ἡ ἐν Θεσσαλονίκη καλλιῆσθη συνάδελφος «Ἀλήθεια», προσητέθησαν ἐσχάτως 10 μὲν ἀγγλικὰ λίρα ὑπὸ τῆς συζύγου ὁμογενοῦς τινὸς ἐμποροῦ ἐν Φιλαδελφείᾳ τῆς Ἀμερικῆς, 10 δὲ τουρκικὰ ὑπὸ τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐν Καβάλλῃ περσιπιδημοῦντος κ. Βαφειάδου προσενεγκόντος καὶ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ νοσοκομείου Καβάλλας 5 λίρας τουρκικὰς.

Τὴν πρῶτην τῆς προσεχοῦς δευτέρας, 19 τρέχοντος, δημοπρατηθήσονται ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κοινοῦ τῶν Πατριαρχείων διάφορα ἄμφορα καὶ βιβλία.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Χειροτονία.—Τῇ πέμπτῃ, 8 μεσοῦντος, ἐτελέσθη ἐν τῷ ἱερῷ μητροπολιτικῷ ναῷ Ἀθηνῶν ἡ χειροτονία τοῦ ἄρτι, βασιλικῶ διατάγματι, ὀνομασθέντος ἐκ τριῶν κατὰ κανόνας ὑποψηφίων, πανιερ. ἐπισκόπου Μεσσηνίας κ. Μελετίου Σακελλαροπούλου. Συνελειτούργησαν, ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐλαβοῦς ἐκκλησιασματος, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος καὶ εἰ πανιερ. συνοδικοὶ ἀρχιεπίσκοποι Ἄρτης κ. Γεννάδιος, Ζακύνθου κ. Διονύσιος καὶ Κερκύρας κ. Σεβαστιανὸς (τοῦ τετάρτου συνοδικοῦ πανιερ. ἐπισκόπου Τρίκκης κ. Προκοπίου μὴ μετασχόντος, ἐνεκεν ἀδιαθεσίας).

Ἀρχιεραματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατὰ τὰς ἀθηναϊκὰς ἑρμερίδας, ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου καὶ νῦν ἐπισκόπου Μεσσηνίας πανιερ. κ. Μελετίου, διωρίσθη ὁ μέχρι τοῦδε δευτέρου γραμματεὺς πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Γερμανὸς Μεταξῆς.

Ἐκκλησῖαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Ὁ προϊστάμενος τῆς ἐλληνικῆς ἐν Παρισίοις ὀρθοδόξου κοινότητος κ. Γερμανὸς Βασιλάκης ἐχειροτονήθη τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Νεαπόλεως κ. Ἀρσενίου, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἐν Φαναρίῳ Ἀγιοταφικοῦ Μετοχίου.

ΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΑ ΚΑΙ ΚΑΝΩΝ Εἰς τὸν ἁγιωτάτον ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΚΥΡΙΟΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ*

ᾠδὴ δτ'. Ἀβυσσὸς ἁμαρτη.

Σήμερον ἐν τῷ τεμένει, ὑπερσυνέστησας, μάκαρ, εἰς δόξαν τῆς μόνης πανάγνου, συνῆλθον ὑμνοῦντές σου οἱ φοιτηταὶ τὴν ὑπέριμον μνήμην.

Ἰλαθι ἡμῖν σοῖς δούλοις, παντάνχξ μόνε οἰκτιρμων, ταῖς λιτταῖς τοῦ σου ἱεράρχου, τοῦ ἔργοις δοξάζοντος ἐπὶ τῆς γῆς ὄνομά σου τὸ θεῖον.

Ὅντως σου ἡ σεβασμία ποιμνη, θεόφρον, κατέχει τὸ σεπτὸν σου σκῆνος ὡς ὄλθον· καὶ γὰρ σκευὸς δέδειχας τῶν ἀρετῶν, Διονύσιε, θεῖον.

Νόων σε πανυπερτέρην ὡς Λόγου Θεοῦ μητέρα καθομολογοῦντες, Περθενε, δεόμεθα, οἴκτειρον καὶ συμφορὰς ἡμᾶς ρύου παντοίας.

Κοντάκιον, ἦχ. πλ. β'. Τὰ ἄνω ζιτηῶν.

Καθάρας τὸν νοῦν ἐκ κοσμικῆς συγχύσεως πρὸς θεῖον, σοφέ, ἀγάπην ἀνεπτέρωσας καὶ νοῖ συνέδρασας τῷ ἀκροτάτῳ· οὐ ταῖς μεθέξεσι, Διονύσιε, νῦν ἐλλαμπόμενος, μὴ πύση πρεσβεῦειν ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

ᾠδὴ Ζ'. Εἰκόνοσ χροσῆσ.

Ἀρρήτου χαρᾶς καὶ ἐλλάμψεωσ, πικμμάκκρ Διονύσιε, ἐν οὐρανῷ ἀξίως νῦν τετύχηκας, ὡς ἐπὶ γῆσ βιωσάμενοσ ζῶν πενθκλέην· καὶ κρῆζων διετέλεισ τῷ κτίσθη σου· Εὐλογητόσ εἶ ὁ Θεόσ ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Δικαίων χοροὶ σέ, θεόφρον Διονύσιε, δεξάμενοι, πατριάρχων σκηναὶ τε ἐπευφράνθησαν· καὶ σὺν ἀγγέλοισ γηθόμενοι ὕμνον τῷ τῶν ὄλων Δεσπότῃ ἐπεκρότησαν ψάλλοντεσ· Εὐλογητόσ εἶ ὁ Θεόσ ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

* συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σιλ'δ'ος 328.

Ὡσ πύλη* φωτόσ τοῦ ἀδύτου, Δέσποινα, ἐκλάμπруνο τὴν ζοφωθεῖσαν πάθεισ κερδίαν μου, καὶ θεῖαν χάριν μου ἐμπνευσον μέλπειν καὶ ὑμνεῖν ἀνενδύτως, Κόρη, ἀγνή, θεοδόξαστε, τὸν ὑπὲρ ἔννοιαν ἐκ σοῦ σωματωθέντα Θεόν.

ᾠδὴ Η'. Κάμινος ποτέ.

Μέγιστοσ ἀστῆρ ἀναφανείσ ἐν ποιμνῃ, ἦν συνεστήσω τοῖσ ἀγῶσί σου, ὁσίως ἐπηύξησας, Θεομήτοροσ τῇ χάριτι· ἢ καὶ, σεπτταῖσ πρεσβεῖαισ σου, ὕδωρ αὐτῇ παρέσχεν εἰσ τῶν ἐνόντων παράκλησιν.

Ἄνωθεν Χριστοῦ τὴν Ἐκκλησίαν σκέποισ, ταῖσ σκῖσ λιτταῖσ, ἀνεπηρέαστον καὶ πάντη ἀκλόνητον· κληρον θεῖον καὶ λόγον πιστόν, τέκνα τῆσ διδαχῆσ τῆσ σῆσ, ἀνώτερον τῆρει βλάβησ τοῦ δυσμενοῦσ, Διονύσιε.

Νέκρωσον, ἀγνή, παθῶν μου τὰσ κινήσεισ καὶ τὴν ψυχὴν μου ἀναζώωτον, τῇ θεῖα σου χάριτι, καὶ φαντάζεσθαι· ἀξίωσον τὴν νοητὴν λαμπρότητα, ἧσ χορηγόσ ὑπάρχει ὁ σὸσ Υἱόσ καὶ Θεόσ ἡμῶν.

ᾠδὴ Θ'. Ἢ τὸν πρὸ ἡλίου.

Ὅλοσ διανοίχ ἐξέσθησ πρὸσ Θεόν, πάτερ, καὶ σὼματι, ἐπισυνῶν ταῖσ νοηταῖσ μεθέξεσιν ἐν ἀύλῳ νοῦ· πικμμάκκρ, ἐνετύγχανεσ· διὸ, καθάπερ ἀσχακοσ ἐν τῷ δε βίῳ πεπολίτευσαι.

Ἰλῆν τὴν γῆϊνην, πικμμάκκρ, δισχωῶν, πρὸσ τὴν ἀκήρατον πανευκλεῶσ, σοφέ, νῦν ἀνελήλυθησ, ἔνθα νόων χοροὶ φόσῳ Θεῷ παρίστανται· μεθ' ὧν νῦν, Διονύσιε, ὕμνον ἐπάθεισ τὸν τρισάγιον.

Ἠθησασ ὡσ ρόδον ἐν ταῖσ αὐλαῖσ Κυρίου, Διονύσιε, καὶ ἀρετῶν καρποῖσ ἐπευωδίασασ, ἱεράρχα, τὰσ τῶν πιστῶν ψυχὰσ, καὶ πρὸσ τὴν ἀνεσιν Θεοῦ τῶν ὄλων ἡγείρασ. Ὅθεν πιστῶσ σε μακκρίζομεν.

Λάμψον μοι· ἀκτίνα ἐκ τῶν ἀμέτρων, Δέσποινα, χαρίτων σου, καὶ φωταυγῇ τὸν νοῦν μου ἐναπέργασαι ὀδηγοῦσα πρὸσ νοητὴν τῆσ Τριάδοσ κατὰληψιν· ἵνα μέλπω ἐν ἄσματι τὴν ὑπὲρ νοῦν κυοφορίαν σου.

Ἐξαποστειλάριον· Φῶσ ἀναλλοίωτον.

Φῶσ τὸ τρισήλιον, μάκκρ, τὸν νοῦν σου περιστράψην ὄλον εἰργάσαστο θεῖον ἐπιποθοῦντα τὰ ἄνω ὧν, Διονύσιε, νῦν ἀπολαύων ὑπὲρ ἡμῶν Χριστόν ἐκδυσώπει.

* γρητ. στήλη.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱεράς Μ. Λαύρας καὶ
τῆς ἐν αὐτοῖς ἀλληλογραφίας τοῦ Ἁγ-
της Νεοφύτου Μαυρομιάτη*

ὑπὸ

ΑΛΕΞ. Ε. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ

22.

Ὁ Κεφαλληνίας Τιμόθεος
τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ κυρίῳ Γαβριὴλ

Πάλιν φιλάνθρωπος καὶ σωγγνώμων ὑπόθεσις. Τελευταίτητον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Λευκάδος καὶ Ἁγίας Μαρίας κύρ Ἀνθίμου, κοινῇ ψήρῳ τῶν ἐκεῖσε κληρικῶν ἔκλεξαν κύρ Θεοφάνην τινὰ ἱερομόναχον, ἀνδρὰ ἐνάρετον καὶ βίου θεαρέστου. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἰσχὺς τῶν ἀρχόντων νόμος, καὶ τοῖς ἀρχομένοις οἱ νόμοι ὑποταγῆ (εἰ καὶ ἀκούσιος) εὐθύς ὁ προβλεπτῆς τοῦ τόπου ἐπρόσταζε τὸν ὑποψήριον χειροτονηθῆναι ἀπὸ ἀρχιερεῖς ὑποτεταγμένους τῇ αὐθεντικῇ ἐξουσίᾳ καὶ ἀρχῇ· καὶ λοιπὸν ἦλθε πρὸς ἐμέ καὶ καθὼς ἐκείνου ἀκούσιος ἡ φορὰ, οὕτω καὶ ἐμοῦ ἡ ἐγχείρησις. Λαθῶν γὰρ πρόσταγμα ἀπὸ τὸν ἐξοχώτατον ἡμῶν αὐθέντην καὶ προβλεπτὴν Κεφαλληνίας, ἐπρόσταξεν τὴν χειροτονίαν του οὐ μόνον ἐμέ, ἀλλὰ καὶ τινὰ ἄλλον ἐπίσκοπον, καὶ ἐλθὼν καὶ αὐτὸς πρὸς ἐμέ, ἐχειροτονήσαμεν τὸν ἀνωθεν κύρ Θεοφάνην κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, μὲ ἀπαρκατέλευτον ὑπόσχεσιν νὰ πέμψῃ εὐθέως τὸ ὀφειλόμενον τῆς μεγάλης ἐξουσίας** νὰ λάβῃ τὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν τῆς ὑμετέρης Παναγιότητος καὶ τὴν κύρωσιν κατὰ τοὺς ἀποστολικούς καὶ ἱεροὺς νόμους, καὶ ἔταξεν ἐν βάρει ἀφορισμοῦ ἀλύτου νὰ τὸ κάμῃ ἀναμφισβόλως· ὅθεν ἔκρινα ἄξιον καὶ ἀνγκαιὸν νὰ εἰδοποιήσω πρὸς τὸν κοινὸν ἡμῶν πατέρα τὸν τῆς ἀληθείας κανὼνα καὶ χαρακτηῖρα, τῆς Ἐκκλησίας τὸν πιστὸν θεράποντα καὶ τοῦ πνεύματος καταγώγιον, εἰδὼς ὡς ἡδὺς καὶ φιλάνθρωπος καὶ περιττός τὴν ἀγάπην, πιστούμενος ὅτι ὁ χειροτονηθεὶς θὰ πέμψῃ εὐθύς τὸ δικαίωμα καὶ τὸ ὀφειλόμενον ὡς ὑπέσχετο. Καὶ λοιπὸν μετὰ τῆς συνήθους πατρικῆς εὐνοίας ἔστω τῶν βιαστικῶν καὶ ἀκουσίων πεπραγμένων ἢ συχωρήσει, καὶ τῶν τὴν ἰσχὺν ἔχειν νομιζομένων ἢ συγγνώμη· τὰ γὰρ ἐξ ἀνάγκης καὶ βίας γινόμενα καὶ προκτώμενα ἄκριτα καὶ ἀτιμώρητα. Ἐπιθυμῶ νὰ ἀκούω περὶ τῆς ὑγείας τῆς ὑμετέρης Παναγιότητος, τὴν ὁποῖαν οὐ πύομαι διηνεκῶς προσευχόμενος νὰ διατηρῇ καὶ διαφυλάττῃ ἢ παντεπισκοπικὴ θεία χάρις ἀνοσον εἰς γῆρας βεβαύτατον, εἰς κοινὴν παραμυθίαν τοῦ γένους καὶ

στήριγμα τῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ καθύλημα ἰδικόν μου, ὅπου ἐπαγγέλλομαι μετὰ τῆς τελευταίας μου ἀναπνοῆς νὰ ἦμαι καθὼς ὑπογράφομαι, ἀσπυζόμενος ἐδαφικῶς τὰς ἱεράς χειρας.

Ἐκ Κεφαλληνίας, ἀφ' ὧν, νοεμβρίου ιε'.

23.

Ὁ πατριάρχης Γαβριὴλ
τῷ Κεφαλληνίας Τιμοθέῳ.

Πάλιν ὑπὲρ ὀρθοδοξίας ὁ ἀγὼν καὶ πατρικῆς παραίνεσως καὶ ἐπιτιμῆσεως ὑπόθεσις, ἧς τὰς ἀφορμὰς παρέσχεν ἡ τῆς σῆς θεοφιλίας παρὰ κανόνος ἐγχείρησις, καὶ ἡ παρ' αὐτῆς πεμφθεῖσα ἐπιστολή. Ταύτην γὰρ ἀναγνόντες καὶ ἐπιγνόντες τὰ ἐν αὐτῇ κεκαραγμένα ἵνα μὴ εἴπωμεν παρακεκαραγμένα, ὁμοῦ μετὰ τῶν παρεκτυχόντων ἱερωτάτων συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, μετὰ πολλῶν δακρύων κατεπενθήσαμεν καὶ κατεθρηνήσαμεν τὴν εἶποτε καὶ ἄλλοτε τῇ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ ἐπισκήψασαν στάσιν καὶ ταρχήν· καὶ πῶς οὐ καταπενθήσαμεν, ὅποτε ἐκ τῆς ἱεράς ἡμῶν ὁμηγύρεως ὃν ἔχομεν τῇ μετουσίᾳ τοῦ παναγίου Πνεύματος συνδεδεμένον ἡμῖν καὶ συμφύετον, καὶ ὃν, ὅτε δὴ θέρμημα τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῇ κοινῶν τῆς πνευματικῆς προστάσεως μέρος αὐτῆς, ἠλπίζαμεν εἶνα ὑπερμαχὸν τῶν κανόνων, οἷς ἡ ἐνότης τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ὀφείλει συμφυλάσσεσθαι, τοῦτον νῦν ὀρῶμεν ὀκλάσαντα καὶ εἰς γόνυ κάμψαντα καὶ τὴν ἀνήκουσαν φυλακὴν τοῦ κατ' αὐτὸν μέρους προέμενον, καὶ λύπης αὐθις ἀφορήτου αἰτίαν ἡμῖν προξενήσαντα. Ἄ δὲ καὶ μάλιστα διετάραξεν ἡμᾶς, ἵνα εἰς τὰ κορυφαίότατα συνάξω τὰ γραφέντα, δύο ταῦτα εἰσὶ· τὸ μὲν, ὅτι γράφει, ὡς ἀκουσίως ὑπετάγη τῇ βίᾳ τῶν ἀρχόντων, νόμον αὐτὴν ἀποκαλοῦσα, τὸ δὲ, ὅτι προστίθησιν ἀπαρασάλευτόν τινὰ ὑπόσχεσιν τοῦ παρεκλόγως καὶ παρὰ κανόνος χειροτονηθέντος τοῦ πέμψαι εὐθέως τὸ ὀφειλόμενον τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ὥστε λαβεῖν αὐτὸν τὴν ἐντεῦθεν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν καὶ κύρωσιν, κατὰ τοὺς ἀποστολικούς νόμους, τάχα τιθεμένης τῆς σῆς θεοφιλίας τὴν κύρωσιν κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς ἱεροὺς κανόνος ἐν τῇ ἀποδόσει ὀφειλομένων τινῶν ἀργυρίων, καὶ διὰ τούτων δῆθεν διανέμεσθαι τὰς εὐλογίας. Ἄλλ' οὐκ ἐν τῇ διατηρήσει τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων, τῶν συνιστώντων τὴν ἐν Πνεύματι ἐνότητα καὶ συμφύειν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας, ἦν ὡς πρῶτον καὶ ἐξαιρέτον κληρὸν ὁ Δεσπότης Χριστὸς τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς καὶ τοῖς ὅσοι μετ' ἐκείνου ὡς ἀεὶ συμπαρόντος ἡμῖν, καὶ μετ' ἐκείνον ἄξιοι γεγονῆσαι τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, κατέλιπεν.

Ὡ τῆς ἀνοχῆς σου Χριστέ παμβασιλεῦ. Φεῦ πόσα

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 297 — 298.

** Ἐκκλησίας βεβαίως.

μία σφαλερὰ υπόληψις ἐκφέρει, καὶ ἐκτραχηλίζει τοὺς αὐτὴν ἔχοντας εἰς ἔκφυλον, καὶ ἀλλόκοτον δόξαν, καὶ δι' ἧς κινδυνεύει διχασθῆναι τὴν ἐνότητα τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας, ἣν ἐστήριξεν ὁ ὑπεράνω παντὸς ὕψους τελῶν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν καταλεληλυθὼς ἐσχατιάν, ἵνα δηλαδὴ τὰς ἀπ' ἀλλήλων διηρημένους εἰς ἐνότητα συνάψῃ καὶ τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης εἰς ἓν ὀλοτελῶς καὶ ἀκέραιον σῶμα συναρμόσῃ, οὗ κεφαλὴ ἐστὶν αὐτὸς καὶ τῆς εἰς τὰ μέρη διχαιδομένης χάριτος ἀέννητος χορηγός· οὐχ οὕτως ἐστὶν οὐχ οὕτως, ὡς ὑπολαμβάνει ἢ σὴ θυμακσιότης· οὐ χρημάτων ἐσμέν ἀπικιτηταί, οὔτε φιλοτίμων ἐρυσταί, ἀλλ' ὡς περ ἐνετείλατο ὁ τὴν ἀγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι καταρτίσας, τῆς κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐνότητος ζηλωταὶ ὑπάρχομεν καὶ ὑπερμαχοί, καὶ ὅλω σθένει προθυμούμεθα τὴν ἑνωσιν αὐτῆς, καὶ τὸν διχασμὸν καὶ τὴν ἐπομένην ἐξώλειαν τῶν μερῶν αὐτῆς ἀποστρεφόμεθα, καὶ ταῦτα διευλαθεῖσθαι ποθοῦμεν τοὺς συναδελφοὺς ὑμῶν καὶ λαχόντας ὡς χρέος ἀπαρχίτητον διαφυλάσσειν ἀδιάρρηκτον τὸν κληρὸν, ὃν ἡμῖν παρέδωκεν ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ διὰ τοῦτο ἐντελλόμεθα αὐτῇ τε καὶ τοῖς ἀπανταχοῦ, ὅποσοι τῷ δεσπότη Χριστῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος ἐγεννήθημεν καὶ τέκνα ἐσμέν τῆς πανάγου νύμφης αὐτοῦ τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας, αὐτοὶ τε τηρήσωμεν ἀδιάλυτον καὶ τοῖς ἔπειτα παρὰ δῶμεν ἀπαρχάτρεπτον. Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας, ὡς θεοφιλέστατε, ἐστὶν ἡ πρώτη κρητὶς τῆς ἀληθοῦς πίστεως, καὶ ταῦτη οὐσιούται, καὶ συνίσταται, καὶ συστοιχειούται ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἡ κατ' αὐτὴν ὀλοκληρία, καὶ ταύτης οὐ κατισχύσαι τὰς ἄθου πύλας ὑπέσχετο ὁ Δεσπότης ἡμῶν ἀναιρεθείσης δέ, ὃ μὴ γένοιτο, ποῦ μένει τὸ πλήρωμα; ποῦ τηρεῖται ἡ σύμπνοια; ποῦ σώζεται ἡ ἀγάπη; καὶ διχασθέντων καὶ διαρραγέντων τῶν μερῶν πῶς δύναται μὲν εἶναι τὴν κεφαλὴν, ἣτις ἐστὶν ἐνὸς σώματος ἔχοντος συναρμυμένον καὶ συνδεδεμένον τὰ μέρη, καὶ σώζοντος τὴν σχέσιν πρὸς τὴν κεφαλὴν, καὶ ὅλου τινὸς φυλάσσοντος σχῆμα; Φανερόν ἐστὶν ὅτι ἐὰν διαρραγῇ αὕτη ἡ πνευματικὴ τῶν μερῶν συνάφεια, ἐξ ἀνάγκης ἔπειτα ἄλλου μέρους ἄλλην εἶναι κεφαλὴν, ἀλλ' οὐχὶ μίαν ἐνὸς σώματος· τοῦτο αὐτὸ ἐδίδασκεν ἡμᾶς ὁ κοινὸς διδάσκαλος, ἐν ἡμῖν παρὰ δὸς βάπτισμα, κατὰ τὸ ἐν τῇ πρὸς Ἐφεσίους ἀποστολικὸν ἱερὸν λόγιον, ὅτι εἰς Χριστὸς, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, καὶ ἐπομένως μία Ἐκκλησία, μία συμφοία, μία σύμπνοια, καὶ ταύτης ἄρα τῆς ἐνώσεως ὡς μάλιστα στοχαζόμενοι καὶ τὴν διάστασιν τῶν Ἐκκλησιῶν εὐλαθεύομενοι οἱ θεοφόροι πατέρες, ἱεροὶς καὶ ἐνθέμοις κληρονομοῖσι τῆς ἐνότητος τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς συναρείας εἰς μίαν καὶ καθόλου ἐπεμελήθησαν καὶ κα-

λῶς διετάξαντο τὰ κατ' αὐτὴν, μηδεμίαν ἀφέντες ἄδειαν εἰς στάσεις καὶ ταραχὰς, αἷς ὁ πονηρὸς σατανᾶς χαίρει, ἀλλ' ἔθεντο ὄρους ἀπαρχασλεύτους, ὧν εἰσὶν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ οὕτω ὁ 5' κανὼν τῆς πρώτης καὶ ὁ 6' τῆς δευτέρας Συνόδου κρατεῖται τὰ ἀρχαῖα ἔθνη τῶν ἀρχιεπισκόπων, καὶ τῶν οἰκείων ἐπαρχιῶν ἕκαστος ἐξουσιάζετω, εἰ δέ τις ἐπίσκοπος τῆς τοῦ μητροπολίτου δίχα γένοιτο γνώμης καθαιρεῖσθαι καὶ ὁ δ' πάλιν τῆς πρώτης Συνόδου, τὸ κύρος τῶν ψηφισομένων ἐπισκόπων καθεκάζειν ἐπαρχίαν δίδοσθαι τῷ μητροπολίτῃ. Ὡσαύτως καὶ ὁ κη' τῆς τετάρτης Συνόδου χειροτονεῖσθαι δὲ τοὺς μητροπολίτας (τῶν ὑποκειμένων δηλονότι τῷ Κωνσταντινουπόλεως ἐπαρχιῶν) παρὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως θρόνου, ψηφισμάτων συμφώνων κατὰ τὸ ἔθος γινομένων καὶ ἐπ' αὐτὸν ἀναφερόμενων. Ἀλλὰ διίσχυρίζεται ἡ θεοφιλία σου, ὅτι ὁ προβλεπτὴς τοῦ τόπου οὕτω προσέτεξεν ἀλλ' ἀκούετω τί ἐπιτέλλεται ὁ λ' τῶν Ἀποστόλων κανὼν, καὶ ὁ γ' τῆς ἐβδόμης Συνόδου· ὅς δι' ἀρχόντων ἐπίσκοπος γένηται καθαιρεῖσθαι καὶ ἀφοριζέσθαι μετὰ τῶν κοινωνούντων αὐτῷ· καὶ μὴ ἐκράστου παντὶ ρήματι ὑποκλινέτω τὸν αὐχένα, ἀλλ' ἄτε φιλοχρίστοις ἄρχουσι τοὺς ἀντιλέγοντας ἱεροὺς κανόνας ἀντιτεινάτω, καὶ εἰς ὑπερμάχησιν τῆς ἀληθείας ἐποτρυνέτω. Ἡμεῖς δὲ καὶ τοῦτο προστιθέμεθα, ὅτι εἴ τινες τῶν αὐτόθι ἐξουσιαστῶν τὰς τοιαύτας χειροτονίας προκρίνουσι γίνεσθαι ὑπὸ ἀρχιερέων ὑποκειμένων τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτῶν, καὶ τοῦτο μηδὲ μὴ κωλύει, οὔτε ἀντρέπει τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, εἴγε μόνον γίγνοιτο μετὰ τῆς ἡμετέρας εἰδήσεως καὶ ἀποδοχῆς, καὶ ἐκδόσεως, κατὰ τὴν διακέλευσιν τῶν θείων κανόνων· καὶ καλῶς ἐπιστάσθωσαν ἅπαντες, ὅτι οὐχ ὑπὲρ λήψεως τινων χρημάτων σπουδάζομεν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἐνότητος καὶ ἀκεραιότητος τῆς Ἐκκλησίας, ἧς δίχα ἀμήχανός ἐστιν ἡ ἐμπέδωσις τῶν ὀρθῶν ὧν πρεσβεύομεν δογμάτων. Πῶς γὰρ ταῦτα δύναντο ἀκίβδηλα καὶ ἀνόθευτα τηρηθῆναι μὴ σωζομένης τῆς ἀρμονίας καὶ τῆς σχέσεως τῶν ἀπὸ μέρους Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν καθόλου, καὶ μὴ φυλαττομένης ἐκτὸς τῆς καθόλου ἐπισκοπῆς πρὸς τὰ μέρη, δηλονότι τῆς ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς πνευματικῆς κοινωνίας στοιχειωθείσης πληρεστάτης ὁλομελείας ταύτης ἄρ' οὖν ἐν πρώτοις ἐπιμελούμεθα, καὶ ταύτην προθυμούμεθα, καὶ ταύτην παρὰ γέλλομεν φυλάσσεσθαι παρὰ πάντων, ἄλλον οὐκ ἔχοντες σκοπὸν, εἰ μὴ τὴν δικτήρησιν ἀδιάκοπον τῆς ἀδιχαστοῦ ἐνότητος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας, καὶ μάλιστα παρὰ σοῦ, ὃν ἡγοῦμεθα τέκνον γενέσθαι γνήσιον καὶ θρέμμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ποιμένα τοῦ αὐτῷ ἐμπιστευθέν-

τος λογικοῦ τοῦ Χριστοῦ ποιμνίου· καὶ ἐπειδὴ, ὡς ὁμο-
λογεῖς, ἡμῆρες, καὶ συγγνώμην ἀπὸ καρδίας αἰτεῖς,
τὸν τρόπον τῆς θεραπείας καὶ τῆς διορθώσεως ζητοῦμεν
παρὰ σοῦ, ἵνα δηλαδὴ μὴ εἰς παράδειγμα προχωρήσῃ
τὸ κακόν, καὶ ἵνα μὴ γενώμεθα παύγιον τοῖς διασύ-
ρουσι τα ἡμέτερα· σώζεσθαι γὰρ ἀνάγκη τὴν τῆς Ἐκ-
κλησίας ἐνότητά καὶ μὴ συγχωρεῖσθαι* παρεγγράπτων

προσθετόν ἴσως τὸ διὰ· ἀλλὰ σκοτεινὸν τὸ χωρίον.

καὶ ἀθέσμων χειροτονιῶν τὴν διάρρηξιν καὶ τὸν δι-
σπασμὸν δι' ὑπόνοιαν τάχα φιλοτιμημάτων ἀπαιτήσεως.
Ὅρα ὅτι θεῖος ἐστὶν ὁ ἡμέτερος σκοπός, καὶ ἀκόλου-
θος τοῖς ἱεροῖς κανόσι, μάλιστα δὲ ἀπαραλλάκτως συνημ-
μένος τῇ ἐντολῇ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος μετὰ τοῦ ἀνάρχου αὐτοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ πανα-
γίου Πνεύματος εἰς αἰῶνας.

Ἐν ἔτει αψέ'.

24.

**Ὁ πατριάρχης Γαβριὴλ πρὸς τὸν πανιερώ-
τατον Ἄρτης κύρ Νεόφυτον, περὶ
τῆς παρανόμου χειροτονίας
τοῦ Λευκάδος**

Ἰερώτατε μητροπολίτη Νκυπάκτου καὶ Ἄρτης κτλ.

Διὰ τοῦ κοιμισθέντος ἡμῖν γράμματος τῆς ἀρχιερω-
σύνης σου τοῦ διαλαμβάνοντος περὶ τοῦ κενολογίᾳ ψιλῆ
καὶ ἀναξίως λεγομένου μὲν παρὰ τισι μὴ ὄντος δὲ
πραγματικῶς καὶ τῇ ἀληθείᾳ Λευκάδος καὶ Ἀγίας Μαύ-
ρας ἐπισκόπου μαθόντες τὴν ὑγείαν τῆς ἐχάρημεν, ἣν
καὶ ἐπευχόμεθα σοι ἐρρωμένην καὶ ἀβλαβῆ διαμένειν
διὰ βίου, Θεοῦ συνάρσει καὶ χάρτι. Γράφεις οὖν ἡμῖν
περὶ τοῦ ρηθέντος ψευδεπισκόπου Λευκάδος καὶ Ἀγίας
Μαύρας νὰ τὸν συγχωρήσωμεν τάχα· καὶ ἂν ἦτο παρα-
μικρὸν τὸ σφάλμα του δὲν ἠθέλαμεν παραβλέπει τὴν
αἰτησίαν τῆς, ἀμὴ αὐτὸς καὶ οἱ συναινέσαντες αὐτῷ
ἱερωμένοι τε καὶ λαϊκοὶ κατεπάτησαν ἀδελῶς καὶ ἀνευλα-
βῶς καὶ ἀσυνειδήτως τοὺς ἀποστολικούς καὶ τῶν ἁγίων
Συνόδων οἰκουμενικῶν τε καὶ τοπικῶν κανόνας, οὓς
βλαβεῖς τε ἠδέσθησαν, καὶ οἷς ἅπαν τὸ χριστιανικὸν
ὑπεῖκει πλήρωμα, καὶ ὧν ἄνευ ἡ ἐκκλησιαστικὴ εὐτα-
ξία τε καὶ κατὰστασις οὐ συνίσταται. Αὐτὸς δὲ μετὰ
τῶν συναινέσαντων αὐτῷ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ παρανομίᾳ
εἰς οὐδὲν ἐλογίσαντο ἀπενενοημένως τὰς σεπτὰς καὶ
ἁγίας κανονικὰς διατάξεις· ὅθεν τολμητικῶς ὄντες με-
γίστου ἀδικήματος καὶ μηδεμίαν ὑπερβολὴν παρανο-
μίας καταλείποντες, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοκατακρίτους
καὶ κατεγνωσμένους παρὰ τε Θεῷ καὶ ἀνθρώποις, πῶς
ἂν τις εὐκόλως συγχωρήσει τούτοις; τὸ γὰρ κατ' ἐνο-
ρίαν ἐγκλημα χαλεπὸν ὑπάρχει ἀμάρτημα, ἱερώτατε,
καὶ αὐστηροῖς ἐπιτιμίοις ὑπεύθυνον. Πολλοὶ γὰρ καὶ

διόφθοροι κανόνες τὸν παρ' ἐνορίαν καὶ δίχα γνώμης καὶ
εἰδήσεως τοῦ πρώτου, ᾧ ὑπόκειται, χειροτονηθέντα σὺν
τῷ χειροτονήσαντι καθαιρέσει καθυποβάλλουσιν. Αὐτί-
κα γὰρ ὁ λέ' τῶν ἁγίων Ἀποστόλων κανὼν τὸν τολ-
μῶντα ἔξω τῶν αὐτοῦ ὄρων καὶ εἰς τὰς μὴ ὑποκειμένους
αὐτῷ πόλεις καὶ χώρας χειροτονίαν ποιεῖν ἀποτόμως
καταδικάζει· ὁ γὰρ ἐλεγχθεὶς τοῦτο πεποιηκώς, φησί,
καθαιρέσθω καὶ αὐτός, καὶ οὓς ἐχειροτόνητε· καὶ ὁ στ'
δὲ τῆς πρώτης Οἰκουμενικῆς καὶ ὁ θ' τῆς δευτέρας Συ-
νόδου ταῦτα ρητῶς διακελεύουσι φάσκοντες, κρατεῖτω
τὰ ἀρχαῖα ἔθη τῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ τῶν οἰ-
κειῶν ἐπαρχιῶν ἕκαστος ἐξουσιάζετω. Εἰ δὲ τις ἐπί-
σκοπος τῆς τοῦ μητροπολίτου δίχα γνώμης γίνεται,
(πολλῷ δὲ μᾶλλον μητροπολίτης ἢ ἀρχιεπίσκοπος δίχα
τῆς τοῦ πατριάρχου, ᾧ ὑπόκειται, γνώμης καὶ εἰδήσεως
χειροτονοῦμενος) καθαιρέσθω. Συνωδὰ δὲ τούτοις καὶ
συχνοὶ ἄλλοι κανόνες τὰ αὐτὰ ταῦτα παρακελεύονται,
ὡς ὁ ιγ' καὶ ὁ κβ' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου, καὶ ἄλ-
λοι πολλοί, οὓς διὰ τὸ τοῦ λόγου μῆκος οὐκ ἐκτιθέμε-
θα, ἀρκούντων τῶν ἐκτεθειμένων τρανοποιῆσαι καὶ
πραχθῆσαι ἀναμφιλέκτως τὸ μέγεθος τοῦ ἐγκλήμα-
τος. Ὅστε ἡ γενομένη ἐπ' αὐτῷ παρὰ κανόνας ἱεροῦς
καὶ θεῖους νόμους παράλογος καὶ τολμηρὰ λίαν ψευδο-
χειροτονία ἄκυρος ἐστὶ καὶ κτηρηγμένη καὶ ὡς μὴ
γενομένη ὅλως κρίνεται καὶ λογίζεται κατὰ τὴν κανο-
νικὴν ἐκτεθειμένην ἀπόφασιν, καὶ μήτε ἐπίσκοπος ἢ
ἀρχιεπίσκοπος ἐστὶν ὁ οὕτω χειροτονοῦμενος Λευκάδος,
μήτε ἰσχὺν καὶ ἐνέργειαν ἀρχιερατικὴν δύναται ἐκτε-
λέσαι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Λευκάδος. Ὅσα γὰρ ἂν πράξῃ ἀρ-
χιερατικῶς ἐκεῖσε, ἄκυρα εἰσὶ δι' ὅλου καὶ μάταια,
κάντεῦθεν καὶ οἱ στέργοντες καὶ δεχόμενοι τὰ παρ' αὐ-
τοῦ ἀρχιερατικῶς πραττόμενα, ὅποιοι μάλιστα εἰσὶν οἱ
συναινέσαντες καὶ συνδραμόντες αὐτῷ, καὶ συνεργήσαν-
τες ὥστε γενέσθαι τὴν τοιαύτην παράνομον καὶ παρὰ
κανόνος χειροτονίαν οὐκ ἀνεύθουνοι πάντως τυγχάνου-
σι. Διὸ καὶ ἐμμένοντες τῇ κακοβουλίᾳ αὐτῶν καὶ παρα-
νομίᾳ τοὺς ἔχομεν ἀφορισμένους παρὰ Θεοῦ Κυρίου
Παντοκράτορος, καὶ κτηραμένους καὶ ἀσυγχωρήτους,
ὅτι τὴν σεβασμιωτάτην ἐκκλησιαστικὴν εὐταξίαν συγ-
χύσει ἀνυποστόλως ἐν ἀφοβίᾳ Θεοῦ καὶ ἀναίσχυντίᾳ
καὶ τόλμῃ πολλῇ καὶ κατακεκριμένη οὐκ ὑλαβήθη-
σαν, ἂνθ' ὧν καὶ ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς
εἰσὶν ὑπόδικοι, καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ ἀγανάκτησις κατ' αὐ-
τῶν ἐστὶ, καὶ ἀρκεῖ αὐτοῖς ἡ τοσαύτη καταδίκη. Τού-
των οὖν οὕτως ἐχόντων, δυσχερές ἐστὶ παραρρηθῆναι τὸ
ἐγκλημα τοῦ ρηθέντος ψευδαρχιεπισκόπου Λευκάδος,
καὶ τῶν συναινέσαντων αὐτῷ· ἡ σὴ δὲ ἱερότης εὐδοῦ
σὺν Θεῷ ἀντιλήπτορι, πολιτευόμενος κανονικῶς καὶ

θεακρέστως ἐν ᾧ ἐπιστεύθης θεόθεν ποιμνίῳ, ἴνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ σοῦ.

αψέ. Ἰουλίου κθ'.

25

Ὁ Λευκάδος καὶ Ἁγίας Μαύρας Θεοφάνης, τῷ ἀρχιεπιδικόφ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ πάσης Αἰτωλίας, κυρίῳ Νεοφύτῳ ὁδοεὐκτὰ καὶ δωτήρια.

Χαρῆς πολλῆς εὐχγγελικῆ ἢ ιεροτάτη σου ἐπιστολῆ προτεκόμισεν, ᾧ θεία καὶ ιερά κεφαλή, καὶ τοσχύτης τέρψεως καὶ θυμηδείας ἔμπλεως γέγονε, τὰ χρυσά σου ἔπη ἀναγνοῦς, ὅσης οὐδέποτε οἶμαι ἀπολαῦσαι· καὶ γὰρ ἔξεστί μοι κατὰ τὸν κωμωδὸν εἰπεῖν, ᾧ χρυτῶν ἀγγείλας ἐπῶν, πῶς φῆς, πάλιν φράσον μοι· διό καὶ πολλὰς τὰς χάριτας ὁμολογῶ σου, τοῦ οὐ μετρίως ὑπὲρ ἡμῶν κοπιᾶσαντός τε καὶ μοχθήσαντος, καὶ τοῦτ' οἶμαι ἔθος σοι εἶναι πρὸς τοὺς φιλοῦντας ποιεῖν, καὶ τοῖς γνησίως τε καὶ ἰλαρῶς ἀντιβολουῦσι τὸ εἰλικρινές τῆς φιλίας καὶ τὸ συμπαθές τῆς θεοφιλοῦς ψυχῆς ἐπιδεικνύειν. Εἰ γὰρ μὴ ἡ σὴ πικριότης ἔργοις τε καὶ γράμμασι πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν Θρόνον προσέτρεχε, καὶ εἰ μὴ ἀντιλήπτορα καὶ βοηθὸν ἐν τῇ παρούσῃ ὑποθέσει σὲ ἐκτεσάμεθα, πάντως οὐδέποτε τὴν συγχώρησιν ὑπὸ τῆς Μητρὸς μου τῆς Ἐκκλησίας ἐλάμβανον, καίτοι οὐκ ἔτι τὸ τέλειον ἔλαβον, ἀλλὰ μαθὼν διὰ τῆς σῆς ἐπιστολῆς τὸ σύμφωνον, ὅπερ ὑπὲρ ἡμῶν εἰς τὸν οἰκουμενικὸν Θρόνον ἐποίησας, χρηστὰς ἔχω ἐλπίδας, ὡς τάχιον τοῦ ποθομένου τεύξομαι· ἐτι δὴλῶ σοι καὶ τὸν συλλειτουργήσαντα ἐπίσκοπον μετὰ τοῦ Κεφαλληνίας ἀρχιεπισκόπου κὺρ Τιμοθέου, εἰς τὴν ἐμὴν χειροτονίαν, οὗ τὸ ὄνομα Θεοδόσιος ἐπίσκοπος Χερρονήσου, μιᾶς τῶν ἐπαρχιῶν τῆς νήσου Κρήτης· τοῦ δὲ χειροτονήσαντος αὐτὸν μητροπολίτου (εἰρήσεται γὰρ τ' ἀληθές) τὸ ὄνομα οὐκ οἶδαμεν ταῦτα τοίνυν καὶ ἔρρωσο.

αψέ, νοεμβρίου ιγ'.

Λευκάδος καὶ Ἁγίας Μαύρας Θεοφάνης.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

Τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης εἶνε θαυμάσιον διὰ τὸ ἐμβριθές τῶν ἐννοιῶν, καὶ διὰ τὸ εὖρος τῶν ἐν αὐτῇ ἀναπτυσσομένων ἀρχῶν, ἢ δὲ εὐφράδεια καὶ τὸ ρητορικὸν θαυμάζεται ἔτι καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν παπολατρῶν (Jager 59).

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 310—313.

Ὁ ἱερὸς Φώτιος, ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτῆς, ἐγκωμιάζων τὰ ἀγαθὰ τῆς τὰ πάντα στεγουούσης καὶ ὑπομενούσης χριστιανικῆς ἀγάπης, παρίστησιν ἑαυτὸν ὅτι ἔνεκα ταύτης καὶ μόνον ἠνέχθη τὰς ἐπιτιμήσεις, «αἱ παρὰ τῆς πατρικῆς τοῦ πάπα ὑσιόγητος βολίδων δίκην ἠφέθησαν», καὶ ἐπίστευσεν «οὐκ ἐμπαθείας ταῦτα κινήματα, οὐδὲ φιλαπεχθήμονος γνώμης ρήματα, ἀπλήστου δὲ μᾶλλον διαθέσεως καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν εἰς ἄκρον ἀκριβολογούσης» (3 ἐπιστ. σ. 148). Μετὰ τὸν λεπτὸν τοῦτον ἔλεγχον τῆς πολιτείας τοῦ πάπα, ἐν συγκινήσει περιγράφει πόσον ἐβιάσθη ἵνα δεχθῆ τὸ πολυτάραχον καὶ πολυμέριμον πατριαρχικὸν ἀξίωμα καὶ οἶων ἀθῶων τέρψεων καὶ πνευματικῶν ἀπολαύσεων ἐστερήθη, ἄκων ἀναδεξάμενος τοῦτο. Διὰ πολλῶν δὲ ἱστορικῶν παραδειγμάτων τοῦ Ταρασίου τοῦ Ἀμβροσίου, τοῦ Νικηφόρου, καὶ ἄλλων ἐπὶ εὐσεβείᾳ διαλαμψίντων ἱεραρχῶν, ἀνασκευάζων τὴν κατηγορίαν τοῦ πάπα «ὅτι ἀπὸ λαϊκοῦ τοῦ σχήματος προῆλθε πρὸς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ὕψος», διατείνεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως δὲν παρέλαβε κανόνας ἀπαγορευόντας τὸ τοιοῦτον. Ὅθεν οὐδὲ ἔγκλημα λογίζεται τὸ μὴ τηρεῖν αὐτό· περαιτέρω δὲ παρατηρεῖ, «τὰ μὲν οἰκουμενικαῖς καὶ κοιναῖς τυπωθέντα ψήφοις πᾶσι προσήκει φυλάττεσθαι· ἀ δέ τις τῶν πατέρων ἰδίως ἐξέθετο ἢ τοπικὴ διωρίσατο σύνοδος, τῶν μὲν φυλαγτόντων τὴν γνώμην οὐ παρίστητι δευτ. δαίμνηνα, οὐ μὴν γε τοῖς μὴ πικριδεξιμένοις τὸ παρορᾶν ἐπικίνδυνον» (σελ. 155). Ἐν τοῖς δευτεροβιβλίοις δὲ τούτοις ζητήμασιν ὁ ἱερὸς Φώτιος κατέλεγεν οὐ μόνον τὴν ἀπὸ λαϊκοῦ εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα πρραγωγὴν, ἀλλὰ καὶ τὸν γάμον ἢ τὴν ἀγαμίαν τῶν κληρικῶν, τὸ ξυρᾶσθαι ἢ μὴ ξυρᾶσθαι αὐτοῦς, τὴν διαφορὰν ἐν ταῖς νηστεῖαις καὶ προσευχαῖς καὶ ἄλλα. Διαβεβυῶν δὲ τὸν πάπαν ὅτι τὰ αἰτήματα αὐτοῦ δὲν ἐξεπληρώθησαν, ὡς ἀντιβαίνοντα εἰς τὴν θέλησιν τοῦ αὐτοκράτορος, περαίνει τὴν ἐπιστολὴν διὰ παραινέσεως ὅπως τοῦ λοιποῦ ὁ πάπας μὴ δέχεται τοὺς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ρώμην ἀποδημοῦντας κληρικοὺς ἀνευ συστατικῶν γραμμάτων ὡς ἀντικανονικὸν καὶ συντελοῦν εἰς αὐξήσιν τῶν σκανδάλων καὶ τὴν ὑπόθαλψιν τῶν ὑφισταμένων ἐν Κων]πόλει ἐρίδων.

Πνεῦμα εἰρηνοποιὸν ὑπαγορευόμενον ὑπὸ τῆς

βαθείας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ ἄδολος εἰλικρίνεια διαπνέει τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης. Ἄλλ' ὁ πάπας Νικόλαος οὐδὲν τούτων ἤθελε νὰ ἀντιληφθῇ. Ἐπιδιώκων πάσῃ θυσίᾳ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ὀνείρου περὶ κυριαρχίας αὐτοῦ ἐπὶ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπὸ τὸ ὠραῖον καὶ γλαφυρὸν ὕφος τῆς ἐπιστολῆς, ὑπὸ τὰς ἐμβριθεῖς αὐτῆς ἐννοίας καὶ ἀρχὰς καὶ τὰ διαλάμποντα ἐν αὐτῇ εὐγενῆ αἰσθήματα, ἐν μόνον διεΐδε, τὴν τελείαν ἀποτυχίαν τῶν συμφεροντολογικῶν ὑπολογισμῶν καὶ φιλοδόξων αὐτοῦ σχεδίων.

Βιρέως λοιπὸν φέρων τοῦτο καὶ κολακευόμενος ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Ἰγνατίου διὰ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Θεογνώστου καὶ ἱκετηρίων γραμμάτων, ἤκιστα τιμῶντων διὰ τοῦ ἐξευτελιστικοῦ αὐτῶν περιεχομένου τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν (Jager 79) ἀναφανδὸν κηρύττεται ὑπὲρ τοῦ διωκομένου πατριάρχου. Ὅθεν ἀπολύει νέας ἐπιστολάς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, τοὺς πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὸν Φώγιον, πλήρεις ἀγερῶχου ὑπεροψίας καὶ ἀξιώσεων, ἐν αἷς κατακρίνων τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ὡς παράνομον μάτην πειρᾶται νὰ ἀνασκευάσῃ τὰ ὑπὸ τοῦ τελευταίου ἐκ τῆς ἱστορίας προσαγόμενα παραδείγματα ἱερῶν ἀνδρῶν ἀπὸ λαϊκῶν προαχθέντων εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα. Ὁ πάπας ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνόδου βαθέως κατενόησε μετὰ τινος ἀνδρὸς περιηλθεὺν εἰς σύγκρουσιν καὶ εἰσήλικον ἀγῶνα ἀπεδίετο. Ἄν λοιπὸν δὲν ἤθελε νὰ ὑποχωρήσῃ καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν τῶν ἀπαιτήσεων μηδὲ νὰ ἴδῃ τέλειον καταστρεφόμενον τὸ ἀνόσιον ἔργον τῆς ὑποδουλώσεως τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἀνάγκην ὤφειλε νὰ ἀποδιώξῃ τοῦ θρόνου τὸν δεινὸν πολέμιον τὸν διὰ τοῦ ὑπερόχου αὐτοῦ πνεύματος βαθέως ἀντιλαμβανόμενον τό τε ἀξίωμα καὶ τὰ δίκαια τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ πεπρoικισμένον δι' ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων πλεονεκτημάτων πρὸς ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τοῦ ἀρχομένου ἤδη μεγάλου ἀγῶνος.

Προβαίνει λοιπὸν ἀνευ ἀναβολῆς εἰς τὰ ἔσχατα μέτρα· συγκαλεῖ σύνοδον ἐν Ρώμῃ τῷ 863 καὶ πρῶτον μὲν καθαιρεῖ τὸν Ζιχαρίαν, παρόντα ἐκ τῶν τοποτηρητῶν, ὡς προβάντα, παρὰ τὰς ληφθείσας ἐκ Ρώμης διαταγὰς, εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Φωτίου ὡς πατριάρχου Κων)πόλεως

κατὰ τὴν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ γενομένην σύνοδον. Ἐπειτα δὲ κηρύττει ἔκπτωτον τοῦ θρόνου καὶ ἐσπερημένον τῆς ἱερατικῆς ἀξίας τὸν ἱερὸν Φώγιον καὶ δι' ἄλλας μὲν κατηγορίας, σκευωρηθείσας παρ' ὑπόπτων τινῶν προσώπων, φυγάδων ἐκ Κων)πόλεως, ἰδία δὲ διότι ὁ ἱερὸς Φώγιος προῦχειρίσθη μὲν ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Συρακουσῶν, καθρηγμένου ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἰγνατίου ὄντος, ἐπέβη δὲ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ζῶντος τοῦ νομίμου ἐπισκόπου, ὃν παρανόμως διὰ συνοδικῆς ἀποφάσεως καθαιρέσας, ἀντὶ τῆς ὀφειλομένης τιμῆς καὶ τοῦ ἐνόρκως κατὰ τὴν ἐκλογὴν ὑπεσχημένου σεβισμῶ. παρέδωκε δὴθεν εἰς φοβερὰ βασανιστήρι¹.

(ἔπεται συνέχεια)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Η ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ*

Καλὸν εἰς τὰ περὶ μονῆς Παντοκράτορος ἔγγραφα 'να προστεθῇ τὸ κατὰ ἰούνιον τοῦ 1392 ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀντωνίου Δ' σιγίλλιον, τὸ κυροῦν τὰ τε δίκαια τῆς μονῆς ἐφ' ὧν ἐκέκτετο μέχρι τοῦ ἔτους ἐκείνου κτημάτων καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ἰδρυτῶν εἰς αὐτὴν εἰσαχθὲν κοινοβιακὸν πολίτευμα, καθ' ἣν ὠρίσατο τάξιν ὁ μέγας ἐν ἱεράρχαις Βασίλειος (βλ. Acta Patriarc. τόμ. Β', σελ. 216—220).

Ἐνταῦθα δὲ δέον ἀκριβέστερον 'να καταστήσω γνωστὸν ὅτι τῶν ἐγγράφων τοῦ τε Θεοφάνους Καρύκην καὶ τοῦ Μελετίου Πηγᾶ γινῶσιν ἔλαβον τῷ 1891, δηλαδὴ μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ σχετικοῦ μέρους τῶν «Πατριαρχικῶν Πινάκων» μου, καὶ κατὰ ταῦτα λοιπὸν νῦν μόλις δύναμαι 'να διορθώσω τὰ ἐν τῷ βιβλίῳ μου τούτῳ τότε γραφέντα, καθ' ἃς ἐγίνωσκον μέχρις ἐκείνου τοῦ καιροῦ πηγὰς περὶ Πηγᾶ καὶ Καρύκην καὶ τῶν χρόνων, καθ' οὓς τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου προΐσταντο. Ἀλλὰ καὶ ἡ διόρθωσις ἐστὶν ἐξ ἐκείνων, αἱ συγχύζουσι μᾶλλον ἀντὶ τοῦ φωτίζειν καὶ ἐπανορθοῦν τὴν ἐν τῷ σκότει κειμένην ἀλήθειαν· διότι ἐκ τῶν ἐγγράφων τοῦ Καρύκην δεῖκνυται κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1596 κοσμῶν τὸν

1) Τὴν καταδίχην τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἀνήγγειλεν ὁ πάπας Νικόλαος εἰς Κων)πολιν ᾧδὲ πως. «Καθιροῦμιν τὸν Φώγιον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. Εἰ δὲ μὴ στέργωσιν ἡσύχως τῇ καθαιρέσει καὶ ἀναθεματίζομεν.»

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 302--303.

θρόνον ὁ δυστυχὴς πατριάρχης· ἀλλὰ τῇ 19 ἰανουαρίου 1597—ὄχι 1598—καὶ τῇ 3 φεβρουαρίου αὐτοῦ τοῦ ἔτους 1597—ὄχι 1598—Μελέτιος Ἀλεξανδρείας ὁ Πηγᾶς ὡς «ἐπιτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου» ἐκδίδει δύο γράμματα περὶ τῆς ἐν Πάτμῳ μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου περὶ ἧς καὶ τρίτον ἐστὶ γνωστὸν ἐκδοθὲν τῷ 1598, τῇ 20 ἰουλίου, ἀλλὰ τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἱερατεῖαν τοῦ Πηγᾶ. Τῷ 1890 ἐπίσης εὔρον ἐν πατριαρχικῷ σιγίλλῳ Κωνσταντίου Α' τοῦ ἀπὸ Σιναίου (ὀκτωβρίῳ 1831) περὶ τῆς τοῦ Σωσίνου μονῆς ἀκριβῆ μνησίαν ὅτι κατὰ μὲν μάρτιον τοῦ 1598 ἐξεδίδου περὶ αὐτῆς σιγίλλιον ὁ Μελέτιος, τὸν ἀπρίλιον δὲ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ ἀπὸ Ἰωαννίνων Ματθαῖος, ὥστε ἵνα ἔχωμεν γνωστὸν τὸ τελευταῖον ὄριον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερατείας τοῦ Πηγᾶ. Τὰ ἀρχεῖα τοῦ Παντοκράτορος δίδουσιν ἡμῖν εἰδῆσιν περὶ Θεοφάνους Καρύκη, καὶ συνελπῶς τὸν ὄξυν αὐτοῦ, κρίμασι Κυρίου, θάνατον δέον ἵνα τάξωμεν οὐχὶ τὸ μέγα Σάββατον τοῦ 1597, δηλ. 26 μαρτίου, ἀλλὰ τὸ μέγα Σάββατον τοῦ 1596, ὅπερ συνέπεσε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τῇ 10 ἀπριλίου. Οὕτως ἢ τοῦ Θεοφάνους ἐκλογὴ τεθῆσεται κατ' ἀνάγκην πρὸ τοῦ φεβρουαρίου τοῦ 1596, μετὰ τὸν θάνατον δηλαδὴ τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου Ἰερεμίου Α', καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ χρόνος τῆς ἐφημερίας καὶ ἡ τάξις τῶν πατριαρχῶν Γαβριὴλ καὶ Θεοφάνους ἀλλοιωθῆσεται, καὶ ἴσως εὐρεθῆσεται ὅτι ὁ Ἰερεμίας ὁ ἀπὸ Λαρίσσης ἐκόσμησε τὸν θρόνον μέχρι σепτεμβρίου 1595 καὶ ὄχι 1596 καθὼς συμπεραίνει ὁ συγγραφεὺς τοῦ περὶ Ἰερεμίου Β' βιογραφικοῦ Σχεδίασματος (σελ. γ' ἐν ὑποσημειώσει) διότι τὸ τελευταῖον γνωστὸν ἡμῖν ἔγγραφον τοῦ μακαρίου πατριάρχου φέρει χρόνον ἐκδόσεως σептέμβριον 7104, ἧτοι 1595, καὶ οὐχὶ 1596, καθὰ δεικνύουσι δεύτεραι σκέψεις (Σχεδίασμα Κ. Ν. Σάθα, σελ. 194). Ἀλλὰ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐπειδὴ γνωστά εἰσι τοῦ μὲν Γαβριὴλ ἔγγραφον ἀπὸ τοῦ 1596, κατ' ἀπρίλιον, τοῦ δὲ Μελετίου Πηγᾶ γράμμα συγχαρητικὸν πρὸς τὸν Γαβριὴλ ἀπὸ ἰουνίου 1596, τότε μόνον εὐδοθησεται ἡ διεσπασμένη χρονολογία, ὅταν ἀποδεξώμεθα μετὰ τὸν θάνατον μὲν τοῦ Ἰερεμίου Β' τὴν τοῦ Ματθαίου πατριαρχίαν—ὀλιγοήμερον—μετὰ τὴν παραίτησιν δὲ τοῦ Ματθαίου τὸν Θεοφάνην, ἀντὶ τῶν κληθέντων καὶ μὴ δεξαμένων Μελετίου Ἀλεξανδρείας καὶ Γαβριὴλ Θεσσαλονίκης, καὶ ἐὰν

ἀποδεξώμεθα τὴν ἐκλογὴν τοῦ Γαβριὴλ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφάνους γενομένην, τὴν δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερατεῖαν αὐτοῦ πεντάμηνον ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου 1596 μέχρι τοῦ σепτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους· ὅτε θετέον τὴν πρόσκλησιν τοῦ Πηγᾶ ὡς «ἐπιτηρητοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου» διοικήσαντες μέχρι μαρτίου 1598, ὅπως οὕτως εὐδοώσωμεν καὶ τὴν παρ' ἰδιωτικῷ χειρογράφῳ (Πατριαρχ. Πίνακες σελ. 540) κειμένην σημείωσιν τὴν ἐκτείνουσαν τὴν ἐπιτηρησίαν τοῦ Μελετίου Πηγᾶ εἰς ἓν ἔτος καὶ ἕξ μῆνας.

Καὶ ταῦτα μὲν παρεκβατικώτερον βεβαίως, ἀλλ' οὐκ ἄσχετα πρὸς τὰ ἀγιορειτικὰ γραμματοφυλακεῖα, ἐξ ὧν ἔγγραφα πολλὰ οἱ λογιώτεροι τῶν ἀγιορειτῶν μοναχῶν μεταγράφοντες ἢ καὶ διὰ φωτογραφίας πιστῶς μετατυποῦντες κοινὰ μὲν παντὶ φιλόστορι θέλουσι καταστήσει, συμπληρῶσουσι δὲ χάσματά τινα ἐν τῇ ἐθνικῇ καὶ ἐκκλησιαστικῇ χρονογραφίᾳ παρατηρούμενα, ἐφ' ὧν ἄλλως εἴτι ἂν εἴπωμεν ἐπέχει τόπον κατὰ τὸ πλεῖστον εἰκασίας.

Ἐπανέλθωμεν δὲ νῦν εἰς τὸ κάλλιστον βιβλίον τοῦ φίλου πατρὸς Ἀγιοπαυλίτου Κοσμᾶ.

Ἐν τοῖς περὶ **Ἐηροποτάμου** γραφομένοις ἡδυνάμην ἵνα παρατηρήσω ὅτι ἀντὶ τοῦ γράφειν περὶ Παύλου τοῦ Ἐηροποταμίτου ὅτι ἀπὸ τῆς «θέσεως, ἐν ἧ ἡσκησεν ἐκλήθη Ἐηροποταμίτης καὶ τὸ ὄνομα του μετέδωκε εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ συμπληχθεῖσαν μονὴν ταύτην» (σελ. 224), καλλίτερον ἵνα εἴπωμεν ὅτι μοναχὸς ὢν τῆς ἐν Παλαιστίνῃ μονῆς Ἐηροποτάμου, εἰς Ἁγίον Ὄρος ἐλθὼν ἔδωκε τὸ ὄνομα τῆς μονῆς ἐκείνης εἰς τὴν ἡμετέραν ταύτην· διότι ἄλλως ἡδύνατο ἵνα ἀποκληθῆ μονὴ τοῦ Ἐηροποταμίτου, ὡς ἡ τοῦ Κασταμονίτου ἢ Κωνσταμονίτου. Χρονογράφος εἰλικρινὴς ὁ πατὴρ Κοσμᾶς ἐστὶν ἄξιος τιμῆς καὶ ὑπολήψεως ὡς τολμήσας ὁμολογήσαι, ὅτι «ἡ ἱστορία τῆς μονῆς ταύτης, συμφυρθεῖσα μύθοις ἀπίστοις κατέστη εἰς ἄκρον δυσερεύνητος» (σελ. 236). Ἀλλὰ νομίζω τὴν κρίσιν ταύτην τὴν ἀμερόληπτον δυναμένην ἵνα ἐπαναληφθῆ καὶ ἐν τισιν εἰσέτι μέρεσι τοῦ περὶ Ἁγίου Ὄρους ἱστορικοῦ τούτου βιβλίου, ὡς λόγου χάριν περὶ τῶν μονῶν Καρακάλλου καὶ Ἁγίου Παύλου. Τοῦτο δὲ δύναται ἵνα λεχθῆ καὶ περὶ πολλῶν μονῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, Σουμελᾶ, δῆλον οὖν, καὶ Μεγάλου Σπηλαίου καὶ Προυσοῦ, ἀφ' ὧν οὐδὲν μέρος τῆς κοινῶς

αὐταῖς ὀφειλομένης εὐλαβείας ἀφαιρεῖται, ἐὰν ἀντὶ τῆς Ε' ἢ Ζ' ἢ Θ' ἑκατονταετηρίδος ὀρίσωμεν χρόνον ἰδρύσεως αὐτῶν μεταγενέστερον.

Περὶ τῆς τοῦ **Καρακάλλου** εἰδησίς τις εὑρεται ἐν τοῖς Πατριαρχικοῖς ἐγγράφοις ἀπὸ αὐγούστου 1389 (Acta, τομ. Α', σελ. 140) ὑποσημαίνουσα ὅτι, συνεπεία διαφορᾶς τῶν μονῶν Καρακάλα (οὕτω) καὶ Βατοπεδίου, ἐξεδόθη πατριαρχικὸς ἀφορισμὸς ἐναντίον τῶν καρακαλλινῶν, ἰδιοποιηθέντων μὲν χωράφιον ἀνήκον τοῖς βατοπεδινοῖς, ἀναγκαζομένων δὲ νῦν 'να ἐπιστρέψωσιν αὐτὸ κατὰ τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν πρὸς τὸν πατριάρχην Ἀντώνιον Δ' ὑπόσχεσιν.

Περὶ τῆς μονῆς **Σταυρονικήτα** ὀρθῶς μὲν γράφει ὀρίζων τὴν ἡλικίαν αὐτῆς ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ΙΒ' ἑκατονταετηρίδος, διορθῶν τὰ ἐν τῷ ἐμῷ «Ἀθωνι», συγχωρῆσει μοι δὲ τὴν τόλμην, μεθ' ἧς ὑπομιμνήσκω αὐτῷ ὅτι τὰ μὲν ἐν σελίδι 286 περὶ τοῦ θανάτου τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Α' γραφόμενα δέονται ἐπανορθώσεως, συμπληρώσεως δὲ τὰ περὶ τῶν ἀγιογραφιῶν τοῦ ναοῦ. Διότι τὸ μὲν βιβλίον τοῦ πατρὸς Κοσμᾶ λέγει «κατὰ τινα σημείωσιν ἀρχαίαν εὑρισκομένην ἐν τῷ κώδικι τῆς διαθήκης ὁ Ἱερεμίας, μοναχὸς Ἰωάννης γενόμενος, ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ, ἔθανεν ἐν αὐτῇ τῷ 1546»· ἐγὼ δὲ ἀνέγνω ἐν παραφυλλίδι τοῦ κώδικος τοῦ περιέχοντος τὸ κτιτορικὸν καὶ τὴν διαθήκην ταῦτα· «Ἐκοιμήθη ὁ παναγιώτατος ἡμῶν ἀθέντης καὶ δεσπότης καὶ οἰκουμηνικὸς πατριάρχης κύριος Ἱερεμίας, ὁ διὰ τοῦ θείου καὶ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθεὶς Ἰωάννης, ἐν ἔτει ζνδ', ἰνδικτιῶνος Δ'. Τὸν αὐτὸν χρόνον ἐζωγραφίσθη καὶ ἡ ἐκκλησία παρὰ Θεοφάνους μοναχοῦ καὶ Συμεῶν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἐν μηνὶ ἰαννουαρίῳ ιζ'». Ἡ σημείωσις αὕτη οὐδεμίαν χορηγεῖ μαρτυρίαν περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἱερεμίου ἐν τῇ μονῇ, οὔτε ὅτι ἀπεβίωσε τῷ 1546, διότι εἰκάζω ὅτι ἡ κατόπι φερομένη χρονικὴ σημείωσις τῆς ζωγραφίσεως τοῦ ναοῦ δύναται 'να παραδηλώσῃ μᾶλλον ὅτι ὁ θάνατος ἐπῆλθε πρὸ τοῦ ἰαννουαρίου τοῦ 1546 καὶ, ἐπειδὴ γράφεται ἰνδικτιῶν Δ', ἄρα μεταξὺ σελτεμβρίου 1545 καὶ ἰαννουαρίου 1546. Γνωστὸν δ' ὅτι ὁ Ἱερεμίας ἀπέθανεν ἐν Τορνόβῳ, μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου γενόμενος μοναχὸς Ἰωάννης—Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς μονῆς ταύτης καὶ τὴν ἐν γένει τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἠδύνατο 'να προστεθῇ ὅτι ἐν ἀγιορειτικῷ πρακτικῷ ἀπὸ 7049' ἔτους (1540 ἢ 1541)

ὑπογράφεται σὺν δεκαεννέα ἡγουμένοις ὁ πρῶτος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἱερομόναχος Μωϋσῆς. Ἠδύνατο 'να προστεθῇ ἐπίσης ὅτι ἐν τῷ πρακτικῷ τῆς Συνάξεως, τῷ παραχωροῦντι τὴν τοῦ Σταυρονικήτα τῷ Ἱερεμῖα πρὸς ἀνέγερσιν, ὑπογράφεται καὶ Μακάριος ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὁρους, ὃν ὁ Ἱερεμίας διώρισεν ἐπιστάτην τῆς οἰκοδομῆς, διότι μόνον ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην παρέτεινε τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει διαμονήν. Ἠδύνατο 'να προστεθῇ ὅτι ἕτερον γράμμα τῆς Συνάξεως ἀπὸ ζνβ', ἰνδικτιῶνος β', σωζόμενον ἐν τῷ γραμματοφυλακείῳ τῆς μονῆς, παραχωρεῖ τῷ Ἱερεμῖα «σωματικῶς ἐνταῦθα παραγενομένῳ», βουνὸν ξυλοφόρον ἐκ τοῦ πρωτατικοῦ καὶ ὑδρομυλῶν ἐν Λιθαδογένει, πρὸς χρῆσιν τῆς μονῆς καὶ ὅτι ἐν τῷ γράμματι, πρὸς τῷ πρώτῳ καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν μονῶν, εἰσὶν ὑπογεγραμμένοι οἱ μητροπολίται Λαρίσης Νεόφυτος καὶ Θηβῶν Ἰωάσαφ, καὶ οἱ ἐπίσκοποι Ζητούνιου Ἀχίλλιος καὶ Πορθμοῦ Ἡσαίας, ἐν Ἀγίῳ Ὁρει τῷ τότε παρευρεθέντες.—Δίκαιον δ' ἦν ἵνα σημειωθῇ ὅτι χρονικὴ σημείωσις ἐν ἰβηρικῷ χειρογράφῳ σωζομένη (Κατάλογος ἀγιορειτ. χειρογράφων ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου· τόμ. Β', σελ. 61) ἀπομνημονεύει καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου μετὰ τὴν ἀνασύστασιν τῆς τοῦ Σταυρονικήτα μονῆς ἡγουμένου, ἔχουσα οὕτως· «7050 (1542 ἢ 41) ἦλθεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἐν Ἀγίῳ Ὁρει καὶ ἐποίησε τὸ μοναστήριον τοῦ κοινόδιον· μετὰ ταῦτα ἐπαρακάλεσεν τὸν ὀσιώτατον κύριον Σίλβεστρον προηγούμενον ἐκ τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων καὶ ἐποίησεν αὐτὸν καθηγούμενον εἰς Σταυρονικήτα».

(ἔπεται τὸ τέλος)

Μ. Ι. Γ.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ἡ Δικατερίνη τὸ γένος Παπαβασιλείου, ὁρθόδοξος χριστιανῆ, ὑπήκοος ὀθωμανῆ ἐκ τοῦ χωρίου Κομζάδων μὲν καταγομένη ἀγνώστου δὲ νῦν διαμονῆς καὶ κατοικίας, ἵνα τὴν πρώτην δικάσιμον τετάρτην μετὰ πάροδον 21 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως παραστῇ αὐτοπροσώπως ἢ διὰ νομίμου πληρεξουσίου ἐνώπιον τοῦ ὡς ἄνω πνευματικοῦ δικαστηρίου, καθόσον ἐνάγεται ἐπὶ διαζεύξει ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Δημητρίου Ν. Κατσάνου· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἐπιτραπήσεται συμφώνως τῷ νόμῳ ἐρημοδικία.

Ὡς ἐφημερὶς διὰ τὰς κατὰ νόμον δημοσιεύσεις ὀρίζεται ἡ

ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενη ἐφημερίς «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια».

Ἐν Πρεβέζῃ 1904 ἰουνίου 30

Ὁ Πρόεδρος

† Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Σ. Π. ΤΣΙΤΣΟΥΡΑΣ

1

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Χρῆστος Μιχαὴλ Πύργου, ὑπήκοος ὀθωμανός, κάτοικος Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς. ὅπως τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν 1 τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ ἑνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀλεξάνδρας Νχοῦμ Γκιόκα ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντία περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Κορυτσᾷ τῇ 13 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Δ. ΘΕΜΕΛΗΣ

1

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμφηφεί, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτοκ. 96. καὶ χρονολογ. 7 ἀπριλίου 1904 ἀγωγήν τῆς ἐναγούσης Κωνσταντίνας Χρ. Ρεμπέτση κατὰ Πέτρου Νάκη Μπόρια ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύσσει τῶν μεταξὺ τῶν διαδίδων ὑφιστάμενον γάμον διαλυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου.

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Πέτρῳ Νάκῃ Μπόρια ὡς ὑπαίτιῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρουσίας ἀποφάσεως, ἀνερχόμενα εἰς γρόσια ἑβδομήκοντα πέντε, προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις φύλλοις τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» δημοσιεῦσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρουσίας ἀποφάσεως.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη,

Ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Κορυτσᾶς τῇ 8 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Δ. ΘΕΜΕΛΗΣ

1

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Ἰσοῦ καὶ τὸν νόμον Ἀρμ. Δ'. ιε', 14 § 2 πατριάρχ. καὶ συνοδ. ἐγκυκλ. τῆς 6 ἰουνίου 1882 καὶ Ὁδηγιῶν ἄρθρ. 77 καὶ ἐπ., 207 καὶ 155,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμφηφεί καὶ ἐκκλητῶς,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2817 καὶ ἡμερομ. 20 ἀπριλ. 1904 ἀγωγήν τῆς ἐναγούσης Ἀγγελικῆς Ἰ. Ἀγγελῆ, τὸ γένος Γρηγορίου Μπαχτσεβάνη, κατὰ τοῦ Ἰωάννου Ἀγγελῆ, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκους τέως ὑφιστάμενον γάμον διαλυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐναῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσιεῦσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρουσίας ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρουσίας ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀντίτα εἰς γρότια . . . προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη ἀβημερόν.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ πρῶτον Δουϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. ΧΑΜΦΥΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν.)

1

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Πέτρος Νάκη Μπόρια, ἀνθρακεὺς, ὑπήκοος ὀθωμανός, ὀρμώμενος ἐκ τοῦ χωρίου Μπόριας τῆς ἐπαρχίας Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν 2 τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ ἑνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Κωνσταντίνης Χρήστου Ρεμπέτση, κατοίκου Κορυτσᾶς, ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντία περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Κορυτσᾷ, τῇ 9 ἀπριλίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Δ. Θεμελῆς

3

Ἐπεύθυνος Ἰ. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ. -29

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. 23 ΙΟΥΛΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀποκαλύψεις ἐκ Βουκουρεστίου — Ἐκ Φλωρίνης — Ἐκ Μελενίκου — Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Ρωμικὴ Ἐκκλησία ἐν Γαλλίᾳ — Ἀνέκδοτα πατριαρχικὰ γράμματα — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Ἀποκαλύψεις ἐκ Βουκουρεστίου διδακτικώταται τὸ φῶς ἰδοῦσαι τοῦ τύπου κατέστησαν πᾶσι γνωσταί, φωτίζουσαι πρῶτιστα μὲν πάντων καὶ κατὰ μέγιστον μέρος ἐκείνους, οἵτινες ἀναλίσκουσι ποσότητα χρυσοῦ μεγίστην ἐπὶ διαφθορᾷ συνειδήσεων, τελευταίους δὲ ἡμᾶς, οἵτινες ἄριστα γινώσκουμεν τοὺς πρὸς κέντρα λακτίζοντας, τοὺς κήρυγμα σαλπίζοντας ἀνόσιον κατὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, τῆς τροφοῦ, τῆς εὐεργέτιδος, τῆς προστάτιδος καὶ σωτείας πασῶν τῶν ποιμαιομένων ὑπ' αὐτῆς ἐθνικοτήτων καὶ φυλῶν καὶ χριστιανικῶν ομάδων, ὀρθοδόξων ἡμιῶν. Ρουμῶνος, οὗ δυστυχῶς ἐσίγησε διὰ κακούργου χειρὸς τὸ στόμα τὸ τὰς ἀληθείας ἀνακαλύψαν, ἔδειξεν ἤδη πολλάκις, ἐπανεληλυμένως καὶ μετὰ νηφαλιότητος μάλιστα γράφων, ὅτι ὁ πολὺς καὶ γελοῖος πάταγος, ὃν ἀναλαμβάνουσι νὰ δημιουργήσωσιν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ προς-

δοκίᾳ διαστρεβλώσεως τῆς κοινῆς ἐν Εὐρώπῃ γνώμης, ὁ πάταγος οὗτος καὶ ὁ ἀνεμῶλιος σάλλος ἔχει μόνον ἐλατήριον ὑλικά συμφέροντα τῶν φωνασκούντων. Λυπηρὸν δ' ὅτι οἱ φωνασκούντες οὗτοι κατορθοῦσι νὰ παραπείσωσι καὶ τὴν κυβέρνησιν τοῦ κράτους, ἐν ᾧ ζῶσι καὶ κινούνται αἱ ταράττουσαι τὰς φιλοσύχους ἡμῶν χώρας προπαγάνδαι, κυβέρνησιν ἀποτελουμένην ἐξ ἀνθρώπων νοσημόνων, ἐργαζομένων ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἀνακτος ἐπιφανοῦς, μοχθοῦντες πρὸς εὐμερίαν καὶ δόξαν τῆς ἐπικρατείας, ἥς ἀπὸ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἐτῶν ἄρχει, λατρευόμενος ὑπὸ τῶν ὑπηκόων.

Ὁ δημοσιογράφος, ὁ τὰ μηδαμινὰ γνωρίσας πᾶσιν ἀποτελέσματα πολυετῶν ραδιουργιῶν, καὶ πρότερον καὶ νῦν ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ Balcanul πόσα χρήματα δαπανῶνται χάριν τοῦ ἀέρα δέρειν ὑπὸ τῶν κυβερνητικῶν ταμείων τῶν ἐν Ρουμανίᾳ. Ἐχρημάτισεν ἄλλοτε δὴθεν ἐπόπτης τῶν λεγομένων ρουμανικῶν ἐν Ἠλείῳ σχολῶν καὶ δύναται νὰ γράψῃ αὐθεντικῶς, ὡς ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 12 ἰουλίου μηνὸς, ὅτι «ἐκ τῶν 27 ρουμανικῶν σχολῶν, ὧν προνοεῖ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ κράτους, πέντε μόνον ὑφίστανται πραγματικῶς».

δηλαδὴ τρεῖς ἐν ταῖς «ἡμινομαδικαῖς» κοινότησι (semi nomadi) Ἀβδέλας, Περιβολίου, Σαμαρίνης, καὶ δύο ἐν κοινότησι σταθερὸν ἔχουσας τὸν πληθυσμὸν, ἦτοι Βαγιάσα, καὶ Τούρια. Τούτων αἱ σχολαὶ δύνανται πιθανῶς ν' ἀποκληθῶσι τοιαῦται· αἱ λοιπαὶ δ' ὑπάρχουσιν ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν ψευδοπατριωτῶν (farsorilor). Αἱ παρὰ ταῖς ἡμινομαδικαῖς κοινότησιν ἀδύνατον νὰ λειτουργήσωσι τὸν χειμῶνα, ὑφιστάμενοι μόνον κατὰ τὸ θέρος». Καὶ ταῦτα μὲν ἀρκοῦσιν ἡμῖν καὶ παντὶ τὴν ἀλήθειαν ἐπιδιώκοντι περὶ τῶν λεγομένων ρουμανικῶν ἐν Μακεδονίᾳ σχολῶν, διότι γινώσκουμεν κάλλιστα τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐν Βιτωλίοις ἐνεργειῶν, ὅπου δαπανῶνται κατ' ἔτος ἑκατὸν εἴκοσι· χιλιάδες φράγκων τοῦτ' αὐτὸ εἰς τὸν ἀέρα.

Ἀκριβὴς ἀνασκοπὴ τῶν ἐν Ἠπείρῳ τελουμένων οὐχὶ καλλίτερα, οὐχὶ εὐάρεστα, οὐχὶ ἐνθαρρυντικὰ διὰ τοὺς δαπανῶντας χορηγεῖ τάποτελέσματα. Δύο μόνον ὁ Balcanul εὕρισκει κοινότητας, ἐξ ὧν καταγγέλλει τὴν Βαϊάσαν, ἧς αἱ οἰκογένειαι, 120—150, μόλις ἀποζῶσιν, ἀλλὰ καὶ διαρκῶς ἀλληλοτρῶγονται εὕρισκόμενοι πάντοτε εἰς δίκας πρὸς ἀλλήλας, καὶ τῶν ὁποίων ἡ δῆθεν ρουμανικὴ σχολὴ, ἄλλοτε ἔχουσα 70—80 μαθητὰς, ἀριθμεῖ νῦν μόλις τὸ ἐν τέταρτον. Οὐδεὶς ἐκ τῶν κατοίκων ἔδωκέ ποτε χρῆμα ὀλίγον ἢ πολὺ ὑπὲρ τοῦ σχολείου τούτου, λυποῦνται δ' οἱ χορηγοῦντες τὸ χρῆμα ὅτι οἱ Βαϊασῖται δεικνύουσι τὸν ἐθνισμὸν αὐτῶν μόνον διὰ τῆς συγκαταθέσεως ὅπως πέμπωσιν εἰς τὴν ἐν λόγῳ σχολὴν τὰ τέκνα αὐτῶν. Ἀσχάλλουσιν οἱ τὸ χρῆμα δίδοντες ἐπὶ τῇ ὀλιγότητι τῶν διαφθειρομένων διὰ τοῦ ρουμανικοῦ χρήματος συνειδήσεων· καὶ ἐνῶ διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ρώσων ἀξιοματικῶν τῶν διοργανούντων τὴν ἐν τῷ νομῷ Θεσσαλονίκης χωροφυλακὴν ὅτι βιάζουσι τοὺς εἰς τὸ Μέγλερ ρουμάνους ν' ἀσπασθῶσι τὸ σχίσμα τὸ βουλγαρικὸν καὶ νὰ λέγωσιν ὅτι εἶναι βούλγαροι, ζητοῦντες ν' ἀπαριθμήσωσι τοὺς ἐν Τουρκίᾳ ρουμάνους, ὀκτακοσιάκις χιλίους (!) μέχρις ἑκατομμυρίου (!), καταντῶσι νὰ ὁμολογήσωσι δημοσίᾳ ὅτι «ρωμοῦνοι εἶναι μόνον οἱ τὰς ἡμετέρας ἀρχὰς ἀσπαζόμενοι». Καὶ τοὺς τοιούτους ὁμῶς ζητοῦσι ματαίως.

Τοὺς ὑπὲρ ἑλληνικῶν ἰδεῶν καὶ σκοπῶν θυσιάζοντες τὰς περιουσίας αὐτῶν οὐδέποτε δυνατὸν νὰ ὀνομάσωσι ρωμοῦνους· ἀλλ' ὑπερφίαλος

ἄγαν ἡ ἀξίωσις ὅπως ἀποκληθῶσι ρωμοῦνοι οἱ συνειδῶσιν τῆς ἑλληνικῆς αὐτῶν καταγωγῆς ἔχοντες, οἱ τ' αὐτὰ τοῖς ὁμογενέσιν ἡμῶν ἔχοντες ἔθνη καὶ συνηθείας, οἱ ἐν τῇ σπουδῇ τῆς ἑλληνικῆς ζητοῦντες τὰ στοιχεῖα τῆς κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτῶν ἀναπλάσεως, οἱ τὴν πνευματικὴν κυριαρχίαν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας σώτειραν ἐθνικοτήτων ἀπὸ αἰῶνων εὐρόντες καὶ γινώσκοντες, οἱ εἰς τὴν μητρικὴν αὐτῶν ἑλληνικὴν γλῶσσαν κατὰ καιροὺς δυσχειμέρους, ἀτυχῶς, ξενικὰς ἐγκαταμιξάντες λέξεις. Ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τῶν Ἰωαννίνων, ὀπόθεν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως ἕως πρὸ ἐνὸς αἰῶνος, ὡς ἀπὸ Δουρείου ἵππου, γενναῖοι προστάται τῶν γραμμάτων καὶ διδασκαλοὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ κατὰ Χριστὸν ἑλληνικῆς παιδείσεως προῆλθον καὶ τῶν γραμμάτων ἐργάται, διὰ τοῦ φωτὸς τῆς τυπογραφίας εὐεργετήσαντες τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, εἰς ὃ ἀνῆκον καὶ ὅπερ ἐτίμησαν, ἐν τῇ ἑλληνικωτάτῃ ἐν συνόλῳ πόλει τῶν Ἰωαννίνων, αἱ προπαγάνδαι ἐκραύγαζον ὅτι δισχίλιοι ὑπῆρχον ρουμάνοι· καὶ ἐν τούτοις ὁ Balcanul λυπεῖται ὅτι οὔτε εἰς ρωμοῦνους εὐρέθη νὰ πατήσῃ τὸν πόδα εἰς τὸ ρωμοῦνικὸν ἐν Ἰωαννίνοις προξενεῖον. Τὸ τοιοῦτον ἐγινώσκουμεν πολὺ πρὸ τῶν ρωμοῦνων ἀναγνωστῶν τῆς ἐφημερίδος ταύτης.

Τὸ παρήγορον, τὸ διδακτικόν, ὅπερ ὡς ἄσμα κύκνειον τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἶπεν ὁ ἀτυχῆς συντάκτης τοῦ Balcanul, ἔστιν ἡ συμβουλὴ καὶ νουθεσία πρὸς τοὺς ἐν Ρουμανίᾳ πατριώτας καὶ τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ ὅπως συνδεθῇ τὸ ρουμανικὸν ἔθνος καὶ κοινῇ συνεργασθῇ μετὰ τῶν ἐν τε τῇ τουρκικῇ αὐτοκρατορίᾳ καὶ τῷ ἑλληνικῷ βασιλείῳ. Κηρύττει συμφέρον καὶ σωτηρίαν, ἀπέναντι τῆς παρούσης καὶ μελλούσης ἐπηρείας, ἐγγύθεν ἢ πόρρωθεν ἐπερχομένης κατὰ τῶν ἑλληνοβλάχων, τὴν μετὰ τῶν ἐλλήνων ἀγάπην καὶ τὴν εἰλικρινῆ συνεννόησιν. Ἄλλ' αὐτὴ ἐστὶν ἡ πρακτικώτερα διδασκαλία, ἡ καλλιτέρα παρατήρησις, ἡ ὀρθοτέρα σκέψις, καὶ μετὰ τὰ παθήματα ὀθαρμασιώτερος ἰατρός. Ἄλλ' αὐτὴ ἐστὶν ἡ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ τὴν ἀγάπην πᾶσι τοῖς χριστιανοῖς ἐπιβάλλουσα· καὶ τὴν φωνὴν ταύτην ἐπαναλαμβάνει ἡ μήτηρ Ἐκκλησία καθ' ἑκάστην, εὐχομένη ὑπὲρ τῶν τὴν εἰρήνην κηρυττόντων μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Ἀπὸ αἰῶνων ἡ μήτηρ Ἐκκλησία, τὴν εἰρήνην ταύτην καὶ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην ἐμπνέουσα καὶ κηρύττουσα, διέσωσε θαλπομένας

ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτῆς τὰς χειμαζομένας ἐθνικότητας, καὶ ἐπὶ τῇ πρὸς αὐτὴν ἀφοσίωσει αὐτῶν ἐπαγαλλομένη καλὸν ἄγαλμα καὶ γέννημα πνευματικῶν ὠδίνων ἐκήρυττεν αὐτάς. Καὶ νῦν οὐδὲν ἕτερον ἀπ' αὐτῶν ἀπαιτεῖ, ἢ τὴν ἐμμονὴν εἰς τὰ πάτρια.

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Φλωρίνης, ἀπὸ 16 ἰουλίου.

«Γνωστοποιοῦντες εἰς ὅλους τοὺς περὶ τῶν ἡμετέρων ἐνταῦθα πραγμάτων ἐνδιαφερομένους τὰ κατ' αὐτὰς ἐσχάτως συμβάντα, φρονοῦμεν ὅτι ὑποβοηθοῦμεν τὰς κρίσεις αὐτῶν περὶ τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ὁμοφροσύνης τῶν ἀπὸ πολλοῦ ταρασσουσῶν τὴν Μακεδονίαν πονηρῶν ἀρχῶν, τῆς δῆθεν ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς κοσμικῆς ἢ καταχθοικίου, ὡς δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἀληθέστερον. Τὸ χωρίον Γορνίτσοβον, ὑποκείμενον εἰς τὴν ἱερὰν μητρόπολιν Μογλενῶν, προεφυλάχθη μὲν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἀπὸ ληστρικῶν ἐπιδρομῶν, χάρις εἰς ἀπόσπασμα στρατιωτικὸν ἐξ 150 ἀνδρῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς 5 ἰουλίου (δευτέρας) ἔμεινεν ἀπροστάτευτον, διότι ὁ στρατὸς ἀνεχώρησεν ἀλλαχοῦ πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ αὐτοῦ καθήκοντος. Τὴν ἀναχώρησιν τοῦ στρατοῦ μαθὼν εὐθὺς ὁ αἰμοχαρὴς λήσταρχος Τάιτε ἐπέδραμε τὸ χωρίον τῇ 6 τοῦ μηνός, ἔχων 8 μόνον ὀπαδοὺς βιρέως ὀπλισμένους, ἐν πλήρει μεσημβρία, καὶ πάντες εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πολλῶν ἐπαίνων ἀξίου παπᾶ Βασιλείου, ἱερέως τοῦ χωρίου. τὸν ὁποῖον καὶ συνέλαβον· δέσαντες δὲ τὰς χεῖρας αὐτοῦ παρουσίασαν εὐθὺς, ἐνώπιον τῶν περιφόβων χριστιανῶν, λεκάνην πλήρη ζέοντος ὕδατος καὶ σάπωνα καὶ ξυράφιον, μεταβληθέντες εἰς εἶδος τι ληστροκουρέων. Δῆλα δὲ ἠπειλήσαν τὸν εὐσεβῆ καὶ θεοφοβούμενον ἱερέα ὅτι θὰ κόψωσι τὴν κόμην καὶ θὰ ξυρίσωσι τελείως τὸ γένειον καὶ θὰ καταστήσωσιν αὐτὸν κοσμικόν, ἀφοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡδὴ μῆνας δὲ πείθεται κατόπιν ἀπειλῶν νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ σχῆμα.

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῶν αὐτοσχεδίων τούτων κουρέων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἐξασκήσωσιν ὅπωςδῆποτε τὸ τοιοῦτον ἐπάγγελμα, ὁ μὲν δυστυχεὴς Βασίλειος ἤρχισε νὰ κλαίῃ, φωνᾶς δὲ σπαραξικαρδίου ἐβαλλον ἢ πρεσβυτέρα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ οἱ συγγενεῖς ἰδόντες τὸν πατέ-

ρα αὐτῶν ὑπὸ τὰ τοιαῦτα βασανιστήρια. τῶν ὁποίων ἄλλως τε ἠγνόουν τί θὰ ἦτο καὶ τὸ τέλος. Ὁ δυστυχεὴς ἱερεὺς ἐν ἀπογνώσει καὶ τρέμων ἐνέδωκεν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν κακούργων ὑποσχεθεὶς ὅτι θὰ μεταβῇ νὰ ἀσπασθῇ τὴν δεξιὰν τοῦ ἐνταῦθα βουλγάρου ψευδοἱερέως ἀντιπροσωπεύοντος τὸν λεγόμενον ἔξαρχον· καὶ οὕτω τὴν ἐπιούσαν, τετάρτην, συνοδευόμενος ὑπὸ τεσσάρων, τῶν ὁποίων ὁ εἰς ἦτο κωμῆτης (μετημφιεσμένος ὡς χωρικὸς) ὠδηγήθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βουλγαρόπαπα (πρετσεδάτελ) καὶ ἠσπασθη τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, παρέχων τοιοῦτοτρόπως σημεῖον ὑποταγῆς, διότι ὁ ἱερεὺς τῆς αἰσχύνῃς δὲν ἐδίστασε νὰ τεῖνῃ μετ' αἰαδεΐας τὴν δεξιάν. Ὁ παπᾶ Βασίλειος ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας δακρύβρεκτος, ἀλλὰ δὲν ἀφέθη καὶ ἐλεύθερος ἀπὸ τῶν ὀδηγούντων αὐτὸν ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν ὀρθόδοξον μητρόπολιν, οὔτε εἰς τοὺς ἐνταῦθα συγγενεῖς αὐτοῦ.

Οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα ἐν ἀληθείᾳ Χριστοῦ. Οὔτε προσθέτομεν, οὔτε ἀφαιροῦμεν. Ζητοῦμεν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ταῦτα σύμπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος. Αὐτὸς θὰ ἴδῃ τὴν μεταξὺ κακούργων καὶ ἐξάρχου σχέσιν, διότι ὅλα τὰ κακουργήματα διαπράττονται ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Μέχρι σήμερον δὲ δὲν εἶδομεν οὐδεμίαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς κακούργους ἐπίπληξιν, οὔτε ψιλὴν ἀποδοκιμασίαν, ἔστω καὶ πρὸς τὸ θεαθῆναι».

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Μελενίκου, ἀπὸ 19 ἰουλίου.

«Κατόπι βραχείας χαρᾶς καὶ συγκινήσεως ἐπὶ τῇ διατυμπανισθείσῃ μεταξὺ βουλγαρικῆς καὶ τῆς ἡμετέρας κυβερνήσεως τελείᾳ συνεννοήσεως, ἐπῆλθεν ἡ ἀπογοήτευσίς ἀμέσως, καὶ μαύρη πραγματικότης ἐδίδαξεν ἡμᾶς καὶ πάλιν ὅτι φρούδαι ἐλπίδες τρέφουσι μὲν τοὺς κενοὺς τῶν βροτῶν, ἀλλὰ δύνανται νὰ βαυκαλίζωσιν ἐπὶ πολὺ καὶ τοὺς πιστεύοντας ὅτι συνεννόησις ἐνώπιον ἀνθρώπῳ καὶ Θεοῦ συναπτομένη ἐπιτρέψει τοῖς τέως τεταλαιπωρημένοις σχετικὴν ἀνεσιν. Οἱ μὴ κενοὶ τέως ἐφρόνουσι ὅτι καὶ τὰ δειγματα εὐμενείας καὶ τοῦ οἴκτου, ἅτινα ἡ κυβέρνησις τοῦ φιλολάου ἡμῶν ἀνακτος ἐδαψίλευσε πρὸς τοὺς ἀναμιχθέντας εἰς τὰς ἀνοσίους περι-

συνας ἐν Μακεδονίᾳ ταραχὰς καὶ τὰς ἀσυγχωρήτους κακουργίας, ὅτι τὰ δείγματα ταῦτα ἤθελον διδάξει τοὺς ὁμόφρονas τοῖς κακούργοις καὶ αὐτοῖς τούτοις ὅτι δίδονται καιρὸς αὐτοῖς καὶ βελτιώσεως ἠθικῆς καὶ ἐπιστροφῆς εἰς τὸν ἀγαθὸν βίον, ὃν ἠκολούθουν βεβαίως πρὸ ἐτῶν. Ἐνταῦθα πᾶσα προσδοκία καὶ κενῶν καὶ μὴ κενῶν διεψεύσθη, καὶ πᾶσα ἐλπίς ἀπέπτη, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν ἐπανήλθομεν, ποῦ μὲν εἰς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης ἀσχολουμένων ἡμῶν, ὅπου τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ τὴν περιουσίαν ἐξασφαλίζει ὁ αὐτοκρατορικὸς στρατὸς, ποῦ δὲ λαγὼ βίον ζώντων, κατὰ τὸ τοῦ ἀθηναίου ρήτορος, ὅπου ὁ στρατὸς ἀναχωρῶν ἀναγκάζεται νὰ μεταβῆ ἀλλοῦ. Τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν ἐπαναλαμβάνουσιν ἐκ πολλῶν ἐπαρχιῶν καὶ πολλῶν κωμοπόλεων, ἐφ' ὅσον γείτων χώρα διαρκῶς παράγει κομιτατζήδες καὶ ἀναρχικοὺς καὶ ψευδοπατριώτας, πραγματικοὺς ἄρπαγας καὶ ληστές.

Δύο μεγάλαι συμμορίαι κυρίως ἀπὸ δύο μηνῶν μαστίζουσι τὴν τάλαιναν ἐπαρχίαν Μελενίκου, ἡ μὲν διαμένουσα ἐν τῷ καζᾷ τῆς Ἄνω Τζουμαγιάς, ἡ δὲ ἐν τῷ καζᾷ Μελενίκου. Δυστυχῶς καὶ κατ' ἀνοχὴν θείαν καὶ θείαν μακροθυμίαν, παρακολουθεῖ τῇ πρώτῃ τούτων ἐξ ἀποστάσεως καὶ ὁ βούλγαρος, ὁ σχισματικὸς δηλαδὴ, μητροπολίτης Νευροκοπίου, διακρινόμενος ἄλλως τε δια τὴν θρασύτητα, ἵνα μὴ τι χεῖρον εἴπωμεν. Κατὰ τὴν Μ. τεσσαρακοστὴν τούτου τοῦ ἔτους ἀεγτάλη, κατὰ διαταγὴν τῆς κραταιᾶς ἀρχῆς. ἐπαρκῶς σπουδασάσης τὸν ἄθρονον, ἡ ἐν τῷ καζᾷ Ἄνω Τζουμαγιάς περιουσία αὐτοῦ. Πρὸ μηνὸς ὅμως ἐνὸς καὶ ἡμίσεως, ὅτε ὁ ἡμέτερος μητροπολίτης πανιερ. κ. Εἰρηναῖος εὕρισκετο ἐν τῇ πλησιέστατα τοῖς βουλγαρικοῖς συνορίοις κειμένη πόλει Ἄνω Τζουμαγιά. ὁ λεγόμενος Νευροκοπίου καὶ πάλιν ἐνεφανίσθη, φέρων τὴν φωνὴν ταύτην μπουγιουρουλδὶ τοῦ ἐξ. διοικητοῦ Σερρών «ὡς ἐρχόμενος ἵνα διανείμῃ τοῖς παθοῦσι βουλγάροις χωρικοῖς ἐλεημοσύνας» καὶ ὑπὸ τὴν φαινομενικῶς ἀγαθοεργικὴν αὐτοῦ ταύτην ιδιότητα ἠδύνατο νὰ διαμείνῃ, ἡ δὲ πολιτικὴ ἀρχὴ οὐδὲν ἠδύνατο κατ' αὐτοῦ νὰ ἐνεργήσῃ. Κατ' εὐτυχίαν, ἡ κρυφία αὐτοῦ ἀποστολὴ κατεφωράθη, καταγγελία δ' ἐπίσημοι πρὸς τὰς ἀρχὰς ἀπέδειξαν ὅτι ἐζήτει νὰ ἐξαπατήσῃ αὐτάς. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐν Ἄνω

Τζουμαγιά διαμείνας ἀπεδείχθη ὅτι οὐδένα μὲν ὀβολὸν διένειμε, τὸναντίον δὲ καὶ εἰς ἀργυρολογίας προέβη, καὶ νύκτωρ ἐτέλεσε λειτουργίας καὶ χειροτονίας, σφετεριζόμενος δικαιώματα ξένης αὐτῷ πνευματικῆς ἀρχῆς, ὁ δὲ χεῖριστον καὶ πρὸς τὰς φιλανθρώπους ἐπιθυμίας καὶ διατάξεις τοῦ μεγαλειοτάτου ἡμῶν ἄνακτος ἀντικείμενος, ἐκήρυξε καὶ λόγον καὶ συνεβούλευε χριστιανοὺς φιλησύχους νὰ μὴ ἔρχωνται οἱ τοῦ σχισματικοῦ ἐξάρχου ὁπαδοὶ εἰς ἐπικοινωνίαν ἢ ληψοδοσίαν πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους, νὰ μὴ εἰσέρχωνται εἰς τὰ καταστήματα αὐτῶν, καὶ ἐξηρέθιζεν οὕτω κατ' ἀλλήλων τοὺς ἄλλως ἡρεμοῦντας. Ἡ σεβαστὴ ἀρχὴ, μαθοῦσα ταῦτα, διέταξεν αὐτὸν ν' ἀπέλθῃ εἰς Νευροκόπιον, ὃ καὶ ἐγένετο. Τοιαῦτα κηρύγματα τῶν ψευδοπαπάδων τοῦ ἐξάρχου ὑποστηρίζουσι διὰ τῶν μαιφονιῶν αὐτῶν αἱ ληστρικαὶ συμμορίαι· τούτων δὲ τὰ κακουργήματα εἰσὶ πολὺ συνεχῆ, διάφορα ὅμως τὰ ἐλατήρια καὶ διαφόρους ἔχοντα τὰς ἀφορμάς.

Ἐν τῷ καζᾷ Μελενίκου φόνοι κατ' αὐτὰς ἐπανειλημμένοι λαμβάνουσι χώραν, θύματα δὲ γίνονται ἐκεῖνοι τῶν σχισματικῶν, ὅσοι νομίζονται ὅτι, πρὸς τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς συνεννοούμενοι, καταγγέλλουσιν αὐταῖς πᾶσαν κίνησιν καὶ πᾶν βῆμα τῶν ληστρικῶν συμμοριῶν, οὕτω δ' ἐκφοβίζονται ἐκεῖνοι τῶν βουλγάρων, ὅσοι πιστοὶ πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μένοντες ἐπηρεάζονται διαρκῶς ὑπὸ τῶν κακούργων ἵνα πρὸς τὸ σχίσμα προσχωροῦντες ἀποπτύσωσι τὴν ὀρθοδοξίαν, ἣ πρόσκενται μέχρι σήμερον. Τὴν 8 λόγου χάριν ἰουνίου, συμμορία φρονέων ὑπὸ τὸν Σαντάλωφ ἐξηφάνισεν ἐν Σφογυαρόβω τὴν οἰκογένειαν ὀλόκληρον Τιμέλκου, σχισματικὴν οὔσαν, τρεῖς μὲν ἄνδρας διὰ μαχαιρῶν φονεύσασα, δύο δὲ γυναῖκας καὶ τρεῖς παῖδας σὺν τῷ οἴκῳ κατακαύσασα. Ὁ γάλλος συνταγματάρχης τῆς χωροφυλακῆς, εὕρισκόμενος ἐν Μελενίκῳ, καὶ μεταβὰς εἰς τὸν τόπον τοῦ κακουργήματος, συνεκινήθη μέχρι δακρύων, ἔλαβε δὲ καὶ φωτογραφικὰς ἀπόψεις τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς φοβερᾶς καὶ θηριώδους σκηνῆς. Τὴν αὐτὴν νύκτα ἐν Ἄνω Σουσίτσα ἐφονεύθη εἰς τῶν ἄλλοτε φιλορθοδόξων προκρίτων, διότι οὐδέποτε συνήνεσεν ὅπως εἰς στάσιν ὑποκινήσῃ τοὺς συγχωρικοὺς αὐτοῦ, καθὰ διέτατ-

τον οἱ κομιτατζίδες, ἀλλὰ καὶ εἰς συνεννοήσεις εὐρίσκετο μετὰ τῶν ἀρχῶν. Ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ χωρίῳ Κασσίνα τὴν αὐτὴν νύκτα ὑπὸ τῶν αὐτῶν κακούργων, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἐφονεύθησαν δύο σχισματικοὶ, οἵτινες ἦσαν ἡ μάλιστα τῶν ὀρθοδόξων. Τὴν 16 ἰουνίου πρὸς ἑσπέραν, ἐν Πυρίνα ἐφονεύθη βλαχόφωνος παντοπώλη, σχισματικούς καὶ οὖτος, καθὸ εἰς συνεννόησιν πρὸς τὰς ἀρχὰς εὐρισκόμενος, ὃν οὔτε ἐλήστυσαν οἱ κακούργοι, ἀφέντες ἐπὶ τοῦ πτώματος αὐτοῦ δήλωσιν ὅτι τοιοῦτο τέλος ἀναμένει τοὺς ὁμοίους αὐτῷ. Σημείωμα παρόμοιον ἀφήκαν οἱ κακούργοι, τὴν 21 λήξαντος ἰουνίου μηνός, ἐπὶ τοῦ πτώματος Ἀναστασίου τινός, ἐν Λιούμπόβκη, ὃν ἐφόνευσαν διὰ μαχαιρῶν, οὐχὶ μόνον διότι ἐπίση, ἐφόνευσαν τὴν τε σύζυγον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

Καταστήσατε γνωστὰ σύμπαντι τῷ πεπολιτισμένῳ κόσμῳ τὰ ἐν Κ' αἰῶνι θρασείως, ἀπανθρώπως, ἀθεοφόβως τελούμενα, καὶ καταριθμησατε μετὰ τοὺς δεκα κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ διωγμοὺς καὶ τὸν παρόντα, καθ' ὃν ἐπίσης εἶδους παντοίου βασανιστήρια ἐφευρίσκονται, δυστυχῶς ἐπ' ὀνόματι θρησκευτικῆς ἀρχῆς, ἣτις ἐαυτὴν ὀνομάζει ὀρθόδοξον. Κατεφάνη δὲ καθ' ὅλον τοῦτον τὸν διωγμὸν ὅτι ἐξίσου πρὸς τοὺς πιστοὺς ὀπαδοὺς τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας ἡμῶν καταδιώκονται καὶ οἱ πιστοὶ τῆς Α. Α. Μ. ὑπήκοοι;».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο Σωμάτων.— Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. Ἰωακείμ, συνήλθον τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ τὰ δύο Σώματα εἰς κοινὴν συνεδρίαν καὶ συνεσκέψαντο ἐπὶ μακρὸν περὶ ζωτικωτάτων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἐφ' ὧν καὶ κατέληξαν εἰς ὀριστικὰς ἀποφάσεις.

Ἐκφράσις εὐαρεσκείας. Τοῦ γνωστοῦ λογίου καὶ ἀρχαίου σκαπανέως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων κ. Ματθαίου Παρανίκα, τέως γυμνασιάρχου Τραπεζοῦντος ἀγγεῖλαντος πρό τινας τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ὅτι ἀποχωρεῖ τοῦ λοιποῦ τοῦ διδασκαλικοῦ σταδίου, ἐνῶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη τελεσφόρως ἐμόχθησε καὶ εἰργάσατο ὑπὲρ

τῆς μορφώσεως τῆς ἑλληνικῆς νεότητος, προτιθέμενος ὅπως ἐφησυχάσῃ νῦν ἐν Συύρνη, ἔνθα ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη ἄλλοτε ὑπηρετήσεν ὡς γυμνασιάρχης, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδρίᾳ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ κ. Παρανίκας ἐπωφελῆς ἀπέβη κατὰ τὴν ἐν τοῖς γράμμασι σταδιοδρομίαν αὐτοῦ, διὰ τε τῆς διδασκαλίας καὶ διὰ συγγραφῶν ἰδιαιτέρων, ἐνέκρινεν ὅπως διὰ πατριαρχικοῦ πιπτακίου ἐκφρασθῶσιν αὐτῷ ἡ εὐαρέσκεια καὶ αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας, ἐπιδαψιλευθῶσι δ' ἅμα αὐτῷ αἱ εἰχαὶ καὶ εὐλογίαι αὐτῆς ἐπὶ ταῖς λυσιτελέσιν ὑπηρεσίαις αὐτοῦ.

Μητρόπολις Ἡρακλείας.— Ἀφίκετο χθὲς, τυχὼν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας, ἕνεκα λόγων ὑγείας, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ κ. Γρηγόριος.

Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης.— Τοῦ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου ἀγγεῖλαντος δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι οἱ ἐκ τῶν κατοίκων τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ κωμοπόλεως Βελβενδοῦ φιλόμουσοι καὶ φιλοπάτριδες κκ. Ἀντώνιος Βασάρας καὶ Νικόλαος Καμκούτης ἀνέλαβον ἐσχάτως τὴν ἰδίῳς αὐτῶν ἀναλώμασιν ἐκ βάθρων ἀνέγερσιν νέου κτιρίου τῆς σχολῆς τῶν ἀρρένων ἐν Βαλβενδῷ, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως ἐκφρασθῇ τοῖς ἐγκρίτοις τούτοις ὁμογενέσιν ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιδαψιλευσθῶσιν αὐτοῖς αἱ εὐλογίαι αὐτῆς ἐπὶ τῷ θεαρέστῳ καὶ φιλοπάτριδι ἔργῳ αὐτῶν.

Ζάππειον Παρθεναγωγεῖον.— Ἰῶν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ἑθνικοῦ Ζαπείου παρθεναγωγείου ἐριτίμων κκ. Α. Παντζίρη βέν, Γ. Ἀποστολίδου, Γ. Νούλη καὶ Β. Δεσίρη ἀποχωρούντων ὡς ἐκ τῆς λήξεως τῆς ἐν τῷ συμβουλίῳ τούτῳ περιόδου αὐτῶν, ὄντων ὅμως καὶ αὔθις ἐκλεξιμῶν, ἐν τῇ κοινῇ συνεδρίᾳ τῶν δύο Σωμάτων ἐξελέγησαν εἰς ἀντικατάστασιν, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, ἡ Α. Ε. ὁ Ἀλέξανδρος Παντζίρης βένος καὶ οἱ κκ. Γ. Νούλης. Κ. Κωνσταντινίδης δικηγόρος καὶ Ἀντ. Σούρλας.

Κληρικὸν Γηροκομεῖον.— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντίνου, μετέβη τῇ π. τρίτῃ δι' ἀτμακάτου εἰς τὴν νῆσον Πρώτην καὶ ἐπεσκέψατο τὸ αὐτόθι παλαιὸν κτίριον τοῦ κληρικοῦ γηροκομεῖου.

Χειροθεσία.—Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἡ Α. Θ. Π. οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχειροθέτησεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἀρχιμανδρίτην τὸν προϊστάμενον τῆς ἐν Παρισίοις ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος πρεσβύτερον κ. Γερμανὸν Βασιλάκην.

Μονὴ Προδρομοῦ ἐν Σέρραις.—Ὁ νέος ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σερρῶν πατριαρχ. καὶ σταυροπληγιακῆς μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρομοῦ κ. Βησσαρίων ἡγγεῖλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ὑπὸ τῶν πατέρων γενομένην ἐκλογὴν αὐτοῦ. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογὴν.

Πατριαρχικὴ χοροστάσια.—Ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐχοροστάτησε τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἡ Α. Θ. Π. οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν τῷ ἐν Νεοχωρίῳ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἐν ᾧ παρῆσαν καὶ αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ ἀρχων Μ. λογοθέτης Σταυράκης βένης Ἀριστάρχης καὶ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ κράτους Ἀνδρέας Κοπάσης ἐφέντης, οἱ ἐρίτιμοι τραπεζίται Εὐστάθιος καὶ Δημοσθένης Εὐγενίδαί καὶ οἱ ἀδελφοὶ Μαυρογορδάτοι μετὰ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν καὶ ἄλλοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς αὐτόθι παραθερίζοντες. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐξελθὼν τοῦ ναοῦ ἀνέγνω τὸ νενομισμένον τρισάγιον καὶ τὰς εὐχὰς ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ τάφου τῆς οἰκογενείας τῶν Μαυρογορδάτων, ἐνθα τὰ ὅσα τοῦ ἀειμνήστου Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτου. Εἶτα ἡ Α. Θ. Π. ἐπὶ μικρὸν ἀνεπαύθη ἐν τῷ ἐπιτροπείῳ τοῦ ναοῦ, ἐνθα παρέμενε ὁ ἐν τῷ προαστείῳ τούτῳ ἐψυσυχάζων μακαριώτατος πατριάρχης πρόων Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων. Ἐνταῦθα ἐκ μέρους τῆς φιλοτίμου κοινότητος προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐκ τῶν ἐνοριτῶν κ. Ἀθ. Παλαιολόγος. Μετὰ ταῦτα ἡ Α. Θ. Π. μετὰ τοῦ μακαριώτατου πατριάρχου πρόων Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδωνος καὶ τῶν μνησθέντων ἔγκριτων λογάδων μετέβη καὶ ἐγενμάτισε παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ Θ. Μαυρογορδάτου.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ παρελθούσῃ ἐβδομαδί ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμ. πατριάρχην ὑποβαλὼν τὰ σέβη αὐτοῦ ὁ ἐν Μοναστηρίῳ ἔγκριτος ὁμογενὴς κ. Μιχαὴλ Κατσογιάννης μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἐνταῦθα ἐμπόρου κυρίου Κλεάνθους Μαυροπούλου.—Τῇ δευτέρᾳ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμ-

βουλίου τοῦ κράτους ἐξοχ. Κωνσταντῖνος ἐφέντης Καραθεοδωρῆς καὶ τῇ τρίτῃ ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Εὐστ. Εὐγενίδης, ὡς καὶ ὁ τρίμερον παρ' ἡμῖν διαμείνας ἀρχαῖος δημοσιογράφος κ. Τιμ. Ρουμπίνης, ἐκδότης τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ ἐκδιδομένης ἀπὸ τινος «Ρουμανελληνικῆς Ἱστορικῆς Ἐπιθεωρήσεως».

Ὀνοματικὴ ἑορτή.—Τοῦ μακαριώτατου πατριάρχου τῶν ἀνατολικῶν ἀρμενίων κ. Μαλαχίου Ὁρμανιὰν ἀγοντος τῇ π. τρίτῃ τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν, ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος, μεταβὰς ἐν συνοδείᾳ τοῦ βοηθοῦ καπουκεχαγιᾶ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. εἰς Κοντοσκάλιον, διηρμήνευσεν αὐτῷ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ συγχαρητήρια τοῦ παναγιώτατου οἰκουμ. πατριάρχου.

Ἄγιον Ὅρος.—Ἐνεκεν ὑποθέσεως τῆς ἱερᾶς μονῆς Διονυσίου, κριθείσης ἐπειγούσης τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν μεταβάσεως τοῦ πανοσιολ. γέροντος κ. Χαραλάμπους Διονυσιάτου, διατελοῦντος, ὡς ἐγκαίρως ἡγγείλαμεν, πρωτεπιστάτου, ἡ ἱερὰ Κοινότης ἐχορήγησεν, αἰτήσῃ τῆς μονῆς, τὴν νενομισμένην ἄδειαν ἀπουσίας, ἀνατεθέντων προσωρινῶς τῶν καθηκόντων τοῦ πρωτεπιστάτου τῷ ἐκ τῆς μονῆς Διονυσίου ὀσιολογ. γέροντι κ. Δουετίῳ.—Οἱ πατέρες τῆς ἱερᾶς μονῆς Κουτλουμουσίου ὁμοφώνως ἐξελέξαντο ἡγούμενον τὸν ἐκ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἱερομονάχων αὐτῆς πανοσιώτατον κ. Δαμασκηνόν.

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ

Ἡ μεταξὺ τοῦ ἀγιωτάτου Ποντίφηκος τῆς παλαιᾶς Ρώμης καὶ τῆς Γαλλίας ὑποδόσκουσα ψυχρότης ἐξ ἀφορμῆς τῶν κατὰ τῶν θρησκευτικῶν Ἀδελφοτήτων (ἰδίᾳ τῶν περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ἀσχολουμένων) μέτρων τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως, ἐπιταθεῖσα ἔνεκα τῆς ἀντεπισκέψεως τοῦ Προέδρου τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Ἰταλίας ἐν Ρώμῃ, δι' ἣν ἐπίσκεψιν ὁ Πάπας ἔσπευσε νὰ διαμαρτυρηθῇ πρὸς τε τὴν Γαλλίαν καὶ τὰς λοιπὰς καθολικὰς δυνάμεις ὡς τιτρώσκουσιν τὰς ἐπὶ τῆς Ρώμης κυριαρχικὰς αὐτοῦ ἀξιώσεις, τοῦθ' ὅπερ προκάλεσε τὴν ἀνάκλησιν τοῦ παρὰ τῷ Βατικανῷ γάλλου πρεσβευτοῦ, περιέστη ἑσχάτως εἰς ὄξυ σημεῖον. Τοῦ ἀγιωτάτου Ποντίφηκος λαβόντος κατὰ δύο γάλλων

ἐπισκόπων πειθαρχικὰ μέτρα ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως, ἡ τελευταία αὕτη, χαρακτηρίσασα ταῦτα ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς Συμβάσεως (Concordat) τῆς ρυθμιζούσης τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ἐν Γαλλίᾳ πράγματα καὶ τὰς σχέσεις μεταξὺ Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας ληφθέντα καὶ μὴ τυχοῦσα τῆς ἀνακλήσεως αὐτῶν, προέβη εἰς διάρρηξιν τῶν μετὰ τοῦ Βατικανοῦ διπλωματικῶν σχέσεων, ἀνακαλέσασα τὸ προσωπικὸν τῆς παρὰ τῷ Βατικανῷ Πρεσβείας καὶ ἐπιδοῦσα τὰ διαβατήρια αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν Παρισίοις νούντιον τοῦ Πάπα· ὡς ἀναπόφευκτος δὲ συνέπεια τῆς διάρρηξεως ταύτης θεωρεῖται γενικῶς ἡ προσεχὴς ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας καταγγελία καὶ κατάργησις τοῦ Κογκορδάτου, τοῦτο δὲ προκαλοῦν ἀναστάτῳσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἔσται γόνιμον εἰς σοβαρὰς συνεπεΐας.

Τούτων ἀπάντων ἕνεκεν οὐχὶ ἄσκοπον θεωροῦμεν ἵνα γνωρίσωμεν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» τὸ διέπον τὰ ἐν Γαλλίᾳ Ἐκκλησιαστικὰ πράγματα καθεστῶς διὰ τῆς παραθέσεως τοῦ ἐπισήμου κειμένου τοῦ Κογκορδάτου μετὰ τινῶν σχετικῶν ἱστορικῶν πληροφοριῶν.

Ἀπὸ τῆς ἐπικρατίσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ, αἱ ἐκλογαὶ τῶν Ἐπισκόπων ἐγίνοντο κατὰ τὸ ἀρχαῖον Ἐκκλησιαστικὸν καθεστῶς, ὑπὸ τοῦ κλήρου δηλονότι καὶ τοῦ λαοῦ ἐκάστης ἐπαρχίας, ἐπιφυλαττομένου τοῦ κύρους τῆς γενομένης ἐκλογῆς τῷ οἰκείῳ Μητροπολίτῃ. Μετὰ τὴν ἐποχὴν ὅμως Καρόλου τοῦ Μεγάλου, τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν λοιπῶν ἀνωτέρων κληρικῶν προσλαβόντων καὶ τὴν ἰδιότητα τιμαριωτικῶν ἀρχόντων καὶ συνεπῶς μεγιστάνων τοῦ Στέμματος, αἱ ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ γινόμεναι ἐκλογαὶ ἤρξαντο ὑποβαλλόμεναι τῇ βασιλικῇ ἐγκρίσει, τῶν ἐσωτερικῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων ρυθμιζομένων ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν Συνόδων. Ἡ κατάστασις αὕτη ὑπέστη τὸ πρῶτον ἀλλοιώσεις τινὰς κατὰ τὴν ἐν Ἀβενιὸν (Avignon) τῆς Γαλλίας ἐπὶ ἑβδομηκονταετίαν, διαρκοῦντος τοῦ Μεγάλου Σχίσματος, ἐγκατάστασιν τῆς Παπικῆς ἑδρας, ἣτις καὶ ἤρξατο παρεμβαίνουσα κατὰ τοὺς διορισμοὺς τῶν κληρικῶν καὶ τὴν διάθεσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν προσόδων. Διὸ, μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν παπῶν εἰς Ρώμην, ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Κάρολος Ζ' ἐξέδoto τῷ 1438 ἐν

Bourges διάταγμα (pragmatic sanction) ἐν εἴκοσι καὶ τρισὶν ἄρθροις, ἐν οἷς, μεταξὺ ἄλλων, ἀποκαθίστανται αἱ κανονικαὶ ἐκλογαὶ ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἐπικυρούμεναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐκδίκασις ἐκκλησιαστικῆς δίκης ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ βασιλείου καὶ πᾶσα διάθεσις ἐκκλησιαστικῆς προσόδου ἐκ μέρους τῆς Παπικῆς αὐλῆς.

Τὸ διάταγμα τοῦτο λίαν δυσαρέστως ἀπήχησεν ἐν Ρώμῃ καὶ πολλαὶ κατεβλήθησαν προσπάθειαι πρὸς ἀκύρωσίν του, μέχρις οὔ τῷ 1516 συνήθη ἐν Βονωνίᾳ τῆς Ἰταλίας ἡ πρώτη ἐπισημος Σύμβασις (Concordat) μεταξὺ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου τοῦ Α' καὶ τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ Ι' δι' ἧς οἱ Ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἡγούμενοι θὰ διορίζοντο μὲν τοῦντεῦθεν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐντὸς 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς χηρεύσεως τῆς θέσεως, θὰ ἐγκαθιδρύοντο δὲ εἰς τὰς θέσεις τῶν κατόπιν τῆς ἐκδόσεως τῶν Κανονικῶν Βουλῶν τοῦ Πάπα· ὠρίζοντο δὲ ἅμα καὶ τὰ προσόντα τῶν ἐκλεξιμῶν. Ἡ ἀφαίρεσις αὕτη τῶν ἐπισκοπικῶν ἐκλογῶν ἀπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ προῦκάλεσε πολλὰς μεμψιμοιρίας, ἀλλ' ἐπὶ τέλος ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρὰ πάντων· ἐξηκολούθησε δὲ ἡ ἐσωτερικὴ αὐτονομία καὶ αὐτοδιοίκησις τῆς Γαλλικανικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν Συνόδων, ἣτις μάλιστα αὐτονομία καὶ αὐτοδιοίκησις προεκκηρύχθη «κατὰ τοὺς Κανόνας τῶν Συνόδων καὶ τῶν Πατέρων» πανηγυρικώτατα τῷ 1682 ἐν γενικῇ Ἐκκλησιαστικῇ Συνόδῳ ἀπάντων τῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν λοιπῶν ἀνωτέρων κληρικῶν τῆς Γαλλίας συνεληθόντων ἐν Παρισίοις, καθ' ἣν πρωτηγωνίστησεν ὁ περιώνυμος Bossuet ἐπίσκοπος τοῦ Meaux. Ἡ Σύμβασις αὕτη παρέμεινεν ἐν ἰσχύϊ μέχρι τοῦ 1789, ὅτε ἡ Γαλλικὴ Ἐθνοσυνέλευσις, καταργήσασα ταύτην ἐθέσπισεν ὅτι οἱ ἐπίσκοποι θὰ ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, ἐπικυρούμενης τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ ἀνακοινοῦμενης ἀπλῶς ταύτης πρὸς τήρησιν τῆς ἐνότητος τῷ Πάπα, οἱ δὲ ἐκλεγόμενοι Ἐπίσκοποι, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἀπὸ 138 περιορίζετο εἰς 84, θὰ ἔδιδον ὄρκον πίστεως τῇ πολιτείᾳ. Τὸν νόμον τοῦτον καίπερ κυρωθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Λουδοβίτου ΙΣΤ'. ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῆ ἡ πλειοψηφία τῶν Γάλλων ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν, ἐπικολούθησε δὲ κατάστασις πλήρης ἀνωμαλιῶν καὶ βιαιοτήτων εἰς ἣν ἔδωκε τέλος ὁ πρῶτος Ἰτα-

τος Ναπολέον, Βοναπάρτης συνάψας τῷ 1801 μετὰ τοῦ Πάπα Πίου τοῦ Ζ'. τὴν περιώνυμον Σύμβασιν (Concordat) ἧς τὸ ἐπίσημον κείμενον ἔχει οὕτω :

Convention entre le gouvernement Français et Sa Sainteté Pie VII échangée le 23 Fructidor an XI (10 Septembre 1801).

Le premier Consul de la République Française et Sa Sainteté le souverain Pontife Pie VII ont nommé pour leurs plénipotentiaires respectifs.

Le premier Consul les citoyens Joseph Bonaparte conseiller d'État, Cretet conseiller d'État et Bernier docteur en théologie, curé de S. Laud d'Angers munis de pleins pouvoirs.

Sa Sainteté, Son Éminence Mgr Hercule Consalvi, Cardinal de la Sainte Église Romaine, diacre du Sainte Agathe ad Suburram son secrétaire d'État, Joseph Spina Archevêque de Corinthe, prelat domestique de Sa Sainteté assistant du trône Pontifical, et le père Caselli théologien consultant de Sa Sainteté, pareillement munis de pleins pouvoir en bonne forme.

Lesquels, après l'échange de pleins pouvoirs respectifs ont arrêté la Convention suivante.

Convention entre le gouvernement Français et Sa Sainteté Pie VII.

Le gouvernement de la République Française reconnaît que la religion catholique, apostolique et romaine est la religion de la grande majorité des citoyens français.

Sa Sainteté reconnaît également, que cette même religion a retiré et attend encore en ce moment le plus grand bien et le plus grand éclat de l'établissement du culte catholique en France et de la profession particulière qu'en font les consuls de la République.

En conséquence, d'après cette reconnaissance mutuelle, tant pour le bien de la religion que pour le maintien de la tranquillité intérieure, ils sont convenus de ce qui suit :

Art. 1. La religion catholique, apostolique et romaine sera librement exercée en France; son culte sera public en se conformant aux

règlements de police que le gouvernement jugera nécessaire pour la tranquillité publique.

Art. 2. Il sera fait par le Saint Siège, de concert avec le gouvernement, une nouvelle circonscription des diocèses français.

Art. 3. Sa Ssinteté déclarera aux titulaires des évêchés français qu'elle attend d'eux, avec une ferme confiance, pour le bien de la paix et de l'unité, toutes espèce de sacrifices, même celui de leurs sièges.

D'après cette exhortation, s'il se refusaient à ce sacrifice commandé par le bien de l'Église (refus néanmoins auquel Sa Sainteté ne s'attend pas) il sera pourvu par des nouveaux titulaires au gouvernement des évêchés de la circonscription nouvelle de la manière suivante.

Art. 4. Le premier Consul de la République nommera, dans les trois mois qui suivront la publication de la Bulle de Sa Sainteté, aux archévêchés et évêchés de la circonscription nouvelle. Sa Sainteté confèrera l'institution canonique, suivant les formes établis par rapport à la France avant le changement du gouvernement.

Art. 5. Les nominations aux évêchés qui vaqueront dans la suite, seront également faites par le premier Consul, et l'institution canonique sera donné par le Saint Siège en conformité de l'article précédent.

Art. 6. Les évêques, avant d'entrer en fonctions, prêteront directement entre les mains du premier Consul le serment de fidélité qui était en usage, avant le changement du gouvernement exprimé dans les termes suivants.

«Je jure et promets à Dieu sur les saints Évangiles de garder obeissance et fidélité au gouvernement établi par la constitution de la République Française. Je promets aussi de n'avoir aucune intelligence, de n'assister à aucun conseil, de n'entretenir aucune ligue, soit au dehors, soit au dedans, qui soit contraire à la tranquillité publique; et si, dans mon diocèse ou ailleurs, j'apprends qu'il se trame quelque chose au prejudice de l'État, je le ferai savoir au gouvernement».

Art. 7. Les ecclésiastiques du second ordre

prêteront le même serment entre les mains des autorités civiles designées par le gouvernement.

Art. 8. La formule de prière suivante sera récitée à la fin de l'office divin, dans toutes les églises catholiques de France: Domine salvam fac Rempubicam: Domine salvos fac Consules.

Art. 9. Les évêques feront une nouvelle circonscription des paroisses de leurs diocèses, qui n'aura d'effet, que d'après le consentement du gouvernement.

Art. 10. Les évêques nommeront aux curés. Leurs choix ne pourra tomber que sur des personnes agréées du gouvernement.

Art. 11. Les évêques pourront avoir un chapitre dans leur cathédrale et un séminaire pour leur diocèse, sans que le gouvernement s'oblige à les doter.

Art. 12. Toutes les églises métropolitaines, cathédrales, parroissiales et autres non aliénées, nécessaires au culte, seront remises à la disposition des évêques.

Art. 13. Sa Sainteté, pour le bien de la paix et l'heureux rétablissement de l'Église catholique, declare que ni elle ni ses successeurs ne troubleront en aucune manière les acquéreurs des biens ecclésiastiques aliénés, et qu'en conséquence, la propriété de ces mêmes biens, les droits et revenus y attachés, demeureront incommutables entre leurs mains ou celles de leur ayant-cause.

Art. 14. Le gouvernement assurera un traitement convenable aux évêques et aux curés dont les diocèses et les paroisses seront compris dans la circonscription nouvelle.

Art. 15. Le gouvernement prendra également des mesures pour que les catholiques français puissent, s'ils le veulent, faire en faveur des églises des fondations.

Art. 16. Sa Sainteté reconnaît dans le premier Consul de la République française les mêmes droits et prérogatives, dont jouissait près d'elle l'ancien gouvernement.

Art. 17. Il est convenu entre les partis contractants, que dans le cas où quelqu'un des successeurs du premier Consul actuel ne serait pas catholique, les droits et prérogatives

mentionnés dans l'article ci-dessus, et la nomination aux évêchés, seront réglés, par rapport à lui, par une nouvelle convention.

Les ratifications seront échangées à Paris dans l'espace de quarante jours.

Fait à Paris le 26 Messidor an XI (15 Juillet 1801). signé: Joseph Bonaparte, Hercule cardinal Consalvi, Cretet, Joseph archiep. Corinth. Bernier, F. Carolus Caselli.

Μετὰφρασις.

Σύμβασις μεταξὺ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἀ. Ἀγιότητος, Πίου τοῦ Ζ' ἀνταλλαγεῖσα τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1801.

Ὁ πρῶτος Ὑπάτος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ Ἀ. Ἀγιότης ὁ Ὑπάτος Ποντίφηξ Πῖος Ζ' διώρισαν ὡς ἰδίους πληρεξουσίους

Ὁ πρῶτος Ὑπάτος τοὺς πολίτας Ἰωσήφ Βοναπάρτην σύμβουλον τοῦ Κράτους, Κρετὲ σύμβουλον τοῦ Κράτους, Βερνιὲ διδάκτορα τῆς Θεολογίας ἐφημέριον τοῦ Saint Laud d' Angers μετὰ καθολικῆς πληρεξουσιότητος·

Ἡ Ἀ. Ἀγιότης τὸν Σεβ. Ἡρακλῆν Κονσάλβι, καρδινάλιον τῆς ἀγίας Ρωμ. Ἐκκλησίας, τιτοῦχον τῆς ἀγίας Ἀγάθης, Ἀρχιεραμαματέα αὐτοῦ, τὸν Ἰωσήφ Σπίνκ Ἀρχιεπ. Κορίνθου κτλ. καὶ τὸν πατέρα Καζέλι θεολόγον Σύμβουλον τῆς Ἀ. Ἀγ. ἐφωδιασμένους ἐπίσης διὰ τακτικῶν πληρεξουσίων·

Οἵτινες μετ' ἀνταλλαγῆν τῶν οἰκείων πληρεξουσίων συνήψαν τὴν ἀκόλουθον Σύμβασιν.

Σύμβασις μεταξὺ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἀ. Ἀγιότητος Πίου Ζ'. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ καθολικὴ ἀποστολικὴ καὶ Ρωμαϊκὴ θρησκεία εἶναι ἡ πρεσβευομένη ὑπὸ τῆς μεγάλης πλειονότητος τῶν Γάλλων πολιτῶν. Ἡ Ἀ. Ἀγ. ἀναγνωρίζει ἐπίσης ὅτι ἡ θρησκεία αὕτη ἡρώσθη καὶ προσδοκᾷ εἰσεῖτι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην μεγάλη ὠφέλη καὶ μεγάλην λαμπρότητα ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς καθολικῆς λατρείας ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς ὁμολογίας αὐτῆς ἐκ μέρους τῶν Ὑπάτων τῆς Δημοκρατίας Συνεπῶς μετὰ τὴν ἀμοιβαίαν ταύτην ἀναγνώρισιν, τόσον ἐπ' ἀγαθῶ τῆς θρησκείας ὅσον καὶ τῆς τηρήσεως τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης συμφωνήθησαν τὰ ἐπόμενα.

Ἄρθρ. 1. Ἡ καθολικὴ, ἀποστολικὴ καὶ ρωμαϊκὴ θρησκεία θὰ ἀσκῆται ἐν Γαλλίᾳ ἐλευθέρως· ἡ λατρεία θὰ ᾗ δημοσία συνωδᾷ ταῖς ἀστυνομικαῖς διατάξεσιν, ἅς ἡ Κυβέρνησις θὰ κρίνη ἀναγκαίαις διὰ τὴν δημοσίαν εἰρήνην.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἀγία Ἐδρα ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς Γαλλικῆς Κυβερν. θὰ προβῆ εἰς νέαν διαρρυθμίσιν τῶν γαλλ ἐπαρχιῶν.

Ἄρθρ. 3. Ἡ Ἀ. Ἀγ. θὰ δηλώσῃ εἰς τοὺς γάλλους Ἐπισκόπους ὅτι ἀναμένει παρ' αὐτῶν μετὰ σταθερᾶς πεποιθήσεως, χάριν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐνότητος, πᾶσαν θυσίαν καὶ δὴ καὶ αὐτὴν τὴν τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν.

Μετὰ τὴν προτροπὴν ταύτην ἐὰν ἤρνουντο οὗτοι τὴν ὑπὸ τοῦ συμφέροντος τῆς Ἐκκλησίας ἐπιβαλλομένην θυσίαν ταύτην (ἣν ἄρνησιν ὁμοῦς ἡ Ἀ. Ἀγ. δὲν ἀναμένει) θὰ γένηται ὁ διορισμὸς νέων ἐπισκόπων ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις ὡς ἐξῆς.

Ἄρθρ. 4. Ὁ πρῶτος Ὑπάτος τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας

θὰ διορίσῃ, τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς Βούλας τῆς Α. Ἀγ. τοῦς Ἐπισκόπους καὶ Ἀρχιεπισκόπους τῶν νέων ἐπαρχιῶν, ἡ δὲ Α. Ἀγιότης θέλει προβῆ εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῶν ἐγκαθίδρυσιν κατὰ τὸν τύπον τὸν ἐν χρήσει ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τοῦ πρώην πολιτικοῦ καθεστῶτος.

Ἄρθρ. 5. Οἱ διορισμοὶ τῶν ἐν τῷ μέλλοντι χηρευσουσῶν ἐπισκοπῶν γενήσονται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ πρώτου Ὑπάτου, ἡ δὲ κανονικὴ ἐγκαθίδρυσις θὰ παρέχῃται ὑπὸ τῆς Ἀγ. Ἐδρας κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

Ἄρθρ. 6. Οἱ ἐπίσκοποι, πρὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς των, θὰ δίδωσιν ἐνώπιον τοῦ πρώτου Ὑπάτου τὸν ἐν χρήσει ἐπὶ τοῦ πρώην καθεστῶτος ὄρκον ἔχοντα ὡς ἑξῆς:

«Ὁμνῶ καὶ ὑπόσχομαι τῷ Θεῷ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὅτι θὰ διατελῶ πιστὸς καὶ ὑπακούων τῇ Κυβερνήσει τῇ ἀπορροῦσῃ ἐκ τοῦ συντάγματος τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας Ὑπόσχομαι ἐπίσης ὅτι δὲν θὰ διατελῶ εἰς οὐδεμίαν συνειδήσιν, δὲν θὰ παρίσταμαι εἰς οὐδεμίαν σύσκεψιν καὶ δὲν θὰ συνδέομαι μετ' οὐδενὸς συνδέσμου εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς ἀντικειμένου τῆς δημοσίας ἡσυχίας καὶ ἂν, ἐν τε τῇ ἐπαρχίᾳ μου καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, πληρορηθῶ ὅτι σκευραεῖται τι ἐπὶ βλάβῃ τοῦ Κράτους, θὰ γνωστοποιῶ τοῦτο τῇ Κυβερνήσει».

Ἄρθρ. 7. Οἱ κατωτέρου βαθμοῦ κληρικὸι θὰ παρέχωσιν τὴν αὐτὸν ὄρκον ἐνώπιον τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὑποδεικνυμένων πολιτικῶν ἀρχῶν.

Ἄρθρ. 8. Ἐν ἀπάσαις ταῖς καθολικαῖς Ἐκκλησίαις τῆς Γαλλίας θὰ ἀναπέμπεται ἐν τέλει τῶν ἱεροτελεστιῶν ἡ ἀκόλουθος εὐχή: Κύριε σῶσον τὴν Δημοκρατίαν, Κύριε σῶσον τοὺς Ὑπάτους.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ἐπίσκοποι θὰ προβῶσιν εἰς νέαν διαρρύθμισιν τῶν ἐνοριῶν τῆς ἐπαρχίας των, ἣτις τεθῆται ἐν ἰσχύϊ μετὰ τὴν Κυβερνητικὴν ἐπικύρωσιν.

Ἄρθρ. 10. Οἱ Ἐπίσκοποι θὰ διορίζωσι τοὺς ἐφημερίους· θὰ διορίζονται δὲ μόνον πρόσωπα ἀποδεκτὰ τῇ Κυβερνήσει.

Ἄρθρ. 11. Οἱ ἐπίσκοποι θὰ δύνανται νὰ ἔχωσι Ἱερατικὸν Σύλλογον (chapitre) ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ αὐτῶν καὶ ἱερατικὴν σχολὴν τῆς ἐπαρχίας των, ἄνευ υποχρεώσεως προκρίσεως αὐτῶν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρ. 12. Πάντες οἱ Μητροπολιτικοὶ, καθεδρικοὶ, ἐνοριακοὶ καὶ λοιποὶ ναοὶ οἱ μὴ ἀπαλλοτριωθέντες καὶ ἀναγκαιοῦντες τῇ θεῇ λατρείᾳ, παραδοθήσονται τοῖς Ἐπισκόποις.

Ἄρθρ. 13. Ἡ Α. Ἀγ. χάριν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς αἰσίας ἀποκαταστάσεως τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, διακηρύττει ὅτι οὔτε αὐτὴ οὔτε οἱ διάδοχοί της θὰ ἐνοχλήσωσι καθ' οἰονδήποτε τρόπον τοὺς ἀγοραστὰς ἀπαλλοτριωθέντων Ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, καὶ συνεπῶς ἡ ἰδιοκτησία τούτων καθὼς καὶ τὰ συναρτῆ τούτοις δικαιώματα καὶ εἰσδημίματα διαμενοῦσιν ἀνυλλοίωτα εἰς γεῖρας αὐτῶν καὶ τῶν ἐπιτρόπων των.

Ἄρθρ. 14. Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξασφαλίσῃ κατ'ἀλληλον ἐπιχορήγησιν εἰς τοὺς ἐπισκόπους καὶ ἐφημερίους, τῶν ὁποίων αἱ ἐπαρχίαι καὶ ἐνορίαι θὰ περιλαμβάνονται ἐν τῇ νέᾳ διαρρυθμίσει.

Ἄρθρ. 15. Ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ ἐπίσης τὰ κατ'ἀλληλα μέτρα ὅπως οἱ καθολικοὶ Γάλλοι προβαίνωσιν ἐν θέλωσιν, εἰς καταθέσεις κεφαλαίων προσόδων ὑπὲρ τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἄρθρ. 16. Ἡ Α. Ἀγ. ἀναγνωρίζει εἰς τὸν πρῶτον Ὑπάτον τῆς γαλλ. Δημοκρατίας τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ προνόμια, ὧν ἀπήλαυεν ἡ ἐπὶ τοῦ πρώην καθεστῶτος Κυβέρνησις.

Ἄρθρ. 17. Συνφωνήθη μετὰ τῶν συμβαλλομένων μερῶν ὅτι, ἐν ἧ περιπτώσει διάδοχος τις τοῦ νῦν πρώτου Ὑπάτου δὲν θὰ ᾔην Καθολικὸς, τὰ προνόμια καὶ δικαιώματα τὰ μνημονευόμενα ἐν τῷ προηγούμενῳ ἄρθρῳ, καθὼς καὶ ὁ διορισμὸς τῶν Ἐπισκόπων κανονισθήσονται, ἐν σχέσει πρὸς αὐτὸν, διὰ νέας συμβάσεως.

Αἱ ἐπικυρώσεις ἀνταλλαγῆσονται ἐν Παρισίοις ἐντὸς τεσσαρακονθήμερου. Ἐγένετο ἐν Παρισίοις τῇ 26 Μεσσιδὸρ ἔτος ΙΑ'.

Ἵπογρ. Ἰωσήφ Βοναπάρτης, Ἡρακλῆς Καρδινάλιος Κονσάβη, Κρετὲ, Ἰωσήφ Ἀρχιεπ. Κορίνθου, Βερνιὲ, Κάρολος Καζέλι.

Μετὰ τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐδημοσίευσεν, ὡς παράρτημα καὶ ἐπεξήγησιν αὐτῆς, καὶ διάταγμα ἐκ πολυπληθῶν ἄρθρων ὑπὸ τὸν τίτλον Ὀργανωτικὰ Ἄρθρα (Articles organiques), ἀποτελοῦντα τὸν Ἐκκλησιαστικὸν Κώδικα τὸν καθορίζοντα ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰς ἐξωτερικὰς πρὸς τὸν Πάπαν σχέσεις τοῦ κλήρου, ἀφ' ἑτέρου δὲ σαφηνίζοντα τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν καὶ διοργάνωσιν τῆς Γαλλικῆς Ἐκκλησίας καὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν Πολιτείαν. Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι ἐν τῷ Α' ἄρθρῳ ὀρίζεται ὅτι οὐδὲν παπικὸν ἔγγραφον δύναται νὰ δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ἐν Γαλλίᾳ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τῷ Β' ἄρθρῳ, ὅτι οὐδεὶς Ληγάτος, Νούντιος ἢ ἕτερος παπικὸς ἀπεσταλμένος δύναται νὰ ἐξασκήσῃ οἰανδήποτε δικαιοδοσίαν ἢ ἐπίμβασιν ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασιν ἄνευ τῆς Κυβερνητικῆς ἐγκρίσεως. Ἐν τῷ Γ' ἐφαρμόζονται αἱ αὐταὶ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς Κανόνας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων μέχρις ἐξετάσεως των. Ἐν τῷ ΣΤ' ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους ἐξετάζει πᾶσαν κατάχρησιν τοῦ κλήρου πηγάζουσαν ἐξ ὑπερβασίας δικαιωμάτων, παραβάσεως τῶν νόμων καὶ διατάξεων τῆς Πολιτείας καθὼς καὶ ἐκ πάσης ἐνεργείας καταεινούσης εἰς διατάραξιν καὶ καταπίεσιν τῶν συνειδήσεων ἢ εἰς μείωσιν τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν. Τὸ Ι' ἀποκλείει πᾶσαν ἐξάφροσιν ἀπὸ τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τῶν Ἐπισκόπων. Τὸ ΙΖ' ὅτι ἡ Πολιτεία ἐξετάζει τὰ προσόντα τῶν μελλόντων Ἐπισκόπων. Τὸ ΚΒ' ὅτι οὗτοι ὀφείλουσι νὰ περιοδεύωσιν ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν των ἐντὸς πενταετίας. Τὸ ΛΣΤ' καθορίζει τὸν τρόπον τῆς διοικήσεως τῶν χηρευσουσῶν ἐπαρχιῶν. Τὸ ΝΔ' ὅτι ὁ θρησκευτικὸς γάμος θὰ τελῆται μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νενομισμένων διατυπώσεων ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων κυβερνητι-

κῶν ὑπαλλήλων. Τὸ ΕΑ' ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι συνεννοοῦνται μετὰ τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν διὰ τὴν ἴδρυσιν νέων ἐκκλησιῶν ἢ ἐνοριῶν. Τὸ ΟΔ' κανονίζει τὰ τῆς κτήσεως ἀκινήτων ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων. Ταῦτα δὲ πάντα ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρει ὡς δικαιώματα τῆς Πολιτείας ἐξασκούμενα ἐπὶ τοῦ προηγουμένου Πολιτεύματος καὶ ἀπορρέοντα ἐκ τῶν προνομίων καὶ δικαιωμάτων τῆς Γαλλικανικῆς Ἐκκλησίας, διὸ καὶ διὰ τοῦ ΚΔ' ἄρθρου ὑποχρεοῦνται οἱ διευθυνταὶ τῶν ἱερατικῶν σχολῶν εἰς ἔγγραφον δῆλωσιν ὅτι θὰ διδάσκωσι τὰ δικαιώματα ταῦτα, ὡς καθωρίσθησαν ἐν τῇ Γενικῇ Συνόδῳ τοῦ 1632.

Κατὰ τῶν ὀργανωτικῶν τούτων ἄρθρων ὁ Πάπας διετύπωσεν ἐνστάσεις, ὡς δεσμευτικῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐλευθερίας, κατὰ τὸ 1802, 1803 καὶ αὖθις κατὰ τὸ 1809 συγκαταδικάσας καὶ τὸν Ναπολέοντειον πολιτικὸν Κώδικα ὡς ἀντικείμενον τοῖς ἱεροῖς Κανόσι, ταῖς εὐαγγελικαῖς ἐντολαῖς καὶ τῷ θείῳ δικαίῳ· ἀλλὰ μόνον ἐν σημείοις τισίν ἐνίων ἐκ τῶν ἄρθρων αἱ παρατηρήσεις του ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει τροποποιηθέντος τοῦ κειμένου τούτων τῷ 1810.

Καταλυθείσης τῆς Ναπολεοντείου Αὐτοκρατορίας, νέον Κογκορδάτον συνήφθη μετὰ τοῦ Πάπα καὶ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΗ' τῷ 1817 δι' οὗ καταργεῖτο τὸ προηγουμένον καὶ ἐπανήρχετο ἐν ἰσχύϊ τὸ ἐπὶ Φραγκίσκου Α' τῷ 1516 συναφθέν, μετὰ τινῶν τροποποιήσεων. Ἄλλ' ἡ νομοθετικὴ ἐπιψήφισις τοῦ νέου τούτου Κογκορδάτου ἀπέβη ἀδύνατος· οὕτω δὲ τὸ προηγουμένον Κογκορδάτον τοῦ Ναπολέοντος ἐξηκολούθησε παραμένον ἐν ἰσχύϊ μέχρι τῆς σήμερον ἐπὶ 103 ἔτη, ὑπὸ δὲ τὴν σκέλην αὐτοῦ ἐπληροθῆσαν τὰ ἐπὶ τῆς πρώτης Δημοκρατίας ἐπεληθόντα εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα τῆς Γαλλίας δεινὰ καὶ προήχθησαν ταῦτα εἰς μεγάλην ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἀκμὴν καὶ εὐημερίαν.

Τίς ὁ ὑπαίτιος τῆς παρουσίας κρισίμου καταστάσεως τῶν πραγμάτων οὐχ ἡμέτερον τὸ ἐξετάσαι· ἄλλως τε, πρὸς ἀμερόληπτον ἐτυμηγορίαν, θ' ἀπαιτεῖτο ἀπαραιτήτως ἀκριβῆς καὶ λεπτομερῆς γνῶσις τῶν ποικίλων φάσεων τοῦ ζητήματος καθὼς καὶ τῶν διαμειφθέντων ἐγγράφων, ὅπερ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀδύνατον. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ προσπίπτει ἀμέσως εἰς τὰ ὄμματα παντὸς νηφελίου παρατηρητοῦ εἶναι ὅτι ἡ ἐπικειμένη ἀναστάσις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως τῆς

Γαλλίας, ἥς ἀνασιατώσεως ὁ ἀντίκτυπος γενήσεται ἐπαισθητὸς καὶ πολὺ πέραν τῶν Γαλλικῶν ὁρίων, οὐδαμῶς προώρισται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐπιδιωκόμενα ὑψιστα πνευματικὰ συμφέροντα, οἰαδῆποτε κἂν ἦ ἡ ἔκβασις τοῦ ἐπικειμένου ἀγῶνος.

Κ. Δ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς Μ. Λαύρας καὶ
τῆς ἐν αὐτοῖς ἀλληλογραφίας τοῦ Ἁρ-
της Νεοφύτου Μαυροματά*

ὑπὸ
ΑΛΕΞ. Ε. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ

26.

Σιλβεστρος ἐλέφ Θεοῦ πατριάρχης τῆς Μεγάλης
Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς.

Πανιερώτατε καὶ λογιώτατε μητροπολίτη πρώην Ἁρτης κὺρ Νεόφυτε κτλ. Τὰ κειθ' ἡμῶς πάντα πῶς ἐξ ἀρχῆς καὶ εἰς τί κατάστασιν εὐρίσκονταί, δηλαδὴ τὰ ὅσα μᾶς ἐπροξένησεν ἡ ἀπροσδόκητος συμφορὰ τῆς ἀθέου παρνομίας τοῦ ἀποστάτου καὶ νέου αἰρεσιάρχου κακοΣερκαφίμ. θέλετε πληροφορηθῆ ἀπὸ πολλῶν. Ἐπειδὴ ληστρικῶς καὶ ἐπιβατικῶς, παρνομῶς τε καὶ ἀθέσμως ἐτόλμησεν ὁ πάντολμος τῆς κκκίας καὶ τοῦ Σερκαφικοῦ τάγματος δεύτερος ἀποστάτης, καὶ ὄργανον μεστὸν πάσης κκκίας καὶ ἀθείας, καὶ σκευὸς σαπρὸν καὶ ἀνίερρον κατὰ πάντα τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας, καὶ κατέλαβε τὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν θρόνον με δύναμιν τῶν ἐκεῖσε ἐξουσιαστῶν, καὶ ἐχειροτονήθη ὑπὸ ἀνιέρων ἐπισκόπων ὁμοίων κκκείνων εἰς τὴν ἐκείνου κκκεντρέχειαν καὶ ἀσέβειαν καὶ ὄλως διόλου κκπολάτρη καὶ ἀντικείμενοι τῶν ὀρθῶν δογμάτων, μάλιστα καὶ δι' αὐτὰ τὰ αἰτία πρὸ πολλοῦ κκθηρημένοι καὶ συνοδικῶς ἀναθεματισμένοι, ὡς μέλη ψωριῶντα καὶ ἀλλότριον τῆς χριστιανικῆς ὀλομελείας καὶ τάξεως τῶν εὐσεβῶν καὶ ἀποκεκομμένοι παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἱερατικοῦ ἀξιώματος. Λοιπὸν τὰ ὅσα ἐπράξεν ἐκεῖσε μετὰ τὸν προβιβασμὸν τῶν ἀθέων του ἐπιχειρημάτων εἶναι ἀδύνατον ἐν πρὸς ἐν νὰ τὰ φανερώσω τῇ ὑμετέρῃ πανιερότητι, διὰ νὰ θρηνήσῃ μεθ' ἡμῶν τὴν κκτώδυνον συμφορὰν καὶ ἀθλίαν κκτάστασιν ἐκείνου τοῦ ἀγιωτάτου θρόνου, ἐπειδὴ καὶ ἐκκηρύχθη καὶ κη-

ρύττεται ὁ λατινισμὸς εἰς πᾶσαν χώραν καὶ τύπον τῶν ὀρθοδόξων, καὶ ἠφάνισθησαν οὐκ ὀλίγα ψυχαὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ παπολάτρου καὶ παρμιάρου κακοΣερραφείμ. Ἦλεως ὅμως ὁ Θεὸς νὰ ἐλεήσῃ καὶ ἡμᾶς, καὶ νὰ συστήσῃ καὶ τὴν ἀγίαν του Ἐκκλησίαν, ἐπειδὴ ἀνθρωπίνη δύναμις δὲν εἶναι νὰ ἀντιπαλέῃ διὰ τὴν ἀδυναμίαν τῆς χρηματικῆς στερήσεως, καὶ εἴθε δι' εὐχῶν τῶν ἀγίων νὰ ἐξομαλύνῃ ὅλα τὰ δεινὰ καὶ πονηρὰ ζιζάνια ἐξ ἐκείνου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀποστολικοῦ θρόνου. Ἐστῆθη καὶ καπητζίμπασης διὰ νὰ ἐξορίσῃ ἐκείνον τὸν ἄθεον μέ τους ὀπαδούς του, ὅμως ἔως τώρα καμμία εἰδήσις δὲν μᾶς ἦλθε, τόσον μόνον ἐμάθουεν πῶς ἔφυγαν ὅλοι εἰς τὰ ὄρη, ἐπιάστηκαὶ ὅμως μερικοὶ, καὶ ὁ ἅγιος Θεὸς νὰ κυβερνήτῃ καὶ ἡμᾶς καὶ τὸ ἐμπιστευθὲν ἡμῶν ποιμνιον νὰ ἀνελθῆ ἐκ τῆς σκληρᾶς αὐτοῦ ἀσθενείας τῆς κακοδόξου καὶ ψυχοβλαβοῦς. Ἐμάθουεν ὅτι ἐσύστησε καὶ τὴν ἀκαδημίαν εἰς Σκόπελον, καὶ ὄχι μόνον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἄλλοι τὸ ἤκουσαν ἔδωσαν τῷ Θεῷ δόξαν, ὅπου εὐρίσκονται καὶ εἰς τοὺς κειροὺς μας τοιοῦτοι ζηλωταί, καὶ ἔργων θεαρέστων ὑπερκαπιστικῆ καὶ συμπράκτορες· ἐπειδὴ καὶ οὐδὲν ἐστὶ τῶν τῆ δε Θεῷ τε καὶ ἀνθρώποις ἐπιζινετώτερον, ὡς ἡ ὁδὸς τῆς σπουδῆς, καὶ ἡ τῆς ἀντέκτησις. Λοιπὸν ὁ ἅγιος Θεὸς νὰ τὴν ἀξιώσῃ νὰ τελειώσῃ ὅσα ἐν Θεῷ ζήλω ἔχει σκοπὸν, ἔπειτα καὶ τοῦ ποθυμμένου αὐτῆς τέλους.

1725, ματίου 8.

Ὁ Ἀντιοχείας καὶ ἐν Χριστῷ αὐτῆς ἀγαπητὸς ἀδελφός.

27.

Τοῦ αὐτοῦ.

... οὕτω παρκαλοῦμεν ἵνα ἔχη καὶ ἡ σὴ ἐλλόγιμος κορυφή πρὸς ἡμᾶς καὶ νὰ δέηται Κυρίου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς ἐπιβουλάς τῶν ἀγνωμόνων ἐκείνων καὶ ἑτεροδόξων λατινοφρόνων, ἐπειδὴ πολλὰ πάσχομεν παρ' αὐτῶν, καὶ ὅσον παρκαλοῦμεν αὐτούς μὲ εὐχάς τε καὶ ἰκεσίας διὰ νὰ ἀφεθῶν τοῦ λοιποῦ τῆς καταδρομῆς καὶ τοῦ διωγμοῦ καθ' ἡμῶν, καὶ κατὰ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, περισσοτέρως διεγείρονται εἰς ἀγκυακτικῶν οἱ ἄφρονες, οἱ ὅποιοι ὄχι μόνον εἰς ἡμᾶς ἐφάνησαν τοιοῦτοι, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν πεμφθέντα εἰς αὐτοὺς παρὰ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας ἀρχιερέα διπλάσιον τὴν κακίαν ἔδειξαν, τὸν ὅποιον καὶ ἐξωκλησίασαν ὡς μὴ ὑπογράψαντα τῷ παπικῷ δόγματι, καὶ ἔως τοῦ νῦν κεκρυμμένον κήθηται ἐν τῷ αὐτοῦ κελλίῳ.

αψκ', μαρτίου κγ'.

Ὁ Ἀντιοχείας κ.τ.λ.

28.

Πατριάρχου Ἱεραίου.

Ἱερώτατε μητροπολίτα Ἄρτης κύρ Νεόφυτε κτλ.

Διὰ τῆς παρούσης ἡμετέρας πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐπιστολῆς δηλοποιοῦμεν κοινῶς τῇ ἀρχιερωσύνη σου ὅτι ἐδῶ ἠκούσαμεν παρὰ τινῶν πῶς εἶχε σκοπὸν καὶ ἐμελέτα νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ ῥῥδε, καὶ μάλιστα χωρὶς ἡμετέρας πατριαρχικῆς ἀδείας, τὸ ὅποιον ἀκούσαντες καὶ διεταράχθημεν οὐ μετρίως, καὶ μᾶς ἐκκοφάνη τὰ μέγιστα, ὑπολαβόντες ἀληθῆς τὸ λεγόμενον, ὡσάν ὅπου διὰ τοῦ τοιοῦτου ἀτάκτου καὶ παρκαλόγου τολμημάτος ὄχι μόνον ἀνατρέπονται οἱ ὅροι καὶ κανόνες τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα τάξις καὶ συνήθεια ἄνωθεν ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ προσέτι καταρροεῖται τῆς πατριαρχικῆς μεγαλειότητος τὸ ἀξίωμα, καὶ καθυβρίζεται ἡ τιμὴ καὶ ἡ αἰδώς τοῦ προεστῶτος, καὶ γίνεται τὸ τοιοῦτον ἐπιχείρημα πρόσκομμα σκανδάλου, καὶ ἀταξίας ἀρχῆ καὶ ἀπειθείας ὑπόδειγμα. Τούτου χάριν, τῆς ὑποθέσεως συνοδικῶς κοινολογηθείσης, γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος ἐντελλόμεθά σοι νὰ κήθησαι εἰς τὴν ἐπαρχίαν σου ἡσύχως, καὶ μὴ τολμήσῃς ποσῶς μεταβῆναι ἢ ἀπτεσθαι τῆς εἰς τὰ ῥῥδε ὁδοπορίας χωρὶς ἀδείας ἡμετέρας πατριαρχικῆς, διότι ἐάν τολμήσῃς τι τοιοῦτον θέλεις κινδυνεύσῃ τὰ μέγιστα, καὶ θέλεις πειραθῆ ἰδικαίως τὴν ὄργην τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀγκυακτικῶν ἡμῶν πάντων.

αψκ', ἰουλίου κβ'.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Ἰωάννης Ἀγγελῆ, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανός, τέως μὲν κάτοικος Γαλατῶν, τὸν κάπηλον μετερχόμενος, ἡδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικασίμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαῖστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, τρὶς τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἐαυτοῦ συζύγου Ἀγγελικῆς Ἰ. Ἀγγελῆ, τὸ γένος Γρηγορίου Μπαξεβάνη, χριστιανῆς κρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπ' ἀναίτιω ἐγκαταλείψει, πρὸς διάζευξιν Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδόμενων φύλλων "Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας,, καὶ "Κωνσταντινουπόλεως,,.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 22 ἀπριλίου 1904. 3

Ὁ πρόεδρος

Ὁ πρῶτον Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'

ΑΡΙΘ. — 30

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 30 ΙΟΥΛΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φράγκα χρυσά 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικά χρονικά—Τὸ ζήτημα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς παρὰ Λατίνοις — Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Α. Θ. Π. ἐν τοῖς ἀνακτόροις.—Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐξ. ἀρχοντος καπουκεχαγιᾶ μεταβὰς εἰς τὰ αὐτοκρ. ἀνάκτορα ἔσχε συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς Α. Α. Μ. ἐξ. Ταχσὶν πασᾶ, δι' οὗ διεβιάσθησαν αἱ πολύτιμοι αὐτοκρατορικαὶ προσρήσεις. Τῷ σαββάτῳ ἡ Α. Θ. Π. σὺν τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Ἐφέσου μετὰ τοῦ ἐξ. καπικεχαγιᾶ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Υψ. τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων Ἀβδουρραχμάν πασᾶν. Αἱ ἐκ τῶν ἐπισκέψεων ἐντυπώσεις εἰσὶ κάλλιστα.

Δωρεὰ εἰς τὰ ἔθν. Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα.—Θανούσης ἄρτι τῆς ἀειμνήστου Αἰκατερίνης Βελλογιάννη, τὸ γένος Ἀντωνιάδου, ἐν τῇ τῆς παρελθούσης τετάρτης συνεδρίᾳ τοῦ

Δ. Ε. Συμβουλίου ἀπεσφραγίσθη μυστικῇ τῆς μακαρίτιδος διαθήκῃ, κατατεθειμένη ἐν τῷ γραφείῳ αὐτοῦ, δι' ἧς κληροδοτεῖ αὐτῇ εἰς τὰ ἐν Ἐπταπυργίῳ ἡμέτερα Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Καταστήματα 500 ὄθωμαν. λίρας καὶ 20 λίρ. ὑπὲρ τοῦ ἐν Πέραν ἱεροῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας. Αἰωνία ἡ μνήμη τῆς φιλανθρώπου δεσποίνης.

Θεολογικὴ σχολὴ Χάλκης.—ὑπὸ τῆς ἐφορίας τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς διωρίσθη καθηγητῆς τῆς δογματικῆς θεολογίας, τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὰς Γραφὰς καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας ὁ ἱερολογ. διάκονος κ. Γερμανὸς Στρινόπουλος, ἐκ τῶν ἀριστευσάντων τελειοφοίτων τῆς αὐτῆς σχολῆς, εὐδοκίμως συμπληρώσας ἐν Γερμανίᾳ τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ σπουδὰς καὶ λαβὼν τὸ δίπλωμα τοῦ διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας. Ὁ διορισμὸς ἐνεκρίθη χθὲς ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου.

Μονὴ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐν Πριγκήπῳ.—Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τέως ἡγουμένου τῆς ἐν Πριγκήπῳ Ἱ. μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Μακαρίου Μαρινάκη, ἐν τῇ χθεσινῇ

συνοδικῆ συνεδρία διορίσθη ἡγούμενος ὁ ἱερολ. διάκονος Γεράσιμος Θεολογίδης, ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς, καθῆκον ἔχων νὰ διδάσκη καὶ ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Ὁρφανοτροφείου.

Πατριαρχικὴ χοροδρασία.—Τοῦ ἐν Χάσκιοι ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς πανηγυρίζοντος τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ, ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν θεϊαν λειτουργίαν ἐν μέσῳ συρροῆς εὐσεβῶν. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἡ Α. Θ. Π. ἀνέγνω τρισάγιον ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ τάφου τῶν ἀειμνήστων γονέων τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κ. Κ. Θ. Ταχιντζῆ καὶ κατόπι μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐκ τῶν προκρίτων τῆς ὁμογενοῦς κοινότητος κ. Κωνστ. Ρηγοπούλου, ὅπου ἐδέξατο τὰς ἐπισκέψεις τῶν ἀρχῶν τῆς κοινότητος, τῶν ἀρμενίων ἱερέων, τῶν ραβίνων τῆς ἰουδαϊκῆς συναγωγῆς καὶ τοῦ ἀγγλικανοῦ ἱερέως.

Μητροπολίτης Ἡρακλείας.—Ἡ Α. Θ. Π. ἐπανειλημμένως διηρώτησε κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην τὰ κατὰ τὴν ὑγίαν τοῦ σεβασμ. γέροντος Ἡρακλείας κ. Γρηγορίου, ὅστις ὑποστὰς ἐγγείρησιν ἐν τῷ ἐν Πέραν γερμανικῷ νοσοκομείῳ καὶ ἀπαλλαγὴς τοῦ νοσήματος αὐτοῦ, ἐξέρχεται τοῦ νοσοκομείου μετὰ τινος ἡμέρας ἐντελῶς τεθεραπευμένος.

Ὄνοματικαὶ ἐορταί.—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης τηλεγραφικῶς συνεχάρη χθὲς τοῖς σεβασμ. μητροπολίταις Δέρκων καὶ Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν ἄγουσι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐορτήν.—Χθὲς ἦγεν ὡσαύτως τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐορτήν ὁ πανοσιολογ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος ὃν ἐπισκεψάμενος συνεχάρη ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, οἱ σεβασμιώτατοι συνοδικοὶ μητροπολίται καὶ πλῆθος ἄλλο κληρικῶν καὶ λαϊκῶν αὐτοῦ φίλων καὶ τῶν τὰ πρῶτα παρ' ἡμῖν φερόντων.

Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Π. διεδίδασε τὰς προσρήσεις αὐτοῦ διὰ τοῦ τριτεύοντος καὶ τῷ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Καλλινίκῳ Δελικάνῃ ἀρχιεφύλακι, ὡς καὶ τῷ Μ. Ἐκκλησιαρχῇ.

Ἐθνικὸν Ἰωακείμιον Παρθεναγωγεῖον.—Ἄντ' τοῦ γηραιοῦ καθηγητοῦ τῶν ἑλληνικῶν ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ τούτῳ κ. Ἰ. Βασματζίδου, διορίσθη καθηγητὴς τῶν ἑλληνικῶν (ἐν τῇ Η'.

τάξει) καὶ τῆς φιλοσοφίας ὁ διδάκτωρ καὶ καθηγητὴς κ. Δημήτριος Γ. Μοστράτος, ὁ καὶ ἀπὸ ἐνὸς ἔτους ἐν τῇ πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ διδάσκων καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν δημοσίαις ἀνωτέραις σχολαῖς.—Ἐπίσης διορίσθη διδασκάλισσα ἡ δεσποινὴς Ἀνδρονίκη Νικολαίδου, μετὰ ζήλου καὶ καρποφόρως ἀπὸ δεκαοκταετίας διευθύνουσα τὰ παρθεναγωγεῖα Πρεβέζης, Παντειχίου καὶ τὸ Χατζοπούλειον τοῦ Σαλματομβρούκ—Βοηθὸς δὲ τῆς τὸ νηπιαγωγικὸν τμημα διευθυνούσης διορίσθη ἡ δεσποινὴς Ἀγγελικὴ Λιβανίδου.

Πατριαρχικαὶ προσοφίσεις.—Ὁ πανοσ. Μ. πρωτοσύγκελλος μεταβάς τὴν παρελθούσαν κυριακὴν εἰς Θεραπεῖα ἐπεσκέψατο ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τὸν ἄρτι εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀφικόμενον κ. Παπαρρηγόπουλον ἀυλάρχην τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων διερμηνεύσας αὐτῷ τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἀφίξει αὐτοῦ.

Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ.—Ἀνεχώρησεν ἐπ' ἀδείᾳ τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, χάριν ἀναψυχῆς, εἰς Ζάκυνθον ὁ σχολάρχης τῆς πατριαρχ. Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς πανιερ. μητροπολίτης Σάρδεων κ. Μιχαὴλ Κλεόβουλος.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ κυριακῇ (25 λήγοντος) ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης σὺν τοῖς σεβασμ. μητροπολίταις Νικομηδείας Μιτυλήνης καὶ Διδυμοτείχου ἐπεσκέψαντο τὸν ἐρίτιμον τραπεζίτην καὶ εὐεργέτην τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Εὐστάθιον Εὐγενίδην, παρ' ὃ καὶ ἐγευματίσαν.—Τῇ τρίτῃ ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο τὰ ἔξω τῆς πύλης Ρηγίου ἔθνικὰ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα.—Τῇ τετάρτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ παρεπιδημῶν ἀυλάρχης τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Γεωργίου κ. Μ. Παπαρρηγόπουλος.

Ναὸς Ἐξω-κιονίου.—Τῇ κυριακῇ, παρακλήσει τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξομαρῶν, ἡ Α. Μ. ὁ πατριάρχης πρῶν Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων ἐτέλεσε τὴν θεϊαν λειτουργίαν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου τοῦ Ἐξω-κιονίου, τῷ καλουμένῳ τῆς Γοργοεπηκόου.

Σχολεῖα Χίου.—Κατ' εἰδήσεις ἐκ Χίου, δημοσιευόμενας ἐν τῇ συμφοναϊκῇ «Ἀρμονία», κατὰ τὸ σχολικὸν λήξαν ἔτος, ἐνεγράφησαν ἐν τοῖς σχολείοις τῆς πρωτεύουσας τῆς μητροπόλεως Χίου 1239 μαθηταὶ καὶ 735 μαθήτριά. Τούτων ἀνήκουσιν εἰς τὰς πέντε τοῦ γυμνασίου τάξεις οἱ 236 καὶ εἰς τὰς δύο τάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ

τήματος αὐτοῦ οἱ 38 — εἰς τὸ ἀνώτερον παρθεναγωγεῖον 150. καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν μαθητριῶν εἰς τέσσαρα ἔτι παρθεναγωγεῖα. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἰδρύθη καὶ δευτέρον κεντρικὸν προκαταρκτικὸν παρθεναγωγεῖον. — Εἰς δὲ τὴν «Ἀμάλθειαν» ἐπίσης ἐκ Χίου ἀγγέλλουσιν ὅτι εἰς τὸ ἐν Εὐφημianoῖς ἀπὸ τοῦ φιλογενοῦς ἰδρυτοῦ κ. Ἀθ. Τρυπάνη ἐπωνυμούμενον παρθεναγωγεῖον ἠγγέλθη νέα ὑπ' αὐτοῦ δωρεὰ, ἀναλαβόντος ἐξ ἰδίων νὰ καταβάλλῃ τὸν μισθὸν τῆς διδασκαλίας καὶ προτιθεμένου νὰ προικοδοτήσῃ τὸ παρθεναγωγεῖον ἐπαρκῶς πρὸς ἀπρόσκοπτον ἐν μέλλοντι συντήρησιν αὐτοῦ.

Κατάλογος τῶν ὑπὲρ τοῦ κενοταφίου δυνειδενεγκόντων.

(ἴδε ἀριθμ. 27 καὶ σελ. 321).

Ὁμοίως συνεισήνεγκον ἀνὰ μίαν λίραν καὶ οἱ ἐπόμενοι ἑπτὰ μητροπολίται Ἐφέσου Ἰωακείμ, Ρόδου Ἰωακείμ, Πισιδίας Γεράσιμος, Μελενίκου Εἰρηναῖος, Κορυτσαῖς Φώτιος, Χαλδεῖας Γεράσιος καὶ Προύσης Ναθαναὴλ καὶ οἱ πέντε θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Εἰρηνοπόλεως Ἀρσένιος, Ἐρυθρῶν Ἰωακείμ, Ροδοστόλου Ἀνθιμος καὶ Κισάμου καὶ Σελίνου Ἀνθιμος.

Λύσανδρος Χατζῆ Κώστα. — Μετὰ λύπης ἀνιχνεύομεν τὸν συμβάντα ἐσχάτως ἐν Μαριεμβάδ θάνατον τοῦ χειμνήστου Λυσάνδρου Χατζῆ Κώστα, ἐγκρίτου ὁμογενοῦς λογίου καὶ τῶν ἑλλην. γραμμάτων μύστου, οὗ τὸ ὄνομα συνεδέθη ἀδικαστικῶς μετὰ τοῦ ἐθνωφελοῦς καὶ σπουδαιοτάτου ἔργου τοῦ ἐξοχωτάτου ἐθνικοῦ εὐεργέτου κ. Γρηγορίου Μπρασλή τῆς Μπρασλείου Βιβλιοθήκης, ἧς ἐγένετο τῶν σπουδαιοτάτων συντελεστών.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ὁ σχολάρχης τῆς θεολογ. σχολῆς τοῦ Σταυροῦ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος ἀπῆλθεν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ μνησίου τούτου, χάριν φιλολογικῶν μελετῶν εἰς Ἑσπερίαν.

Γραμματεὺς τοῦ ἐν Ἰόππῃ μοναστηρίου διορίσθη καὶ πάλιν ὁ ἐπὶ ἰκανὸν χρόνον εὐδοκιμώτατα διατελέσας τοιοῦτος καὶ ἐκουσίως ἀποσυρ-

θεὶς ἐλλόγιμος κ. Παναγ. Γρ. Βαφειάδης, εἰδίμων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Κυθήρων κ. Εὐθύμιος Καβαδάς ἀπὸ δεκαήμερου σχεδὸν διατρίβει ἐν Ἀθήναις.

Μέγα Σπύλαιον. — Κατὰ τὰς ἐσχάτως ἐν τῇ περιλαλήτῳ μονῇ τοῦ Μ. Σπυλαίου γενομένης ἀρχαιρεσίας, ἠγούμενος ἐξελέγη ὁ πανοσιολ. κ. Χαρίτων Κανελλόπουλος, τέως σχολάρχης.

Ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Ἡλείας κ. Δαμασκηνὸς Σπλιωτόπουλος ἐπεσκέψατο κατὰ τὰ μέσα τοῦ μνησίου τὸν πανιερ. ἐπίσκοπον Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Φιλάρετον Γιαννούλην, μεθ' οὗ ἐτέλεσαν ἐν Βελλῆ μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν γονέων αὐτῶν. Κατὰ τὸν εἰς τὴν «Ἵπερωκεάνειον Ἀκρόπολιν» γραφοντα, ἐκ τοῦ δήμου, ἐξ οὗ καταγονται οἱ δύο πανιερ. ἐπίσκοποι, οἱ καὶ στενοὶ πρὸς ἀλλήλους συγγενεῖς, ἔλκουσι τὸ γένος ὅτε πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Ἀρτης κ. Γεννάδιος Ἀναγνωστόπουλος καὶ ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Ὑδρας καὶ Σπετσῶν κ. Ἀρσένιος Γομποῦρος.

Ἐκκλησία Κύπρου.

Φιλογενεῖς πράξεις. — Ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ἐμπορευόμενος κ. Εὐρυβιάδης Ο. Ἀντωνιάδης ἠγγελεν ὅπου δεῖ, κατὰ τὰς κυπριακὰς ἐφημερίδας, ὅτι δαπάναις ἰδίαις ἀναλαμβάνει τὴν ἀνέγερσιν καταστήματος εὐπρεποῦς ἐν Λάρνακι τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς παρθεναγωγεῖον ἢ οἰκοδομὴ τοῦ κτιρίου ἀπαιτήσῃ περὶ τὰς 600 ἀγγλικὰς λίρας. — Ἐπίσης ὁ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Αἰγύπτῳ διαμένων γαιοκτῆμων κ. Ὀνησιφόρος Μιχαηλοῦδης, πολλὰ δείγματα στοργῆς πρὸς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ κώμην Βάβλαν, ἀγοράσας ἑπαυλιν μεγάλην ἐν Κύπρῳ, ἀντὶ δισχιλίων καὶ πλέον ἀγγλικῶν λιρῶν, προώρισεν ἀπὸ τότε τὸ ἐτήσιον αὐτῆς εἰσόδημα ἐξ 100-120 λιρῶν πρὸς αὐτάρκην διατήρησιν τοῦ ἀρρεναγωγείου καὶ τοῦ παρθεναγωγείου Βάβλας.

Ἐκκλησίαι ἐν διασπορᾷ.

Ἑλληνικὴ κοινότης Παρισίων. — Ἀπῆλθεν εἰς Παρισίους τὴν παρελθοῦσαν παρασκευὴν ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Γερμανὸς Βασι-

λάκης, προϊστάμενος τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος, προπεμφθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ τοῦ Σικετζῆ ὑπὸ τοῦ ἱερολογ. διακόνου κ. Ἀθηναγόρου καταλλήλως ἐρμηνεύσαντος τὰς ἐπὶ κατευδῶσει πατριαρχικὰς εὐχὰς. Τὸν πανοσιολ. κ. Γερμανὸν προέπεμψαν ἐπίσης οἱ πανιερ. μητροπολίται Σάρδεων κ. Μιχαὴλ καὶ Νεαπόλεως Ἀρσένιος καὶ λόγιοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ πολλοί.

Ἑλληνικὴ κοινότης Σικάγου.—Κατὰ τὸν ἀθηναϊκὸν «Λόγον», ἐκλήθη προϊστάμενος τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Σικάγου, χειροτονηθεὶς διάκονος καὶ πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ πανιερ. ἐπισκόπου Ὑδρας καὶ Σπετσῶν κ. Ἀρσενίου ὁ αἰδεσιμ. κ. Λεωνίδας Πηγέας, διδάκτωρ τὰ νομικὰ καὶ προλύτως ἅμα τῆς θεολογίας τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐθνικοῦ πανεπιστημίου.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΑΡΑ ΛΑΤΙΝΟΙΣ

Ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθμ. 38 καὶ 39 καὶ χρονολογίαν 19 καὶ 26 Σεπτεμβρίου τοῦ 1903 ἔτους φύλλοις τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» ἐδημοσιεύσαμεν ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον πραγματείαν, ἐν ἣ ἐκτιθέντες τὰ περὶ τοῦ παρὰ Λατίνοις ζητήματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἀνελύσαμεν προσκόντως τὴν ποιμαντορικὴν ἐπιστολὴν, ἣν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐξέδοτο ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης ὁ τῆς Ρώμης Ποντίφηξ Πῖος ὁ Ι', καθ' ἣν ἐποχὴν διετέλει Πατριάρχης τῆς Ἑνετίας, ἐλέγομεν δ' ἐν τέλει τῆς πραγματείας ἡμῶν ἐκείνης ὅτι ὁ νέος Ποντίφηξ, ὅστις οὐ παύεται τὸ αὐτὸ, ὡς καὶ πρότερον, τρέφων ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς γνησίας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ὄν ὡς Πατριάρχης τῆς Ἑνετίας ἀνέλαβεν ἀγῶνα, ἀλλὰ θὰ ἐπιδιώξῃ δραστηριώτερον τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης ἀποκατάστασιν τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς καὶ τὴν καθ' ἅπαντα τὸν καθολικὸν κόσμον γενίκευσιν τῶν μέτρων, ἅτινα μέχρι τοῦδε περιορίζοντο ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πατριαρχικῆς περιφερείας τῆς Ἑνετίας.

Αἱ ἐλπίδες τῶν τὰ τοιαῦτα φρονούντων δὲν διεψεύσθησαν. Ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης ὁ Πάπας τῆς Ρώ-

μης δὲν ἀπνέξωσε, μεθ' ὅλας τὰς συμπαρομαρτούσας τῷ ὑψηλῷ αὐτοῦ ἀξιώματι σπουδαίας ἀσχολίας, νὰ καταγίνη αὐθις περὶ τὸ προκείμενον ζήτημα. Ἐν παπικῇ ἐγκυκλίῳ, πρὸ καιροῦ δημοσιευθεῖση, ἐξέθνηκεν ἐκ νέου καὶ μετὰ πολλῆς τῆς πειστικότητος ἀνέπτυξε τὰς περὶ τῆς ἀρμοζούσης εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἱερᾶς μουσικῆς ἰδέας καὶ θεωρίας αὐτοῦ.

I.

Διὰ τῆς ἐκδοθείσης ἐγκυκλίου ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης ὁ Πάπας ἐπιδιώκει κυρίως τὴν ἀναμόρφωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς διὰ τῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀποκαταστάσεως τῆς Γρηγοριανῆς λεγομένης μουσικῆς ἐν ὄλῳ αὐτῆς τῷ πρωτοτύπῳ ρυθμῷ καὶ χαρακτῆρι. Πρὸς τοῦτο ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης συνιστᾷ τὴν ἐπισταμένην μελέτην τῶν ἀρχαίων Γρηγοριανῶν μουσικῶν χειρογράφων καὶ τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τούτων διόρθωσιν τῶν νῦν ἐν χρήσει μουσικῶν κειμένων, εἰς ἃ παρεισέφρησαν ἀλλοιώσεις καὶ τροποποιήσεις, ἐπελθοῦσαι, ἀνὰ μέσον τῶν αἰώνων, εἰς τὴν γνησίαν ἱερὰν μουσικὴν, ποιεῖται δ' ἐκκλησίαν εἰς πάντας τοὺς ἀπανταχοῦ μουσικολόγους καὶ μουσικοδιδασκάλους καὶ πάντας, ἐν γένει, τοὺς μουσίζοντας, ἐπικαλούμενος τὴν ἀπὸ κοινοῦ συνεργασίαν αὐτῶν ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ συντελεσθῇ πλήρης καὶ τελεία ἐκδοσις πασῶν τῶν λειτουργικῶν ψαλμωδιῶν, σύμφωνος πρὸς τὰ γνήσια ἀρχαῖα χειρόγραφα.

Ἡ παπικὴ ἐγκύκλιος, ἐξετάζουσα τὸ ζήτημα τῆς ἀρμοζούσης τῇ ἱερότητι τῆς λειτουργίας μουσικῆς, ἀναπτύσσει τὴν περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἱερᾶς μουσικῆς παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ κρατούσαν δοξασίαν, καθ' ἣν ἡ ἐκκλησιαστικὴ ψαλμωδία, μέρος ἀποτελοῦσα τῆς θείας λειτουργίας, προώριστα εἰς διέγερσιν τῆς ψυχῆς πρὸς αἶνον καὶ εὐχαριστίαν τοῦ Πλάστου καὶ εἰς ἐμψύχωσιν τῶν ἐκ τῶν θείων λόγων τοῦ λειτουργικοῦ κειμένου παραγομένων ἐντυπώσεων ἵνα οἱ πιστοὶ ἀπολαύωσι κάλλιον τῶν εὐεργετημάτων τῆς θείας χάριτος, τῶν ἐκ τῆς ἐπιτελέσεως τῶν θείων μυστηρίων ἀναμενομένων. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, ἐπιπροστίθηναι ἡ παπικὴ ἐγκύκλιος, ἡ ἐπ' ἐκκλησίας μουσικὴ δεόν νὰ ἔχη αὐτὸν τὸν ἱερὸν τῆς θείας λειτουργίας χαρακτῆρα, νὰ ᾖ, ὁπλοῦσα δὲ, ἱερὰ καὶ κατανυκτικὴ καὶ νὰ μὴ προξενῇ τοῖς ἐκκλησιαζομένοις ἀνοσίους καὶ ἀνιέρους

καὶ βεβήλους ἐντυπώσεις, ἀλλὰ νὰ ἐπιδρῶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς οὕτως ὥστε νὰ προσπελάζη ταύτην τῷ Ὑψίστῳ.

Ἀνάγκη δὲ πρὸς τούτοις, ἐπιλέγει ἡ παπικὴ ἐγκύκλιος, ὅπως ἡ ἱερὰ μουσικὴ ἔχη καὶ χαρακτηριστῆρα παγκόσμιον, νὰ ᾖναι, δηλονότι, καταληπτὴ πᾶσι τοῖς ἀπανταχοῦ πιστοῖς, παρὰ τοῖς ἔθνεσι δ' ἅτινα βούλονται νὰ διατηρήσωσιν ἰδιώματα τῆς ἰδίας αὐτῶν μουσικῆς πρέπει νὰ ἐπικρατήσωσιν οἱ γενικοὶ κανόνες καὶ ὁ ἀληθὴς ρυθμὸς τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς.

Πάντα τὰ πρὸς τὴν ἱερότητα τῆς λειτουργίας ἀρμόζοντα πλεονεκτήματα, τ' ἀνωτέρω ἀναπτυχθέντα, κατέχει, κατὰ τὴν παπικὴν ἐγκύκλιον, ἡ Γρηγοριανὴ μουσικὴ, ἥτις ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως αὐτῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος, ὃν προσέδωκεν αὐτῇ ἢ μετὰ τῆς ἐκκλησίας, ἀπ' αἰῶνων, ἔνωσις αὐτῆς, φαίνεται οὔσα ἢ μᾶλλον ἀρμόζουσα εἰς τὴν θεϊαν λειτουργίαν καὶ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἡ βᾶσις τῆς ἐπ' ἐκκλησίας μουσικῆς.

Κατὰ ταῦτα οὖν, λέγει ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης, ὡς κανὼν γενικὸς δεόν νὰ καθιερωθῆ ὅτι: πᾶσα μουσικὴ σύνθεσις, διὰ τὴν ἐκκλησίαν προωρισμένη, εἶναι τόσῳ μᾶλλον ἱερὰ ὅσῳ ἡ ἔμπνευσις καὶ ὁ ἐν γένει χαρακτῆρ αὐτῆς προσπελάζουσιν αὐτὴν τῇ Γρηγοριανῇ μουσικῇ, τόσῳ δὲ μᾶλλον ἀναξία διὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν χορὸν καθίσταται ὅσῳ ἀποκρύνεται τοῦ ὑπάτου τούτου προτύπου τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

Τὸ τεχνικὸν δὲ σχῆμα, ὅπερ μέχρι τοῦδε ἀπεδείχθη ὡς τὸ μᾶλλον προσεγγίζον τῷ Γρηγοριανῷ ρυθμῷ καὶ ὡς τὸ μᾶλλον ἀρμόζον εἰς τὴν ἐκκλησίαν λόγῳ τῶν πρὸς τὴν ἱερότητα τῆς λειτουργίας συμβιβαζομένων πλεονεκτημάτων αὐτοῦ εἶναι, κατὰ τὴν παπικὴν ἐγκύκλιον, ἡ κλασικὴ πολυφωνία τοῦ 1στ' αἰῶνος, τούτέστιν ἡ Παλεστρινιανὴ μουσικὴ, ἥτις, ὡς ἐκ τούτου, εἶναι ἀξία νὰ καταλάβῃ θέσιν ἐν ταῖς τελεταῖς τῆς ἐκκλησίας.

Μεταξὺ τῆς Παλεστρινιανῆς ἐποχῆς καὶ τῶν χρόνων ἡμῶν, ἐπιλέγει ἡ ἐγκύκλιος, εἶναι δυνατόν νὰ εὐρεθῶσι μουσικαὶ συνθέσεις, κατάλληλοί πως διὰ τὴν ἐκκλησίαν, οὐδὲν ἥττον δὲν διαβλέπει τις ἐν ταῖς τοιαύταις μουσικαῖς συνθέσει τέχνην, ἱερὸν ἔχουσαν, ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς, χαρακτηριστῆρα, τούτου δ' ἔνεκεν ἡ Γρηγοριανὴ μουσικὴ καὶ ἡ Παλεστρινιανὴ πολυφωνία συνιστῶνται ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἄνευ ἐπιφυλάξεως τινος,

εἰς τὴν μελέτην τῶν νεωτέρων ἐκκλησιαστικῶν μουσουργῶν. Ἰπὸ τῆς θείας ἐκείνης τέχνης πρέπει νὰ ἐμπνέωνται οὗτοι, ἐπιπροστίθουσιν ἢ ἐγκύκλιος, ἐὰν θέλωσι νὰ γράψωσι μουσικὴν διὰ τὴν ἐκκλησίαν, διότι ἡ νεωτέρα μουσικὴ δύναται βεβαίως, νὰ καυχθῆ ὅτι εἶναι ἱκανὴ νὰ συνοδεύσῃ ὕμνους καὶ αἴνους πρὸς τὸν Θεόν, ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐκκλησία ἀφ' ἑτέρου ἀναγνωρίζει τὸ τάλαντον τῶν μουσουργῶν τῆς παρουσίας ἐποχῆς, οὐδὲν ἥττον ἀπαραίτητον τυγχάνει ὅπως αἱ μουσικαὶ αὐτῶν συνθέσεις, αἱ διὰ τὸν χορὸν τῆς ἐκκλησίας προοριζόμεναι, ἐνέχωσι χαρακτηριστῆρα ἱερὸν, ἀρμόζοντα εἰς τὴν τῆς λειτουργίας ἱερότητα. Ἡ ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ παραδεχθῆ διὰ τὸν χορὸν μουσικὴν ἀνίερων, οὐδὲ δύναται ν' ἀνεχθῆ ἐπὶ πλέον τὴν θεατρικὴν μουσικὴν, ἥτις παρεισήχθη εἰς αὐτὴν κατὰ τὸν 19. αἰῶνα. Ἡ ἱερὰ μουσικὴ πρέπει νὰ διατηρῆ χορικὸν χαρακτῆρα. Ἡ μονωδία δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀπνηγορευμένη, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ᾖ ἐν χρήσει ἐπ' ἐκκλησίας ἢ ὡς μέρος, πρὸς στιγμὴν ἀποσπώμενον ἐκ τοῦ χορικοῦ συνόλου, εἰς ὃ πάραυτα δεόν νὰ ἐπανέλθῃ.

II.

Τοιαῦτά τινα εὐθυρρήμονα καὶ πειστικώτατα ἔλεξεν ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης ὁ πάπας ἐν τῇ περὶ ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ. Αἱ σκέψεις καὶ αἱ θεωρίαι τῆς Ἀγιότητός του εἰσὶν ὀρθόταται, διότι, τίνα, πράγματι, σκοπὸν προτίθεται ἢ ἐπ' ἐκκλησίας μουσική; Ὁ ἐκκλησιαζόμενος προσέρχεται εἰς τὸν οἶκόν τοῦ Θεοῦ ἵνα ἀκροασθῆ τῆς θείας λειτουργίας καὶ ποιήσῃται δεήσεις πρὸς τὸν Ὑψίστον, μεθ' οὗ ἔρχεται εἰς νοερὰν ἐπικοινωνίαν. Τὴν τοιαύτην δὲ νοερὰν ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Ὑψίστου καὶ τὴν διέγερσιν τῆς ψυχῆς εἰς αἶνον αὐτοῦ ἀποσκοπεῖ ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ. Ὄταν ὁ ἐκκλησιαζόμενος ἀκροάζεται θεατρικῆς μουσικῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τότε, ἀναποφεύκτως, διακόπτεται ἡ διέγερσις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ εἰς εὐχαριστίαν τοῦ Πλάστου, ἢ δὲ φαντασία αὐτοῦ διευθύνεται κατ' ἀνάγκην, πρὸς τὰς ἐκ τοῦ θεάτρου τέρψεις, ὅπερ, προφανῶς βέβηλον τυγχάνει.

Ἀλλὰ, καθάπερ ἐν παντὶ ζητήματι, οὕτω καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ ζητήματι ὑπάρχουσιν οἱ ἀντιφρονούντες. Δύο ἐκ τῶν διασημοτέρων ἐν Παρισίοις μουσουργῶν, ὁ Camille Saint-Saens καὶ

ὁ Θεόδωρος Dubois, ἐδημοσίευσαν ἐν ταῖς παρισιναῖς ἡμερίσιν ἄρθρα, ἐν οἷς κρίνουσι. κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, τὴν παπικὴν ἐγκύκλιον. Ἄλλ' ὁ γνωστὸς τῆς μουσικῆς τέχνης κριτικὸς Πέτρος Λάλος δεξιότατα ἀνεσκεύαζε τὰς ἀντιξόους ἐκείνων κρίσεις, οὐχὶ διὰ λόγων κερατίνων.

Τὶ δὲ φρονοῦσιν ὑπὲρ τοῦ προκειμένου ζητήματος οἱ διάσημοι ἐκεῖνοι μουσουργοί; Ἴδωμεν.

Ὁ κ. S. Saëns διατείνεται ὅτι ἡ κλεῖς τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς ἀπώλεσθη καὶ ὅτι, κατὰ συνέπειαν, ἡ τέχνη αὕτη θεωρεῖται ὡσεὶ γλῶσσα νεκρὰ καὶ ὡς τοιαύτη περιβάλλεται ὑπὸ μυστηριώδους καὶ ἀνεξιχνιάστου χαρακτῆρος, ἐπιπροστίθησι δ' ὅτι ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης ὁ πάπας, προκηρύξας ὡς ἀθηντικὰς τὰς μουσικὰς ἐκδόσεις τῆς Solesmes, δὲν ἠδύνατο νὰ πράξη κάλλιον καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπισημὸς ἀναγνώρισις τῶν ἐκδόσεων τούτων ὡς ἀθηντικῶν εἶναι μέγα εὐεργέτημα. Ἄλλ' αἱ μουσικαὶ αὗται ἐκδόσεις τῆς Solesmes δύνανται νὰ ἀποδώσωσι, κατὰ τὸν Λάλον, τὴν κλεῖδα τῆς ἀρχαίας Γρηγοριανῆς τέχνης, νὰ μεταβάλωσιν εἰς λαλουμένην γλῶσσαν τὴν ὑπὸ τοῦ S. Saëns ὡς νεκρὰν θεωρουμένην καὶ νὰ ἄρῳσι τὸν μυστηριώδη καὶ ἀνεξιχνίαστον πέπλον, ὑφ' οὗ ἡ Γρηγοριανὴ τέχνη, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, περιβάλλεται. Ἄρα, κατὰ τὸν Λάλον, ὁ S. Saëns περιπίπτει εἰς ἀντίφασιν κατὰ φῶρον, διότι ἐκεῖνο, ὅπερ θεωρεῖ ἀπραγματοποιήτον, πραγματοποιεῖται διὰ τῶν προμνησθεισῶν μουσικῶν ἐκδόσεων.

Πῶς δύνανταί τις ν' ἀναγνωρίσῃ, λέγει ὁ ἕτερος τῶν μουσουργῶν ἐκείνων, εἴαν μουσικὸν σύνθεμα ἐνέχη ἢ οὐ ἱερὸν χαρακτῆρα; Ὁ ἔχων τάλαντον μουσικὸν καὶ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ἐπιλέγει ὁ κ. Dubois, δύνανται νὰ γράψῃ μουσικὴν ἐκκλησιαστικὴν, ἐνῶ ὁ τῶν τοιούτων πλεονεκτημάτων στερούμενος, δὲν δύνανται νὰ πράξῃ τοῦτο.

Εἰς ταῦτα ἀπαντιᾷ ὁ κ. Λάλος ὅτι κατὰ τὸ διέπον τὴν παπικὴν ἐγκύκλιον πνεῦμα, δὲν ἀρκεῖ ἡ ἐν μουσικῇ τινι συνθέσει ἐνύπαρξις τοῦ ἱεροῦ χαρακτῆρος, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ὅπως ἡ τεχνικὴ αὐτῆς ἐκτέλεσις καὶ ὁ τρόπος τῶν ἐκτελούντων αὐτὴν ἀποκλείωσι τὴν παραγωγὴν τῶν ἐκ τῆς θεατρικῆς μουσικῆς ἐντυπώσεων καὶ αἰσθήσεων. Καὶ πράγματι, τοιαῦται ἐντυπώσεις καὶ αἰσθήσεις εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ παραχθῶσιν ἐκ τῶν μονωδιῶν, ἄς, καίπερ μὴ συμβιβαζομένης πρὸς τὸν χορικὸν χαρακτῆρα, ὅστις τυγχάνει εἰς τῶν

πρωτίστων τῆς ἐπ' ἐκκλησίας μουσικῆς ὄρων, ἐπιμένουσι νὰ παρσιάγωσιν εἰς τὰς διὰ τὴν ἐκκλησίαν προοριζομένης μουσικᾶς αὐτῶν συνθέσεις οἱ νεώτεροι μουσουργοί.

Ὁ κ. Dubois ποιεῖται καὶ ἑτέραν παρατήρησιν, λέγων· «Τί πράττει ὁ ἱερεὺς ὅταν ψάλλῃ τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἢ ὅταν ἀπαγγέλλῃ τὸ Πάτερ ἡμῶν . . .»; Δὲν εἶναι τὸ τοιοῦτον μονωδία; Ἐὰν ἐπιτρέπῃται ἡ ἐκτέλεσις μονωδίας ὑπὸ τοῦ ἱερέως, διατί ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ πιστοῦ ἐκτέλεσις τοιαύτης; Οἱ λόγοι τῆς τοιαύτης ἀπαγορεύσεως δὲν εἶναι καταληπτοί».

Τὴν παρατήρησιν ταύτην ἐλέγχει ὁ κριτικὸς Λάλος, λέγων, λίαν ὀρθῶς, ὅτι ἕτερον ἢ ἀπαγγελία προσευχῆς ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ ἕτερον ἢ ἐκτέλεσις μονωδίας.

Καὶ πράγματι, ἡ ἀνάγνωσις μέρους τῶν ἱερῶν κειμένων ἢ ἡ ἀπαγγελία τοῦ «Πάτερ ἡμῶν» τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως, συνοδευομένη ὑπὸ μελωδίας τινός, οὐδόλως δύνανται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν μονωδίας. Ἡ ἀνάγνωσις ἱεροῦ κειμένου ἢ ἡ ἀπαγγελία τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως ἢ τοῦ «Πάτερ ἡμῶν», ἡ τοιαύτη μονοφωνία, οὕτως εἰπεῖν, δὲν διακόπτει, οὐδὲ διαταράττει ποσῶς τὴν διεγερσιν τῆς ψυχῆς εἰς αἶνον τοῦ Πλάστου, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ συνεχίζουσα τὸ αἶσθημα τοῦτο, ἐνῶ ἢ ἐν τῇ τεχνικῇ ἐκτελέσει μουσικῆς τινος συνθέσεως μονωδία, ἀσυμβίβαστος οὔσα πρὸς τὸν ὄρον, καθ' ὃν τὸ σύνολον τοῦ χοροῦ ψάλλει, προξενεῖ τὴν διακοπὴν καὶ τὴν διατάραξιν τῆς διεγέρσεως τῆς ψυχῆς εἰς εὐχαριστίαν τοῦ Ὑψίστου, διαταράττει, δηλονότι, τὴν κατανυκτικότητα τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ παράγει τὴν ἐκ τῆς θεατρικῆς μουσικῆς ἐντύπωσιν καὶ τέρψιν, πρὸς ἡν. ἀναποφεύκτως, ἡ μονωδία διευθύνει τὴν φαντασίαν.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν παρατηρήσεων καὶ ἄλλων παραπλησιῶν ἐπικρίνουσι τὴν παπικὴν ἐγκύκλιον, διατείνονται δὲ πρὸς τούτοις οἱ ἀντιφρονοῦντες ὅτι πολλὰ ἔργα διασήμεων μουσουργῶν εἰσι κατάλληλα διὰ τὴν ἐκκλησίαν.

Ἡ παπικὴ ἐγκύκλιος δὲν ἀρνεῖται τοῦτο. Ὑπάρχουσι, πράγματι, μεταξὺ τῶν μουσουργημάτων τοῦ διασήμεου Bach τινὰ, ἀληθῆ ἱερὰ χαρακτῆρα ἐνέχοντα. Ἄλλ' ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ κ. Λάλος, δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀριθμηθῇ ἢ παπικὴ ἐγκύκλιος ἅπαντα τὰ ἀπειροπληθῆ ἔργα τῶν διαφόρων μουσουργῶν καὶ νὰ καθορίσῃ

τίνα ἐξ αὐτῶν ἀποκλείονται τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χοροῦ καὶ τίνων ἢ ἐκτέλεσις ἐπιτρέπεται ἐπ' ἐκκλησίας. Οὐδ' ἦτο δυνατόν ν' ἀφεθῆ ἢ ἐκλογὴ αὐτῶν εἰς τὴν ἐλευθέραν βούλησιν τῶν ψαλτῶν καὶ τῶν κατ' ἐνορίας ἐφημερίων, τοσούτω μᾶλλον ὅσω ἢ Αὐτοῦ Ἀγιότης σκοπὸν προέθετο τὴν ἀπὸ τούτων ἄρσιν τοῦ τοιοῦτου ἐκλογικοῦ δικαιώματος, οὔτινος ἢ κακὴ χρῆσις ἐγένετο ἀφορμὴ τῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρεισαγωγῆς τῆς θεατρικῆς μουσικῆς.

Βεβαίως, ἀρμόδια πρόσωπα, λέγει ὁ κ. Λάλος θὰ ἐπιφορτισθῶσι τὴν ἐπίβλεψιν ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφασισθεισῶν μεταρρυθμίσεων ἐκείνοις δ' ἀπόκειται ἢ ὑπόδειξις τῶν μουσουργημάτων ἐκείνων, ἅτινα ἀρμόζουσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

III.

Ἐτερον σημεῖον, ἐφ' οὗ οἱ μουσουργοὶ διαφωνοῦσι πρὸς τὸν ποντίφηκα εἶναι τὸ ζήτημα τῶν μουσικῶν ὀργάνων. Ὁ κ. S. Sæens δὲν παραδέχεται τὴν ιδέαν τῆς Αὐτοῦ Ἀγιότητος τοῦ πάπα, φρονουῦντος, λέγει, ὅτι μόνον ἢ ἀνθρωπίνη φωνὴ καὶ τὸ μουσικὸν ψαλτήριον πρέπει νὰ εἶναι ἐν χρήσει ἐπ' ἐκκλησίας. Ἡ παπικὴ ἐγκύκλιος, οὐδὲν ἦττον, δὲν ἀποκλείει, ἀπολύτως, τὰ μουσικὰ ὄργανα. Εἰδικῆ ἀδεία, λέγει ἢ ἐγκύκλιος, ἐπιτρέπεται ἢ ἐντὸς λογικῶν ὀρίων καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης εὐλαβοῦς εὐπρεπειᾶς χρῆσις καταλλήλων μουσικῶν ὀργάνων, ἐὰν ἢ μουσικῆ, δι' ἣν ταῦτα κρίνονται ἀναγκαῖα, εἶναι κατάλληλος διὰ τὴν ἐκκλησίαν. Πάντως ὅμως ἀποκλείονται τὸ κλειδοκύμβαλον, τὸ τύμπανον, τὸ κύμβαλον καὶ τ' ἄλλα κρουόμενα ὄργανα, ἐπιτροπομένης τῆς χρήσεως τῶν ἐγγύχρδων, μουσικῶν ὀργάνων καὶ τῆς κερατίνης σάλπιγγος.

Τὰ μουσικὰ ὄργανα τῆς ὀρχήστρας τοῦ θεάτρου δὲν ἀρμόζουσι πάντα εἰς τὸν χορὸν τῆς ἐκκλησίας. Ἄλλως τε δὲ ἢ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ δὲν συνωδεύετο, κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ὑπὸ τοῦ ἤχου μουσικῶν ὀργάνων. Χρῆσις ἐγένετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μόνον τῆς φωνητικῆς μουσικῆς, διότι ἢ ἀνθρωπίνη φωνὴ ἐθεωρεῖτο, λίαν ὀρθῶς, ὡς τὸ μόνον φυσικὸν καὶ λογικὸν διάμεσον μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου.

Ἡ ἀνθρωπίνη φωνὴ εἶναι τὸ κοινὸν, οὕτως εἰπεῖν, ὄργανον, δι' οὗ αἱ δεήσεις τῶν πιστῶν ἀ-

ναπέμπονται πρὸς τὸν Ὑψιστὸν ἐν ὁμοθυμίᾳ. Ἡ φωνὴ δὲ τοῦ χοροῦ ἀντιπροσωπεύει τὸ αἶσθημα τῶν πιστῶν, ὅταν πάντες ὁμοῦ δὲν ψάλλωσι **κατὰ συμφωνίαν**. Μέχρι τοῦδε δύο μόνον μουσικὰ ιδιώματα ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας ὡς ἐμπνεόμενα ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τούτων. Τὸ Γρηγοριανὸν, ἐν ᾧ ἅπαν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἐδύνατο νὰ ἐνώσῃ τὴν ψαλμωδίαν αὐτοῦ πρὸς τὴν τῶν ἱερουργούντων, καὶ τὸ Παλεστρινιανὸν, καθ' ὃ αἱ ἴσαι καὶ αἱ ἠνωμέναι τοῦ χοροῦ φωναί, μεθρημίνευον τὸ κοινὸν τῶν πιστῶν αἶσθημα. Τὰ δύο δὲ ταῦτα καὶ μόνον ιδιώματα προκηρῦσσει ἢ παπικὴ ἐγκύκλιος ὡς γνήσια τῆς ἱερᾶς μουσικῆς ὑποδείγματα καὶ τούτων τὴν μελέτην συνιστᾷ ἱερουργοῖς τε καὶ μουσουργοῖς.

IV

Μεθ' ὅλας τὰς ἀνωτέρω μνημονευθείσας ἀντιφωνίας, ἢ ἐπιθυμία τῆς Αὐτοῦ Ἀγιότητος τοῦ πάπα περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς εἰς τὴν Λατινικὴν ἐκκλησίαν ἤρξατο πραγματοποιουμένη. Ἐκ διαφόρων μερῶν ἀναγγέλλεται ὅτι πολλοὶ ἱεροψάλται καὶ διευθυνταὶ ἐκκλησιαστικῶν χορῶν μεταβαίνουν εἰς Solesmes ἵνα σπουδάσωσι τὴν Γρηγοριανὴν τέχνην, ἐπανερχόμενοι δ' εἰς τὰ ἴδια, ψάλλουσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν κατὰ τὸ μουσικὸν τοῦτο ἴδιωμα. Κατὰ τὴν πανηγυρικὴν δὲ λειτουργίαν, ἣν ὁ πάπας ἐτέλεσε τὸν παρελθόντα ἀπρίλιον ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἀγίου Πέτρου, ἐπὶ ταῖς ἐπὶ τῇ μνήμῃ οὗ Γρηγορίου τοῦ Α', τοῦ μεγάλου παρὰ Λατίνοις καλουμένου, τελεσθείσας ἑορταῖς, τὰ ἱερὰ ἄσματα ἐψάλλσαν κατὰ τὴν Γρηγοριανὴν μουσικὴν, ὑπὸ χοροῦ, ὅστις ἀπετελεῖτο ἐκ χιλίων διακοσίων δέκα προσώπων. Ἡ ἐν Ρώμῃ μεγάλη καὶ διάσημος ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ σχολή, ἢ Schola Cantorum καλουμένη, μεγίστως συμβάλλει εἰς τὴν διάδοσιν τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς. Οὐδόλως δ' ἀπίθανον ὅτι, ἐπὶ τέλους οἱ καταφρονοῦντες θὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τὰς ὀρθὰς σκέψεις τοῦ πάπα περὶ ἀποκλεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χοροῦ τῆς νεωτέρας θεατρικῆς μουσικῆς, ἥς ὁ κοσμικὸς καὶ ἠδονικὸς χαρακτὴρ ἀσυμβίβαστος, ὁμολογουμένως τυγχάνει πρὸς τὴν ἱερότητα τῆς λειτουργίας καὶ τὸν σκοπὸν ὃν προτίθεται ἢ ἐπ' ἐκκλησίας μουσικῆ. Τοιοῦτοτρόπως δ' ὀριστικὸν θὰ ἄρῃ θρίαμβον ὁ ἀγὼν, ὃν ἀκα-

μάτως ανέλαβεν ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης ὁ πάπας Πίος ὁ ι'. πρὸς ἐπαναγωγὴν τῆς γνησίας Γρηγοριανῆς μουσικῆς εἰς τὴν Λατινικὴν ἐκκλησίαν.

*Ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βισπόρου,
κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1904.

Α. Ε. ΚΟΠΑΣΗΣ

Μέγας Ῥήτωρ τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων,
μέλος ἐπίτιμον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλ. Μουσικοῦ Συλλόγου.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

Ἴδου οἶον οἰκτρὸν τέλος ἔλαβεν ἡ πρόσκλησις τοῦ πάπα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ ὅπως συμμετάσχη τῆς ἐν Κων)πόλει συνόδου καὶ συνεργήσῃ μετὰ τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν καταπράυνσιν τῆς ὑπὸ ἐρίδων κλυδωνιζομένης Ἐκκλησίας Κων)πόλεως. Ὁ πάπας, ἀντὶ τῆς ποθητῆς εἰρήνης, διὰ τῆς ὀπισθοβούλου καὶ ἀποτόμου διαγωγῆς, διὰ τῶν φιλοδόξων καὶ πλεονεκτικῶν αὐτοῦ ἀπαιτήσεων ἐξάπτει τὴν ὑποβόσκουσαν φλόγα τῶν παθῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἀναγκάζει αὐτὴν νὰ ἀμύνηται ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοπαραδότων αὐτῆς δικαίων, καὶ ὡς ἐπισφράγισμα φοβερὸν ἐξακοντίζει ἀνάθεμα κατὰ τοῦ σεπτοῦ αὐτῆς πρωθιεράρχου, τοῦ ὑπὸ δύο συνόδων νομίμου ἀνακηρυχθέντος, συμπαρισταμένων ἐν τῇ δευτέρᾳ συνόδῳ καὶ συνευδοκούντων μάλιστα καὶ τῶν τοποτηρητῶν αὐτοῦ! Καὶ διὰ ποῖον ἔγκλημα τοσοῦτῳ ἀπηνῶς κατεδιώχθη ὁ μέγας τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας πρωθιεράρχης; Διότι δυστροπία τῆς τύχης ἢ μᾶλλον ἢ ἀνεξερεύνητος τῆς θείας Προνοίας βουλή ἀνεβίβασε τὸν ἱερὸν ἄνδρα ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὅτε ἐπὶ τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας ἐκάθητο ἀνὴρ ὑπερφιάλων ἀξιώσεων συμπασαν τὴν προσοχὴν κατατείνας εἰς ἓν μόνον τὴν πραγμάτωσιν τῶν φιλοδόξων τῆς ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας βλέψεων· διότι ὁ ἱερὸς ἀνὴρ, μέγας τὸ πνεῦμα ὢν, ἔσχε τὸ ἀτύχημα νὰ διεισδύσῃ

εἰς τὰ τεκταινόμενα καὶ μετὰ τῆς δεούσης εὐσταθείας νὰ ἀποκρούσῃ αὐτά· διότι δὲν κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὸν αὐτοκράτορα εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐν Καλαυρία ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων τῆς παπικῆς ἔδρας καὶ νὰ ὑπαγάγῃ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πάπα τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἰλλυρικῆς, ὡς ἀντιβαίνοντος τούτου εἰς τὰ ὑφιστάμενα ἔθιμα, τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους καὶ τὴν θέλησιν τοῦ αὐτοκράτορος· διότι ὁ ἱερὸς Φώτιος καὶ ἡ Ἐκκλησία Κων)πόλεως ἠγνόουν τὰ ψευδοισιδώρια δεκρετάλα, ἐφ' ὧν ὁ πάπας Νικόλαος ἔστηριζε τὰς ἀστηρίκτους αὐτοῦ ἀπαιτήσεις· καὶ κατὰ συνείδησιν ἐνεργῶν δὲν ὑπέταξεν ἑαυτὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Κων)πόλεως ὑπὸ τὴν παπικὴν δεσποτείαν· καὶ τέλος διότι δὲν ἠδύνατο ὁ σοφὸς τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἱεράρχης, ὡς βαθύς τῶν κανόνων, τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἱερᾶς παραδόσεως γνώστης, νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν πάπαν ὄργανον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οὐδὲ θεοπαραδόστον καὶ κανονικὴν τὴν ἐφ' ἀπασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν οἰκειοποιουμένην ὑπ' αὐτοῦ κυριότητα. Ἴδου ἡ ὅλη ἐνοχὴ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου. Πᾶσαι δὲ αἱ ἄλλαι κατηγορίαι, αἱ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἐπινοηθεῖσαι, καὶ ἐπιτηδεῖως συνοφανθεῖσαι, ἐχρησίμευσαν πρόσχημα μόνον καὶ ἀφορμὴ πρὸς περικάλυψιν τῆς πραγματικῆς αἰτίας τῆς προκαλεσάσης τὴν καταδίκην. Ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως ἔχουσι, μικρά τις ἐπισκόπησις τῆς ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ πολιτείας τοῦ πάπα δύναται νὰ ἀποδείξῃ.

Εἶδομεν προηγουμένως ὅτι ὁ πάπας, πρὶν ἔτι γνωρίσῃ τὰ αἷτια τὰ προκαλέσαντα τὰς ἐν Κων)πόλει ταραχὰς ἐφάνη λίαν ἐφεκτικὸς ἐνταῖς πρὸς τὸν Φώτιον σχέσεσι καὶ ἀποστέλλων τοὺς τοποτηρητὰς εἰς Κων)πολιν περιώρισε τὸ πληρεξούσιον αὐτῶν μόνον ἐν τῇ συλλογῇ εἰδήσεων καὶ ἐν τῇ ἐξακριβώσει τῆς ἀληθοῦς τῶν πραγμάτων καταστάσεως, ἐπιφυλάξας ἑαυτῷ τὴν ὀριστικὴν τοῦ ζητήματος λύσιν (ἀπολογ. ἐπιστ. Φωτίου). Ἐρωτῶμεν λοιπὸν τί ἄλλο δύναται νὰ ἀποδείξῃ ἢ προεσχεδιασμένη αὕτη ἐπιφυλακτικότης τοῦ πάπα, ἢ τὸ ὀπισθόβουλον αὐτοῦ πνεῦμα ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἀντιζηλίας τῶν διαμαχομένων πατριαρχῶν, Φωτίου καὶ Ἰγνατίου, καὶ τῆς τεθολωμένης ἐν Ἀνατολῇ καταστάσεως τῶν πραγμάτων, πρὸς εὐχερεστέραν πραγμάτωσιν τῶν σχεδίων αὐτοῦ; Ἄλλ'

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 333—337.

εὐτυχῶς διὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ὁ νέος αὐτῆς πατριάρχης ἐκέκτητο πάντα ἐκεῖνα τὰ προσόντα, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ διακρίνη καὶ ἐπιτυχῶς τὰ καταπολεμήσῃ τὰ ἐπίβουλα αὐτοῦ σχέδια καὶ τοὺς ὑποκρυπτομένους δολίους σκοπούς. Ὅθεν ὁ πάπας ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ οὐ μόνον δὲν ἀπήντησε τὴν προσδοκωμένην ἐνδοτικότητα, ἀλλὰ καὶ ἐνείδεν ἐν τῷ ὑπερόχῳ τοῦ Φωτίου πνεύματι, ἐν τῷ εὐσταθεῖ καὶ ἀξιοπρεπεῖ αὐτοῦ χαρακτῆρι, ἀκαταγώνιστον πολέμιον. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν ἔδει ἀναλόγως νὰ πολιτευθῇ. Κατὰ δὲ τοὺς γενομένους ἴσως ὑπολογισμοὺς ἐφάνη αὐτῷ ἐπωφελεστέρα ἢ μετὰ τοῦ ἱεροῦ Ἰγνατίου συμμαχία· δι' ἧς καὶ ἐγκολποῦται τοῦτον, καταδικάζει δὲ ἀναιτίως καὶ ἀναθεματίζει τὸν ἱερὸν Φώτιον, ἐπωφελούμενος τῶν ἐν τῇ ἐκλογῇ καὶ χειροτονίᾳ αὐτοῦ φαινομενικῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῶν τεταμένων πρὸς τὸν πρόην πατριάρχην σχέσεων.

Εἶπον ὅτι τὰ ἐλαττώματα ἦσαν φαινομενικά. Διότι ὁ ἱερὸς Φώτιος ἐχειροτονήθη μὲν πατριάρχης ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Συρακουσῶν, τοῦ ἀναιτίως ὑπὸ τοῦ Ἰγνατίου καθαιρεθέντος, ἀλλὰ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ πάπα Νικολάου, ἡ σύνοδος ἡ ἐκλέξασα τὸν Φώτιον ἀπήλλαξε καὶ Γρηγόριον τὸν Συρακουσῶν τὸν χειροτονήσαντα τοῦτον ἀπὸ τῆς ἀδίκως ἐπιβληθείσης αὐτῷ καθαιρέσεως. Ὁ δὲ ἱερὸς Φώτιος οὐ μόνον δὲν κατεδίωκεν, οὐδὲ συνήργει καθ' οἷονδῆποτε τρόπον εἰς τὸν διωγμὸν καὶ τὰ βάσανα τοῦ Ἰγνατίου ἢ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ, ὡς κατηγοροῦν αὐτὸν οἱ ἀντίπαλοι, ἀλλὰ καὶ εὐτόλμως διεμαρτύρητο κατὰ τῆς διαπραττούσης ταῦτα πολιτικῆς ἀρχῆς, καὶ παρήνει αὐτῇ μετριοπάθειαν καὶ φιλανθρωπίαν (ἐπιστ. 157). Καίτοι δὲ ἀνῆλθε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ζῶντος ἔτι τοῦ πρόην πατριάρχου, ἄνευ κανονικῆς καθαιρέσεως τοῦτον ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ τὸ ἀξίωμα καὶ τὸν θρόνον βιαζόμενος ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ κλήρου. Ἀλλὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἱερὸς Φώτιος ἠδύνατο ὀριστικῶς νὰ ἀποποιηθῇ τὴν πατριαρχίαν. Τὶ ἄρα γε ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ἐκ τούτου; Ὁ ἱερὸς Ἰγνάτιος καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν θρόνον ζῶντος τοῦ θανασίμου ἐχθροῦ καὶ διώκτου αὐτοῦ Βάρδα. Εὐνόητον ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ὁ θρόνος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μένῃ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο κενός. Ἐτερός τις ἀντὶ τοῦ

Φωτίου θὰ κατελάμβανε τοῦτον. Ἡ σύνεσις λοιπὸν ἀπῆτει ὅπως ὁ ἱερὸς Φώτιος ὑπακούσῃ εἰς τὰ κοινῇ δεδογμένα, καὶ ἔργον συνέσεως ὄντως ἔπραξεν ὑποχωρήσας εἰς τὴν ἐπίμονον πάντων ἀπαίτησιν. * Ἄν δὲ παρεβιάσθη ὁ ἐνόρκως ὑποσχεθεὶς σεβασμὸς πρὸς τὸν ἱερὸν Ἰγνάτιον (ἂν ὄντως τοιοῦτός τις ὄρκος ἐδόθη ποτὲ καὶ ἀληθῆ λέγουσιν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Φωτίου), διὰ τοῦτο δέον νὰ αἰτιώμεθα οὐχὶ τὸν Φώτιον ἀλλ' αὐτὸν τὸν Ἰγνάτιον, τὸν ἀνθιστάμενον κατὰ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς καὶ κατεξεγείραντα τὴν μῆνιν αὐτῆς καθ' ἑαυτοῦ, τὴν πολιτικὴν ἀρχὴν τὴν καταδικούσαν τοῦτον, καὶ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ ἱεροῦ Ἰγνατίου, οἵτινες μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἤρξαντο θορυβοῦντες καὶ διαμαρτυρόμενοι συνοδικῶς ἐναντίον αὐτῆς καὶ οὕτω διὰ τῶν διαμαρτυριῶν αὐτῶν κατέστησαν ἀπαραίτητοι τὴν νομιμοποίησιν τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ πρόην πατριάρχου καὶ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ νέου ἀπὸ τῆς καταδρομῆς τῶν ἀντιπάλων. Ἡ καταδίκη λοιπὸν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ὑπὸ τοῦ πάπα ἠδράζετο ἢ ἐπὶ συκοφαντιῶν ἢ ἐπὶ ἐνεργειῶν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ὑπαγορευθεισῶν.

Εἰ καὶ ἡ ἀνάγκη δικαιολογεῖ τὴν παράνομον πράξιν (οἷα ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Φωτίου ζῶντος ἔτι τοῦ κανονικοῦ πατριάρχου) καὶ ἀπαλλάσσει μέχρι τινὸς τῆς εὐθύνης τὸν δράστην, ἀλλ' αὐτὸ τὸ δικαιολογεῖσθαι ὑποτίθησι πάντοτε ἁμαρτίαν, ἢ ὁποῖα, ὡς τοιαύτη οὐδέποτε δύναται νὰ ἀποκτήσῃ ἠθικὴν ἀξίαν, οἰαδῆποτε καὶ ἂν ἦσαν τὰ περιστατικὰ τὰ προκαλέσαντα ταύτην. Διὰ τούτων θέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ ἱερὸς Φώτιος ὠφείλε νὰ ἐμμένῃ μέχρι τέλους ἀποποιούμενος τὴν πατριαρχικὴν καθέδραν, ἐφ' ὅσον δὲν παρητεῖτο ὁ νόμιμος αὐτῆς κύριος· κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον προησθάνετο, κατὰ τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν, τὸν ἐπικείμενον σάλον (157 ἐπιστ.). Μὴ ἐπιδειξάμενος ὁμως ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει τὴν ἰδιάζουσαν τῷ χαρακτῆρι αὐτοῦ εὐστάθειαν παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς ἀντιπάλους νὰ κατηγορῶσιν αὐτὸν ἐπὶ φιλοδοξίᾳ, καὶ νὰ διατείνωνται ὅτι ἐπεζήτει τὴν πατριαρχικὴν καθέδραν, τὴν διανοίγουσαν αὐτῷ στάδιον εὐρὺ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μεγάλων διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν αὐτοῦ προσόντων. Κατὰ τούτους λοιπὸν, ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, ὑπεράνω

τῆς αὐταπαρνήσεως, τῆς προνοίας καὶ τῆς συνέσεως προήδρευεν ἕτερον αἶσθημα τὸ αἶσθημα τῆς φιλοδοξίας καὶ ματαιοδοξίας, τὸ παρορμήσαν αὐτὸν οὐ μόνον εἰς τὴν κατάληψιν τῆς πατριαρχικῆς καθέδρας ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς μετὰ ταῦτα ἀγῶνας πρὸς διατήρησιν τῆς ἀρχῆς καὶ ἐπάνοδον μετὰ τὴν πτώσιν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ ταῦτα διατεινόμενοι δὲν εὐρίσκονται ἐν τῇ ἀληθείᾳ· διότι ἐάν τις ἀπροκαταλήπτως ἀναγνώσῃ τὰς πολυαριθμούς ἐπιστολάς τοῦ ἱεροῦ Φωτίου εὐκολον νὰ διΐδῃ ἐν αὐταῖς διαλάμποντα τὴν εὐθύτητα τοῦ χαρακτήρος καὶ τὸν ἀκραιφνῆ ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τοῦ κλέους τῆς Ἐκκλησίας ζῆλον τοῦ ἱεροῦ ἀνδρὸς καὶ νὰ ἀχθῆ εἰς τὸ εὐάρεστον συμπέρασμα ὅτι ἄλλος εἶνε ὁ Φώτιος ἢ ὡς ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν παριστάνεται. «Οὐ γὰρ (λέγει οὗτος ἐν τινι πρὸς τὸν Βάρδαν ἐπιστολῇ) ἀρχομένῳ μὲν βάρος ἦν ὁ θρόνος, προϊόντι δὲ δι' ἐπιθυμίας ἐγίνετο· ἀλλ' ὡσπερ ἄκων εἰσῆλθον οὕτως ἄκων καθέζομαι» (ἐπιστ. 157).

ὑποθέσωμεν ὅμως ὅτι ὁ ἱερὸς Φώτιος ὡς ἄνθρωπος δὲν ἦτο τέλει ἀπηλλαγμένος ἐλαττωμάτων τινῶν ἀποδιδομένων αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν· ἀλλ' ὡς ἐπίσκοπος Κων)πόλεως ἀναντιλέκτως ἀνεδείχθη μέγας, πρὸς μὲν τὸ ποίμνιον ἀγαθοεργὸς καὶ προοδευτικὸς καὶ τύπος πάσης ἀρετῆς διατελών, πρὸς δὲ τὰς ὑπερφιάλους ἀξιώσεις τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης σῶφρονα ἐκάστοτε πολιτικὴν ἐπιδειξάμενος καὶ στερεὰν ἅμα ἀπόφασιν νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ ἀντὶ πάσης θυσίας τὴν καταπάτησιν τῶν ἱερῶν δικαιωμάτων τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ὅθεν ἂν ὁ ἱερὸς Φώτιος ἐνέχηται τι ἐν τῇ συγκρούσει τῶν Ἐκκλησιῶν, ἢ ἐνοχῆ αὐτοῦ περιορίζεται μόνον ἐν τούτῳ, ὅτι ἀκουσίως προὐκάλεσε τὴν ὀλεθρίαν ἐπέμβασιν τοῦ πάπα εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἀνατολῆς· ἀκουσίως εἶπον· διότι ὑπάρχουσι σπουδαῖοι λόγοι, κατὰ τινάς, πείθοντες ἡμᾶς ὅτι ὁ ἱερὸς Φώτιος οὐδόλως ἐπεθύμει τὴν πρόσκλησιν τοῦ πάπα εἰς τὴν σύνοδον τοῦ 861, ἀλλ' ἐβιάσθη νὰ συγκατανεύσῃ ὑπέικων κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὴν θέλησιν τοῦ αὐτοκράτορος.

II.

Ὁ Φώτιος μετ' ἀξιεπαίνου ψυχραιμίας ἐδέξατο τὰ ἀπὸ τῆς Ρώμης ἐκτοξευθέντα παπικὰ ἀναθέματα. Μακροθύμως, διὰ σιωπῆς ἀπολύτου

εἰς αὐτὰ ἀπαντήσας, μετὰ ζῆλον καὶ δραστηριότητος ἡσχολεῖτο περὶ τὴν διαρρύθμισιν τῶν πραγμάτων τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ Ἐκκλησίας καὶ τὴν διάδοσιν τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας ἐν βαρβάροις λαοῖς (Βουλγαρία, Ἀρμενία, Μεσοποταμία). Ἡ ἀπάθεια καὶ ἀθόρυβος περὶ τὸ ἔργον ἀσχολία τοῦ ἱεροῦ ἀνδρὸς, εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν ἐρεθίζει τοὺς συγγραφεῖς τῆς παπολάτρου Δύσεως, οἵτινες, μὴ δυνάμενοι νὰ συγκρατήσωσι τὴν συνέχουσαν αὐτοὺς ὀργὴν, ἐκχέονται εἰς ὑβρεῖς κατ' αὐτοῦ καὶ φοβερωτάτας συκοφαντίας. Κατηγοροῦσι λοιπὸν τὸν ἱερὸν Φώτιον ἐπὶ σκληρότητι καὶ ὑποκρισίᾳ, καὶ μαριώδη ἀποκαλοῦντες, παραβάλλουσι τὴν μαρίαν αὐτοῦ πρὸς τὴν μαρίαν τῶν ἀγρίων θηρίων καὶ τῆς τρικυμιώδους θαλάσσης (Jager σελ. 105)· ἐν ἐνὶ λόγῳ, προσφεύγουσιν εἰς πᾶν εἶδος ἐπινοήσεως πρὸς καταμόλυνσιν τοῦ σεβασμίου χαρακτήρος τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, καὶ ἐλάττωσιν τῆς ἐντυπώσεως, τῆς παραγομένης ἀπὸ τῆς περιφρονήσεως, μεθ' ἧς ἐγένοντο δεκτὰ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν Ἀνατολῇ τὰ ἐκ Ρώμης ριπτόμενα ἀναθέματα. Ἄλλ' εἰς μάτην· διὰ τῶν ἐμπαθῶν ἐπιθέσεων οὐδὲν ἄλλο μαρτυροῦσιν ἢ τὸν βαθὺν πόνον καὶ τὸ φοβερὸν αὐτῶν κατὰ τοῦ Φωτίου μῖσος· ἢ δὲ σιωπῇ τοῦ τελευταίου λαμπρότερον παντὸς ἄλλου τεκμηρίου διατρανοῖ τὸν οἶκτον, μεθ' οὗ προσέβλεπεν οὗτος εἰς τὰ ἐλεεινὰ καὶ ἀκαταλόγιστα κατορθώματα τοῦ ὀργισθέντος πάπα. Ὁ αὐτοκράτωρ μόνον Μιχαὴλ, ἔξαφθεῖς ἐκ τοῦ αὐθάδους καὶ παραλόγου τολμήματος τοῦ ρωμαίου ποντίφηκος ἀπήντησεν αὐτῷ (τῷ 865) δι' ἐπιστολῆς λίαν ἀποτόμου καὶ ὑβριστικῆς. Πατάσσω ἐν αὐτῇ τὰς παπικὰς καταχρήσεις, καὶ ὑποδεικνύς τὸν ἀληθῆ σκοπὸν, δι' οὗ προσεκλήθη ὁ πάπας εἰς τὴν σύνοδον τοῦ 861 ἔτους, ὅτι δηλαδὴ προσεκλήθη οὐχὶ ὡς δικαστῆς καὶ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὡς ἀπλοῦς ἐπίσκοπος, ἵνα συνεργήσῃ, μετὰ τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολῆς, εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καὶ τὴν ἐκρίζωσιν τῶν αἱρέσεων, λέγει ὅτι ἔδει νὰ θεωρήσῃ τὴν πρόσκλησιν ταύτην ἰδιαιτέραν τιμὴν, ἣν οὐδεὶς τῶν προκατόχων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἕκτης ἑκατονταετηρίδος ἠξιώθη. Ἀποκαλῶν δὲ βάρβαρον τὴν λατινικὴν γλῶσσαν, ἀπειλεῖ ἅμα τὸν πάπαν ὅτι θὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Ρώμης, καὶ θὰ ἐκδιώξῃ αὐτὸν ἀπὸ ταύτης ἐὰν μὴ

περιορισθῆ εἰς τὸν κύκλον τῶν καθηκόντων αὐτοῦ (Jag. 113—119). Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοκράτορος δὲν διεσώθη μέχρις ἡμῶν· ἀλλὰ μανθάνομεν τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ἐν μέρει ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ πάπα. Ὁ πάπας ἐν τῇ ἀπαντήσει ταύτῃ, οὔση λίαν μακρᾶ καὶ πλήρει ἀποκρύφων γεγονότων, ἐσφαλμένων συλλογισμῶν, καὶ χονδροειδεστάτων πλανῶν ἱστορικῶν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ γάλλου ὀρθοδόξου Γεττέ, (σελ. 305), ἀκολουθῶν βῆμα πρὸς βῆμα τὴν ἐπιστολὴν τοῦ αὐτοκράτορος, μάτην ἀγωνίζεται ὅπως ἀνασκευάσῃ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς καὶ ὑπερασπισθῆ τὸ ἀπρόσβλητον κῦρος τῆς ἀγίας ἔδρας. Ἀλλὰ τὸ Βυζάντιον ἐσιώπησεν· αἱ δὲ σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ διετίαν διακοπεῖσαι, ἐματαίωσαν καὶ τὸ δυνατὸν τῆς πραγματώσεως τῶν φιλοδόξων παπικῶν σχεδίων.

Εὐνόητον ὅτι τοιαύτη τῶν πραγμάτων καταστάσις ἦτο λίαν ὀχληρὰ καὶ ἀνωφελὴς εἰς τὸν πάπαν Νικόλαον. Ἐζήτει λοιπὸν εὐκαιρίαν καὶ πάλιν νὰ ἀναμιχθῆ οὗτος εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἀνατολῆς· καὶ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην παρέσχον αὐτῷ οἱ βούλγαροι, ἔθνος βάρβαρον καὶ νεοφώτιστον, πολλὰς μὲν νῦν, πολλὰς δὲ καὶ τότε ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐκχριστιανίσεως τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ πικρίας ποτίσαντες, καὶ τὰ μέγιστα διὰ τῆς διπροσώπου ἀχαρίστου αὐτῶν πολιτείας εἰς τὸν χωρισμὸν τῶν Ἐκκλησιῶν συντελέσαντες.

Βόρις ἡγεμὸν τῶν βουλγάρων, δεξάμενος τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν διὰ τοῦ κηρύγματος τῶν ἐλλήνων μοναχῶν, τοῦ αἰχμαλώτου Θεοδώρου Κουθάρρα καὶ τοῦ θεσσαλονικέως Μεθοδίου, ἐβαπτίσθη τῷ 863—864 μετονομασθεὶς Μιχαὴλ, ἔπεισε δὲ καὶ τὸ ὑπήκοον ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ. Ὁ ἀκάματος τότε πατριάρχης Κων)πόλεως Φώτιος μετ' ἐνθέου ζήλου εἰργάζετο περὶ τὴν διοργάνωσιν τῆς νεοπαγοῦς ἐκκλησίας, νῦν μὲν ἱερεῖς ἀποστέλλων εἰς Βουλγαρίαν, ἵνα διδάξωσι τὸν νεοφώτιστον βουλγαρικὸν λαὸν τὸ περιεχόμενον τῆς χριστιανικῆς πίστεως, καὶ νὰ τελῶσι τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ τὰς λοιπὰς ἱεροτελεστίας τῆς χριστιανικῆς πίστεως, νῦν δὲ ἐπιστολὰς παραινετικὰς πρὸς τὸν νεοφώτιστον Βόριν, ἐξ ὧν μία σωθεῖσα μέχρις ἡμῶν περιέχει τὰ κυριώτατα ἄρθρα τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἠθικῆς, μετὰ θαυμασίας κρίσεως καὶ εὐστοχίας περιγράφουσα τὰ καθήκοντα τοῦ χρι-

στιανοῦ ἡγεμόνος. Ἀλλ' ὁ πονηρὸς καὶ εὐμετάβολος Βόρις, οὗ ὁ Φώτιος ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ προσφωνεῖ «ὦ καλὸν ἄγαλμα τῶν ἐμῶν πόνων καὶ ὦ τῶν ἐμῶν πνευματικῶν πόνων εὐγενὲς καὶ γνήσιον γέννημα», ἄγνωστον ἀκριβῶς τίνων ἔνεκα λόγων παραβὰς τὴν πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην καὶ ἀφοσίωσιν, ἀπευθύνεται εἰς τὴν Ρώμην, αἰτούμενος νέους διδασκάλους, καὶ τὴν λύσιν δυσλήπτων τινῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Περιττὸν νὰ περιγράψωμεν ὁποῖαν χαρὰν ἠσθάνθη καὶ μετὰ πόσης προθυμίας ἐδέξατο ὁ πάπας τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην πρότασιν. Ἐρμηνεύσας λοιπὸν τὰς ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ Βόριδος ἐκφραζομένας ἀπορίας, συναποστέλλει εἰς Βουλγαρίαν μετὰ τῆς αἰτουμένης ἀπαντήσεως καὶ στρατιὰν ἐπισκόπων, ἱερέων καὶ μοναχῶν (ἀποστασίας προδρόμους), ἐπιλανθανόμενος ὅτι ἡ χώρα αὕτη ἐξεχριστιανίσθη μὲν ὑπὸ τοῦ Βυζαντίου, ὑπέιγετο δὲ καὶ πρὸ τῆς εἰσελάσεως καὶ καταλήψεως ταύτης ὑπὸ τῶν βουλγάρων ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Μόλις ἔφθασαν εἰς Βουλγαρίαν «οἱ δυσσεβεῖς ἐκεῖνοι καὶ ἀποτρόπαιοι τοῦ πάπα Νικολάου ἀποστολοὶ» καὶ ἐπέπεσον ἐπὶ τοῦ νεοπαγοῦς καὶ νεοσυστάτου ἔθνους, κατὰ Φώτιον, ὡς περ κερραυνὸς ἢ σεισμὸς ἢ χαλάζης πλήθος, μᾶλλον δ' οἰκειότερον εἰπεῖν, ὡς περ ἄγριοι μονιοὶ, ἀγωνιζόμενοι ποσὶ τε καὶ ὁδοῦσιν, ἦτοι τρίβοις αἰσχρᾶς πολιτείας καὶ διαφθορᾶς δογμάτων «πρὸς καταλύμανσιν τοῦ ἀμπελώνος τοῦ Κυρίου τοῦ ἡγαπημένου καὶ νεοφύτου» (ἐπιστ. 4, σελ. 108).

Διαφθείροντες λοιπὸν τοὺς ἱεροὺς θεσμοὺς τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ καταπατοῦντες συνοδικοὺς κανόνας, εἰσάγουσι τὴν νηστείαν τοῦ σαββάτου, συντομεύουσι τὰς λοιπὰς νηστείας, ἐπιβάλλουσι ἀγαμίαν εἰς τοὺς ἐνθέσμῳ γάμῳ διαπρέποντας πρεσβυτέρους· καὶ ἀναμυρίζουσι τοὺς ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων μύρῳ χρισθέντας ἄχριστον τὸ χρίσμα αὐτῶν τερατευόμενοι, ὡς ἀποκλειστικὸν δῆθεν τῶν ἀρχιερέων δικαίωμα ὄν. Τὸ δὲ σπουδαιότατον, ὅπερ ὁ ἱερὸς Φώτιος ὀνομάζει κορωνίδα τῶν κακῶν, «τὸ ἱερὸν καὶ ἄγιον σύμβολον νόθοις λογισμοῖς καὶ παρεγγράπτοις λόγοις, καὶ θράσους ὑπερβολῇ κιβδηλεύειν ἐπεχείρησαν· τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐκ ἐκ

τοῦ Πατρὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ Τιοῦ ἐκπορεύεσθαι καινολογήσαντες» (σελ. 171).

(ἔπεται συνέχεια)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Χρῆστος Μιχαήλ Πύργου, ὑπήκοος ὀθωμανός, κάτοικος Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς. ὅπως τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν 1 τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ ἑνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀλεξάνδρας Ναοῦμ Γκιόκα ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντία περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Κορυτσᾷ τῆ 13 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς
Δ. ΘΕΜΕΛΗΣ

2

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμφηφεὶ, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτοκ. 96, καὶ χρονολογ. 7 ἀπριλίου 1904 ἀγωγήν τῆς ἐναγούσης Κωνσταντίας Χρ. Ρεμπέτση κατὰ Πείρου Νάκη Μπόρια ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύσσει τῶν μεταξὺ τῶν διαδίδων ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου.

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Πέτρῳ Νάκη Μπόρια ὡς ὑπαίτιῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, ἀνερχόμενα εἰς γρόσια ἑβδομήκοντα πέντε, προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις φύλλοις τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» δημοσιέυσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη,

Ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Κορυτσᾶς τῆ 8 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς
Δ. ΘΕΜΕΛΗΣ

2

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Ἰδοῦ καὶ τὸν νόμον Ἀρμ. Δ'. ιε', 14 § 2 πατριαρχ. καὶ υνοδ. ἐγκυκλ. τῆς 6 ἰουνίου 1882 καὶ Ὁδηγιῶν ἄρθρ. 77 καὶ ἐπ., 207 καὶ 155,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμφηφεὶ καὶ ἐκκλητῶς,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2817 καὶ ἡμερομ. 20 ἀπριλ. 1904 ἀγωγήν τῆς ἐναγούσης Ἀγγελικῆς Ἰ. Ἀγγελῆ, τὸ γένος Γρηγορίου Μπαχτσεβάνη, κατὰ τοῦ Ἰωάννου Ἀγγελῆ, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκαις τέως ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσιέυσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ἠττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια . . . προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ πρόφην Δουῖνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. ΧΑΜΘΥΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν.)

2

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠ. ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ὁ Χαράλαμπος Τ. Τσάτσης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς τὸ ἐπάγγελμα ἄρτοποιός, κάτοικος τοῦ χωρίου Φοινικίου, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην πέμπτην καὶ ὥραν 8ην τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ ἑνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Φιλιατῶν, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διοριζομένου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Μαρίας Χ. Τσάτση, τὸ γένος Ἀναστασίου Μαρτίκοκ, ἐπὶ διαζεύξει καὶ διατροφῇ. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Φιλιατῶν τῆ 12 ἰουλίου 1904.

ὁ προεδρεύων

Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Ἀρχιμ. Δωρόθεος.

1

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
 διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
 ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
 † Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
 † Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης Ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Ἔνεκα βλάβης τοῦ πιεστηρίου ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια ἐκδίδεται σήμερον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Φλωρίνης, ἀπὸ 25 Ἰουλίου — Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος ὑπὸ Θεοδώρου Εὐστρατιάδου — Ἡ Ἐκκλησία τῆς ἐν Θράκῃ Ἀδριανουπόλεως — Ρωσικαὶ ὀρθόδοξοι ἱεραποστολαί.

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Φλωρίνης, ἀπὸ 25 Ἰουλίου. «Ὅσοι ἀναγινώσκουσιν ἀπὸ τινος εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» τὰ ἐκ Φλωρίνης καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν ἐπιστελλόμενα, δι' ὧν, ἀτυχῶς, συμπληρῶνται τὸ δακρύβρεκτον ἢ μᾶλλον τὸ αἱματόβρεκτον κεφάλαιον τοῦ κατὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως ἑνδεκάτου διωγμοῦ, νομίζουσιν ἴσως ἢ μᾶλλον προσδοκῶσιν ἐπιστᾶσαν λήξιν δεινῶν· ἐλπίζουσιν ἴσως ὅτι ἐν προσεχῆτι γράμματί μου θὰ εἶπω ὅτι ἐζήσαμεν ἡσυχίαν ἕνα μῆνα. Ματαίᾳ ἐλπίς.

Ἡ ἱερὰ καὶ ὀρθόδοξος μητρόπολις Μογλενῶν καὶ Μολεσχῶν ἔχει τὰς ἀκριβεστέρως πληροφορίας περὶ τῶν εἰς τὴν πατριὸν πίστιν προσενηχθεισῶν ἑκατομβῶν κατὰ τὴν τελευταίαν διειτία,

καὶ ἡ λέξις παρακαλῶ νὰ μὴ φανῇ εἰς ὑμᾶς ἐκπληκτικὴ καὶ τρομερά. Διακόσμαι καὶ εἴκοσι καὶ ἕξ οἰκογένειαι, τῶν ὁποίων αἱ ἕξ ἱερέων καὶ αἱ τέσσαρες διδασκάλων ἐστερήθησαν τῶν προστατῶν αὐτῶν· προσθέσατε εἰς αὐτὰς τοὺς πρὸ διειτίας σφαγιασθέντας πεντήκοντα προκρίτους. Ἐχετε 276.

Τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν ἀπορφανισθεισῶν τούτων οἰκογενειῶν, ἵνα μὴ εἶπω τῶν πλείστων ἡ θέσις εἶναι ἀπελπιστικὴ, διότι συγχρόνως ἐπεγένοντο πυρκαϊαὶ οἰκιῶν, ἀφανισμοὶ καὶ ζημίαι πολλὰ κτημάτων, καὶ συνήθως ἐκβιασμοὶ τῶν ἐπιζώντων, ἐπὶ ἀπειλῇ, θανάτου πρὸς ἀργυρολογίαν. Ὅλα ἀποβλέποντα εἰς τὸν φυσικὸν καὶ σωματικὸν θάνατον, καὶ ἔχοντα κατὰ τὸ πλείστον ἕτερον οἰκτρότερον, φοβερώτερον, τέλος· τὸν τῆς ψυχῆς θάνατον, τὴν ἐξωμοσίαν τοῦ ὀρθοῦ δόγματος, τὴν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ τρόμου, τοῦ ἐγχειριδίου, τοῦ περιστρόφου. τῆς δυναμιτιδος προσχώρησιν εἰς τὸ σχίσμα· διότι, ἐπαναλαμβάνομεν, καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων, ἐνώπιον ἐστεμμένων κεφαλῶν, ἐνώπιον κυβερνήσεων καὶ κοινοβουλίων, ἐνώπιον

τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου σύμπαντος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ εὐχόμενος εἶναι κληρικὸς δῆθεν καὶ χριστιανὸς, αὐτὸς ὁ ἀνεχόμενος τὰ τόσα κακὰ, αὐτὸς συγχωρεῖ αὐτὰ, καὶ ἀφίνει νὰ διαπράττωνται ἐν ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι αἱ κακουργίαι, ἀφοῦ οὐδεμίαν λέξιν ἀποδοκιμασίας αὐτῶν ἐξήνευκε μέχρι σήμερον.

Ἐννοήσατε λοιπὸν ὅτι περὶ νέου κακουργήματος ὁ λόγος, σχέσιν ἔχοντας πρὸς τὴν ἐν Μεσαχώρῳ πνευματικὴν ἀρχὴν τῶν σχισματικῶν βουλγάρων. Πατὴρ καὶ υἱοῦ δολοφονία ἐν χωρίῳ τέταρτον ὥρας ἀπέχοντι τῆς Φλωρίνης, τῆς Νεβολιάνης, κρατεῖ καὶ πάλιν ἡμᾶς εἰς συγκίνησιν νέαν. Τέκνον ἀφωσιωμένον τῆς ἀγιωτάτης προέδρου τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, θιασώτης ἐνθερμότατος τῶν συμφερόντων τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ἐκ πεποιοθήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπιγνώσει τῶν ἀναμενόντων τὸν ὀρθόδοξον κινδύνων, ὁ ἐκ τῶν προϋχόντων Νεβολιάνης Ναοῦμ Δημητρίου μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀθανασίου ἐφονεύθη τῇ 13 ἰουλίου. Πέρυσιν ὑπέστη λεηλασίαν τῆς οἰκίας αὐτοῦ ὑπὸ πεντηκονταμελοῦς ληστρικῆς συμμορίας, μὴ εὐρούσης αὐτόν· ἀπέφυγε τότε τὸν ψυχικὸν ἢ σωματικὸν θάνατον, καὶ τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ μητροπόλει Φλωρίνης μένων, ἐγκαρτερῶν, ἐσώθη μὲν ἀπὸ θανάτου βεβαίου, ἀλλὰ καὶ ἐνέμενεν εἰς ἃ παρέλαβε παρὰ τῶν πατέρων, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους καινοφωνίας καὶ συνετήρει εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν 145 οἰκογενείας κρατῶν αὐτὰς ἐν ἀφοσιώσει πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον ἡμῶν. Τρεῖς πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου μῆνας ἠκούσαμεν αὐτὸν νὰ λέγῃ πρὸς τὸν πανιερ. Μογλενῶν κ. Ἰωαννίκιον «θὰ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν ὅτι ἂν φονευθῶ θ' ἀποθάνω πιστὸν τέκνον τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ὄχι σχισματικὸς· περιμένω καὶ σφαῖραν καὶ ἐγχειρίδιον, ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ κηδευθῶ ὑπὸ ὀρθοδόξων ἱερέων». Προέβλεπεν ὁ μακαρίτης τὸν βίαιον αὐτοῦ θάνατον!

Καὶ ὑπέστη μαρτυρικῶς αὐτὸν τῇ 23 ὀδεύοντος σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἀθανασίῳ, μόλις εἰκοσαετεί, ἐν αὐτῷ τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ δέκα λεπτὰ ἀπὸ Νεβολιανῆς ἀπέχοντι· καὶ εὐρέθη τὸ πτώμα τοῦ πατρὸς δεδεμένως ἔχον τὰς χεῖρας, καὶ τοῦ υἱοῦ δεδεμένους ἔχον τοὺς πόδας, ἐν καταστάσει, τὴν ὁποίαν φαντασθῆτε ὡς ἂν θέλητε. Ἐκηδεύθησαν οἱ μάρτυρες τῶν ἀγνῶν θρησκευτικῶν πε-

ποιθήσεων ἐν μεγίστῃ συγκινήσει· ἀλλ' ἡ ἀγανάκτησις ἐκορυφώθη, καὶ πάντες ἤρξαντο ζητοῦντες ἀντίποινα. Ὁ ὀρθόδοξος μητροπολίτης ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἔδειξε καὶ πάλιν τὸ ἱερὸν μεγαλεῖον τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τοῦ κλήρου αὐτῆς, συμβουλευῶν, νουθετῶν, παραμυθούμενος, ἐπιπλήττων· καὶ οὕτω προλαμκάνει κατάστασιν, ἣτις ἄγνωστον τίνα ἐπεισόδια καὶ τίνα πορείαν καὶ καταστροφὰς καὶ ζημίας ἤθελεν ἔχει. Καὶ συμβουλευῶν ὑπέσχετο τοῖς ἡγνακτημένοις ὅτι ἡ θεόθεν ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένη Ἀρχὴ θὰ ἐκτείνῃ τὰς ἐνεργείας αὐτῆς, θὰ τιμωρήσῃ, θὰ ἐπαναγάγῃ τὴν γαλήνην. Ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, ἐν γλυκείαις προσδοκίαις, ἀπῆλθον πάντες εἰς, τὰ ἴδια, ὁ δὲ μητροπολίτης ἀπέρχεται εἰς Βιτώλια ὅπως ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα παρὰ ταῖς ἀρχαῖς.

Ἄν ἀφαιρώμεθα τοὺς προέχοντας ἐν τῷ ἱερῷ τάτῳ τῶν ἀγόνων, οἱ κακοῦργοι, οἱ πολεμοῦντες τὸ εἰρηνευτικὸν ἔργον τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τῆς σεβ. αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως, θὰ μάθωσιν ὅτι εἴμεθα πολλοὶ οἱ πιστοὶ καὶ ὀρθόδοξοι, καὶ πρὸς τοὺς ἀειμνήστους προμάχους τῆς ὀρθοδοξίας διαρκῶς ἀποβλέπομεν», ἀκλόνητοι μὲν ἐν τῷ δόγματι, ἀπτόητοι δ' ἐν τῇ πρὸς τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον ἀποσιώσει».

Ἡ ἐγκαθίδρυσις σχολῆς ὁραγκοκαλογραιῶν ἐν Βόλῳ, κατὰ τινὰ ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα, προῦκάλεσεν ἐκδήλωσιν εὐσεβῶν αἰσθημάτων, εἰ καὶ μετὰ τινος, ὡς φαίνεται, σφοδρότητος. Ἡ σχολὴ ἠθέλε λειτουργεῖ κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς ἐν Νάξῳ τοιαύτης, περὶ ἧς αἱ ἐφημερίδες ἀπὸ τριετίας ἤδη πολλὰ γράφουσιν ὡς ἐνεργούσης προσηλυτισμῶν, ἀπαγορευόμενον μὲν ὑπὸ τῶν ἐν τῷ γείτονι βασιλείῳ κειμένων νόμων, ὑπ' οὐδενὸς δὲ λόγου, οὔτε τινὸς ἐλαφρυντικῆς περιπτώσεως δικαιολογηθῆναι δυνάμενον, ὑφ' οἰανδῆποτε κἂν παρουσιάσῃται μορφήν. Καίτοι δ' ἡ ὀρθόδοξος ἐν Βόλῳ κοινωνία διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς σχολῆς, ἐν τούτοις ἡ νενομισμένη ὑπουργικὴ ἀδεία παρεχωρήθη, διότι καὶ ἡ σχολὴ αὕτη καθὼς πᾶσα σχολὴ, κατὰ καθῆκον, θέλει συμμορφοῦσθαι πρὸς τὰς διατάξεις τῶν νόμων. Ἡ χορήγησις τῆς ἀδείας ἐν τούτοις ἐξήγειρε τὰ εὐσεβῆ συναισθήματα τῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν καὶ πόλεμος εὐγενῆς ἤρξατο.

κατὰ τοῦ μέλλοντος ἔργου τῆς σχολῆς ταύτης ὁμοίου τῷ ἔργῳ τῶν λοιπῶν ὁμοταγῶν αὐτῇ σχολείων τῶν φραγκοκαλογραιῶν.

Λέγεται ὅτι τῶν ἐλλήνων ἐν Βόλῳ καθηγητῶν προσκληθέντων ὑπὸ τῆς ξενικῆς διευθύνσεως ἐπὶ μισθῷ ἀρκετῷ οὐδεὶς ἀπεδέξατο τὴν θέσιν διδάσκαλου· τὸ δὲ διάβημα τῶν προσπλυτευτῶν ὅπως ἐξ Ἀθηνῶν μεταπέψωνται καθηγητὰς ἐλπίζομεν ὅτι στεφθήσεται ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀποτυχίας. Ἐντολῇ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Δημητριάδος κυρίου Γρηγορίου, ὁ ἱεροκήρυξ τῆς ἐπαρχίας πανοσ. κ. Βλαχόπουλος ἤρξατο κηρύττων κατὰ τῶν τοιούτων σχολείων, ἀναπτύσσων τὰς ἠθικὰς καὶ θρησκευτικὰς ζημίας, ἃς ἡ ἴδρυσις σχολῆς τοιαύτης ἠθέλην ἐπενέγκει ἐν μέσῳ τῆς εὐσεβοῦς κοινωνίας τοῦ Βόλου.

Τὸ κήρυγμα, λέγεται, προῦκάλεσε διαμαρτυρίαν τοῦ αὐτόσε καθολικοῦ ἱερέως πρὸς τὸν μητροπολίτην, ὅστις ἐπετέλεσε τὸ καθῆκον αὐτοῦ, καθὼς ἐπετέλεσεν ὁ ὁσιολ. ἱεροκήρυξ, καθὼς ἐπετέλεσαν οἱ ἀρνηθέντες θέσιν καὶ μισθὸν ἀξιόλογον καθηγηταί. Ὅταν ἐν ἐκάστη πόλει τοιοῦτοι χαρακτῆρες εὐρεθῶσιν, ὅταν πατέρες καὶ μητέρες πιστεύσωσιν ὅτι ἀντὶ τῆς ἐκμαθήσεως ξένης τινὸς γλώσσης αἱ θυγατέρες αὐτῶν θυσιάσουσι τὸ σπουδαιότερον γνώρισμα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως, ξέναι σχολαὶ ἐπίβουλοι τῆς ὀρθῆς ἡμῶν πίστεως καὶ τοῦ ἐθνισμοῦ οὐδένα λόγον ὑπάρξεως θέλουσιν ἔχει παρ' ἡμῖν, ἀποτυχᾶν οὐσαι ἐν αὐταῖς ταῖς πρώταις ἡμέραις τῆς παρ' ἡμῖν ἐνσφηνώσεως αὐτῶν.

Ἡ σπουδὴ τῆς ἐκκλησιασ. ἡμῶν μουσικῆς πολλάκις ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις σκέψεων ἀντικείμενον γενομένη, νῦν, ἐπιμελεία ἐμπόνῳ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀθηνῶν, γίνεται θέμα μερίμνης πραγματικῆς καὶ διαρκοῦς, εἰσερχομένη, κατὰ τὸ λεγόμενον, εἰς τὴν σφαιρὰν τῆς πραγματικότητος. Αἰτήσῃ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου κ. Θεοκλήτου πρὸς ἀποστολὴν ἐντεῦθεν διδάσκαλου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς εἰς τὸ Ὠδεῖον τῶν Ἀθηνῶν, ἡ Α.Θ.Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης συνέστησεν ὡς κατάλληλον τὸν κ. Κωνσταντῖνον Ἀλ. Ψάχον, οὗ οἱ ὄροι, προταθέντες ἐγκαίρως τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπ' αὐτῆς ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 12 λήξαντος ἰουλίου, ἐνετάλη δ' ὁ ἀρχιγραμματεὺς αὐτῆς ὅπως ἀναγγείλῃ ἐγγρά-

φως τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸν ἀρχιγραμματέα τῆς παρ' ἡμῖν ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ψάχου διδαχθησόμενα μαθήματά εἰσιν ὠρισμένα, συνάψῃ δ' ἐν Ἀθήναις ὡς καθηγητῆς τῆς ἐκκλησ. μουσικῆς συμβόλαιον τετραετοῦς ἐν τῷ Ὠδεῖῳ ὑπηρεσίας, ἥτις θέλει διεξάγεσθαι ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἀθηνῶν. Ὁ κ. Ψάχος, τελειόφοιτος εὐδοκιμώτατος τῆς ἄλλοτε παρ' ἡμῖν ἐπὶ βραχὺ λειτουργησάσης Κεντρικῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς, γνώστης τῆς ἐλληνικῆς, εἰδήμων τοῦ ἔργου, ὁ ἀναλαμβάνει καὶ ζήλου πλήρης ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μουσικῆς ἔστιν ὁ πάντων καταλληλότερος δι' ἣν κέκληται ἀποστολὴν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Γέννησις διαδόχου ρωσικοῦ θρόνου.—Ἐπὶ τῷ εὐφροσύνῳ γεγονότι τῆς γεννήσεως διαδόχου τοῦ ρωσικοῦ θρόνου, ἡ Α.Θ.Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀποστείλας τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τὸν πανοσιολογ. Μ. πρωτοσύγκελλον κ. Καλλίνικον εἰς Βαθυρρύακα διεδίβασε τῇ Α.Ε. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ρωσίας κ. Ι. Ζηνοβιέφ τὰς συγχαρητικὰς προσρήσεις καὶ τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς ὑπὲρ τοῦ νεογεννήτου ὀρθοδόξου βασιλόπαιδος Ἀλεξίου.

Αὐτοκρατορικὴ ἑορτή.—Τῇ τετάρτῃ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν γενεθλίων τῆς Α. ΚΒ. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκου Ἰωσήφ, ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, μεταβάς εἰς τὴν αὐστροουγγρικὴν πρεσβείαν μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ γραφείου καὶ πρωτονοταρίου τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Ι. Δ. Τανταλίδου, διηρμήνευσε τῷ ἐξοχ. πρεσβευτῇ βαρῶν Κάλιτς τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ προσρήσεις.

Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον.—Τῆς ἐν Πριγκίπῳ μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ πανηγυρίζουσης τὴν παρασκευὴν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Μεταμόρφώσεως, τὴν θεῖαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ἐν αὐτῇ ἐν μέσῳ συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος ὁ πρόεδρος τῆς ἐφορίας τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος, ὃς καὶ ἐχειροτόνησε πρεσβύτερον τὸν νέον ἡγούμενον τῆς ἰ. μονῆς πανοσιολ. κ. Γεράσιμον Θεολογίδην. Τῆς λειτουργίας περατωθείσης πάντες οἱ ἐν τῷ ναῷ

μετέβησαν εἰς τὸ παρακείμενον Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον ἔνθα, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς αὐτόθι ἐγκαθιδρύσεως αὐτοῦ, ἐγένετο ἰδιαιτέρα τελετὴ, προεξάρχοντος τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. Ἰωακείμ Γ', παρισταμένων τῶν ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου, Νικομηδείας καὶ Διδυμοτείχου, πλείστων ἐγκρίτων ὁμογενῶν λογάδων καὶ βαθμούχων. Μετὰ τὴν εἰθισμένην ἱεροτελεστίαν οἱ μαθηταὶ τοῦ ὀρφανοτροφείου ἔψαλον κατὰ πρῶτον ὕμνον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶτα πρὸς τὴν Α.Α.Μ. τὸν Σουλτάνον, τὴν Α.Θ.Π. καὶ τὴν χορείαν τῶν εὐεργετῶν, καὶ κατόπιν ἀνεγνώσθη ἡ λογοδοσία τῆς ἐφορίας τοῦ ὀρφανοτροφείου ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως αὐτῆς κ. Λέοντος Γ. Καζανόβα. Εἰς τὸ τέλος ἡ Α. Θ. Π. ἐπισφραγίζων τὴν τελετὴν ἐπέειπεν ἐκ τοῦ προχείρου βραχέα ἐξαίρων ἅμα τὰς φιλογενεῖς προσπάθειας τῶν ὑπὲρ τοῦ φιλανθρώπου ἀσύλου ποικιλοτρόπως μοχθούντων καὶ ἐπεδαψίλευσεν αὐτοῖς τὰς εὐχὰς τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

Μητρόπολις Φιλιππουπόλεως.—Τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως κ. Φωτίου αἰτησαμένου ὅπως ἐπιτραπῇ τῷ ἀρχιδιακόνῳ αὐτοῦ ἐνασχολουμένῳ εἰς σύνταξιν πονήματος ἀφορῶντος εἰς τὸν βίον τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ἐπισκοπησάντων κατὰ καιροῦς, ἵνα λάβῃ ἀντίγραφα τῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ἀρχιεπιφυλακείῳ σχετικῶν ἐγγράφων, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινε τὴν αἴτησιν.

Ἐπαρχίαι Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης.—Ἡ ἐπιτροπὴ ἡ διορισθεῖσα πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης περὰ νῆα τὸ ἔργον ὑπέβαλε δι' ἐκθέσεως τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὸ συμπέρασμα τῶν σκέψεων αὐτῆς.

Πατριαρχικὴ Βιβλιοθήκη.—Ἐπισκευασθέντος ἐσχάτως τοῦ κτιρίου τῆς πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης, προνοία τῇ Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. κ. Ἰωακείμ Γ', τοῦ καὶ πρὸ εἰκοσιπενταετίας περὶ τοῦ κοινωφελοῦς ἰδρύματος τούτου μεριμνήσαντος, κατασκευασθέντων δὲ καὶ τῶν πρὸς τοῦτο ἐργαρίων, μεγαλοπρεπῶν καὶ κομψῶν, πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν ἐκ δωρεῶν ὁμογενῶν τε καὶ ξένων εἰσαχθέντων βιβλίων κατὰ τὸ τετραετὲς ἀπὸ τῆς πρώτης τακτοποιήσεως αὐτῶν χρονικὸν διάστημα, διετάχθη ὁ ἐπιμελητὴς τῆς βιβλιοθήκης πανοσιολ. Μ. ἀρχιμ. κ. Νικόδημος Π. Γ. Νεοκλῆς ὅπως ταξινομήσῃ τοὺς εἰρημένους τόμους συμποσομένους εἰς δισχιλίους

καὶ ἐπέκεινα, ὀρίσῃ δὲ καὶ ἰδιαίτερον τμήμα μέλλον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς νομισματικὸν μουσεῖον.

Ροδοκανάκειος Ἱερατικὴ Σχολή.—Διευθυντῆς τῆς ἐν Καισαρείᾳ Καππαδοκίας Ἱερατικῆς Σχολῆς, ἀντὶ τοῦ τέως τοιοῦτου ἱερολογ. προλύτου τῆς θεολογίας κ. Παρθενίου Φωτιάδου, κληθέντος ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Δορυλαίου (Ἐσκί-Σεχίρ) ὡς ἱεροκήρυκος καὶ σχολάρχου, διωρίσθη ὁ τέως ἀρχιδιάκονος τῆς ἱεράς μητροπόλεως Προύσης ἱερολ. κ. Νεόφυτος Εὐαγγελίδης, εὐδοκίμως ὡς τοιοῦτος ὑπηρετήσας ἐπὶ ὀκταετίαν, μετὰ τὴν ἐκ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ἀποφοίτησιν αὐτοῦ.

Πατριαρχικαὶ χοροστασίαι.—Εἰς δύο ἐκκλησίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πανηγυριζούσας τῇ παρασκευῇ, ἑορτῇ τῆς Μεταμορφώσεως, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν μὲν ἐν τῇ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐν Γαλατῇ, κατὰ δὲ τὴν λειτουργίαν ἐν τῇ τοῦ ἀγίου Γεωργίου Ποτηρῇ, πανηγυριζούσῃ διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀντιφωνητοῦ. Τὸ συρρεῦσαν πλῆθος τῶν ὀρθοδόξων ἦν ἀπειρον.

Ἀπονουὴ παρασῆμων.—Ἀσμένως ἀναγράφομεν ὅτι ἡ Α. Α. Μ. ὁ σουλτάνος ἀπένευμε προσφάτως τῷ ἐνδοξ. Μηνᾷ ἐφένδῃ Χαμουδοπούλῳ Μ. ῥήτορι τῆς Μ. Ἐκκλησίας, βοηθῷ τοῦ νομάρχου Διαρβεκίρης, τὸ παράσημον Ὀσμανιῆ Γ' τάξεως.

Πατριαρχικαὶ προσδράσεις.—Τῇ προπαραελθούσῃ κυριακῇ, κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Π. ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος ἐπεσκέψατο τὸν ἄρτι εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀφικόμενον πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος ἐν Βουκουρεστίῳ κ. Ἀλ. Τομπάζην.

Κηδεῖαι.—Τῇ προπαραελθούσῃ παρασκευῇ, τελουμένης ἐν Χάλκῃ τῆς κηδεῖας τοῦ Φαίδωνος Γ. Μελαχροينوῦ, υἱοῦ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ἐφετείου κ. Γεωργάκη ἐφέντη Μελαχροينوῦ. παρέστη ἐκ μέρους τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου διερμηνεύων τὰς συλλυπητικὰς προσρήσεις καὶ παραμυθούμενος τοὺς πενθοῦντας γονεῖς ὁ ἱερολ. δευτερεύων κ. Βενιαμίν.

Ἅγιον Ὅρος.—Τῇ παρασκευῇ (6 ἀρξαμένου) ἡ Α.Θ.Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης διηβίβασε τηλεγραφικῶς τῇ ἑορταζούσῃ μονῇ Κουτλουμουσίου τὰς πατρικὰς αὐτοῦ εὐχὰς, ὡς ἐπίσης συνεχάρη τῇ 27 ἰουλίου λήξαντος τῇ πανηγυριζούσῃ ῥωσικῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

Ἐν τῇ ἀπαντήσει ὁ πάπας Νικόλαος δὲν περι-
ωρίσθη εἰς τὴν λύσιν μόνον τῶν προταθέντων
ὑπὸ τοῦ Βόριδος ζητημάτων, ἀλλὰ πειρώμενος
να ὑψώσῃ τὸ κῦρος τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας πρὸ
τῶν ὁμμάτων τῶν βουλγάρων, ὑπονομεύει ἐντέ-
χως τὸ γόητρον τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινου-
πόλεως. «Ἐκ Ρώμης, λέγει, οἱ βούλγαροι ἔδει νὰ
διδασθῶσι καὶ νὰ ζητήσωσιν ἐπίσκοπον, ὡς τῆς
μόνης πηγῆς τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος, καὶ
ὡς μόνης διατηρούσης ἀνόθευτον καὶ ἀμόλυν-
τον τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν. Ὁ ἅγιος Πέ-
τρος ζῆ αἰωνίως ἐν Ρώμῃ καὶ παρέχει τοῖς αἰ-
τουμένοις τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως». Πλὴν τῆς
ἀπαντήσεως ταύτης πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῶν βουλ-
γίρων Βόγοριν, ὁ πάπας διὰ τριῶν προσώπων
ἀπέστειλε καὶ πλῆθος ἄλλων ἐπιστολῶν, ἀπευ-
θυνομένων πρὸς διάφορα ὑψηλὰ τοῦ Βυζαντίου
πρόσωπα, οἷον τὸν αὐτοκράτορα Μιχαῆλ, τὰς
αὐτοκρατεῖρας Θεοδώραν καὶ Εὐδοκίαν, Ἰγνά-
τιον, Βάρδαν, γερουσίαν, κλήρον τῆς Κωνσταν-
τινουπόλεως, καὶ αὐτὸν τὸν Φώτιον. Ὁ πάπας ἐν
τῇ ἐπιστολῇ πρὸς τὸν ἱεράρχην τῆς ἀνατολι-
κῆς Ἐκκλησίας, προσφωνῶν αὐτὸν ἀπλῶς διὰ
τῆς λέξεως V, IRO ἐλέγχει τὴν σκληρὰν δῆθεν
αὐτοῦ πολιτείαν πρὸς τὸν Ἰγνάτιον, τὴν φιλοδο-
ξίαν, τὴν ὑπερηφάνειαν, τὴν θρασεῖαν παρά-
βασιν ὑπ' αὐτοῦ τῶν ἱερῶν κανόνων, δηλαδὴ τῶν
ψευδοῖσιδωρίων δεκρεταλίων· ἀποκαλεῖ τοῦτον
κλέπτην, μοιχὸν, ἀνθρωποκτόνον, Χάμ, Ἰούδαν,
διαφθορέα τῶν τοποτηρητῶν, καὶ τέλος, ἀπειλεῖ
δι' ἰσοβίου ἀφορισμοῦ. Οἷα τύφλωσις! Ὁ πά-
πας τέλεον ἐσκοτίσθη ὑπὸ τοῦ μίσους καὶ ἐν τῷ
ἀπεριορίστῳ πάθει ὑπερέβη πλέον τὰ ὄρια τῆς
εὐπρεπείας καὶ τῆς συνέσεως. Τὸ δὲ χεῖριστον,
ἔπαυσε περιοριζόμενος εἰς ἀπλοῦς λόγους ὡς
πρότερον, καὶ ἤρξατο ἐμπράκτως καὶ ἐπισήμως
καταπατῶν τὰ ἀδιαφιλονείκητα δίκαια τῆς ἀνα-
τολικῆς Ἐκκλησίας ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐξουθενίζων
καὶ μεταλλάσσων τὴν ἱεράν αὐτῆς τάξιν, ἀλλοιῶν
τὸ σύμβουλον τῆς πίστεως, καὶ πάσῃ δυνάμει

διαβάλλων καὶ ὑπονομεύων τὸ γόητρον τῆς Ἐκ-
κλησίας Κων)πόλεως πρὸ τοῦ Βόριδος καὶ τοῦ
νεοφύτου βουλγαρικοῦ ἔθνους. Ἔδει λοιπὸν καὶ
ἡδύνατο ἄρα γε ὁ ἱερός Φώτιος νὰ διατελῇ ἀπα-
θῆς πρὸ τοιοῦτου κεκηρυγμένου τῆς Ἐκκλησίας
αὐτοῦ πολεμίου καὶ νὰ σιωπᾷ ὡς καὶ πρότερον;
Ἦδη δὲν πάσχει αὐτὸς ὡς ἄτομον, ἀλλ' ἡ ἐμπι-
στευθεῖσα αὐτῷ Ἐκκλησία ὑπὸ τοῦ κλήρου, τοῦ
λαοῦ, καὶ τῆς κυβερνήσεως, ὅπως χειραγωγῆ,
ὑπερασπίζεται καὶ προάγει τὰ συμφέροντα αὐ-
τῆς, προπηλακίζεται καὶ διαβάλλεται! Λοιπὸν,
δὲν θὰ ἦτο ἀσύγγνωστον ἔγκλημα, καὶ ἐσχάτη
ἀδιαφορία πρὸς τὰ ἱερά τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλη-
σίας δίκαια καὶ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ ποιμαντικὰ κα-
θήκοντα πᾶσα περαιτέρω ἀνοχὴ τοῦ Φωτίου πρὸς
τὰ τελούμενα; Ἄλλ' ὁ ἱερός ἀνὴρ ἦτο μὲν συ-
νετὸς οὐχὶ ὁμως καὶ ἀδιάφορος· μετριόφρων, ἀλ-
λὰ καὶ ἐμπλεὴς ἐνθέου ζήλου καὶ ἐκτάκτου δρα-
στηριότητος προκειμένου περὶ τῆς ὑπερασπί-
σεως τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ καὶ
τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Βροντόφωνος λοιπὸν
καὶ φοβερὸς ὡς κεραυνὸς προβάλλει κατὰ τοῦ
πάπα διὰ τῆς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς
πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς καὶ καταφέρει κεραυ-
νοβόλον κτύπημα κατὰ τῶν παπικῶν καταχρή-
σεων. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ διὰ ζωηροτάτων
χρωμάτων περιγράφων καὶ μετὰ θαυμασίας
γλαφυρότητος, θεολογικῆς βαθυνοίας καὶ πολυ-
μαθείας ἀνασκευάζων πάσας τὰς πλάνας καὶ
παρεκκλίσεις τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ
τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, προσκαλεῖ τοὺς πα-
τριάρχας εἰς σύνοδον πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς
καθυβρισμένης ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ πί-
στεως. Ἡ θαυμαστὴ αὕτη ἐπιστολὴ ἢ γραφεῖσα
avec un talent prodigieux, κατὰ τὴν μαρτυρίαν
τοῦ ἀσπόνδου ἐχθροῦ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἀββᾶ
Ἰαγέρου, ἀνταπεκρίθη τελείως πρὸς τὸν μέγαν
αὐτῆς σκοπὸν. Ἡ συγκληθεῖσα σύνοδος συνήλ-
θεν ἐν Κων)πόλει τῷ 867, καὶ παρόντων τῶν ἀντι-
προσώπων τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς, τοῦ
αὐτοκράτορος Μιχαῆλ, τοῦ καίσαρος Βασιλείου,
τῆς γερουσίας καὶ πλῆθους μοναχῶν καὶ ἱερέων,
μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὑβριστικῶν ἐπιστολῶν
τοῦ πάπα Νικολάου, τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀντικατο-
νικῶν αὐτοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ ἐνεργειῶν καὶ τῶν
καταχρήσεων ἐν τῇ Δύσει, τῶν ὑπὸ πολλῶν αὐ-
τῆς ἐπισκόπων καταγγελθεισῶν εἰς τὴν σύνο-

* συνέχεις ἀπ' σελ. 360 — 364.

δον, καθαιρείται ὁ πάπας Νικόλαος καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὸ ἀνάθεμα τῆς συνόδου, ἀποφασίζεται δὲ καὶ ἡ ἄνευ ἀναβολῆς καταπολέμησις καὶ ἐκρίζωσις τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ διαδιδόμενων κακοδοξιῶν. Τὰ πρακτικὰ τῆς περιφήμου ταύτης συνόδου ὑπεγράφησαν ὑπὸ χιλίων προσώπων καὶ ἀπεστάλησαν ἀμέσως εἰς τὴν ὑπερήφανον Ρώμην.

Τὸ περιεχόμενον τῶν συνοδικῶν τούτων ἀποφάσεων κατέπληξε τὸν ἀγέρωχον πάπαν· οὐδέποτε περιέμενε τοιοῦτόν τι. Ἰδὼν λοιπὸν αἴφνης ὅτι αὐτὸς, τὸ ἀλάθητον τοῦ ἀγίου Πνεύματος ὄργανον καὶ ὁ κριτὴς τῆς οἰκουμένης, μετεβλήθη εἰς ὑπόδικον, καὶ κατεδικάσθη ὡς διαστροφεὺς καὶ παραχαράκτης τῆς πίστεως, συνησθίμην βαθέως τὸν μέγαν κίνδυνον, ἐν ᾧ εὐρίσκετο καὶ τὴν ἀδυναμίαν νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τόσῳ δεινοῦ πολεμίου. Ὅθεν ἀπευθύνεται τότε πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῆς Γερμανίας καὶ ἐπικαλούμενος τὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειάν αὐτῶν λέγει· Ἰωμεν κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ οὐχὶ κατ' ἀποσπάσματα ἀλλὰ πάντες ὁμοῦ ὡς ὁ στρατὸς παρατεταγμένους εἰς μάχην. Ἡ προτροπὴ αὕτη τοῦ ρωμαίου ποντίφηκος πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῆς Γερμανίας ἀριδῆλως μαρτυρεῖ τὴν μεγάλην ἐντύπωσιν, ἣν προὔξενησεν ἡ καταδίκη αὐτοῦ, καὶ τὸν φόβον, ὃν κατάρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ ὁ δημιουργὸς τοῦ τολμήματος τούτου Φώτιος. Τὸ πρᾶγμα ὄντως ἦτο σπουδαιότατον καὶ ἔχει ὑψίστην σημασίαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς διαιρέσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Διότι ὁ Φώτιος διὰ τῆς ἐπιδήμου καταδίκης τοῦ πάπα οὐ μόνον ἀπέδειξε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἰσχυρῶς διαδείων καὶ αὐτὰ τὰ θεμέλια τοῦ παπισμοῦ κατηρείπου τέλει τὴν περὶ πρωτείου θεωρίαν αὐτοῦ. Τὸ ζήτημα τῆς διαφορᾶς τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπὸ τοῦδε μεταβάλλει οὐσιωδῶς ὄψιν· ἀπὸ κανονικοῦ γίνεται δογματικόν· καὶ πρὸς τῇ ὑψίσταμένη ἤδη ἀφορμῇ τῆς συγκρούσεως, τῷ πρωτεῖῳ, προστίθεται καὶ ἕτερα πολλῶ βαθυτέρα καὶ σπουδαιότερα, ἢ δογματικὴ τῶν Ἐκκλησιῶν διαφορά.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ παρατηρήσωμεν πῶς κρίνουσι τὸν ἱερὸν Φώτιον διὰ τὴν πράξιν ταύτην οἱ παπολάτραι συγγραφεῖς τῆς Δύσεως; Εὐνόητον ὅτι κατακρίνουσι τούτον καὶ περικοσμοῦσι

τὸ ὄνομα αὐτοῦ διὰ τῶν εἰδεχθεστάτων ἐπιθέτων. Δὲν δύνανται δὲ νὰ πράξωσι καὶ ἄλλως· διότι πᾶσα εὐνοϊκὴ κρίσις περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἦγεν αὐτοὺς εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας ὑποστηρίζουσι περὶ τοῦ ἀξιώματος τοῦ πάπα. Ὁ μὲν Βαρώνιος τὸν διὰ τῆς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς ἔλεγχον καὶ τὴν συνοδικὴν καταδίκην τοῦ πάπα ὑπὸ τοῦ Φωτίου χαρακτηρίζει ὡς ἐσχάτην ὑψηλοφροσύνην καὶ ἀνήκουστον αὐθάδειαν. Ὁ δὲ ἀββᾶς Ἰαγείρος προσπαθεῖ νὰ παραστήσῃ τὸν ἱερὸν Φώτιον ἀντιφάσκοντα ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ ἐπιστολῇ πρὸς τὰς ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἐν τῇ ἀπολογητικῇ πρὸς τὸν πάπαν ἐπιστολῇ διατυπωθείσας ἀρχάς. Ἐν ᾧ δηλονότι ἐν ταύτῃ ὑπεστήριζεν ὅτι τὰ κεφαλαιώδη τῆς πίστεως δόγματα ὀφείλουσι πάντες νὰ φυλάττωσιν, ἡ δὲ περὶ δευτερεύοντα τινὰ ζητήματα διαφωνία δὲν δύναται νὰ λογισθῇ σπουδαίως ὡς ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν ἔνωσιν· καὶ ἐπεκαλεῖτο τοῦτο πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ἀπὸ λαϊκοῦ εἰς τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα· ἐν ἐκείνῃ (τῇ ἐγκυκλίῳ), ἐρειδόμενος ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ἀκριβῶς ταύτης τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐν τισὶ δευτερεύουσιν ζητήμασι, διαβάλλει τὴν δυτικὴν Ἐκκλησίαν ὡς αἰρετικὴν. Ἡ μομφὴ αὕτη τοῦ ἀββᾶ Ἰαγείρου, ἣν ἀποδέχεται οἰκειοποιούμενος μάλιστα καὶ ὁ ἡμέτερος Παπαρρηγόπουλος (τομ. Δ' σελ. 717), νομίζομεν ὅτι δὲν εἶναι κατὰ πάντα δικαία. Διότι ὁ ἱερὸς Φώτιος κατακρίνει μὲν ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ ἐπιστολῇ θεσμούς τινὰς τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀγαμίαν π. χ. τῶν κληρικῶν καὶ τὴν νηστείαν τοῦ σαββάτου, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ ἀπολογητικῇ πρὸς τὸν πάπαν ἐπιστολῇ παρέστησεν ὡς μὴ παραβλάπτοντα τὴν ἐνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν, διὰ τῆς κατακρίσεως ὁμοῦ ταύτης διόλου δὲν σκοπεῖ νὰ καταδικάσῃ τὴν ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ τεθείσαν ἀρχὴν τῆς ποικιλίας ἐν τῇ ἐνότητι, ἀλλὰ νὰ ὑπεραμυνθῇ τῶν θεσμῶν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, οὓς ἐξύβρισαν οἱ κληρικοὶ τοῦ πάπα ἀντικαταστήσαντες τούτους διὰ τῶν θεσμῶν τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

(ἔπεται συνέχεια)

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝ ΘΡΑΚΗ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Διὰ χειρογράφων ἰδιωτικῶν κωδίκων, οὐχὶ πατριαρχικῶν, προτίθεμαι ἵνα συμπληρώσω, κατὰ τὸ δυνατόν, τὸν παρὰ τῷ Lequien κατάλογον τῶν μνηστοπολιτῶν Ἀδριανουπόλεως, ἰδίως ἀπὸ τῆς Θ'—ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος, προστιθεὶς εἴ τινα συνήγαγον ἔνθεν κάκειθεν εἰδῶσιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ὀρθοδόξου ταύτης παροικίας, ἔχουσαν ἵνα διδάξῃ ἡμᾶς πολλὰ καὶ καλὰ, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ καὶ σήμερον ἠδύνατο ἵνα τιμῆσθαι πᾶσαν ὀρθόδοξον ὁμογενῆ κοινότητα. Ὁ ἀναγνώστης μου θέλει βλέπει ἐκάστοτε μνεῖαν ἀκριβῆ τῶν χειρογράφων κειμένων τῶν ἐν τῇ συμπήξει τοῦ ἱστορικοῦ σχεδιάσματος τούτου βοηθησάντων μοι· βᾶσις δὲ τῶν γραφομένων ἔστιν ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 33 μικρὸς κώδικς τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἱερᾶς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει βασιλ. καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου, ἀναφερόμενος ἐν Α' τόμῳ τοῦ Καταλόγου τῶν ἀγιορειτικῶν χειρογράφων ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου κ. Σπ. Π. Λάμπρου. Σημειῶ περὶ τοῦ 33 κώδικος ἀκριβεστέρον, ὅτι συγκείμενος ἐξ 100 φύλλων ἠριθμημένων, ἔχει τὰ μὲν 5 πρῶτα γεγραμμένα κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, ἀπὸ δὲ τοῦ φύλλου 6α—73β διὰ γραφῆς τῆς ΙΔ' ἑκατονταετηρίδος ἐν ἀδιαπτῶτῳ συνεχείᾳ· τὸ φύλλον 74α οὐκ ἔστι συνέχεια τοῦ προηγουμένου λόγου, τὸ δ' ὀπισθεν (74β) ἄγραφον· τοῦ 75α τέσσαρες στίχοι μόνον ἀναγινώσκονται· «τελῶς αὐτὴν καὶ ἀμέθεκτον μεθεκτικὴν δὲ τὴν θεῖαν χάριν τε καὶ ἐνέργειαν, ἀνάθεμα».—τὸ 75β ἄγραφον ἐπίσης· τοῦ 76α (ἧς σελίδος αἱ ἄνωθι πρῶται γραμμαὶ ἐξηλείφθησαν) ἡ γραφὴ μέχρις 85β φαίνεται τῆς ΙΔ' ἑκατονταετηρίδος, τοῦ λόγου πάλιν ἐκεῖθεν διασπωμένου· ἡ συνέχεια τοῦ 86 διὰ γραφῶν ποικιλλουσῶν. Ἀγραφαὶ εἰσι τὰ φύλλα 89β καὶ 92β καὶ 100α, ἐν δὲ τῷ φύλλῳ 100β μόνις δύναται ἵνα διακρίνη τις ὀνομάτων ἵχνη.

Τὸ χειρόγραφον περιέχει τὸ γνωστὸν Συνοδικὸν τὸ ἀναγινωσκόμενον τῇ Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδόξιας, ἐν ᾧ αἱ εὐφημίαι αἱ γνωσταὶ τῶν αὐτοκρατόρων καὶ πατριαρχῶν, ὡς ἀναγινώσκωμεν ἐν ταῖς ἐκδόσεσι τῶν Τριωδίων· ἐπειδὴ δὲ μοι φαίνεται καλλίτερον τῶν ἐκδεδομένων, καλὸν ἔκρινα ἵνα προτάξω τὰς εὐφημίας τῶν πατριαρχῶν μετὰ

παρατηρήσεών τινων, κατ' ἐμὲ, προσθετέων. Ἐν τε τῷ καταλόγῳ τούτῳ, οἷον εἰπεῖν, τῶν πατριαρχῶν, ὡς καὶ τῷ τῶν μνηστοπολιτῶν Ἀδριανουπόλεως ἐτήρησα τὴν τοῦ μικροῦ κώδικος γραφὴν παραλλάξας ἐν τισι μόνον τὴν ἐν χρήσει παρὰ τῷ γράψαντι στίξιν.

Τὰ περὶ πατριαρχῶν ἔχουσιν οὕτω.

Σημ. Χεῖρὶ τοῦ ΙΣ' αἰῶνος ἐγράφθησαν οἱ ἐξῆς μακαρισμοί, ὧν ἕνωθεν μόνις διακρίνει τις ἡμισθέστον τὸ ὄνομα τοῦ πατριαρχοῦ **Θεολίπτου**·

§

«† Φιλοθέου τοῦ ἐν μακκρίᾳ τῇ λήξει γενομένου πατριαρχοῦ αἰωνία ἡ μνήμη· τρεῖς. Μακκρίου τοῦ ἐν μακκρίᾳ τῇ λήξει γενομένου πατριαρχοῦ αἰωνία ἡ μνήμη. Νίλου τοῦ ἐν μακκρίᾳ τῇ λήξει γενομένου πατριαρχοῦ αἰωνία ἡ μνήμη· τρεῖς. Ἀντωνίου τοῦ ἐν μακκρίᾳ τῇ λήξει γενομένου πατριαρχοῦ αἰωνία ἡ μνήμη· τρεῖς. Κωνσταντίνου τοῦ ἐν μακκρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀγιοτάτου πατριαρχῶν αἰωνία ἡ μνήμη.

Εὐθυμίου τοῦ ἀγιοτάτου καὶ ἀοιδίμου πατριαρχοῦ, τοῦ τὴν ἐκτός τε καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς θεῖαν σοφίαν εἰς ἕκρον ἠκριβωκότος, καὶ ἐκ πικρῶς τὸν κατὰ Χριστὸν βίον ἐλομένου, καὶ ζῆλον μὲν πολὺν τρέφοντος ὑπὲρ τῶν ὀρθῶν τῆς Ἐκκλησίας δογμάτων, τῷ δὲ κατ' ἐαυτὸν βίῳ καὶ ταῖς διδασκαλίαις καὶ εὐποιίαις καὶ διαλέξεσι πολλοὺς εἰς τὸν κατ' ἀρετὴν βίον ὀδηγήσαντος, καὶ δίκην λαμπτήρος τὰ τῆς οἰκουμένης ἕκρον περιστρέψαντος, αἰωνία ἡ μνήμη· τρεῖς.

Ἰερεμίου τοῦ ἐν μακκρίᾳ τῇ λήξει γενομένου πατριαρχοῦ, τοῦ διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντος Ἰωάννου μοναχοῦ, αἰωνία ἡ μνήμη· τρεῖς»

§

«Γερμανοῦ· Γαρξίου· Νικηφόρου καὶ Μεθοδίου τῶν ἀοιδίμων καὶ μακκρίων πατριαρχῶν αἰωνία ἡ μνήμη. Γ'.

Ἰγνατίου· Φωτίου· Στεφάνου· καὶ Ἀντωνίου· Νικολάου καὶ Εὐθυμίου· Στεφάνου· Τρύφωνος καὶ Θεοφυλάκτου· Πολυεύκτου· Ἀντωνίου· Νικολάου· Σισινίου· Σεργίου³· Εὐστρατίου· Ἀλεξίου· Μιχαήλ· Ἰωάννου· Κωνσταντίνου· Κοσμᾶ· Εὐστρατίου· Νικολάου· Λέοντος· Μιχαήλ· Θεοδοῦ· Λουκᾶ· Μιχαήλ· Χαρίτωνος· Θεοδοῦ· Βασιλείου· Νικήτα· Λεοντίου· Δοσιθέου· Μελετίου· Πέτρου· Γεωργίου· Μιχαήλ· Θεοδώρου·

1. ἀρχὴ τῆς σελίδος 92α.

2. 936. Γραφῆ ΙΔ' ἑκατονταετηρίδος. Ὅπου τὸ στοιχείον Γ' ἢ λῆξις τις ἐστὶ γεγραμμένη διὰ στοιχείων παχέων τοῦτο δηλοῖ ὅτι δι' ἐρυθρᾶς μελάνης γράφει αὐτὴν ὁ κώδικς.

3. ἀρχὴ τῆς 94α.

Ἰωάννου· Μαρζίου· Μανουήλ⁴· Μεθοδίου, τοῦ διὰ τοῦ
θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντος Ἀκα-
κίου μοναχοῦ· Μανουήλ, τοῦ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγε-
λικοῦ σχήματος μετονομασθέντος Μαρθίου μοναχοῦ·
τῶν ὀρθοδόξων πατριάρχων αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'.

Γερμανοῦ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀρι-
δίμου πατριάρχου, τοῦ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ
σχήματος μετονομασθέντος Γεωργίου μοναχοῦ, αἰωνία
ἡ μνήμη· Γ'.

Ἀρσένιου τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀγιω-
τάτου καὶ ἀοιδίου πατριάρχου αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'.

Ἰωσήφ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀγιω-⁶
τάτου καὶ ἀοιδίου πατριάρχου αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'.

Ἀθηνάσιου τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀγιω-
τάτου καὶ ἀοιδίου πατριάρχου αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'.

Γερασίμου τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου αἰωνία ἡ μνή-
μη· Γ'.

Ἰσάκιο τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου αἰωνία ἡ μνή-
μη· Γ'.

Ἰσιδώρου τοῦ ἐν μακαρίᾳ (τῇ λήξει γενομένου ἀγι-
ωτάτου καὶ ἀοιδίου πατριάρχου αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'.)⁷

§

Τὸ ὄνομα Ἰσιδώρου, γεγραμμένον αὐτῇ τῇ χειρὶ τῇ
γραψάσῃ τὸ βιβλίον ὅλον, ὡς καὶ (ἐν καταλόγῳ τῶν
βασιλέων καὶ τῶν αὐγουστῶν) τὰ ὀνόματα Ἀνδρονίκου
τοῦ Β' Παλαιολόγου καὶ μοναχῆς τινὸς Εὐγενίως, ἧς
ἀγνώστῳ τὸ ἐν τῇ πορφύρᾳ ὄνομα (ἴσως Εἰρήνης) δει-
κνύουσιν ὅτι τὸ χειρόγραφον ἐγράφη μετὰ θάνατον Ἰ-
σιδώρου καὶ Ἀνδρονίκου, πολὺ μετὰ τὴν κατὰ Βαρ-
λάαμ καὶ Ἀκινδύνου σύνοδον, ἣν ἐν φύλλῳ 64 ἀνα-
φέρει γενομένην τῷ 1352. Αἱ προσθήκαι φθάνουσι μέχρι
τέλους τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἐν καταλόγῳ μητροπολιτῶν
Ἀδριανουπόλεως· φύλλῳ 96.

Ἐκ τῶν μακαρισμῶν τῶν πατριάρχων βεβαιούμεθα
ὅτι οὐδεὶς σημεῖοι τῶν βυζαντινῶν χρονολογῶν
ἐσημεῖον δὲ πάντα τὰ ἐν τύποις συνοδικῶν ὅτι
Μεθόδιος ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, πρὸς τῷ τέλει
τοῦ βίου (1240), γενόμενος μεγάλος κληρικός καλόγηρος,
διότι ἦν ἤδη μοναχὸς πρὸ τοῦ τὸν θρόνον ἀνελεῖν,
μετωνομάσθη Μαρθίος. Ἐπίσης βλέπομεν περὶ Γερ-
μανοῦ ὅτι μετεκλήθη Γεώργιος ὅτε τὸν τοῦ μεγάλου

4. ἀρχὴ τῆς 946.

5. ἀρχὴ τῆς 952.

6. ἀρχὴ τῆς 956.

7. τὰ ἐν παρεθέσει ταθέντα ὑπ' ἐμοῦ δηλοῦσιν ὅτι διὰ νεωτέ-
ρας ἐγγραφῆσαν χεῖρὸς τούτων δὲ κάτωθι μόλις διακρίνονται,
τῷ χρόνῳ πρὸ ἡμέραν ἐξίτηλα γινόμενά, τὰ ἐξῆς·

«Καλλίστου τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀγιωτάτου
καὶ ἀοιδίου πατριάρχου αἰωνία ἡ μνήμη».

σχήμου ζυγὸν ὑπέδου· ἐπειδὴ δὲ πρὸ τοῦ Μεθοδίου μὲν
ἀναγράφομεν Γερμανὸν Β', εἴκοσιν ἐπτὰ δὲ ἔτη μετὰ
τὸν Μεθόδιον τὸν Γερμανὸν Γ' τὸν Μαριμουτζῆν ἢ Γα-
βρῆν, τραπεζούντιον ἄνδρα, δύσνουν ὄντα τῷ λαῷ καθὸ
ποθοῦντα τὴν ἑνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, φρονῶ ὅτι τὸ
ἐπεισόδιον τοῦτο τοῦ ἐπὶ γῆς βίου ἀναφέρεται εἰς τὸν
Γερμανὸν Β'. Οὕτω δὲ καὶ τὸ πρὸ Ἐφραϊμῶ δυσεννόη-
τὸν μοι φανέν χωρίον, ἐν καταλόγῳ πατριάρχων,
(10254—263) εὐοδοῦται πῶς· ἔστι δὲ τοῦτο·

πολὺς Γερμανὸς τὸν βίον καὶ τὸν λόγον
ἀρχιθύτης δέδεικται τῆς Κωνσταντίνου,
ἀνὴρ μοναχῆς καὶ Θεοῦ εὐηπόλος,
αὐχῶν Ἀνάπλου πατρίδα Προποντιδος,
ἐκκλησίας τρόφιμος ὢν τῆς ἐν πόλει·
εἶτα μονάσας καὶ φανείς Θεοῦ λάτρης
Γεωργίῳ μύστου καὶ πεφιδλυμένους
ἔλαχε ποιμένην ἰθύνειν Βυζαντιδος.

Τούτου μεταστάντος δὲ πρὸς τὸν δεσπότην
καὶ συναφθέντος πατριάρχων ἀγίοις κτλ

Τὰ δὲ περὶ Μανουήλ ἄγνωστον ἂν εἰς τὸν Α' ἢ τὸν
Β' Μανουήλ ἀναφέρονται.

Ἐπίσης καὶ τὰ περὶ τοῦ πατριάρχου Εὐθυμίου Β'
(1410—1416) μετ' εὐπροσύνης ἡμῖν ἀποδεκτὰ γίνον-
ται, ἐφ' ὅσον οὐδὲν μὲν ἡμῖν οἱ χρονολογῶντες σημειώ-
σεως καὶ ἀναγραφῆς ἄξιον παραδίδοσι περὶ τοῦ ἱεροῦ
ἀνδρός, ὁ δὲ εἰς αὐτὸν ἀσκητικὸς κανὼν, ὃν ἐξέδωκεν
ὁ πρὸ μικροῦ τὸν βίον μετεκλήξας Emile Legrand⁸
οὐδὲν ἕτερον περὶ αὐτοῦ λέγει ἢ ὅτι ἦν ἡγούμενος τῆς
τοῦ Στουδίου μονῆς· καὶ δυσμένειαν ἔρα, ἀσύστατον,
πρὸς τοὺς ἐμπόνως ἐρευνῶντας τὴν μεσῆλικὴν ἐκκλησι-
αστικὴν ἡμῶν ἱστορίαν ἔδειξαν αἱ προταχθεῖσαι τοῦ
ἀσκητικοῦ κανόνος τούτου λέξεις, περὶ ὧν διδακτικω-
τάτας τῷ ἐκδότῃ καὶ φρονίμους παρατηρήσεις ἐποιή-
σατο συγχρόνως ἐν τῇ Byzantinische Zeitschrift ὁ
πολὺς πρεσβύτερος Edmond Bouvy.

Ἐν μακαρισμοῖς αὐτοκρατόρων τὸ χειρόγραφον ἐν
τις διορθοῖ ἢ συμπληροῖ τοὺς λειπόμενους ἐν τῷ ἐντύ-
πῳ Τριωδίῳ μακαρισμούς· οὕτω, παραδείγματος χά-
ριν, τὰ ἐν παλαιαῖς ἐκδόσεσι φερόμενα «Ἰωάννου τοῦ
ἐν εὐσεβεί τῇ μνήμῃ γενομένου ἀοιδίου βασιλέως ἡ-
μῶν τοῦ Δούκα, τοῦ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχή-
ματος μετονομασθέντος πάλιν Θεοδώρου μοναχοῦ»,
διορθοῦται ἐν τῷ κουτλουμουσικῷ κώδικι «Θεοδώρου
τοῦ ἐν εὐσεβεί τῇ μνήμῃ γενομένου τοῦ Δού-
κα, τοῦ διὰ τοῦ θείου Θεοδώρου μοναχοῦ»
καθὼς ἀπαιτεῖ λογικὴ τε καὶ ἱστορικὴ ἀκρίβεια· ἐπει-
δὴ πρόκειται περὶ Θεοδώρου Β' τοῦ Λασκάρως, οὐχὶ
δὲ περὶ Ἰωάννου Δούκα (Βατάτζη). Καὶ ὁ μὲν Θεόδω-

8. Revue des études grecques τόμ. Ε', σελ. 422 426.

ρος ἐκέρη μοναχὸς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀρσενίου, κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς ἔτη, τὸν αὐγούστον τοῦ 1258 δὴλα δὴ,⁹ περὶ δὲ Βατάτζη οὐδεμία χρονικὴ σημείωσις¹⁰ τοιοῦτό τι διέλαβε, καίτοι ὁμολογεῖται ἐλεήμων ἀνὴρ καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀσματογράφων γεραίρεται.

Τελευταῖος τῶν μακκριζομένων αὐτοκρατόρων ἐστὶ Μανουὴλ ὁ εὐσεβέστατος καὶ φιλόχριστος ὁ διὰ σχήματος τοῦ μοναδικοῦ μετονομασθεὶς Μιχαῖλος μοναχός, ὁ τῆ 21 ἰουλίου 1425 θανὼν καὶ ταφείς ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος.

Τῶν δὲ αὐτοκρατειρῶν τελευταία μακκριζέται Ἑλένη «Ἑλένης τῆς ἐν εὐσεβείᾳ τῇ μνήμῃ γενομένης δεσποίνης ἡμῶν, τῆς διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθείσης Ὑπομονῆς μοναχῆς, αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'». Ὑπομονὴ μετονομάσθη ἡ σύζυγος Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου Εἰρήνης.

Ἐκ τοῦ χειρογράφου δύο ἔτι πρέπει ν' ἀνγράψωμεν εἰδήσεις ἐνταῦθα· πρώτην μὲν ὅτι ἐν φύλλῳ 486 σημειοῖ τὴν γενομένην καὶ συνοδικῶς καταδικην τῶν φιλοσοφικῶν καινοδοξιῶν τοῦ Ἰταλοῦ, λαβοῦσαν χώραν τῆ 13 μαρτίου 6590 δὴλον οὖν 1082, δευτέραν δ' ὅτι, τοῦ χειρογράφου καταλισθέντος εἰς Ἁγίον Ὄρος, ἐσημείωσέ τις ἐν τέλει, ἐν τῇ ὡς τῆς 986, μετὰ τοὺς μακαρισμοὺς καὶ εὐφημίας, γραφῆ τῆς 15' ἐκτονταετηρίδος «Ἰσαὰκ τοῦ ὀσιωτάτου πρώτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους· καὶ Ἀβραάμ τῶν ἀοιδίμων καὶ μακρῶν πατέρων ἡμῶν, αἰωνία ἡ μνήμη». Ἴσως ὁ Ἰσαὰκ οὗτός ἐστιν ὁ καὶ συνέσει κοσμούμενος καὶ ἐπ' ἀρετῇ διαβουόμενος.¹¹

Πρακτείνων τὴν παρέκθεσιν ταύτην δύναμαι νὰ πρακτηρήσω ὅτι ἡ σειρά τῶν αὐτοκρατόρων κατὰ τὸ κουτλουμουσιακὸν χειρόγραφον δείχνει τινος ἐπανορθώσεως, ἐν ἀντιβολῇ πρὸς ἑτέρους κώδικας. Οὕτω λ. χ. κατὰ τὸν 822 τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς, ἔργον τῆς 15' ἐκτονταετηρίδος, μετὰ τὰ ὀνόματα Νικηφόρου καὶ Ἰωάννου, Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου λείπει τὸ τοῦ Ἀνδρονίκου· ἡ δὲ σειρά τῶν κατόπιν οὕτως ἐπανορθοῦ-

9. Ἄντ. Μηλιαράκη Ἱστορία τοῦ βασιλείου τῆς Νικαίας καὶ τοῦ δεσποτάτου τῆς Ἡπείρου· σελ. 482. Περὶ δὲ τῶν θρησκευτικῶν πονημάτων τοῦ Θεοδώρου ἐν σελ. 487, ὅπου δριμύως καὶ δικαίως μνησθῆναι τὸ ἀνιστόρητον ὁμογενοῦς τινός, θελήσαντο, συλλέξαι συμβολὰς τινὰς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς. ἔνθα τὰ ἐν σελ. 268, κατὰ τὸν πολυμαθέστατον φίλον κ. Μηλιαράκην «ἔζουσι συναξαρίου, μὴ ἐπιτρεπόμενα εἰς ἐμβριθῆς περὶ μελωδῶν τῆς Ἐκκλησίας βιβλίον, ἐκδιδόμενον ἐν ἔτει 1890».

10. Μηλιαράκη σελ. 416—421.

11. περὶ οὗ βλέπε τὸν «Ἀθωνά» μου· σελ. 201.

ται,¹² κατὰ τὸν 822: Ρωμανοῦ (τοῦ Ἀργυροῦ) Μιχαῖλ (Παφλαγονός), Κωνσταντίνου (Μονομάχου), Μιχαῖλ (τοῦ Στρατιωτικοῦ), Ἰσακίου (Κομνηνοῦ), Κωνσταντίνου (Δούκα), Μιχαῖλ (Παραπινάκη), Νικηφόρου (Βοτανειάτου), Ἰωάννου, Ἀλεξίου (Κομνηνῶν, πρωθυστερώς), Μανουὴλ τοῦ διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Μιχαῖλου μοναχοῦ μετονομασθέντος καὶ Ἀλεξίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ (Κομνηνῶν), Ἰσακίου τοῦ διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἀγγελ. σχ. Ἰωαννικίου μοναχοῦ μετονομ. (τοῦ Ἀγγέλου), Ἀλεξίου, Θεοδώρου (Λασκάρεως), Ἀλεξίου (ἴσως τοῦ Μουρτζούφλου) κτλ. αἰωνία ἡ μνήμη.

§

Καὶ νῦν μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἀνγραφὴν τῶν μητροπολιτῶν Ἀδριανουπόλεως, εἰς ἣν γίνονται μὲν αἰδέουσαι, κατὰ τὰς ὑπ' ὄψιν μου πηγὰς, παρατηρήσεις, προστιθενταὶ δὲ σπουδαῖαι τινες εἰδήσεις περὶ τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν ἀδριανουπολιτῶν, φθάνουσαι μέχρι τῶν μέσων τῆς 13' ἐκτονταετηρίδος· διότι τὰ κατ' αὐτὴν καὶ τὰ μετ' αὐτὴν δύναται νὰ σπουδάσῃ τις ἐν τε τῇ «Νομικῇ Συναγωγῇ» τοῦ Δοσιθέου καὶ τοῖς πατριαρχικοῖς κώδικεσιν. Ἐπικυκλαμβάνω δ' ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν κωδίκων τούτων ἀρύομαι. Ἴδου τῶν μητροπολιτῶν αἰ εὐφημίας·

§

(γραφῆ 1Ε' αἰῶνος· σελίς 96α)

«Μανουὴλ τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίμου μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως τοῦ μαρτυρήσαντος ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν βουλγάρων· καὶ τῶν ὁμοφρονισάντων αὐτῷ ἐπισκόπων τῶν τρισολβίων καὶ ὁμολογητῶν, αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'.

Νικολάου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίμου μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως τοῦ νέου ἐλεήμονος καὶ μυροβλύτου αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'.

Λουκίου· Ἀμμωνίου· Σάβα·¹ Φιλίππου· Βασιλείου· Κωνσταντίνου· Δανιὴλ· Νικήτα· Κωνσταντίνου· Σεργίου· Ἀγαπητοῦ· Ἰωάννου· Στεφάνου· Εὐσεβίου· Πανθηρίου· Νικηφόρου· Εὐσταθίου· Μύρωνος· Μάρκου· Λέοντος· Γεωργίου· Χριστοδούλου· Εὐσταθίου· Θεοδοσίου· Θεοδώρου· καὶ Γερασίμου· τῶν ἀοιδίμων καὶ μακαριωτάτων μητροπολιτῶν Ἀδριανουπόλεως αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'.

12. αἰ διὰ παχέων γραμμάτων λέξεις ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ 33 κώδικος· ἂ δ' ἐντὸς παρενθέσεων (—) γράφω τίθενται πρὸς διαφώτισιν τοῦ ἀναγνώστου.

1. ὄνομα φθαρέν.

Ἰωσήφ τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίου μτροπολίτου Ἀδριανουπόλεως αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'».

(γραφὴ τοῦ 15' αἰῶνος)

«† Γερασίμου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίου μτροπολίτου Ἀδριανουπόλεως αἰωνία ἡ μνήμη².

† Πολλικάρπου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίου μτροπολίτου Ἀδριανουπόλεως αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'».

(γραφὴ μικρὴν μεταγενεστέρᾳ, ἐν τῇ ὄσᾳ)

«† Ἰωακείμ μτροπολίτου Ἀδριανουπόλεως αἰωνία ἡ μνήμη».

(σελίς 96 6)

(τὸ σημειούμενον ἔτος δείκνυσι τὴν ἡλικίαν τῆς γραφῆς)

«† Καλλίστου ἀρχιερέως Ἀδριανουπόλεως τοῦ νέου³ αἰωνία ἡ μνήμη ὡς της ἔδωσεν τὸ κοινὸν χρέως ἐν τῷ Ἰρα' ἀπριλίου κς' ἰνδικτιῶνος Ζ'»⁴.

(ἀμέσως, ἀρχαιοτέρᾳ χειρὶ· προῦπῆρχον γὰρ γεγραμμένα·)

«† Μαθαίου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίου μτροπολίτου Ἀδριανουπόλεως αἰωνία ἡ μνήμη· Γ'.

(μεταγενεστέρᾳ χειρὶ πάλιν)

† Θαδαίου τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίου μτροπολίτου Ἀδριανουπόλεως αἰωνία ἡ μνήμη.

† Γερασίμου τοῦ ἀγιωτάτου μτροπολίτου καὶ ἀοιδίου Ἀδριανουπόλεως αἰωνία ἡ μνήμη⁵».

*

Ἴνα κατανοήσωμεν τὴν σπουδαιότητα τῆς στοιχειώδους ταύτης ἀναγραφῆς δεόν ἔνα λάβωμεν μετὰ χειρὸς τὸν τε Lequien καὶ τὰ πατριαρχικὰ γράμματα τῆς ἐκδόσεως Miklosich καὶ Müller, καὶ θέλομεν ἰδεῖ τίνες εἰσὶν οἱ μὴ ἀναφερόμενοι ἐν τοῖς πολυτίμοις τούτοις εὔρετηρίοις.

Παρὰ Lequien ἀναφέρεται ὁ Ἐμμανουὴλ ἡ Μανουὴλ, φονευθεὶς, ὡς ἡμῖν γνωστὸν, ὑπὸ Διτζίγγου,⁶ καὶ κατὰ τὸν 266 πατριαρχικὸν κώδικα τῆ 26 ἰουλίου 801, ἡμέρα σαββάτω. Ὁ Lequien ἀναφέρει Θεοφύλακτον τῷ 845, Κοσμᾶν τῷ 876,

2. ἄνευ τοῦ Γ'.

3. ἡ ἄρα καὶ παλαιότερος Καλλίστος·

4. 1594—κύκλος ἰνδικτιῶνος νέος ἤρξατο τῆ 1 Σεπτεμβρίου 1587+7=1594.

5. κατωτέρω ὀνόματά τινε ἦσαν γεγραμμένα, ἃ φθαρέντα τῷ χρόνῳ κατήντησαν ἐξίτηλα.

6. Propylæum ad Acta Sanctorum· ἰανουαρίου 22. Ἐπὶ τοῦ μετ' αὐτὸν Μουρτάγωνος ἐφρονεῦθησαν ὁ Δεβελοῦ Γεώργιος, Πέτρος τις ἐπίσκοπος, καὶ Λέων ἐπίσκοπος τῆς ἐν Θράκῃ Νικαίας. Ἰδὲ καὶ Συναξαριστὴν Νικοδήμου εἰς τὴν 22 τοῦ μηνὸς ἰανουαρίου.

Φίλιππον ἐπὶ τῆς φωτιανῆς συνόδου καὶ κατόπι Νικόλαον κατὰ τὰ τελευταῖα τοῦ Τσιμισκῆ, γινόμενον «ἄνδρα θεῖον καὶ σεβάσιμον» κατὰ τινε τῶν χρονογράφων· οὗτος δὲ βεβυίως ἐστὶν ὁ κατὰ τὸ κουτλουμουσιακὸν χειρόγραφον «νέος ἐλεήμων καὶ μυροβλύτης». Ἀλλὰ καὶ Μιχαὴλ Ἀδριανουπόλεως ὁ Lequien ἀναφέρει ὡς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ χορῷ τῶν ἀγίων καταταχθέντα (4 Φεβρουαρίου) καὶ τιμηθέντα ἀσματικῇ ἀκολουθίᾳ γραφείῃ ὑπὸ τοῦ Μαυρόποδος Ἰωάννου τοῦ Εὐχαίτων, ἀκμάσαντα δὲ πρὸ τοῦ 1000. Δυστυχῶς τὸ ἡμέτερον χειρόγραφον Φίλιππον μόνον ἀναφέρει ἐξ ὧν εἵπομεν. Τῶν δὲ παρ' αὐτῷ φερομένων ὁ μὲν Ἀγαπητὸς ἀναφέρεται τῷ 1023, ὁ δὲ Εὐσέβιος τῷ 1054 καὶ ἴσως μεταξὺ τῶν δύο ἤκμασαν ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Στέφανος. Μετὰ τὸν Εὐσέβιον ὁ Lequien ἀναφέρει Νικόλαον τῷ 1082, ἀλλ' οὐδενὸς μετὰ τὸν Εὐσέβιον Νικολάου μνεῖα παρὰ τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ· Λέοντος δὲ μόνον (τῷ 1156), μεθ' ὃν ὁ Lequien τάττει Γερμανὸν τῷ 1263 καὶ μετ' αὐτὸν Βασίλειον· ἐπὶ δὲ Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου Θεόκτιστον ὡς καὶ Νικηφόρον Μελισσηνόν. Ἀντιβολὴ ἀπλῆ τοῦ ἡμετέρου χειρογράφου πρὸς τὰ παρὰ Lequien δείκνυσι τὴν διαφορὰν, εἰ καὶ φρονῶ ὅτι ὁ γράψας τὸ ἐν τῷ Κουτλουμουσίῳ χειρόγραφον ἠκολούθησεν οὐχὶ τῇ χρονικῇ σειρᾷ τῶν μτροπολιτῶν, πιθανὸν δὲ καὶ παρέλιπέ τινε. Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης ὑποθέσεως ἔχω συμφάσκοντα τὸν κατάλογον, ὅτι ἀναφέρει πρῶτον τὸν Λούκιον, ἐνῶ παραλείπει τὸν Εὐτρόπιον· «ἡ δὲ Ἀδριανούπολις διὰ Εὐτρόπιον τὸν φιλόχριστον καὶ τὸν μετ' αὐτὸν Λούκιον (θρηνεῖ δῆλον οὖν) τὸν πολλάκις παρ' αὐτῶν (τῶν ἀρειανῶν) καὶ ἀλύσεις φορέσαντα καὶ οὕτως ἀποθιανόντα» κατὰ Θεοδώρητον⁷. Τὴν δὲ δευτέραν ὑπόθεσιν ἐνυπόστατον δείκνυσιν αὐτὴ ἡ σειρὰ τῶν μετὰ τὸ 1321 μτροπολιτῶν.

Οὕτω λ. χ. Ἰγνάτιον μτροπολίτην Ἀδριανουπόλεως ἀγνοεῖ· καὶ ἐν τούτοις εἰς τὰ πατριαρχικὰ γράμματα τοῦ 1324—1325 ἀναφέρεται ὁ Ἰγνάτιος, ὡς καὶ μέχρι ἰουνίου 1380 Πολύκαρπος ὁ παρ' ἡμῖν μετὰ τὸν Γεράσιμον ταπτόμενος⁸. Τοῦ Πολυκάρπου τὸ ἔργον διαδέχεται Μαθαῖος, ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Ποιμαννοῦ μετατεθεὶς εἰς

7. Ἐκκλησιασ. Ἱστορίας βιβλ. Β', κρ. 15'.

8. Miklosich et Müller Acta κλπ. τόμ. Α', σελ. 104, 109, 111, 132, 135. Β', σελ. 6.

Ἀδριανούπολιν τὸν ἰούνιον τοῦ ἔτους τούτου καὶ διατελέσας συνοδικὸς ἐπὶ πολλὰ ἔτη σχεδὸν μέχρι τοῦ 1389. Τὸ κουτλουμουσιακὸν χειρόγραφον διασπᾶ τὴν ἀναγραφὴν διὰ γραφῆς ὀλίγῳ νεωτέρας. Τῷ 1389 κατὰ φεβρουάριον τὸ Πατριαρχεῖον ἔδωκε τῷ Ματθαίῳ προσωρινῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ τὴν ὑπ' αὐτὸν ὑποκειμένην ἐπισκοπὴν Ἀγαθόπολιν⁹. Κατὰ μᾶλλον τοῦ 1401 βλέπομεν μετατιθέμενον εἰς Ἀδριανούπολιν τὸν ἐπίσκοπον Μελανίων (Μελαγγίων). Τὸν δὲ τελευταῖον τῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ ὀνομαζομένων ἦτοι τὸν Γεράσιμον εἰκάζω ὄντα τὸν περὶ τὰ 1443—1457 ἀναφερόμενον ἐν τινι χειρογράφῳ¹⁰.

Ἐὰν πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας Ἀδριανουπόλεως αἰσθάνωνται πλείονα στοργὴν οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ λόγοι, μετὰ τὸν εἰδικῶς ἐπὶ τούτῳ μελετήσαντα φίλτατον κ. Γ. Ι. Λαμπουσιάδην, παρακαλῶ ἵνα θεωρήσωσι τὰ παρόντα κέντρον μὲν πρὸς εὐρυτέρας σπουδὰς, συμβολὴν δ' εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ἧς εἰς τοὺς μητροπολίτας δύνανται ἵνα τάξωσι, μετὰ τὸν Γεράσιμον, τὸν ἐκλεγέντα τῷ 1467 Μάρκον, οὗ τὸ γράμμα τῆς ἐκλογῆς ἐξέδωκα πρὸ δεκατριῶν ἔτων¹¹. Πρὸ τοῦ συγκλεῖσαι τὸν λόγον σημειῶ περὶ τοῦ Ἀδριανουπόλεως Καλλίστου τοῦ θανόντος, ὡς βλέπομεν, τῇ 26 ἀπριλίου 1594, ὅτι ἴσως ταχθήσεται μετὰ τὸν Ἰωάσαφ καὶ τὸν Ἱερεμίαν, οὗς ὁ κ. Σάθας ἀναφέρει ἀκμάσαντας ἐπὶ τῆς πατριαρχίας Ἱερεμίου Β' τοῦ ἀπὸ Λαρίσης¹². Τὸ κουτλουμουσιακὸν χειρόγραφον οὐδέτερον ἀναφέρει, προτιμῆσαν τὸν Καλλίστον. Καὶ ὁ μὲν Καλλίστος ἀναφέρεται παρὰ Regel ἐν πατριαρχικῷ γράμματι τοῦ 1590, παρ' αὐτῷ¹³ δ' ἐπίσης ἀναφέρεται καὶ ὁ Ἀρσένιος τῷ 1561, γνωστὸς καὶ ὡς ὑπογράψας τὴν καθάρειν τοῦ πατριάρχου Ἰωάσαφ τοῦ Μεγαλοπρεποῦς τῷ 1565. Ὁ δὲ μακαρίτης Ἐπαμεινώνδας Ι. Σταματιάδης ἐγνώρισεν ἡμῖν¹⁴ καὶ Θεοφάνη μητροπολίτην Ἀδριανουπόλεως τῷ 1474, πιθανῶς εὐθύς μετὰ τὸν Μάρκον τὸ ἔργον ἐκείνου συνεχίσαντα. Ἄ-

γνωστος βεβαίως ὁ λόγος, δι' ὃν οἱ τὸ Συνοδικὸν τοῦ Κουτλουμουσίου γράψαντες ἔλιπον ἀσημειώτα τὰ ὀνόματα μητροπολιτῶν Ἀρσενίου καὶ Θεοφάνους.

§

Τὰ ἀπὸ τοῦδε λεχθησόμενα ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἱστορίαν, οὕτως εἰπεῖν, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀδριανουπόλεως, ὧν τὸ σπουδαιότερον γίνεται τὸ προαχττόμενον ἔγγραφο, μεταγραφὴν ἀπὸ τοῦ 512 χειρογράφου τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων, περιέχοντος ἔργα τοῦ μεγάλου ῥήτορος Μκνουήλ τοῦ Κορινθίου¹⁵ καὶ συνεπῶς διδόντος ἡμῖν ἐννοῆσαι ὅτι καὶ τὸ γράμμα τοῦτο σύνταγμα ἐστὶν ἐκείνου τοῦ πολυμαθοῦς ἀνδρός. Ἀποσταλὴν πρὸς τινὰ μητροπολίτην Ἀδριανουπόλεως, ἢ κατὰ τὰ τέλη τῆς ΙΕ' ἢ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΣΤ' ἐκκτονταετηρίδος, ἀναφέρεται εἰς συζήτησιν τινὰ φιλοσοφικὴν ἢ θεολογικὴν, διζιροῦσεν τοὺς ἐν Ἀδριανουπόλει. Καλλίστον δ' ἀνάγνωσμα πᾶσι τοῖς παρ' ἡμῖν λογίοις προκειμένη δεικνυσὶν ὅτι ἀρκετοὺς εἶχε τότε λογίους, κληρικούς ἢ λαϊκοὺς, ἢ Ἀδριανούπολις, καὶ κινήσεις πνευματικὴ διέκρινεν αὐτήν. Τὸ σπουδαῖον διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ἱστορίαν κείμενον ἐστὶ τοῦτο:

† Ἱερώτατε μητροπολίτη Ἀδριανουπόλεως, ὑπέριτιμε καὶ ἔξαρχε παντὸς Αἰμιμόντου, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὴ ἀδελφὴ τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ συλλειτουργγέ· χάρις εἴη σοὶ καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος. Οἶκν διακονίαν ἔλαχες παρὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἐκκλησίας πρὸς τὸν τοῦ Κυρίου χριστώνυμον λαὸν οὐ χρεῶν ἐπιβληθένεσθαί σε, ἀλλ' αἰεὶ ἐν ἑαυτῷ περιφέρειν τε καὶ ἀνελίττειν καὶ ἀναθάλλειν ποιεῖν τῷ ἀναμιμνήσκεσθαι συνεχῶς τὴν τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν φοβερὰν δευτέραν πικρουσίαν, ἐν ἧ πάντως ὑφείλεις, καθάπερ δὴ καὶ ἡμεῖς, σὺν τρόμῳ λόγον διδόναι περὶ τε πρῶτον τῶν ἰδίων ὑπερβασίων, καθόγε ἀνθρώπος, ἔπειτα καὶ περὶ ὧν παρ' αὐτοῦ ἐνεπιστεύθης λογικῶν αὐτοῦ προβάτων. Ἡ δὲ διακονία, ἣν ἔλαχες πρὸς Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, αὕτη ἐστίν, ἐν' ὅσον ἐφικτόν σοι τὰ τῆς αὐτοῦ ἱερέως Ἐκκλησίας ὀρθοτομῶν εἴης δόγματ'· καὶ εἴπερ τις κενοφωνία τυχὸν ἀναφανεῖη, μὴ εἴης γε ὅπως τὴν τυχοῦσιν αὐτῇ χώρην παρέχων, ἀλλὰ, ζήλου Θεοῦ πληρούμενος, καὶ ἐλπίζων ἐπὶ Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν τὸν ἐν ἀνοίξει στόματός ἡμῶν διδόντα λόγον, ἐλέγχῃς τὴν τοιαύτην

9. ἀπόθει σελ. 6, 19, 35, 96, 99, 130.

10. Δημητρίδου Εὐχολόγια· σελ. 627.

11. Ἐξεδόθη ἐν τόμῳ Α' τῶν τοῦ φίλου κ. Δ. Γρ. Καμπύρογλου «Μνημείων τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων».

12. Βιογραφικὸν σχεδιάσμα περὶ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου Β', σελ. γγ'.

13. Analecta Byzantinorussica. σελ. 78, 88.

14. Ἐκκλησιαστικὰ Σύλλεκτα. σελ. 16.

15. βλ. «Ἐκκλ. Ἀληθείας» τόμου ΚΔ', σελ. 327. Τὸ παρὸν γράμμα κεῖται ἐν τέλει τοῦ μικροῦ τούτου κώδικος, ἀσελιδώτου, δυστυχῶς, ἔτι.

κενοφωνίαν· εἰ δὲ μὴ κἄν πρὸς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν τὰς ἀναφωμένους κενοφωνίας ἔσο παραπέμπων, ἵνα τῷ γε πρὸς αὐτῆς ἐν Χριστῷ, προσήκοντι ἐλέγχῳ, ἀποτεφρούμενοι ᾧσι, καὶ μὴ εἶεν οὕτως ἐπὶ πολὺ ἐξαπλούμενοι καὶ τὰς τῶν ἀπλουστέρων ψυχὰς ὑποσύρουσαι. Ἐπεὶ τοίνυν, οὐ παρὰ σοῦ, ἀλλὰ πρὸς ἑτέρων ἀξιοπίστων εὐσεβῶν ἐμάθομεν ὅτι τινὲς αὐτόθι, ἰδιῶται ὄντες καὶ ἀμαθεῖς (καὶ)* τῷ ὄντι οὐχ ἔπονται ἐν ταπεινώσει καρδίᾳ τοῖς ὀρθοῖς καὶ ἀληθεῖσι δόγμασι τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀλαζόνως κενοφωνίας τινὲς καὶ παρεξηγήσεις ἐκ τῆς σφῶν αὐτῶν γνώσεως, μᾶλλον δὲ παραγνώσεως, τοῦ ἐκυτῶν ἐκπέμπουσι στόματος, ἀντικηθισταμένως τοῖς τῆς αὐτοσοφίας δόγμασι **περὶ τε παραδείου καὶ ψυχῆς**, ἥδη καὶ ἡμεῖς λέγομεν ὅτι, ἐπειδὴ οἱ φιλοτιμούμενοι τοικύτως συζητεῖν ὑποθέσεις καὶ ἀντινομοθεσίας καὶ κιννοπρεπεῖς δασκκλίας εἰσὶν ἀγράμματοι, τί γὰρ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς γραμματίζειν καὶ μήτε τι τῆς θύραθεν σοφίας εἰσὶν εἰδότες, μήτε τι τῆς καθ' ἡμᾶς θεοσοφίας, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν, καθάπερ ἔλεεινοί, ἐν καὶ μόνον ἔχοντες τὸ ἐπίσημον, τὴν κενοδοξίαν, ἧς τὸ αἷτιον παρατροπὴ νοῦς καὶ τὸ δοκεῖν, διὰ τοῦτο οὐκ εὐθὺς νῦν ἐξαχόμεθα εἰς τὴν αὐτῶν τιμωρίαν, τὴν ἀπὸ τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐκθέμενοι πρότερον τὴν περὶ ᾧν αὐτοὶ συζητοῦσι καὶ ἀντιδοξοῦσι διδασκκλίαν, καίπερ κρεῖττονα οὔσαν τῆς αὐτῶν ἕξεως, ἐπαπειλησόμεθα ἔπειτα τὴν ἀπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἔνδικον καὶ ἀξίαν τῆς αὐτῶν ἀμαθείας* τιμωρίαν. Καὶ δὴ λέγομεν ὅτι, ἐπ. . . . **.

(ἔπεται συνέχεια)

M. I. Γ.

* παρέλκει ὁ καί.

* ἄνωθεν γράφεται προπετίας.

** τρεῖς ἴσως συλλαβαὶ ἐξίτηλοι.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Ἰδοὺ καὶ τὸν νόμον Ἀρμ. Δ'. ιε', 14 § 2 πατριαρχ. καὶ νοδ. ἐγκυκλ. τῆς 6 ἰουνίου 1882 καὶ Ὁδηγίων ἀρθρ. 77 καὶ ἐπ., 207 καὶ 155,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί καὶ ἐκκλητῶς,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2817 καὶ ἡμερομ. 20 ἀπριλ. 1904 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀγγελικῆς Ἰ. Ἀγγελῆ, τὸ γένος Γρηγορίου Μπαχτασεβάνη, κατὰ τοῦ Ἰωάννου Ἀγγελῆ, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκαις τέως ὑφιστάμενον γάμον διαλυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσιεύειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθει τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ἠττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ, τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνίστα εἰς γρόσια . . . προκταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέθη αὐθημερόν.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ πρόφην Δουϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

3

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ἡ Αἰκατερίνη τὸ γένος Παπαβασιλείου, ὀρθόδοξος χριστιανή, ὑπήκοος ὀθωμανῆ ἐκ τοῦ χωρίου Κομζάδων μὲν καταγομένη ἀγνώστου δὲ νῦν διαμονῆς καὶ κατοικίας, ἵνα τὴν πρώτην δικάσιμον τετάρτην μετὰ πάροδον 21 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως παραστῆ αὐτοπροσώπως ἢ διὰ νομίμου πληρεξουσίου ἐνώπιον τοῦ ὡς ἄνω πνευματικοῦ δικαστηρίου, καθόσον ἐνάγεται ἐπὶ διαζεύξει ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Δημητρίου Ν. Κατσάνου ἐν ἐναντία περιπτώσει, ἐπιτραπήσεται συμφώνως τῷ νόμῳ ἐρημοδικία.

Ὡς ἐφημερὶς διὰ τὰς κατὰ νόμον δημοσιεύσεις ὀρίζεται ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένη ἐφημερὶς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Πρεβέζῃ 1904 ἰουνίου 30

Ὁ Πρόεδρος

2

† Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Χρῆστος Μιχαὴλ Πύργου, ὑπήκοος ὀθωμανός, κάτοικος Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς. ὅπως τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν 1 τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μισθῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀλεξάνδρας Ναοῦμ Γκιόκα ἐπὶ διαζεύξει ἐν ἐναντία περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρεῖς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Κορυτσᾷ τῇ 13 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

3

Ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ΄.

ΑΡΙΘ.—32

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κληρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

+ Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
+ Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
+ Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ τῇ γεννήσει τῆς Α. Α. Ὑψ. τοῦ διαδόχου τοῦ ρωσικοῦ θρόνου — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκ Νευροκοπίου — Ἀθεΐα βουλγαροδιδασκάλων — Ἡ Ἐκκλησία τῆς ἐν Θράκῃ Ἀδριανουπόλεως — Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος ὑπὸ Θεοδώρου Εὐστρατιάδου — Ρωσικὰ καὶ ὀρθόδοξα ἱεραποστολαί.

ΕΠΙ Τῆ ΒΑΠΤΙΣΕΙ ΤΗΣ Α. Α. ὙΨ. ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΤΟΥ ΡΩΣΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ διημείφθησαν τὰ ἐξῆς ἔγγραφα, ὧν, ἐκδιδομένων ἐν τῷ σημερινῷ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», τὸ πρῶτόν ἐστιν ἡ ἐπιστολὴ τοῦ παρὰ τῇ Ἱ. Πύλῃ ἐξοχ. πρεσβευτοῦ τῆς Ρωσσίας κ. Ι. Ζηνοβιέφ, εὐχαριστοῦντος τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἐπὶ ταῖς πατριαῖς καὶ θεοπειθέσιν εὐχαῖς, δι' ὧν ἡ προεδρεύουσα τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς ὀρθοδοξοῦσης Ἀνατολῆς περιέστειπε τὸν νεογέννητον βασιλόπαιδα, εὐθὺς ὡς ἔμαθε τὴν γέννησιν αὐτοῦ. Τὰ κατόπι τηλεγραφήματα ἀναφέρονται εἰς τὴν προχθὲς τελεσθεῖσαν βάπτισιν, εἰς τὴν παρεστάθη, κατ' ἐντολὴν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν, τὰς εὐχὰς τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐρμηνεύων, ὁ ἐν Μόσχᾳ ἡγούμενος τοῦ μετοχίου τοῦ

πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰάκωβος, οὗ δημοσιεύομεν τὸ τῆς βάπτισιν τοῦ βασιλόπαιδος ἐξαγγέλλον τηλεγράφημα.

Τὰ ἔγγραφα ταῦτα κατὰ χρονικὴν τάξιν ἔχουσιν ὡδε:

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ
ΡΩΣΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ
ἐν Κωνσταντινουπόλει

Α΄

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΕΞ. ΠΡΕΣΒΕΥΤΟΥ

10 αὐγούστου 1904

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἐσχον τὴν τιμὴν νὰ λάβω τὸ τηλεγράφημα τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος τὸ διαβιβάζον τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς Αὐτῆς, ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διαδόχου καὶ μεγάλου δουκὸς Ἀλεξίου τοῦ Νικολάου, καὶ τὴν πρὸς τὸν ὑψηλὸν νεογέννητον ἱεραρχικὴν Αὐτῆς εὐλογίαν, ἅπερ δὲν θέλω λείπει νὰ διαβιβάσω κατὰ τὸν ὑψηλὸν αὐτῶν προορισμόν.

Ἐκφράζω δὲ ἐκ μέρους μου εὐκρινεῖς εὐχαριστίας τῇ Ὑμ. Παναγιότητι ἐπὶ τῇ ἐκδηλωθείσῃ

συμμετοχῇ ἐν τῇ χαρῇ ἐπὶ τῷ δι' ἅπασαν τὴν
Ρωσίαν εὐφροσύνῳ τούτῳ γεγονότι, καὶ ἔξαιτού-
μενος ἑμαυτῷ τὴν πατριαρχικὴν εὐλογίαν καὶ τὰς
εὐχὰς Αὐτῆς, δράττομαι τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἀ-
νανεώσω Αὐτῇ τὴν διαβεβαίωσιν τῶν αἰσθημά-
των τοῦ βαθέως μου σεβασμοῦ, μεθ' ὧν ἔχω τὴν
τιμὴν νὰ διατελῶ

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος
εὐπειθέστατος θεράπων

Ἰ. Ζηνόβιεφ.

Β'.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
πρὸς τὸν ἀρχιμ. Ἰάκωβον — εἰς Μόσχαν

Ἐντελλόμεθα πατριαρχικῶς καὶ συνοδικῶς πανοσιολο-
γιότητί σου μεταβῆναι εἰς Πετρούπολιν καὶ παρα-
στήναι ὡς ἀντιπρόσωπος Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκ-
κλησίας Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν βάπτισιν τῆς
Α. Α. Ὑψηλότητος αὐτοκρατορικοῦ διαδόχου ρωσι-
κοῦ θρόνου, κομίζων καὶ θερμὰ συγχαρητήρια καὶ δια-
πύρους εὐχὰς αὐτῆς.

(10 αὐγούστου 1904).

(ἡ ὑπογρ.)

Γ'.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
Πανιερ. μητροπολίτη Πετρουπόλεως
κ. Ἀντωνίῳ

Πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ ἐντολῇ, ἀρχιμανδρίτης
Ἰάκωβος ἀνιπροσωπεύσει Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκ-
κλησίαν Κωνσταντινουπόλεως εἰς βάπτισιν Α. Α. Ὑ-
ψηλότητος μεγάλου δουκὸς αὐτοκρατορικοῦ διαδόχου
ρωσικοῦ θρόνου.

(10 αὐγούστου 1904).

(ἡ ὑπογρ.)

Δ'.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΑΡΧΙΜ. ΙΑΚΩΒΟΥ

Πετρούπολις 11|24 αὐγούστου, ὥρα 6,25 μ. μ.

Συμφώνως ἀνατεθείση μοι ἐντολῇ, αὐτοκρατορικῇ
εὐμενεΐα, παρέστην σήμερον εἰς βάπτισιν αὐτοκρατο-
ρικοῦ διαδόχου. Ὑπέβαλον συγχαρητήρια καὶ εὐχὰς
μητρὸς Ἐκκλησίας. Μεγαλειότατος αὐτοκράτωρ εὐχα-
ριστεῖ αὐτῇ εἰλικρινῶς.

Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Πατριαρχικαὶ προσφῆσεις.—Τῇ κυριακῇ
τελουμένου ἐν τῷ ναΐσκῳ τῆς αὐτοκρατορικῆς
ρωσικῆς πρεσβείας, ἐν Βαθυρούακι, τοῦ μνη-
μοσύνου τοῦ παρ' ἡμῖν ἄλλοτε ἐπιτετραμμένου
τοῦ Μαυροβουνίου μακαρίτου Δημητρίου Μπά-

κιτς, παρέστη ἐκ προσώπου τῆς Α. Θ. Π. τοῦ
οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τὰς ὑπὲρ ἀναπαύσεως
τοῦ μνημονευομένου πατριαρχικὰς εὐχὰς ἐρημη-
νεύων τῇ ἐριτίμῳ συζύγῳ ὁ ἱερολογ. ὑπογραμ-
ματεὺς τῆς ἱεραῆς Συνόδου κ. Ἀθανάσιος Πι-
πέρας—Αὐθήμερον ἐντολῇ σεπτῇ πατριαρχικῇ,
διηρμήνευσε τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας
τοῖς μνηστευθεῖσιν Ἀνδρέα Κ. Μαυρομμάτη, ἐκ
Μερσίνης εὐπατρίδῃ, καὶ Ρωξάννῃ θυγατρὶ τοῦ
ἐξοχ. Ἀλεξάνδρου Καραθεοδωρῆ πασᾶ ὁ ἱερολογ.
δευτερεύων κ. Βενιαμίν.

Μητροπόλις Ἡρακλείας.—Ἀναχωρεῖ σή-
μερον εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, συμ-
πληρώσας αἰσίως τὸν χρόνον τῆς ἐνταῦθα νοση-
λείας αὐτοῦ, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἡρακλείας
καὶ Ραιδεστοῦ κ. Γρηγόριος.

Ὄνοματικαὶ ἐορταί.—Τῇ τετάρτῃ (10 με-
σοῦντος) ἦγε τὴν ὀνοματικὴν ἐορτὴν αὐτοῦ ὁ
πανοσιολ. Μ. ἀρχιδιάκονος κ. Λαυρέντιος, ὄν
ἐπισκεψάμενος συνεχάρη ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμε-
νικὸς πατριάρχης, οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ τε καὶ
παρεπιδημοῦντες μητροπολίται καὶ πολλοὶ τῶν
παρ' ἡμῖν τὰ κοινὰ πρᾶττόντων, τιμῶντες τὴν
ἀπὸ δεκαετίας πλήρους ἐν τοῖς Πατριαρχείοις
συνετὴν καὶ μετ' ἀφοσιώσεως ἀποτελουμένην ὑ-
πηρεσίαν αὐτοῦ.

«Ἅγιοι Ἀνάργυροι».—Ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν
ταύτην συνέστη ἐσχάτως ἐν Θεσσαλονίκῃ σύλ-
λογος ὀφειλόμενος εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῶν
ἐργατικῶν τῆς πόλεως τάξεων, ἀριθμῶν δ' ἤδη
ἐκατοντάδας τινος μελῶν. Σκοπὸς τοῦ Συλ-
λόγου τούτου ἐστὶν «ἡ συντήρησις ἀπόρων ὁμο-
γενῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν στερουμένων τῶν
μέσων τῆς ἀποπερατώσεως τῶν σπουδῶν αὐτῶν»,
καὶ ἡ προφύλαξις ἀπόρων ὁμογενῶν μαθητῶν
καὶ μαθητριῶν ἀπὸ τῆς ὑπὸ ξένων προπαγαν-
δῶν προσελκύσεως. Ἐσχάτως ἐγένετο ἡ πρώτη
γενικὴ συνέλευσις τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ ἐξελέγη
ἀριστίνδην καὶ ἐν πλήρει ὁμοφροσύνῃ καὶ ὁμο-
νοίᾳ τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἐκ τῶν κκ. Ἰωάν-
νου Κούσκουρα, προέδρου. Δημητρίου Συνοδινοῦ
ἀντιπροέδρου, Ἰωάννου Μπότησου γεν. γραμμα-
τέως, Περικλέους Κράλλη ἐιδικοῦ, Δημητρίου
Πασανίκα, ταμίου καὶ Ἰωάννου Μόκα, Σπράντη
Πεντζίκα, καὶ Νικολάου Ζαχοπούλου συμβού-
λων. Ἐπικροτοῦντες μετ' ἀγαλλιάσεως εἰς τὴν
προσφῶ εὐστοχίαν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀρτιπαγοῦς
συλλόγου ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι τὸ αὐτὸ τῆς

πρακτικότητα πνεῦμα, ὅπερ ἐχαρακτήρισε τὴν ἰδρυσιν, θέλει ἐξακολουθήσει διῆκον καθ' ὅλον τὸν βίον τοῦ σωματείου, ὅπερ πράγματι δύναται ν' ἀποβῆ φραγμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τῆς προπαγανδικῆς εἰσελάσεως εἰς τὰ ἡμέτερα παιδευτήρια. Χαίρομεν ἀπὸ καρδίας ὅτι ἡ ἐπιφανὴς τῆς Θεσσαλονίκης ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης, ἣν ἐπὶ ἔτη διετάραξε καὶ ἐταλαιπώρησεν ὁ ἀπηνῆς τῆς διχονοίας καὶ τοῦ κομματισμοῦ δαίμων, ἀπληλάγη ἤδη τούτου καὶ σύσσωμος νῦν ἀπεδύθη αὕτη εἰς ἄμυναν τῶν τιμαλφῶν συμφερόντων, ἔθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν, κατὰ τοῦ ἐπιδιωκομένου σφετερισμοῦ ὑπὸ ἐναργύρων ξένων καὶ ἐπνυλῶν.

Ἐκκλησίαι Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης.—

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἐπανέκαμψεν ἐκ τῶν λουτρῶν τοῦ Κάρλσβαδ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βόσνης κ. Νικόλαος Μάντις.—Ἄμα τῇ λήψει τῆς νενομισμένης ἀδείας ἀναχωρεῖ εἰς τὰ λουτρά ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ἐρσεκίου κ. Πέτρος Ζίμονις.

Περιοδευταί.—Προχθὲς ἀνεχώρησεν ἐπιστρέφων εἰς Ξάνθην ὁ βοηθὸς τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ξάνθης θεοφιλ. ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως κ. Ἰωακείμ.

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Νευροκοπίου ἀπὸ Η αὐγούστου. «Ἐὰν καὶ ἐντεῦθεν ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἡμετέραν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν»: ἀποβλέπει καὶ αὕτη, φεῦ! εἰς συμβὰν οὐχὶ χαρμόσυνον ἀλλὰ θλιβερώτατον, ἀπαιτοῦν καὶ αὐτὸ σταλαγμοὺς τινεῖς δακρύων προστιθεμένων εἰς τὰ τόσα ἄλλα δάκρυα ἀθῶων ὑπάρξεων, τὰ ὅποια ἀπὸ δύο καὶ τριῶν ἐτῶν χυνόμενα δύναται ν' ἀποτελέσωσι ποταμὸν, ὡς ὁ ἐκβαρβιρωθεὶς Ἔβρος. Ὅ γὰρ ἀναλογισθῶμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν θυμάτων καὶ θελήσωμεν νὰ καταστρώσωμεν τὴν στατιστικὴν αὐτῶν εὐρίσκομεν πάντοτε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀτελῆ, διότι Λάχεις καὶ Ἄτροπος, ὑπὸ τὴν θηριώδη τῶν βουλγάρων κομιτατζήδων μορφῆν, αἴφνης παρουσιάζονται κόπτουσαι τὸ νῆμα τῆς ζωῆς εὐγενοῦς τινὸς ὑπάρξεως, θυσιαζούσης ἡμέρας καὶ χρόνους τοῦ ἐπὶ γῆς ἐπικήρου βίου αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ ὑψηλοτέρου τῶν αἰσθημάτων, καὶ τὴν ὑψίστην πρὸς τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ ἀφοσίωσιν ἐπισφραγιζούσης διὰ τοῦ αἵματος αὐτῆς. Τοιοῦτοτρόπως αἱ στατιστικαὶ, μόλις φαίνονται

συμπληρούμεναι, παρουσιάζουσι πάλιν κενὸν, τὸ ὅποιον ἀνελεήμων μοῖρα πρέπει νὰ πληρώσῃ διὰ νέου θύματος.

Προσετέθη τὸ νέον τοῦτο θῦμα εἰς τὰ μέχρι τοῦδε τὴν παροῦσαν ζωὴν ἀνταλλάξαντα πρὸς τὴν ἄλυπον, καὶ τῇ 28 λήξαντος ἰουλίου ἐν τῇ κωμοπόλει Τσερεσιόβω ὁ ἄλλοτε ἐπὶ τριετίαν χρηματίσας καὶ ἐφέτος ἐκλεγείς ἐκ νέου προεστῶς (μικτάρης) αὐτῆς Θεόδωρος Ἀθανασίου ἔπιπτε θῦμα πῆς εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν ἀφοσιώσεως, τὴν ὁποίαν ἐπεδείξατο τοσοῦτον ἡρωϊκῶς ἐπὶ πολλὰ ἔτη στῦλος καὶ ψυχὴ γενόμενος τῆς αὐτόθι ὀρθοδόξου κοινότητος. Ἐκμισθώσας τελευταῖον κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ αἰμίμηστος Θεόδωρος τὴν τῆς κωμοπόλεως αὐτοῦ δεκάτην, ἀνεχώρητεν ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ μόνος, δυστυχῶς, ἀποχαιρετίσας ἡμίλον ὁμοφρόνων χωρικῶν, οἵτινες ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ χωρίου τῇ πρὸ τῆς ἐκκλησίας καθήμενοι φιλικῶς συνδιελέγοντο. Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν εἰς στενὸν δρομίσκον φέροντα εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, δύο βούλγαροι σχισματικοὶ, ἄγαμοι ἀμφότεροι, ἐκ τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ὁ μὲν εἰς Πέτρος Κωνσταντίνου, εἰκοσαετῆς, δευτερότοκος ἐκ τριῶν ἀδελφῶν διαβιούντων ἐπὶ κακουργία καὶ συνηνοήσει μετὰ τῶν λησττανταρτῶν, ὁ δὲ ἕτερος Ἰωάννης Νικολάου, δεκαοκταετῆς, φέροντες ὁ πρῶτος πολύκροτον, ὁ δεύτερος ἀμφίστομον μάχαιραν, ἐνεδρεύοντες ἐν τῇ στενωπῷ, ἐπετέθησαν κατ' αὐτοῦ φονεύσαντες τὸν χρησιμώτατον ἄνδρα. Οἱ δολοφόνοι παρευθὺς ἠφανίσθησαν, εἴτε κρυβέντες ἐντὸς τοῦ Τσερεσιόβου ἢ τοῦ πλητιάζοντος σχισματικοῦ χωρίου Λιβαδίστης, ἢ καταφυγόντες εἰς τὰ ὄρη, τὰ ὅποια γειτονεύουσι πρὸς τὰ σύνορα τῆς Βουλγαρίας. Τὸ δύστηνον θῦμα μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἔφθασε πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας αὐτοῦ αἰμόφυρτον, ἐννοεῖται, καὶ λυποθυμοῦν, ὅπου ἐνώπιον γηραιᾶς μητρὸς καὶ συζύγου ἐγκυμονούσης, ἀνακτησάμενος μετὰ βίας τὰς αἰσθήσεις, ἐκάλεσε τὸν μικτάρην τῆς βουλγαρικῆς κοινότητος Νικόλαον Ἀβραάμ, ὅστις ἐβράδυνα νὰ προσέλθῃ, τίς οἶδε περὶ τί ἐνασχολούμενος, ἐφ' ᾧ καὶ προσεκλήθη ὁ μικτάρης καὶ δύο ἀζάδες τῆς συνοίκου μωαμεθανικῆς κοινότητος, οἵτινες προσῆλθον εὐθὺς καὶ μετὰ πολλῆς συμπαθείας πρὸς αὐτοὺς, παρόντων καὶ τῶν προκρίτων τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου

κοινοῦτος. ἐποιήσατο τὴν ἐξῆς αὐτολεξεί κατάθεσιν, εἰς ἣν οὐδὲν πρέπει νὰ προσθέσωμεν, ἵνα μὴ ἀφαιρέσωμέν τι τῆς ἀληθείας, ἵνα μὴ ἐπιτηδεύσωμεν αὐτήν.

Ἴδου τὶ εἶπεν ὁ ἀείμνηστος μάρτυς τῆς ἀγνῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς διδασκαλίας: «Ἐπεσα θῦμα τοῦ βουλγαρικοῦ κομητάτου, τὸ ὁποῖον πολλάκις μὲν μοι εἶχε μηνύσει διὰ τῶν ἐνταῦθα ὀργάνων του ὅπως ἀσπασθῶ τὸ σχίσμα, πέρυσιν δὲ ἐντὸς τῆς οἰκίας μου ἐπυροβολήθη ἀνεπιτυχῶς ἐκ γειτονικῆς οἰκίας. (Σημ. ἡ δολοφονικὴ αὕτη ἀπόπειρα ἐτύγχανε τέως ἄγνωστος). Ἦδη κατώρθωτε νὰ μὲ φονεύσῃ, διότι ἐννοῶ, ὅτι δὲν θὰ ζήσω». Ἀφοῦ δὲ διηγῆθη τὰ κατὰ τὸν τραυματισμὸν αὐτοῦ καὶ ἀπεκάλυψε τὰ ὀνόματα τῶν δολοφόνων, προσέθηκεν «Οἱ φονεῖς μου δὲν ἐνήργησαν ἐξ ἑαυτῶν, διότι οὐδεμίαν εἶχον πρὸς τοῦτο ἀφορμὴν· διὸ τὸ αἷμά μου πρέπει νὰ ἐκζητηθῇ παρὰ τῶν ἐνταῦθα πρακτῶν τοῦ κομητάτου, τοιοῦτοι δὲ εἶναι ὁ σχισματικὸς ἱερεὺς τοῦ χωρίου ἡμῶν Ἡλίας, ὁ σχισματικὸς μικτάρης Νικόλαος Ἀβραάμ, καὶ οἱ σχισματικοὶ πρόκριτοι Σαλαχώρας καὶ Σλάτικος ὁ λοιὸς συνεγχώριός μας.» Μετὰ τὴν κατάθεσιν ταύτην ἐπιζήσας ὀλίγην ὥραν ἀπεβίωσεν ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας μόλις ἄγων τὸ τριακοστὸν ἔτος, ἀφείς σύζυγον, μητέρα γραῖαν, καὶ τρία ἀνήλικα τέκνα, σὺν τούτοις δὲ συνολοφυρμένην καὶ κλαίουσαν τὴν ὀρθόδοξον κοινοτητα, ἣτις καὶ ἄλλους μὲν ἔχει θιασώτας τῆς ὀρθοδοξίας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἐνθέρμου ἄλλ' οὐχὶ καὶ τοσοῦτον ἡρωϊκῶς τῶν ὀρθοδόξων δογμάτων προασπίζοντας καθὼς ὁ ἀείμνηστος Θεόδωρος.

Πολλάκις ἐζήτησεν ὁ μητροπολίτης ἡμῶν ἀπὸ τῆς κεντρικῆς ἀρχῆς ὀλίγην στρατιώτα πρὸς φύλαξιν τοῦ χωρίου· κατὰ τὴν ὁμῶς τύχην τοῦ Θεοδώρου καὶ τῶν ἀναλαβανόντων ἤδη μείζονα καὶ θαρραλεώτερον τὸν ἀριστον ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἀγῶνα, ὑπ' οὗ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστεύετο μέχρι τῆς 28 λήξης ὅτι ἤθελε τολμηθῆ κακούργημα τοιοῦτον ἐπὶ τῆς συνορεύσεως πολλῶν μουσουλμανικῶν χωρίων. Καὶ ἤδη ἀπόκειται τῇ σεβαστῇ ἀρχῇ ἡμετέρᾳ τὴν ζῶν τῶν ἐπισωζομένων χωρίων ἡ μήτηρ Ἐκκλησία, βεβαιότατα διαμαρτυρησάσα φωνήν, θέλει ὑπερασπίσει τὰ δικαιώματα ἡμῶν, οἷτινες πρὸς τοὺς κακούργους ἐπιναγκάζον

τας ἡμᾶς ἵν' ἀρνηθῶμεν τὴν πίστιν τῶν πατέρων, θὰ ἐπαναλαμβάνωμεν καθ' ἐκάστην καὶ μυριάκις, ἀναμιμνησκόμενοι τοῦ μαρτυρικοῦ τέλους παλαιῶν τε καὶ νέων ἡρώων τῆς πίστεως, προγόνων καὶ πατέρων τὸ παλαίφατον ἐκείνο «ὡς τῆδε κείμεθα τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι».

Ἀθεϊστικαὶ τάσεις βουλγαροδιδασκάλων

Ἐκ τοῦ ἐγκρίτου ρωσικοῦ περιοδικοῦ «Ὀδοιπόρου» (Strannik, ἰουλίου τοῦ 1904), παραλαμβάνομεν τὰς ἐξῆς εἰδήσεις περὶ τῶν ἀθεϊστικῶν τάσεων, αἵτινες ἐξεδηλώθησαν καὶ αὖθις ἐν τοῖς τελευταίοις ἐπαρχιακοῖς συνεδρίοις τῶν δημοδιδασκάλων τῆς βουλγαρικῆς ἡγεμονίας. Λέγομεν καὶ αὖθις, διότι οἱ παρακολουθοῦντες τὴν πνευματικὴν πορείαν τῆς γείτονος ἡγεμονίας θὰ ἐνθυμοῦνται βεβαίως, ὅτι παρόμοια φαινόμενα εἶχον διασκαλισθῆ καὶ πρὸ ἔτους περίπου ὑπὸ τῆς ἐν Φιλιππουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Εἰδήσεις τοῦ Λέμου» πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν καὶ σκάνδαλον τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου. Κατὰ τὸν «Ὀδοιπόρον» ἐν τινι τῶν συνεδρίων τούτων ἐλήφθη ἀπόφασις, ὁρίζουσα οὐδὲν πλέον οὐδὲν ἔλαττον, ἀλλ' ἢ τὸν πλήρη ἀποκλεισμὸν τῆς διδασκαλίας τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἐκ τῶν δημοτικῶν σχολείων, τῶν κατ' ἐξοχίαν τούτων σχολείων τοῦ λαοῦ!

Τὸ πρῶτον, ὡς εἶκος, ἐνεποίησε τὴν χειρίστην ἐντύπωσιν παρὰ τῷ ἀπλουστερῷ βουλγαρικῷ λαῷ, μανθάνοντι τὸ πρῶτον ἀνεπίστως, ὅτι οἱ ἐμπειστευμένοι τὴν ἠθικὴν διάπλασιν τῶν τέκνων αὐτοῦ δὲν ἠσχύνθησαν καὶ ἐπισήμως ὡς βᾶσιν τῆς διδασκαλίας αὐτῶν νὰ θέσωσι τὴν ἀπαγόρευσιν πάσης περὶ Θεοῦ καὶ θείων ἐννοίας. Οἱ δὲ βούλγαροι ἱερεῖς τῆς ἡγεμονίας—κατὰ τὸ αὐτὸ πάντοτε ρωσικὸν φύλλον—ἐκπληκτοὶ πρὸ τῶν τοιούτων πρωτακούστων ἀποράσεων τῶν ὁμοφύλων αὐτοῖς διδασκάλων, ἐντόνως διεμαρτυρήθησαν, ἐν τινι δὲ διμερίσματι τῆς ἡγεμονίας, συνελθόντες ἀπηύθυνον γραπτὴν διαμαρτυρίαν πρὸς τε τὴν βουλγαρικὴν Σύνοδον, καὶ τὸ Ἰπουργεῖον τῆς παιδείας, δι' ἧς ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν λοιπῶν συναδέλφων αὐτῶν, ὧν τὴν ἀρωγὴν ἐπικαλοῦνται, ἐξαιτοῦνται τὴν λήψιν ἀστυροτάτων μέτρων κατὰ τῶν τοιούτων ἀθεϊστικῶν τάσεων, ἀπαιτοῦντες ἰδίως, ὅπως αἱ τὰς ὡς ἀνωτέρω ἀθεϊστικὰς ἀρχὰς διατυπώσαντες ἀποκλεισθῶσι τοῦ λοιποῦ διὰ παντὸς ἀπὸ τοῦ δικαίωματος τοῦ διδάσκειν. Τὸ ρωσικὸν φύλλον διὰ ζωηρῶν χρωμάτων παρίστησι τὸ ἠθικὸν χάος, εἰς ὃ ἔγεται λαός, ὅστις ἔχει ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ τοιοῦτους πνευματικὸς ὁδηγούς.

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝ ΘΡΑΚῃ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀγαθότητα παρήγαγεν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰς νοερὰς οὐσίας, ἔπειτα οὐρανὸν, γῆν, καὶ τὰς μετὰ τούτων φύσεις, λέγω δὴ τὰ στοιχεῖα, δημιουργεῖ μετὰ ταῦτα τὸν ἄνθρωπον, ἀγγελον ἄλλον, τῆς παναπειρου ἑαυτοῦ σοφίας προσκυνητὴν μικτὸν, ἐπόπτῃν τῆς ὀρατῆς κτίσεως, μύστην τῆς νοουμένης, καὶ τὰ ἐξῆς κατὰ τὸν πολὺν τὰ θεῖα Γρηγόριον, παρὰ μὲν τῆς γεώδους ὕλης λαβὼν τὸ σῶμα, παρ' ἑαυτοῦ δὲ πνοὴν ἐνθεὶς ζωῆς, ἦτοι ψυχὴν λογικὴν καὶ ἀθάνατον· παρ' ἑαυτοῦ δὲ **οὐκ ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ δημιουργικῆς δυνάμεώς τε καὶ χάριτος**· οὐκ ἀπὸ τῆς ἀοράτου φύσεως, ἥνπερ προϋπεστήσατο λαβὼν, ἵνα μὴ χώραν λάβῃ τῶν ὀριγενιαστῶν ἢ συκοφαντίᾳ καὶ ματαιολογίᾳ, οὐδ' ἐκ τινος ἐτέρου προϋποστάτος, ἀλλὰ παρ' ἑαυτοῦ, ὡς εἴρηται, ὡς δημιουργός· τοῦ . . . νεόκτιστον καὶ ἀσώματον τὸ νοερὸν τῆς δημιουργίας δεικνύς· καὶ δῆλον, ὅτι περὶ μὲν τοῦ σώματος εἶπεν ἐξ ὕλης, ἥδη προϋποστάσης, τῆς γῆς δηλαδὴ, ληφθῆναι αὐτό· ἐπὶ δὲ τῆς ψυχῆς οὐκ εἶπε τοῦτο. Τοῦτον δὴ τὸν ἄνθρωπον ὁ Θεὸς κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ ποιήσας καὶ καθ' ὁμοίωσιν, κατὰ τε τὸ νοερὸν δηλονότι καὶ ἀντεξούσιον καὶ τὴν δι' ἀρετῆς τελείου, κατὰ τὸ δυνατόν, ὁμοίωσιν, ἔθετο ἐν τῷ παράδεισῳ, ὃν δὴ παράδεισον τῷ οἰκείῳ προστάγματι τὴν γῆν ἀναδοῦναι πεποίηκεν· ἵν' ἐπεὶ διπλοῦς τὴν φύσιν ὁ ἄνθρωπος, κατὰ μὲν σῶμα, τοῖς τοῦ παραδείσου παγκάλτοις καὶ ἀειθαλέσιν ἐντροφῶν εἴη φυτοῖς, κατὰ δὲ ψυχὴν ταῖς περὶ Θεοῦ θεωρίαις ἐνευφρανῆται τε καὶ ἐνχαλλῆται· ὅπερ γὰρ τῷ σῶμα περιειμένῳ ἀνθρώπῳ ὁ ἐπὶ γῆς παράδεισος, τοῦτο τοῖς νοεροῖς Θεός· διὰ τοῦτο ἀμφοτέρων ἀπολαύειν τῷ ἀνθρώπῳ δέδοται πρὸς Θεοῦ· τῆς εὐεργεσίας τῆς περὶ ἐμέ σου παμβασιλεῦ· ὡς συνθέτῳ ἕκ τε νοερᾶς καὶ αἰσθητῆς οὐσίας. "Ὅτι δὲ ὁ παράδεισος ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἥδη ἐκ τῶν θεῶν Γραφῶν ἀποδειξομεν, ἐκεῖνο ἵσως προειπόντες οὐ παρέργως πρὸς τοὺς ἀναισθητῶς καὶ πάντῃ σκικῶς ἐν οὐρανῷ εἶναι λέγοντας τὸν παράδεισον καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς γῆς: ἄνθρωποι, τί οὕτω μωραίνετε τὸν μὲν ἄνθρωπον ὕλικόν εἶναι πάντως ὁμολογεῖτε κατὰ σῶμα, τὸν δὲ παράδεισον, ὅς διὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ μάλιστα διὰ τὸ τοῦτου γεῶδες, τῇ θεῖᾳ προστά-

ζει γέγονε, φωνάζεσθε ἄβυλον; οὕτω γὰρ φατέ ἀνοηταίνοντες, εἴπερ ἐν οὐρανῷ καὶ οὐκ ἐπὶ γῆς τοῦτον εἶναι ὁμολογεῖτε. Ἄλλ' ὅτι ἐπὶ γῆς ἔστιν ὁ παράδεισος καὶ οὐκ ἐν οὐρανῷ ρητέον ἡμῖν ἤδη. Καὶ δὴ παρίτω ἡμῖν πρῶτος ὁ μακάριος καὶ μέγας ἐν προφήταις Μωϋσῆς, ὁ θεόπτης ἐκεῖνος, οὗ τῷ προσώπῳ ἀντοφθαλμῆσαι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἠδύναντο, τῇ θεῖᾳ αἴγλῃ καὶ ἀστραπῇ δεδοξασμένῳ. Παρίτω τοίνυν ἡμῖν καὶ λεγέτω τὰς τοῦ Θεοῦ φωνάς, ὡς μόνον αὐτὸς βροντηδὸν τῇ θεῖᾳ ἠχοῖ ἐκθροθεύσας τοῖς τοῦ νοός ὡς τυγχάνει δεξάμενος, τῶν ἄλλων πάντων κωλυομένων τῷ θεῷ ὄρει προσβῆναι ταῖς ἐκεῖθεν φοβερὸν ἀναρρηγνυμέναις ἀστραπαῖς τε καὶ βρονταῖς καὶ τοῖς ἐτέροις δείμασι· «Καὶ ἐφύτευεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδέμ· κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε». Καὶ οὕτω μὲν ἐπὶ λέξεως ὁ θεῖος φησὶ Μωϋσῆς· οἱ δὲ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας θεῖοι διδάσκαλοι τοῦτον ἐξηγούμενοι τί φασιν ἰδῶμεν· ὃν εὐθύς ὁ χρυσοῦς τὴν γλωτταν Ἰωάννης, πρὸς τὸν παχυλῶς, κατὰ τοὺς νῦν, τοὺς θεῖους ἐκλαμβάνοντα λόγους, ἀποτεινόμενος, φησὶ· «Τί οὖν, εἶπέ μοι, ὦ οὗτος· σκαπάνης ἐδεήθη καὶ γεωργίας ἵνα καλλωπίσῃ τὸν παράδεισον; Μὴ γένοιτο. Πάλιν γὰρ καὶ ἐνταῦθα τὸ **ἐφύτευσεν** οὕτως δεῖ νοεῖν, ὅτι προσέταξεν ἐν τῇ γῇ παράδεισον γενέσθαι ὥστε τὸν παρὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἐνδικαιτᾶσθαι· ὅτι γὰρ διὰ τοῦτον* τὸν παράδεισον παρήγαγεν, ἀκουσον αὐτῆς τῆς Γραφῆς λεγούσης πάλιν: «Καὶ ἐφύτευεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδέμ· κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε». Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐντίθησιν ἐν τοῖς γράμμασι ὁ μακάριος Μωϋσῆς, ἵνα μὴ ἐξῆ τοῖς φλυαροῦσι βουλομένοις ἀπατῶν τῶν ἀφροστέρων τὰς ἀκοάς καὶ λέγειν μὴ εἶναι ἐν τῇ γῇ τὸν παράδεισον, ἀλλ' ἐν οὐρανῷ καὶ μυθολογίας τινὰς ὄνειροπολεῖν· εἰ γὰρ, καὶ τσαύτης χρησομένης ἀκριβεῖς τῆς θεῖας Γραφῆς, οὐ παρητήσαντό τινες τῶν ἐπὶ εὐγλωττίᾳ μεγαλοφρονούντων καὶ τῇ σοφίᾳ τῇ ἔξωθεν, ἀπ' ἐναντίας τοῖς γεγραμμένοις φθέγγασθαι καὶ εἰπεῖν μὴ ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι τὸν παράδεισον, καὶ πολλὰ ἕτερα τῶν εἰρημένων παρεγγυῶντες μὴ ὡς γέγραπται φρονεῖν, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἔρχεσθαι, καὶ τὰ ἐπὶ γῆς εἰρημένῃ περὶ τῶν ἐν οὐρανοῖς νομίζεῖν εἰρησθαι, εἰ μὴ τῇ ταπεινότητι τούτων τῶν λόγων καὶ τῇ συγκαταβάσει ὁ μακάριος Μωϋσῆς ἐχρήσατο, τοῦ ἀγίου Πνεύματος τὴν γλωτταν αὐτοῦ κινούντος, ποῦ οὐκ ἂν ἐξεκυλισθησαν! καίτοι γε τῆς ἀγίας Γραφῆς, ἐπειδὴν βούληται τι τοιοῦτον ἡμᾶς διδάσκειν, ἑαυτὴν ἐρμηνευού-

* συνέχεια ἀπὸ σελίδος 371 - 376.

* δηλ. τὸν ἄνθρωπον.

σης καὶ οὐκ ἀφείσεως πλανᾶσθαι τὸν ἀκροατὴν. Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ πολλοὶ, οὐ διὰ τὸ κερπώσασθαι τι κέρδος ἐκ τῶν θείων Γραφῶν, ἀλλὰ τέρψεως ἕνεκα τὰς ἀκοάς ὑπέχουσι τοῖς τὰ παριστάμενα λέγουσι, διὰ τοῦτο οὐ τοῖς ὠφελούσιν, ἀλλὰ τοῖς τέρπειν μᾶλλον δυναμένοις σπουδάζουσι προσέχειν· διὸ παρακλῶ πᾶσι τοῖς τριούτοις τὰς ἀκοάς ἀποτειχίσαντες τῷ κανόνι τῆς ἀγίας Γραφῆς κατακολουθήσωμεν· καὶ ὅταν ἀκούσης, ἀγαπητέ, ὅτι, ἐφύτευσε παράδεισον ὁ Θεὸς ἐν Ἐδέμ, κατὰ ἀνατολὰς, τὸ μὲν ἐφύτευσε θεοπρεπῶς ἐπὶ Θεοῦ νόει, ὅτι προσέταξε· τὸ δὲ ἐξῆς πίστευε ὅτι καὶ παράδεισος γέγονε, καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, ἔνθα ἡ Γραφή νῦν ἐπεσημῆνκτο· τὸ γὰρ μὴ πιστεύειν τοῖς ἐν τῇ Γραφῇ τῇ θείᾳ κειμένοις, ἀλλ' ἕτερα ἐπεισάγειν ἐξ οἰκειᾶς δικαιοῦσας, πολὺν ἠγοῦμαι κίνδυνον φέρειν τοῖς τοῦτο ποιεῖν τολμῶσι». Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Θεὸς φησὶ Χρυσόστομος περὶ τοῦ παραδείσου, τὰς περὶ τούτου λέξεις τοῦ μακκρίου ἐξηγούμενος Μωϋσέως, ἅπερ ἱκανὴ ἐστὶν ἐπιτομῆσαι πᾶσαν διάνοικν καὶ γλωτταν φλυαροῦσαν τὸν παράδεισον οὐκ ἐπὶ τῆς γῆς ἀλλ' ἐν οὐρανῷ εἶναι, οὐ μόνον κατὰ τὴν τῶν νῦν, οἵτινες, ὡς εἴρηται μῆτε ἑλλήνων παιδείας, μῆτε τῶν τῆς Ἐκκλησίας θείων καὶ ὑψηλῶν δογμάτων ἐν μετουσίᾳ ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τῶν ἐν τῇ ἔξῳ σοφίᾳ μέγα κλέος ἀρχαίων. Ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ μέγας τῷ ὄντι Βασιλείος, ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν αὐτοῦ λόγῳ, τῷ μακκρίῳ ἐπόμενος Μωϋσεὶ ὅτι ἐστὶ τε παράδεισος καὶ ἐπὶ γῆς, κατὰ ἀνατολὰς, ἐν ᾧ ὁ Θεὸς ἐνέθηκε τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐπλασεν, ὅς, μὴ φυλάξας τὴν ἐντολήν, τοῦ τοιοῦτου ἐκπέπτωκε χώρου, φησὶν· «Ὅτι διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐν σαρκί, ἐπειδὴ ἔδει τὴν κατακραθεῖσθαι σάρκα τχύτην ἀγκισθῆναι, τὴν ἀσθενήσασθαι ἐνδυναμωθῆναι, τὴν ἀλλοτριωθεῖσθαι Θεοῦ τχύτην οἰκειωθῆναι, τὴν ἐκπεσοῦσαι τοῦ παραδείσου τχύτην εἰς οὐρανὸν ἀνελθῆναι». Καὶ ταῦτα μὲν ὁ μέγας Βασιλείος. Ὁ δὲ πολὺς τὰ θεία Γρηγόριος, ὁ τῆς θεολογίας ἐπώνυμος, θεωρητικώτερον τὸν περὶ τοῦ παραδείσου καὶ τοῦ φυτοῦ, ἐν ᾧ ὁ Ἀδὰμ παρὰβάτης γέγονε, διεξερχόμενος λόγον, φησὶν· «Ὁ Θεὸς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐπλασεν, ἔθετο μὲν ἐν παραδείσῳ, ὅς τις ποτε ἦν ὁ παράδεισος οὗτος»· τὸ δὲ ὅς τις ποτε φησὶν ἀντὶ τοῦ αἰσθητὸς τε καὶ νοητὸς, καθάπερ καὶ ὁ ἄνθρωπος διπλοῦς, ὡς καὶ ἡμῖν ἐν προοιμίῳ εἴρηται· ὁ μὲν αἰσθητὸς διὰ τὸ σῶμα, ὁ δὲ νοητὸς διὰ τὴν ψυχὴν· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἐξηγητὴς τοῦ μεγάλου τούτου πατρὸς εἰς τοῦτ' ἰσχυρῶς φησὶν· «Ὅποιος καὶ ἦν ὁ παράδεισος, καὶν τε αἰσθητὸς, καὶν τε νοητὸς, οἷον ὁπότερον ἐκλάδης· καὶ τοῦτο πρὸς τοὺς ἀμφιβάλλοντας οὕτω λέγει, πανταχόθεν αὐτοὺς περιστοιχίζόμενος·

ἵνα, τὸ περὶ τούτου ἐξακριβοῦν τέως ἕσας, τὸν περὶ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηριώδους οικονομίας λόγον κατασκευάσῃ, περὶ οὗ ἦν αὐτῷ ὁ σκοπὸς ἐξ ἀρχῆς. Ἄλλ' ἐπαναγάγωμεν τὸν λόγον. Ὡσπερ τοίνυν διὰ τῆς βρώσεως, ἣτις σωματικὴ ἐστὶν ἐνέργεια, τοῦ παραδείσου ἐξέπεσε τοῦ αἰσθητοῦ· ὁ Ἀδὰμ, οὕτω καὶ διὰ τῆς κατὰ νοῦν αὐτῷ συγκρατήσεως εἰς τὸν ἐνκντίον τοῦ νοητοῦ ἐκπέπτωκε παραδείσου, τῆς τοῦ Θεοῦ δηλονότι ἐλλάμψεως τε καὶ χάριτος. Πάντως δὲ οὐκ ἀμφιβάλλεται ὁ παράδεισος, ἀλλ' ἐστὶ, καὶ αἰσθητὸς, ὡς ἡ ἀγία φάσκει Γραφή καὶ ὁ τῶν ἀγίων ἀνακηρύττει χορὸς καὶ μάλιστα πάντων ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος γραφῶν ἐκυτὸν ἀρπαγέντα εἰς τὸν παράδεισον, καὶ νοητὸς καθ' ὃν εἰρήκαμεν τρόπον. Καὶ τὸ φυτὸν δὲ ἐκεῖνο διχῶς νοεῖν ἡμῖν δίδωσιν ἡ θεία Γραφή· οὐ γὰρ μόνον φυτὸν ἦν, αἰσθητῶς οὕτως, ὡς ὁ μακκρίος φάσκει Μωϋσῆς, ἀρμόζον πρὸς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὰς τούτου αἰσθήσεις, ἀλλὰ καὶ θεωρίαν τοῦ πρώτου φωτός, ὡς ὁ πολὺς ἐν θεολογίᾳ φησὶ Γρηγόριος (ἀρμόζον πρὸς τὸ τῆς ψυχῆς ἄντρον καὶ τὰς αἰσθήσεις αὐτῆς*). Θεωρίαν γὰρ, φησὶν, ἦν τὸ φυτὸν, ὡς ἡ ἐμὴ θεωρία· ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν ὡς ἔγωγε θεωρῶ καὶ καταλαμβάνω, θεωρία ἦν τὸ φυτὸν ἐκεῖνο περὶ Θεοῦ καὶ γινώσκεις τίς ἦς τινος γνώσεως καὶ θεωρίας οὐκ ἀσφαλὲς ἦν ἐπιβιβάζειν τοῖς ἀνμὴν ἀτελέσι καὶ τὴν ἔρρειν καὶ ἐπιθυμίαν λιγνοτέροις, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνοις τοῖς τὴν ἀρετὴν τελείους καὶ ἡδὴ ἱκανοῖς ταῖς περὶ Θεοῦ ἐντροπῶν θεωρίαις. Ἐπι δὲ καὶ ὁ μέγας ἐκ Δαμασκίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς φωστήρ, ὁ χρησιώτατος φησὶ Ἰωάννης, ἐν τῷ κατὰ τῶν περὶ πίστεως καὶ δογμάτων θείων αὐτοῦ κεφαλαίων, τὸν περὶ τοῦ παραδείσου διεξερχόμενος λόγον, φησὶν· «Ἐπειδὴ ἔμελλεν ὁ Θεὸς ἐξ ὀρατῆς καὶ ἀοράτου κτίσεως πλαστουργεῖν τὸν ἄνθρωπον κατ' οἰκείαν εἰκόνα τε καὶ ὁμοίωσιν, ὡς τινα βασιλέα καὶ ἀρχοντα πάσης τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ, προκχθίστησιν αὐτῷ οἷόν τι βασιλεῖον, ἐν ᾧ δικαιοῦμενος μακκρίων καὶ πνευλοβίαν ἔξει ζωὴν, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ Θεὸς παράδεισος, Θεοῦ χερσὶν ἐν Ἐδέμ πεφυτευμένος, εὐρροσύνης καὶ θυμηδίας ἀπάσης ταμεῖον. Ἐδέμ γὰρ τρυφὴ ἐρμηνεύεται· ἐν τῇ Ἀνατολῇ μὲν πάσης τῆς γῆς ὑψηλότερος κείμενος, εὐκρατής δὲ καὶ ἀέρι λεπτοτάτῳ καὶ καθαροτάτῳ περιλαμπόμενος, φυτοῖς ἀειθαλέσι κυμῶν, εὐωδίας πλήρης, φῶτος ἔμπλεως, ὄρας ἀπάσης αἰσθητῆς καὶ κάλλους ὑπερβείων ἐπίνοικν, θεῖον ὄντως χωρίον καὶ ἄξιον τοῦ κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐνδικίτημα, ἐν ᾧ οὐδὲν τῶν ἀλόγων ἠυλίζετο, μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος, τῶν θείων χειρῶν τὸ

* τὰ ἐν (πορευθέντι) ῥάφονται ἐν περισελίῳ τῇ αὐτῇ, χιρί.

πλαστούργημα· ἐν μέσῳ τούτου ξύλον ζωῆς ὁ Θεὸς ἐφύτευσε· νοητέον θεοπρεπῶς τὸ **ἐφύτευσε** καὶ τὸ **ξύλον τῆς γνώσεως**· τὸ μὲν ξύλον τῆς γνώσεως ἀπόπειράν τινα καὶ δοκιμὴν καὶ γυμνάσιον τῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑπακοῆς καὶ παρκοῆς, διὸ καὶ ξύλον τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν κέκληται, ἢ ὅτι δύναμιν ἐδίδου γνωστικὴν τῆς οἰκείας τοῖς μεταλαμβάνουσι φύσεως, ὅπερ καλὸν μὲν τοῖς τελείοις, κακὸν δὲ τοῖς ἀτελεστέροις ἐστὶ καὶ τὴν ἔφρσιν λιχιοτέροις, ὡσπερ στερεὰ τροφή τοῖς ἔτι δεομένοις γάλακτος· οὐκ ἐβούλετο γὰρ ὁ κτίσας ἡμᾶς Θεὸς μεριμνᾶν καὶ περὶ πολλὰ τυρβάζεσθαι, οὐδὲ φροντιστὰς καὶ προνοητὰς τῆς ἰδίης ζωῆς γενέσθαι, ὅπερ δὴ καὶ πέπονθεν ὁ Ἀδὰμ· γευσάμενος γὰρ ἔγνω ὅτι γυμνὸς ἦν· καὶ περίζωμα ἐκτυφῶ περιεποιεῖτο· φύλλα γὰρ συκῆς λαβὼν περιεζώσατο· πρὸ δὲ τῆς γεύσεως γυμνοὶ ἦσαν ἀμφότεροι, ὁ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐά, καὶ οὐκ ἠσχύνοντο· τοιοῦτους δὲ ἀπαθείς ἐβούλετο εἶναι ἡμᾶς ὁ Θεός· ἀπαθείας γὰρ ἄκρας τοῦτο ἐστίν». Ταῦτα καὶ ὁ μέγας διεξέειπε περὶ τοῦ παραδείσου Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὅτι τὸ αἰσθητὸς καὶ ἐπὶ γῆς, κατὰ τὴν θείαν Γραφήν, ἢ οὐδαμῶς ἐστὶν ἄξιον ἀμφισβητεῖν καὶ τοὺς ὀπωσοῦν εὐσεβεῖν αἰρουμένους, ἀλλ' ὑπέκειν ὅλη ψυχῇ, ὡς συνεξοφανθείση δόγμασι τῆς ὄντως ἀληθείας· μέγα γὰρ, ὄντως, μέγα, καὶ παρὰ Θεοῦ ὑπερφυῆς τις εὐεργεσία τοῦ τῆς θείας ἐρικέσθαι βυθοῦ Γραφῆς καὶ τὸν ἐγκείμενον αὐτῇ ἐγκαρπώσασθαι πλοῦτον· διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος ἐν προφήταις Δαυὶδ, ἐκ Θεοῦ τὴν τοιαύτην αἰτῶν βοήθειαν, φησὶν «Ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμοὺς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου. Πάροικος ἐγὼ εἰμὶ ἐν τῇ γῆ, μὴ ἀποκρύψης ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου». "Ὅσοι δὲ παρὰ Θεοῦ ἐν ταπεινώσει καρδίας τοῦτ' οὐκ ἐζητήσαν, ἀλλ' ἀλαζονεῖα τινὶ καὶ οἰήσῃ φρενὸς ἐν διαλέξεσι καὶ ἀντισφενδονισμοῖς λόγων ἠθέλησαν ἢ μαθεῖν, ἢ μᾶλλον ὡς εἰδότες, τοῦτο γὰρ ἴδιον ἀλαζονείας, ἀντικροῦσαι τῇ θείᾳ Γραφῇ καὶ αὐτὴν ὡς ἀσυλλόγιστον δῆθεν ἀποδειξαι, καὶ ταῦτα μὴδ' ἐν πείρᾳ ὅλως συλλογισμῶν οἱ τοιοῦτοι (τυγχάνουσι)* γεγονότες, ἀλλὰ τὸ ἀνκλύσαι συλλογισμὸν αὐτοῖς ἐξ ἀμαθείας παράλυσις ὡς εἰπεῖν· οὗτοι πάντες ἐξωσθέντες, σὺν τῷ τοῦ ψεύδους πατρὶ τῷ διαβόλῳ, ὑπόδηκοι· γέγονασι τῷ αἰωνίῳ πυρὶ. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν εὐ εἰδότεων τὰ τοιαῦτα τεχνιέντως θ' ἔμα καὶ θεοσόφως τὰ τοιαῦτα κωμωδοῦνται καὶ διαπκίζονται τῆς ἀτεχνίας τε καὶ παρφορῶσύνης καὶ ἀσεβείας· καθ' ἕνα καὶ ὁ παρὰ φρῶν ἐκεῖνος

* τῇ αὐτῇ χειρὶ εἰς τὸ περιεβλῆδον ἐστὶ γεγραμμένον τὸ ἐν (παρενθέσει), παρελκὼν ἄλλως.

Κέλσος, ὃς [εἰς] τοσοῦτον ἀσεβείας ἐξώλισθεν, ὡς καὶ ἐκυτόν, σὺν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, τὴν ἀρχὴν ἐκ σήψεως τινος γήινης φήθη ἀναφυῆναι, καὶ τὸ πᾶν ὀπότερ(;) ἔτυχε φέρεσθαι, καὶ εἰς τὸ μὴδὲν τὸν ἀνθρώπον ὡς τὰ ἄλλα διακρυβεῖσθαι ζῶα, καὶ μὴδεμίαν πρώτην οὐσίαν ἄπειρον καὶ αἰδίον εἶναι δημιουργικὴν ἐν ἀγαθότητι τοῦδε τοῦ παντός καὶ προνοητικὴν καὶ συνεκτικὴν, ἀλλ' οὕτω, μάτην δὲ ἴσως καὶ ἐκυτόν ὑποστῆναι. Τοσοῦτων καὶ τοιοῦτων κακῶν ἀλαζονεῖα παρὰ τίς. Τοιγαροῦν, μὴδεὶς ἀλαζῶν ἔστω, καὶ ταῦτα, ἐν δόγμασι τοιοῦτοις· μὴδεὶς ἀγνώμων· μὴδεὶς ἄφρων· μὴδεὶς σκαῖος· μὴδεὶς ἀχάριστος κτίσμα καὶ πονηρὸν πλάσμα· μὴδεὶς ὑμῶν, ἀδελφοί, τοιοῦτος ἔστω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ δικαίου καὶ φεβεροῦ κριτοῦ, οὐ τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας φεβερόν καὶ παγγχάλεπον· ἀλλ' εἴητε ἅπαντες πεφωτισμένοι τῇ γνώσει τῆς ἀληθείας. Εἰ μὲν σοφὸς τυχὸν εἴη τις καὶ τὸ βάθος τῆς Γραφῆς ἀνερευνᾶν ἱκανός, θαυμάζετω τὴν τοῦ Θεοῦ ἀνεξερευνητὸν σοφίαν καὶ μεγαλειότητά, ὅρων τοσοῦτον οὐράνιον κῦτος ἐφ' ἡμᾶς ἠμισφαιρούμενον, ὅσον ὑπὸ γαίαν κάτω, τὴν γῆν δ' ἐν μέσῳ, κέντρον ὡσπερ ἐν κύκλῳ, ἐμπεπηγυῖαν, τῇ τοσαύτης σοφίας δινήσει, καὶ μεμορφωμένην παντοίοις ἔνθεσι, πάντεσιν δὲ αὐτῆς τὴν τοῦ ὕδατος περιεχυμένην ἄβυσσον, τὴν ἐναντίαν φύσιν, τὴν ἐναντίαν φιλικῶς πῶς συνέχουσιν καὶ συντηροῦσιν καὶ μὴ διασπῶσιν· ἢ γὰρ τοῦ ὕδατος φύσις τῇ τοῦ ξηροῦ πάντως ἐναντίαν καθέστηκε καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν ἀναλυτικὴ, ὡσπερ καὶ τῇ τοῦ θερμοῦ ἢ τοῦ ψυχροῦ φύσις. Τοιαύτην γοῦν τῶν ἐναντίων ἐκ διαμέτρου φύσεων ὅρων ἀλληλουχίαν καὶ θαυμαστήν τινα φιλίαν μεγαλυνάτω τὸν Κύριον, τὸν δημιουργὸν αὐτῶν καὶ κτίστην, τὴν τοῦ μεγάλου φωστῆρος καὶ οὐρανοδρόμου ἀποστόλου Παύλου φωνὴν ἀνακηρύξας στεντόρειον «Ὁ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ! ὡς ἀνεξερευνητὰ τὰ κρίματά αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ»· καὶ πάλιν, τῶν θείων δογμάτων τὸ ὑπερφυῆς ὕψος καὶ τὴν ἐκλάμπουσιν αὐτῶν κατ' ἀνοῶν ἀλήθειαν, πιστευέτω καὶ δοξάζετω τὸν Κύριον, καὶ τοῖς ἄλλοις διδάσκαλος ἔστω· καὶ μὴ θέλων ἐκυτόν βαθυγνώμων τυχὸν δεικνύειν, ἐριστικῶς τὴν ἐναντίαν ἀντεπαγέτω περὶ τε ἄλλων καὶ περὶ παρὰ φρῶν κακῶς διανοούμενος· καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ οἱ τῆς ἔξω σοφίας καθηγεμόνες, ὡσπερ ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλκόμενοι, Ἠλύσιον πεδίον τοῖς καθ' ἑαυτοὺς αὐτῶν, εἰς ἀνάπυσιν παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ μακάρων γῆν ἐδογματίσιν, τοῦ κατ' ἡμᾶς παρὰ φρῶν ἐν φαντασίᾳ γενόμενοι ἢ καὶ ἐκ τῶν μακαρίων ἴσως βίβλων τοῦτο λαβόντες· ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐκπτώσιν διὰ τὴν παρὰ φρῶν αἰνιττόμενοι, Προμηθεῖα τινὰ πλάττουσιν ἐκ

τοῦ δένδρου κεκλοφότα τὸ πῦρ, τῆς τοῦ Διὸς ἀνευβουλῆς, καὶ τῶ τῶν ἀνθρώπων δωρησάμενον γένει τοῦτο· οὐ ἢ κλοπὴ εἰς κακὸν τοῖς μετέπειτα βροτοῖς ἀπέβη· καὶ ἄλλ' ἄττα πρὸς τοῦτοις διεξερχόμενοι δι' ἐτέρων ὀνομάτων καὶ λέξεων ὀνειρώττουσι. Περὶ δ' ἂν εἴη τὸ τὴν ταῦτα ἀναπλάττουσαν λέξιν εἰς μέσον ἐνεργεῖν, καίπερ, τῇ ἡμῶν μνήμῃ ἔτι ἢ αὐτῶν τερθρεῖς ἐναπόκειται. Ἀρκεῖ δὲ τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐκ διαμέτρου ἡμῖν ἀντικείμενοι, τῇ ἀληθείᾳ πως βιαζόμενοι, τὰ τῶ μακκρίῳ ἐκπεφασμένῳ Μωϋσεὶ ἠνίξαντο. Εἰ οὖν σοφὸς τις εἴη, ὑπ' αὐτῶν τῶν ὀρθῶν τῆς Ἐκκλησίας διγμάτων ἀγόμενος ἔστω τὸν νοῦν εἰδ' ἄσοφός τις καὶ μαθήσεως ἔτι δεόμενος, ζητεῖτω πρὸς τῶν εἰδόντων μαθεῖν «Ἐπερώτησον» γὰρ, φησὶν ἐν τῷ Δευτερονομίῳ Μωϋσῆς, «τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι, τοὺς παρθεύουσι σου καὶ ἐροῦσί σοι»· καὶ μὴ οὕτως ἀλκίζοντως καὶ ἀπειθεύτως γλωτταν κινήτω ἀναπλάτειν συζητήσεις, αἵτινες πῦρ ἄσβεστον τῇ ἐκτου μὲν ἐπισωρεύουσι κεραλή, πρὸς δὲ καὶ γέλωτα κατ' αὐτοῦ πρὸς τῶν εἰδόντων, τοῖς δ' ἄλλοις σκάνδαλον ψυχικὸν προξενούσι. Διὰ τοῦτο· μηδεὶς ἔστω Ἰουδαῖος· μηδεὶς διὰβόλος· μηδεὶς σκότος· μηδεὶς, ὡς περ πρὸς βεβλάμμενος τὸν νοῦν, οἰκοθεν σοφίζεσθαι· βουληθείη περιστά, ἕντα τοῖς πολλοῖς καὶ συρφετώδεσι δόξῃ φρόνιμος καὶ συλλελογισμένος· ὁ γὰρ τοιοῦτος τάχα πρὸς τοῖς ὁμοίοις αὐτῷ δόξειεν ἄν τι λέγειν, πρὸς δὲ τοῖς νουναχέσι καὶ ἐλλογίμοις καὶ εὐσεβέσιν οὐδέν, ὡς κατὰ τὸν τῆς μυθευομένης Ἰοῦς τῆς τοῦ Ἰνάχου θυγατρὸς νόστων σράκελλον, καὶ ἀνδράποδον ὡς περ ἀγόμενον ἀναπλάσσει διανοίας κακοδαίμονος. Ἀλλὰ μηδεὶς τοιοῦτός γε εἴη ἐν ὑμῖν, ἐν ταπεινώσει δὲ καρδίας, τῇ τε θείᾳ Γραφῇ καὶ τοῖς τῶν ἀγίων ἡμῶν θεολόγων ἐπόμενοι εἴημεν ἔχουσιν: Ἰναδὶ αὐτῶν καὶ τῶν μελλόντων ἐπιτύχωμεν ἀγαθῶν, ἐλέει καὶ χάριτι τοῦ πανοικτίρμονος Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν*· (ἔπεται συνέχεια).

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

Καίτοι δὲ ὁ Φώτιος ἐκφράζεται αὐστηρότερον τοῦ δέοντος κατὰ τῶν μνημονευθέντων θεσμῶν

* πολλαχοῦ φέρει τὸ γράμμα λέξεις ἐσθεσμέναις· ὥστε φαίνεται ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ γράμματος.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 369 — 370.

τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλων τινῶν ἐθίμων αὐτῆς, ἢ αὐστηρότης ὅμως αὐτῆ ἐπεβάλλετο ἤδη ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων, διότι καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ πάπα δὲν ἐσεβάσθησαν τοὺς θεσμοὺς τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ποῦ λοιπὸν ἔγκειται τὸ ἀξιόμειπτον ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου; Δυνάμεθα ἄρα γε νὰ κατακρίνωμεν τὸν ἱερὸν ἄνδρα, διότι ἀμυνόμενος οὗτος καὶ ἐν πεποιθήσει εἶπεν ὅτι ἡ τάξις καὶ αἱ τελεταὶ τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τυγχάνουσι σεβαστότεροι τῶν ρωμαϊκῶν, ἅτε σύμφωνοι πρὸς τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπικεκυρωμένοι ὑπὸ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, αἱ δὲ τῆς Ρώμης τουναντίον μᾶλλον ἀξιοκατάκριτοι καὶ ἀπορρίψιμοι ὡς λείψανα κακοδόξων αἱρέσεων (ἐπιστολὴ 4); Βεβαίως ὄχι. Ἐπειτα δὲ κηρύττων ὁ πάπας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανόνων τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας παράνομον τὴν ἐκλογὴν τοῦ Φωτίου καὶ πλάνην παριστάς τὴν εἰς Βουλγαρίαν εἰσαχθεῖσαν τάξιν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δὲν ὠμολόγει ἄρα γε διὰ τούτου ὅτι ἀποκρούει τὴν ὑπὸ τοῦ Φωτίου διατυπωθεῖσαν ἀρχήν; διατί λοιπὸν ὁ Ἰάγηρος θέλει τὸν Φώτιον νὰ ἀκολουθῇ ἀρχὴν περιυβριζομένην ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου πρὸς ἐξουτελισμὸν αὐτοῦ τε προσωπικῶς καὶ τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ Ἐκκλησίας; Περὶ δὲ τῆς προσθήκης εἰς τὸ σύμβολον τῆς πίστεως καὶ ἐκ τοῦ Τίτου, ὁ Ἰάγηρος διατείνεται ὅτι αὐτῆ πρὸ πολλοῦ ἐγνώσκετο ὑπὸ τοῦ Φωτίου, ἀλλ' οὐδεμία διαμαρτυρία ἠγέρθη κατ' αὐτῆς. Ἐντεῦθεν συμπεραίνει ὅτι ἡ καταδίκη τοῦ πάπα ὑπὸ τοῦ Φωτίου προήρχετο μᾶλλον ἐκ πίθους ἢ ἐκ πεποιθήσεως ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας δὲν ἦτον ὀρθή. Εἰ καὶ ἡ ἀξίωσις αὐτῆ τοῦ ἀββᾶ Ἰαγήρου ὅτι ἠπροσθήκη καὶ ἐκ τοῦ Τίτου ἦτο γνωστὴ τῷ Φωτίῳ δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν μαρτυρίαν τοῦ τελευταίου ὁμολογοῦντος ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἀκυληίας ἐπιστολῇ (σελ. 184) ὅτι προσφάτως ἔμαθε τὰ κατὰ τὴν προσθήκην, ἀλλ' ἂς ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμὴν ὅτι ὁ Ἰάγηρος ἔχει δίκαιον, καὶ κατὰ τὰς προηγουμένας ὑπ' αὐτοῦ μαρτυρίας ὁ Φώτιος ὄντως ἐγίνωσκε πολὺ προγενέστερον τὴν ὑπαρξίν τῆς διδασκαλίας ταύτης ἐν τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, πάλιν δὲν δυνάμεθα νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον αὐτὸς θέλει, νὰ παραστήσωμεν δηλονότι τὸν ἱερὸν Φώτιον πρὸς ἑαυτὸν ἀντιφάσκοντα. Διότι ἐσιώπα μὲν οὐ-

τος προηγουμένως, ὡς διατείνεται ὁ Ἰάγηρος, ἀλλ' ἐσιώπα ἐφ' ὅσον ἡ ψευδοδιδασκαλία περιωρίζετο μόνον ἐν τῇ Δύσει. Ἄμα ὁμως ἡ πλάνη ὑπερπηδήσασα τὰ ὅρια τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας ἤρξατο διαδιδόμενη ὑπὸ τῶν προδρόμων τῆς ἀποστασίας ἐν τῷ νεοφωτίστῳ βουλγαρικῷ λαῷ, καὶ ἀντιτιθεμένη πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας παρίστατο ὡς ἡ μόνη ὀρθὴ καὶ ἡ ἀληθὴς, ὁ ἱερὸς Φώτιος δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ μὲνη ἀδρανῆς, ἀν δὲν ἤθελεν οὕτω πολιτευόμενος νὰ χαρακτηρισθῇ παραβάτης τῶν ποιμαντικῶν αὐτοῦ καθηκόντων. Ἄν δὲ ἀνελλιπῶς ἐκπληρώσας τὸ καθῆκον τοῦτο συνετέλεσεν εἰς τὸν χωρισμὸν τῶν Ἐκκλησιῶν, διὰ τοῦτο οὐχὶ τὸν Φώτιον δέον νὰ αἰτιώμεθα, ἀλλὰ τὸν τὰ ἀπαράβατα παραβιάζοντα πάπαν. Ὁ ἱερὸς ἀνὴρ ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει οὐδὲν πλέον τῶν καθηκόντων ἔπραξεν, ἐπισημάνας τὸν ἀπὸ τῆς Δύσεως κίνδυνον. Ἄν δὲ ἡ προσβληθεῖσα Ἀνατολὴ ἀντελήφθη κατὰ βάθος αὐτὸν καὶ κατεξαναστᾶσα κατεδίκασεν ὁμοφώνως τὰς παπικὰς πλάνας καὶ ἀτασθαλίας, τὸ διάβημα τοῦ ἱεροῦ ἀνδρὸς ἀποδεικνύει τοῦτο μόνον, ὅτι αὐτὸς ἐπαξίως ἀντεπροσώπευε τὸ ποίμνιον καὶ ἐνήργησε συμφώνως πρὸς τὰς εὐαγγελικὰς καὶ πολιτικὰς αὐτοῦ ἀρχὰς καὶ αἰσθήματα. Ἄν λοιπὸν ὁ ἱερὸς Φώτιος κέκτηται ὄντως σημασίαν τινὰ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος τῶν Ἐκκλησιῶν ἢ σημασία αὐτοῦ ἔγκειται οὐχὶ ἐν τῇ πράξει αὐτῇ τοῦ χωρισμοῦ, ὅστις θάπτον ἢ βράδιον θὰ ἐπήρχετο διὰ τὸ δεσποτικὸν τῶν τάσεων τῆς παπωσύνης, ἀλλ' ἐν τῇ ἐξόχῳ διορατικότητι, ἧς ἔνεκα διείδεν ἀμέσως τὰ ἀντιχριστιανικὰ τοῦ παπισμοῦ σχέδια, διέκρινε τὰ τρωιτὰ αὐτοῦ σημεῖα, καὶ διαπτύξας ταῦτα μετὰ θαυμασίας δυνάμεως, εὐτολμίας καὶ δραστηριότητος πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν πατριαρχῶν τῆς ἐπιβουλευομένης Ἀνατολῆς, ἀπέκοψε τὰς ρίζας αὐτοῦ, κρίνας, κατακρίνας καὶ ἀναθεματίσας ὡς βίαιον καὶ κακόδοξον τὸ ἀλάθητον τοῦ ἀγίου Πνεύματος ὄργανον καὶ τὸν κριτὴν τῆς οἰκουμένης πάπαν. Ἄν ἄλλος τις εὕρισκετο ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐστερημένος τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν προσόιτων τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, ἴσως δὲν θὰ ἐπολιτεύετο ὡς ἐπολιτεύθη, οὐδὲ θὰ κατάρθου ὅτι κατάρθωσεν οὗτος. Ἀλλὰ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιστάσει τὸ σχίσμα θὰ ἀνεβάλλετο ἴσως, ἀλ-

λὰ δὲν θὰ προελαμβάνετο. Διότι ὁ χωρισμὸς τῶν Ἐκκλησιῶν εἶχε μὲν ἀφορμὴν τὴν προσωπικὴν τοῦ Νικολάου καὶ Φωτίου ἐριδα, ἀλλὰ ἡ πραγματικὴ αἰτία ἐνέκειτο ἐν τῇ ἀντιθέσει τῶν ἀρχῶν, ἐφ' ὧν ἠδράζετο καὶ ἐξ ὧν ἀνεπτύχθη ὁ χριστιανισμὸς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, αἵτινες ὡς καὶ προηγουμένως εἶπομεν, καθίστων ἀναπόφευκτον τὴν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν σύγκρουσιν. Ἀρχὴ τοῦ παπισμοῦ, ὡς γνωστὸν, ἦτο ἡ ἀπόλυτος αὐθαιρεσία τοῦ ρωμαίου ποντίφηκος ἐν τε τῇ διοικήσει καὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἱερὸς λοιπὸν Φώτιος προσβαλὼν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πάπα Νικολάου τὴν μνημονευθεῖσαν ἀρχὴν τὴν ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ ὑπὸ τῶν περιστάσεων κατὰ τὸν μεσαιῶνα εὐνοηθεῖσαν, ἐτέλει ἔργον ὑψίστης σημασίας ἐν τῷ χριστιανικῷ κόσμῳ, διότι ἀναμφιβόλως ὁ προορισμὸς ταύτης ἐν τοῖς προσήκουσιν ὁρίοις ἐξυπηρέτει εἰς ἄκρον τὰς ἀληθεῖς τοῦ χριστιανισμοῦ ἀρχὰς καὶ τὰ πραγματικὰ αὐτοῦ συμφέροντα.

Ἀλλὰ καὶ ἡ δυτικὴ Εὐρώπη ἤρξατο κατὰ τοὺς χρόνους τούτους κατανοοῦσα τὸ ἀντιχριστιανικὸν τοῦ παπισμοῦ πνεῦμα καὶ ἀντιπολιτευομένη αὐτόν. Τρανὸν τούτου μαρτύριον τυγχάνουσιν αἱ ἐπιστολαὶ, ἃς ἀπέστειλαν ἐπίσκοποι τινες τῆς Δύσεως εἰς τὴν σύνοδον τοῦ 867, δι' ὧν ἠλέγχοντο καταχρήσεις τινὲς τοῦ πάπα Νικολάου. Μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Δύσει ἀντιπολιτευομένων τοῦ πάπα ἦτο καὶ ὁ Λουδοβίκος ὁ Β' αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας. Εἰς τὸν ἡγεμόνα λοιπὸν τοῦτον ἀνετίθετο ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ καὶ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἡ ἐκτέλεσις τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως τῆς συνόδου· καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐστάλησαν εἰς Ρώμην δύο ἐπίσκοποι συνεπαγόμενοι καὶ δῶρα λαμπρὰ καὶ ἐπιστολὰς κολακευτικὰς πρὸς αὐτόν. Ἴσως δὲ τότε ὁ πάπας θὰ ἐξεδιώκετο τῆς ἑδρας ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου· ὁ παπισμὸς θὰ περιωρίζετο ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν διαγραφομένων ὑπὸ τοῦ ἀληθοῦς χριστιανικοῦ πνεύματος· ἡ διαίρεσις τῶν Ἐκκλησιῶν θὰ προελαμβάνετο· καὶ σύμπας ὁ χριστιανικὸς κόσμος συνηνωμένος ἐν ἀδελφικῇ συμπνοίᾳ θὰ ἔβαινε εἰς τὸν ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας ὀρισθέντα αὐτῷ σκοπὸν, ἀλλὰ κατὰ τὸ τραγικόν·

Πολλὰ ἀέλπτως κραίνουσι θεοὶ
καὶ τὰ δοκηθέντα οὐκ ἐτελέσθη.

Τὰ πράγματα ἀπροόπτως μεταβληθέντα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἠλλοίωσαν τελείως τὴν ὄψιν τῆς πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐν αὐτῇ καταστάσεως· μετὰ τούτου δὲ καὶ τὴν τύχην τῆς σημαντικῆς ταύτης συνόδου καὶ τὰ μεγαλεπίβουλα σχέδια τοῦ ἱεροῦ Φωτίου.

III.

Βασίλειος ὁ Μακεδῶν δολοφονήσας τὸν Βάρδαν ἀνακηρύσσεται ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ αὐτοκράτορος θετὸς υἱὸς καὶ κληρονόμος τῆς βασιλείας τῶν Ρωμαίων. Μετὰ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς δολοφονίας ταύτης δολοφονεῖ καὶ τὸν Μιχαὴλ ἐν τῇ κλίνῃ, καὶ στάζων ἐτι ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ εὐεργέτου αὐτοῦ ἀνέρχεται ὁ δολοφόνος ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τῶν ἐλλήνων θρόνου κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 867. Τὸ χρίσμα κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐδέξατο παρὰ τοῦ τότε πατριάρχου Φωτίου. ἀλλὰ καὶ τοῦτον ὁ Βασίλειος συνεχίζων τὸ ἀνόσιον αὐτοῦ ἔργον ἐκδιώκει μετ' οὐ πολὺ τῆς πατριρχικῆς καθέδρας. Τί ἄρα γε προεκάλεσε τὴν αἰφνίδιον ταύτην τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἠλλοίωσιν; Κατὰ τινὰς μὲν ὁ Βασίλειος ἐξεδίωξε τοῦ θρόνου τὸν Φώτιον, διότι ἠλέγχετο ὑπὸ τοῦ τελευταίου διὰ τὴν θηριώδη πολιτείαν. ἢ ἐπεδείξατο πρὸς τὸν εὐεργέτην αὐτοῦ αὐτοκράτορα Μιχαὴλ (λέγεται δὲ μάλιστα ὅτι ὁ Φώτιος ἀπέκλεισε τοῦτον καὶ ἀπὸ τῆς μεταλήψεως τῆς θείας εὐχαριστίας), κατ' ἄλλους δὲ λόγοι πολιτικοὶ σπουδαιότατοι ὑπηγόρευσαν τὴν ἀπομάκρυνσιν ταύτην. Κατὰ τούτους, ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἐπεζῆται τὸ μὲν νὰ εὐαρεστήσῃ τῷ πάπᾳ Νικολάῳ, ἐνεχομένῳ κατὰ τὴν εἰκασίαν τινῶν εἰς τὸ ἐν Βυζαντίῳ τελεσθὲν αἱματηρὸν δράμα, τὸ δὲ ἵνα κολακεύσῃ καὶ προσελκύσῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν μερίδα τοῦ Ἰγνατίου, ἣτις κατεδιώκετο μὲν ὑπὸ τοῦ δολοφονηθέντος Μιχαὴλ, ἀπεστρέφετο δὲ τὸν ἱερὸν Φώτιον χάριν τοῦ Ἰγνατίου. Ἡ προσέλκυσις δὲ καὶ ἡ συνδρομὴ τῆς μερίδος ταύτης διὰ τὸν ἄρπαγα περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνθρονίσεως ἦτον ἀπαραίτητος πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ στερέωσιν αὐτοῦ ἐν τῇ διὰ τοιούτων ἀποτροπαίων μέσων καταληφθείσῃ ἀνωτάτῃ ἐξουσίᾳ.

Ὁ Βασίλειος τὸν μὲν ἱερὸν Φώτιον μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν ἐξορίσας τῆς πρωτεύουσῃς ἐγκαθειρ-

γνύει ἐν τινι μονῇ Σκέπη καλουμένη οὐ μακρὰν τῆς Κων]πόλεως ἀπεχούσῃ (παρὰ τὸν Βαθυρρύακα κατὰ τινὰς), τὸν δὲ ἱερὸν Ἰγνάτιον ἀνακαλεῖ ἐκ τῆς ἐξορίας καὶ ἀποκαθίστησιν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῇ 23 νοεμβρίου τοῦ 867. Ὁ ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐγκάθειρκτος Φώτιος ὑπὸ στρατιωτῶν φρουρούμενος ἀποκλείεται πάσης μετὰ τοῦ ἔξω κόσμου σχέσεως καὶ παντοιοτρόπως βασανίζεται. «οὔτε φωνῆς φιλοῦντων, ἀλλ' οὐδὲ ἐχθρῶν ἐνωτίζεσθαι συγχωροῦσιν (ἔγραφεν). Πάντα καινὰ καθ' ἡμῶν καὶ τραγωδίας ἐπέκεινα! αἰχμάλωτοι, ἔρημοι, φίλων, ἔρημοι συγγενῶν, ὑπηρετούντων, ψαλλόντων ἀντὶ δὲ τούτων στρατιωτῶν κουστωδίας καὶ στρατιωτικοῖς λόχοις ἐκδιδόμεθα» (ἐπιστ. ἀπὸ ὑπερορίας πρὸς ἐπισκ. καὶ πρὸς Βασιλ. αὐτοκρατ). Τὸ δὲ φοβερῶτατον, ἀφηρέθησαν ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὰ βιβλία, ὧν ἡ ἀνάγνωσις ἠδύνατο νὰ παράσχη αὐτῷ ποιὰν τινα ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν ἐν τοῖς παροῦσι δεινοῖς. Ἡ θλίψις τοῦ ἱεροῦ ἀνδρὸς ἔνεκα τούτου ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἀπὸ τὰ βάθη λοιπὸν τῆς εἰρκτῆς ἐκφράζων ταύτην πρὸς τὸν αὐτοκράτορα λέγει «Βιοῦμεν βίον θανάτου πικρότερον ἤχμαλωτίσμεθα, πάντων ἐστερήθημεν, ἀλλ' ὅτι ἐστερήθημεν καὶ βιβλίων, καινὸν τοῦτο καὶ παράδοξον καὶ νέα καθ' ἡμῶν ἐπινενοημένη τιμωρία· οὐκ εὐπάθειαν, ἀλλ' ἐκεῖνα αἰτοῦμεν, ἃ καὶ βάρβαροι τοῖς δεσμίοις φιλανθρωπεύονται». Ἄλλ' ἡ φωνὴ τοῦ ἱεροῦ ἀνδρὸς ἦτο φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ὁ Βασίλειος οὐδόλως προσέχων εἰς τὰ παράπονα καὶ τὰς παρακλήσεις αὐτοῦ σπεύδει μετὰ τοῦ Ἰγνατίου ὅπως δι' ἀπεσταλμένων ἀγγείλῃ τῷ πάπᾳ Νικολάῳ τὸ χαρμόσυνον δι' αὐτὸν ἄγγελμα τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπελθούσης μεταβολῆς. Συναποστέλλων δὲ καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς τελευταίας ἐπὶ Φωτίου συνόδου τῆς ἀναθεματιστάσης τὸν ρωμαῖον ποντίφηκα, δῶρον ἀγλαὸν καὶ πολυπόθητον αὐτῷ, ἐζήτηι τὴν ἀναγνώρισιν τῆς γενομένης μεταβολῆς, παρεκάλει αὐτὸν νὰ συμπράξῃ εἰς τὴν ὀριστικὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑποθέσεως ρύθμισιν, καὶ ἐν γένει νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐν Κων]πόλει συγκροτηθησομένην οἰκουμενικὴν σύνοδον, ἧς κύριον ἔργον ἦτον ἡ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης ἀποκατάστασις.

Ὁ πάπας Νικόλαος δὲν ἠτύχησε νὰ ἀκούσῃ

τὸ χαρμόσυνον τοῦτο τῆς πτώσεως τοῦ Φωτίου ἄγγελμα. Ἡ ἀποτυχία τῶν φιλοδόξων αὐτοῦ σχεδίων καὶ ἡ καταδικαστικὴ τῆς συνόδου ἀπόφασις ἐπέδρασαν ὀλεθρίως ἐπὶ τῆς υἱείας αὐτοῦ, ἐτελεύτησε δὲ πρὸ τῆς εἰς Ρώμην ἀφίξεως τῆς πρέσβείας τοῦ αὐτοκράτορος καταληφθεὶς ὑπὸ βαθείας θλίψεως ἅμα ἔμαθε τὴν γενομένην αὐτῷ προσβολήν. Ἀδριανὸς ὁ Β΄ διεδέχθη τὸν Νικόλαος εἰς τὸν θρόνον, ἦττον μὲν ἐκείνου ρέκτης καὶ μεγαλεπίβουλος, πείσμων ὅμως καὶ αὐτὸς, ἀγέρωχος, καὶ ἔτοιμος νὰ συνεχίσῃ τὸν ὑπὲρ τοῦ παπισμοῦ ἀγῶνα καὶ νὰ διεκδικήσῃ τὰς ἐπὶ τῆς Βουλγαρίας ἐγερθείσας φιλοκτηάνους ἀξιώσεις ὑπὸ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ. Αὐτὸς λοιπὸν ἔλαβε τὰ ἐκ Κων]πόλεως γράμματα, ὧν τὸ περιεχόμενον ἦτον εἰς ἄκρον κολακευτικὸν καὶ ὑπεβοήθει τὰς φιλάρχους καὶ δεσποτικὰς ἀξιώσεις τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας. Ὁ μὲν Βασίλειος ὠνόμαζεν ἔνθεον καὶ ἀποστολικὴν τὴν γνώμην τοῦ πάπα· ὁ δὲ Ἰγνατίος ἐβεβαίουν ὅτι ὁ θεαρχικώτατος καὶ παναλκέστατος λόγος ἓνα μόνον ἐξηρημένον τε καὶ καθολικώτατον ἱατρὸν προεχειρίσατο, τὸν πάπαν. Εὐνόητον ὅτι ἡ χαρὰ τοῦ Ἀδριανοῦ ὑπήρξεν ἀπερίγραφτος ἐκ τῆς εὐαρέστου καὶ ἀνελπίστου ταύτης τῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων μεταστροφῆς, πιστεύσαντος κατὰ φυσικὸν λόγον ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς πραγματοποιήσεως τῆς μάτην ἀπὸ πολλοῦ ὄνειροποληθείσης κυριαρχίας τῶν παπῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Πρὶν λοιπὸν ἀποστείλῃ εἰς Κων]πολιν τοὺς αἰτηθέντας τοποτηρητὰς, συγκαλεῖ ἐν Ρώμῃ σύνοδον, ἐν ἧ ὁ μὲν ἱερὸς Φώτιος καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συγκροτηθεῖσα σύνοδος κατὰ τοῦ Ἰγνατίου καὶ τοῦ πάπα Νικολάου καταδικάζονται τὰ πρακτικὰ τούτων κατακαίονται· οἱ δὲ ὀπαδοὶ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου προσεκαλοῦντο διὰ συνοδικῆς ἀποφάσεως νὰ ἀποκηρύξωσιν αὐτὸν καὶ νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰ παπικὰ ταῦτα δόγματα ἂν ἤθελον νὰ τύχωσι συγγνώμης· εἰ δ' ἄλλως ἠπειλοῦντο δι' ἀναθέματος πρὸς δὲ τούτοις, ὅρος τις δι' οὗ ὁ πάπας ἀνεγνωρίζετο ὑπέρτατος ἄρχων καὶ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, διατυπωθεὶς ἐν τῇ συνόδῳ. ἐδόθη εἰς τοὺς τοποτηρητὰς, οἵτινες θὰ παρουσίαζον αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὧφειλον δὲ πάντες οἱ ἐν αὐτῇ ἐπίσκοποι τῆς Ἀνατολῆς νὰ ὑπογράψωσι τοῦτον. Μετὰ τοιούτων ἀποφάσεων καὶ ὄρων καὶ

μετὰ τῆς ἐντολῆς νὰ προεδρεύωσι τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει συγκροτηθησομένης συνόδου οἱ τοποτηρηταὶ τοῦ πάπα ἀνεχώρησαν ἐκ Ρώμης καὶ ἔφθασαν εἰς Ἀνατολήν. Προεδρεύσαντες δὲ ὄντως τῆς γενομένης ἐν Κων]πόλει συνόδου προσεπάθησαν παντὶ σθένει κατὰ γράμμα νὰ ἐκτελέσωσι τὰς ἐκ Ρώμης δοθείσας αὐτοῖς διαταγὰς, ἐστάθη ὅμως ἀδύνατον, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω· διότι παρ' ὅλον τὸν κολακευτικὸν χαρακτῆρα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Βασιλείου καὶ Ἰγνατίου πρὸς τὸν πάπαν, ἀλλοῖα ὅλως ἐφρόνουσι οἱ ἀνατολικοὶ περὶ πάντων ἐν γένει τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ζητημάτων.

(ἔπεται συνέχεια)

ΡΩΣΙΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Ὁ ἱερεὺς τῆς ἐν Λονδίῳ αὐτοκρατορικῆς ρωσικῆς πρεσβείας κ. Σμύρνονφ ἐξέδωκε προσφάτως πόνημα περὶ τῶν ρωσικῶν ὀρθοδόξων ἱεραποστολῶν, ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τὰς ἐπομένους πληροφορίες.

Αἱ σπουδαιότεραι τῶν ἱεραποστολῶν ἡμῶν εἰσὶν αἱ ἐσωτερικαί, ἐκ τούτου δὲ δῆλον γίνεται ὅτι οὐχὶ πάντες οἱ ὑπήκοοι τοῦ τσάρου εἰσὶ χριστιανοί. Αἱ φυλαὶ τῆς Σιβηρίας, λίαν ἀρχαῖως κτηνημένης, ἀνήκουσιν εἰς τὸν χαμηλισμὸν, τὴν εἰδωλοκρατείαν καὶ τὸν λαματισμὸν. Τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας κατοικεῖται κατὰ μέρη μέρη ὑπὸ λαῶν φινικῆς ἢ ταταρικῆς καταγωγῆς, τῶν ὁποίων ἡ εἰς τὴν ὀρθόδοξίαν προσέλευσις πόρρω ἀπέχει τοῦ νὰ ἦ συντελεσμένη. Τὰ κυβερνεῖα τοῦ Καζάν καὶ τοῦ Ἀστραχάν κατεκτήθησαν ἀπὸ τρικκοσίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν, ἀλλὰ μέχρι τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος ὀλίγη κατεβλήθη προσπάθεια ὅπως ἐχριστιανισθῶσιν. Ἐν Σιβηρίᾳ οὐδὲν σχεδὸν συνετελέσθη μέχρι τοῦ 1830, ἐποχῆς, κατ' ἣν ὁ ἀρχιμανδρίτης Μακάριος ἱδρυσεν τὴν ἱεραποστολήν τοῦ Ἀλτάι ἐν τῇ δυτικῇ Σιβηρίᾳ. Τότε κατὰ πρῶτον ἐκήρυξεν εἰς τὰς φυλάς τοῦ Ἀλτάι ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν. Μετέφρασαν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὰς προσευχὰς, τὴν Ἱ. Γραφήν, τὴν λειτουργίαν, ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο μόλις τῷ 1865, ὅτε καὶ ἐτελέσθη λειτουργία ἐπίσημος ἐν τῇ ἰθαγενεῖ γλώσσῃ. Συγχρόνως ὁ Ἰωάννης Βενικμίνωφ, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἰννοκεντίου, μετέβη μυχρὰν εἰς τὰς Ἀλεουτίνους νήσους καὶ μέχρι τῆς Ἀλάσκας, καὶ γενόμενος κατόπιν μητροπολίτης Μόσχας ἱδρυσεν ἐκεῖ τῷ 1870 τὴν «Ἱεραποστολικὴν ὀρθόδοξον Ἐταιρίαν».

Ἡ μελέτη τῶν γλωσσῶν καὶ τὸ ἔργον τῆς μεταφράσεως ἔλαβον ἕκτοτε πρακτικώτερον χαρακτήρα καὶ μεθοδικώτερον ἐπὶ Νικολάου Ἰλμίνσκη. Ἐπιτροπὴ συντακτικὴ, ἰδρυθεῖσα ἐν Καζάν τῷ 1847 καὶ ἀναδιοργανωθείσα τῷ 1868, ἐξεπόνησε καὶ ἐδημοσίευσε θρησκευτικὰ βιβλία ἐν εἰκάδι διαφόρων διαλέκτων. Σήμερον ἀπαντᾷ τις ἐν τῇ ἀνατολικῇ χώρῃ τῆς Ρωσίας πολυάριθμα χωρία, ἐν οἷς πᾶσαι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ τελεταὶ διεξάγονται ἐν γλώσσῃ ταταρικῇ ἢ τσουβκιτικῇ ἢ ἄλλαις διαλέκτοις. Σχολαὶ ἰδρύονται πανταχοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἐξ ἐπισκοπικαῖς ἑδραῖς τοῦ Βόλγα ὡς καὶ ἐν ταῖς τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἡ σχολὴ κατέστη τὸ πρῶτον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐνεργείας τῶν ἱεραποστόλων.

Τῷ 1854 ἰδρύθησαν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἀκαδημίᾳ τοῦ Καζάν διαγωνίσματα ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως προπαρασκευάσωσι τοὺς φοιτητὰς διὰ τὸ ἔργον τῶν ἱεραποστόλων. Ἀπὸ τοῦ 1897 δὲ ἰδιαιτέρως ἀνεξάρτητος διοργανώσις ἰδρύθη ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Τρανσφιγκουρσίον. Οἱ μαθηταὶ διαιροῦνται ἐνταῦθα εἰς δύο τμήματα, τὸ πρῶτον τὸ ταταρικόν καὶ τὸ δεύτερον τὸ μογγολικόν. Οἱ μὲν ἐκμανθάνουσι τὴν ταταρικὴν, οἱ δὲ τὴν μογγολικὴν καὶ τὴν κζμουικὴν· οἱ μὲν προπαρασκευάζονται ὅπως προσηλυτεύσωσι τοὺς εἰδωλολάτρους, οἱ δὲ τοὺς βουδδιστάς. Ὁ ἀριθμὸς τῶν σπουδαστῶν ἀνῆλθε τῷ 1898—1899 εἰς 62, ὧν 27 ἀνῆκον εἰς τὸν κληρὸν. Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων ὑπάρχουσιν ἰδίως καὶ διάκονοι πρόθυμοι ὅπως ὑπηρετήσωσι ταῖς ἱεραποστολαῖς.

Ἡ Σιβηρία διαμερίζεται εἰς ὀκτὼ ἱεραποστολεῖα· τοῦ Ἀλτάι, Κίργις, Ἰωννισέισκη, Τοβόλσκη, Ἰακούτσκη, Ἰρκούτσκη, Τρανσβαϊκίλης καὶ Καμτσάτκας. Αἱ ἱεραποστολαὶ τῶν ἐξ εὐρωπαϊκῶν ἐπισκοπικῶν ἐδρῶν ἦτοι τοῦ Ἀστραχάν, Σταυροπόλεως, Πέρμ, Ὁρεμβουργ, Αἰκατερίνבורγ καὶ Ριζάν εἰσὶ διοργανωμέναι κατὰ τὸ σύστημα τῶν σιβηρικῶν ἱεραποστόλων. Ἐν ταῖς δεκατέσσαρσι ταύταις ἱεραποστολαῖς, ἐπὶ τριάκοντα ἔτη, ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1870 μέχρι τοῦ 1899, ὑπολογίζουσιν 124, 204 νεοβαπτίστους. Τῷ 1899, ἡ «Ἱεραποστολικὴ ὀρθόδοξος Ἐταιρία» ἐδαπάνησεν 650,000 φράγκων σχεδὸν διὰ τὰς ἐσωτερικὰς ἱεραποστολάς.

Ὁ κ. Σμύρνωφ εὕρισκει ἐξ λόγους καθιστῶντας λίαν δυσχερές καὶ συνεπῶς λίαν βραδύ τὸ ἔργον τῆς διαδόσεως τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου·

α) τὴν καταπληκτικὴν ἀπόστασιν ἐκάστης ἱεραποστολῆς, τὴν σπάνιν τοῦ πληθυσμοῦ, συνήθως νομαδικοῦ, καὶ τὴν δριμύτητα τοῦ κλίματος. Ἱεραπόστολοι τινες ἀναγκάζονται νὰ διανύωσιν 6,000 χιλιόμετρα κατ' ἔτος περίξ τῆς Σιβηρίας·

β) τὴν διαφορὰν τῶν φυλῶν καὶ τῶν γλωσσικῶν ἰδιωμάτων. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ πτωχεία τῶν γλωσσικῶν τούτων ἰδιωμάτων καθίστησι δύσκολον τὸ ἔργον τῆς μεταφράσεως. Δυσκόλως εὕρισκον συχνάκις τὴν λέξιν ἄρτος, οὔτε τὴν λέξιν καρπός, καὶ ἐλλείπει ὄρων πρὸς μετάφρασιν τῶν λέξεων ὄφθις καὶ περισσότερὰ, ἀναγκάζεται ὁ διδάσκων νὰ μεταβάλλῃ τὴν εὐαγγελικὴν ρῆσιν λέγων· γίνεσθε φρόνιμοι ὡς τὰ σκμούρια καὶ ἀπλαῖ ὡς τὰ μικρὰ τῆς φώκης·

γ) τὸν φαντατικὸν προσηλυτισμὸν τῶν μὴ χριστιανῶν·

δ) τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τῶν σταθμῶν, ἐκκλησιῶν καὶ ἱεραποστόλων·

ε) τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τῶν σχολῶν, καὶ

ς) τὴν ἐλλείψιν ὑλικῶν βοηθημάτων.

Αἱ δὲ ἐξωτερικαὶ ρωσικαὶ ἱεραποστολαὶ εἰσὶ τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν·

α) Ἡ ἱεραποστολὴ τῆς βορείας Ἀμερικῆς, ἰδρυθεῖσα περὶ τὰ τέλη τοῦ III' αἰῶνος καὶ ἀναπτυχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἰννοκεντίου. Αὕτη ἀριθμεῖ νῦν 34,194 πιστοὺς. Ὁ ἐπίσκοπος ἐδρεύει νῦν ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ ἔχων τὸν τίτλον ἐπισκόπου τῶν νήσων Ἀλεουτινῶν τῆς βορείας Ἀμερικῆς. Ἀνακρινεῖται ὅπως γλῶσσα τῆς λειτουργίας ἀποβῆ ἢ ἀγγλική.

β) Ἡ σινικὴ ἱεραποστολὴ ἔχει ἐπίσκοπον ἐδρεύοντα ἐν Πεκίνο. Γλῶσσα λειτουργικὴ ἢ κινεζικὴ.

γ) Ἡ τῆς Κορέας ἀρχομένη μετ' ὀλίγων· καὶ

δ) Ἡ Ἰαπωνικὴ ἱεραποστολὴ ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ νῦν ἐπισκόπου Νικολάου. Αὕτη ἀριθμεῖ τῇ πρώτῃ Ἰανουαρίᾳ τοῦ 1900 231 κοινότητας, 25, 231 πιστοὺς, 1 ἐπίσκοπον, 28 ἱερεῖς, 5 διακόνους, 16 ἀναγκνώστους, καὶ 152 κατηχητὰς. Ὁ κληρὸς σύγκειται ἐξ ἰαπῶνων, πλὴν τοῦ ἐπισκόπου, ἐνὸς ἱερέως καὶ ἐνὸς διακόνου. Ἡ ἐν Ἰαπωνίᾳ ἱεραποστολὴ λαμβάνει ἐτησίως 65 χιλ. φράγκων παρὰ τῆς Ἱεραποστολ. ὀρθοδόξου Ἐπικρίας καὶ 85 χιλ. παρὰ τῆς ἀγιωτάτης Ρωσικῆς Συνόδου. Ἐννοεῖται ὅτι ταῦτα πάντα πρὸ τοῦ ὑφισταμένου πηλόμενου.

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα

Τόμους τῶν «Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων» τῶν δύο ληξάντων ἐτῶν δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν οἱ βουλούμενοι τῶν χριστιανῶν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου.

Τιμὴ τῶν δύο τόμων ὁμοῦ γρ. 15

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ΄.

ΑΡΙΘ. — 33

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίης)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ΚΗ' ἐπετηρὶς τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σουλτάνου Ἀβδούλ Χαμίτ Χάν τοῦ Β'. — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος (ὑπὸ Θεοδ. Εὐστρατιάδου).

Η ΚΗ' ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΑΝΑΡΡΗΣΕΩΣ ΤΗΣ Α. Α. Μ. ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ

ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ ΤΟΥ Β'.

Τὴν ἐπ' αἰσίοις συμπλήρωσιν εἴκοσιν ὀκτῶ ἐσῶν βασιλείας συνετῆς καὶ περίφρονος τοῦ μεγαλειοτάτου ἡμῶν ἀνακτος καὶ αὐθέντου Σουλτάν Ἀβδούλ Χαμίτ Χάν Β' πανηγυρίζουσι σήμερον ἑκατομμύρια λαῶν, ὑπὸ τὸ πατρικὸν Αὐτοῦ διατελοῦντα σκῆπτρον. Ἀφορμὰς εὐχῶν πρὸς τὸν Θεὸν τὸν βασιλέα τῶν βασιλευόντων μεθ' ἡμέραν ἔχοντες οἱ λαοὶ τῆς αὐτοκρατορίας, ἐπιλαμβάνονται τῆς ἡμέρας τῆς 19 αὐγούστου μηνὸς ὅπως ἐν τοῖς τόποις τοῖς ἀπὸ κοινοῦ προσευχῆς συνεργόμενοι κοινὴν ἀναπέμπωσι πάντες δέησιν πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα, κοινὸν εὐγνωμοσύνης αἶσθημα καὶ εὐχαριστιῶν διατρα-

νοῦντες πρὸς τὸν δεσπῆρα παντὸς ἀγαθοῦ, ὅτι καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τοῦτο ἐξέχεεν ἄνωθεν ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἔλεος Αὐτοῦ, τηρήσας ἀνώτερον παντὸς ἀνιαροῦ συναντήματος ἐν τῇ κυβερνήσει τοῦ κράτους τὸν μεγαλειότατον καὶ φιλόλαον ἡμῶν ἀνακτα. Μολπήνουρχανογείτονα πρὸς τὸν Ἰψιστον κατευθύνουσι σήμερον, ὡς καὶ πάντοτε, ἑκατομμύρια στομάτων καὶ δεόμεθα πάντες Ἐκείνου, Οὐ ἐν χειρὶ αἱ τύχαι τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν ἀρχομένων, ὅπως θαφιλεύη πλὴν ἀγαθὸν εἰς τὸν ἀνακτα καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν λαοὺς ἀρθίτον εἰς ἐκείνον δόξαν, ἀπερίκλονον εἰς αὐτοὺς εὐδαιμονίαν, ἣν ἐγγυᾶται ὑπὲρ τῶν λαῶν ἡ συνετὴ καὶ δαίφρων βασιλεία τοῦ μεγαλειοτάτου καὶ λαοσιμήτου ἡμῶν ἀνακτος Σουλτάν Ἀβδούλ Χαμίτ Χάν Β', ὑπὲρ οὗ ταπεινὰς εὐχὰς συνενοῖ καὶ ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐνδόξου Αὐτοῦ αὐτοκρατορίας ἰδοῦσα τὸ φῶς καὶ τσοαύτης ἀπολαύουσα προστασίας.

Δοξολογία καὶ προσφωνήσεις

Ἡ ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μ. δοξολογία ἐτελέσθη σήμερον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, πλήθους πολλοῦ πληρώσαντος αὐτόν. Τὴν δοξολογίαν κατὰ τὸ

καθιερωμένον ἥδη Τυπικόν, ἐτέλεσεν ἡ Α.Θ.Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, παρισταμένων καὶ συνενυχομένων τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου, Ρόδου, Σερρών, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Ἀγχιάλου, Σωζοαγαθοπόλεως, Γάνου καὶ Χώρας, Δυρραχίου, Βελεγράδων, Σερβίων καὶ Κοζάνης, Ἐλευθεροπόλεως καὶ Κρήνης, ὡς καὶ τοῦ ἐπιψηφισμένου ἀρχιεπισκόπου Σιναίου, φερόντων τὰ παράσημα αὐτῶν. Παρῆσαν πρὸς τούτοις οἱ ἐπίτροποι τῶν ἁγίων Τόπων, ὁ Μ. λογοθέτης, ἐν στολῇ, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, ὧν ὁ κ. Π. Γ. Χρυσὸς ἐν στολῇ, οἱ ἐκ τῶν βαθμύχων τοῦ κράτους κκ. Νικολάκη Βεγκλίδης πασᾶς, Παυλάκη πασᾶς Φενεράης, Γεωργάκη Λαμπίκη πασᾶς, κατὰ κεχαγιάς Ἀντώνιος Οἰκιάδης, Ἀβρ. Βαπορίδης, Συμεὼν Χριστοφορίδης, Ἀναστ. Λαζαρίδης, Ἱπποκράτης Ζαγαριάδης, Ἀντώνιος Σούρας, Χαοαλάμπης Ραμφιάδης, Φατὶν βέης Οἰκιάδης, Δημ. Σωφρονιάδης, Γεώργιος Καραμπέογλου, Ἐλευθ. Ταπεινός, Παναγ. Γούδας, Παναγ. Νικολαΐδης, Βασ. Ἀσμανίδης καὶ Βλαδ. Μιρομύογλου, πάντες ἐν στολῇ καὶ μετὰ τῶν παρασήμων αὐτῶν.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς δοξολογίας καὶ τῆς πρὸς Θεὸν δεήσεως, ἡ Α. Θ. Π. ἀνέγνω τὴν ἐξῆς προσφώνησιν·

**Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,
Ἐξοχώτατοι ἄρχοντες,
καὶ λοιπὸν φιλέορτον ἐκκλησίασμα.**

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συναγαγὼν ἡμᾶς ἐν τῷ πανσέπτῳ αὐτοῦ ναῷ τούτῳ εἰς αἶνον καὶ δοξολογίαν τοῦ παναγίου αὐτοῦ ὀνόματος, κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην βασιλικὴν ἐορτὴν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ἡμῖν ἐπὶ τῷ αἰτίῳ τῆς ἡμῶν συναγωγῆς.

Εἰκοστὴν καὶ ἐννάτην ἀμφιετηρίδα ἄγει σήμερον ἡ Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης, ὁ σεπτὸς ἡμῶν αὐτοκράτωρ καὶ βασιλεὺς, ὁ μέγας Σουλτάν Ἀπδούλ Χαμητ Χάν ἐφένδης ἡμῶν. Ἐφ' ᾧ ἅπαν τὸ ὑπήκοον αὐτοῦ ὁμοφώνως εὐχὰς ἀναπέμπει πρὸς τὸν Ὑψιστον Θεὸν ὅπως χαρίζηται αὐτῷ βίον μακρὸν καὶ ἄνοσον εἰς τὸ βασιλεύειν καὶ εὐεργετεῖν αὐτὸ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν τῆς πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ ὑψηλὸν βασιλικὸν Αὐτοῦ πρόσωπον καθηκόντων τῆς ὑπηκοότητος.

Ἀληθῶς, ναί, ἡ ἱερότης τῆς ὀφειλετικῆς τοῦ πιστοῦ ὑπηκόου εὐγνωμοσύνης τῷ ἑαυτοῦ βασιλεῖ καθίστησιν ὑποχρεωτικὴν τὴν ὑπὲρ Αὐτοῦ εὐχὴν καὶ δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν, δέησιν εἰς τὸ φυλάσσειν καὶ περιφρουρεῖν τὴν Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικὴν Μεγαλειότητα

ὑπὸ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ σκέπην, ἀπηλλαγμένην παντὸς ἀνιαροῦ συναντήματος, ὑγιαίνουσιν κατ' ἄμφω καὶ ἀστεμφῶς διοικοῦσαν πατρικῶς καὶ δικαίως αὐτό.

Ταῦτα τοίνυν ἐν τῷ νῷ καὶ τῇ καρδίᾳ ἔχοντες ὑψώσωμεν τὰς χεῖρας καὶ δεηθῶμεν τοῦ Παναγίου Θεοῦ ἡμῶν·

Θεὲ Πατέρων καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, Βασιλεῦ τῶν βασιλευόντων καὶ κύριε τῶν Κυριεύοντων, διαφύλαξον τὸν Μεγαλειότατον αὐτοκράτορα καὶ βασιλέα ἡμῶν Σουλτάν Ἀπδούλ Χαμητ Χάν ἐφένδην ἡμῶν καθ' ἅπαντα τὸν βασιλικὸν Αὐτοῦ βίον ἀσινῆ καὶ ἀνώτερον πάσης κακότητος ὅπως ἐκπληροῖ τὰ βασιλικά αὐτοῦ χρέη κατὰ τὸ θέλημά σου τὸ ἅγιον.

Μετὰ τὴν προσλαλιὰν ταύτην οἱ χοροὶ τοῦ ναοῦ ἔψαλαν ἐμμελῶς τὸν πολυχρονισμὸν τοῦ Ἀνακτος κατὰ πρῶτον καὶ εἶτα τὸν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, μεθ' ὃ γενομένης τῆς ἀπολύσεως ἐξῆλθον πάντες τοῦ ναοῦ. Τῆς ἐπισήμου δὲ συνοδείας διευθυνομένης διὰ τῆς κλίμακος τῆς Μεγ. Πρωτοσυγκελλίας εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν πατριαρχῶν, ὁ παναγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος τῆς κλίμακος ἀποσταθεὶς πρὸς τὸν ἐν τῷ προαυλίῳ συνωστισμένον λαὸν ὑπέμνησε τὴν σημασίαν τῆς ἀγομένης ἐορτῆς καὶ τῆς ἐν τῷ ναῷ γενομένης τελετῆς, εὐξάμενος ὑπὲρ ὑγείας ἀστεμφοῦς τοῦ κραταιοτάτου καὶ γαληνοτάτου Ἀνακτος ἡμῶν, ὁ δὲ λαὸς ἐζητωκραύγησε τρεῖς ὑπὲρ τοῦ σεπτῷ μονάρχου καὶ εἶτα ὑπὲρ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Τῆς ἐπισήμου συνοδείας εἰσελθούσης εἰς τὴν αἴθουσαν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετακαλεσάμενος ἐνώπιον πάντων τοὺς δύο μαθητὰς τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, τοὺς ἀριστεύσαντας ἐν τῇ σπουδῇ τῆς ἐπισήμου γλώσσης τοῦ κράτους, ἀφ' οὗ διὰ βραχέων ὑπέμνησε τὴν ἐπὶ τῇ παναισίῳ ἡμέρᾳ τῆς ἀναρρήσεως τοῦ φιλομούσου μονάρχου σύστασιν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ γνωστοῦ ἤδη βραβεῖου Χαμηδιέ, ἀπένειμε τὸ α' βραβεῖον τῷ κ. Κίμωνι Ἰωακείμ τὸ δὲ β' τῷ κ. Στυλιανῷ Στυλιανίδῃ, τῶν βραβευθέντων μαθητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς Μιλτιάδου Χριστοπούλου καὶ Ἰ. Ζωσιμάδου μὴ προσελθόντων.

Ἐν τέλει ἡ Α. Θ. Π. ἠῤῥατο καὶ αὖθις ὑπὲρ ὑγείας τῆς Α. Α. Μ., πάσης τῆς συνοδείας ἐπιφωνησάσης τὸ Ἀμήν.

Περὶ μεσημβρίαν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἐξοχ. ἄρχοντας Μ. λογοθέτην Στ. βένν Ἀριστάρχην καὶ καπικεχαγιᾶν Ἀντώνιον Οἰκιάδην βένν, ἅμα δὲ καὶ τὸν ἐψηφισμένον ἀρχιεπίσκοπον Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦς κ. Πορφύριον, μετέβη εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Γιλδίτζ. Μετὰ μικρὰν ἀνάπαισιν, εἰσαχθεὶς εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Θρόνου, παρόντων καὶ τῶν λοιπῶν ἔθναρχῶν καὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν, ὡς καὶ τοῦ θεοφιλ. ἐψηφισμένου Σιναίου, εἰσαχθέντος αὐτοκρατορικῆ εὐμενεΐα, προσεφώνησε ταῦτα:

Κραταιότατε Αὐτοκράτορ

Σουλτὰν Ἀβδοῦλ Χαμίτ Χὰν ἐφένδῃ ἡμῶν

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς, ὁ εὐλογῶν τὰς εἰσόδους καὶ ἐξόδους τῶν ἐνιαυτῶν; ὁ καταξιώσας τὴν Ὑμετέραν Αὐτοκρατορικὴν Μεγαλειότητα διελθεῖν αἰσίως τὸν ἐνιαυτὸν καὶ καταντῆσαι ἀσινῶς εἰς τὴν ἔνδοξον ταύτην ἡμέραν τῆς ἀναβάσεως Αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν ἐνδόξων προγόνων Αὐτῆς, τὴν ἡμέραν τῆς 29ης αὐτοκρατορικῆς Αὐτῆς ἀμφιετηρίδος.

Τὰ ὑπὸ τὰ ἔνδοξά σου αὐτοκρατορικὰ σκῆπτρα ἔθνη, λαοὶ, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι, τὰ ζῶντα ὑπὸ τὴν αἰγίδα σου εἰρηνικῶς ἐν τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ, ὁμόφῳνον σήμερον ἐγείρουσι φωνὴν, ἰκετεύοντα καὶ δεόμενα αὐτοῦ φυλάττειν ὑπὸ τὴν ἄμαχον αἰγίδα αὐτοῦ τὴν Ὑμετέραν Αὐτοκρατορικὴν Μεγαλειότητα ἄνοσον καὶ εὐδαίμονα εἰς αἰῶνα, ἐνισχύοντος ἅμα Αὐτῆν εἰς τὸ μέγα βασιλικὸν Αὐτῆς ἔργον τῆς εὐδαίμονος διοικήσεως τῶν λαῶν Αὐτῆς, τῶν παρ' Αὐτῆς μόνης ἀπεκδεχομένων πᾶν ἀγαθόν, εἰς τὴν τῶν πάντων ἐν εἰρήνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἰσότητι διαβίωσιν τεῖνον.

Θεὲ πατέρων καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους καὶ τῆς χάριτός· σκέπε, σῶζε καὶ περιφρούρει τὴν Αὐτοῦ αὐτοκρατορικὴν Μεγαλειότητα τὸν μέγαν ἡμῶν Αὐτοκράτορα καὶ βασιλέα Σουλτὰν Ἀβδοῦλ Χαμίτ Χὰν ἐφένδῃ ἡμῶν εἰς πολλὰ ἔτη. Ἀμήν.

Ἡ Α. Α. Μ. ὁ σουλτάνος μετὰ πολλῆς χάριτος διαβεβαιώσας περὶ τῆς πρὸς πάντας τοὺς ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ λαοὺς πατρικῆς Αὐτοῦ στοργῆς, συνέστησε πᾶσιν ὅπως συμβουλευώσι πάντας τοὺς πιστοὺς Αὐτοῦ ὑπηκόους ἰὰ πρὸς ἀδελφικὴν ἐν ἀγάπῃ συμβίωσιν, καίπερ βέβαιος ὢν, ὡς εἶπεν, ὅτι πάντοτε νουθετοῦσι τὰ ποίμνια αὐτῶν περὶ τῶν πρὸς Θεὸν, τὸν πλησίον καὶ τὸ κράτος καθηκόντων.

Τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου δεόντως συστήσαντος τῇ Α. Α. Μ. τὸν ἐψηφισμένον ἀρχιεπίσκοπον Σιναίου, ὁ μεγαλειότατος καὶ

φιλόλαος ἡμῶν Ἀναξ ἐξέφρασεν ὑψηλὴν εὐαρέσκειαν ἐπὶ τῇ συστάσει ταύτῃ, προσθεὶς ὅτι συνιστώμενος ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. οὐδεμίᾳ ἀμφιβολία ὅτι τὰς αὐτὰς ἀρχὰς (principes ὡς εἶπεν) τρέφει καὶ ὁ ἐψηφισμένος, ὅστις θέλει ἔχει τὴν αὐτοκρατορικὴν εὐνοίαν.

Μετὰ τὴν ἐκ τῆς αἰθούσης τοῦ Θρόνου ἀναχώρησιν ὁ ἐξοχ. εἰσηγητὴς τῶν πρέσβων προσελθὼν ἐνεχείρησε τῷ θεοφιλ. ἐψηφισμένῳ Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦς κ. Πορφυρίῳ Λογοθέτῃ τὸ ὑψηλὸν παράσημον Μετζνδιὲ α' τάξεως.

Ἐνεκα τῆς κοινῆς ταύτης ἐορτῆς, ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» ἐκδίδεται δήμερον ἀντὶ τῆς αἰθρίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Πατριαρχικὴ χοροστασία. — Ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε τῇ κυριακῇ, κατὰ τὴν θεϊὰν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν, ἐν τῷ πανηγυρίζοντι ναῷ τῆς Μογουλιωτίσης, τῷ δὲ σαββάτῳ, κατὰ τὸν ἑσπερινόν, ἐν τῷ ἐν Γαλατῆ ναῷ τῆς Θεοτόκου τῶν Καφατιανῶν, προσηροτημένῳ τῇ πατριαρχικῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ. Τὴν θεϊὰν λειτουργίαν ἐτέλεσαν ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν κυριακὴν (15 μεσοῦντος), οἱ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίται Διδυμοτείχου, πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῆς Σχολῆς, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Κρήνης. — Ἡ Α. σεβ. Μ. ὁ πατριάρχης πρ. Ἀντιοχείας κ. Σπυριδῶν ἐτέλεσε τὴν θεϊὰν λειτουργίαν αὐθήμερον ἐν τῷ πανηγυρίζοντι ναῷ τῆς Θεοτόκου Κουμαριωτίσης, ἐν Νεοχωρίῳ.

Ὀνοματικαὶ ἐορταί. — Τῷ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Παναγιώτῃ Χρυσῷ ὡς καὶ τῷ ἐριτίμῳ τραπεζίτῃ κ. Π. Κουρτζῆ ἄγουσι τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐορτὴν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεδίδαξε τὰς συγχαρητικὰς αὐτοῦ εὐχὰς τῷ μὲν διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου, τῷ δὲ δευτέρῳ τηλεγραφικῶς. — Τῇ ἐριτίμῳ κ. Μαρία συζύγῳ τοῦ κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου, ἀγούσῃ ὁμοίως τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτῆς ἐορτὴν ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς ἐν Νεοχωρίῳ.

Ὀφθίκιον. — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπένειμε τὸ ὄφικιον ἀρχιμανδρίτου τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου τῷ πανοσ. ἱερομονάχῳ

κ. Ἀνθίμω Γοργόλη, ἡγουμένω τῆς ἐν Ἀντιγόνη ἱερᾶς σταυροπληγιακῆς μονῆς Σωτῆρος Χριστοῦ, τῆς κοινῶς Θεοκορυφώτου, ὑπὲρ ἧς ἐπὶ διετίαν μετ' ἀφοσιώσεως καὶ ζήλου εἰργάσθη, ἐπιμελούμενος αὐτῆς ὡς ἰδίου ἔργου.

Μεγάλη τοῦ Γ. Σχολῆ. — Τῇ παρελθ. τρίτῃ ἐπανέκαμψεν ἐκ Ζακύνθου, ἔνθα χάριν ἀναψυχῆς εἶχε μεταβῆ, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

Ἐπαρχία Βελεγράδων. — Συστάσει τοῦ σεβ. μητροπολίτου Βελεγράδων κ. Βασιλείου, διωρίσθη ἱεροκήρυξ καὶ ἐπόπτης τῶν σχολῶν τῆς ἐπαρχίας Βελεγράδων ὁ ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκη Θεολογ. Σχολῆς κ. Γεώργιος Οἰκονομίδης.

Πατριαρχ. Ἀδτικὴ Σχολὴ Μαρασλῆ. — Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ διοικητικῇ αὐτοῦ συνεδρία τῆς παρελθούσης παρασκευῆς ἐπεκύρωσε δι' ἐν εἰσέτι ἔτος τὴν ἀπὸ διετίας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανοσ. Μ. πρωτοσυγκέλλου μετ' εἰλικρινοῦς ζήλου ἐργαζομένην ἐφορίαν ἐκ τῶν κκ. Θ. Θεοδοσιάδου, Ι. Τζεράχολου, ἱατροῦ, Ν. Φερμάνογλου, ἱατροῦ, καὶ Στ. Ἡλιάδου. — Διευθυντῆς τῆς σχολῆς διωρίσθη ὁ ἐκ τῶν ἀρχαίων τελειοφοίτων τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς κ. Ἀλ. Δημητριάδης, προσελήφθησαν δὲ καὶ τινες ἕτεροι δοκίμως ἄχρι τοῦδε δημοσίᾳ διδάξαντες.

Δικαία προαγωγή. — Ἀνεγνώσθη πρό τινος ἐν ταῖς τουρκικαῖς ἐφημερίσιν ὅτι ὁ ἐν Βουρδουρίῳ τῆς Πισιδείας τέως πρόεδρος τοῦ ποινικοῦ κ. Ἰωάννης Α. Κηπουρίδης διωρίσθη βοηθὸς τοῦ δικαστικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν νομῶν Βιτλὶς καὶ Διαρβεκίρ. Ἐκ τῶν ἀρχαίων τελειοφοίτων τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ τῆς νομικῆς τοῦ ἔθνικοῦ πανεπιστημίου διδάκτωρ ὑπηρετήσεν ἀπὸ 22 ἐτῶν τῇ σεβαστῇ αὐτοκρατορικῇ κυβερνήσει ὡς εἰσαγγελεὺς ἐν Βιζύη, Λήμνῳ καὶ Βουρδουρίῳ· δόκιμος δὲ τοῦ καλάμου χειριστῆς ἔγραψεν ἱστορικὰς τινὰς διατριβὰς ἐν τισὶ περιοδικοῖς καὶ ἐν τοῖς πρώτοις τόμοις τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας».

Δημοσιογραφία. — Ἀπὸ τοῦ σαββάτου, 14 μεσοῦντος, ἤρξατο τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἡ ἑλληνικὴ ἐφημερὶς «Πρόοδος», περὶ ἧς ἐγράψαμεν ἐπανειλημμένως, προαναγγέλλοντες τὴν ἐκδοσιν. Ἐπεύθυνος Ἰλάτιος Π. Σπανούδης. Ἀρχισυντάκτης Κωνσταντῖνος Π. Σπανούδης. Ἐκτύπωσις κομψή. Ἦν ἐκλεκτή.

Ἐπισκέψεις. — Τῷ σαββάτῳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμένικόν πατριάρχην ὁ ἐξοχ. σύμβουλος τοῦ κράτους κ. Ἀνδρέας Κοπάσης.

Ἅγιον Ὅρος. Ἐξ ἐπιστολῶν ἐξ Ἁγίου Ὄρους μανθάνομεν ὅτι οἱ τῆς ἱερᾶς μονῆς Ἐσφιγμένου μοναχοὶ ἡγούμενον αὐτῆς ἐξελέξαντο τὸν ἐκ τῆς αὐτῶν ἀδελφότητος ὀσιολογ. κ. Νικήταν, ἐπὶ τινα καιρὸν χρηματίσαντα καὶ ὑπογραμματέα τῆς ἱερᾶς κοινότητος, οὗ ἡ ἐπίσημος ἐγκαθίδρυσις ἐγένετο τῇ 8 μεσοῦντος ἡδὴ μηνός.

— Τῇ κυριακῇ, 15 αὐγούστου, τῇ πανηγυριζούσῃ μονῇ τῶν Ἰβήρων ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης τηλεγραφικῶς συγχαρεῖς νύξατο τὰ δέοντα.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ὁ Θεοφιλέστατος ὑποψήφιος Σινᾶ καὶ Ραιθοῦ κ. Πορφύριος, προτιθέμενος ἵνα μεταβῆ εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅπου τελεσθήσεται ἡ χειροτονία αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῆς Ἁγίας Γῆς, ἀφίκετο διὰ τοῦ ρωσικοῦ χθὲς εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν προερχόμενος ἐξ Ὀδησοῦ. Τὸν ἐψηφισμένον ἀρχιεπίσκοπον προὔπιντησεν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Βενιαμιν.

— Τῇ δευτέρῃ αἰσίως ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐκ τῆς ἐσπερίας ὁ ἱερολογ. κ. Ἰάκωβος Ἀρχατζικάκης περατώσας εὐδοκίμως τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ σπουδὰς καὶ ἐφοδιασθεὶς διὰ τοῦ διπλώματος τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γενεύης. Ὁ ἱερολογ. διάκονος κ. Ἀρχατζικάκης μετὰ βραχεῖαν ἐνταῦθα διαμονὴν ἀπέρχεται εἰς Ἱεροσόλυμα συνεχίζων τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων, εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ἦν καὶ πρὸ τῆς εἰς Εὐρώπην μεταβάσεως αὐτοῦ μετὰ ζήλου ὑπηρετήσῃ.

Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία Κάρλοβιτς

Τὸ σεμινάριον τοῦ Κάρλοβιτς, τὸ δαπάναις τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Κάρλοβιτς κ. Γεωργίου Βράγκοβιτς ἰδρυθὲν ἄρξεται λειτουργοῦν ἀπὸ τῆς 1 προσεχοῦς σελτεμβρίου. Συγ-

χρόνως ἄρχεται τῆς ἐποικοδομητικῆς αὐτοῦ λειτουργίας τὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἰδρυθὲν αὐτόθι μοναχικὸν οἰκοτροφεῖον, ἐν ᾧ μέλλουσι νὰ προγυμνάζωνται οἱ διὰ τὸν μοναχικὸν βίον προορισαντες ἑαυτοὺς.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ἱερὰ Σύνοδος. — Τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκλήθησαν νέα μέλη διὰ τὴν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου περίοδον οἱ πνευρ. ἐπίσκοποι Κορινθίας κ. Βαρθολομαῖος Γεωργιάδης καὶ Θεῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμος Βλαχάκης, παρμενοντων ἐπὶ ἐν ἔτι ἔτος τῶν πνευρ. Ζακύνθου κ. Διονυσίου Πλέσσα καὶ Τρίκης κ. Προκοπίου Κουκουλάρη.

Ὁ μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρος τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σεβασμ. κ. Θεόκλητος τὴν προπαραλθούσαν ἐβδομάδα μεταβάς εἰς τὴν νῆσον Πάρον ἐπεσκέψατο τὸν περιφανῆ νεὸν τῆς Θεοτόκου τῆς Ἐκκτονταπυλιανῆς.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας σεβασμ. κ. Σεβαστιανὸς μετέβη καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχαῖς τοῦ παραλθόντος μηνὸς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Χαλκίδος, προτιθέμενος νὰ διέλθῃ ἡμέρας τινὰς ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ Γαλατῆκη. Τῷ σεβασμ. ἀρχιεπισκόπῳ συνώδευεν ὁ πρὸ μικροῦ διορισθεὶς ἡγούμενος τῆς μονῆς ταύτης πνευρ. ἀρχιμανδρίτης κ. Χρῦσανθος Προβατῆς εἰς ἓκ τῶν παρ' αὐτῷ πρὸ τινος ὑπηρετησάντων κληρικῶν.

Μονὴ Προυσοῦ. — Κατὰ τινὰ καταστρεπτικὴν χάλᾳξαν πρὸ μηνὸς πεσοῦσαν ἐβλάβησαν καὶ αὖ πρὸς τὴν μονὴν ἔγρουσαν ὁδοί. Ἡ μονὴ Προυσοῦ, κατὰ τὸν «Λόγον» τῶν Ἀθηνῶν, ἀνέλαβεν ἤδη ἰδίᾳ δαπάνῃ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν τούτων. Ἡ μονὴ πανηγυρίζει τὴν 23 ἀυγούστου, λέγεται δὲ παλαιότατη, κεκτημένη καὶ παρχαίαν τινὰ εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, διασωθεῖσαν, κατὰ παράδοσιν, ἀπὸ τῶν εἰκονομαχικῶν χρόνων.

Φιλάνθρωπος προᾶξις. — Ἐπειδὴ τὸ δημοτικὸν νοσοκομεῖον Χαλκίδος, ἕνεκα τῶν περιστάσεων, κατακτετήσαν εἰς ἔνδεικν τῶν ἀναγκαιούντων πρὸς στοιχειώδη περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν, ὑστερεῖ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἰδρύθη, φιλάνθρωποι τῆς Χαλκίδος κυρία, κατὰ τὸν «Εὐριπὸν» τῆς πόλεως ταύτης, ἀποτελέσασαι σύνδεσμον φιλάνθρωπικόν, ἀνέλαβον νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, τῆς δὲ φιλάνθρωπικῆς αὐτῶν ἐκκλήσεως ἔλαβον ἤδη ἀρκούντως ἰκνοποιητικὰ τὰ ἀποτελέσματα. Ἐν τούτοις ἐπικαλοῦνται καὶ πάλιν τὴν παροχὴν ἐλεῶν ὑπὲρ τοῦ φιλάνθρωπικοῦ τούτου καταστήματος.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ

Τῆς ἐν Μονάχῳ τῆς Βαυαρίας ἑλληνικῆς ὀρθόδοξου κοινότητος ὁ προϊστάμενος πνευρ. ἀρχιμ. κ. Γερμανὸς Βλάχος διατρίβει ἀπὸ τῆς παραλθούσης ἐβδομάδος εἰς Ἀθήνας, ἐπανκαμπτων ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ.

Ἡ ἐν Πισσούργῳ τῆς βορείας Ἀμερικῆς ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης, προσλαβοῦσα ἐσχάτως ἱερέα αὐτῆς ἀρχιμανδρίτην τινὰ Ἰάκωβον, κατήρτισε νεὸν, ἐν ᾧ μέλλουσιν ἐκκλησιασθῆσαι οἱ κατὰ τὴν «ὑπερωκεανεῖον Ἀκρόπολιν» πολυπληθέστατοι αὐτόθι ὀρθόδοξοι Ἕλληνες.

Ἡ ἐν Νέα Ὑόρκῃ ἑλληνικὴ κοινότης, ἧς προεδρεύει ἀπὸ τινος ὁ ἔμπορος κ. Γαλανόπουλος, ἐπλήρωσεν ἐσχάτως, ἐκ δωρεᾶς τῆς χήρας Καλλία ἐφέντη προερχομένης, ἑκατὸν εἰκοσιπέντε χιλιάδας φράγκων, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα, τὴν τρίτην δόσιν διὰ τὸ ἀντίτιμον τοῦ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς ταύτης κοινότητος ἀγορασθέντος ἐπ' ἐσχάτων ναοῦ.

Αἱ ἐν Ἀμερικῇ κοινότητες, αἱ δυνάμεναι συντηρῆσαι ναοὺς καὶ ἐφημερίους, κατ' ἔκθεσιν τινα τοῦ ἐν Νέα Ὑόρκῃ προξένου τῆς Ἑλλάδος, ἐκτὸς τῶν δύο τούτων, ἐκτὸς τῶν ἐν Βοστώνῃ, Σικάγῳ, Φιλαδελφείᾳ καὶ Λόουελ-Μὰς, ὧν ἀπὸ καιρῶν εἰς καιροὺς ἐποιοῦμεθα μνείαν, καὶ αἷτινες συλλήβδην ἀριθμοῦσι περὶ τὰς εἰκοσιδύο χιλιάδας ἑλλήνων ὀρθοδόξων, εἰσὶν αἱ τῆς Νιού-αρκ, Βιρμινγκάμης καὶ ἡ τῆς Νέας Ὁρλεάν, τετρακισχιλίους σχεδὸν ὀρθοδόξους ἀριθμοῦσα ὁμογενεῖς. Ἡ τελευταία, καθὼς μανθάνομεν νῦν, ἀπὸ πενταετίας ἤδη στερεῖται προϊσταμένου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐπὶ εἰκοσαετίαν προστάτης αὐτῆς ἀρχιμανδρίτου Μισαήλ Καρύδου τοῦ ἐκ Φιλιππουπόλεως.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

ὑπὸ τοῦ ἱεροδιδασκάλου Σύμης, τῆς ἐπαρχίας Ρόδου κυρ. Δημητρίου Χ' Δακνὴλ τοῦ καὶ ἐξ ἄλλων θρησκευτικῶν πονημάτων γνωστοῦ τῷ ὀρθοδόξῳ πληρωματι γενομένου ἐξεδόθη ἄρτι ἐν Ἀθήναις νέον πόνημα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιστημονικαὶ, ἱστορικαὶ καὶ κριτικαὶ περὶ τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποδείξεις», ὅσας κατὰ τὰς ἐκάστοτε μελέτας αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς οἰκείας καὶ ἐξωτερικῆς πείρας ἐσταχυολόγησεν ὁ φιλόπονος

συγγραφεὺς, ὡς ἐν τῷ μικρῷ προλόγῳ αὐτοῦ λέγει. Τὸ πονημάτιον τοῦτο συνιστῶμεν εἰς τὴν μελέτην τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος ὡς λίαν ἐπωφελεῖς καὶ ἐποικοδομητικόν, καὶ τοὺς προσήκοντας ἐπαίνους ἀπονέμομεν τῷ ἱερολογιωτάτῳ κ. Δανιὴλ οὕτως ἀνυσίμως ἐργαζομένῳ ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου.

B.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

Καὶ ὄντως, ἐὰν ἐξετάσωμεν τὴν ἐν τῇ συνόδῳ ἐξέλιξιν τῶν συζητήσεων, παρατηροῦμεν ὅτι οἱ τοποτηρηταὶ τοῦ πάπα εἰς ἓν μόνον σημεῖον συνηντῶντο καὶ συνεφώνουν μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ παρισταμένων ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολῆς· τὸ σημεῖον δὲ τοῦτο ἦγον ὁ ἱερὸς Φώτιος. Ἀμφότεροι ἐκ παντὸς τρόπου ἐπεδίωκον τὴν καταδίκην αὐτοῦ· ἀλλ' ἐκάτερος τούτων ἐκ διαφόρων ἐλατηρίων. Οἱ μὲν ἐπίσκοποι τῆς Ἀνατολῆς ἤθελον αὐτὴν ἐκ λόγων κομματικῶν, ἐξ ἀτομικῆς πρὸς τὸν Φώτιον ἔχθρας καὶ φιλίας πρὸς τὸν ἀποκακαστάντα ἤδη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἰγνάτιον, οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι τοῦ πάπα κατεδίωκον τὸν ἱερὸν Φώτιον ὡς πολέμιον ἐπικίνδυνον τῆς παπικῆς ἀπολυταρχίας καὶ κώλυμα ἀνυπέρβλητον εἰς τὴν πραγμάτωσιν αὐτῆς. Τὰς ἀπολυταρχικὰς ὁμῶς τοῦ παπισμοῦ τάσεις κατεπολέμησεν ἐν τῇ παρούσῃ συνόδῳ οὐ μόνον ὁ Φώτιος ἀλλὰ καὶ σύμπασα, φαίνεται, ἡ ἱεραρχία τῆς Ἀνατολῆς. Τοῦτο δὲ ἐξάγεται ἐκ τῆς ὅλης πολιτείας καὶ δράσεως αὐτῆς ἐν τῇ συνόδῳ. Καὶ πρῶτον, ἠναγκάσθη μὲν αὕτη νὰ ὑπογράψῃ τὸν ὑπὸ τῶν τοποτηρητῶν προσαχθέντα τύπον τῆς ἐνώσεως (ὃν λατινιστὶ συνταγμένον ἐξαπέστειλεν ἐκ Ρώμης ὁ πάπας, δι' οὗ ἀνεγνωρίζετο οὗτος κέφαλή τῆς Ἐκκλησίας), ἀλλ' ὑπέγραψε τοῦτον ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει, παραλλαγμένον καὶ ἀποκεκαθαρμένον ἀπὸ τῶν παραδόξων ἀπαιτήσεων τῆς ρωμαϊκῆς ἑδρας. Ἐκ τῆς μεταφράσεως ταύτης ἐλείπε πᾶσα περὶ δεσποτείας τοῦ πάπα ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιῶν ἔννοια,

ἐλέγετο δὲ μόνον ὅτι ἀναθεματίζεται ὁ Φώτιος καὶ γίνονται ἀποδεκταὶ αἱ κατ' αὐτοῦ ἀποφάσεις τῶν παπῶν Νικολάου καὶ Ἀδριανοῦ. Δεύτερον, οἱ ἀνατολικοὶ κατὰ τὰς συζητήσεις τῶν συνοδικῶν συνεδριάσεων δρᾶττονται πάσης περιστάσεως ὅπως ἐξάρωσι τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλύσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων τυγχάνει δικαίωμα τῆς πενταρχίας, τοῦτέστι πάντων ὁμοῦ τῶν πατριαρχῶν (Ρώμης Ἀλεξανδρείας Κων]πόλεως Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων), καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικὸν τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας προνόμιον. Ἡ ἀνάπτυξις τοιούτων ἀρχῶν ἐν ταῖς συζητήσεσι φυσικὸν ἦτο νὰ φέρῃ τοὺς ἀνατολικοὺς εἰς σύγκρουσιν πρὸς τοὺς τοποτηρητὰς τοῦ πάπα, οἵτινες ἀντιθέτως πρὸς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν ἡμετέρων ἐξῆρουν καὶ ὑπεστήριζον τὴν θεωρίαν τῆς παπικῆς ἀπολυταρχίας ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ εὐρύτητι. Ἄλλ' οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ἀνατολῆς, ἔχοντες ὁμοφρονούντας καὶ ὑποστηρικτὰς τὸν αὐτοκράτορα Βασίλειον καὶ τοὺς βαθμούχους αὐτοῦ, ἐνέμενον ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῶν περὶ ἐκκλησιαστικῆς πενταρχίας καὶ ἐν τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι μόνον αἱ ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ πασῶν τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν λαμβανόμεναι ἀποφάσεις κέκτηνται ὑποχρεωτικὴν σημασίαν διὰ τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν (πρβλ. Παπαρηγόμ. Δ', σελ. 306—307). Τρίτον, ἡ σύνοδος κατὰ δίκασε μὲν τὸν ἱερὸν Φώτιον ὡς ἀπὸ κοσμικοῦ ἀνελθόντα εἰς τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα καὶ ὑπὸ καθηρημένου δῆθεν ἐπισκόπου χειροτονηθέντα, τοῦ Γρηγορίου τοῦ Συρακουσῶν, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐφάνη ὅτι ἐνήργησε συμφώνως πρὸς τὰς ἐν τῷ ὄρω παπικὰς ἀποφάσεις, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἡμέτερον Παπαρηγόπουλον «δὲν ἔπραξε τοῦτο τυφλῶς παραδεξαμένη τὸ κῦρος τῶν παπικῶν ἀποφάσεων»· ἡ σύνοδος ἐν τῇ ἕκτῃ αὐτῆς συνεδριάσει προσεκάλεσε κατ' ἀπαιτήσιν τοῦ Βασιλείου τὸν ἱερὸν Φώτιον νὰ ἀπολογηθῇ, καίτοι δὲ οὗτος ἠρνήθη νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ κῦρος τῶν παπικῶν ἀποφάσεων καὶ τοὺς τοποτηρητὰς ὡς κριτὰς, οἱ δὲ τοποτηρηταὶ ἐδήλωσαν ὅτι ἡ ἀναθεώρησις τῆς ὑποθέσεως τοῦ Φωτίου καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ τυγχάνει περιττὴ, ἅτε ὀριστικῶς ἤδη κατακριθέντων ὑπὸ τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας, ἡ ἀπαιτήσις τοῦ αὐτοκράτορος ἐγένετο μετὰ προθυμίας ἀσπαστὴ ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς συνόδου, ὁ δὲ Φώτιος καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ

* συνέχεια ἀπὸ σελίδος 384—387.

παρέστησαν ἐν τῇ συνόδῳ πρὸς ἀπολογία. Ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι καὶ ἡ σύνοδος διὰ τῆς καταδίκης τοῦ Φωτίου, ἐπιμόνως ἀρνηθέντος νὰ ἀπολογηθῆ ἑνώπιον τῶν τοποτηρητῶν καὶ νὰ ὑποταχθῆ ἄνευ ὄρων εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας, παρεδέξατο μὲν κατ' οὐσίαν τὰ παπικὰ ἐντάλματα, κατ' ἀρχὴν ὁμως ὑπερημύνατο τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἔργῳ καὶ λόγῳ ὑποστηρίξασα ὅτι ὑπεράνω τοῦ κύρους τοῦ πάπα καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν τοπικῶν συνόδων κεῖται τὸ κῦρος τῶν ἀποφάσεων τῆς πενταρχίας ἢ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἐὰν δὲ προσθέσωμεν εἰς ταῦτα ὅτι οἱ ἀνατολικοὶ ἀπεπειράθησαν καθ' ὑποβολὴν τοῦ αὐτοκράτορος νὰ ὑπεξαιρέσωσι τὸν ὑπογραφέντα ὑπ' αὐτῶν ἐκ Ρώμης λίβελλον, ὅτι ἡ λύσις τοῦ βουλγαρικοῦ ζητήματος ἐγένετο διὰ διαιτησίας συμφώνως πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῆς Ἐκκλησίας Κων]πόλεως, καὶ οὐχὶ κατὰ τὰς βλέψεις τοῦ ρωμαίου ποντίφηκος, διαιτητῶν ὄντων τῶν ἀντιπροσώπων τῶν πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ὅτι οὐδεμία προσοχὴ ἐδόθη εἰς τὰς διαμαρτηρίας τῶν τοποτηρητῶν τῆς Ρώμης, ἐπισήμως δηλωσάντων ὅτι ἡ σύνοδος δὲν δικαιούται νὰ δικάσῃ τὴν ἀποστολικὴν καθέδραν· πρὸς δὲ τοῦτοις, ἐὰν ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ ὀλιγάριθμον τῶν ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ παραστάντων καὶ μετασχόντων ἱεραρχῶν τῆς Ἀνατολῆς, τότε καὶ ἡλίου φαεινότερον δείκνυται ὅτι ἡ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δὲν διέκειτο εὐνοϊκῶς πρὸς τὴν σύνοδον ταύτην, ἀλλοῖον δὲ ὅλως πνεῦμα διείπε τὰς ἐνεργείας καὶ ἀποφάσεις τῶν παρακαθημένων μελῶν αὐτῆς ἢ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ρώμης.

Ὅσον δὲ σμικρὸς ἦτον ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τας παρούσης συνόδου μανθάνομεν ἐκ τῆς πρώτης καὶ τῆς τελευταίας συνεδρίας αὐτῆς. Ἡ μὲν πρώτη συνεδρία, καίτοι μετὰ δύο μῆνας ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἱεροῦ Ἰγνατίου ἐγένετο, μόλις περὶ τοὺς δώδεκα ἐπισκόπους καὶ μητροπολίτας ἠρίθμει· ἡ δὲ τελευταία περὶ τοὺς ἑκατὸν μόνον ἐπισκόπους συνήγαγε μετὰ ἕξ μηνῶν πάροδον συνελθοῦσα καὶ μετὰ πολλὰς ἀπειλὰς καὶ ὑποσχέσεις παρὰ τῶν τοποτηρητῶν καὶ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Τί δὲ εἶναι ὁ ἀριθμὸς οὗτος τῶν μελῶν τῆς συνόδου ταύτης παραβαλλόμενος πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ὑπερτριακοσίων ἐπισκόπων τῶν συνελθόντων ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ

τῇ ἀθωώσῃ τὸν ἱερὸν Φώτιον καὶ ἐπικυρώσῃ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ; Ἀναμφιβόλως ἐλάχιστος. Καὶ ὁμως, κατὰ τοὺς καθολικοὺς συγγραφεῖς, οἱ ἐπίσκοποι οὗτοι ἀπετέλουν τὴν μειονότητα τῆς σχισματικῆς μερίδος. Ἄν δὲ ἡ σχισματικὴ μερίς, ἡ μειονοψηφοῦσα περιελάβανε τοσοῦτῳ μέγαν ἀριθμὸν μελῶν, ἐκ πόσων ἄρα γε ἐπισκόπων ἔδει νὰ ἀποτελῆται ἡ παροῦσα σύνοδος, ἡ ὁποία διετέλει ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῶν τοποτηρητῶν τῆς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν κραταιὰν προστασίαν τῆς ἀπειλούσης κριστικῆς ἀρχῆς, συνῆλθε δὲ πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ παρανόμως καὶ ἀναιτίως καθαιρεθέντος Ἰγνατίου καὶ τιμωρίαν τοῦ ἄρπαγος. Ἡ ἀπάντησις εἶνε εὐνόητος· τὰ μέλη αὐτῆς ἔπρεπε νὰ ᾧσι πολλῶ περισσότερα. Καὶ ὁμως οὐ μόνον τοιοῦτόν τι δὲν συνέβη, ἀλλὰ, τὸ χεῖριστον ὅτι καὶ ἐκ τῶν εὐαρίθμων μελῶν αὐτῆς ἔλειπεν, ὡς εἶδομεν, ἡ ὁμοφροσύνη ἐν ταῖς συζητήσεσιν, ὅπερ ἐν οὐδεμιᾷ τῶν ἐπὶ Φωτίου συνόδων ἐγένετο. Οἱ ἐπίσκοποι τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας οὐ συνεφώνουν μετὰ τῶν τοποτηρητῶν τοῦ πάπα οὔτε ἐν τῇ ἀναγνωρίσει τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, ὡς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς κριτοῦ αὐτῆς, οὔτε ἐν τῷ βουλγαρικῷ ζητήματι, οὔτε ἐν ἄλλῳ τινὶ ζητήματι, ἐξ οὗ ἠδύνατο νὰ κροκύψῃ ἡ ἰδέα περὶ ὑπερόχου θέσεως καὶ κυριαρχικοῦ δικαιώματος τοῦ ρωμαίου ποντίφηκος ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας καθόλου¹. Τὸ μῖσος μόνον κατὰ τοῦ Φωτίου ἦτο κοινόν· καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ αἱ ἐνεργεῖαι καὶ ἀποφάσεις ἀμφοτέρων συνηντῶντο, ἐν πᾶσι δὲ τοῖς ἄλλοις ἐπέκράτει τελεία διάστασις καὶ δυσπιστία. Ὡστε δὲν ἔχουσιν ἄδικον οἱ διατεινόμενοι ὅτι ἡ ἱεραχία τῆς Ἀνατολῆς, παρὰ πᾶσαν τὴν ἐνδοτικότητα, ἣν ἐπεδείξατο εἰς τὸ περὶ Φωτίου ζήτημα ἐξ ἐμπαθείας πρὸς αὐτὸν, κατεπόλεμησε τὸν παπισμὸν ἐν τῇ παρούσῃ συνόδῳ ἐμπνευμένη ὑπὸ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἀρχῶν ἐκείνων, ἃς ὁ κλεινὸς τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας

1. Οἱ καθολικοὶ συγγραφεῖς τῆς Δύσεως ἐξαιρόντες τὴν σύνοδον ταύτην ἀποκαλοῦσιν ὀρθόην οἰκουμενικὴν, ἀλλὰ σύνοδος φερουσα τοὺς ἄνω μνημονευθέντας χαρακτῆρας καὶ συνελθοῦσα οὐχὶ πρὸς διορισμὸν δόγματος τινος ἢ ἐκκλησιαστικῆς τινος διατάξεως ἀλλὰ πρὸς ἐξυπηρέτησιν παθῶν καὶ συμπερόντων, πρὸς καταδίκην προσώπου ἀθώου, εὐλόγως δύναται νὰ κληθῆ οὐχὶ σύνοδος καὶ δὴ οἰκουμενική· ἀλλὰ παρωδία συνόδου καὶ παρασυναγωγῆ.

πρωθιεράρχης διεχάραξε καὶ ἐφήρμοσεν ἐν τῇ συνόδῳ ἐκείνῃ, ἐν ἣ κατεδίκασε τὸν πάπαν Νικόλαον διὰ τὴν παράνομον αὐτοῦ εἰσβολὴν εἰς Βουλγαρίαν, τὴν ἐξύβρισιν τῶν θεσμῶν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν παραχάραξιν τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως. Τὸ φρόνημα τοῦ Φωτίου ἦτο φρόνημα συμπάσης τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας· ὁ δὲ Φώτιος ἀντιδρῶν κατὰ τῶν ὑπερφιάλων ἀξιώσεων τοῦ παπισμοῦ ἐνήργει συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ. Ἄν λοιπὸν ἐν τῇ ἐπελθούσῃ μοιραίᾳ συγκρούσει καὶ χωρισμῷ τῶν Ἐκκλησιῶν θελήσῃ νὰ ἀποδώσῃ τις αὐτῷ ἐνοχὴν τινα, ἢ ἐνοχὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ ἀπορρέῃ ἄλλοθεν ποθεν ἢ ἐκ τῆς ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ. Τῷ Φωτίῳ ὡς ποιμένι τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐπεβάλλετο νὰ παρακολουθῇ ἀγρύπνως καὶ νὰ προφυλάτῃ ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς τὸ ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας ἐμπιστευθὲν αὐτῷ λογικὸν ποίμνιον,

Οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουληφόρον ἄνδρα.

Ἐν τῇ εὐσυνειδήτῳ λοιπὸν ἐκπληρώσει τῆς ἠθικῆς ταύτης διὰ τοὺς ἄρχοντας ἀρχῆς ἀντελήφθη τὰ ἐπίβουλα σχέδια τοῦ παπισμοῦ καὶ καταδείξας τὸν κίνδυνον, ὃν διέτρεχεν ἡ Ἀνατολὴ ἀπ' αὐτοῦ, παρώτρυνε ταύτην δι' ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς ἐξόχου αὐτοῦ μεγαλοφυΐας καὶ δραστηριότητος ὅπως ἀγωνισθῇ συντόμως πρὸς περιφρούρησιν τῶν ὑψίστων ἀγαθῶν καὶ δικαίων τῆς αὐτονομίας, δηλονότι τῆς ὀρθοδοξίας αὐτῆς. Ἡ Ἀνατολὴ ὑπήκουσεν εἰς τὸν Φώτιον· ἔδραμεν ὀπισθεν αὐτοῦ· καὶ ἐν συνόδῳ ἐλέγξασι τὰς πλάνας τοῦ πάπα καὶ ἀτασθαλίας κατεδίκασεν εὐτόλμως τὸν τὰ ἀπαράβατα παραβιάσαντα καὶ τὰ καλῶς ἔχοντα διαστρέφοντα καὶ καταπατοῦντα.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων σαφῶς ἐξάγεται ὅτι ἡ ἀκύρωσις τῶν πρακτικῶν τῆς συνόδου τῆς ἀναθεματισίας τὸν πάπαν Νικόλαον, καὶ ἡ καταδίκη τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ὑπὸ τῶν ἐν τῇ συνόδῳ παρακαθημένων μελῶν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δὲν προῆλθεν ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας ἢ ἐκ συναισθήσεως ὅτι οὗτος προσηνέχθη ἀδίκως πρὸς τὸν πάπαν Νικόλαον, ἀλλ' ἐξ ὠρισμένων ἀφορμῶν καὶ πρὸς ὠρισμένον σκοπὸν. Ὁ ὑπὸ τῆς συνόδου ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς ἦτο· 1] ἡ νομι-

μοποίησις τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἐκπεπτωκότος Ἰγνατίου εἰς τὸν θρόνον τὸν πατριαρχικὸν καὶ 2] ἢ ἐν τῇ ἀνατολικῇ καὶ δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀποκατάστασις τῆς εἰρήνης, ἢ ὁποῖα ἀπὸ πολλοῦ ἀποπτᾶσα ἕνεκα τῶν ἀναφνέντων ζητημάτων μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν διεγερθεισῶν ἐρίδων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Κων)πόλεως, ἢ δύνατο νὰ τελεσθῇ μόνον διὰ τῆς ἀκυρώσεως τοῦ ἀναθέματος τοῦ πάπα Νικολάου καὶ τῆς καταδίκης τοῦ Φωτίου. Σπουδαιότατον πρόσωπον ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ διεδραμάτισαν οὐχὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἀλήθεια, ἀλλ' ἡ ἐμπάθεια τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἰγνατίου καὶ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, οἱ συμφεροντολογικοὶ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς ὑπολογισμοὶ, καὶ ἡ διὰ τοῦ τρόμου πίεσις τῶν συνειδήσεων ἱεραρχῶν τινῶν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Ὅτι δὲ ἡ παρούσα σύνοδος δὲν ἐθεώρει ἀδίκους τὰς καταδικαζούσας τὸν πάπαν Νικόλαον ἀποφάσεις τῆς συνόδου τοῦ 867, ἀλλ' ἐκ πνεύματος εἰρηρικῆς μετὰ τῆς Ρώμης συμβιώσεως, ἢ καὶ ἐκ ἐμπαθείας πρὸς τὸν Φώτιον ἠκύρωσεν αὐτὰς, τοῦτο μαρτυρεῖται τρανῶς ὑπὸ τῆς ὅλης τῆς συνόδου δράσεως, ἢ ὁποῖα τὸ μὲν ζήτημα τῶν κατηγοριῶν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου κατὰ τοῦ πάπα Νικολάου ἀπέφυγε νὰ ἀνακινηθῇ, τὸ δὲ βουλγαρικὸν ζήτημα ἔλυσεν, ὡς εἴπομεν, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως. — Εὐνόητον ὅτι τὸ μίξοβίρβαρον τοῦτο συνέδριον, (ὡς ἀποκαλεῖ τὴν σύνοδον ταύτην ὁ ἱερὸς Φώτιος), ἐπειδὴ ἐγένετο μετὰ τοῦ ὠρισμένου σκοποῦ νὰ καταδικάσῃ καὶ οὐχὶ νὰ δικάσῃ τὸν ἱερὸν Φώτιον, ἐπεδίωξε διὰ πάντων τῶν μέσων τὴν ἀμαυρώσῃ τὴν ὑπόληψιν καὶ νὰ προσβάλλῃ τὸν ἀπρόσβλητον χαρακτῆρα τοῦ ἱεροῦ αἰδρός. Μὴ περιορισθὲν λοιπὸν εἰς τὰς ὑπαρχούσας ἤδη κατηγορίας περὶ τοῦ παρανόμου τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας τοῦ Φωτίου, ἐπεξέτεινε τὸν κύκλον τῆς προσβολῆς καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν αὐτοῦ βίον πρὸς δικαιολογίαν τῶν ἐν αὐτῷ ληφθεισῶν ἀποφάσεων. Ὡς λέγει ὁμοῦς αὐτὸς ὁ Φώτιος «μῆτε μάρτυράς ποθεν ἀδικήματός τινος, μῆτε κατηγοροῦς παραστήσαι ἠδυνήθησαν, ἀλλὰ μηδὲ κατηγορίαν τινὰ προσενεγκεῖν καίτοι τῶν ἄνω κάτω γενομένων» (ἐπιστολὴ 161).

Ἰπτεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ. — 34

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀλληλογραφίαι ἐκ Θεσσαλονίκης — ἐκ Κρουσόβου — ἐκ Πελαγονείας — ἐκ Νευροκοπίου — ἐκ Μελενίκου — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἡ πατριαρχικὴ ἀντιπροσωπεία ἐν τῇ βαπτίσει τοῦ διαδόχου τοῦ Ρωσικοῦ θρόνου — Ἐπιθεώρησις ξένων Ἐκκλησιῶν — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΚ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΕΛΛΟΥΣΙΝ ΗΜΙΝ ἀπὸ 17 αὐγούστου τὴν ἐξῆς ἔκθεσιν, ἣν ἐκδίδοντες ἔχομεν τὴν πεποιθήσιν ὅτι καὶ ἡ σεβαστὴ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις καὶ οἱ ὑπὸ τῶν εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων ἀπεσταλμένοι καὶ οἱ παρὰ τῷ ἐξοχ. γενικῷ ἐπιθεωρητῇ παρακαθήμενοι σύμβουλοι καὶ πάρεδροι θέλουσι σπεύσει νὰ ἄρῳσιν, οὕτως εἰπεῖν, πᾶσαν εὐκολίαν, ἣτις ἐπιτρέπει εἰς τοὺς κακούργους ἵνα πλησιάζωσιν εἰς αὐτὰ τὰ πρόθυρα τῆς μακεδονικῆς μεγαλοπόλεως πρὸς διάπραξιν ἐγκλημάτων καὶ μαιφονιῶν. Ἡ ἔκθεσις ἐστὶ σαφεστάτη κατὰ τὴν ἀφήγησιν καὶ τὴν πλοκὴν τοῦ λόγου· ὁμιλεῖ δηλονοῦν εἰς τρόπον οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν καταλείποντα ὅτι οὕτω καὶ ἐγένοντο τὰ ἐν αὐτῇ ἐκτιθέμενα καθὼς καὶ γράφοντα. Παλεῖ σαφῶς περὶ τῶν γνώσεων καὶ τῆς πολιορκητικῆς καὶ στρατηγικῆς ἐμπειρίας τῶν ἀποτολιμῶντων τὰ ἐγ-

κλημάτα, ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ὀφθαλμὸν ἀρχῆς εὐλογουμένων, ὑφ' ἧς καὶ οἱ ἐν ἐτέραις μακεδονικαῖς ἐπαρχίαις, ἐξ ὧν ἐπιστέλλονται τὰ ἐν τῷ μετὰ χειρὸς φύλλῳ ἀναγινωσκόμενα γράμματα. Ἴδου καὶ ἡ ἐκ Θεσσαλονίκης ἐπιστολή:

«Μόλις συνήλθομεν ἐκ τῶν ἐντυπώσεων τῶν ἀπὸ τοῦ στυγεροῦ κκουργήματος τοῦ διαπραχθέντος εἰς τὰ πρόθυρα αὐτὰ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ γράφω πρὸς ὑμᾶς τεταραγμένος ἐνεκὸν εὐνοήτου συγκινήσεως. Τὴν νύκτα τῆς κυριακῆς πρὸς τὴν δευτέραν (15—16 αὐγούστου), περὶ τὴν τρίτην ὥραν τουρκιστὶ, βούλγαροι ληστὰντάρται ὑπὲρ τοὺς 50, ἀφοῦ προηγουμένως παρωχέτευσαν τὸ ὕδωρ, δι' οὗ ὑδρεύεται τὸ χωρίον Γραδομπόρι, δίωρον ἀπέχον ἀπὸ Θεσσαλονίκης, καὶ ἀφοῦ κατέλαβον μετ' ἐπιμελείας πάντα τὰ περίξ αὐτοῦ μέρη, δι' ὧν ἠδύναντο νὰ διαφύγωσιν οἱ κάτοικοι, προῦνόησαν ν' ἀποκλείσωσι κατὰ πρῶτον καὶ περικλείσωσιν ἐντὸς τοῦ φυλακείου αὐτῶν τοὺς φρουροῦντας τὸ χωρίον τρεῖς καὶ μόνον δυστυχῶς, χωροφύλακας στρατιώτας, τοποθετήσαντες ἀπέναντι αὐτῶν ἔνοπλον κουστωδιάν, διηρέθησαν οὕτως εἰς ὁμάδας. Ἡ μία τούτων διηυθύνθη πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐκ τῶν προκρίτων τοῦ χωρίου καὶ θερμοῦ προστάτου τῶν ἐκεῖ ὀρθοδόξων

Τράκιου Γιόφκου, ἐν ᾧ ταυτόχρονα ὁμᾶς ἑτέρα κακούργων κατηυθύνετο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ στερροῦς ἐπίσης τοῦ πατρῆος δόγματος καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐχομένου προκρίτου Τράκιου Στεργίου (ἐπωνυμιωμένου Τσιφούτη) καὶ ἐκεῖνοι μὲν οἱ κατὰ τοῦ Γιόφκου ἐπιτεθέντες ἀπέτυχον, εὐτυχῶς, τοῦ μελετωμένου κακούργου σχεδίου, χάρις εἰς τοὺς ἀγρίους κύνες καὶ εἰς τὴν γενναϊότητα τοῦ οἰκοδεσπότη καὶ τῶν δύο αὐτοῦ υἱῶν, καθ' ὧν οἱ κακούργοι μαινόμενοι καὶ βλέποντες ἀποτυχόν τὸ σχεδιασθὲν κακούργημα, ἐπεχείρησαν νὰ πυρπολήσωσι τὸν προσκείμενον τῇ οἰκίᾳ ἀχυρῶνα, προσδοκῶντες τὴν ὀλοκύτωσησιν τῆς οἰκίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἠρωϊκῶς ἀμυνομένων. Ἀλλ' ἀπέτυχον καὶ ἐν τούτῳ διὰ τε τὸ θάρος καὶ τὴν εὐψυχίαν, ἣν ἐπεδείξατο ὁ ἕτερος τῶν υἱῶν Γιόφκου, ἀψηφήσας πάντα κίνδυνον καὶ ἀπὸ τῆς στέγης τοῦ κειομένου ἀχυρῶνος, ὑπὸ τὰ βλήματα τῶν ἐμπρηστῶν, κατορθώσας νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἰς τὴν οἰκίαν μετάδοσιν τοῦ πυρός. Δὲν κατορθώθη ὁμῶς νὰ σωθῇ καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἀφωσιωμένων τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ Τράκιων. Εἰς αὐτὸν ἀνελεήμων ἡ μοῖρα φανεῖσα στεροῦ παραστάτου ἐστέρησε τοὺς ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας κερτερικῶς ἀγωνιζομένους.

Οἱ δολοφόνοι συνωδεύοντο ὑπὸ γνωστοῦ τῇ εἰρημένῃ οἰκογενεῖᾳ γείτονος Δημητρίου καλουμένου. Οὗτος, κρούσας τὴν ἔσω θύραν τῆς οἰκίας, ἐζήτησε ν' ἀνοίξωσιν ὡς ἔχων ν' ἀνκοινώσῃ τι σπουδαῖον εἰς τὸν οἰκοδεσπότην. Ἡ σύζυγος τοῦ νεώτερου τῶν υἱῶν, ἀναγνωρίσασα τὴν φωνὴν τοῦ γείτονος, ἠρνήθη ν' ἀνοίξῃ κατ' ἀρχὰς τὴν θύραν διατεινομένη ὅτι κοιμῶνται πάντες· ἀλλ' εἰς τὰς ἐντόνας ἐπανελημμένης ἀπαιτήσεις τοῦ ἐλεεινοῦ γείτονος ἐνέδωκεν, ἀνοίξασα τὴν θύραν, διότι οὐδαμῶς ἡ δυστυχὴς ὑπώπτευσεν ὅτι συγχρόνως ἦνοιγε τὸν τάφον τῆς οἰκογενεῖας συμπάσης. Πάραυτα, τέσσαρες τῶν αἰμοχαρῶν δολοφόνων εἰσῆλθον ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ, πρῶτα συλλαβόντες τὸν ὑπερεξηκοντούτη πατέρα ἔδησαν αὐτοῦ τὰς χεῖρας σφιγκτικῶς ὀπισθεν κατόπιν ἐπιτεθέντες ἐναντίον τοῦ δευτεροτόκου αὐτοῦ υἱοῦ Ἀνστασίου, εἴκοσι καὶ τεσσάρων ἐτῶν ἡλικίαν φέροντος, ὑπέβαλον αὐτὸν, ὑπὸ τὰς ὄψεις τοῦ δυστυχοῦς πατρὸς εἰς βασανιστήρια, πρωτόκρουστα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐγγληματικῶν πράξεων, ἅτινα καὶ αὐτὰ ἴσως ἀποτροπιᾶζονται τὰ αἰμοδόρα θηρία. Ἐξέλειραν τὸ περὶ τὸν τράχηλον δέριμα, ἀπέκοψαν τὰ χεῖλη, τὴν ρίνα, τὰ ὦτα καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ, καὶ ἀφοῦ ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς, τσακῦτα δι' ἐγγχειριδίου τραύματα κατήνεγκον ἐπὶ τοῦ σώματος, ὥστε κατέστη τὸ σῶμα διάτρητον καὶ πάντῃ παραμεμορφωμένον. Γοερὰ κρυγαὶ καὶ σπαραγμοὶ τοῦ δυστυχοῦς Ἀνστασίου, ἰκε-

σαὶ καὶ ὀδυλυγμοὶ συζύγου καὶ μητρὸς οὐδαμῶς ἴσχυσαν νὰ μαλᾶξωσι τὴν θηριώδη καρδίαν τῶν κακούργων καὶ ν' ἀποτρέψωσι τὴν χεῖρα αὐτῶν ἀπὸ τῶν φρικτῶν βασανιστηρίων. Τούναντίον οἱ δολοφόνοι ἐπέτεινον αὐτὰ ἵνα καταστήσωσι τραγικώτερον τὸν μετ' ὀλίγον θάνατον τοῦ πατρὸς ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτῶν, καθ' οὗ σχεδὸν ἡμιθανοὺς ὄντος ἐκ τῆς φρίκης ἔβαλον μαιφόνους χεῖρας φονεύσαντες αὐτὸν μετὰ τὰ αὐτὰ βασανιστήρια, ἅτινα ὑπέστη καὶ ὁ νεώτερος αὐτοῦ υἱός.

Τούτων ἐν τῷ κατωτέρῳ τῆς οἰκίας ὀρόφῳ διαπραττομένων, ὁ πρεσβύτερος υἱὸς Στέργιος, εἴκοσιεπταετῆς τὴν ἡλικίαν, ἐν τῷ δευτέρῳ ὀρόφῳ κατακλιόμενος καὶ ἀφυπνισθεὶς ἐκ τῶν οἰμωγῶν καὶ γόων τῶν κατακρεουργουμένων, ἠγέρθη παρευθὺς καὶ ἠθέλησε νὰ κατέλθῃ τὴν κλίμακα, τοῦτ' αὐτὸ ἔξω φρεῶν, ἀλλ' αἱ παρακλήσεις καὶ προτροπαὶ τῆς συζύγου καὶ ἡ καταλαβοῦσα αὐτὸν φρενίτις καὶ σύγχυσις μὴ γινώσκοντα ποῦ περιπατεῖ ἐντὸς τοῦ πυκνοῦ σκοτίου συνεκράτησεν αὐτὸν ἐν τῷ δωματίῳ, ἀναμένοντα νὰ μάθῃ βραδύτερον τὰ συμβάντα. Ὁ ἀτυχὴς ἠγνόει ὅτι τὸ αὐτὸ μοιραῖον τέλος ἠτοιμάζετο καὶ αὐτῷ· διότι οἱ κακούργοι, ἀντιληφθέντες τοῦ ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν αὐτῶν προξενουμένου θορύβου καὶ συμπεραίνοντες ἐκ τῶν φωνῶν ὅτι τὸ τρίτον αὐτῶν θῦμα ἐκρύπτετο ἐν τῷ ἄνω ὀρόφῳ, μετὰ σπουδῆς ἀνῆλθον τὴν κλίμακα καὶ ἐκβίβασαντες τὴν θύραν τοῦ δωματίου συνέλαβον καὶ κατεβίβασαν αὐτὸν εἰς τὸν κάτω ὄροφον, ἐνθα ἔκειντο κατακρεουργημένα τὰ πτώματα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, ρίψαντες αὐτὸν ἐπὶ τοῦ κοιμωμένου βρέφους αὐτοῦ. Ἡ δυστυχὴς ἐξηκοντούτης αὐτοῦ μήτηρ ἐν ἐξάψει ἀπεγνωσμένη ὤρμησεν κατὰ τῶν δολοφόνων, ἀλλ' ἔπεσεν ἡμιθανὴς ὑπὸ τὰ τραύματα αὐτῶν· καὶ τότε οἱ θηριώδεις ἐφήρμοσαν τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν βασάνων, ὑφ' ἧ καὶ ὁ Στέργιος ἐπιπτε θῦμα, μαρτυρικὸν ὑφιστάμενος θάνατον. Οὕτω δὲ τὸ προμεμελετημένον τοῦτο στυγερώτατον κακούργημα διαπράξαντες διέταξαν μὲν τὰς νεκρὰς συζύγους ὅπως ἀπέλθωσιν εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ ἀναζητήσωσι νέαν τύχην προτειπόντες αὐταῖς ὅτι εἰς τούτους ἠρμοξε τιμωρῆσαι αὐτὴν, τὴν δὲ οἰκίαν ἐπυρπόλησαν ἀπελθόντες ἀμέσως ὅπως συναντηθῶσι μετὰ τῶν ὁμοφρόνων καὶ συντρόφων αὐτῶν.

Τὸ πῦρ ἐντὸς ὀλίγου μετεδόθη εἰς ὅλην τὴν οἰκίαν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς φωλεᾶς αὐτοῦ, καθόσον ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῶν ληστειοκροτῶν ἐν τῷ χωρίῳ πυροβολισμοὶ πυκνοὶ καὶ συνεχεῖς ἐνέσπειραν τὸν πικρὸν εἰς τοὺς χωρικοὺς καὶ ἐκράτουν αὐτοὺς ἐντὸς τῶν οἰκιῶν· ἀλλὰ τολμηρότερος καὶ γενναϊότε-

ρος πάντων ἀνεδείχθη γέρων τις, ὅστις ἀψηφῶν πάντα κίνδυνον εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς καιομένης οἰκίας καὶ κατώρθωσε νὰ σύρῃ εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἡμιθνή γρῆαν καὶ τὰ πτώματα μόνον τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ, ἅτε τοῦ σώματος τοῦ νεωτέρου υἱοῦ μείναντος ἤδη ἐντὸς τῶν φλογῶν.

Περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν τουρκοῖτι, τῶν ληστῶν ἀποχωρησάντων, οἱ τολμηρότεροι τῶν ὀρθοδόξων κατοίκων ἐξῆλθον καὶ κατώρθωσαν νὰ περιορίσωσι το πῦρ. Μετ' ὀλίγον, ἡ εἰδήσις τῆς εἰσβολῆς τῶν σχισματικῶν ληστῶν καὶ τῶν διαπραχθέντων κακουργημάτων μεταδίδεται τῷ νομάρχῃ, διαταγῇ δ' αὐτοῦ ἐσπευσμένως ἀπέρχοντι ἐπὶ τόπου ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς μετ' ἀριθμοῦ τινος χωροφυλάκων ἐπὶ καταδιώξει τῶν κακούργων, μετ' αὐτὸν δὲ καὶ ὁ μερκεζ-καϊμακχίης πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν συμβάντων καὶ πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἐπιβαλλομένων ἀνακρίσεων καὶ συλλήψεων. Τὴν πρωίαν μαθὼν ὁ σεβ. μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀλέξανδρος τὰ διαδραματισθέντα, βεβαίως οὐχὶ καθὼς συνέβησαν, ἀνεχώρησεν, εὐθὺς ὡς ἔμαθεν, εἰς τὸ εἰρημένον χωρίον παρχλαβῶν ἕνα ἱερέα πρὸς παρηγορίαν τῶν παθόντων καὶ πρὸς ἐνθάρρουνσιν τῶν ὀρθοδόξων, οἵτινες ἅμα τε εἶδον τὸν μητροπολίτην ἀπροσδοκῆτως καὶ συνεκινήθησαν εἰς ἄκρον. Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντες πλήρεις δακρύων, τὴν καρδίαν ὑπὸ ὀδύνης ἀρήτου συνεχομένην, προσήρχοντο πρὸς αὐτὸν, ἠσπάζοντο τὴν χεῖρα αὐτοῦ διεκτραγωδῶντες τὴν ἀπέλπιδαν θέσιν αὐτῶν, ἐξαιτούμενοι προστασίαν καὶ ἔλεος. Ὁ μητροπολίτης ἀπέτεινε λόγους παρὰμυθητικούς ἐνθαρρύνων, προτρεπόμενος εἰς ἐγκαρτέρησιν, νουθετῶν νὰ μὴ μικροψυχῆσωσι πρὸ τοῦ φοβεροῦ καὶ σπαραξικαρδίου δυστυχῆματος. Ταῦτα ἀνήγγειλάν μοι οἱ κάτοικοι, ἀλλὰ παρ' αὐτῶν ἔμαθον ὅτι τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀδύνατον ἐγένετο νὰ ἐπανκλάβῃ ὅτε μετέβη νὰ ἴδῃ τὰ θύματα τῶν δολοφόνων. Ὅσοι εἶδον αὐτὰ, ὅσοι ἠδυνήθησαν νὰ ἀποτυπώσωσι τὴν ἐν τῷ χωρίῳ κατὰστασιν, τὴν συγκίνησιν τῶν κατοίκων ἐπὶ τῇ θέῃ τῶν θυμάτων, ὅσοι ἐπεσκέψαντο τὸ θέατρον τοῦ κακουργήματος, ὑπάλληλοι κυβερνητικοί, ἱερεῖς καὶ λαϊκοί, Ρωσσίας, Αὐστρίας καὶ Γερμανίας ὑποπρόξενοι καὶ τῶν οἰκείων προξενείων οἱ διερμηνεῖς, ὁ ἀξιοτίμος προξένος τῆς Ἑλλάδος κ. Λάμπρος Κορομηλάς ὁ μεταδὸς ἀπὸ πρωίας ἐπὶ τόπου, ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ «Λονδινείου Χρόνου» κ. Δόντσον μετὰ τοῦ διερμηνέως τοῦ ἀγγλικοῦ προξενείου, καὶ τινες ἀνταποκριταὶ ξένων ἐφημερίδων καὶ δημοσιογράφοι ρίγος ἠσθάνθησαν δικαίως· ἐδεδμεύθησαν αἱ γλῶσσαι, ὁ νοῦς ἐσκοτίσθη πάντες ἠσθάνομεθα τρέμοντα τὰ γόνατα, τὴν καρδίαν πάλ-

λουσαν δεινῶς ἐκθρόσκουσαν ἔξω τοῦ στήθους· οὐδέποτε ἠδυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ὅτι καρδία ἀνθρωπίνη δύναται ν' ἀποτολήσῃ τοιούτην ὑπερθηριώδη πράξιν.—Ἐν τούτοις ἐπιδιώκουσι πάντες τὸ καθήκον· ἡ γρῆα σχεδὸν ἀνάσθητος ἐκ τῶν τραυμάτων ἐν ἀπελπιστικῇ θέσει τυγχάνει περιθάλψεως καὶ γίνεται φροντίς ὅπως ἀποσταλῇ εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ ὀρθοδόξου ἐλληνικῆς κοινότητος. Ζητοῦσι τὸ τρίτον πτώμα καὶ μετὰ πολλοὺς κόπους ἀνευρίσκουσιν ἀπληθρακωμένον ὑπὸ τὰ φλέγοντα εἰσέτι ἐρείπια. Ὁ μητροπολίτης δίδει διαταγὰς εἰς τοὺς ἱερεῖς ἵνα κηδεύσωσι τὰ θύματα μεθ' ὅλης τῆς ἀπαιτουμένης ἐκκλησιαστικῆς πομπῆς.

Ἀκούομεν εὐρωπαϊκῶν δημοσιογράφων—ὧν ὁ εἰς ἐπὶ τῇ θέῃ τῶν θυμάτων διαρκῶς ἐδάκρυε—διαβεβαιούντων ὅτι κακούργημα, οἷον τὸ προκείμενον, πρωτάκουστόν ἐστὶν εἰς τὰ γρονικά τῶν ποινικῶν δικαστηρίων τῆς ὑψηλίου. Ἠκούσαμεν εὐτυχῶς πολλῶν ξένων, δυσμενῶς, ἀλλὰ δικαίως κρινόντων, περὶ τῶν βουλγαρικῶν μικροφονιῶν, διότι μέχρι σήμερον, ἐξ ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως καὶ κρίσεως, εἴτε ἐξ ἐλατηρίων καὶ λόγων ἀλλοίων κινούμενοι, ἀλλοίαν καὶ γνώμην εἶχον ἐσχηματισμένην περὶ τῶν κακουργιῶν τοῦ βουλγαρικοῦ κομητάτου. Προσδοκῶμεν νὰ σχηματίσωσι τὴν αὐτὴν γνώμην πάντες. Ὁ μητροπολίτης ἡμῶν ἐπιστρέψας πρὸς ἐσπέραν τῆς χθὲς εἰς Θεσσαλονίκην μετέβη παρὰ τῷ νομάρχῃ καὶ λεπτομερῶς ἐκθέσας τὰ διαδραματισθέντα ἐντόνους ἐποιήτατο παρὰστάσεις, παρὰκάλεσας τὴν αὐτοῦ ἐξοχότητα νὰ προνοήσῃ δραστηρίως καὶ περὶ τῆς συλλήψεως καὶ παρὰδειγματικῆς τιμωρίας τῶν ἐνόχων καὶ τῶν συνεργῶν αὐτῶν, ὧν πολλοὶ πιθανῶς εἰσὶν ἐκ τοῦ ἰδίου χωρίου, καὶ περὶ τῆς ἐξασφαλισεως τῶν ὀρθοδόξων ἀπὸ νέας ἐπιδρομῆς ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ νὰ διατρέξῃ νὰ παραμένωσιν ἀρκετοὶ στρατιῶται φρουροὶ καὶ ἐν τῷ χωρίῳ Γραδομπορίῳ καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις ὑπάρχουσι, δυστυχῶς, ἐνσφηνωμένοι σχισματικοί. Ὁ συνετὸς καὶ φιλοδίκαιος ἡμῶν νομάρχης ἐξ. Χασάν Φεχμῆ πασᾶς, ὡς ἔμαθον ἀκριβῶς, εὐμενῶς ἀπεδέξατο τὰς συστάσεις καὶ παρὰκλήσεις τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ἐξέφρασε λύπην ἐγκάρδιον ἐπὶ τοῖς διαδραματισθείσιν, ὑπέσχετο νὰ φροντίσῃ περὶ πάντων τούτων κατὰ καθήκον, καὶ διεβεβαίωσε ὅτι θέλει δώσει τοῖς ἀρμοδίοις τὰς ἐπιβαλλομένας ὑπὸ τοῦ καθήκοντος ὀδηγίας καὶ διαταγὰς.

Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Κρουσόβου τῆς

ἐπαρχίας Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν ἀπὸ τῆς 12 αὐγούστου.

«Ἐὰν ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν τῆς Μακεδονίας ἐνίοτε βλέπωμεν ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» διεκτραγωδουμένην τὴν μόλις ἀνεκτὴν κατάστασιν τῶν ὀρθοδόξων, ἀντικείμενον ἀνταποκρίσεων γίνονται τὰ δεινοπαθήματα αὐτῶν, ὅσα ὑφίστανται ἐκ μέρους σχισματικῶν, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ κακούργων, βουλγάρων. Ἄλλ' ἢ ἐκ Κρουσόβου στελλομένη εἶναι μᾶλλον δραματικὴ, παριστᾷ δὲ τὴν θέσιν τῶν ὀρθοδόξων πολὺ δυσκολωτέραν ἅτε ἐπηρεαζομένων ὑπὸ τῆς θηριωδίας τῶν βουλγάρων καὶ τῆς αὐθαδείας τῶν ρουμανιζόντων. Θέλετε μάθει ἐκ τῆς συντόμου μου ταύτης ἀφηγήσεως πρὸς ποίαν Ἰλιάδα κακῶν παλαίωμεν οἱ τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ προσκείμενοι. Δύω δὴθεν ἱερεῖς παπᾶ Χρῆστος τις ἐκ Γομπεσίου καὶ παπᾶ Γεώργιος ἐκ Μηλοβίστης, ἐπιτελοῦντες ἱερατικὰ παρ' ἐνορίαν καὶ ἄνευ νενομισμένης κανονικῆς ἀδείας, ὑπηρετοῦσι τοὺς ὀλίγους ρουμανίζοντας, ὅσους ἐδημιούργησε τοιοῦτους τὸ στελλόμενον ἔξωθεν ἀργύριον. Ἱεροπρακτοῦσι δὲ καὶ κατόπιον τῆς κυριαρχικῆς ἀρχίας, εἰς ἣν ὑπέβαλεν αὐτοὺς ἡ κανονικὴ καὶ νόμιμος αὐτῶν ἀρχή, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Δυστυχῶς, ἔγειναν τρεῖς, προστεθέντος εἰς αὐτοὺς καὶ τοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Λουβνίτσης παπᾶ Ἀθανασίου, ὅστις καὶ παρὰ τὴν ἄδειαν τοῦ μητροπολίτου Μογλενῶν, εἰς ὃν ὑπόκειται τὸ χωρίον τοῦτο καὶ παρὰ τὴν ἄδειαν τοῦ μητροπολίτου Πρεσπῶν, ἦλθεν εἰς Ἀχρίδα, ὑπαγομένην εἰς τὸν Πρεσπῶν, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων δύω ταραττει τὰς συνειδήσεις τῶν ὀρθοδόξων, ἐγκατασταθεὶς ἐν μέσῳ συνοικίας τινὸς ἀργυρωνήτων, ἱεουργήσας εἰς τὸν αὐτόθι ἑλληνικὸν ναὸν δι' ἀπάτης καὶ ἐπαγγελόμενος τὸν ἱερέα ὅπου ἂν προσκληθῆ καὶ μὴ προσκληθῆ.

Ὁ μητροπολίτης Πρεσπῶν, ὑποστηρίζων τὰ δίκαια τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ὀρθοδόξου μητροπόλεως παρὰ ταῖς τοπικαῖς ἀρχαῖς, ἤδη κατῴρθωσε νὰ παραδοθῶσιν αἱ κλεῖδες τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, κειμένου ἐν τῇ λεγομένη βλαχικῇ συνοικίᾳ τῆς Ἀχρίδος, εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν ἐπίτροπον αἰδεσιμώτατον ἱερέα κ. Ναοῦμ. Καὶ οὕτως εἴμεθα πάντες ἡσυχοί, ὅτι οὐδὲν ἀντικανονικὸν ἔγκλημα ἤθελε συμβῆ. Πό-

σον ὅμως ἠπατώμεθα. Οἱ κακοήθεις εἶχον ἤδη κατεσκευασμένας ἀντικλεῖδας καὶ δι' αὐτῶν ἀνοίγουσι καὶ κλείουσι, ὅποταν θέλωσιν, εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται. τοῦ ἀνυποτάκτου παπᾶ Ἀθανασίου ἐμπαίζοντος τὸν τὰ πάντα ἀνεχόμενον Θεόν· ὥστε, πρὸ τινῶν ἡμερῶν, θανόντος ὀρθοδόξου τινὸς παιδὸς ἔκλεισαν τὸν ναὸν ἐμποδίζοντες θρασέως τὸν ὀρθόδοξον ἱερέα νὰ εἰσέλθῃ καὶ τελέσῃ τὰ κεκανονισμένα ἐπὶ τοῦ νεκροῦ. Λαβῶν γνῶσιν τῶν ἐπισυμβαινόντων ὁ ἐνδοξ. ὑποδιοικητῆς διέταξε μὲν ν' ἀνοιχθῆ ὁ ναὸς ὅπως εἰσαχθῆ ὁ νεκρὸς, ἀλλὰ στερούμενος, ὡς εἶπεν, ὀδηγιῶν, δὲν ἠμπόδισε τοὺς ἀργυρωνήτους ψάλτας νὰ παρεισδύσωσιν ἐν τοῖς χοροῖς καὶ νὰ λάβωσιν μέρος εἰς τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν ψάλλοντες διὰ τῆς βίας ρουμανιστί. Διαμαρτύρησις τοῦ μητροπολίτου Πρεσπῶν κ. Ἀνθίμου πρὸς τὸν ἐξοχ. νομάρχην Μοναστηρίου ἐπήνεγκεν ἀποτέλεσμα, τοῦθ' ὅπερ περιέμενον οἱ φίλοι τῆς εἰρήνης ὀρθόδοξοι, διότι οἱ ταραξίαι ἐφυλακίσθησαν, ἀλλὰ μανθάνομεν ὅτι μετὰ μίαν ἡμέραν ἀπελύθησαν. Περιμένομεν τὰς ὑπουργικὰς διαταγὰς καὶ προσδοκῶμεν, ἵνα τεθῆ τέρμα εἰς τὸν ἐμπαιγμὸν τοῦτον τῶν θείων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων. Ἀλλά. ἀκούσατε.

Ἀπὸ τῶν ἑορτῶν ἔτι τοῦ Πάσχα ὁ βουλγαρεπίσκοπος Ἀχρίδος κ. Μεθόδιος, ἐπισκεψάμενος τὴν ὀλιγάριθμον ἐν Κρουσόβῳ σχισματικὴν κοινότητα καὶ παραμείνας ἐν αὐτῇ σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας δέκα, μετεπέμπετο παρ' ἑαυτῷ τινὰς τῶν ἐν τῇ συνοικίᾳ Κυρὲς ὀρθοδόξων καὶ διὰ σατανικῶν ὑποσχέσεων προέτρεπεν ὅπως ἐπιδώσωσιν αὐτῷ ἀναφορὰν παρακαλοῦντες νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ κεκλεισμένον ὀρθόδοξον ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀπαλλάττων οὕτως αὐτοὺς κοπιώδους ὁδοιπορίας μέχρι τῆς ἀπέναντι συνοικίας, ὅπου ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου. Κατὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ τούτων, αἵτινες οὐ μικρὰν ταραχὴν προὔξενησαν εἰς τὴν ἡρεμοῦσαν κοινότητα, διεμαρτυρήθησαν ὁ τε μητροπολίτης Πρεσπῶν κ. Ἀνθίμος ὡς καὶ οἱ κατ' ἀπάτην ὑπογράψαντες, παραπεισθέντες ὑπὸ τεσσάρων ὀργάνων τοῦ βουλγαρεπισκόπου. Ὁ ἐξοχ. νομάρχης Μοναστηρίου, λαβῶν τὰς διαμαρτυρήσεις καὶ ἐξετάσας ἀμερολήπτως, διέταξε νὰ φυλακισθῶσιν οἱ ταραξίαι, οἵτινες εἰσέτι κρατοῦνται ἐντὸς τῶν ἐν Μοναστηρίῳ φυ-

λακῶν. Ἀποτυχῶν ἐκεῖθεν ὁ Μεθόδιος φερωνύμως προσέφυγεν εἰς ἕτερον τέχνασμα. Ἀποσπάσας δι' ἀπειλῶν ὑπογραφὰς ἐκ τε τῶν ἡμετέρων ὀρθοδόξων καὶ ἐκ σχισματικῶν, οἰκούντων ἐν ἐτέραις συνοικίαις, ἐξητήσατο διὰ τακρίριου τὴν ἴδρυσιν βουλγαρικῆς σχολῆς ἐν τῇ ἐν λόγῳ καθαρῶς ἑλληνικῇ συνοικίᾳ, τέσσαρας οἰκογενείας σχισματικῶν μόλις ἀριθμούση. Καθ' ἃ δ' ἐγνώσθη σήμερον, χθὲς διέταξε τὸν ἐπίτροπον αὐτοῦ ὅπως ἐπισκευάσῃ τὴν ἀγορασθεῖσαν ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ φανατικοῦ σχισματικοῦ Σεκούλα οἰκίαν, ἐν τῇ ρηθείσῃ συνοικίᾳ κειμένην, βεβαίων αὐτὸν ὅτι κέκτηται τὴν ἀπαιτουμένην ἐπίσημον κυβερνητικὴν ἄδειαν. Οἱ ὀρθόδοξοι τοῦ Κρουσόβου μαθόντες τοῦτο συνεταράχθησαν δικαίως, ἀλλὰ μὴ τολμῶντες οἱ δυστυχεῖς, ἐκ φόβου τῶν ἐπικειμένων αὐτοῖς κινδύνων ἐκ μέρους τῶν βουλγαρικῶν ληστρικῶν συμμοριῶν, νὰ ὑπογράψωσι διαμαρτυρίαν πρὸς τὸν ἐξοχώτατον νομάρχην Μοναστηρίου, κατέφυγον πρὸς τὴν νόμιμον αὐτῶν ὀρθόδοξον ἀρχὴν, τὸν μητροπολίτην Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν κ. Ἀνθιμον. Ὁ μητροπολίτης ἐπετέλεσεν αὐθωρῆς τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ κράτος καθῆκον· ἤδη δὲ καὶ ἐξ ἐπισήμων πληροφοριῶν ὁ νομάρχης ἐγίνωσκεν ὅτι σχολῆς βουλγαρικῆς ἴδρυσιν ἐν ὀρθοδόξῳ συνοικίᾳ στερουμένη σχισματικῶν οἰκογενειῶν, οὔσα σκανδαλώδης, ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὸν βαθμιαῖον ἐκβουλγαρισμὸν τῶν ἐλλήνων ὀρθοδόξων καὶ εἰς τὴν μεθοδικὴν κατάληψιν καὶ ἀρπαγὴν τοῦ ναοῦ τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος, ὃν ὁ ὀρθόδοξος μητροπολίτης, φοβούμενος ληστρικὰς ἐπιδρομὰς καὶ ἄλλα θλιβερὰ ἐπεισόδια, κρατεῖ κεκλεισμένον ἀπαγορεύων τὴν λειτουργίαν καὶ μὴ ἐγκαινιάζων αὐτόν. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ μήτηρ Ἐκκλησία ἢ διὰ γραμμάτων ἐπισήμων ἐντόνως ὑποστηρίξουσα τὰ κοινὰ δίκαια θέλει κατορθώσει νὰ ἐπανέλθῃ γαλήνη τις ἐν μέσῳ τῶν ὀρθοδόξων, οἵτινες οὐδέποτε βούλγαροι ὄντες πιέζονται νῦν νὰ ὁμολογήσωσιν ἐκεῖνα, ἅπερ οὐδέποτε ἐφρόνουν, οὔτε φρόνουσιν. Ἡμεῖς ὑπομένομεν, ἐγκαρτεροῦμεν, παραμυθούμεθα, διότι Ἐκκλησία ὀρθόδοξος καὶ κυριάρχου κράτους ὑπουργοὶ συνετοὶ θέλουσιν ἀναγνωρίσει καὶ προστατεύσει τὰ δίκαια ἡμῶν.

Ἄλλως τε βλέπομεν ἀπὸ τινος καὶ τινὰς λι-

ποψυχούοντας οὐχὶ παρ' ἡμῶν ἀλλ' ἐν ἐτέραις κοινότησι. Τὰ περισσότερα τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Μογλενῶν διατρέχουσιν οἱ ἀλιτήριοι κομῆται ἐν πλήρει μεσημβρία, πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς ἀρχῆς, διανέμοντες ἀπειλητικὰς ἐπιστολάς, πιέζοντες, ἀπειλοῦντες, φορολογοῦντες, πᾶν ἔγκλημα διαπράττοντες ὅπως ἀναγκάσωσι τοὺς ὀρθοδόξους εἰς ἐξόμωσιν. Ὁκτὼ μῆνας ὄλους ὁ προεστὼς τοῦ χωρίου Πεσοσνίτσης ἱερομόναχος Ἰωαννίκιος, ἀπειλούμενος καὶ πιεζόμενος, κίνδυνον ζωῆς διατρέχων ἐφοβήθη, καὶ λιποψυχῆσας ἐλειτούργησε πρὸ τριῶν κυριακῶν ἐν τῷ ναῷ τοῦ χωρίου μετὰ τοῦ σχισματικοῦ ἱερέως, προῖσταμένου 30 σχεδὸν οἰκογενειῶν, ὅσαι καὶ αἱ ὀρθόδοξοι. Οἱ εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν πιστοὶ μένοντες σκέπτονται ὅτι πρέπει νὰ ἀποδώσωσι τὰ ἴσα ζητοῦντες ἐπὶ τούτῳ τὴν εὐλογίαν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οἱ ἡμέτεροι μητροπολίται συμβουλεύουσι τὴν ἀγάπην, τὴν ἐν εἰρήνῃ συμβίωσιν μετὰ τῶν συνοίκων, ἀλλὰ ὅταν οἱ σύνοικοι ἀποδεικνύωνται κακοῦργοι καὶ θηριώδεις, ἢ παρ' ἡμῶν ἀσκουμένη χριστιανικὴ ἀρετὴ κατασκευάζει τοὺς ἀλιτήριους τούτους υἱοὺς γέεννης διπλοτέρους ἑαυτῶν».

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Πελαγονείας ἀπὸ 10 αὐγούστου.

«Ἀπὸ τινος ἐλκῦει τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἡ ἀτίθασσος διαγωγὴ τῶν ὀλίγων ἐνταῦθα ρουμανιζόντων, οἱ ὅποιοι διὰ σπουδαίων χρηματικῶν ποσῶν ἀγοράζοντες τοὺς ζῶντας ἤρχισαν τώρα νὰ πλειοδοτῶσι καὶ ἐπὶ τῶν ἐτοιμοθανάτων. Γυναικὸς τινος ἀσθενούσης οἱ συγγενεῖς ἀπεξεδέχοντο οὐχὶ τὴν ἴασιν καὶ σωτηρίαν αὐτῆς, ἀλλὰ τὸν θάνατον. Ἐν τούτοις μέχρι ἐκείνης τῆς στιγμῆς σιωπῶσι, διότι οἱ πλειοδοτοῦντες ἡρεμοῦσιν. Οὔπω ἦλθεν ἡ ὥρα των. Ἡ ἐτοιμοθάνατος θὰ ἐξομολογηθῇ εἰς τὸν ὀρθόδοξον ἱερέα, τὸν ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου μητροπόλεως ἀνεγνωρισμένον, ὅστις καὶ θὰ μεταδώσῃ αὐτῇ τὴν κοινωνίαν· ἀλλ' ὅταν ἀποθάνῃ, εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ προβάλλῃ εἰς μέσον ἀξίωσις ρουμανιστικὴ τῶν ἐπὶ τούτῳ προαγοραζομένων συγγενῶν τῆς θανούσης, οἱ ὅποιοι θὰ προσκαλέσωσιν ἕνα τῶν ὑπὸ ἀργίαν ἢ καθαίρεσιν (τῆς νομίμου πνευματικῆς αὐτῶν ἀρχῆς) ἱερέων ὅπως τελέσῃ τὴν κη-

δείαν. Ἡ ὀρθόδοξος μητρόπολις θὰ διαμαρτυρηθῆ δικαίως, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παλαιφάτων ἡμῶν προνομίων, διὰ τὴν ἀθεοφοβίαν τῶν λεγομένων ὀρθοδόξων ἱερέων, οἱ ὅποιοι χωρὶς ἀδείας ὀρθοδόξου ἱεροπράττουσι, καὶ προκαλοῦσι σκάνδαλον καὶ κατακρίσεις καὶ συνειδήσεων διατάραξιν. Ἡ κηδεία θὰ τελεσθῆ ἐν τῷ παρανόμως ὑφισταμένῳ νεκροταφείῳ τοῦ Ἀποστόλ. Μαργαρίτου, παρόντων τῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἀνθυποῦπηρετῶν τοῦ ρουμανικοῦ προξενείου, τῇ συνοδείᾳ στρατιωτικῆς δυνάμεως προλαμβάνουσης συγκρούσεις καὶ ταραχὰς, αἱ ὅποια ἠδύνατο νὰ προληφθῶσι περιφρουρουμένων τῶν δικαίων τῆς ὀρθοδόξου μητροπόλεως. Αἰ τοιαῦται κηδεῖαι μὲ τὰς ἀκουσίας αὐτῶν τοιαύτας προπομπὰς καὶ συνοδείας, μὲ τοὺς ἐπὶ τούτῳ στελλομένους ἀπαραιτήτους στεφάνους φωτογραφοῦνται πάντοτε καθ' ὁδόν.

Μία τοιαύτη κηδεία ἐγένετο πρὸ δώδεκα σχεδὸν ἡμερῶν ὑπὸ τῶν δῆθεν παπάδων Χρήστου καὶ Γεωργίου εἰς τὸν νεκρὸν Σπύρου τινὸς ἐκ Μηλοβίστης.

Σήμερον μανθάνομεν ἄλλο τι τολμηρότερον τὸ ὅποιον ἀγνοοῦμεν ἐὰν θὰ λάβῃ χώραν. Οἱ καθηρημένοι καὶ οἱ ὑπὸ ἀργίαν ἱερεῖς καὶ οἱ διὰ τὸν μαμωνᾶν τῆς ἀδικίας συνεργαζόμενοι μετ' αὐτῶν λαϊκοὶ ζητοῦσι νὰ δοξολογήσωσι τὸν Ὑψιστον τῇ 19 αὐγούστου. Ἀγνοοῦμεν ἐὰν θὰ λάβῃ χώραν ἡ πρᾶξις. Ἀλλὰ τίνα ἱερότητα προσλαμβάνει τὸ ἔργον ἱερέων ἀποστατησάντων ἀπὸ τῆς κανονικῆς αὐτῶν πνευματικῆς ἀρχῆς καὶ οὔτε ἐχόντων τὸ ἐνεργὸν τῆς ἱερατείας;

Τὰ μέσα, τὰ ὅποια μετέρχονται οἱ νεοφανεῖς ἀποστάται, δὲν ὑποστηρίζονται διὰ περιστρόφου καὶ ἐγχειριδίου. Ἐνταῦθα παίζει πρόσωπον ἢ ἀναίδεια καὶ ἡ ἀλωπεκὴ, ὁ δόλος, ἡ ἀπάτη. Τελευταῖον ἐν τῷ νεκροταφείῳ αὐτῶν οἱ ρουμανίζοντες ἀνώρυξαν ἀρτεσιανὸν φρέαρ, ὑπεράνω δὲ αὐτοῦ ἐστέγασαν διὰ κεράμων ὀροφὴν ἐξ περίπου μέτρων τετραγωνικῶν, καὶ περὶ τὸ φρέαρ ἤρχισαν νὰ περιφράττωσι τόσον χώρον. Διεσάλπισαν ἄλλοτε ὅτι θὰ κατασκευάσωσι ναῖσκον ἐν τῷ νεκροταφείῳ, καὶ φαίνεται ὅτι κατατίθενται τὰ ἴχνη εἰδους τινὸς εὐκτηρίου.

Ἐὰν ἐδῶ λειτουργῆ ἡ ἀπάτη, αἱ κακουργίαι τῶν βουλγαρικῶν συμμοριῶν ἐξακολουθοῦσιν. Οἱ ὀρθόδοξοι φορολογοῦνται ἀνηλεῶς καὶ οἱ κα-

κοῦργοι φεύγουσιν εἰς τὰ κρυσφύγετα αὐτῶν. Εἰσέρχονται καὶ πάλιν εἰς τὰ χωρία. Κηρύττουσιν ἀναφανδὸν κατὰ τῆς κυβερνήσεως. Προτρέπουσιν εἰς ἐπανάστασιν. Ἀναγινώσκουσι καὶ ψάλλουσι διὰ τῆς βίας ἐν τοῖς ἡμετέροις ναοῖς σλαβιστί. Καταγγέλλει ὀρθόδοξος μητρόπολις ἄλλ' ἐφ' ὅσον δὲν γίνεται φόνος ἢ ἀποπειρα φόνου οὐδεὶς συλλαμβάνεται, μολονότι ἐντὸς τῶν Βιτωλίων ὀρθόδοξοι ἱερεῖς ἐξεδιώχθησαν πρὸ μικροῦ ὑπὸ τινων ὀρθοδόξων βουλγαροφώνων οἰκογενειῶν καὶ ἐπέβησαν αὐτῶν οἱ σχισματικοὶ ἱερεῖς. Ὁ ἐξοχ. γενικὸς ἐπιθεωρητῆς ἐξέφρασε τὴν ἀπορίαν αὐτοῦ τελευταῖον πῶς οἱ χωρικοὶ δέχονται τοὺς «κομιτατζήδες» ἐντὸς τῶν χωρίων αὐτῶν ἐνῶ δύνανται ν' ἀποδιώξωσι τοὺς κακούργους, ἐνῶ πᾶς ἄνθρωπος δικαιούται νὰ ἀμύνηται διὰ παντὸς μέσου κατὰ τοῦ ἐπιβουλεύοντος τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητῆς καὶ ὁ νομάρχης ἐφ' ὅσον δὲν τελεῖται ἔγκλημα, δὲν δύνανται νὰ συλλάβωσι καὶ φυλακίσωσιν οὐδένα, διότι οἱ ἐνδοξότατοι πάρεδροι θὰ διαμαρτυρηθῶσι κατὰ τῆς φυλακίσεως.

Καὶ ἐν τούτοις τὸ ἔγκλημα εἶναι εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ὡς λέγομεν. Ἐν τῇ μητροπόλει Πελαγονείας ἤδη νοσηλεύεται ὁ πρόκριτος Βελουσίνας κ. Χρήστος ὁ συγκρατῶν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν τὸ χωρίον τοῦτο καὶ τὰ περίξ. Ἀπήχθη πρὸ πέντε ἡμερῶν ὑπὸ ἐξ κομιτατζήδων ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ διὰ νυκτὸς, καὶ ἰσχύσας ἐν Χριστῷ, καίπερ ἐβδομηκοντούτης, ἀπέσπασεν ἑαυτὸν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀπαγωγέων, ἐπήδησεν ἐντὸς χάνδακος, ἐξάκισ ὑπ' αὐτῶν ἐπυροβολήθη ἀνεπιτυχῶς, καὶ ἐσώθη φέρων μώλωπας τινὰς προελθόντας ἐκ τῆς ἐν τῷ χάνδακι πτώσεως, εὐρισκόμενος, ὡς εἶπον, ἐν τῇ μητροπόλει Χθὲς ὁ μητροπολίτης ἡμῶν, ὁ πανιερ. κ. Ἰωακείμ Φυρόπουλος παρουσίασε τὸ θῦμα εἰς τὸν ἐξοχ. Χιλμῆ πασᾶν γενικὸν ἐπιθεωρητὴν, παρόντος καὶ τοῦ ἄλλοτε προξένου τῆς Γαλλίας κ. Λαφφόν. Ἡ Α. Εξ. ἐπέισθη ὅτι οἱ ἀπαγωγεῖς ἐσκόπευον νὰ προβῶσιν εἰς ἔγκλημα καὶ διέταξε τὴν καταδίωξιν τῶν ἐν τῇ Βελουσίνα συνεργῶν τῶν κομιτατζήδων καὶ τὴν εἰς δίκην παραπομπὴν αὐτῶν. Τὸ τοιοῦτον εἶναι ἔγκλημα βεβαίως. Ἀλλ' ὅλοι οἱ ἐν Μακεδονίᾳ ὀρθόδοξοι φρονοῦμεν ὅτι εἶναι ἔγκλημα καὶ τὸ νὰ κηρύττωσιν οἱ κακούργοι καὶ οἱ λησταὶ τὴν ἐπανά-

στασιν κατὰ τῆς κυβερνήσεως, ἀφοῦ δὲν θεωρεῖται ἔγκλημα τὸ νὰ κηρύττωσι κατὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Εἶναι καὶ τοῦτο ἔγκλημα, καὶ τὸ νὰ ὑβρίζωσιν αὐτὸ ὡς ἀφωσιμὸν τῇ σεβαστῇ κυβερνήσει· καὶ τὸ νὰ ἐνσπείρωσι διχόνοιαν μεταξὺ συνοίκων καὶ ἀδελφῶν καὶ τὸ νὰ διαταράττωσι τὴν δημοσίαν λατρείαν καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ Μ. Ἐκκλησία, ἣ ὁποία, καθ' ἃ γινώσκομεν, ἀλεπάλληλα γράφει ὑπομνήματα ἐπίσημα, ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ ἀκουσθῇ ὑπὸ παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Ἄλλ' εἶναι καιρὸς ἀκόμη. Λαῶν ἄρχοντες ἐστεμμένοι καὶ σύμβουλοι αὐτῶν, βουλαὶ καὶ κυβερνήσεις συνεταιρὶ καὶ ἀνακτοβούλια, τὰ ὁποία βλέπουσι καὶ πρέπει νὰ βλέπωσι πολλῶ μακρότερον ἢ ὅσον ἡμεῖς οἱ συνήθεις θνητοὶ, πρέπει νὰ υποστηρίξωσι τὴν φωνὴν αὐτῆς, καθ' ἃ δικαίως ὑψουμένην ὑπὲρ τῶν ληστευομένων καὶ φονευομένων. Οἳ ἀδήποτε τοιαύτη ἔκκλησις ἐν παντὶ δικαιοσχηρίῳ ἀνθρωπίνῳ κατὰ καθῆκον ἀκούεται καὶ δύναται νὰ πείσῃ, διότι πρέπει νὰ πείσῃ. Εἶναι δὲ πρωτάκουστον ἐν τῷ Κ' αἰῶνι νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν οἱ λησταὶ καὶ οἱ δολοφόνοι καὶ οἱ ἐμπρησταὶ καὶ οἱ κηρύττοντες ἐμπράκτως τὴν ἀναρχίαν καὶ νὰ μὴν ἀκούονται αἱ ἐπικλήσεις τῶν θυμάτων καὶ αἱ οἰμωγαὶ τῶν ὀλλυμένων».

Γράφουσιν ἐκ Νευροκοπίου ἀπὸ τῆς 8 αὐγούστου.

«Μετὰ τὴν αἱματηρὰν λῆξιν τοῦ κατὰ τὸν ἀτυχῆ Θεόδωρον Ἀθανασίου δράματος, περὶ οὗ ἐγκαίρως ὑμῖν ἐπέστειλα, εὐχαρίστως ἡμῖν ἐγνώσθησαν αἱ ἐνέργειαι τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλ' ἐπίσης καὶ ὁ ἡμέτερος μητροπολίτης κ. Θεοδώρητος τῇ 26 αὐγούστου ἀπηύθυνε καὶ διὰ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης καὶ ταχυδρομικῶς ὅπου δεῖ τακρίριον παριστῶν τὴν ἀνάγκην τῆς εἰς Τσερέσιοβον ἀποστολῆς στρατοῦ προλαμβάνοντος δεύτερον καὶ τρίτον τοιοῦτον αἱματηρὸν δράμα. Τὴν ἀνάγκην ταύτην κατέδειξε καὶ πρὸς τὸν ἐνταῦθα στρατιωτικὸν διοικητὴν, ὅστις ἐδείχθη πρόθυμος ἵνα πράξῃ τὸ δέον ἐὰν ἀποφασίσῃ τοῦτο προηγουμένως ἢ πολιτικὴ ἀρχή, εἰς ἣν ἐδίδοντο πάντοτε διαβεβαιώσεις ὅτι οὐδεὶς οὐδένα κίνδυνον ἐν Τσερεσιόβῳ διατρέχει. Ὁ ὑποδιοικητὴς τῆς πόλεως, εἰς ὃν ἐδέησε νὰ μεταβῆ ὁ μητροπολίτης ἡμῶν, ἐξῆλθεν εἰς περιοδείαν,

ὁ δὲ σοφολογιώτατος καθῆς ἐπέισθη περὶ τῆς ἀληθοῦς τῶν πραγμάτων καταστάσεως καὶ τῶν αὐτουργῶν τοῦ φόνου, τῶν ἠθικῶν ἐννοεῖται, δι' ὧν εὐρεθήσονται κατόπιν ἀσφαλῶς οἱ δολοφόνοι. Τούτων ἀποτέλεσμα ὡς καὶ τῶν ἐπιμόνων ἐνεργειῶν τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἣν, καθὼς ἐμάθομεν ἢ τὴν 6 αὐγούστου δοθεῖσα διαταγὴ πρὸς ἀναχώρησιν μικροῦ τινος ἀποσπάσματος στρατιωτικοῦ εἰς Τσερέσιοβον. Ἐλπίζομεν ὅτι καὶ εἰς ἄλλα μέρη, ὑπὸ τῶν κακούργων ἀπειλούμενα καὶ ἐπηρεαζόμενα, ἐὰν ἀποταλῶσιν ἀποσπάσματα στρατιωτικὰ, περιορισθήσεται τῶν δολοφόνων ἢ τόλμη, ὁ δὲ λαὸς τῶν ὀρθοδόξων, ὁ ἐγκαρδίως εὐχόμενος ὑπὲρ μακροημερεύσεως τοῦ μεγαλειοτάτου αὐτοῦ ἀνακτος, ἐπιδιδόμενος εἰς τὰ τῆς εἰρήνης ἔργα, αἰσθανθήσεται ἀνακούφισιν ἀπὸ δεινῶν ἀνυποίστων».

Ἐκ Μελενίκου γράφουσιν ἀπὸ τῆς 12 αὐγούστου.

«Τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς πίεσεως, ὑφ' ἣν ἡ τε πατρὶς ἡμῶν αὕτη καὶ αἱ περίξ ἐπαρχίαι διατελοῦσιν, ἐπιτρεχόμεναι ὑπὸ δολοφόνων ὑπηρετούντων τῇ ἐργασίᾳ τοῦ δῆθεν ἀρχιποιμένου τῶν βουλγάρων, τῆς πίεσεως ταύτης τὸ ναδὶρ εἶδομεν. Θέσατε ἀφ' ἐνὸς τὰς πολυαρίθμους καὶ πολυκεφάλους συμμορίας τῶν βουλγάρων ληστῶν, τῶν ἐκ ξένου μέρους εἰσβαλλόντων· λάβετε ὑπ' ὄψιν ὅτι διατρέχουσιν ἀνεμποδίστως ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν ἀτυχῆ πατρίδα, ὡς ἄλλοι κυρίαρχοι· ὅτι δι' ἐπισήμων ἐγκυκλίων ὀρίζουσι τόπους συναθροίσεως, προσκαλοῦντες ἐπί συσκέφει τοὺς προκρίτους τῶν χωρίων, ὀρθοδόξους τε καὶ σχισματικούς ἀδιαφόρως, ἀπειλοῦντες τοὺς ἀπειθοῦντας· ὅτι συγκροτοῦσι πρὸ τῶν προθύρων τῶν κέντρων τῶν ὑποδιοικήσεων πολυπληθεῖς συνελεύσεις, χορηγοῦντες ἐν μέσῳ γενικῆς εὐωχίας τοῖς προκρίτοις ὀδηγίας, ἐπὶ κακῶ πάντοτε. Θέσατε ἀφ' ἐτέρου σχισματικούς ἱερεῖς καὶ βουλγάρους δῆθεν διδασκάλους, διερχομένους τὰ βουλγαρόφωνα χωρία μετὰ μίσους καὶ φανατισμοῦ καὶ διαδίδοντας ἀντιχριστιανικὰς καὶ βλασφήμους σπερμολογίας κατὰ τῆς ἐκχριστιανισάσης καὶ σωσάσης τὸν ἀγνώμονα λαὸν αὐτὸν μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τοῦ φωτίσαντος αὐτοὺς ἑλληνικοῦ ἔθνους· ἀνάπτοντας τὰ πάθη τὰ ἐθνολογικὰ, σπεί-

ροντας καὶ τὸν τρόπον καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους μῖσος καὶ καταγγέλλοντας πάντας τοὺς πρὸς τὰς ἐνεργείας αὐτῶν ἀντιτιθεμένους, ὀρθοδόξους τε καὶ σχισματικούς ἀδιαφόρως· πρό τινων ἡμερῶν, ἀγνοοῦμεν τίνων ἕνεκα λόγων, ὁ ἐν Δεμίρ-ἰσὰρ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐξάρχου κληρικός, δῆθεν ἱερεὺς, κατήγγειλε πρὸς τὸν ὑποδιοικητὴν δύο τῶν αὐτόθι βουλγαροδιδασκάλων, χαρακτηρίσας αὐτοὺς ὡς κακούργους, ὡς σκοπὸν ἔχοντας ἵν' ἀνατινάξωσι τὸ διοικητήριον διὰ δυναμίτιδος. — Ἐπὶ τῇ διενεργουμένῃ κατ' αὐτὰς πωλήσει τῆς δεκάτης πλείστοι τῶν ὀρθοδόξων προκρίτων, ἐλλήνων καὶ βουλγάρων διαμένοντες ἐν ταῖς ἑδραῖς τῶν ὑποδιοικήσεων Μελενίκου, Δεμίρ—ἰσὰρ Πετρίτσης κ. λ. π. ἔλαβον ἐπιστολὰς τῶν ἀρχηγῶν τῶν συμμοριῶν ἀπειλούσας θάνατον, ἐρήμωσιν, καταστροφὴν κτημάτων ἀκινήτων καὶ κινητῶν, ὀλιγοτίμων καὶ πολυτίμων, ἐν ἧ περιπτώσει ἀγορασθῶσιν ὑπ' αὐτῶν, ὡς συνήθως δύναται. Ἐντεῦθεν οὐδεὶς τῶν ὀρθοδόξων ἠγόρασε τοιαύτας. Ἡμεῖς δὲ στρατιῶται ἄοπλοι τρέμομεν εἰς τὸ ἄκουσμα καὶ μόνον τῆς λέξεως ἔγκλημα καὶ οἱ μηροπολίται ἡμῶν καὶ ἱερεῖς διαρκῶς κηρύττουσιν ἐμποδίζοντες ἡμᾶς ἀπὸ πάσης αὐτοδικίας. Παραινοῦσι ἡμᾶς ὑπομονὴν, διδάσκουσιν ἀνοχὴν καὶ μακροθυμίαν.

Ἄλλὰ τῶν χριστιανικῶν τούτων ἀρετῶν τὸ συμπέρασμα τὸ πρακτικὸν εἰσέτι δὲν εἶδομεν. Ἐξακολουθοῦσιν ἐλπίζοντες εἰς προσεχῆ λήξιν τῶν ἐγκλημάτων καὶ τιμωρίαν αὐτῶν ὑπὸ τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως. Ἐσμέν ὑπήκοοι τοῦ κράτους ἀφωσιωμένοι. Συμμορφούμεθα τοῖς κειμένοις ἐν αὐτῷ νόμοις. Ὑπέικομεν ταῖς διαταγαῖς ταῖς δικαίαις. Καλλιεργοῦμεν τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀδελφικὰς σχέσεις. Συνεισφέρομεν ὑπὲρ τῶν κοινῶν τῶν ἱερῶν τε καὶ τῶν θύραθεν. Καὶ ἀπέναντι τούτων διατί ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἀλλαχόθεν ἐπιτρέχοντας τὴν χώραν ἡμῶν νὰ ἐρημώνωσιν αὐτὴν ἀτιμωρητεῖ, διαφθείροντες τὰ πάντα θρησκευτικῶς, ἠθικῶς, κοινωνικῶς καὶ κυβερνητικῶς»;

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μητρόπλις Θεσσαλονίκης.—Τῆ 22 αὐγούστου, κυριακῆ, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Θεσσα-

λονίκης κ. Ἀλέξανδρος, συλλειτουργῶν μετὰ πολλῶν ἱερέων ἐν Γραδιμπόρφ. ἐτέλεσε, κατ' ἐπιστολὰς ἐκεῖθεν ἀποσταλείσας, φροντίδι τῶν φιλογενῶν θεσσαλονικέων, μνημόσυνον ἐννεαήμερον ὑπὲρ τῶν τόσον οἰκτρὸν θάνατον ὑποστάντων Τραϊανοῦ, Ἀναστασίου καὶ Στεργίου, παρόντων ἐν μεγίστῃ συγκινήσει καὶ τῶν ὀρθοδόξων τοῦ χωρίου κατοίκων κρὶ πολλῶν ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῇ ἐλληνικῇ κοινότητι Θεσσαλονίκης.

Μητρόπολις Σωζοαγαθοπόλεως.—Τῆ π. δευτέρα ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ παν. μητροπολίτης Σωζοαγαθοπόλεως κ. Δωρόθεος, προπεμφθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὑπὸ τοῦ ἱερολ. διακόνου κ. Ἀθηναγόρα.

Συνεδρία δύο Σωμάτων. Σήμερον συνῆλθον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότιτος τὰ δύο Σώματα εἰς κοινὴν συνεδρίαν καὶ συνεσκέψαντο ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ τινῶν ζωτικῶν ζητημάτων. Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ μὴ γενομένων δεκτῶν τῶν παραιτήσεων τῶν ἀξιοτίμων κ. κ. Κωνσταντινίδου δικηγόρου, ὡς μέλους τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ζαπτείου παρθεναγωγείου, καὶ Σ. Καραθεοδωρῆ ὡς μέλους τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. φιλανθρ. καταστημάτων, ἐνεκρίθη ὅπως παρακληθῶσιν οὗτοι ν' ἀποσύρῳσιν αὐτάς.

Εἰκὼν τῆς Παμμακαρίστου. Εἰς τὴν εἰθισμένην καὶ ἐπιβάλλουσαν ἐπὶ τῇ πρώτῃ τῆς νέας Ἰνδίκτου τελετῆν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἀγομένη τῇ προσεχεῖ τετάρτῃ, προστεθήσεται κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἀποφάσει συνοδικῆ, καὶ ὁ ἑορτασμὸς τῆς ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ φυλασσομένης ἱερᾶς ἀρχαίας εἰκόνης τῆς Θεοτόκου τοῦ Παμμακαρίστου, ἥτις ἐκτεθήσεται εἰς προσκύνησιν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν.

Μονὴ Κυζίκου.—Ἐπιστάτης τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυζίκου ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς Φανερωμένης καὶ πατριαρχικὸς ἐπίτροπος ἐν αὐτῇ, ἀντικαθιστῶν τὸν προσωρινῶς τοιοῦτον ὀσιώτατον πατριαρχικὸν ἐφημέριον κ. Δωρόθεον, διωρίσθη συνοδικῶς ὁ ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ὀσιολ. διάκονος κ. Βασίλειος Μαγκριώτης.

Πατριαρχικὴ χοροστάσια.—Τῆ παρελθούσῃ δευτέρᾳ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν λειτουργίαν ἐν τῷ ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου ἐπὶ τῇ ἀποδόσει τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου πανηγυρίζοντι ἱερῷ

ναῶ τῆς Παναγίας Κουμαριώτισσης ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβῶν.

ἽΟνοματικαὶ ἑορταί.—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ πανιερομυτροπολίτῃ Μελενίκου κ. Εἰρηναίῳ ἄγοντι τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν.

ἽΟφθίκιον.—Ἡ Α. Θ. Π. ἐχειροθέτησεν ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῶ κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς παρελθούσης κυριακῆς ἀρχιμανδρίτην τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου τὸν πανοσιολ. ἡγούμενον τῆς ἐν Πριγκήπῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ κ. Γεράσιμον Θεολογίδην.

ἽΕπισκέψεις.—Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμ. πατριάρχην ὁ ἔξοχ. πρεσβευτὴς τῆς Αὐστροουγγαίας βαρόνος Κάλιτς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ β', διερμηνέως τῆς πρεσβείας, καὶ τῇ ἐπαύριον ὁ διακεκριμένος γάλλος δημοσιογράφος κ. Jean Bonneson, ἀνταποκριτὴς τῶν παρισινῶν ἑφημερίδων «Ἀστραπῆς» καὶ «Ἐφημερίδος», ὃν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀντεπεσκέψατο προχθὲς ὁ ἱερολ. Δευτερεύων, μετὰ τοῦ α', γραμματέως τοῦ συμβουλίου κ. Νικολοπούλου. Σήμερον ὁ ἐρίτιμος κ. Θ. Μαυρογορδάτος μετὰ τοῦ ἐν Λονδίῳ ἐγκατεστημένου ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ Ἀμβροσίου, ὁ κ. Σεβαστόπουλος καὶ ὁ κ. Ἀντωνιάδης.—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπεσκέψατο ἐν Νεοχωρίῳ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας τὸν μακαριώτατον πατριάρχην πρ. Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδωνα, τὴν Α. Ε. τὸν ἄρχοντα Μ. λογοθέτην Σταυράκην βένη Ἀριστάρχη, τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου Γιάγκου βένη Ἰωαννίδου, τὸν βαρόνον Τέσταν, ἀντιπρόσωπον τῶν γερμανῶν ὁμολογούχων ἐν τῷ Δημοσίῳ Ὁθωμανικῷ Χρέει, τὸν ἀρμένιον Δικρὰν ἐφένδην, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, καὶ τὸν κ. Ἀντ. Νέτην.

ἽΑγιον Ὁρος.—Τῇ τετάρτῃ ἀπῆλθεν εἰς ἽΑγιον Ὁρος ὁ πανοσιώτ. πρωτεπιστάτης γέρον Χαλαλάμπης Διονυσιάτης.

ἽΕκκλησία Ρωσσίας

ἽΑρχιερατικαὶ μεταθέσεις.—Συνεπεία τῆς ὄς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Γιαροσλάβης Σεργίου κενωθείσης ἐπαρχίας, ἐγένοντο με-

ταβολαίτινες καὶ μεταθέσεις ἐν τῇ ρωσικῇ ἱεραρχίᾳ. Οὕτως εἰς τὴν ἐπαρχίαν Γιαροσλάβης μετετέθη ὁ ἐπίσκοπος Κισνοβίου Ἰάκωβος, προαχθεὶς εἰς τιμὴν ἀρχιεπισκόπου.—Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κισνοβίου ὁ ἐπίσκοπος Βλαδικαυκάσου Βλαδίμηρος.—Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βλαδικαυκάσου ὁ ἐπίσκοπος Πριλούκνης Γεδεὼν, βικάριος τῆς ἐπαρχίας Πουλτάβας.—Ἐπίσκοπος δὲ Πριλούκνης διορίσθη ὁ ἐπίσκοπος Βελικουστιούζης Γαβριὴλ, βικάριος τῆς ἐπαρχίας Βολόγδης.

ἽΝέοι συνοδικοί.—Τῇ 3 αὐγούστου προσεκληθὴ μέλος τῆς ἱερᾶς διοικήσεως Συνόδου ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Νοβογορόδου κ. Γουρίας.

ἽΟ σεβασμ. μυτροπολίτης Πετροπόλεως κ. Ἀντώνιος, τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγων τῇ 10 ἰουνίου, ἐδέξατο τηλεγραφικῶς τὰς συγχαρτικὰς εὐχὰς καὶ προσρῆσεις τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Πρὸς τὸ τηλεγράφημα ἐκεῖνο ἀπαντῶν ἀπέστειλε τῇ Α. Θ. Π. τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.

Τῷ παναγιωτάτῳ καὶ θειοτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ κ. κ. Ἰωακείμ τῷ Γ' ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν χαίρειν καὶ ἐροῦσθαι.

Διὰ τηλεγραφήματος ἐκ Γενίτζαμι ἡ ὑμετέρα Παναγιότης εὐηρεστήθη νὰ μὲ τιμήσῃ συγχαίρουσά μοι ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ὀνόματός μου, τὴν 10 τοῦ παρελθόντος ἰουνίου. Ἀπὼν τότε ἐκ Πετροπόλεως εἰς περιοδείαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ ποιμνίου τῶν μεμακρυσμένων περιφερειῶν τῆς πεπιστευμένης μοι ἐπαρχίας, τὸ τηλεγράφημα Αὐτῆς ἔσχον τὴν παραμυθίαν νὰ λάβω μετὰ τὴν ἐπάνοδόν μου ἤδη εἰς Πετρούπολιν.

ἽΕπὶ τῷ νέῳ τοίνυν τούτῳ δείγματι τῆς φιλαδέλφου ἐπικοινωνίας καὶ ἐπὶ τῇ εὐχητικῇ μνεΐα καὶ ἐπὶ ταῖς ἐκφραζομέναις ἐν τῷ τηλεγραφήματι Αὐτῆς εὐχαῖς θεωρῶ εὐχάριστον καθήκόν μου νὰ προσφέρω ὑμῖν, Παναγιώτατε δέσποτα, τὰς εἰλικρινεστάτας εὐχαριστίας μου.

ἽἘξαιτούμενος δὲ ἐμαυτῷ καὶ τῷ ποιμνίῳ μου τὰς ἀγίας καὶ θεοδέκτους Αὐτῆς εὐχὰς, διατελῶ μετ' αἰσθημάτων βαθέως σεβασμοῦ καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης

9 αὐγούστου 1904

ἽἘν τῇ θεοσώστῳ βασιλευούσῃ πόλει τοῦ ἁγίου Πέτρου

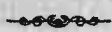
Τῆς ἽΥμετέρας παντίμου καὶ προσκυνητῆς Παναγιότητος ἀφωσιωμένος ἐν Χριστῷ ἀδελφός

ΑΝΤΩΝΙΟΣ μητροπολίτης Πετροπόλεως.

Ἡ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

ΕΝ Τῃ ΒΑΠΤΙΣΕΙ

ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΤΟΥ ΡΩΣΣΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ

Ἀναγγείλαμεν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 13 αὐγούστου, κατὰ τηλεγραφικὴν ἐκ Πετρούπολεως εἰδησιν, ὅτι ἐν τῇ βαπτίσει τῆς Α. Α. Υ. τοῦ πορφυρογεννήτου βασιλόπαιδος Ἀλεξίου Νικολαΐδου, γενομένη τῇ 11 αὐγούστου, παρέστη κατ' ἐντολὴν καὶ ἐκ προσώπου τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐρμηνεύων τὰς εὐχὰς καὶ προσρῆσεις Αὐτῆς ὁ ἐν Μόσχα πανοσιολ. ἡγούμενος τοῦ ἐκεῖ Μετοχίου τοῦ πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰάκωβος Βατοπεδινός. Ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐκτίθησι λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην τελετὴν, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς ἐφημερίσι μὴ ἀναγραφόμενα. Τὸ πρὸς τὸν ἀρχιμανδρίτην τηλεγράφημα τῆς Α. Θ. Π. ὅπερ ἐξώδωκαμεν ἐν τῇ «Ἐκκλ. Ἀληθεία», διεβίβασεν αὐτὸς οὗτος ἐκ Μόσχας εἰς Πετρούπολιν ἐν ρωσικῇ μεταφράσει τηλεγραφικῶς εἰς τε τὸν ἐξοχ. ὑπουργὸν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου βαρῶν Βλ. Φρέδεριξ καὶ εἰς τὸν ἐξοχ. αὐτοκρατορικὸν ἐπίτροπον παρὰ τῇ Ι. Συνόδῳ κ. Κωνσταντῖνον Ποπεδονόστσεφ ἀναμένων τὰς σχετικὰς διαταγὰς. Αὐθήμερον δὲ (9 αὐγούστου) τῇ 2 μ. μ. ἀνεχώρησε σιδηροδρομικῶς εἰς Πετρούπολιν, ὅπως ἐκεῖ μάθῃ τὰ διαταχθέντα, ὅπου καὶ ἀφίκετο τὴν 10 τοῦ μηνός, τῇ 10 πρὸ μεσημβρίας ὥρα, μεταβὰς ἐκ καθήκοντος πρὸς τὸν ἐξ. αὐτοκρατορικὸν ἐπίτροπον· ἢ Α. Εξ. ἐβεβαίωσε τὸν ἀρχιμ. Ἰάκωβον ὅτι καίτοι βραδέως, ἦτοι μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοκρ. προγράμματος τῆς βαπτίσεως τοῦ διαδόχου τοῦ θρόνου, ἐγένετο τῇ αὐτῇ γνωστός ὁ λόθος τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου περὶ τῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐν τῷ διὰ τὴν Ρωσσίαν εὐφροσύνῳ τούτῳ γεγονότι τῆς βαπτίσεως, ἐν τούτοις ἅμα τῇ λήψει τοῦ τηλεγραφήματος, αἱ δέουσαι συνεννοήσεις ἐγένοντο μετὰ τῶν ὑπουργείων αὐτοκρ. οἴκου καὶ ἐξωτερικῶν, ὡς ἀποκλειστικῶς ἀρμοδίων ἐν τούτῳ, πρὸς παράστασιν τοῦ πατριαρχικοῦ ἀντιπροσώπου ἐν Πέτερλῳχ. Μεταβὰς δὲ καὶ εἰς τὸ ἀύλαρχεῖον ἤκουσε τὰ αὐτά. Μετὰ μεσημβρίαν δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἐν τῷ ξενοδοχείῳ παραμένοντι, ἐκοινοποιήθησαν τῷ πατριαρχ. ἀντιπρο-

σώπῳ τηλεφωνικῶς ἐκ Μόσχας τὰ ἐξῆς δύο ἐκ Πέτερλῳχ ληφθέντα τηλεγραφήματα· «Ἵψηλῆ αὐτοκρατορικῇ ἐπινεύσει θὰ ἔλθῃτε εἰς Πέτερλῳχ ἵνα παραστῆτε εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα τῆς Α. Α. Ἵψ. τοῦ διαδόχου καισαρίδου καὶ μεγάλου δουκὸς Ἀλεξίου Νικολάεβιτς. Ὁ ὑπουργὸς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου βαρῶν Φρέδεριξ»—«Σπεύδω νὰ ἀναγγείλω τῆς Ἵμ. πανοσιολ. ὅτι τὸ ἅγιον βάπτισμα τοῦ καισαρίδου διαδόχου γενήσεται ἐν Πέτερλῳχ, 11 αὐγούστου, τῇ 10^{1/2} π. μ. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ γραφείου τοῦ ὑπουργείου τοῦ αὐτοκρ. οἴκου Μάσλῳφ». Βραδύτερον δὲ τηλεφωνικῶς ἐκ Πέτερλῳχ ἀνεκοίνωσε τῷ ἀρχιμανδρίτῃ ὁ ἐκ τῶν ὑπασπιστῶν τῆς Α. Α. Μ. πρίγκηψ Πουτιάτιν τὰ ἐξῆς. «Εἰς τὰς 7^{1/2} τῆς αὔριον π. μ. θὰ ἀναχωρήσητε ἐκ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Βαλτικῆς μετὰ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἀγιωτάτης Ι. Συνόδου δι' ἐκτάκτου ἀμαξοστοιχίας εἰς Πέτερλῳχ».

Τῇ 9 μ. μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ ἀρχιμ. Ἰάκωβος ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἀύλαρχεῖου τὸ οἰκεῖον προσκλητήριον, ἅμα δὲ καὶ τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα τοῦ ἐξοχ. κ. Σάβλερ, βοηθοῦ τοῦ αὐτοκρ. ἐπιτρόπου, ἐκ Πέτερλῳχ· «Σπεύδω ν' ἀναγγείλω τῇ ὑμετ. πανοσιολογιότητι ὅτι ἐδόθη αὐτοκρατορικὴ διαταγὴ ἵνα παραστῆτε αὔριον εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα τοῦ ὑψηλοτ. νεογεννήτου διαδόχου καισαρίδου καὶ Μ. δουκὸς Ἀλεξίου Νικολάεβιτς. Γερουσιαστῆς Σάβλερ».

Οὕτω, δυνάμει τῶν ὑψηλῶν δηλώσεων, οὐ μόνον παρέστη κατὰ τὴν βάπτισιν «ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας Κων]πόλεως» ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβος, ἀλλὰ καὶ μέρος ἐνεργὸν ἔλαβεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ παλατίου μετὰ τῶν σεβασμ. μελῶν τῆς ἀγιωτάτης διοικούσης Συνόδου, δηλ. τοῦ μητροπολίτου Πετρούπολεως κ. Ἀντωνίου καὶ τριῶν ἀρχιεπισκόπων, τοῦ ἀνακτορικοῦ κλήρου καὶ τοῦ γνωστοῦ πρωθιερέως Ἰωάννου τῆς Κρονστάνδης. Τὸ μυστήριον τοῦ θείου βαπτίσματος ἐτέλεσεν ὁ πρωτοπρεσβύτερος τοῦ παλατίου πνευματικὸς τοῦ αὐτοκράτορος κ. Γιάννισεφ, μεθ' ὃ ἐληκολούθησε εὐχαριστήριος δοξολογία, μετ' αὐτὴν δ' ἡ θεία λειτουργία, καθ' ἣν προσαχθεῖς ὑπὸ τῆς Α. Α. Μ. τῆς αὐτοκρατείας Μαρίας ὁ νεοφώτιστος βασιλόπαις Ἀλέξιος ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων μυστηρίων, συναντιλαμβανομένου καὶ ἀποσπογγίζοντος αὐτοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου αὐτοκράτορος Νικολάου Β". Μετὰ

τὸ τέλος τῆς θείας λειτουργίας ποροῦνθον περιβεβλημένοι τὰ ἱερά αὐτῶν ἄμφια, προηγουμένου τοῦ σεβ. μητροπολίτου, πάντες οἱ λαβόντες μέρος ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ, καὶ, παρὰ τὸν σωλέαν, ὑπέβαλον τῇ Α. Α. Μ. τῷ αὐτοκράτορι τὰς συγχαρτικὰς αὐτῶν προσρήσεις ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροβιότητος τοῦ νεοφωτίστου. Κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ναῷ παρίσταντο ἡ Α. Μ. ἡ βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος Ὁλγα, οἱ μεγάλοι δούκες καὶ πρίγκηπες, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐστεμμένων κεφαλῶν καὶ πάντες οἱ ὑπουργοὶ καὶ μεγιστάνες, οἱ πρεσβευταὶ τῶν κρατῶν καὶ πολλοὶ τῶν ἐπισήμων. Ἡ ὅλη τελετὴ διεξήχθη μετὰ ἐκπύγλου μεγαλείου καὶ λαμπρότητος ἀπεριγράπτου.

Κατὰ τὸ τῆ 2 μ. μ. τῆς 11 τοῦ μηνὸς παρατεθὲν ἐν τῇ μεγάλῃ «λευκῇ» αἰθούσῃ τῶν ἀνακτόρων γεῦμα παρεκάθισαν πάντες οἱ κατὰ τὴν τελετὴν παραστάντες κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ, μετὰ τῶν Α. Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατείας αὐτοῦ μητρὸς, ἐν οἷς καὶ ὁ τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἐκπροσωπήσας ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβος, ὅστις, μετὰ τὸ γεῦμα καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν μεγάλων δουκῶν, εἶδεν ἐν ἰδιαιτέρᾳ παρακειμένῃ αἰθούσῃ τὸν ἐξοχ. κ. Ποπεδονόστσεφ καὶ τὸν βοηθὸν αὐτοῦ κ. Σάβλερ, εὐχαριστήσας ἐπὶ τῇ πραθυμίᾳ, μεθ' ἧς παρέσχον αὐτῷ πᾶσαν εὐκολίαν μετ' εὐμενείας. Ὁ αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος ἐβεβαίωσε τὸν πατριαρχικὸν ἀντιπρόσωπον ὅτι «ἡ συμμετοχὴ αὕτη τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας ἐστὶ καὶ αὐτοῖς εὐχάριστον γεγονός, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ Α. Α. Μ. εὐχαριστεῖ τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ παναγ. οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἐπὶ τῇ εἰς τὴν βάπτισιν τοῦ διαδόχου τοῦ Θρόνου συμμετοχῇ ταύτῃ». Τοῦτο δ' ἐξάγεται σαφῶς καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατεθέντων τηλεγραφημάτων.— Ὁ ἀρχιμ. Ἰάκωβος ἀγγέλλει ἡμῖν ὅτι ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἠγγεῖλε, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς βαπτίσεως, τηλεγραφικῶς, διὰ τοῦ ἐν Μόσχᾳ ἀντιπροσώπου τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἀθανασίου ὅτι ἀπένειμεν εἰς τὸν πορφυρογέννητον βασιλόπαιδα τὸν Τίμιον Σταυρὸν τοῦ Παναγίου Τάφου.— Ἐν ταῖς «Εἰδήσεσι» τῆς Μόσχας τῆς 17 αὐγούστου ἠγγεγῆθη ὅτι ἡ Α. Α. Μ. ὁ Τσάρος ἀπένειμεν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἠγούμενον τοῦ ἐν Μόσχᾳ κωνσταντινουπολιτικοῦ μετοχίου ἀρχιμ. κ.

Ἰάκωβον χρυσοῦν τοῦ στήθους Σταυρὸν ἀδαμαντόστικτον ἐπὶ τῇ συμμετοχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ βαπτίσματος.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΞΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Τὰ ἐν Γαλλίᾳ μοναχικὰ τάγματα.—Μέχρι τῶν ἐπ' ἐσχάτων ψηφισθέντων ὑπὸ τῶν γαλλικῶν νομοθετικῶν σωμάτων νόμων τῶν καταργούντων τὰ ἐν Γαλλίᾳ μοναχικὰ τάγματα (Cogregations) ὑπῆρχον ἐν Γαλλίᾳ 66 μοναχικὰ τάγματα ἀνδρῶν διατηροῦντα 3374 καταστήματα καὶ 1005 μοναχικὰ τάγματα γυναικῶν μετὰ 17,449 καταστημάτων· ἴτοι ἐν συνόλῳ 20823 μοναχικὰ καταστήματα ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἐκ τούτων ἐψηφίσθη ἡ κατάργησις τῶν 16904 τῶν ἀσχολουμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν· μέχρι δὲ τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1904 (ν. ν.) ἐκλείσθησαν ἤδη 13,904. Ἐκ τῶν ὑπολειφθέντων 3000, τὰ 800 μὲν κλεισθήσονται κατὰ τὸ ἐπίδον ἔτος 1905, τὰ δὲ ὑπολειπόμενα κατὰ τὰ μεθεπιόντα ἔτη, καθόσον ἡ κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προβαίνειν πρῶτον εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν πόρων καὶ τῶν οἰκοδομημάτων τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν εἰς τὰ μοναχικὰ καταστήματα τέως φοιτῶντων παιδῶν.

Π. Κ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἐπειδὴ περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἤρξατο κυκλοφοροῦν ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου βιβλίον τι ἐπιγραφόμενον «**Κατήχησις τῶν Τριῶν Ἐκκλησιῶν**» ὑπὸ Κωνσταντος Χ' Δημητρίου, καὶ φέρον ἐπὶ τῆς προμετωπίδος αὐτοῦ τὴν φράσιν «ἐγκρίσει τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς», δηλοῦται πρὸς διαφώτισιν τοῦ δημοσίου ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Κατήχησις, ἀπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς ὡς ἀδόκιμος, κατὰ συνέπειαν δὲ ἀπαγορεύεται ἡ χρῆσις τοῦ ἀναφερομένου βιβλίου ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις Σχολαῖς τῆς τε Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 26 αὐγούστου 1904.

Ἐκ τοῦ Γραφείου

τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί.
Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3462 καὶ χρονολογίαν 24 Φεβρ.
1904 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἰωάννας Κωνσταντ.
τζόγλου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκους τέως ὑφιστάμενον γάμον δια-
λελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶ κατ' ἐπανάληψιν ἀριθμοῖς τῶν ἐν-
ταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ
«Νέας Ἐφημερίδος» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρού-
σης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ
δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν
σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια τρια-
κόσια δεκαπέντε (ἀρ. 315) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύ-
δοντος.

Ἐκρίθη ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθιμερόν.

ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

1

ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν')

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,
Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1979 καὶ ἡμερομ. 23 Φεβρ.
1904 ἀγωγὴν τῆς Ζηνοβίας Γ. Σουρμελῆ, τὸ γένος Γιαβέρη,
κατὰ τοῦ Γουλιέλμου Σουρμελῆ ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκους τέως ὑφιστάμενον γάμον δια-
λελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶ κατὰ σειρὰν ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα
ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαν-
τίδος» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως,
καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ
δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν
σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακό-
σια ἐξήντα τρία (ἀριθ. 363) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπι-
σπεύδοντος ὡς καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν συμφώνως τῷ
Νόμῳ.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθιμερόν.

ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρῶν Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

1

ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν')

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί.

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. Πρωτοκ. 92, καὶ ἡμερομ. 15
Μαρτίου 1904 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἰωάννας Κωνσταντί-
νου Γραμπόβα ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον,

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομέ-
νου συζύγου τῆς Παντελῆ Κωνσταντίνου ὑφιστάμενον γάμον
ἐξ ὑπαιτιότητος τούτου,

Καταδικάζει τὸν ἐναγομένον Παντελῆ Κωνσταντίνου νὰ
πληρώσῃ τῇ ἐναγούσῃ Ἰωάννῃ Κωνσταντίνου Γραμπόβα λί-
ρας ὀθωμανικᾶς διακοσίας δέκα ἐξ λόγῳ διατροφῆς τῆς ἐννέα
ἐτῶν,

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη καὶ τὴν δι-
κηγορικὴν ἀμοιβὴν ἀνιόντα εἰς γρόσια τετρακόσια ἐξήκοντα
προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος,

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ τὴν χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις φύλλοις τῆς ἐν
Κωνσταντινουπόλει, ἐκδιδόμενης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς
Ἀληθείας» καὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ «Πατρίδος» δημοσιεύσιν
τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Κηρύσσει τὴν ἀπόφασιν ταύτην προσωρινῶς ἐκτελεστέην.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Κορυτσεῶς τῇ 15 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

ὁ Κορυτσεῶς ΦΩΤΙΟΣ

1

ὁ γραμματεὺς

Δ. ΘΕΜΕΛΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Προσκαλεῖται ἡ Αἰκατερίνη τὸ γένος Παπαβασιλείου, ὁρ-
θόδοξος χριστιανὴ, ὑπήκοος ὀθωμανὴ ἐκ τοῦ χωρίου Κομζά-
δων μὲν καταγομένη ἀγνώστου δὲ νῦν διαμονῆς καὶ κατοικίας,
ἵνα τὴν πρώτην δικάσιμον τετάρτην μετὰ πάροδον 21 ἡμε-
ρῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως
παραστῇ αὐτοπροσώπως ἢ διὰ νομίμου πληρεξουσίου ἐνώπιον
τοῦ ὡς ἄνω πνευματικοῦ δικαστηρίου, καθόσον ἐνάγεται ἐπὶ
διαζεύξει ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Δημητρίου Ν. Κατσάνου·
ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἐπιτραπήσεται συμφώνως τῷ νόμῳ
ἐρημοδικία.

Ὡς ἐφημερὶς διὰ τὰς κατὰ νόμον δημοσιεύσεις ὀρίζεται ἡ
ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενη ἐφημερὶς «Ἐκκλησιαστικῆς
Ἀληθείας».

Ἐν Πρεβέζῃ 1904 ἰουνίου 30

Ὁ Πρόεδρος

3

† Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ. — 35

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ διπλῆ τελετὴ τῆς Α' Σεπτεμβρίου — Πατριαρχικὴ Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ — Ἐγκαθίδρυσις σχολῆς φραγκοκαλογραϊῶν ἐν Βόλφ Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ — Ἡ Ἐκκλησία τῆς ἐν Θράκῃ Ἀδριανουπόλεως (συνέχεια) — Ἑλληνικὸν Νοσοκομεῖον Βάρνης — Δικαστικὰ ἀγγελίαι.

Ἡ ΔΙΠΛΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ Α' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Τῆ προχθὲς τετάρτῃ, ἐπὶ τῇ πρώτῃ τῆς ἰνδίκτου, ἐγένετο ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ νενομισμένη ἱερὰ τελετὴ, συνημμένην ἐφέτος ἔχουσα καὶ τὴν ἑορτὴν τῆς σεπτῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου Παμμακαρίστου, καθὼς ἠγγείλαμεν. Τὸ σεπτὸν ὁμοίωμα τῆς Θεομήτορος, τὸ μόνον ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν ἡμῶν πατέρων ἄχρις ἡμῶν ἐκ τῶν διὰ μουσείου κατειργασμένων εἰκόνων διασωθὲν, προέκειτο εἰς προσκύνησιν τῶν πιστῶν πρὸ τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ. Κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, τῷ παναγ. οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ συνεχροστάτου οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ, οἵτινες ἀνήλθον πάντες ἐν τῷ Μ. Συνοδικῷ, ὅπου παρέστησαν ἐπίσης ὁ παρεπιδημῶν πανιερ. μητροπολίτης Ἀγχιάλου κ. Βασίλειος, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Γερμανὸς Γρηγοράς, ὁ ἐπί-

τροπος τοῦ Ἁγίου Ὁρους πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἀμβρόσιος Ἰβηρίτης, ὁ ἡγούμενος τοῦ ἐν Γαλαταρίοις ρωσικοῦ ναοῦ πανοσ. ἱερομόναχος κ. Παῦλος, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ, καὶ πλῆθος ὁμογενῶν. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀνέγνω τὴν πράξιν τῆς ἰνδικτιῶνος, ἣν ὑπέγραψε σὺν τοῖς σεβασμ. συνοδικοῖς, εὐξάμενος εἶτα πρὸς τὸν Ὑψιστον ὑπὲρ αἰσίας διανύσεως τοῦ ἀρξαμένου ἔτους, διαφυλάξεως τῆς εἰρηνικῆς καὶ γαληναίας ἐν τῇ ὀρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ καταστάσεως, καὶ τῆς διχτηρήσεως τῆς Α. Α. Μ. τοῦ φιλολάου ἡμῶν ἀνακτος σουλτάν Ἀβδούλ Χαμητ Χάν τοῦ Β' ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ προγόνων, ἀγαθὰ ἀείποτε βουλευομένου ὑπὲρ τῶν πιστῶν αὐτοῦ ὑπηκόων καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Μεθ' ὃ πάντες οἱ παρεστῶτες συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Π. ἐπευξάμενοι ἐγκαρδίως ὑγιᾶ καὶ ἀπερίκλονον ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Χρυσοστόμων διαμονήν.

§

Ἡ παλαιότερα μνεία τῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Παμμακαρίστου εἰκόνων γίνεται παρὰ τῷ Μαρτίνῳ Κρουσίῳ, κατὰ τὴν πατριαρχικὴν ἱστορίαν, ἣν μετέφρασε Μανουὴλ ὁ Μαλαξὸς, τῷ 1577. Ἐν μὲν τῷ δεσποτικῷ θρόνῳ ἀναφέρεται εἰκὼν τῆς ἀποκαθλώσεως ἐκ χρυσοῦ, ἐν δὲ τῷ τέμπλῳ γράφει οὗτος ὅτι ἦσαν αἱ τῶν δώ-

δεκα δεσποτικῶν ἑορτῶν εἰκόνες «καὶ κάτωθεν τοῦ τέμπλου ἢ εἰκόνα αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεγάλη καὶ λαμπροτάτη· καὶ ἐν τῷ δεξιῷ μέρει ἢ εἰκόνα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Παμμακαρίστου ὡραιότατη καὶ λαμπρή· ἔχοντες πολύτιμες ποδιαῖς χρυσαῖς». Μετ' ὀλίγον ἀορίστως εἰκόνων ποιεῖται μνεῖαν ὁ Στέφανος Γερλάχιος ὁ καὶ τῶν λειψάνων Μαρίας Σαλώμης καὶ τῆς ἁγίας Εὐφημίας μμνησκόμενος.— Ἡ ἱερὰ εἰκὼν ὑπέστη βλάβην τινὰ πρὸ διακοσίων ἐτῶν περίπου. Ἄλλὰ καὶ ἐπὶ Ἱερεμίου Β', Νικηφόρος ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ σώζων μετήνεγκε εἰς τὸ νέον Πατριαρχεῖον, ὡς μαρτυρεῖ Δωρόθεος ὁ Μονεμβασίας, «βιβλία, εἰκόνες, λείψανα καὶ ὅσα ἄλλα ἦσαν μέσα» εἰς τὸν ναὸν τῆς Παμμακαρίστου.

*

Κωνσταντῖος ὁ πατριάρχης γράφει ὅτι τοῦ ἱεροῦ διατυπώματος τῆς Θεοτόκου μετακομισθέντος εἰς τὸν ναὸν ἁγίου Δημητρίου Κανάβη, Ξυλοπόρτης, ὁ ἐπιτηρητῆς τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Μελέτιος Ἀλεξανδρείας ὁ Πηγᾶς ἐτίμησε τῇ ἐπικλήσει τῆς Παμμακαρίστου τὸν Ἅγιον Δημήτριον, ὡς ὁ ἀπὸ Κυζίκου Τιμόθεος τὸν Ἅγιον Γεώργιον τὸν νῦν πατριαρχικὸν ναόν.

Τῷ 1838, ἐκδοθέντος τοῦ Τυπικοῦ τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας, ἐπιμελεῖα Κωνσταντίνου τοῦ πρωτοψάλτου καὶ ἐγκρίσει τῆς κεντρικῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἢ σεπτῇ εἰκὼν αὐτῆ τῆς Παμμακαρίστου γράφεται, ἐπισήμως, θαυματουργός.

*

Οἱ τὴν πατριαρχικὴν ἱστορίαν τοῦ Μαλαξοῦ γινώσκοντες περιττὸν ν' ἀκούσωσι καὶ πάλιν τὰ ἐπὶ Ἱερεμίου Α' τοῦ πατριάρχου καὶ βεζίρη Λουτφῆ πασᾶ γενόμενα, καθ' ἃ μέριστον ἡμῖν ἐπεγένετο κέρδος ἐκ τῆς συνέσεως καὶ τῆς ἀγχινοῖας τε καὶ προμηθείας τῶν ἀειμνήστων ἡμῶν πατέρων. Ὁ χρονογράφος οὗτος δείκνυται ἀποδιδούς τὸ γεγονός ἐκεῖνο περὶ ἡμᾶς τεράστιον εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς Θεομήτορος· διότι ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας, πρὸ πάσης συνεντεύξεως μετὰ πολιτευτῶν καὶ κυβερνητῶν, «ῥῖσε καὶ ἀνοιξαν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνας τῆς Παμμακαρίστου ἐστάθη, καὶ παράκλησιν ἐκ ψυχῆς μετὰ δακρύων ἔψαλε, καὶ τὴν Παμμακαρίστον ἠσπᾶσθη».

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ

Σήμερον ἀπὸ πρωΐας ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ, προϊσταμένου μὲν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμ. πατριάρχου τοῦ καὶ τὸν ἁγιασμόν τελέσαντος,

παρόντων δὲ τοῦ προέδρου τῆς ἐφορίας σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου, τῶν ἐφόρων κκ. Π. Γ. Χρυσοῦ, Ἰω. Σιώτου ἱατροῦ, καὶ Κ. Στ. Κέπετζη, τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν μαθητῶν. Μετὰ τὸν ἁγιασμόν, ὁ σχολάρχης πανιερω. μητροπολίτης Σάρδεων κ. Μιχαὴλ Κλεόβουλος ἀνέγνω τὰ ὀνόματα τῶν τελειοδιδάκτων τοῦ λήξαντος ἔτους, ἃ κατωτέρω βλέπει ὁ ἀναγνώστης, καὶ τὰ τῶν ἐν ταῖς λοιπαῖς τάξεσιν ἐν γένει ἢ ἐν τισι μαθήμασιν ἀριστευσάντων, παρασχῶν καὶ σημείωσιν ἀκριβῆ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς.

Κατὰ τὴν σημείωσιν ταύτην αἱ κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος εἰσπράξεις τοῦ ταμείου τῆς σχολῆς ἔχουσιν οὕτως: 117,774 ἀπὸ τόκων χρεωγράφων—109,691 ἀπὸ τῶν ἐν Βασσαραβία κτημάτων—79,376 ἀπὸ παλαιῶν ὀφειλῶν—47,840 ἐξ εἰσιτηρίων—34,853 ἐκ πωλήσεως χρεωγράφων ἀντικατασταθισομένων δι' ἐτέρων—22,165 ἐξ ἐνοικίων κτημάτων—14,566 ἀπὸ τοῦ ταμείου τῆς Παναγίας τῆς Καφατιανῆς—13,890 ἀπὸ τοῦ Ἀγιάσματος ἁγίου Θεράποντος—13,007 ἀπὸ τῶν συντάξεων τῶν καθηγητῶν—8,440 ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ναοῖς δίσκων—6,122 ἀπὸ ἐξαργυρώσεως ὁμολογιῶν κληρωθεισῶν—4,185 ἐκ πωλήσεως ὑλικοῦ περισσεύσαντος ἐκ τῆς ἐπισκευῆς—3,185 ἐκ νομισματικῆς ὀφελείας—2,306 ἐξ ἐνοικίων τῶν τῇ σχολῇ δωρηθέντων κτημάτων τῆς συντεχνίας τῶν γουναράδων καὶ—1143 δωρεὰ τοῦ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων μαθητῶν τῆς σχολῆς κ. Εὐστρατίου Μαυμέλη· τὸ ὅλον 478,449 γρόσια.

Ἐδαπανήθησαν ἐκ τούτων, 72,826 γρόσια διὰ τὰς πέρυσι γενομένας ἐπισκευὰς, πρὸς διατήρησιν δὲ τῆς σχολῆς, μισθοῦς, καὶ λοιπὰ ἀναλώματα, μετὰ καὶ τῶν πρὸς ἐπισκευὰς δοθέντων 473,719, μένοντος καὶ περισσεύματος ἐκ 4740 γροσίων.

Μετὰ τὰς εὐφροσύνας ταύτας ἀναγγελίας τοῦ πανιερω. σχολάρχου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης νύχαρίστησε πᾶσι τοῖς ἐργαζομένοις ὑπὲρ ἀπροσκόπτου διεξαγωγῆς τοῦ ἔργου τῆς σχολῆς, ἀπὸ αἰῶνων ὄλων τιμὴν περιποιούσης τῷ ἑλληνικῷ ἔθνει, καὶ νύξατο ὑπὲρ τῆς καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἤδη σχολικὸν ἔτος εὐδοκίμου ἐκκληρώσεως τῶν καθηκόντων πάντων, ἐφόρων, διδασκάλων καὶ μαθητῶν. Μεθ' ὃ, χορὸς ἐκ μαθητῶν τῆς σχολῆς, διδασκομένων τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ

διδασκάλου αὐτῶν μουσικολογ. πρώτου δομεστίκου κ. Ἰακώβου Ναυπλιώτου, ἔψαλε τοὺς πολυχρονισμοὺς πρώτον τοῦ μεγαλειοτάτου ἠμῶν ἀνακτος, εἶτα δὲ τοῦ παναγ. οἴκουμενικοῦ πατριάρχου.—Σήμερον, ἀπὸ τῆς 9 1/2 πρὸ μεσημβρίας οἱ ἐλλόγιμοι καθηγηταὶ ἤρξαντο τῶν μαθημάτων αὐτῶν. Οἱ μέχρι μεσημβρίας ἐγγραφέντες μαθηταὶ ἀριθμοῦνται εἰς 112.

Οἱ τελειόφοιτοι τοῦ 1903—4.

(κατὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ σχολάρχου)

Οἱ λαβόντες τὸν βαθμὸν ἄριστα.

1. Κίμων Ἰωακείμ ἐκ Κων)πόλεως—2. Περικλῆς Μπόλος ἐκ Χλωμοῦ τῆς Ἡπείρου—3. Γεώργιος Ζηρίνης ἐκ Μαρωσίας—4. Σπυρίδων Νικόπουλος ἐκ Καρπενησίου—5. Δημήτριος Δημοσθένους ἐξ Ἐπιδατῶν—6. Παναγιώτης Ζωῆτης ἐκ Δολοῦ τῆς Ἡπείρου—7. Νικόλαος Χατζηδέγος ἐκ Τσοτυλίου τῆς Μακεδονίας—8. Γεώργιος Παπαμερκουρίου ἐξ Ἄνω Νεοχωρίου τῆς Χιλῆς—9. Κωνσταντῖνος Ἰσμουρίδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—10. Στυλιανὸς Στυλιανίδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—11. Εὐάγγελος Καραμυλλίδης ἐκ Δαρδανελλίων.

Οἱ λαβόντες τὸν βαθμὸν πάνυ καλῶς.

12. Ἰωάννης Παπαϊωάννου ἐκ Μεδύτου—13. Ξενοφῶν Λαλιτιάδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—14. Ἰωάννης Γερακάρης ἐξ Ἱεροσολύμων—15. Δημήτριος Μπαλτάς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—16. Μενέλαος Καρατζόπουλος ἐκ Κων)πόλεως—17. Κωνσταντῖνος Χριστοφορίδης ἐκ Μεδύτου—18. Ἀχιλλεὺς Νικολαΐδης ἐκ Κων)πόλεως—19. Εὐάγγελος Λαίτας ἐξ Ἡπείρου—20. Γεώργιος Μανιώτης ἐκ Σκιάθου—21. Σέργιος Χατζῆ Ἀποστόλου ἐκ Στράντζης—22. Γεώργιος Νικολαΐδης ἐκ Ζαγοράς Θεσσαλίας—23. Ἰωάννης Θεοδώριδης ἐκ Καισαρείας—24. Κωνσταντῖνος Μιζαντζῆς ἐκ Κων)πόλεως—25. Θεόδωρος Εὐκαρπίδης ἐκ Κερκσοῦντος.

Ὁ λαβὼν τὸν βαθμὸν καλῶς.

26. Γεώργιος Λογοθετίδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ ἐγκαθίδρυσις σχολῆς φραγκοκαλογραιῶν ἐν Βόλῳ γεννᾷ ζητήματα δημιουργούμενα ὑπὸ θερμοτάτου θρησκευτικοῦ καὶ πατριωτικοῦ συναισθήματος, ὅπερ ἢ φιλοπατρία καὶ ἢ σύνεσις διδάσκουσιν ὅτι δέον νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τὰς διαγορεύσεις τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Πρὸ ἐνὸς μόλις μηνὸς, ὡς ἠγγειλαν εἰς ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας ἐκ Βόλου, κάτοικοί τινες, ἄγνωστοι μέχρι σήμερον διαμένοντες, ἔθραυσαν τὰς θύρας τῆς σχολῆς, αἱ δὲ καλογραφαὶ φοβηθεῖσαι μετέβησαν εἰς τὸ προξενεῖον τῆς Γαλλίας ζητήσασαι τὴν προστασίαν αὐτοῦ. Ὁ νομάρχης διέτα-

ξε κατὰ καθῆκον τὴν ὑπὸ τῶν ἀστυφυλάκων φρούρησιν τῆς σχολῆς, διότι, κατ' ἐπίσημα τηλεγραφήματα δῆθεν, ἀπειλοῦνται νέαι σκηναὶ ἔνεκα τῆς ἐξάψεως τῶν πνευμάτων.

Πιθανὸν ὅτι ποικίλων ἔνεκα λόγων τὰ γεγνηνύτα περιβάλλονται χαρακτῆρα δραματικώτερον ἐν ταῖς στήλαις τῶν ἐφημερίδων. Οἱ ὀρθόδοξοι κάτοικοι τοῦ Βόλου οἱ κατὰ τῆς ιδρύσεως καὶ λειτουργίας ξένης σχολῆς ἐν μέσῳ αὐτῶν διαμαρτυρόμενοι ἔχουσι δίκαιον φοβούμενοι τὴν ὀλεθρίαν διὰ τὸ δόγμα καὶ τὸν ἐθνισμόν ἡμῶν ἐπήρειαν σχολῆς τοιαύτης, ἰδρυομένης καὶ διευθυνομένης ὑπὸ μοναχικοῦ τάγματος διωχθέντος ὑπ' αὐτῆς τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ἐξ αὐτῆς αὐτοῦ τῆς πατρίδος ἀποφάσει τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς ἀντιπροσωπείας. Ἄλλ' ἢ κατὰ τῆς σχολῆς ἀποδοκιμασία ἠδύνατο νὰ ἐκδηλωθῇ διὰ τρόπων εὐγενῶν, ἰδιαζόντων κοινωνίαις εὖ ἠγμέναις.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Βόλου, βεβαίως ὁμογενεῖς πάντες, ὀρθόδοξοι πάντες ἔχουσι καὶ τέκνα καὶ συγγενεῖς ποθοῦντας τὴν ἐπίδοσιν καὶ πρόοδον τῶν τέκνων αὐτῶν ἐν τῇ ἐκμαθήσει ξένων γλωσσῶν· διότι τοῦτο μόνον βλέπομεν ὡς ἐλατήριον δυνάμενον νὰ κινήσῃ τοὺς καινοσπούδους καὶ χάσκοντας ὅπως προτιμήσωσι τῶν ἡμετέρων σχολῶν τὰς ξένας. Ἀνατροφὴν καὶ παιδευσιν ἑλληνοπρεπῆ καὶ κατὰ Χριστὸν οὐδεμία σχολὴ δύναται νὰ χορηγήσῃ μὴ οὔσα ἑλληνικῆ, μὴ ἔχουσα διδασκάλους ὁμογενεῖς καὶ ἐπόπτας ὁμογενεῖς. Τὴν θεμελιώδη ταύτην ἀλήθειαν πρέπει νὰ διακηρύξωσιν οἱ ἐν Βόλῳ πᾶσι τοῖς συνοίκοις αὐτῶν, χωρὶς νὰ θραύωσιν ὑελοπίνακας καὶ θύρας οἰκῆματος ξένων. Ἐχουσι τέκνα; ἔχουσι καὶ καθῆκον νὰ μὴ στείλωσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὴν σχολὴν. Τοῦτό ἐστιν ἢ λαμπρότερα καὶ εὐγενεστέρα διαδήλωσις. Ἐχουσιν ἐλλείψεις τὰ σχολεῖα αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν ξένων γλωσσῶν; δύνανται μετὰ σεβασμοῦ νὰ ζητήσωσιν ἀπὸ τῆς κυβερνήσεως τὴν ἀποτελεσματικώτεραν ἐν τῇ σχολῇ διδασκαλίαν τῆς ποθομένης δῆθεν ξένης γλώσσης. Τοιοῦτοτρόπως αἴσθημα πατριωτικὸν, αἴσθημα θρησκευτικὸν δυνατόν ἐστι καὶ προσδόκιμον ὅτι θέλουσιν ἔχει ἀποτελέσματα πολλῶ λαμπρότερα ἢ τὰ διὰ συλλαλητηρίων ἢ τινων ἄλλων μέσων ἐπιδιωκόμενα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο Σωματίων.—Τῇ προχθές, τετάρτη, μετὰ τὴν τελετὴν τῆς νέας ἰνδικτιῶνος, συνεδρίασαν ἀπὸ κοινοῦ, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἡ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον.

Τιμητικαὶ ἐνδείξεις.—Εὐχαρίστως πληροφορούμεθα ὅτι ἡ Α. Ἐξ. ὁ ἄρχων Μέγας λογοθέτης τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Σταυράκης βένς Ἀριστάρχης ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου διὰ τοῦ χρυσοῦ μεταλλίου Ἰμπιάζ τοῦ σιδηροδρόμου Χετζάζης. Ἡ τιμητικὴ αὕτη ἐνδείξις ἀποτελεῖ δικαίαν ἀμοιβὴν τῆς διπνεκοῦς πιστῆς ὑπηρεσίας τῆς Α. Ἐξοχότητος πρὸς τὸν σεπτὸν Ἀνακτα καὶ τὴν ὑψηλὴν Αὐτοῦ κυβέρνησιν. Δείγματα τοιαῦτα αὐτοκρατορικῆς ὑψηλῆς εὐμενείας ἀπύλαυσεν ἡ Α. Ἐξοχότης καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς παρουσιάσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος μετὰ τῶν λοιπῶν ἔθναρχῶν ἐνώπιον τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος ὅτε μόνον ἡ Α. Ἐξοχότης συνώδευσε καὶ ἀνέγνω τὸ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐκφωνηθὲν προσφώνημα.

Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἔθναρχῶν κρατήσας τὴν Α. Ἐξοχότητα ἐνετείλατο αὐτῷ νὰ διαβιβάσῃ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι λίαν εὐμενεῖς λόγους ἐκτιμήσεως καὶ αὐτοκρατορικῆς εὐνοίας πρὸς τὸ γεραρὸν αὐτῆς πρόσωπον, μεθ' ὃ τοιαύτας ἐπίσης ἐκτιμήσεως αὐτοκρατορικῆς ἐκφράσεις νύδόκησε νὰ ἀπευθύνῃ καὶ τῇ Α. Ἐξοχότητι διὰ τὰς πιστὰς αὐτοῦ ἐκδουλεύσεις πρὸς τὴν Α. Α. Μ. καὶ τὸ ὑψηλὸν κράτος.

Ὀνοματικαὶ ἐορταί.—Τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ρωσσίας κ. Ι. Ζηνόβιεφ ἄγοντι τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐορτὴν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη εἰς Βαθυρούακα, διὰ τηλεγραφήματος, εἰς ὃ οὗτος ἀπίντησεν ἐνθέρμως εὐχαριστῶν καὶ τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἐπικαλούμενος.—Ὡσαύτως ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου συνεχάρη τῇ παρελ. δευτέρῃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρῳ καὶ τῷ βοηθῷ τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ Θεσσαλονίκης ἐξοχωτάτῳ Ἀλεξ. πασᾶ Κωνσταντινίδῃ τηλεγραφικῶς, καὶ τοῖς κ.κ. Ἀλ. Σινιόσογλου μέλει τοῦ Δ.Ε.Μ. Συμ-

βουλίου, Ἀλεξάνδρῳ Ζωηρῷ πασᾶ, Α. Μελαχροινῷ, Α. Καμπούρογλου, Α. Γάγκῳ, Α. Φωτιάδῃ, Α. Μαυρογένει βέη, πρῶν ἡγεμόνι Σάμου, Α. Ναοῦμ, Α. Δεβετζῆ, Α. Βογιατζόγλου, τηλεγραφικῶς τε καὶ διὰ τῶν ἀρμοδίων πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων. Αὐθήμερον μεταβάς ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης εἰς Ἐπροκρήνην ἐπεσκέψατο καὶ συνεχάρη ἐπὶ τῇ ἐορτῇ αὐτοῦ τῇ Α. Ἐ. τῷ Α. Καραθεοδωρῇ πασᾶ, ἀρχιμεταφράστῃ τῶν ἀνακτόρων.—Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς καὶ τοῖς σήμερον τὴν ὀνοματικὴν αὐτῶν ἐορτὴν ἄγουσι μητροπολίταις Ἀμασειᾶς καὶ Πρεσπῶν, τοῖς πανιερ. δὲ πρῶν Μεσημβρίας καὶ Δεβρῶν διὰ τοῦ ἱερολ. τριτεύοντος.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια.—Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς μακαρίτιδος Ἑλένης Πετρίδου, μητρὸς τοῦ ἐκ τῶν ἄλλοτε συμβούλων Κ. Πετρίδου, θανούσης τῇ παρελθούσῃ δευτέρῃ ἐν Πριγκίπῳ ἡ Α. Θ. Π. τὸ μὲν διεβίβασε τῇ οἰκογενεῖα τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ, τὸ δὲ ἐξεπροσωπήθη κατὰ τὴν κηδεῖαν διὰ τοῦ ἱερολ. τριτεύοντος κ. Ἰεροθέου Ἀνθουλίδου τελεσθεῖσαν μεγαλοπρεπῶς ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς ἐκλεκτοῦ κόσμου.

Φιλάνθρωποι πράξεις.—Εἰς τὸ ἐν Καισαρεία Καππαδοκίας Ὀρφανοτροφεῖον ἡ ἐρίτιμος κυρία Εὐλαμπία Συμεῶν ἐφέντη Σινιόσογλου προσήνεγκεν ὄθωμ. λίρας 300, συνεχίζουσα τὰς ὑπὲρ τῶν κοινῶν καταστημάτων Καππαδοκίας εὐεργετικὰς καὶ μυήσεως ἀξίας πράξεις τῆς εὐσεβοῦς οἰκογενείας Σινιόσογλου.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἡ Α. Ε. ὁ Ἀνδρέας Κοπάσης ἐφέντης, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας καὶ ὁ ἐρίτιμος ὁμογενὴς κ. Πᾶνος Κουρτζῆς, καὶ τῇ τετάρτῃ ὁ Β' διερμηνεὺς τῆς πρεσβείας τῆς Αὐστροουγγαρίας.

Ἐκκλησιαστ. Μουσικὴ.—Χθὲς ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας ὁ ἐλλόγιμος καθηγητὴς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἐν τῷ Ὁδεῖῳ Ἀθηνῶν κ. Κωνστ. Ἀλεξ. Ψάχος, ἀποχαιρετίσας τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ τοὺς σεβασμ. ἀρχιερεῖς.

Ἅγιον Ὄρος.—Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος διατρίβει ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, ἕνεκα διαφορᾶς τινος ἐνοριακῆς, ὁ ἐξοχ. ὑποδιοικητὴς Θεσσαλονίκης Ἀλέξ. Κωνσταντινίδης πασᾶς—Τρεῖς ἅγιορῖται ἀπεστάλησαν ὅπως εἰσαχθῶσιν ἐν τῇ πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ. ὁ διάκονος Κάλλι-

στος Βατοπεδινός, καὶ οἱ μοναχοὶ Εὐλόγιος Λαυριώτης καὶ Μισαήλ Ἰβηρίτης.

Ἀρμενοκαθολικὸν Πατριαρχεῖον.— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τὰ συγχαρητήρια αὐτοῦ τῷ νέῳ πατριάρχῃ τῶν δυτικῶν ἀρμενίων κ. Πέτρῳ Παύλῳ Σαμπαγιὰν ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει αὐτοῦ διὰ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου μεταβάντος εἰς Πέραν τῇ συνοδείᾳ τοῦ βοηθοῦ καπικεχαγιᾶ κ. Σ. Κωνσταντινίδου.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ἀναχωρήσεις.— Ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν τῇ τρίτῃ μεταβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα οἱ πανοσ. ἀρχιμανδριταὶ τοῦ ἀγιοταφικοῦ πατριαρχ. θρόνου κ. κ. Γερμανός Ἀποστολάτος καὶ Εὐσέβιος, ἡγούμενος τοῦ Καταμόνας, ὡς καὶ ὁ ἱερολογ. διδάκτωρ κ. Ἰάκωβος Ἀρχατζικάκης, διάκονος.

Ἀφίξεις.— Ἀφίκετο προχθὲς ἐκ Ταϊγανίου ὁ ἐκεῖσε ἔξαρχος τοῦ παναγ. Τάφου πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἰουβενάλιος.

Ἐψηφισμένος Σιναίου.— Ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος ἀρχιεπίσκοπος Σινὰ καὶ Ραϊθούς κ. Πορφύριος Λογοθέτης ἀνεχώρησε τῇ τετάρτῃ εἰς Ἀθήνας, προπεμφθεὶς ἕως τοῦ ἀτμοπλοίου ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὑπὸ τοῦ ἱερολ. πατριαρχικοῦ διακόνου κ. Ἀθηνάγορου.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ἔορτα ἐν Ζακύνθῳ.— Κατὰ τὰς ἀθηναϊκὰς ἡμερίδας. ἡ ἑορτὴ τοῦ πολιοῦχου ἀγίου Διονυσίου, ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης, ἑορτάσθη τῇ 24 λήξαντος αὐγούστου δημοτελέστατα, προϊστρμένου μὲν τῆς ἐπὶ τούτῳ λιτανείας τοῦ σεβ. ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου κ. Διονυσίου Πλαῖσα, μετὰ ὀγδοήκοντα ἱερέων, παρόντων δὲ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκτάκτως τῶν ὑπουργῶν τῆς παιδείας καὶ τῶν ναυτικῶν καὶ τοῦ δημάρχου Ἀθηνῶν.

Ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Μεσσηνίας κ. Μελέτιος ἀφίκετο τῇ 20 αὐγούστου εἰς Καλάμας, ἔδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, τυχὼν ἐνθερμοτάτης δεξιώσεως ἐκ μέρους πλήθους ὀρθοδόξων, μεθ' ὅλον τὸ βροχερὸν τοῦ καιροῦ.

ΤΟ ΕΝ ΟΛΤΕΝ ΣΤ' ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Γνωστὸν ὅτι κατὰ τὸ ἐν Κολωνία πρῶτον διεθνὲς τῶν παλαιοκαθολικῶν συνέδριον εἶχεν ἀποφασισθῆ ὅπως αἱ ἠνωμένα παλαιοκαθολικὰ Ἐκκλησίαι συγκροτῶσι κατὰ πᾶσαν διετίαν συνέδριον. Καὶ ἐπειδὴ, ἐντολῇ τῆς παλαιοκαθολικῆς συνόδου τῆς Ἑλβετίας, οἱ κατὰ τὸ συνέδριον τοῦ 1902 ἔλβετοὶ ἀντιπρόσωποι ἀνεκοίνωσαν ὅτι αἱ ἀρχαὶ ἦσαν πρόθυμοι νὰ παράσχωσι πάσας τὰς ἀπαιτούμενας εὐκολίας καὶ προπαρασκευὰς διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ συνεδρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους 1904, ἐν ὀνόματι τοῦ καθολικοῦ συμβουλίου ἀπελύθη ἐγκαίρως ἡ προσήκουσα ἐγκύκλιος «πρὸς τοὺς ἐπισκόπους, ἱερεῖς καὶ λαϊκοὺς τῶν ἠνωμένων παλαιοκαθολικῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ πρὸς πάντας τοὺς συμπαθῶς πρὸς τὰς προσπαθείας αὐτῶν διακειμένους ἐπισκόπους, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς καὶ ἄλλων Ἐκκλησιῶν» γνωστοποιούσα ὅτι τόπος τοῦ συνεδρίου τοῦ ἔτους τούτου ὠρίσθη ἡ πόλις Olten τῆς Ἑλβετίας, διάρκεια δὲ τοῦ συνεδρίου τετραήμερος, ἥτοι ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου (ν. ἡ.) μέχρι τῆς 4ης τοῦ αὐτοῦ. Τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου ληξασῶν ἤδη, ἐν προσεχεῖ φύλλῳ θέλομεν ἀναγγεῖλαι τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ.

Π. Κ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἐπειδὴ περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἤρξατο κυκλοφοροῦν ἀνά τὰς ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου βιβλίον τι ἐπιγραφόμενον «**Κατήχησις τῶν Τριῶν Ἐκκλησιῶν**» ὑπὸ Κωνσταντος Χ' Δημητρίου, καὶ φέρον ἐπὶ τῆς προμετωπίδος αὐτοῦ τὴν φράσιν «ἐγκρίσει τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς», δηλοῦται πρὸς διαφώτισιν τοῦ δημοσίου ὅτι ἡ ἐν λόγῳ **Κατήχησις, ἀπεδοκιμάσθη** ὑπὸ τῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς ὡς ἀδόκιμος, κατὰ συνέπειαν δὲ **ἀπαγορεύεται** ἡ χρῆσις τοῦ ἀναφερομένου βιβλίου ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις Σχολαῖς τῆς τε Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμεν. Θρόνου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 26 αὐγούστου 1904.

Ἐκ τοῦ Γραφείου
τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝ ΘΡΑΚΗ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ*

Οὕτως ἀπὸ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου γράμματος ἐμάθομεν οἷα συζήτησις ἐγένετο μεταξὺ τῶν ἀδριανουπολιτῶν ἐν ἀρχαῖς τῆς ΙΣΤ' ἢ γοῦν περὶ τὰ τέλη τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος. Τίς ἦν ὁ τότε μητροπολίτης ἄγνωστον· ἀλλ' οὐδὲν, νομίζω, συμβάλλει πρὸς ἔξαρσιν τῆς τόσον ἀνεπτυγμένης κοινωνίας τῶν ἀδριανουπολιτῶν ἢ γινῶσις τοῦ ὀνόματος. Σπανίως ἐν τοῖς γράμμασιν, εἴπερ ἦσαν μάλιστα τὰ σχέδια τῶν ἐπιστολῶν, ἐτίθετο τὸ ὄνομα τοῦ μητροπολίτου. Τῷ 1517—1518 Θεολήπτος ὁ πατριάρχης ἐπαρκεῖς ἐφευρίσκων πόρους συντηρήσεως τῷ μητροπολίτῃ Ἀδριανουπόλεως ἐχορήγει εἰς αὐτὸν, ἀφαιρῶν ἀπὸ τοῦ πολὺ μείζονα κεκτημένου δικαιοδοσίας ἑκτασιν μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως, δέκα καὶ τέσσαρα χωρία¹· καὶ ἐν τούτοις οὐδ' αὐτὸς ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ μητροπολίτου, οὗ τῆς ἀξιοπρεποῦς διαίτης καὶ πολιτείας προὔνοεῖτο. Τὸ τοῦ Θεολήπτου γράμμα συνίστησιν ἀπλῶς τὴν Ἀδριανούπολιν ὅτι «τὰ μὲν δευτερεῖα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔχει»—ἀοριστίαν λόγου μηδὲν ἡμᾶς διδάσκουσιν εἰσάγον—«τὰ πρωτεῖα δὲ πασῶν τῶν κατὰ Δύσιν πόλεων ἀρμοζόντως αὐχεῖ». Εἶχε δὲ τότε λογίους καὶ, καθὼς ἐκ τοῦ νῦν ἐκδοθέντος ὑπ' ἐμοῦ γράμματος ἀποδείκνυται, τὴν θύραθεν μᾶλλον ἢ τὴν ἱερὰν κεκτημένους σοφίαν καὶ μάθησιν. Ὑπαρξίς δὲ τοιούτων ἀνδρῶν ἐν τινι πόλει σημαίνει καὶ σχολὴν καλλίστην ὑπάρχουσαν ἢ σχολὰς, καὶ βιβλιοθήκην τότε σωζομένην. Ἄλλως δὲ, ἢ ἀποστολὴ πνευματικοῦ ποιμένος εἰς Ἀδριανούπολιν οἶος Ἰωάσαφ ὁ κατόπιν οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὁ ἐξ Ἡλείου μαρτύριον ἡμῖν ἐπαρκές ἐστίν ὅτι πολλὴν ἔνεμον οἱ πατριάρχαι σημασίαν καὶ τιμὴν εἰς τὴν θρακικὴν ταύτην μεγάλην πόλιν· διότι ὁ Ἰωάσαφ ἦν πεπαιδευμένος ἀνὴρ καὶ μουσικὸς καλὸς, εἰδήμων δὲ οὐ μόνον τῆς ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀραβικῆς καὶ τῆς τουρκικῆς καὶ τῆς περσικῆς, χειροτονηθεὶς ὑπὸ τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ πατριάρχου Ἰερεμίου Α', μεταξὺ

τῶν ἐτῶν 1520—1541 μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως².

Τῆς ἐπ' αὐτοῦ καταστάσεως τῆς ἐν Ἀδριανουπόλει σχολῆς ἀμυδρὰν λαμβάνομεν γινῶσιν ἀπὸ τινος παρὰ Μαρτίνῳ τῷ Κρουσίῳ ἐπιστολῆς³· ἀλλ' ἐκ τινος εἰς Ἰωάσαφ ὠδῆς, σωζομένης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 1118 κώδικι τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῶν Ἀθηνῶν, μανθάνομεν ὅτι ἐκήρυττεν ἐν Ἀδριανουπόλει, φροντίζων ὡς ἐγινώσκομεν ἤδη καὶ περὶ τῶν εἰς τὴν τῆς πόλεως ταύτης σχολῆν φοιτῶντων.

Τῷ Ἰωάσαφ ὁμοίως ἐγένετο μετὰ μίαν ἑκατονταετηρίδα Νεόφυτος ὁ μητροπολίτης ὁ καὶ αὐτὸς ἐξ Ἡλείου, καὶ αὐτὸς οἰκουμενικὸς πατριάρχης, δυστυχῶς ἐπὶ βραχὺ χρόνον, γενόμενος. Αὐτὸς ἴσως ὁ Νεόφυτός ἐστίν ὁ τῷ 1653 κατὰ δεκέμβριον παραχωρήσας τὸν ἐν Ἀδριανουπόλει ναὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου τῆς μονῆς τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει Λαύρας, ἕτερος τοῦ τῷ 1644 κατὰ Σεπτέμβριον ἐκλεγέντος, διότι φαίνεται μοι παράδοξον πῶς ἐποίμανεν εἰς ἄνθρωπος ἐπὶ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἔτη τὴν μητρόπολιν ταύτην· ἄλλως δὲ γινώσκομεν ἀπὸ τῶν ἐγγράφων τῆς «Νομικῆς Συναγωγῆς» ὅτι κατὰ ἰούνιον τοῦ 1651 ὁ πατριάρχης Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας ἠθώωσε συνοδικῶς τὸν ὑπὸ τοῦ προῖν αὐτοῦ πατριάρχου Παρθενίου καθαιρεθέντα Νεόφυτον μητροπολίτην Ἀδριανουπόλεως.

Ὁ λόγου θέμα προκείμενος ἡμῖν Νεόφυτος εἰργάσθη μετὰ ζήλου καὶ συνέσεως ὑπὲρ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας τῶν ἀδριανουπολιτῶν, μεταβάς καὶ μέχρι Βλαχίας, ὅπως ἐπικαλεσθῆ, κατὰ τὸ 1682, τὴν ἐλεημοσύνην τοῦ ταύτης ἡγεμόνος ὑπὲρ τῆς χρέεσιν ὑποπεσοῦσης μητροπόλεως αὐτοῦ, ἧς καὶ τὸν καθεδρικὸν ναὸν ἤγειρε, κοιναῖς εἰσφοραῖς καὶ δανείοις⁴, μικρῶ προὐ τοῦ 1678, καὶ διεκόσμησεν, αὐτὸς ἐξ ἰδίων καταβαλὼν καὶ τὰς πρὸς ἀγιογράφησιν τοῦ νάρθηκος τοῦ ναοῦ τούτου δαπάνας. Τῷ 1662, συμφωνούντων

2. Πατριαρχ. Πίνακες· σελ. 514 Διατριβὴ περὶ Ἰωάσαφ ἐν «Ἡμερολογίῳ Ἀνατολῆς» τοῦ 1883, σελ. 244—247. Ἰδὲ καὶ διατριβὴν μου ἐν τόμῳ ΚΒ' «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» περὶ γραπτῶν μνημείων τῆς ἱστορίας τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει Λαύρας· σελ. 237.

3. Turcogræciæ σελ. 336.

4. βλ. Πατριαρχ. Πίνακός μου σελ. 608, καὶ μνεῖαν τοῦ Νεοφύτου ἐν Ἱεροσολυμιτικῇ Βιβλιοθήκῃ, τόμ. Α', σελ. 336, 348 καὶ 352.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 381—384.

1. βλέπε τὸ γράμμα ἐν Ἱεροσολυμιτικῇ Σταχυολογίᾳ, τόμῳ Α', σελ. 478—480, οὐδὲν, ἀτυχῶς, σπουδαῖον εἰσφέρων τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας Ἀδριανουπόλεως.

καὶ τῶν ἐπισκόπων αὐτοῦ καὶ τῶν προκρίτων, ὥρισε τὰ κατὰ τὰς χειροτονίας τῶν διακόνων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, νόμον κάλλιστον θέμενος. Τοῦτον μεταγράψας ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 731 χειρογράφου (φύλλ. 63α) τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει γεραρᾶς τῶν Ἰβήρων μονῆς⁵ ἐκδίδωμι ἐνταῦθα.

† Καὶ τοῦτο μάλα καλῶς πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐξεῦρεν ἡ ταπεινότης ἡμῶν ἵνα οἱ εἰς τὸν τῆς ἱεροδικονικῆς βαθμὸν εἰσιόντες κακρὸν δικαίῳσι καὶ καλῶς τὴν τάξιν τοῦ βήματος εἴδωσιν*, εἴθ' οὕτως αὐτοὺς ἱερέας σφραγίζειν, καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις λέγουσα καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ Ἀδριανοῦ, τοῖς πᾶσι καλῶς ἔδοξεν εἶναι** οἱ τῆς διακονικῆς τάξεως ἀξιούμενοι χρόνον ἐξαμηνιαῖον μένοιεν ἐν αὐτῇ. Τοῦτου χάριν ἡ ταπεινότης ἡμῶν δι' ἡμετέρων γραμμάτων τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ, γνώμη καὶ τῶν παρευρεθέντων θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων τοῦ τε ἁγίου*** καὶ τῶν ἐντιμοτάτων κληρικῶν, εὐλαβεστάτων ἱερέων καὶ χρησιμωτάτων γερόντων τῆς πολιτείας ταύτης, ἵνα μὲν ἡ τάξις αὕτη ἀμετατρέπτως τε καὶ ἀπαρασκαλεύτως. Ὅστις δ' ἐν τῶν πάντων ταύτην διασπᾶσαι βουληθείη, φιλίᾳ τινὸς προεστοῦ ἢ μεσιτείας ἢ ἄλλῃ ὁπωςδήποτε τρόπῳ χρησάμενος, ἀφωρισμένος εἴη ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος, καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Εἰς γὰρ ἀσφάλειαν καὶ βεβαιώσιν γέγονε καὶ τὸ ἡμέτερον γράμμα καὶ ὑπεγράφη παρὰ τῶν παρατυχόντων θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων τε καὶ ἐντιμοτάτων κληρικῶν, εὐλαβεστάτων ἱερέων καὶ χρησίμων γερόντων τῆς ρηθείσης πολιτείας, Ἀδριανοῦ. αχξβ'.

Ὁ κώδικς 731 τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων περιέχει καὶ τινὰ ἔγγραφα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς Ἡπείρου ἀναγόμενα, τῆς τοῦ Νεοφύτου δῆλα δὴ πατρίδος. Ἐν ἐκ τούτων, ὑπαγαγὼν ὑπὸ τὴν ἐφορείαν, οὕτως εἰπεῖν, οὐχὶ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν, τοῦ μητροπολίτου Ἰωαννίνων Παρθενίου τὰς ἐν Ἰωαννίνοις καὶ ταῖς ἐπισκοπαῖς τῆς μητροπόλεως ταύτης μονὰς, ἔκρινα καλὸν, μεταγράψας ἀπὸ τούτου τοῦ κώδικος, ἐν ᾧ ἀπὸ φύλλου 67α—68β ἐκτείνεται, ἵνα καταστήσω γνωστὸν πᾶσι. Περιττὸν εἰπεῖν ὅτι καὶ Παρθέν-

νιος ὁ Ἰωαννίνων ἦν ἐξ Ἡπείρου, πατριάρχης καὶ αὐτὸς ἐκλεγείς τῷ 1639 Κων]πόλεως. Προστίθημι δ' ὅτι γράμματα τῶν ἐπὶ Κυρίλλου Λουκάρεως πατριαρχῶν πολὺ σπανίως ἀπαντῶνται. Τὸ περὶ μονῶν Ἡπείρου ἀξιανάγνωστον γράμμα τοῦ Νεοφύτου, κυρωθὲν καὶ ὑπὸ Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, ἐστὶ τοῦτο:

«Κύριλλος ἐπιβεβαιοῖ τὰ κάτωθεν».

«Νεόφυτος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Ἡ' τοῦ Χριστοῦ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, τῇ τούτου χάριτι καὶ εὐδοκίᾳ, τὰς ὑφ' αὐτὴν διατελούσας μητροπόλεις τε καὶ λοιπὰς Ἐκκλησίας ἐμμελῶς αἰεὶ ἐπισκεπτομένη καὶ περιθάλπουσα, οὐ μόνον τῶν ἀνηκόντων αὐταῖς οὐκ ἀποστερεῖσθαι βούλεται, ἀλλὰ καὶ οἰκοθεν προσπορίζειν ταῦταίς τὰ δέοντα καὶ ὅσα πρὸς σύστικιν ἀφορᾷ τούτων καὶ ὄφελος, ὡς ἂν μὴ, τῇ τῶν ἀνηκόντων ἀποστερήσει, πρὸς ἀμνηστῆσαν ἐσχάτην καὶ ἀπορίαν κατενεχθεῖεν². πάντα γὰρ ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πρόνοιαν ἐξεστὶ κεῖσθαι καὶ παρ' αὐτῆς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ συντήρησιν ἀπολαμβάνειν καὶ ἐν ὅσῳ ὁ ἥλιος ἐπὶ τῆς γῆς ἐφορᾷ ἀμετάπτωτα καὶ ἀδιάσειστα μένειν. Ἐπειδὴ καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν, ὀφειλομένως ἔχουσα, κατὰ τὰς κανονικὰς διατηρήσεις τε καὶ παραδόσεις, οὐ μόνον τῶν μητροπόλεων, ἀρχιεπισκοπῶν τε καὶ ἐπισκοπῶν προνοεῖσθαι, καὶ ἐπιμελεῖσθαι ὁσημέρι τῆς δικιμονῆς αὐτῶν καὶ συντηρήσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπανταχοῦ σταυροπηγιακῶν μονῶν καὶ ἐξαρχιῶν καὶ πατριαρχικῶν χωρίων, καὶ τὰ μὲν διὰ γραμμάτων πατριαρχικῶν συνιστᾶν καὶ βραβεύειν, τὰ δὲ δι' ἰδίων αὐτῆς ἐπιτρόπων, σωματικῶς ἐκείνων τὴν προνόησιν καὶ ὀφείλειαν αὐτῶν κεκτημένων καὶ ἐπιστατεῖν αὐτοὺς ταῦτα, καὶ κυβερνᾶν ἐν πάσαις ταῖς αὐτῶν χρείαις καὶ ἀνάγκαις· ἀφ' ὧν σταυροπηγίων, τῆς ἐπιτροπῆς χρῆζομένων καὶ οὐ γραμμάτων, εἰσὶ ταῦτα, εὐρισκόμενα καὶ κείμενα ἐν αὐταῖς ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ἀλλοχοῦ τῆς μητροπόλεως Ἰωαννίνων, τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Πωγωνιανῆς, τῶν τεσσάρων ἐπισκοπῶν, Δρυνοπόλεως, Βελᾶς, Βοθροντοῦ καὶ Γλυκέος, καὶ Χειμάρρας· ἐν μὲν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἰωαννίνων τὸ σταυροπήγιον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου εἰς τὴν Ἀρδομιστᾶν· ἐν δὲ τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Πωγωνιανῆς ἡ Παναγία, ἐν ἣ τελεῖται ἡ πνήγυρις ἑτησίως· καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βελᾶς ὁ Σωτὴρ εἰς τὸ Πάπικον· καὶ τῇ

5. ὁ κώδικς εἰς 16ον, ἐγράφη πάντως συγχρόνως καὶ περιέχει πατριαρχικά τινὰ γράμματα.

* βεβαίως εἰδῶσι.

** γρ. καλὸν . . . εἶναι.

*** ὁ κδξ ἔχει ὁδεῖνα.

1. αἱ λέξεις Κύριλλος καὶ Νεόφυτος ὡς καὶ τὸ ἔγγραφον εἰσὶ γεγραμμένα διὰ τριῶν διαφορῶν γραφῶν.

2. ὁ κδξ κατενεχθεῖν.

ἐπαρχία Δρυνοπούλεως ἢ Παναγία· καὶ τῆ τοῦ Γλυκέος ἐπαρχία ἢ Παναγία Περικυθία· τὰ δὲ ἐκτὸς τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν πάλιν ταῦτα· ὁ Ἅγιος Νικόλαος καὶ τὸ Χαρδίκι· δέον ἔκρινεν ἀποκαταστήσαι ἐπίτροπον αὐτῆς καθολικὸν καὶ ἕξρχον ἐν αὐτοῖς τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Ἰωαννίνων, ὑπέρτιμον καὶ ἕξρχον Κερκύρων κύρ Περθέμιον, τὸν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ποθεινότατον αὐτῆς ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργόν, ὡς τοῖς καλοῖς διαπρέποντα καὶ ἄξιον καὶ νουεχῆ τῆς αὐτῆς πατριαρχικῆς ἐπιστασίας καὶ κατὰ πάντα δίκαιον καὶ φροντιστὴν καὶ ἐπιμελητὴν πάσης ὑποθέσεως καὶ χρείας· ὡς ἂν μὴ τις φθορὰ καὶ ἀφηνισμὸς συμβαίη αὐτοῖς, τοῖς σταυροπηγίοις δηλαδὴ καὶ τοῖς πατριαρχικοῖς χωρίοις ἐπισκέψεως καὶ κυβερνήσεως ἡμετέρως δίχ· καὶ διὰ τοῦδε τοῦ σιγγιλιώδους συνοδικοῦ γράμματος ἀπεφάνητο, γνώμη κοινῆ συνοδικῆ τῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὁ ἱερώτατος αὐτὸς μητροπολίτης Ἰωαννίνων, ὡς ἕξρχος πατριαρχικός καὶ ἡμέτερος ἐπίτροπος, ἔχη τὴν ἐπιστασίαν καὶ διοίκησιν τῶν αὐτῶν πάντων, μοναστηρίων δηλαδὴ, ἐκκλησιῶν καὶ χωρίων, καὶ εὐλογῆ καὶ ἀγιάζῃ τοὺς ἐν αὐτοῖς³ ἱερομονάχους, ἱερεῖς, ἱεροδικκόνους καὶ μοναχοὺς, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντας τοὺς χριστιανοὺς, τὸ ἡμέτερον ἐπιφέρων πρόσωπον, καὶ τὰ ἀρχιερατικὰ πάντα ἐκτελέῃ, ὡσχύτως καὶ τὰς παρεμπιπτούσας χειροτονίας ποιῆ καὶ κρίνη καὶ ἀνκρίνη καὶ θεωρῆ καὶ ἐξετάζῃ πᾶσιν ἐκκλησιαστικὴν κρίσιν καὶ ὑπόθεσιν, νομίμως καὶ κανονικῶς καὶ εἰς τὸν τοῦ δικαίου τόπον ἀποκαθιστᾶ, καὶ παιδεύῃ, ὡς εἰκός, πάντα ἄτακτον καὶ ἀπειθῆ· καὶ παρὰ μὲν τῶν ἱερέων λαμβάνη τὸ ἀνά ἐν χρυσοῦν φλωρίον, παρὰ δὲ τῶν χριστιανῶν τῶν οἰκούντων τοῖς χωρίοις αὐτοῖς τὴν τοπικὴν ζητίαν, ἀνά δώδεκα ἄσπρα ἐκάστου ὁσπητίου, καὶ ἀπὸ τῶν μοναστηρίων τὴν προσήκουσαν τιμὴν καὶ δεξίωσιν καὶ εὐλάβειαν, καὶ ἀδειαν ἔχων⁴ αὐθις νοθετεῖν τοὺς ἐνασκομένους ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς, καὶ κρίνειν αὐτοὺς, καὶ ἡγουμένους ἀποκαθιστᾶν ἐν αὐτοῖς, ἅτ' ἕξρχος πατριαρχικός καθολικός· ἐξετάζῃ δ' ἔτι καὶ τὰ ὑποστατικὰ αὐτῶν, χωράφια, ἀμπέλια, ἀσημικά καὶ ὅσα ὅλα ἔστιν ἐν αὐτοῖς· ἢ ἐπιστασία γὰρ αὕτη ἐδόθη αὐτῷ τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ ὡς πιστῷ καὶ προθύμῳ δουλευτῇ τῆς κατ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας ἔχειν ἐφ'

ἄρῳ ζωῆς αὐτοῦ, μὴ ὀφείλοντος διδόναι τι τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἐκτὸς τῶν κατ' ἔτος διδομένων τοῖς κληρικοῖς ἐκπαλαί ἀνηκόντων, μηδενὸς τὸ περὶ τούτου ἐναντιουμένου τὸ παρᾶπαν. Παρόντος δὲ τούτου τοῦ σιγγιλλίου, τὰ παρὰ τοῖς μοναστηρίοις αὐτοῖς καὶ τοῖς χωρίοις τυγχάνοντα σιγγιλλια τῶν ἄλλων πατριαρχῶν, τῶν χορηγούντων αὐτοῖς πᾶσιν ἐλευθερίαν καὶ ἀδουλωσίαν, μενέτωσαν τὸ γε νῦν ἀνίσχυρα καὶ ἀνενέργητα ἄχρις οὗ ἢ ἐπιστασία αὕτη ἢ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου, καὶ περυσάσθωσαν πάντες τῆς διίσχυρίσεως αὐτῶν, καὶ ὑποτασσέσθωσαν τούντεῦθεν αὐτῷ. Ὅς δ' ἂν ἐξ αὐτῶν ἐνκντὸς κατὰ τι φανείη καὶ ἀπειθῆς παρ' ὃ γράφομεν, ἢ ἡγούμενος, ἢ ἱερομόναχος, ἢ ἱερεὺς, ἢ μοναχός, ὁ μὲν ἀργὸς μενέτω τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ ὡς ἄξιος τελείας καθιρέσεως, ὁ δὲ ἀφωρισμένος ἔστω ἀπὸ Θεοῦ Παντοκράτορος, καὶ καθηρημένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλλοτος μετὰ θάνατον αἰωνίως, καὶ κληρονομησάτω τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα, καὶ ἔξω τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας· προσέτι καὶ ὁ θελήσων ἐκ μέρους ἡμῶν, κἂν πατριάρχης, κἂν ἀρχιερεὺς, ἢ κληρικός, ἀθετήσῃ τὴν παροῦσαν εὐλογον καὶ δικαίαν συνοδικὴν ἀπόφασιν καὶ διαλύσῃ τὴν ἐπιστασίαν αὐτὴν, καὶ σκηνδαλίσῃ αὐτὸν κατ' οἰονδήτινα τρόπον, καὶ αὐτὸς ἀφορισθεῖη. Οὕτως ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς. Εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο τὸ παρὸν εὐεργετικὸν γράμμα καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ. 1636.»

§

Περὶ Νεοφύτου δέον ἵνα γένηται κατ' ἕκτασιν λόγος. Ὑπῆρξε, κατ' ἐμὲ, διακεκριμένος ἀνὴρ, ἴσως δὲ καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ καὶ ὄν ἀπελάμβανε σεβασμὸν καὶ ἐκτίμησιν ἀπὸ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἀρχιερέων καὶ αυτοκρατόρων ἐπέσυρεν ἐφ' ἑαυτοῦ τὰ βέλη τοῦ φθόνου. Λόγιος ὢν, ἐσκέψατο καὶ περὶ τῆς ἐν τῇ μητροπόλει τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ προστασίας τῶν γραμμάτων καὶ μετεπέμψατο διδάσκαλον τὸν καὶ τῆς ἐν Κων]πόλει πατριαρχικῆς ἀκαδημίας προστάντα Ἀναστάσιον Παντοδύναμον, τὸν ἐπ' εὐγλωττία φημιζόμενον καὶ κατὰ τὸ 1671 μητροπολίτην Θεσσαλονίκης ἐκλεγέντα, ἀλλὰ μὴ γενόμενον δεκτὸν καὶ εἰς Ἀδριανούπολιν αὐθις ἐπιστρέψαντα. Τοῦ Νεοφύτου ἐπιστολαὶ τινες καὶ πρὸς αὐτὸν ἐτέρων λογίων περιεσώθησαν ἄχρις ἡμῶν, παντὶ προσιταί, κείμεναι ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἐν Φαναρίῳ ἀγιοταφικοῦ μετοχίου.

3. ὁ κδξ αὐτῆ.

4. μᾶλλον ὡς ἀδειαν ἔχων.

Ἄλλὰ καὶ ἐν τῷ 731 κώδικι τῶν ἰβηριτῶν ὑπάρχουσιν (ἐν φύλλοις 646, 656, 776—80α καὶ 90α) ἐπιστολαὶ τινες τοῦ Νεοφύτου πρὸς τὸν μητροπολίτην Γάζης Παΐσιον τὸν Λίγαρίδην, καὶ τούτου πρὸς ἐκεῖνον, ἃς ἐκδίδωμι καθὼς ἀναφερομένας εἰς ἄνδρα, λαβόντα μέρος ἐνεργὸν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀτυχοῦς πατριάρχου Νίκωνος (Ρωσίας) καὶ διαφωτισούσας ἴσως σὺν ἐτέραις τισιν ἡμέραν τινὰ τὰ τότε πρόσωπα καὶ πράγματα: Ἴδου αὐταί.

Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἁγιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς θεοφρουρήτου μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως κυρίῳ Νεοφύτῳ, ἐμῷ παμμεγίστῳ ἀδελφῷ καὶ προμάχῳ χαίρειν, ὑγιαίνειν, ἐν Κυρίῳ εὖ πράττειν.

Ἐδεδέγμην, καίπερ λίαν βραδέως, διὰ τὴν βραδύτητα δηλονότι τοῦ βασιλικοῦ πρέσβεως, λοιμοῦ κινδύνῳ κατὰπιεζομένου, τὰ χρυσοῦ καὶ κέδρου ἀξιόχρεω γράμματτα, πλείστης ὅσης θυμηδίας ἀνάπλεω καὶ κομφεΐας μεμεστωμένα. Τρισευδαίμων τῷ ὄντι νομισθεῖν ἂν ἡ Ἑλλάς εἴ σοι δέκκα προσομοίους ἐκέκτητο σοφία, συνέσει καὶ ἀρετῇ κατηγλακισμένους· ἀλλὰ πάντα, φασί, τὰ καλὰ δυσεύρεττα καὶ δυσπόρισττα· ἐὰν δὲ καὶ φθόνος προτῆ, ἀπόλλυται τὰ πάντα καὶ ὡς ἄνθη μυχρίνεται μονοήμερα κατοιχώμενα. Πεπεύραμαι αὐτὸς ἔγωγε τοῦ πονηροῦ φθόνου τὰ πυρφόρα βέλη, καὶ ὅλος δαπανώμενος κατατήκομαι. Φάθι μοι, πρὸς Χαρίτων, τίεμοι καὶ τῷ πρώτῳ, ἀγνώτι τὸ σύνολον· καὶ ὅμως ρήματα κατ' ἐμοῦ βλάσφημα ἐξηρεῦζατο Τελχίσιν ἀνδρῶντι πιστεύων καὶ φθονεροῖς, βροντῶν, ἀστράπτων, βρυχώμενος· ὦ, πόσοι κατὰχρῶνται τῇ ἐξουσίᾳ οἰόμενοι ἐξεῖναι αὐτοῖς τὰ ἐσκαμμένα ὑπερπηδᾶν, ἀθέσμοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν καὶ ἐνχαῶς ἐμβατεύειν εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας. Πολλάκις τοῦτο ἐβόησα καὶ ἔμπανιν αὐτὸ βοήσω, καὶ οὐχ ὑπὲρ τὴν σύνοδον, καὶν πάπας ἦ, καὶν πατριάρχης ὁ προϊστάμενος, ἀλλ' ὑπόκειται πᾶς ἕκαστος τῇ συνόδῳ, καθότι καὶ τῶν πλειόνων ἢ ψῆφος ὑπερτελής, καὶ τὸ περισσὸν ὕδωρ οὐ σήπεται συχνάκις κινούμενον· ἐν τῷ πολλῷ ἄρα τὸ εὖ καὶ ἥκιστα ἐν τῷ ὀλίγῳ, καθότι καὶ ὁ εἰς ὡς μηδεὶς εἶναι νενόμισται· οὐ μὲν δὲ ἀλλὰ καὶ «σωτηρία ἐν τῇ πολλῇ βουλῇ καθίσταται», κατὰ τὸν παροιμιαστὴν Σολομῶντα, καὶ ὅπου εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι, ἐκεῖ παρρησιάζεται ἡ παναγία ὅλη Τριάς, τὰ ἀσχητὰ γνωρίζουσα καὶ δηλοῦσα σὺν φωτισμοῖς καὶ δήλοις τὰ ἀδύνατα, καὶ τὰ κρύφια τῆς τρισηλίου θεότητος τηλαυγῶς σφραγίζουσα. Τοῦτο δὲ ὅλον ἐν καὶ μόνον ἔχει σκοπὸν, τῆς ἀποφράδος καὶ παλαμνικίας τυραννίδος τὴν ἀποδιώξιν δηλ. τῆς ἐπαφιέναι τολμῶ-

σης τὴν ἐναγῆ ἐκείνην φωνὴν ὡς ἐθέλω οὕτω καὶ ποιῶ. Ἐνθεν τοὶ καὶ κάρχι τὴν Ἐκκλησίαν διέπουσιν ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁ Ρωσσίας, ὁ Ἀντιοχείας, ὁ Ἱεροσολύμων, κισθήσει πέντε κοσμούμενοι, ὁράσει, ἀκοῆ, γεύσει, ὁσφρήσει τε καὶ ἀφή, τὰ ἐν ἐκυτῆς κισθητήριζ ζωपुरούσαι καὶ θάλλουσαι· οὐκοῦν ἐκὰς ἀκὰς ἡ μοναρχία, ἡ ἀντίμιμος τῆς μοναρχίας καὶ τῆς τυραννίδος ἰσόψηρος. Ἄριστόν τι χρῆμα, κατὰ τὸν Σπυραϊρίτην, ἐν τοῖς «Πολιτικοῖς», ἡ ἀριστοκρατικὴ πολιτεία, διὸ καὶ ἐν τῆς οἰκουμενικῆς συνελύσεσιν ἐπεφέρετο ἀέδοξε τῷ ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν», μονονομὴ ἐπικρατύνουσι τὸ ἀριστοκρατικώτερον. Ἦ μὲν, εἰ τοῖς ἀριστοῖς τῶν ἀρχιερέων ὁ κύρ Πάσιος συνεβουλεύετο, οὐκ ἂν εἰς τηλικαύτην ἀτοπίαν βόθυνον ἐξώκειλε κατὰκρημισθεῖς, ἀβουλότατα δρῶν τὰ καθέκαστα, καὶ ἀσύνετα τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τὰ πράγματτα μετερχώμενος, εἰς οἶκτον ἐλεεινότητον τῇ οἰκοθεν γνώμῃ ταλαντευόμενος καὶ Σαλμωνέως δίκην βροντᾶν μονώτατος ἡγησάμενος, ἀμῶς γέ πως τῷ τίτλῳ τοῦ οἰκουμενικοῦ κατὰχρῶμενος. Καίπερ γὰρ ἔσχηκε τὴν κρίσιν ἀπάντων ὁ οἰκουμενικός, καὶ δὲ καὶ τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸ πρὸς αὐτὸν ἐκκλητεύεσθαι, διὰ τὸ κεκτῆσθαι τὰ ἴσα πρεσβεία τῆς παλαιᾶς Ρώμης τὴν νέαν Ρώμην καὶ παρὰλλήλα σεμνύνεσθαι, ὅμως γε μέντοι τὰ τοιαῦτα δρᾶν ἔξεστι μετὰ τὴν ἰδιάζουσαν δίκην τοῦ κατὰ τόπον ἱεράρχου καὶ ἀρχιεπίσκοπος, οὐχὶ ἀπολύτως καὶ πρότερον, ἐν καὶ μὴ καὶ τὰ ὄρια τὰ καθ' ἕκαστον Πατριαρχεῖον κείμενα καταπατηθῆ, ἀθέσμως τε καὶ ἀλόγως ὑπερπηδῶμενα. Ἐντεῦθεν ἴσως ὁ κύρ Νεκτάριος τὰς ἀφορμὰς εἰληφώς, καὶ τὴν πατριαρχικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν ἐπὶ πλέον δειξάσθαι διῶςχυρίζομενος, παντελεῖ με καθυπέβαλε καθαιρέσει, μονώτατος ὢν ὁ αὐτὸς καὶ μάρτυς καὶ κριτῆς καὶ κατήγορος, οὐδένα τῶν ἀρχιερέων αὐτοῦ κληρωσάμενος συγκάτινον καὶ συγκάθεδρον, εἰ μὴ τὰχα τὸν χθεσινὸν Καισαρείας τῆς Φιλίππου Δοσίθεον, ὃ λκούτ' ἐπιτετράφαται καὶ πάντα μέμηλεν. Ὡ πανιέροι θεσμοὶ καὶ κανόνες· πῶς οὐκ ἡχεῖτε τοῦ οἰκουμενικοῦ Λουκά τὸ ὑπόμνημα, τοῦ ἄκυρον πεποιηκότος τὴν καθαιρέσιν τοῦ κυπρίων ἀρχιεπισκόπου ἐκφωνηθεῖσαν κατὰ τοῦ Ἀραθοῦντος ὡς δῆθεν μὴ οὔσαν κανονικὴν, διὰ τὸ μὴ τέως ἐκεῖ εὑρεθῆναι ἀρχιερεῖς κριτὰς δώδεκα, μόνον ἑνδεκα, καὶ τὸν πάντιμον ἀριθμὸν τῆς ἀποστολικῆς δωδεκάδος κολοβωθῆναι τὰ μάλιστα. Τίς δὲ Μίνως ἢ Ραδάμανθυς, κρητες κριταῖ, εἶναι δικαίαν τὴν δε τὴν δικαιοσύνην, ἀφ' ἐνὸς κατενεχθεῖσαν, ἐροῦσιν ἀνά . . . * κρινούσιν ἀνεπί-

* λέξις δυσζύμβλητος.

ληπτον καὶ ἀνεύθυνον; τῶν ἀπάντων, ἐγὼ μὲν, οὐδείς, ὡς παρὰ πᾶσιν οὐσιν ἀκοήν τε καὶ ἔνοιαν ὑπερβαίνουσιν. Μῶν ἀνθέξεται τῆς τοιαύτης παρὰ λόγου κρίσεως, ὃ αὐτάδελφοι;—Ἐπεὶ περ, εἰ ἐφ' ἑαυτῶν τοῦτο δοθήσεται δίχα ὑπογραφῶν, δίχα ψήφων τῶν δώδεκα, γίνεσθαι ἀποκήρυκτον ἀρχιερέα, πᾶς οἰχέσεται ἀπὼν ὁ νομοκάνων, ὡς ἰσθὺς ἀράχνης, ὡς ὕψασμα Πηνελόπης διαλυόμενον. Μὴ ὁ νόμος ὑμῶν κρίνη ἄνθρωπον, ἐβόα ὁ νυκτερινὸς κλητήρ; ὁ Νικόδημος πρὸς τοὺς φρισαίους, ἂν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γινῶ τί ποιεῖ; καὶ πῶς ἔγωγε αὐτὸς κατηγοροῦμαι ἀπὼν καὶ διώκομαι, οὐδ' ἄπαξ προσκληθεὶς εἰς κριτήριον; ποῦ οἱ ἐνάχοντες; ποῦ οἱ ἀξιόπιστοι μάρτυρες; ποῦ τῶν ἐγκλημάτων ἢ παρὰ στῆσις; ποῦ τῶν αἰτιμάτων ἢ ἀπόδειξις; Ἄρα δίκη ἐρήμη κἀμέ, ὡς ποτε τὸν Ἀλκιβιάδην οἱ ἄθλινοὶ κατέγνωσαν, κατεδίκαναν; Ἀλλὰ παρ' ἐκείνοις νόμος ἀρχαῖος ἐπεχωρίζε, τὸν περιφανεστέρον τῆς πολιτείας πολίτην ἀνευ εὐπαρύφου αἰτίας ἐξοστρακίζεῖν ὅθεν ὁ δίκαιος Ἀριστείδης ἐπὶ τῷ ὀστράκῳ τὸ ἴδιον ἐπέγραψεν ὄνομα, ἠτηκότος αὐτὸ τοῦτο παρὰ τίνος πρὸς γραφήν, διὰ τὴν τῆς τυραννίδος ἀμέλει ἀποφυγὴν, ποτὲ Θρακυδούλου νομοθετήσαντος τοιαύτην τελείσθαι τῶν ἐπισήμων προσώπων τὴν ἐκβολὴν ἐκ τοῦ ἔσπετος, οἷα συμβαίνει γίνεσθαι ἢ τῶν μειζοτέρων μηκῶνων ἀποτομῆ; ἔνθεν τοι ὁ ἀλγῶν ἐκεῖνος Τρακύνιος τοὺς ὑπερένω τῶν ἄλλων φεινομένους ἀστάχως ὑπερεκτείνεσθαι ἰδίᾳ χειρὶ ἐνκπέτεμε, βάσει τῆς ἀρίστης πολιτείας εἶναι ἠγησάμενος τὴν ἰσότητά καὶ τὴν ἐκ παρὰ κλήλου ἰσοτιμίαν ἐν ἅπασιν εἴ μοι συγχωρήσουσι κατὰ ψηφισθῆναι με τῶν λοιπῶν ἱεροσολυμιτῶν ὡς ἐξοχώτερον δῆθεν χρηματίζοντα, καὶ ἄκων δουλεύσω τῇ πειθιανάγκῃ καὶ τὴν ἐμὴν δύστηνον τύχην οὐ λήξω ἀποδυρόμενος. Τί οὖν; τὰς ἐννεὰ ἐπαχάσομαι Μούσας τὰς μεμουσωμένον ἀπεργασομένους με; Εἰ γὰρ εἷς ὑπῆρχον τῶν ἐκ τριόδου καὶ τοῖς πολλοῖς παρὰ πλῆθους, οὐκ ἂν ἐπαχάτος ἦμην οὔτε ὅλως ἐξάριστος· πλὴν ἄλλ' εἶπου ἐπιφάσιμος¹ μυριάκις γενοίμην, οὐκ ἂν προειλόμην ποτὲ τὸν Κιθιρῶνα τοῦ Ἐλικῶνος, τοῦ τρισολβίου ἐνδικιτήματος. Τῶν πολιτικῶν θορύβων τοίνυν καὶ τὰς βασιλείους χαίρειν φράσας αὐλάκις, τὴν στενωπὴν τοῦ Ἀρσενίου φωνὴν ἐπακλαβῶν «ὁ σῶζων σῶζου» ἐπιβοήτομαι· μιμήσομαι προσέτι τὸν ἐμὸν θεολόγον Γρηγόριον καὶ εἰς τὴν ἐμὴν πεφιλημένην πατρίδα, ὡσπερ ἐκεῖνος εἰς τὴν Ναζιανζόν, ποιήσομαι τὴν μετὰ στασιν, ἔξω τύφους ἐπωδύνου, πάσης ἐκτὸς περιστάσεως. Εἴθ' ὄφελε τῆς εὐκαταίας ταύτης

1. ἴσως ἐπαράσιμος.

ἐντεύξεως ἐπιτύχοιμι διὰ τῶν θεοπειθῶν σου αἰτήσεων, ἀρχιερεῦ κράτιστε καὶ φίλων ἀριστε, παντὸς δεινοῦ ἐπέκεινα, πάσης ἐπηρείας ἀνώτερε², δέον ὁ Ὑψιστος καὶ τῆς σωματικῆς σου παρουσίας κατεντρυφῆται καὶ κατοπτεῦσαι τρανῶς πρόσωπον πρὸς πρόσωπον τὴν ἀξιάγαστον θέαν σου, καὶ ξυνομιλῆσαι καὶ ξυκυλίαν ποιήσασθαι καὶ χορτασθῆναι ἀκορέστως τῶν πανσόφων [λα;]λημάτων σου· ἀμήν, γένοιτο. 1669.

Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ δοφωτάτῳ καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφῷ καὶ δουλλειτουργῷ κυρίῳ Παϊδίῳ τῷ Γάζης προέδρῳ ὄσα δευτὰ, ὄσα καταθύμια.

† Οὐδὲν πιστοῦ φίλου καὶ γνησίου ἀντάξιον· καὶ τοῦτο οὐ μόνον παρὰ σοφοῖς καὶ πεπαιδευμένοις ἀνδράσιν (οἷος αὐτὸς) πικρῶς κρινεται, σοφώτατε, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀπωσοῦν τοῦ νοεῖν ἐσχηκόσιν· ἀναγκαιότατον γὰρ τι χρῆμα ὁ φίλος καὶ τῷ σωματικῷ τούτῳ βίῳ ἐπωρελέστατον· διὸ καὶ τις τῶν πάλαι σοφῶν (ὡς οἶδέ σου ἡ λογιότης) καλῶς ὀρίζομενος τὸν φίλον ἄλλον ἔλεγεν ἐκυτὸν εἶναι· εἰ δὲ καὶ τῶν ἐν ἀρετῇ καὶ ἀξιώμασι διαπρεπόντων ὁ φίλος ἦ, οἷα ἐστὶν ἡ ἀμώμητος σου ἐπ' ἀρετῇ σεμνοπρέπεια, πολὺ γε τοῦτο τῶν ἄλλων κάλλιον. Ἐπεὶ δ' ἄρα τοῦτο οὕτως ἔχει, φέρε δὴ φέρε καὶ τὰ ἐμὰ φιλικὰ ψελλίσματα· κινουμένης γὰρ τῆς διανοίας καὶ ἀναπλαττούσης τὰ τῶν ἀρχαίων ἡμερῶν ὀκρίσματα, ὅλος γίνομαι μεθ' ὑμῶν τῇ τῆς ψυχῆς διαθέσει. Ἀξιωθέντες δὲ καὶ τῶν ἱερῶν σου πάλιν γραμμῶν καὶ τὰ κατ' αὐτὴν πυθόμενοι, δόξαν τῷ φίλῳ Θεῷ ἀνεπέμψαμεν. Οἶσθα γὰρ ὡς σου τῆς ἱερότητος ὅλος ἐξήρηται· καὶ εἰ μοί τι πύθη, τὴν Ἀγαμέμνονος μεθαρμόσω φωνὴν, βάλλ' οὕτως, ἐταῖρε, φίλε καὶ μὴ φείσῃ φθεγγόμενος, μηδὲ μοι τοῖς γράμμασιν ἀποδήμοι. Διὰ δὲ τὸν κοινὸν πατέρα κύρ Παΐσιον, περὶ οὗ μοι γέγραψας, τὸ ἤξον περιδέδοια, φίλτατε, οὐ πιστευτέα γὰρ ἡμῖν τὰ παρὰ τῶν ἔξω ὑπισχνούμενα. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων ἀπόχρη εἰς δῆλωσιν ὡς ἐκ τῆς ὀπλῆς ὁ λέων· ὅστις δὲ ὁ γράψας, καὶ ὅθεν, καὶ πότε, δῆλόν σοι μαθεῖν βουλομένῳ· τοῦτο δὲ δι' ὀλίγων ἴσθι, ὅτι ὅλος εἰμὶ σὸς ὅσος. Ἐρρωσο.

Τῷ κύρ Παϊδίῳ

Εἰδικώτερον διὰ τοῦ πρέσβεως γράψας σοι, σοφώτατε, αὐθις ἐν συντόμῳ τὸ παρὸν διςύλλαβον ἐπιστολίδιον ἐγχαράττω, δι' αὐτοῦ σοι δηλῶν ὡς ἀπαιτήσεις ἔχεις τὰ γράμματα παρ' αὐτοῦ, ἅπερ λαβῶν εἰδήσεις φίλον καὶ φίλιαν. Γράφε δὲ συνεχῶς καὶ μὴ ἀδίκει· οὐ γὰρ φθόνος χάριτος καὶ μέλανος· ἡμῶν δὲ ἀποσκεδάσαις

2. σφάλμα προδηλότατον.

πάντως τὸ ἐπιβάλλον τῆς κατηφείας νέφος, ὀλίγαις συλλαβαῖς μεγάλον ἄκος ἐπιπάσσωσι τοῖς λυπηροῖς¹.

Ἐρρωσο.

Τῷ δοφωτάτῳ κυρ Παϊδίῳ

† Ἀχρι μὲν τοῦ παρόντος, γράμματα προσαγορευομένην φίλην μοι καὶ ἱερὰν κεφαλὴν κατώκνου, σοφώτατε· τοῦτο μὲν ὅτι διακομιστῆς τῶν γραμμάτων οὐ παρῆν πιστὸς καὶ ἐχέγγυος· τοῦτο δὲ ὅτι δέος εἶχέ με ὡς μή τοι λάθῃ ἐμπεσὼν εἰς χεῖρας τῶν ἀντιφερομένων ἡμῖν, οἵτινες ὡς ἡμέραι τοῖς ἡμετέροις ἐπιβουλεύουσι πράγμασι. Νῦν δὲ καιροῦ δραζόμενοι ἀρμολογίας καὶ ἐπιτυχόντες ἀνδρὸς ἐναρέτου καὶ πρέσβειος τοῦ εὐσεβεστάτου, μακρὰν ἐρῶσθαι φράσωντος τῇ σιωπῇ, καὶ πάντα φόβον ἀποσεισόμενοι, τὴν σὴν σοφωτάτην προσαγορευομένην κεφαλὴν καὶ τὰ τῆς φιλίας ἤδη μνησόμενοι, ἄτινα πολλὰ μὲν εἴποι τις ἂν, ἀλλ' οὐ πάντα δεῖ θυμᾶζειν ἢ ἄγειν διὰ σπουδῆς κατὰ τινος· τὰ μὲν γὰρ βοηθητικὰ τοῖς ἐνδεέσι κρίνονται· τὰ δὲ δοκοῦντα, μὴ ὄντα δὲ, παρρησιάζονται. Μείζον ἄρα καὶ σεβάσιμον χρῆμα τὸ εὐεργετεῖν, ἴσον τῶν ὄντων ταύτης οὐδὲν, οἰκειότερον γὰρ τοῦτο καὶ φίλον Θεῷ καὶ πολλοῖς παρὰ βλαπτόμενον ἄλλοις ὑπερπαλεῖ τῷ λόγῳ καὶ τῇ παρρησιάζονται πάντα· μίμησις καὶ τοῦτο κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ πέφυκε Θεῷ· τοὺς γὰρ ἐπὶ ποσὸν τῇ ἀρετῇ μετασχόντας θεοὶ κατὰ χάριν ὁ τῶν ὄλων Θεὸς καὶ ὡς οἰκείοις διαλέγεται. Ἡμεῖς τοίνυν διὰ τοῦ παρόντος καὶ νῦν πρεπούσας σοὶ ὑποθέσεις προμνηστευόμεθα· οὐ τῆς φύσεως τῆς σῆς τοῦτο μόνον οἰκεῖον ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπαγγελίας πολλῶ μᾶλλον καὶ τῆς πρὸς Θεὸν εὐσεβείας καὶ ἐγγύτητος· καὶ τί δεῖ λέγοντα διατρέχειν; Ἦκουσεν, οἶμαι, ἡ σὴ σεμνοπρέπεια, ἠνίκα εἰς τὴν κάτῳ Δακίαν διέτριβε, πάντα τὰ παρ' ἐλπίδα συρρεύσαντα δεινὰ μετὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς εἰς Ἀδριανοῦ τοῦ κρατοῦντος ἐπιδημίαν· ὑπὲρ ὧν εἰς ἀνάκτησιν τὴν σὴν ἀντιβουλεύομεν λογιστήτα ἔνθα καλῶς τῷ δύνασθαι χρῆσθαι ὑπὲρ ὧν ὁ σὸς δεῖται ἀδελφός, οἷα δὲ φίλος καὶ τὸν Ἑρμῆν ἐν τῇ γλώττῃ περιφέρων ζυγετῶς πρὸς τὸν εὐσεβεστάτον ἀπαγγελεῖ βᾶ,² ἔνθα παρῆξ τοῖς δεομένοις ἐκ τῶν προσόντων αὐτῷ ἀγαθῶν καὶ τοῖς πεσοῦσι χεῖρα βοηθείας ὀρέξεται. Καὶ ταῦτα μὲν. Ἐρρωσο.

(ἔπεται τὸ τέλος)

1. ἀμφοτέραι ἀνυπόγραφοι· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ πρὸς τὴν ἐπιστολήν τοῦ Λειγαρίδου πρὸς Νεόφυτον ἀνταποκρίσεις τῶν ἐννοιῶν εἰσὶν ἐν ἀρμονίᾳ, τάττω ταύτας ἐνταῦθα καὶ δικαίως ὡς ἔργα τοῦ Νεοφύτου. Ἡ βραχυτέρα εὑρηται ἐν σελίδι 646.

2. τοῦ Νεοφύτου Ἀδριανουπόλεως ἐστὶν ἡ ἐπιστολή· τὸ βᾶ γραφόμενον οὕτως ἐννοεῖ τὸν τσάρον.

ΕΛΛΗΝ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΒΑΡΝΗΣ

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ἔκθεσιν, ἣν ἡ ἱερὰ μητρόπολις ἀπέστειλεν εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν περὶ τοῦ νοσοκομείου τῆς ἑλληνικῆς ἐν Βάρνῃ κοινότητος, τὸ θεραπευτικὸν μέρος τῆς ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἑξ ἔτη λειτουργίας τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου καταστήματος ἡδὴ γίνεται γνωστὸν πᾶσι τοῖς ὁμογενέσι, ὅσοι περὶ πολλοῦ ποιοῦνται πᾶσαν τοιαύτην εὐγενῆ προᾶξιν, τιμῶσαν, ἐν μέσῳ ξένων κυρίως, τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα. Τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἡ ἐφορία τοῦ νοσοκομείου μετὰ τῆς δημογεροντίας τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος συνέταξαν καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς «Διευθύνσεως πρὸς προφύλαξιν τῆς δημοσίας ὑγείας».

Ἀφορμὴν πρὸς ἴδρυσιν τοῦ νοσοκομείου ἔδωκεν ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος (1854—1856), καθ' ὃν ἡ χολέρα θανατηφόρος ἐνέσκηψεν ἐν Βάρνῃ καὶ μετὰ σφοδρότητος. Ἡ κοινότης παρεχώρησεν ἐπὶ τῷ θεαρέστῳ σκοπῷ τούτῳ τὸ παραθαλάσσιον ἐκκλησιδίον τοῦ προφήτου Ἡλίου μετὰ τοῦ περὶ αὐτὸ γηπέδου, ἀπέστειλε δὲ εἰς Ὀδησσὸν πρὸς τὸν κοινὸν εὐεργέτην Παρασκευᾶν Νικολάου ἐπιτροπὴν, παρακαλοῦσα αὐτὸν, μὴ ἔχοντα τέκνα, νὰ συντελέσῃ πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου. Τῆς συγκαταθέσεως αὐτοῦ γνωσθείσης, ὁ τότε μητροπολίτης Βάρνης Πορφύριος, ἐκ τῆς μεγάλης αὐτοῦ χαρᾶς, ἀνευ βραδύτητος, ἰδίᾳ δαπάνῃ κατήρξατο τῆς οἰκοδομῆς, περὶ τὰς 500 τουρκικὰς λίρας ἐπὶ τούτῳ δαπανήσας, καὶ οὕτως ἀπὸ τῆς 2 νοεμβρίου 1865 ἀνελλιπῶς καὶ τακτικώτατα λειτουργεῖ τὸ ἑλληνικὸν ὀρθόδοξον ἐν Βάρνῃ «Νοσοκομεῖον Παρασκευᾶ Νικολάου».

Κατὰ τὴν ἐναρξιν αὐτοῦ 12 μόνον ἠρίθμει κλίνας, ἐν αὐτῷ δὲ, κατὰ τὸ 18 ἄρθρον τῆς διαθήκης τοῦ ἴδρυτοῦ, συνετηροῦντο καὶ γέροντες, ἀλλὰ παρείχετο βοήθεια καὶ ἐκτὸς τοῦ νοσοκομείου τοῖς ἐντελῶς πενομένοις καὶ τοῖς ὀρφανοῖς. Ἐπειδὴ δὲ κατεδείχθη κατόπιν ὅτι τὸ νοσοκομεῖον ἀδυνάτως εἶχεν εἰς ἐπιδίωξιν ὀρισμένου τινὸς προορισμοῦ μετὰ τὴν τοιαύτην εὐρυτάτην ἐκδήλωσιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ θεσμοῦ, κοινοτικὴ συνέλευσις, συγκληθεῖσα, κατὰ τὸ 19 ἄρθρον τῆς διαθήκης, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ τότε μητροπολίτου παναγιωτάτου οἰκουμένου πατριάρχου κ. Ἰωακείμ, ἐνέκρινε νὰ περιορισθῇ ἡ φιλανθρωπικὴ ἀποστολὴ τοῦ Νοσοκομείου μόνον

εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ οὕτως αἱ κλῖναι βαθμῶδον νύξήθησαν μέχρι καὶ τῆς σήμερον εἰς 23.

Ἀπὸ 8 νοεμβρίου τοῦ 1869 — 31 δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰσῆλθον 2) καὶ ἐξῆλθον 26 ἰαθέντες, ἀπέθανον 6. Κατὰ τὸ 1870 εἰσῆλθον 221, ἐξῆλθον 188, ἀποθάνοντων 33. Ἐκτοτε μέχρι σήμερον μετὰ καὶ τούτων τὸ ὅλον τῶν εἰσελθόντων ἀνῆλθεν εἰς 12200, ὧν ἐξῆλθον ἰαθέντες 11457, ἀπέθανον δὲ 723. Ἐκ τῶν εἰσελθόντων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 501, ἀπέθανον 15, ἐκ δὲ τῶν κατὰ τὸ 1901 εἰσελθόντων 507 ἀπέθανον 9 μόνον. Τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν τῶν εἰσελθόντων παριστᾷ τὸ ἔτος 1902, ἦτοι 539, ἐξ ὧν ἀπέθανον 15.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Νοσοκομείου μέχρι 31 δεκεμβρίου 1874 διετέλεσαν ἰατροὶ οἱ διδάκτορες Ὁρέστης Φουντουκλῆς καὶ Βασίλειος Παπαδόλος, ὅστις ἦν τοιοῦτος καὶ ἀπὸ τῆς 1 τοῦ 1877 μέχρι 1 τοῦ 1903, ὅτε ἀναλαμβάνει τὴν ὑπηρεσίαν ὁ δρ Κωνστ. Τρανὸς σὺν τῷ προϋπάρχοντι Φλ. Ι. Φλώρη, ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ 1903 μόνον οἱ κκ. Τρανὸς καὶ Μενέλαος Ι. Ξάνθος.

Τὸ Νοσοκομεῖον, οὕτω λειτουργοῦν, κέκτῃται τίτλους ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης παντὸς φιλανθρώπου, δεῖται δὲ γενναιοτάτης προστασίας.

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Περιγραφικὸς κατάλογος τῶν ἐν τοῖς κώδηξι τοῦ πατριαρχικοῦ Ἀρχαιοφυλακίου σωζομένων ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν ἐν Ἀθῶν μόνων (1630—1863).

Τιμᾶται γροσίων 15.

Τὰ ἐν τοῖς κώδηξι τοῦ πατριαρχικοῦ Ἀρχαιοφυλακίου σωζόμενα ἐπίσημα ἐκκλησιαστικὰ ἐγγραφα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς σχέσεις τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὰς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων καὶ Κύπρου (1575—1863).

Τιμᾶται γροσίων 30.

Οἱ βουλόμενοι νὰ προμηθευθῶσι τ' ἀνωτέρω ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν σπουδαιότατα ἔργα, δέον ν' ἀπευθυνθῶσιν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἢ εἰς τοὺς ἐν Φαναρίῳ βιβλιοπώλας ἀδελφοὺς Καλλιφρόνας.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠ. ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ὁ Χαράλαμπος Τ. Τσάτσης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς τὸ ἐπάγγελμα ἄρτοποιός, κάτοικος τοῦ χωρίου Φοινιάου, ἡδὴ δὲ ἀγνώστου δαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην πέμπτην καὶ ὥραν 8ην τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ. ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Φιλιατῶν, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διοριζομένου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Μαρίας Χ. Τσάτση, τὸ γένος Ἀναστασίου Μαρτίνοκ, ἐπὶ διαζεύξει καὶ διατροφῆ. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Φιλιατῶν τῇ 12 ἰουλίου 1904

ὁ προεδρεύων

Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Ἀρχιμ. Δωρόθεος. 2

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Ἰσοῦ καὶ τὸν νόμον Ἀρμ. Δ'. ιε', 14 § 2 πατριαρχ. καὶ συνοδ. ἐγκυκλ. τῆς 6 ἰουνίου 1882 καὶ Ὁδηγιῶν ἀρθρ. 77 καὶ ἐπ., 207 καὶ 155,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμφηρεῖ καὶ ἐκκλητηῶς,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2817 καὶ ἡμερομ. 20 ἀπριλ. 1904 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀγγελικῆς Ἰ. Ἀγγελῆ, τὸ γένος Γρηγορίου Μπαχτσεβάνη, κατὰ τοῦ Ἰωάννου Ἀγγελῆ, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις τέως ὑφιστάμενον γάμον διαλυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου.

Διατάσσει τὴν ἐν τριτὴν ἐπαλληλῆλοις ἀριθμοῦς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ἠττηθέντι ἐν τῇ δίχῃ, τὰ δικαστικὰ ἐξῆρα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια . . . προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη ἀεθήμερόν.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ πρόφην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΑ΄.

ΑΡΙΘ. — 36

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΙΙ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κληρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Τὸ προδεχρὲς 37 τεῦχος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ἐκδοθήσεται τῷ προδεχεῖ σαββάτῳ εἰς 16 σελίδας, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ὀνοματικὴ ἑορτὴ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου — Συγγραφήματα τηλεγραφήματα — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος.

Ἡ ΟΝΟΜΑΤΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Προχθὲς, πέμπτη, μνήμη τῶν ἁγίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακείμ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης ἄγοντος τὴν ὀνοματικὴν ἑορτὴν αὐτοῦ, λαμπρὰ ἐδόθη εὐκαιρία παντὶ τῷ πληρώματι τῶν ὀρθοδόξων ὅπως ἐκδηλώσῃ τὰ θερμὰ αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας βαθείας πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ τὰς ἡνίας τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου περιφραδῶς κρατοῦντος σεπτοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ πατριάρχου. Κατὰ τὴν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῶ θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν, τῇ Α.Θ.Π. συνεχороστάτησαν

οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ μετὰ τοῦ παρεπιδημοῦντος πανερ. μητροπολίτου Ἀγχιάλου, παρεστῶτος, πλήθους εὐσεβοῦς καὶ τῶν ἐνταῦθα παρόντων μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς θείας λειτουργίας ἀνῆλθον ἡ τε Α. Θ. Π. καὶ οἱ ἐν τῷ ναῶ παραστάντες ἱεράρχαι, κληρικοὶ καὶ λογάδες εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν πατριαρχῶν, χορὸς δὲ μαθητῶν τῆς Μουσικῆς σχολῆς, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ διδασκάλου αὐτῶν ἀ' δομεστίκου κ. Ἰακ. Ναυπλιώτου, ἔψαλε τὸν πολυχρονοσμὸν τῆς Α. Θ. Π. Τὸν παναγ. οἰκουμενικὸν πατριάρχην προσεφώνησαν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πατριαρχῶν ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἐφέσου, εὐξάμενος ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Συνόδου ὑγιεῖαν, ὅπως ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν δόξῃ ἐορτάζῃ τε τὴν ἑορτὴν ταύτην καὶ ἐκπληροῖ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καθήκοντα. Εἰς τὰς προσρήσεις τῶν σεβασμ. συνοδικῶν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης ἀπαντῶν νύχαρίστησε μὲν ἐπ' αὐταῖς, ἐδήλωσε δ' ὅτι ἐξακολουθήσει μετ' αὐταπαρησίας καὶ τῇ εὐλικρινεῖ συνεργασίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τὴν πιστὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος.

Ἐκ μέρους τοῦ Δ. Ἐθν. Μικτοῦ Συμβουλίου προσφωνήσας ἀκολούθως ὁ σεβασμ. πρόεδρος

αὐτοῦ μητροπολίτης Μιτυλήνης κ. Κύριλλος τὰς αὐτὰς ἐνθέρμως διετύπωσεν εὐχὰς, εἰς ἃς ἀπαντῶν ὁ Παναγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα διετράνωσε τὸ καθῆκον, ὅπερ ἡμῖν ἐπιβάλλεται πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου τῶν τοῦ θρόνου προκατόχων, προσηκόντως κρινομένου, ἐπικαλεσάμενος τὴν ὁμόθυμον ὑπὲρ γαλιναΐας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καταστάσεως συνεργασίαν τῶν ἐν τῷ γένει λογάδων καὶ τῶν ἱεραρχῶν. Ἡ Α. Θ. Π. πλέξας τὸν ἐπαινον τῶν ἀρετῶν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ φιλολάου ἡμῶν ἄνακτος καὶ αὐθέντου σουλτὰν Ἀβδοῦλ Χαμητ Χὰν τοῦ Β', ὃν πρωτεύει τὸ φιλοδίκαιον, μεθ' οὗ ἀπονέμει τὸ ἀνῆκον ἐκάστω μετὰ προηγουμένην αὐστηρὰν βάσανον, ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν τῆς προσεχοῦς τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπιβραβεύσεως τῶν δικαίων αὐτῆς αἰτημάτων.

Εἰς τὴν ἐκ μέρους τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ὑπαλλήλων τῆς πατριαρχ. αὐλῆς σύντομον προσφώνησιν τοῦ πανοσ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου ἢ Α. Θ. Π. ἀπίντησεν εὐχαριστῶν οὐ μόνον ἐπὶ ταῖς ἐγκαρδίαις εὐχαῖς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ μετὰ προθυμίας, εὐλικρινείας καὶ ἀφοσιώσεως ἐπιτελέσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἀνακουφίζόντων οὕτως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν δυσχερῶν τῆς πατριαρχείας καθηκόντων τὴν Α.Θ.Π.

Προσελθόντες εἴτα ὑπέβαλον ἐνθέρμους εὐχὰς καὶ συγχαρητήρια οἱ σχολάζοντες πανιερ. μητροπολίται καὶ ἐπίσκοποι, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἀγίων Τόπων μετὰ καὶ τοῦ ἐν Ταϊγανίῳ ἐξάρχου τοῦ Παναγ. Τάφου ἀρχιμ. κ. Ἰουβενάλιου, προηγουμένου τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ Θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιμ. κ. Γερμανοῦ Γρηγοῶ, οἱ καθηγνηταὶ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς μετὰ τοῦ πανιερ. σχολάρχου μητροπολίτου Σάρδεων κ. Μιχαὴλ Κλεοβούλου, Θεολογικῆς καὶ Ἐμπορικῆς, ὡς καὶ οἱ ἀρχιερατικῶς καὶ ἱερατικῶς προϊστάμενοι τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μετὰ τοῦ κλήρου τῶν ἐνοριῶν, οἱ ἐπίτροποι τῶν ναῶν καὶ οἱ ἔφοροι τῶν σχολείων. Καθ' ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν προσῆλθον πάμπολλοι τῶν τὰ πρῶτα παρ' ἡμῖν φερόντων ἐν τῇ διοικήσει τῶν κοινῶν, οἱ βαθμοῦχοι τοῦ κράτους, οἱ λογάδες τοῦ γένους, καὶ ἀντιπρόσωποι θρησκευτικῶν κοινοτήτων, ὑπουργείων, πρεσβειῶν καὶ μοναστηρίων, ὃν δυσεπιχείρητον ἔργον ἀποβαίνει ἢ καταρίθμησης, ἅτε τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσελθόντων ἐφέτος ὑπερβαίνοντος τὸν ἐν προηγου-

μένοις ἔτεσι. Σημειοῦμεν μόνον ἐνταῦθα τὸν ἐξπρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰ. Γρυπάρην, τὸν σεβ. γέροντα Δέρκων κ. Καλλίνικον, τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Α. Α. Ὑψ. τοῦ Μ. βεζίρου, τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης, καὶ τῶν λοιπῶν ὑπουργῶν, τὰς ἀντιπροσωπείας τῶν μακαρ. πατριαρχῶν ἀνατολικῶν καὶ καθολικῶν ἀρμενίων, τοὺς ὑπαλλήλους τῆς ἑλληνικῆς πρεσβείας καὶ τοῦ προξενείου, τοὺς ἀρχιμανδρίτας τῆς ρωσικῆς πρεσβείας, τοῦ νοσοκομείου, τοῦ ἐν Γαλαταρίοις ρωσικοῦ κοιμητηρίου, πάντας τοὺς κυβερνητικοὺς ὁμογενεῖς ὑπαλλήλους, τραπεζίτας, ἐμπόρους, ἐπιστήμονας, βιομηχάνους καὶ λογίους.

Τηλεγραφικῶς συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Π. οἱ μακαριώτατοι σχολάζοντες πατριάρχαι, οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται, οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, οἱ θεοφιλ. ἐπίσκοποι, ἡγούμενοι μονῶν, δημογερονταὶ καὶ κοινοτικὰ σωματεῖα, καὶ πλῆθος ὁμογενῶν καὶ ξένων, ἐν οἷς ὁ ἐξπρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας κ. Ἰ. Ζηνόβιεφ, ὁ ἐν Λονδίῳ πρεσβευτὴς τῆς Ὑ. Πύλης Στέφανος Μουσοῦρος βέης, καὶ ἄλλοι τινῶν ἐκ τούτων τὰ τηλεγραφήματα δημοσιεύομεν, προτάττοντες ἐκ καθήκοντος τὰ τῶν μακαρ. πατριαρχῶν πρώην Ἱεροσολύμων κ. Νικοδήμου καὶ πρώην Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδωνος.

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἢ Α. Θ. Π. παρέθηκε πλουσιώτατον δεῖπνον, εἰς ὃ προσκληθέντες παρεκάθησαν οἱ σεβ. συνοδικοὶ (πλὴν τῶν μητροπολιτῶν Νικομηδείας καὶ Ρόδου), ὁ παν. μητροπολίτης Σάρδεων καὶ σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν Ἱεροσολύμων, ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος καὶ ὁ μέγας ἀρχιδιάκονος καὶ ὁ ἀνεψιὸς τῆς Α. Θ. Π. κ. Κ. Δεβετζῆς. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὁ πρῶτος τῇ τάξει τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ ἡγερθερμοτάτην πρόποσιν, δι' ἧς συγχαίρων τῇ Α. Θ. Π. ἐκ μέρους τῆς ἱερᾶς Συνόδου νύξατο ἵνα ἐπὶ πολλὰς ἐτῶν περιόδους κλείζη τὸν θρόνον τὸν Οἰκουμενικὸν καὶ ἀπολαύη ἄκρας ὑγείας ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς ταύτην λίαν καταλλήλως ἀπαντῶν ἢ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης νύξατο ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας ἀνωτάτου τούτου τῆς Ἐκκλησίας σώματος, καὶ ὑπὲρ τῶν ἑορταζόντων δύο μελῶν αὐτοῦ τῶν σεβ. Ἐφέσου καὶ Ρόδου, ὃν πληρώσαι Κύριος, εἶπε, τοὺς πόθους τῆς καρδίας ἐν καιρῷ.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΙΚΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἴκουμ. πατριάρχην

Τὰ κυριώτερα τῶν ἐπισταλέντων πρὸς τὸν παναγιώτατον οἴκουμηνικὸν πατριάρχην ἔκ τε τῶν προαστείων καὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ συγχαρητικῶν τηλεγραφημάτων εἰσὶ ταῦτα :

Χάλκη, 9, ὥρ. 9 πρωίας.

Συγχαίροντες ἀδελφικῶς Ὑμετ. Παναγιότητι ἐπὶ ἐπετείῳ ὀνοματικῆς Αὐτῆς ἑορτῆς, εὐχόμεθα Αὐτῇ ζωὴν μακροχρόνιον καὶ βίον ἀτάραχον καὶ ἡρεμον πρὸς ὑπηρεσίαν ὑγίαν Ἐκκλησίας καὶ Γένους.

Πατριάρχης Νικόδημος.

Νεοχώριον. Συγχαίροντες φιλαδέλφως ἐπὶ ὀνομαστικῆς ἑορτῆς εὐχόμεθα Ὑμετέρα Παναγιότητι εὐδαιμόνως ζῆν καὶ θεαρέστως διακυβερνᾶν τὴν Ἐκκλησίαν.

Πατριάρχης Σπυριδῶν.

Ἀλεξάνδρεια, 9 Σεπτεμβρίου, 2, 2 μ. μ.

Ἐπὶ ἑορτῇ ἐγκαρδίως προσαγορευόντες Ὑμ. Παναγιότητι εὐχόμεθα ἔτη πολλά, εἰρηνικά, ἀνώδυνα, εὐλογιῶν χρηστότητος μεστά.

Πατριάρχης Φώτιος.

Καίρον. Ὑποβάλλοντες ταπεινὰ συγχαρητήρια Ὑμετέρα Παναγιότητι δεόμεθα θερμῶς Κυρίου Παντοκράτορος χαρίζειν Αὐτῇ ἔτη πάμπολλα, ὑγίαν διηκεῆ.

Συναϊτικὴ Ἀδελφότης.

Χίος. Εὐσεβάστως ὑποβάλλον θερμὰ συγχαρητήριά μου Ὑμετέρα Παναγιότητι ἐπὶ ὀνοματικῆς Αὐτῆς ἑορτῆς εὐχομαι Αὐτῇ ἔτη πολλά, πανευτυχῆ, πανένδοξα.

Πρώην Συναίου Πορφύριος.

Ἀθῆναι. Ὑποβάλλω ταπεινῶς Ὑμετέρα Παναγιότητι θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ ἐπετείῳ ὀνοματικῆς ἑορτῆς εὐχόμενος ἔτη πολλά ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας.

Ἐψηφιδυμένος Συναίου.

Βουγιούκδικος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, παρακαλῶ Αὐτὴν ἵνα δεχθῆ τὰ εἰλικρινῆ μου συγχαρητήρια καὶ εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ εὐδαιμονίας Αὐτῆς συνιστῶν ἅμα ἑμαυτὸν εἰς τὰς παναγίας Αὐτῆς εὐχὰς.

Ζηνόδιε.

Κζέρονος, 8 Σεπτεμβρ. 6, 20' ἑσπέρας.

(ἑλληνιστὶ)

Ἐπὶ ἑορτῇ ὀνόματος εὐσεβῶς ἐπεύχομαι κάλλιστα μεγάλη ἀγιωσύνη Ὑμῶν.

Ἀρχιεπίσκοπος Βλαδίμηρος.

Σάμος, 9 Σεπτεμβρίου, 8 πρωίας.

Ὑποβάλλον θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ ὀνομαστικῆς ἑορτῆς Ὑμετ. Παναγιότητος ἔξαιτοῦμαι θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχὰς.

Ι. Βιθυνός

(ἡγεμῶν τῆς Σάμου).

Λουδοῖνον, 9 Σεπτεμβρ. 7 ἑσπέρας.

Ἀσπαζόμενος τὴν δεξιάν τῆς Ὑμετ. Παναγιότητος εὐχομαι Αὐτῇ ὑγίαν καὶ μακροβιότητα.

Στέφανος Μουδοῦρος

(πρεσβευτῆς τῆς Ὑψ. Πύλης).

Μακρίκοι, 9 Σεπτεμβρ. μεσημβρία

Ἐκ μέσης καρδίας σὰς εὐχομαι νὰ Ζήσητε ἔτη πολλά καὶ εὐτυχῆ.

Μακρίδης παδᾶς

Ἄθως, 8 Σεπτεμβρ. 10 μ. μ.

Ἐπὶ ἐπισήμῳ ἡμέρᾳ Σεπτοῦ ὀνόματος Ὑμετ. Θ. Παναγιότητος εὐσεβάστως ἔνθερμα συγχαρητήρια ὑποβάλλουσα δέεται δοτῆρος Θεοῦ χαρίζειν Αὐτῇ ὑγίαν καὶ μέχρι γήρως λιπαροῦ κοσμεῖν Οἴκουμηνικὸν Θρόνον.

Κοινότης Ἁγίου Ὁρους

Ἄθως, 8 Σεπτεμβρ. 10 μ. μ.

Βαθύτατα συγχαρητήρια ὑποβάλλοντες ἐπὶ Σεπτῆ ὀνομαστικῆς Ὑμετ. Θ. Παναγιότητος ἑορτῆς, ἀπεκδεχόμεθα εὐχὰς καὶ εὐλογίας Αὐτῆς, εὐχόμενοι ἀγίῳ Θεῷ ὅπως ἐπὶ περιόδους ἐτῶν κοσμηθῆθῃ ὁ Θρόνος Φωτίου καὶ Χρυσοστόμου.

Ἐπιστάται καὶ γραμματεῖς

Χάλκη, 9 Σεπτεμβρ. 9 τῆς πρωίας.

Συγχαίρων εὐσεβάστως Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότητι εὐχομαι ταπεινῶς ὑπὲρ μακροβιότητος καὶ ἀμεταπτώτου Αὐτῆς ὑγείας.

Ἀμίδης Βενιαμίν

Χάλκη, 9 Σεπτεμβρίου, 9 πρωίας.

Ὑποβάλλων εὐλαβῶς Ὑμετέρα πανσεβάστῳ Παναγιότητι ὑποκλινεῖς καὶ ἐνθέρμως υἱικὰς συγχαρητήριους ἐπευχὰς καὶ προσρήσεις, ἔξαιτοῦμαι ταπεινῶς παρὰ Κυρίου ἔτη Αὐτῆς μακρὰ, ὑγιεινὰ καὶ εὐτυχῆ πρὸς δόξαν καὶ κλέος μητρὸς Ἐκκλησίας.

Νεαπόλεως Ἀρσένιος

De Rolle, 9 Σεπτεμβρίου ὥρ. 8,40' πρωίας.

(ἑλληνιστὶ)

Παναγιώτατε δέσποτα· Εὐχομαι ἐνθέρμως ἵνα εὐεργετῆ ὁ Κύριος τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος διατηρῶν ἐπὶ ἔτη πάμπολλα ἀκμαίαν τὴν ρώμην καὶ τὴν ὑγίαν τῆς Ὑμετ. Θειοτάτης Παναγιότητος.

Λουῖζα Ριανκούρ.

Σμύρνη, 9 Σεπτεμβρίου, 4, 4' μ. μ.

Ὑποβάλλω βαθύτατα σεβάσματα.

Εὐγενιάδης

(γεν. πρόξενος τῆς Ἑλλάδος).

Ἰωάννινα, 8 Σεπτεμβρ. 6 ἑσπέρας.

Θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ αἰσίᾳ ὀνομαστικῆς ἑορτῆς.

Στ. Χρυσίδης

(βοηθὸς τοῦ νομάρχου).

Μοναστήριον, 9 Σεπτεμβρίου, 1 μ. μ.

Δεόμενος ὑπὲρ ὑγείας καὶ δόξης Ὑμ. Παναγιότητος ἐπικαλοῦμαι οἰκογενειακῶς εὐχὰς Της.

Στ. Κρέστοβιτς

(βοηθὸς τοῦ νομάρχου).

Θεσσαλονίκη, 9 Σεπτεμβρ. 1,15' μ. μ.

Εὐχομαι ἑορτάζειν ὑγιῶς καὶ εὐκλεῶς σθεναρὸν προστάτην ὀρθοδόξων ὁμογενῶν.

Μιχαὴλ βένε

Σόφια, 9 Σεπτεμβρ. 3 ἑσπέρας

Ἀπευθύνων ἐγκαρδίως εὐχὰς ἐπὶ ἑορτῇ, ἀσπαζόμενος εὐλαβῶς Ὑμετέραν δεξιάν.

Ζαλοκόβτας

(διπλωματ. πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος)

Βουκουρέστιον, 8 Σεπτεμβρ. 4,40 ἑσπέρας.

(ἑλληνιστὶ)

Ἐπὶ ἐπετείῳ ἑορτῆς εὐχομαι εὐσεβάστως ἔτη πολλά ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ὀρθοδοξίας.

Δραγομιρ Δημητρώδης

(καθηγητῆς καὶ γεροϋσιαστῆς)

Δεδέγαγας. Ὑποβάλλων ἐγκάρδια συγχαρητήρια διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ.

Σούχωρ.

(πρόξενος Αὐστρουγγαρίας)

Ἄθως, 8 Σεπτεμβρίου, 8 ἑσπέρας.

Εὐλόγησον συγχαίροντα τέκνα Ἀλέξανδρον, Γεράδιμον, Χρυσόδοτον, Σπυρίδωνα, Γερμανὸν Λαυριώτας.

Νεοχώριον, 9, ὥρα 8 πρωίας.

Λυποῦμαι πολὺ ἀναχωρῶν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ προσέλθω καὶ ἀσπασθῶ πανσέβαστον Ὑμῶν δεξιὰν καὶ εὐχηθῶ Ὑμετέρας Θειοτάτη Παναγιότητι ὑγιεῖαν διηνεκὴ πρὸς κλέος Ἐκκλησίας καὶ Γένους.

Ε. Εὐγενίδης.

Θεραπεῖα, 9 Σεπτεμβρ. 8 πρωίας.

Συγχαίρω τὴν Παναγιότητά Της ἐπὶ ὀνοματικῇ ἑορτῇ, εὐχόμενος ὑγιεῖαν καὶ θρόνον μέχρι τέλους ζωῆς ἐπ' ἀγαθῶ τοῦ ἔθνους μας.

Σεβαστόπουλος.

Διαρθεκίῳ, 8 Σεπτεμβρίου, 4, 10' ἑσπέρας.

Καταξιώσαι Κύριος τὴν Ὑμετ. Παναγιότητα πανηγυρίσαι παμπόλλας ἐπετεῖους τῆς σήμερον.

Μηνᾶς

(Μ. ρήτωρ τῆς Μ. Ἐκκλησίας
βοηθὸς τοῦ νομάρχου)

Ἀλεξάνδρεια, 8 Σεπτεμβρ. 11, 20' ἑσπέρας.

Ταπεινότατον πνευματικὸν τέκνον Ὑμετέρας Παναγιότητος ὑποβάλλω διαθέρμους εὐχὰς ἐπὶ ἐπετείῳ Ὑμῶν, ἐπ' ἀγαθῶ Ἐκκλησίας καὶ Γένους.

Τριανταφυλλίδης.

Θεραπεῖα. Παρακαλῶ Ὑμετέραν Παναγιότητα δεχθῆναι εὐλαβεστάτα, θερμὰ τὰ συγχαρητήρια ἐπὶ εὐκαιρίᾳ ὀνοματικῆς Αὐτῆς ἑορτῆς.

Ποτέν

(Α' γραμματεὺς ἑλλην. Πρεσβείας).

Βουκουρέστιον. Καθυποβάλλομεν εὐσεβῶστως Θειοτάτη Παναγιότητι ἐπὶ ἑορτῇ ὀνοματικῆς Της θερμότητα συγχαρητήρια.

Χρῆστος Ζάππας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μητροπόλεις Σωζουγαθουπόλεως καὶ Στρωμνίτιδος.—Οἱ πανιερώτατοι μητροπολίται Σωζουγαθουπόλεως κ. Δωρόθεος καὶ Στρωμνίτιδος κ. Γρηγόριος ἠγγειλαν δι' ἐπιστολῶν ὅτι αἰσίως ἀφίκοντο εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν καὶ ἐγκαρδίου ἐτυχον ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν ποιμνίων αὐτῶν.

Φιλογενῆς προᾶξις.—Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Λέρου καὶ Καλύμνου κ. Γερμανὸς ἠγγειλε δι' ἐπιστολῆς, ἀναγνωσθείσης ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης τρίτης, ὅτι ἡ Α. Ἐξ. ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκατεστημένος Νικολάκης πασᾶς Τσιγαδᾶς παρεπιδημῶν πρό τινος ἐν τῇ πατρίδι

αὐτοῦ Λέρῳ, κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Ἄνακτος, ἐδήλωσεν εἰς τὴν Δημογεροντίαν Λέρου ὅτι ἀναλαμβάνει ἰδίαις δαπάναις τὴν ἀνέγερσιν οἰκήματος μητροπολιτικοῦ περικαλλοῦς καὶ εὐρυχώρου. Ἡ Ἱ. Σύνοδος εὐαρέστως ἐνωτισθεῖσα τὴν νέαν ταύτην δωρεάν τοῦ φιλογενοῦς ἀνδρὸς πρὸς τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πατρίδα, ἵτις καὶ ἄλλα παραπλήσια εὐαγῆ ἰδρύματα ὀφείλει εἰς τὴν γενναιοφροσύνην τοῦ φιλοπόλιδος τέκνου αὐτῆς, ὧν ἐγκαίρως ἐμνήσθημεν, ἐνέκρινεν ὅπως διὰ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ἐκφρασθῆ τῷ Ἐξ. Τσιγαδᾶ πασᾶ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιδαψιλευθῶσιν αὐτῷ αἱ εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι αὐτῆς ἐπὶ τὸν οἶκον καὶ τὰ ἔργα τοῦ φιλοπόλιδος εὐεργέτου τῆς πατρῶζούσης ἑλληνικῆς ἐν Λέρῳ κοινότητος.

Ὄνοματικαὶ ἑορταί.—Ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ διὰ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμὶν τοῖς ἐκ τῶν δημογενῶν κκ. Ζαχαρία Χατζοπούλου καὶ Ζαχαρία Φυτίλη δικηγόρῳ ἄγουσι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτῆν.—Τῇ τετάρτῃ, τηλεγραφικῶς τῷ ἐν Πριγκήπῳ οἰκοῦντι ἀρχιγραμματεῖ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου νομοδιδάκτορι κ. Παναγιώτῃ Δ. Νικολοπούλῳ, ἄγοντι τὴν τε γενεθλιακὴν καὶ τὴν ἐπέτειον ἑορτῆν αὐτοῦ.—Προχθὲς δὲ, αὐτοπροσώπως μὲν τοῖς ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίταις Ἐφέσου καὶ Ρόδου, τηλεγραφικῶς δὲ τοῖς πανιερ. μητροπολίταις Πελαγονίας καὶ Ξάνθης, καὶ δι' ἐπιστολῆς τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Κώου.

Πατριαρχικαὶ προσορθεῖς.—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεδίδασε τῷ παρελθόντι σαββάτῳ διὰ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμὶν τὰς συγχαρητικὰς εὐχὰς αὐτοῦ τῷ ἐγκρίτῳ δικηγόρῳ καὶ διαπρεπεῖ συναδέλφῳ ἡμῶν κ. Α. Μίση, διευθυντῇ τοῦ «Ἀνατολικοῦ Κήρυκος», ἐπὶ τῷ γάμῳ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ δεσποινίδος Λιλῆς μετὰ τοῦ κ. Σέρβιτισεν τελεσθέντι ἐν Πριγκήπῳ ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς ἐπιλέκτου κόσμου.

Ἀρχιγένεια Ἐκπαιδευτήρια.—Σήμερον ἀπῆλθεν εἰς Ἐπιβάτας ὅπως παραστῆ εἰς τὴν ἑναρξιν τῶν μαθημάτων τῶν ἐν αὐτοῖς Ἀρχιγενείων ἐκπαιδευτηρίων ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος, ὡς πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῶν εἰρημένων σχολῶν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

Ὁ Φώτιος δις προσκληθεὶς εἰς ἀπολογίαὶν πρὸ τοῦ παρανόμου τούτου συνεδρίου τὴν μὲν πρώτην φοράν οὐδὲν ἠθέλησε νὰ ἀπαντήσῃ, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἀπήντησε μὲν, οὐχὶ ὁμῶς εἰς τὰς προταθείσας αὐτῷ ἐρωτήσεις, ἀλλ' ὅπως ἀρνηθῆ τὸ δικαίωμα κριτοῦ εἰς τοὺς τοποτηρητάς· «εἰς τοποτηρητάς, εἶπεν, ἀπολογίαὶν οὐ παρέχομεν»· «τοὺς τοποτηρητάς κριτὰς οὐ δεχόμεθα», ἀνεβόησαν καὶ οἱ παρόντες φίλοι αὐτοῦ ἀρχιερεῖς· «τοῖς παρανόμως πραττομένοις οὐ συναινοῦμεν· ὁ ἀναθεματίζων τὸν ἀρχιερέα αὐτοῦ ἀνάθεμα ἔστω». Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν καὶ ἰδίᾳ Ζαχαρίας ὁ Χαλκηδόνος καὶ Ἰωάννης ὁ Ἡρακλείας εὐθαρσῶς καὶ εὐγλώττως ὑπερήσπισαν τὸν ἱερὸν Φώτιον πρὸ τῆς συνόδου, δι' ἐπιχειρημάτων ἰσχυρῶν καταδείξαντες τὸ ἀντικανονικὸν τῶν παπικῶν ἐνεργειῶν καὶ τὸ κανονικὸν τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας τοῦ ἱεροῦ ἀνδρός· ἀλλ' οὐδεμία δύναμις ἦτον ἱκανὴ νὰ μετατρέψῃ τὸν προδιαγεγραμμένον ροῦν τῶν πραγμάτων· ὁ Φώτιος κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς συνόδου ὡς βουλευτικὸς καὶ ἐπιβήτωρ, νεόφυτος καὶ τύραννος, σχισματικὸς καὶ κατακεκριμένος, τέκτων ψευσμάτων, μοιχὸς, πατροκτόνος, νέος Διόσκουρος καὶ νέος Ἰούδας· καὶ ἐξωρίσθη εἰς Στενὸν τοῦ Βοσπόρου.

Οὕτω λοιπὸν ὁ γενναῖος τῶν δικαίων τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας προασπιστῆς πίπτει θῦμα τοῦ παπικοῦ μίσους καὶ τῶν πολιτικῶν τοῦ Βασιλείου βλέψεων, ἐπιδιώκοντος, διὰ τῆς θυσίας ταύτης τὴν ἐγκόλπωσιν τῆς μερίδος τοῦ Ἰγνατίου καὶ τὴν εὐνοίαν τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας. Ἀλλ' οὔτε ἡ ἐξορία, οὔτε τὰ λοιπὰ δεινὰ τὰ κατατρύχοντα τὸν ἱερὸν ἄνδρα ἴσχυσαν νὰ μεταβάλλωσι τὸ ἀντιπαπικὸν αὐτοῦ φρόνημα. Ἀμετακίνητος ὡς βράχος τῆς κυματοπλήκτου παραλίας διαμένων ἐν ταῖς ἀρχαῖς αὐτοῦ, καὶ πεποιθὼς οὐχὶ «ἐπὶ ἄρχοντας καὶ βασιλεῖς ἀνθρώπων, ἐν οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία», ἀλλ' εἰς τὸν παντέφορον καὶ δικαιοκρίτην Θεὸν, πρὸς αὐτὸν ἀτενίζει, θω-

ρακίζεται δι' ὑπομονῆς καὶ εὐελπίς παρὰ τῆς ἀγαθότητος καὶ δικαιοσύνης μόνον ἐκείνου προσδοκᾷ βοήθειαν καὶ σωτηρίαν. Τὸ δὲ παράδοξον, οἱ φίλοι ἐν ταῖς δειναῖς ταύταις στιγμαῖς μένουσι πιστοὶ εἰς αὐτὸν, μετὰ προθυμίας συμμερίζονται τὴν τύχην τοῦ πνευματικοῦ αὐτῶν ἀρχηγοῦ καὶ ὑφίστανται ἀγογγύστως τὰς συνειπειὰς τῆς ἐξορίας καὶ τῶν διωγμῶν. Εὐλόγως λοιπὸν μετὰ πάντα ταῦτα γενιᾶται ἡ ἐρώτησις· πόθεν οὔτοι ἦντλον τὸ θάρρος πρὸς ἐγκαρτέρησιν ἐν τοῖς δεινοῖς καὶ πῶς ἐξηγεῖται ἡ θαυμασία πρὸς τὸν πνευματικὸν αὐτῶν ἀρχηγὸν πίστις καὶ ἀφοσίωσις; Ἐκ συμφεροντολογικῶν ὑπολογισμῶν; ἀλλὰ τὸ συμφέρον ἀπῆτει νὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς συνόδου πρὸς διατήρησιν τῶν μητροπολιτικῶν αὐτῶν ἐδρῶν. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν δέον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἕτερόν τι ὑψηλότερον τοῦ συμφέροντος ἐλατήριον ἐκίνησε αὐτοὺς εἰς τὴν αὐτοθυσίαν ταύτην. Τοιοῦτον δὲ ὑψηλὸν ἐλατήριον μετὰ τοιαύτης δυνάμεως ἦτο δι' αὐτοὺς τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἀλήθεια. Καὶ οὕτως, ἐὰν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου δὲν ἦσαν πεπεισμένοι περὶ τῆς νομιμότητος τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας αὐτοῦ, ἐὰν δὲν ἦσαν βέβαιοι περὶ τῶν ὑπερόχων διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν αὐτοῦ προσόντων καὶ περὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ διεξαγομένου κατὰ τοῦ παπισμοῦ ἀγῶνος· ἐὰν αἱ ἀποφάσεις τῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῶν τοποτηρητῶν συγκροτηθείσης συνόδου ἦσαν δίκαιαι καὶ δι' αὐτῶν δὲν ἐπίστευον οἱ ἱεράρχαι οὔτοι ὅτι κατεπατοῦντο τὰ δίκαια καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, φαντάζεται τις ὅτι ἦτο δυνατὸν ποτὲ νὰ δείξωσι τοσαύτην ἀφοσίωσιν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Φωτίου καὶ νὰ ὑπομείνωσι μετὰ τοσαύτης καρτερίας καὶ αὐταπαρνήσεως τοὺς κατ' αὐτῶν χάριν ἐκείνου κινηθέντας διωγμούς; Νομίζομεν τοῦτο λίαν δυσπαράδεκτον. Ἡ ἰδέα τῆς δικαιοσύνης μόνον καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος ἔχουσι τὴν δύναμιν νὰ ἐμπνέωσι καὶ νὰ ἐπιβάλλωσι τοιαύτην αὐταπάρνησιν καὶ ἐμμονὴν εἰς τὰς ἀρχάς. Ὅταν δὲ ὁ ἄνθρωπος δὲν ἄγεται ὑπὸ τούτων καὶ τὸ συμφέρον μόνον διευθύνῃ τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ, τότε ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ βασιλεύει ἡ ἀστασία, τοῦ βίου μεταβαλλομένου κατὰ τὰς ἐκάστοτε ὑφισταμένας συνθήκας. Οἱ ἀρχιερεῖς λοιπὸν οἱ περὶ τὸν Φώτιον, μὴ μεταστάντες εἰς τὸ στρατόπεδον

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 394—396.

τῶν ἀντιπάλων ἵνα ἀποφύγῃ τὴν ἐπικειμένην ὑπερορίαν καὶ τὰς ἀδίκους κακώσεις, περιτρώως ἀπέδειξαν τὸ μὲν τὸν ὑπέροχον αὐτῶν χαρακτήρα, τὸ δὲ ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι ὁ ἱερὸς Φώτιος ἠγωνίζετο ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας. Οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συγκακουχούμενοι αὐτῷ ἐπίστευον ὅτι ἐταλαιπωροῦντο οὐχὶ χάριν προσώπων ἀλλὰ χάριν ὑψηλοτέρων ἀρχῶν, καὶ ἐκ τῆς πεποιθήσεως ταύτης ἠρύοντο θάρρος καὶ ὑπομονήν. Ἡ ἀξιοθαύμαστος αὐτῶν ὑπομονὴ ἐπὶ τέλους ἐστέφθη ὑπὸ τελείας ἐπιτυχίας, ἡ πλάνη διεσκεδίσθη, καὶ αἱ ὑγιεῖς τοῦ ἱεροῦ ἀνδρὸς ἀρχαὶ ἐθριάμβευσαν.

Πολλοὶ τῶν ἐπισκόπων, οἵτινες ἴσως ἐκ πεποιθήσεως μᾶλλον ἢ ἐκ παθῶν καὶ συμφέροντος κατεδίκανον τὸν Φώτιον, κατείδον βαθμηδὸν τὸ δίκαιον καὶ ἀνεγνώρισαν τὸ λάθος, εἰς ὃ περιέπεσον. Διότι, ὡς λέγει καὶ αὐτὸς ὁ Φώτιος, «Μετὰ τὴν ἀμαρτίαν, ὡς τὰ πολλὰ ἢ ἐπίγνωσις τοῦ πάθους γίνεται καὶ τὸ μέγεθος τοῦ τολμήματος τότε μᾶλλον ἐπιγινώσκειται· τοῦ γὰρ ἐπιπροσθούτος πάθους καὶ κινουήτος οἴστρου πρὸς τὴν ἀμαρτίαν μετὰ τὴν ἐκθεσμον πρᾶξιν πεπαυμένου τε καὶ ἡρεμοῦντος, τότε δὴ τότε ὥσπερ διακύψας τῆς πολλῆς ἐκείνης ἀχλύος καὶ ἀνανήψας ἐφορᾷ τὰ πεπραγμένα καὶ εἰς οἷαν κατάστασιν ἐξ οἷας μετηνέχθη συναίσθησιν μᾶλλον λαμβάνει καὶ τὸ συνειδὸς τιτρώσκον αὐτὸν καὶ διεγειρόν ἔχων, διαβλέπει τρανῶς ἅ, τοῦ πάθους ἐπιπροσθούτος, οὐχ ὁμοίως ἔβλεπε» (Ἄμφ. ζήτ. ΙΔ). Οὕτω λοιπὸν καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ Φωτίου ἤδη βλέποντες ὡς ἔδει τὰ τε πράγματα καὶ τὸν Φώτιον, ἤρξαντο βαθμηδὸν πλησιάζοντες τοῦτον κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον αἱ μὲν σχέσεις τοῦ πάπα πρὸς τὸν ἱερὸν Ἰγνατίου καθ' ἑκάστην ὠξύνοντο ἕνεκα τοῦ βουλγαρικοῦ ζητήματος καὶ ἄλλων ζητημάτων, ἡ δὲ ρῆξις τῶν Ἐκκλησιῶν ἐφαίνετο ἀναπόφευκτος, ἂν μὴ ὁ γηραιὸς πατριάρχης Κων]πόλεως παρεχώρει τὴν Βουλγαρίαν. Ἀναμφιβόλως αἱ παπικαὶ ἀξιώσεις ἔδει ἐρρωμένως νὰ ἀποκρουσθῶσι· ἀλλὰ τίς ἄλλος ἐπιτηδειότερον καὶ ἐμπειρότερον τοῦ Φωτίου ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο; οὐδεὶς. Πάντων λοιπὸν τὰ βλέμματα πρὸς αὐτὸν κατ' ἀνάγκην ἐστρέφοντο, καὶ παρ' αὐτοῦ μόνον οἱ πάντες προσεδόκων τὴν σωτηρίαν.

Ὁ Φώτιος εὐτυχῶς πρὸ πολλοῦ (876) ἀνακλη-

θεὶς εὐρίσκετο ἤδη ἐν Κων]πόλει. Ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἐγίνωσκε καὶ ἐξέτιμα τὸν ἱερὸν ἄνδρα διὰ τὰ ἔξοχα διανοητικὰ τε καὶ ἠθικὰ αὐτοῦ πλεονεκτήματα. Καίτοι δὲ ἐκ πολιτικῶν λόγων, ὡς εἶπομεν, ἠναγκάσθη νὰ ἀπομακρύνῃ τοῦτον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἀλλ' ἀφοῦ ἤδη ἐστερεώθη ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἐξέλιπον πλέον οἱ λόγοι τῆς ἀπομακρύνσεως, ἐπανήγαγεν αὐτὸν εἰς Κων]πολιν, καὶ ἐμπιστευθεὶς τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν ἰδίων τέκνων κατέστησεν ὁμοδίαιτον καὶ σύμβουλον ἐν τῇ διοικήσει τῶν τε πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ εὐρισκόμενος ὁ Φώτιος συνεφιλιώθη μετὰ τοῦ γηραιοῦ πατριάρχου Ἰγνατίου ἀπὸ τῆς πρώτης μετ' αὐτοῦ συνανήσεως ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ἀνακτόρων. Κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην «προσέπεσεν ὁ εἰς πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἄλλου, κατὰ τὸν Φώτιον, καὶ εἴ τι ἐκατέρῳ πρὸς τὸν ἕτερον διήμαρτε, τῆς συγγνώμης ἔτυχεν ἀφ' ἑκατέρου. Οὕτω λοιπὸν ἔπαυσεν ἡ διαμάχη τῶν πατριαρχῶν καὶ οἱ δύο ἀντίπαλοι ἔζων ὡς ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ καὶ φίλοι ἀδιάσπαστοι (Φώτιος ἐν οἴκουμ. συνόδω). Ὁ Φώτιος διὰ τῆς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς, τῶν προθύμων ἱατρικῶν περιθάλψεων καὶ τῆς ὑπερόχου διανοίας, τοσοῦτον ἐφειλκύσατο τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ σεβασμίου γέροντος, ὥστε οὗτος δὲν ἐδίσταζε νὰ προστρέχῃ ἐκάστοτε εἰς τὴν πεφωτισμένην τοῦ πρώην ἀντιπάλου διανοίαν καὶ νὰ συμβουλευῆται τοῦτον. Ὁ ἱερὸς Ἰγνατίος ἐμβλέπων ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Φωτίου τὸν φυσικὸν διάδοχον καὶ νόμιμον κληροῖον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ζῶν ἔτι ἐπέτρεπεν αὐτῷ νὰ χειροτονῇ καὶ ἀποθνήσκων ἀνέθηκε τούτῳ τὴν κηδεμονίαν τῶν πλησιεστέρων αὐτοῦ συγγενῶν.

Ἡ ἐπίμονος λοιπὸν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἀντίστασις κατὰ τῶν ὑπερφιάλων ἀξιώσεων τῆς παπασύνου συνέτελεσεν εἰς τὴν τελείαν μεταστροφὴν τῶν πνευμάτων ἐν Ἀνατολῇ. Τὰ ἐπίβουλα τοῦ παπισμοῦ σχέδια ἐγνώσθησαν ἤδη ὑπὸ πάντων. Τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἀνεγνωρίσθη· ἡ δὲ ἱκανότης αὐτοῦ ἐδοκιμάσθη καὶ ἀπεδείχθη ἐν τῇ μακρᾷ σειρᾷ τῶν ἀγῶνων, οὗς ἐν τῇ συγκρούσει μετὰ τοῦ παπισμοῦ διεξήγαγεν οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ θρόνου εὐρισκόμενος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν πτώσιν αὐτοῦ. Ἐκεῖνος, ὡς

εἶδομεν, ὅτε μερίς τις ἐν Ἀνατολῇ, ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐκ λόγων προσωπικῶν καὶ πολιτικῶν βλέψεων κλονιζομένη, ἐνέπιπτεν εἰς τὰς φοβερὰς τοῦ παπισμοῦ πλεκτάνας, εἰς οὐδὲν λογιζόμενος διωγμούς καὶ ἀναθέματα ὑψωσεν εὐτόλμως τὴν σθεναρὰν αὐτοῦ φωνὴν καὶ διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς παρανόμου ἐπεμβάσεως τοῦ ἀρχιερέως τῆς Ρώμης εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἀνατολῆς. Ἄν ὁ Φώτιος ἐνέδιδε τότε ἢ Ρώμη ἴσως θὰ ἐπετύγχανε τοῦ ποθομένου. Ἄλλ' ὁ ἀτεγκτος τοῦτου ἀντιπαπισμὸς καὶ ἡ εὐσταθὴς τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ πολιτεία ἀνεχαίτισαν τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πορείαν καὶ τὴν πραγμάτωσιν τῶν παπικῶν βλέψεων. Τοῦτο εἶχε σπουδαιοτάτην σημασίαν· διότι οὐ μόνον διετήρει ἀδιάκοπον τὴν κατὰ τοῦ παπισμοῦ ἀντίδρασιν, ἀλλὰ καὶ, ἀφοῦ ὁ Ἰγνάτιος ἀπέθανε καὶ μετ' αὐτοῦ συνεξέλιπεν ἡ κυριωτάτη αἰτία τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκκλησιαστικῶν ἐρίδων, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν ἀντιμαχομένων μερίδων καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Φωτίου κατάληψιν τῆς πατριαρχικῆς καθέδρας. Πάντες δὲ τότε καὶ φωτιανοὶ καὶ ἰγνατιανοὶ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ γενναίου τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῶν δικαίων τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας προμάχου Φωτίου ἔδωκαν διδακτικώτατον μάθημα εἰς τὴν ἔκνομον καὶ ἀγέρωχον πολιτείαν τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, περιορίσαντες τὰ δικαιώματα αὐτοῦ διὰ συνοδικῆς ἀποφάσεως ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων διαγραφομένων ὀρίων.

IV

Ὁ ἱερὸς Φώτιος ἀποκαταστάς εἰς τὸν θρόνον διαγνώμη κοινῇ τοῦ τε κλήρου καὶ τῆς πολιτείας¹ διηύθυνεν ὡς ἔμπειρος οἰακοστρόφος τὸ σκάφος τῆς κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας. Αἱ σχέ-

1. «Ἐπεὶ δὲ ὁ Ἰγνάτιος τῶν ἀνθρωπίνων μετέστη, αὐτίκα ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς πρῶτα μὲν διὰ τινων μυστικωτέρων τῆς ἐμῆς ἀπεπειράτο γνώμης, εἶτα δὲ ἐν τῷ φανερῷ εἰς τῶν αὐτοῦ πατρικίων τὰ τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐδήλου, ἐκτιθεὶς ὡς νῦν μὲν οὐδεμία ἐστὶν ἀφορμὴ, οὐδὲ σκανδάλων τινῶν ὑπολογισμὸς, οὐδ' ἀθέτησις τῆς μεταξὺ ἀλλήλων εἰρήνης. Ὁ τῶν ἐπισκόπων χορὸς ζητεῖ τὴν σὴν ἐπάνοδον καὶ τῶν ὑπερορίων ἐλευθερίαν· οἱ ἀρχιερατικοὶ θρόνοι σύμφηφοι· ἀνελθε εἰς τὸν θρόνον σου καὶ ποίμαινε τὸ ποίμνιόν σου. Τὸ μὲν οὖν βασιλικὸν δῆλωμα ἐν τούτοις περιεγράφετο· ἐγὼ δὲ πρὸς τοὺς παραγεγονότας ἠρνήθην· ἐπεὶ οὖν ἡ ἀποστολὴ τῶν πατρικίων οὐχ ἄπαξ ἀλλὰ καὶ δις γενομένη ἀπεπέμπετο ἄπρακτος, αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν βασιλεὺς πρὸς ἡμᾶς παραγεγονῶς, πολλοῖς λόγοις τὴν ἀνάγκην ἐπήγαγε» (Πρακτ. Συν. 879).

σεις αὐτοῦ μετὰ τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς ἦσαν ἄρισται· διετέλει ὅμως ἐν διαστάσει πρὸς τὴν ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἕνεκα τῆς κατ' αὐτοῦ καταδρομῆς καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν παπῶν Νικολάου καὶ Ἀδριανοῦ· χάριν λοιπὸν τῆς εἰρήνης τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ πρὸς περιστολὴν καὶ ἐκρίζωσιν τῆς ἐν τῇ Δύσει ἀναφυσίσης καὶ ἐξαπλουμένης κακοδοξίας περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, καταπέθει τὸν αὐτοκράτορα εἰς τὴν σύγκλησιν οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν Κων]πόλει. Ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος ἐκπληρῶν τὸν ἱερὸν τοῦτον τοῦ πατριάρχου πόθον ἀποστέλλει πρὸς τὸν τότε πάπαν Ρώμης Ἰωάννην τὸν Η' πρέσβεις ἐκ Βυζαντίου, οἵτινες, ἀφοῦ ἤγγειλαν τὴν ἐπάνοδον τοῦ Φωτίου εἰς τὸν θρόνον ἐζήτησαν ἅμα καὶ τὴν ἀποστολὴν τοποτηρητῶν ὅπως συμμετάσχωσιν τῆς συνόδου τῆς ἐν Κων]πόλει συγκαλουμένης χάριν τῆς εἰρήνης τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὁ πάπας Ἰωάννης, ὅστις ἦτο μὲν ἀγαθὸς καὶ μετριοπαθὴς ἀλλὰ δὲν ὑπελείπετο τῶν προκατόχων αὐτοῦ κατὰ τὸ ὑπερφίαλον τῶν ἀξιώσεων, πιεζόμενος ὑπὸ τῶν ἐπιδραμόντων καὶ ληϊζομένων τὴν χώραν αὐτοῦ σαρακηνῶν, εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς βοηθείας τοῦ τότε ἰσχυροῦ ἔτι Βυζαντίου. Ἐπ' ἐλπίδι λοιπὸν βοηθείας τινὸς κατὰ τῶν ἐπιδρομέων ἔσπευσε προθύμως νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἀπέστειλεν εἰς Κων]πολιν τοὺς ζητηθέντας τοποτηρητὰς ἐντειλάμενος νὰ προεδρεύσωσι τῆς συνόδου ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ συνδράμωσι τὸν Φώτιον εἰς τὴν ἀποκατάστασιν αὐτοῦ. Ἐνετέλετο δὲ τοιαῦτα, διότι ἐφαντάζετο ὅτι ὁ ἱερὸς Φώτιος δὲν ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ τὴν πατριαρχικὴν καθέδραν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως καὶ βοηθείας αὐτοῦ. Τὰ ἀναθέματα τῶν παπῶν Νικολάου καὶ Ἀδριανοῦ, καὶ ὁ φοβερὸς τῶν ἰγνατιανῶν πόλεμος ἦσαν κωλύματα ἀνυπέρβλητα εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Φωτίου καὶ μόνον τὸ παπικὸν κῦρος ἠδύνατο κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ νὰ ἐξουδετερώσῃ ταῦτα. Ὁ πάπας, ἂν καὶ μετὰ προθυμίας παρείχε τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄνευ ὄρων. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ἣν ἐνεχείρισεν εἰς τοὺς τοποτηρητὰς ἀπῆτει πρῶτον ὅπως ὁ Φώτιος ζητήσῃ ἐπισήμως συγγνώμην παρὰ τῆς συνόδου διὰ τὰ προηγούμενα αὐτοῦ ἁμαρτήματα καὶ δεύτερον ὅπως λυθῇ τὸ βουλγαρικὸν

ζήτημα συμφώνως πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας. Μετὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τῆς περιεχούσης τοὺς ὄρους τῆς συγγνώμης, ὁ πάπας ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοῦ καὶ ἱερὰ ἄμφια διὰ τὸν Φώτιον οὐχὶ ὡς δῶρον ἐπισκόπου πρὸς ὁμίτιμον αὐτῷ ἐπίσκοπον, ἀλλ' ὡς pallium, ὅπερ, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἐν τῇ ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ ἔθος, παρείχεται ὑπὸ τοῦ πάπα εἰς τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον τοπικῆς τινος Ἐκκλησίας.

Μετὰ τὴν ἀφίξιν τῶν τοποτηρητῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἤρξατο ἡ σύνοδος τῶν συνεδριάσεων αὐτῆς, συνελθοῦσα ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου. Ὅποια δὲ διαφορὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς προηγουμένης συνόδου τῆς ὑπὸ τῶν λατίνων ὀγδόης οἰκουμένης συνόδου καλουμένης. Ἐνῶ ἐκείνη, ὡς εἶπομεν, μόλις περὶ τοὺς ἑκατὸν ἱεράρχας παρουσίασε καὶ δὴ κατὰ τὰς τελευταίας συνεδριάσεις καὶ τούτους διαφωνοῦντας πρὸς τοὺς ἀποκρισαρίους τοῦ πάπα, ἡ παροῦσα εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἠρίθμει περὶ τοὺς 385 πατέρας, καὶ διεκρίνετο οὐ μόνον κατὰ τὴν ὁμοφωνίαν τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ τὴν συμπαθῆ αὐτῶν πρὸς τὸν πρόεδρον συμπεριφορὰν, τὴν πανηγυρικῶς ἐκάστοτε ἐκδηλουμένην ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἔξοχον ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τάξιν, τὴν σκοπιμότητα καὶ τὴν σαφήνειαν τῶν ἀποφάσεων. Εἰς τοῦτο δὲ συνεργεῖουν μεγάλως ἡ ἠθικὴ ἐπιρροὴ καὶ τὸ ὑπέροχον τοῦ προεδρεύοντος πνεῦμα, τὸ στερρὸν τῶν πεποιθήσεων, καὶ ἡ εὐθύτης τῶν τάσεων τῶν μελῶν αὐτῆς.

Οἱ τοποτηρηταὶ, φιλοτίμως ἐκπληροῦντες τὰς ἐκ Ρώμης ληφθείσας ὁδηγίας καὶ διαταγὰς, ἐδήλωσαν ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐλεύσεως αὐτῶν εἰς Κων)πολιν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐν αὐτῇ διασαλευθείσης ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης καὶ εἰς τὴν ἐδραίωσιν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἀλλ' αἱ δηλώσεις αὐτῶν ὡς μὴ ἐκφράζουσαι τὸν ἀληθῆ σκοπὸν τῆς συνόδου δὲν εἰσηκούοντο ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς συνόδου, ἀδιαλείπτως δὲ διακοπτόμενοι οἱ τοποτηρηταὶ ὑπὸ τῶν ἐνστάσεων τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὑποδεικνύοντων τὰ πραγματικὰ τῆς συγκλήσεως τῆς παρούσης συνόδου αἷτια, καὶ παρελκόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀκατασχέτου ρεύματος τῆς πλειονοψηφίας, ἠναγκάζοντο ἄκοντες νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην. Θερ-

μότατος ὑπερασπιστῆς τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἦτο Ζαχαρίας ὁ Χαλκηδόνος. Οὗτος, καθὼς ἐν τῇ πρώτῃ οὔτω καὶ ἐν τῇ παρούσῃ συνόδῳ, μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὠμίλησεν ὑπὲρ αὐτοῦ. Εὐγλώττως ἐξυμνήσας τὴν μεγάλην τοῦ θείου ἀνδρὸς ἀρετὴν, τὴν παιδείαν, καὶ τὴν ἀποστολικὴν δράσιν, καταδείξας τὰ πραγματικὰ τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ αἷτια καὶ διαπτύσσων τὸν ἀληθῆ σκοπὸν τῆς συγκληθείσης συνόδου, τοιαῦτα τινὰ εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς τοποτηρητάς: «Ἐδραία τυγχάνει ἡ ὁμόνοια τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Φώτιος ἀποκαταστάς εἰς τὴν ἔδραν αὐτοῦ τῇ συγκαταθεσεί τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῇ ὁμοφώνῳ πάντων ἀπαιτήσῃ (τοῦ αὐτοκράτορος, τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου) ἀναγνωρίζεται ὑπὸ πάντων ἡμῶν νόμιμος πατριάρχης, οἱ δὲ πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς καὶ οἱ ἐπίσκοποι τοῦ θρόνου Κων)πόλεως κοινωνοῦσι μετ' αὐτοῦ. Εἰ δὲ καὶ τινες αὐτῶν ἀποποιοῦνται εἰσέτι νὰ κοινωνήσωσι μετὰ τοῦ νόμιμου αὐτῶν πατριάρχου καὶ παραπέμπουσιν εἰς τὴν κατακρίνασαν τοῦτον ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὰς καταδικαστικὰς ἀποφάσεις τῶν παπῶν: Νικολάου καὶ Ἀδριανοῦ, καὶ εἰς τὰς ὑπογραφὰς τῶν μελῶν τῆς προηγουμένης συνόδου (τοῦ 869), ἤδη ἐπιβάλλεται τοῖς τοποτηρηταῖς νὰ συνετίσωσι τούτους πρὸς διάσωσιν τοῦ γοήτρου τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἠκιστα τιμωσῶν ταύτην κατηγοριῶν ἀδίκου πρὸς τὸν ἱερὸν Φώτιον πολιτείας. Ἴδου καιρὸς ὅπως ἡ ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἀποδείξῃ ὅτι ἂν δὲν ἐκοινωνήσεν ἀκόμη μετὰ τοῦ Φωτίου, ἔπραξε τοῦτο οὐχὶ δι' ἄλλην αἰτίαν ἀλλ' ἔνεκα τῆς ἀποστάσεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ προλήψεων, ἐκ ψευδῶν μορφωθισῶν διαδόσεων. Ἀξιουμένη δὲ τώρα νὰ ἔλθῃ εἰς κοινωνίαν μετ' αὐτοῦ πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν τὸν δεχόμενον καὶ τοὺς κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν προσερχομένους (Jager).

(ἔπεται συνέχεια).

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν, μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ΄.

ΑΡΙΘ.—37

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ, ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπιστολαὶ ἐκ Φλωρίνης—ἐκ Πελαγονίας—ἐκ Γρεβενῶν—
Αἰ ἐν Βουκουρεστίῳ, Ἰασίῳ καὶ Γαλαζίῳ καθολικαὶ σχολικὴ
τῶν καλογραϊῶν—Ἐκ Κύπρου—Συγχαρητικὰ τηλεγραφήματα
πρὸς τὴν Α. Θ. Π.—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Δαμπρὸν πα-
ράδειγμα φιλογενείας—Ἐγκύκλιος τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας—
Πατριαρχικὰ γράμματα πρὸς τοὺς ἐορτάζοντας ἐν τῷ οἴκῳ
Ζαοίφῃ—Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ
τοῦ σχίσματος· ὑπὸ Θεοδ. Εὐστρατιάδου (συνέχεια)—Διάγραμμα
ὁδηγίων τοῖς προϊσταμένοις καὶ διδασκάλοις τῶν ἐνοριῶν
περὶ πανηγύρεων κλπ.—Δικαστικαὶ Ἀγγελίαι.

**Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Φλωρίνης ἀπὸ 31
αὐγούστου.**

«Κατόπιν ἀπὸ βραχυτάτην ἀνάπαυλαν ἀνα-
λαμβάνομεν νὰ συμπληρώσωμεν τὰς πληροφο-
ρίας, ὅσας ἐχορηγήσαμεν ὑμῖν διὰ προηγουμέ-
νης ἡμῶν ἐπιστολῆς ἀγγέλλοντες ἐν συνοχῇ καρ-
δίας προσθήκας ἄλλας εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν θυ-
μάτων τῆς σχισματικῆς θηριωδίας. Ἠγγείλαμεν
ἡμῖν ἀριθμὸν 226, ἐκτὸς πενήκοντα πρὸ δύο
καὶ τριῶν καὶ τεσσάρων ἐτῶν μεταστάντων εἰς
τὴν αἰωνιότητα, καὶ εἰς τὰ θύματα ταῦτα προσε-
τέθησαν ἀρτίως, τὴν 24 λήξαντος αὐγούστου,

τέσσαρα ἔτι. Τούτων τρία μὲν ἐν τῷ χωρίῳ Τσέ-
γανι τοῦ καϊμακαρλικίου Βοδενῶν τοῦ νομοῦ
Θεσσαλονίκης ὑπὸ τὴν μητρόπολιν Μογλενῶν
ὑπαγομένῳ, ὧν ὁ μὲν μάγειρος, ὁ δὲ ἀρχιερατι-
κὸς ἐπίτροπος, τοῦ ὀρθοδόξου δηλαδὴ μητροπο-
λίτου, καὶ ἐκ τῶν σημαινόντων ἐν τῷ χωρίῳ, καὶ
ὁ τρίτος τέως ἄγνωστος ἡμῖν. Ἄλλ' ὁ τέταρτος
ἐστὶν ὁ μᾶλλον πάντων ἀξιοσημείωτος καθὸ ἀρ-
χιερατικὸς ἐπίτροπος ἐν τῷ χωρίῳ Ἐξή-σοῦ, ὁ
ἱερεὺς καὶ οἰκονόμος Πέτρος, οὗτινος ἡ δολοφο-
νία γενομένη τῇ 28 αὐγούστου, ἐν μέσῃ μέσημ-
βρία καὶ ἐν χωρίῳ φρουρουμένῳ ὑπὸ διακοσίων
στρατιωτῶν, κρατεῖ σήμερον εἰς συγκίνησιν τό-
τε μέρος, ἐν ᾧ διεπράχθη τὸ κακούργημα, καὶ τὰ
γειτονεύοντα χωρία. Σημειώσατε ὅτι τὸ Ἐξή-
σοῦ ἀριθμεῖ 180 σχισματικὰς οἰκογενείας καὶ
20 ὀρθοδόξους. Τὴν 29 τοῦ μηνὸς ὁ ὀρθόδοξος
μητροπολίτης Μογλενῶν συνοδενόμενος ὑπὸ τῶν
ἱερέων καὶ ψαλτῶν μετέβη εἰς τὸ εἰρημένον χω-
ρίον, εἰς ὃ μετέβησαν ταυτοχρόνως πρὸς ἐκτέ-
λεσιν τοῦ καθήκοντος ἐκ Φλωρίνης ὁ εἰσαγγε-
λεὺς, ὁ ἀνακριτὴς καὶ ὁ δημαρχιακὸς ἱατρός·
πάντας δὲ φρίκη κατέλαβεν ἐπὶ τῇ ὄψει τοῦ

παραμεμορφωμένου σώματος τοῦ ἀειμνήστου, φέροντος δέκα ἐπτὰ τραύματα διὰ μαχαίρας ἀμφιστόμου καὶ ἐν διὰ πελέκεως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ὁ ἀνακριτὴς καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὴν καταλαβοῦσαν αὐτοὺς συγκίνησιν καὶ φρίκην καὶ λιπόθυμοι σχεδὸν ἐξῆλθον ἐκ τοῦ δωματίου, ἔνθα κατέκειτο ὁ νεκρός. Ἡ ἀναίδεια τῶν ὀπαδῶν τοῦ σχίσματος ἐδείχθη κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὅτε μόλις ὁ ὀρθόδοξος μητροπολίτης εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν παρουσιάσθη καὶ ὁ σχισματικὸς παπᾶς Σιοῦτο πρὸς ἔκφρασιν συλλυπητηρίων τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ μακαρίτου, ἀλλ' ὁ μητροπολίτης διέταξεν ἀμέσως τὴν ἐκ τῆς οἰκίας ἀποπομπὴν τοῦ ἐναγοῦς, μεθ' ὃ ἐγένετο καὶ ἡ κηδεία, προεξάρχοντος τοῦ πανιερ. μητροπολίτου κ. Ἰωαννικίου μετὰ ἕξ ἱερέων καὶ τέσσάρων ψαλτῶν, ἀκολουθούντων δὲ πολλῶν ὀρθοδόξων ἐκ τῶν χωρίων Σόροβιτς, Πετρέσκου, Πάτελι καὶ ἕξ αὐτῆς τῆς Φλωρίνης, ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Γεωργίου ψαλείσης τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας.

Ἡ συγκίνησις καὶ ἡ βαθεῖα λύπη ἢ καταλαβοῦσα τοὺς ἐν Φλωρίνῃ καὶ τοῖς περίξ τοῦ Ἐξῆσου χωρίοις ὀρθοδόξους εἶναι δικαία, διότι ὁ ἀειμνήστος οἰκονόμος ἱερεὺς Πέτρος ἐν ἑαυτῷ συνήνου τὸ παράδειγμα ἐναρέτου καὶ εὐσεβοῦς ἱερέως, χριστιανοῦ διδακτικωτάτου, ἀγνὸν τρέφοντος ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας αἴσθημα, καὶ χαρακτῆρος ἀκάμπτου· διότι δι' ἐπιστολῶν ἀπειλητικῶν προτρεπόμενος ἵνα ἐξομώσῃ καὶ γινώσκων οἷα θὰ εἶχεν ἐπακόλουθα ἢ εἰς τὴν ὀρθοξίαν ἐμμονὴ αὐτοῦ, ἐπανελάμβανε πάντοτε ὅτι θέλει μείνει πιστὸς μέχρι θανάτου ἵνα λάβῃ τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. Πρὸ τριῶν ἀκόμη ἐβδομάδων ἔλεγε πρὸς τὸν πανιερ. μητροπολίτην Μογλενῶν ἐν Φλωρίνῃ, ὅτι παρεκάλει τὸν Θεὸν ἡμῶν, τὸν ἀξιώσαντα αὐτὸν νὰ γίνῃ λειτουργὸς τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων, ὅπως ἐνισχύῃ αὐτὸν ἐγκαρτεροῦντα εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἀγῶνα, ἵνα μὴ ὁ μισόκαλος διάβολος διαστρέψῃ τοὺς ἀδόλους καὶ καθαρὸς τῆς ψυχῆς αὐτοῦ λογισμούς. Προβλέπων δὲ τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ θάνατον ἐξέφραζε πάντοτε τὴν πεποιθήσιν ὅτι θανόντος αὐτοῦ οὐδέποτε θὰ ἀπορφανισθῶσι πατὴρ καὶ μητὴρ τὰ τέκνα αὐτοῦ, προστάτην ἔχοντα τὴν ὀρθόδοξον Μ. Ἐκκλησίαν καὶ τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν γένος. Καταλείπει δὲ τρία ἄρρενα

τέκνα, ὧν τὸ μεγαλύτερον δεκαοκταετὲς τὸ δὲ νεώτερον ἐννεαετὲς.

Καὶ μετὰ τὰ θύματα ταῦτα, οὐδεμία παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις ἡμῖν ἀποθάρρυνσις, διότι ἐλπίζομεν ὅτι ὁ Κύριος ὁ ἀνατέλλων τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς ἀνατέλλει καὶ ἐπὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει καὶ ἐπὶ δικαίους, δοκιμάζων δὲ τὴν ἡμετέραν πίστιν εἰς τὴν ἀμώμητον αὐτοῦ διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν κατεσπίλωσαν οἱ υἱοὶ τῆς ἀπωλείας, θέλει ἐπιβλέψῃ τέλος ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν, οἵτινες σὺν τοῖς πνευματικοῖς ἡμῶν ἀρχηγοῖς στενοχωρούμεθα καὶ πιεζόμεθα καὶ συναπειλούμεθα μετ' αὐτῶν. Χθὲς ἔτι οἱ μητροπολίται Μογλενῶν καὶ Καστορίας, οἱ θερμῶς ὑπὲρ τοῦ πατρίου δόγματος ἀγωνιζόμενοι, ἔλαβον ἀπειλητικὰς ἐπιστολὰς τῶν σχισματικῶν, ἐκ Κωνσταντῆς προερχομένας, περιεχούσας ἀκατονομάστους ὕβρεις καὶ φράσεις ἀναιδεῖς, καὶ διὰ τῶν ὁποίων μάλιστα ἐδιδάσκετο ὅτι ἡ Μακεδονία οὔτε Βουλγαρία εἶναι οὔτε Ἑλλάς. Τὴν ἐπιστολὴν ἀπέστειλε κομιτάτον τι βουλγαρικὸν, ἵνα δείξῃ βεβαίως ὅτι μὴ οὔσα μήτε Βουλγαρία, μήτε Ἑλλάς, ἀποβαίνει χώρα κρύπτουσα συμμορίας κακούργων στίγμα προσαπτούσας ἀνεξίτηλον εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ὅλην ἀνθρωπότητα.

Ἐκ Πελαγονίας λαμβάνομεν τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν ἀπὸ 5 Σεπτεμβρίου :

«Μετὰ τὰς ἀναιδεῖας τῶν ρουμανιζόντων αἰθριωδῖαι τῶν σχισματικῶν βουλγάρων. Ἴσως ἀποτύχωσιν ἐν συνόλῳ τὰ σχέδια τῶν δολοφόνων, ἀλλὰ, δυστυχῶς, εἶχομεν τὰ πρῶτα κρούσματα ἀπὸ τῆς 2 Σεπτεμβρίου. Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου καταδικασθέντων εἰς θάνατον 6 ὀρθοδόξων προκρίτων, ἕξ ὧν καὶ εἰς τῶν δέκα ἡμερῶν τῆς ὀρθοδόξου μητροπόλεως ὁ πατὴρ Ἄγγελος, ἔπιπτε θῦμα τῶν δολοφόνων τῇ 2 Σεπτεμβρίου ὁ τεσσαρακονταετὴς ἀγαθὸς οἰκογενειάρχης ὁ ξυλέμπορος Θεόδωρος Μόδης, θερμὸν τὸ φρόνημα ἔχων, μέλος τῆς μοναστηριακῆς ἐπιτροπῆς, κεκτημένος ἐπιρροὴν μεγάλην ἐπὶ τῶν χωρικῶν. Ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν κατεδίωκον αὐτὸν τρεῖς σχισματικοὶ βούλγαροι νὰ μὴ μεταβαίῃ εἰς τὸ ἰδιόκτητον αὐτοῦ κερα-

μουργεῖον, ὅπου παρεμονεύετο, περιορισθῆ δὲ τὰς ἑσπέρας ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τὴν ἡμέραν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ, ὅπου μετέβαινε ἐν συνοδίᾳ. Ἀλλὰ, τῶν λαχόντων πρὸς φόνον αὐτοῦ κομιτατζίδων ἐχόντων, ὡς φαίνεται, ὠρισμένην προθεσμίαν πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ ἐπομένως μὴ δυναμένων ν' ἀναμείνωσι, τὸ ἀνοσιούργημα ἐξετελέσθη τῇ 10 ὥρᾳ τῆς πέμπτης, 2 Σεπτεμβρίου, ἐντὸς τοῦ καταστήματος, ὡς ἐξῆς: τρεῖς κομιτατζίδες προσήγγισαν ἀτάραχοι εἰς τὴν θύραν καὶ διὰ πολυκρότου ὁ εἷς τούτων ἐκτύπησε τὸν αἰμίνηστον, ὃν οἱ ἰατροὶ σπεύσαντες μετέκομισαν εἰς τὸ ὀρθόδοξον νοσοκομεῖον, ὅπου ἐπανῆλθε μὲν πρὸς ὥρας εἰς τὰς αἰσθήσεις, ἃς εἶχεν ἀπολέσει, ἀλλὰ μετὰ 48 ὥρας, ἤτοι χθὲς, τὴν 11 ὥραν παρέδωκε τὸ πνεῦμα, προφθάσας νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν ἕνα τῶν τριῶν δολοφόνων συλληφθέντα τῇ ἐπαύριον ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων. Εὐτυχῶς ὁ συλληφθεὶς κακοῦργος ὡμολόγησεν ἐν τῇ προανακρίσει τὸ ἔγκλημα καὶ ἐφάνέρωσε τοὺς συνεργοὺς, οἵτινες ἄχρις ὥρας κρύπτονται τίς οἶδε ποῦ.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ σεβαστὴ Ἀρχὴ, ἀρκούντως διαφωτισθεῖσα ἐκ τῶν καταθέσεων τοῦ συλληφθέντος κακούργου, θέλει εὐκολυνθῆ ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτῆς, ἵνα μὴ πραγματοποιηθῆ τέλεον τὸ τραγικὸν μέρος τοῦ περὶ ἡμᾶς δράματος, οὗ τὸ κωμικὸν ἀνέλαβον οἱ ρουμανίζοντες, ὡς ἐν προηγουμένῃ ἀνταποκρίσει ἔγραψον».

—*—

Ἐκ Γρεβενῶν ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου γράφοντες ἀγγέλλουσιν ἡμῖν τὰ κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ μητροπολίτου εἰς Ἀβδέλλαν καὶ Περιβόλιον, δύο χωρία, εἰς ἃ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἡ ρουμανικὴ προπαγάνδα παρεισδύσασα ἐνεσφηνώθη, κέντρον ἀντιχριστιανικοῦ πολιτεύματος αὐτὰς ἀποδείξασα. «Οἱ μᾶλλον παράθερμοι τῶν χωρίων τούτων διετυμπάνιζον ἐν καιρῷ ὅτι, ἐκδικούμενοι τὰς ἐν τισὶ κώμαις περὶ τὴν Πελαγονίαν ἀποτυχίας τοῦ τολμητίου πρώην Οὐγκροβλαχίας κ. Γενναδίου, ἐμελλον νὰ προκαλέσωσι τοιαύτας ταραχὰς, ὥστε ν' ἀναγκάσωσι τὸν πανιερ. μητροπολίτην Γρεβενῶν κ. Ἀγαθάγγελον ν' ἀπέλθῃ ὅθεν ἦλθεν. Ἴσως ἔλαβον τοιαύτας ὁδηγίας, ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀρχιερατικὴν ἐπίσκεψιν πρότερον εἰς Περιβόλιον καὶ κατόπιν εἰς Ἀβδέλαν. Ἀλλὰ, γενομένου τοῦ πράγματος

ἀντιστρόφως, οἱ ταραξίαι ἔμενον ἐκεῖ, ὅπου ὁ ἀρχιερεὺς ἔκρινε καλὸν νὰ μὴ μεταβῆ πρῶτον. Μετέβη λοιπὸν εἰς Ἀβδέλλαν πρότερον, ὅπου καὶ καλέσας τοὺς εἰς τὴν μητρόπολιν πιστοὺς καὶ τινὰς προκρίτους ἐπαμφοτερίζοντας ἐδήλωσε ρητῶς αὐτοῖς ὅτι, ἐφ' ὅσον καὶ πέντε μόνον οἰκογένειαι ἐσέβοντο τὴν μητρόπολιν, ἤθελε λειτουργήσῃ χάριν αὐτῶν, ἀφοῦ μάλιστα καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ρουμανικὴν στατιστικὴν, τὴν μεροληπτικὴν, 80 μόνον οἰκογένειαι ρουμανίζουσιν· ἐφ' ἧ καὶ συνέστησε τοῖς ταραξίαις νὰ μεταβῶσιν ὅπου θέλουσιν, ἀλλὰ νὰ ἔχωσιν ἐν νῷ ὅτι πᾶς ὁ διαταράξων τὴν θείαν λειτουργίαν τιμωρηθῆσεται ὡς ἔδει. Ἡ ἱερὰ λειτουργία λοιπὸν ἡσυχῶς ἐτελέσθη. καὶ οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ ταραξῆ αὐτήν. Εἰς δὲ τὸ Περιβόλιον εἰσερχομένου τοῦ μητροπολίτου, ὃν προϋπήνησαν πέντε ἔξ τῶν πολιτῶν, ὁ ἱερεὺς καὶ δύο διδάσκαλοι μετὰ 50 μαθητῶν ἀδόντων, ὡς σύνηθες, τὸ τῆς ὑποδοχῆς ἄσμα, ρουμανοδιδάσκαλοί τινες, τὰ νῶτα στρέφοντες πρὸς τὴν ἀρχιερατικὴν συνοδίαν, ἐξηκολούθουν ἄδοντες ἄσματα κατὰ τῶν ἐλλήνων, μεγαλοφώνως, ὅπως καλύψωσι τὰς φωνὰς τῶν μικρῶν μαθητῶν. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν στιγμὴν ὁ συνοδεύων τῷ μητροπολίτῃ χωροφύλαξ, ὡς εἶπεν, ἐνόμισε φρόνιμον ν' ἀπομακρυνθῆ ἵνα προετοιμάσῃ κατάλυμα τῷ ἀρχιερεῖ. Ἀλλ' ἡ λειτουργία καὶ ἐν Περιβολίῳ ἐτελέσθη χωρὶς καὶ νὰ διαταραχθῆ ἡ ἱερὰ τάξις, καὶ τὸ ἐμποιῆσαν ἐντύπωσιν εἶναι ὅτι οἱ τὰ ἄσματα ψάλλοντες προσῆλθον κατόπι τῷ μητροπολίτῃ καὶ ἐζήτησαν συγγνώμην διὰ τὸ ἀπρεπὲς τῆς ἐπιδειχθείσης πολιτείας αὐτῶν. Ἐμάθομεν δὲ ἀσφαλῶς ὅτι πολλοὶ τῶν ρουμανιζόντων, πτωχοὶ ὄντες οἰκογενειάρχαι, ἐδήλωσαν ὅτι χρήματα λαβόντες ἐνεκεν οἰκονομικῆς στενοχωρίας προσεχώρησαν, καὶ βεβαιότατον ὑπάρχει ὅτι διὰ χρημάτων ἀποτάσσονται τῷ σατανᾷ. Ἀλλ' οὐδὲν ἡμῖν εἶπον νεώτερον τῶν ὅσα γινώσκουμεν. Βέβαιον ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ὅτι διὰ χρημάτων πολλὰ γίνονται. Ἀλλὰ τίνα βάσιν ἠθικὴν ἔχει τὸ οἰκοδόμημα ἐκεῖνο, οὐτινος οἱ θεμέλιοι καὶ οἱ στηλοβάται καὶ τὸ λοιπὸν πλήρωμα ἀντὶ πληρωμῆς χορηροῦσιν ὑποστήριξιν, ὡς ἄπιστοι μισθοφόροι, οἵτινες ἐν κρισίμῳ σημείῳ τῆς μάχης διαφθειρόμενοι χρηματικῶς φέρουσι σύγχυσιν καὶ καταστροφὴν ;».

Αἱ ἐν Βουκουρεστίῳ, Ἰασίῳ καὶ Γαλαζίῳ καθολικαὶ σχολαὶ τῶν καλογραιῶν, κατὰ τὴν «Πατρίδα» τοῦ Βουκουρεστίου, εὐρίσκονται εἰς γενικὴν ἀναστάτῳσιν, ἔνεκα τῆς δίκης, εἰς ἣν κατὰ καθῆκον παρέπεμψεν αὐτὰς τὸ ἐπὶ τῆς παιδείας Ὑπουργεῖον τῆς Ρωμανίας διὰ τὸν προσηλυτισμὸν, ὃν ἐνεργοῦσιν αἱ σχολαὶ αὗται ἐν τῇ χώρᾳ μεταξὺ ὀρθοδόξων, καὶ τὰς παραβάσεις τῶν κανονισμῶν τοῦ Ὑπουργεῖου καὶ πλείστας ἄλλας παρεκτροπὰς, ἃς οἱ γονεῖς κατέστησαν γνωστὰς δι' ἀναφορῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.—Καθ' ἃ αἱ ρουμανικαὶ ἐφημερίδες τοῦ Βουκουρεστίου μανθάνουσιν ἐκ Γαλαζίου, αἱ καλογραῖαι τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καθολικοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἠρνήθησαν νὰ δεχθῶσιν τὴν κλήσιν τοῦ διαρκοῦς συμβουλίου. Ἐξ Ἰασίου πάλιν ἀγγέλλεται ὅτι ἐπιτροπὴ καλογραιῶν παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργοῦ κ. Χαρετ, ὅπως ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ ἐξηγήσεις περὶ τῶν ληφθέντων μέτρων διὰ τῆς πρὸς τὰ ἐκπαιδευτήρια ταῦτα ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργεῖου.

Μόνον τὸ ἐν Βουκουρεστίῳ σχολεῖον ἀπεδέξατο τὴν κλήτευσιν, τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ ὅτι θέλει παρουσιασθῆ ἐνώπιον τοῦ διαρκοῦς συμβουλίου.— Ὁ πρωτοσύγκελλος δὲ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ καθολικῆς ἐπισκοπῆς παρουσιάσθη ἡδὴ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδύσεως Ὑπουργεῖον καὶ ἐζήτησε νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς πρὸς τὸν κ. Χαρετ ἐκθέσεως τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων κ. Θεοδώρου, ἧς ἐπὶ τῇ βάσει ἐκινήθη ἀγωγὴ κατὰ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος σχολείων. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐδήλωσε τῷ πρωτοσυγκέλλῳ, ὅτι δοθήσεται ἢ ἐκθεσις. Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀγωγῆς, ἦν τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας ἐκίνησε κατὰ τῶν σχολείων τῆς καθολικῆς προπαγάνδας, ὁ κ. Χαρετ ἀπνύθηνε εἰς τὰ εἰρημένα σχολεῖα μακρὰν ἐγκύκλιον, ἐν ἣ διαχαράσσονται ἐφεξῆς τὰ καθήκοντα αὐτῶν.— Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη καθάπτεται ὀριμύτατα τῆς διευθύνσεως τῶν σχολείων τούτων ὡς ἐξαναγκάζουσης τὰ ὀρθόδοξα κοράσια νὰ παρουσιάζωνται εἰς τοὺς καθολικοὺς ναοὺς καὶ ἐκτελῶσι καθήκοντα ἀνήκοντα μόνον εἰς τὰ καθολικὰ κοράσια, τοῦθ' ὅπερ ἐπιδρᾷ ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῆς διανοίας τῶν ὀρθοδόξων κορασιῶν, ἐμπνέον εἰς αὐτὰ τὸν πόθον τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς θρησκείας τῶν πατέρων αὐτῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον λέγει, ὅτι αὐστηρότατα ἀπαγορεύει ἐφεξῆς τὰς πράξεις ταύτας τῶν καλογραιῶν. Ὑποχρεοῖ τὰς διευθύνσεις τῶν

σχολείων νὰ προσλάβωσιν ὀρθόδοξον ἱερέα ἢ ὀρθόδοξον διδάσκαλον, ἐξουσιοδοτημένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργεῖου, οἵτινες διδάξουσιν ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις τὰ ἱερὰ μαθήματα εἰς τὰ ὀρθόδοξα κοράσια. Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς ἵνα τὰ ὀρθόδοξα κοράσια μεταβαίνωσιν εἰς ναοὺς τῶν καθολικῶν. Αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις τῶν ὀρθοδόξων ἔσονταί σεβασταὶ ἐν τοῖς καθολικοῖς σχολείοις, οὐδεὶς δὲ δυνατὸν νὰ διεξάγῃται προσηλυτισμὸς.

Ἐπὶ πλέον ἡ διεύθυνσις τῶν σχολείων ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνᾷ ὅπως αἱ ὀρθόδοξοι μαθήτριά ἐκτελῶσι τακτικῶς τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα. Ὁρθόδοξος ἱερεὺς ἐπιφορτισθήσεται ὑπὸ τῆς διευθύνσεως, εἴτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργεῖου, ἵνα μεριμνᾷ τῆς κατὰ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα διδασκαλίης τῶν ὀρθοδόξων κορασιῶν. Καθ' ἐκάστην κυριακὴν τὰ κοράσια πρέπει νὰ ὀδηγῶνται εἰς τὴν πλησιέστερον τοῦ σχολείου κειμένην ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας ἀπειλεῖ ὅτι ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἀναγκασθήσεται νὰ κλείσῃ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος καθολικὰ σχολεῖα.

Ἐπὶ τούτοις σύμπας σχεδὸν ὁ ρουμανικὸς τύπος ἀσχολεῖται εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐν τῇ Ρουμανίᾳ λειτουργίας τῶν τόσο ἀσυστόλως ἐπιδιωκουσῶν τὸ προσηλυτευτικὸν αὐτῶν ἔργον σχολῶν τῶν καθολικῶν, ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐπόπτου τῶν σχολείων καὶ τῆς δίκης, εἰς ἣν εἰσήχθησαν αἱ διευθύνσεις τῶν τριῶν σχολῶν, ἃς ἀναφέρομεν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος ἄρθρου. Αἱ ἐφημερίδες ἀνεξαιρέτως ἐπιδοκιμάζουσαι τοῦτο τὸ διάβημα τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας ἀπαιτοῦσι νὰ ληφθῶσιν αὐστηρότατα μέτρα κατὰ τῶν σχολείων τούτων. Ὁρθῶς δὲ παρατηροῦσιν ὅτι καὶ οἱ γονεῖς πρέπει νὰ σκεφθῶσι σοβαρῶς ἂν ἐπιτρέπῃται νὰ ἐμπιστεύσωσι τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς σχολεῖα τοιοῦτου εἴδους, σκοπὸν ἔχοντα ν' ἀποσπῶσι τὰς εἰς αὐτὰ φοιτήσας ἀθῶας ὑπάρξεις ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν οἰκογενειακῶν αὐτῶν δεσμῶν καὶ παραδόσεων, ἀπὸ τοῦ δόγματος καὶ τῆς ἐθνικῆς ὀλοκληρίας, εἰς ἣν ἀνήκουσιν.

Ἐκ νεωτέρων ἐφημερίδων ἐμάθομεν ὅτι πρὸ δεκατριῶν ἡμερῶν ἤρξατο ἡ δίκη τῶν καλογραιῶν ἐνώπιον τοῦ διαρκοῦς ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου, καθ' ἣν παρουσιάσθησαν ἐξ καλο-

γραφαὶ ἀνέκουσαι εἰς τὰ παρθεναγωγεία ταῦτα. Ἐπειδὴ δ' ἐζήτησαν τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης πρὸς τε μελέτην τοῦ κατηγορητηρίου καὶ πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν συνηγόρων αὐτῶν, ἡ δίκη ἀνεβλήθη εἰς τὴν 8 Σεπτεμβρίου. Κατὰ τὸν ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ λαλήσαντα διὰ μακρῶν ἐπιθεωρητὴν τῶν σχολείων κ. Θεοδώρου, αἱ σχολαὶ αὐτὰι κατετόλμησαν ὑπερβασίῳ ἐν τοῖς σχολικοῖς ἐν γένει κανονισμοῖς, οὐδένα σεβασθεῖσαι νόμον, ἐγκατέστησαν ἀντεθνικὴν προπαγάνδαν ἐντὸς τοῦ κράτους, καὶ οὐχὶ λάθρα, δυστυχῶς, ἀλλ' ἀναφανδὸν ἐνεργοῦσι τὸν προσπλυτισμὸν τῶν ὀρθοδόξων κορασίῳ, εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν, διότι πλέον ἢ ἑκατὸν κοράσια θρησκευτικῶς ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος ἐκλιναν πρὸς τὸν καθολικισμὸν διαφθαρέντα ἐθνικῶς καὶ θρησκευτικῶς.

Κατόπιν ἐπισημοτάτων ἐκθέσεων καὶ διαδικασιῶν ἐλπίζομεν ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν ὅσοι χαίνουσι πρὸς πᾶν ὀθνεῖον καὶ ἐπείσακτον καὶ χωρὶς δοκιμασίας αὐστηρᾶς ἀσπάζονται πᾶσαν διδασκαλίαν ἐκ τῆς Ἑσπερίας ἐγκλιματιζομένην ἐν ἡμῖν θέλουσιν ἴδει ὅτι πράγματι τρέχουσι τὸν κίνδυνον τοῦ τὰ ὡὰ τῆς ἐχίδνης ἐν τῷ κόλπῳ θερμαίνοντος πάντες ἐκεῖνοι, ὅσοι νομίζουσιν ὅτι παιδεύουσιν τελείαν εὐρίσκουσιν ἐν ταῖς ὑπὸ ξένων ἡμῖν καλογῆρων καὶ καλογραιῶν διευθυνομέναις σχολαῖς. Τοσαῦτα οἰκτρὰ παραδείγματα καταστροφῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς καὶ διαφθορᾶς ἀμφίλαφοῦς ἀρρένων καὶ κορασίῳ θέλουσι πείσει τοὺς τοιοῦτους ὀρθοδόξους περὶ τοῦ θανάτου, τοῦ ψυχικοῦ καὶ ἐθνικοῦ, ὃν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν παρασκευάζουσιν.

Ἐκ Κύπρου ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν εἰδήσεις, παριστώσα, τὴν λίαν ἔκριθμον κατάστασιν τῆς ἀπὸ τεσσάρων ἐτῶν δοκιμαζομένης ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ταύτης. Τῶν εἰδήσεων τούτων ὀλίγα τινὲς σταχυολογούμεναι ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν γραμμάτων μαρτυροῦσι τοῦτο, πείθουσαι καὶ τὸν μᾶλλον ἀπαθῆ ὅτι, τῆς ἐκκρεμότητος ὑφισταμένης ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐκλογῆς ἀρχιεπισκόπου, πολλὰ σκάνδαλα, δημιουργηθήσονται, ὧν τὸ μείζον, τὸ γεννῶν τὰ κατόπιν, ἔστιν ἢ εἰς παντελῆ λήθην καταδίκη τῶν ἱερῶν κανόνων, ἐφ' ὧν γινώσκει βεβαίως ὁ λαὸς τῆς Κύπρου ὅτι δέον νὰ στηρίζηται πᾶσα πράξις ἱερὰ

ὑπὸ τοῦ παρ' αὐτῷ ἀνωτέρου κλήρου γινομένη. Μανθάνομεν, λόγου χάριν, ἐκ τῶν πρὸς ἡμᾶς γραφομένων ὅτι τῇ 8 λήξαντος αὐγούστου, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Κιτίου, εἰς περιοδείαν εὐρισκόμενος ἀνὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου, διεπομένου ὑπὸ τῆς τὰ ἐκκλησιαστικὰ αὐτοῦ διοικήσεως ἱερᾶς Συνόδου, μετέβη εἰς Ἀθηαῖνον, χωρίον ἐκ τῶν μειζόνων τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ἀλλ' αὐτῷ μὴ ὑποκείμενον, ἐλειτούργησε, παρ' ἐνορίαν, μήτε τὴν κανονικὴν τῆς Συνόδου λαβὼν ἄδειαν, καὶ ἐτέλεσε δύο χειροτονίας. Ἐκ τῶν γραφομένων μανθάνομεν καὶ τι πλέον, εἰς ὃ κληρικὸς καὶ λαϊκὸς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ γινώσκων ἀδυνατεῖ νὰ δώσῃ πίστιν ὅτι δῆλα δὴ κατάρθωσε ν' ἀποδιωχθῶσιν οἱ γέροντες ἱερεῖς τοῦ χωρίου. πολλὰ μὲν ἔτη εὐδοκίμως ὑπηρετήσαντες, ἀλλὰ τῇ προσωρινῶς διοικήσει Συνόδῳ, τῇ καὶ μόνῃ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ μέχρις ἐκλογῆς ἀρχιεπισκόπου, προσκείμενοι κατὰ καθήκον, καὶ μόνῃς αὐτῆς, κατὰ καθήκον, μνημονεύοντες ἐν ταῖς ἱεουργίαις. Ἀναφέρουσιν ὅτι ἐν μὲν τῇ ἐνορίᾳ ἀγίου Ἀντωνίου ἀπέβαλεν ἀντικανονικῶς ἱερέα γέροντα ἐκ παίδων ἐν αὐτῇ ὑπηρετήσαντα, ἀπὸ κανονάρχου καὶ ψάλτου μέχρι πρεσβυτέρου, ὅμοια δὲ γίνονται ἐν τῇ ἐτέρᾳ ἐνορίᾳ, τῇ τοῦ ἀγίου Λουκά. Βλέπομεν οὕτως ὅτι τὰ πρὸς ἡμᾶς γραφόμενα ἀναφέρουσιν ὠρισμένα γεγονότα, ὠρισμένα πρόσωπα καὶ χρονολογίας σαφεῖς ἤδη δ' ἐκ προτέρων γραμμάτων γινώσκουμεν ὅτι προηγουμένως ὁ πανιερ. μητροπολίτης Κιτίου καὶ χειροτονίας ἐτέλεσεν ἀντικανονικῶς καὶ παρ' ἐνορίαν, ἱερέα καὶ διάκονον ἀναδειξας ἐξ ἐπαρχίας ἐντελῶς ξένης αὐτῷ, τῆς τοῦ μητροπολίτου Πισσιδεῖας. Παραλείπομεν τοὺς ἀναφερομένους διαπληκτισμοὺς, συνέπειαν ἐννοουμένην ἐκρύθμου καταστάσεως καὶ «ὑπέρογκα πρόστιμα, καθὰ γράφουσιν, εἰς ἃ ὑπεβλήθησαν ἰσχνότατα βαλάντια ἕνεκεν ἐρίδων, ἐξ ἐμπαθοῦς φατριασμοῦ προελθουσῶν». Τῇ 15 αὐγούστου μετέβη εἰς τὴν παρὰ τὸ Ριζοκάρπασον, κατὰ τὴν ἄκραν τῶν Κλειδῶν, τελουμένην πανήγυριν τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου· καὶ ἐκεῖ δὲ τὰ αὐτὰ γίνονται, δυστυχῶς ἐκ φατριασμοῦ ἐμπνεόμενα, κατὰ τὰ γραφόμενα, ἅτινα φέρουσι τὸ κῦρος τῆς περιωπῆς ἀνθρώπου καὶ καλῶς τὰ κατὰ τὴν Κύπρον γινώσκοντος, καὶ τὸ ἔργον καὶ τὸν χαρακτήρα τῶν δύο μητροπολι-

τῶν Κυρηναίων καὶ Κιτίου τιμῶντος, καὶ ζήλον τρέφοντος ὑπὲρ εὐσταθείας τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ μάλιστα τῆς τοῦ ἱεροῦ Βαρνάβα, τῆς ἐπὶ τετραετίαν λαμπρῶς πειραζομένης.

Τὰ γραφόμενα πρὸς ἡμᾶς ἄριστα παριστῶσι τοὺς πόθους τῶν ἐν Κύπρῳ εὐσεβῶν, τὰς θλίψεις, τὰς σκέψεις, ἃς ἡ τοιαύτη γεννᾶ κατάστασις: «Τί θ' ἀποβῆ, γράφουσιν, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἀπέναντι διαθέσεων ἀνταρτικῶν οἰωνδῆ-ποτε λαϊκῶν ἢ κληρικῶν; Τίς ὁ ἀρμόδιος πρὸς πρόληψιν τῶν ὀλεθρίων τῆς τοιαύτης ἀναρχίας συνεπειῶν, ἢ γοῦν ἐπὶ μετριασμῶ τούτων; Ὁφείλομεν νὰ περιμένωμεν ἄνωθεν τὴν θεραπείαν; **Τέσσαρα ἔτη καὶ τέσσαρας μῆνας** ὁ ἀρχιεπισκοπικὸς θρόνος χηρεῖ, καὶ ἀπὸ **ἕξι ἐτῶν** ὁ μητροπολιτικὸς τῆς Πάφου, οὐδεμίαν δ' οὐδαμόθεν βλέπομεν ὑποφώσκουσαν ἢ τῆς ποθητῆς ἡμῖν γαλήνης, καίπερ γινώσκοντες οἶαν εὐθύνην φέρομεν ἀπέναντι Θεοῦ τε καὶ ἀνθρώπων».

Οἱ ἐν Κύπρῳ εὐσεβεῖς, οἱ τοὺς ἱεροὺς κανόνας γινώσκοντες, οἱ τὴν ἀλληλεγγύην τῶν ἀγ. τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν μὴ ἀρνούνται, οἱ τὴν περὶ τῶν πασχόντων ἠθικῶς ἀδελφῶν καὶ τέκνων μέριμναν τῆς προεδρευούσης τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς ἐώας λήξεως τιμῶντες, ἔχουσι τὴν λύσιν τῶν ἀποριῶν. Δύνανται νὰ θέσωσιν ἐπὶ τῆς συνειδήσεως τὴν χεῖρα, νὰ πείσωσιν ἑαυτοὺς ὅτι πρέπει νὰ κατορθωθῆ νὰ ἴδωσιν ἐπέκεινα τοῦ παρόντος καὶ μακρότερον τῆς περιφερείας Κιτίου καὶ Κύπρου, νὰ ἀναλογισθῶσι τί δημιουργεῖ κατάστασις ἔκρυθμος, ἀσέβεια πρὸς θεομὸν ἱεροῦ, ἐπίτασις ἀδελφικοῦ μίσους καὶ ἀντεγκλήσεων, καὶ νὰ πράξωσιν ἀναλόγως. Ἡμεῖς τοῖς ἐρωτῶσιν ἀπαντῶμεν: «Ἐχουσι τὸν Μωϋσῆ καὶ τοὺς προφήτας. Ἀκουσάτωσαν αὐτῶν».

ΣΥΓΧΑΡΗΤΙΚΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἴκου. πατριάρχην.

Συνεχίζομεν καὶ ἐν τῷ παρόντι τὴν ἐκδοσὶν τινῶν τῶν πρὸς τὴν Α.Θ.Π. συγχαρητικῶν τηλεγραφημάτων, ὧν τινὰ, καίπερ ἐγκαίρως ἀποσταλέντα, ὡς ἐπ' αὐτῶν ἐκ χρονογραφικοῦ καθήκοντος σημειοῦμεν, ἐλήφθησαν βραδύτερον τῶν λοιπῶν. Πρὸς πάντα δὲ τὰ πρὸς τὴν

Α. Θ. Π. ἀποσταλέντα ἐγένοντο ἤδη τηλεγραφικῶς ἢ δι' ἐπιστολῶν αἱ ἀπαντήσεις.

Ἰερουδαλῆμ, 9 Σεπτεμβρίου, ὥρα 8 πρωίας.

Συγχαίροντες ἐγκαρδίως ὑμετ. Παναγιότητι ἐπὶ ἐπετείῳ ὀνοματικῆς ἑορτῆς αἰτούμεθα ἡμερῶν μακρότητα σὺν ὄλβῳ παντί, ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας καὶ ἔθνους.

Πατριάρχης Δαμιανός.

Ἀθῆναι, 14 Σεπτεμβρίου, ὥρα 10, 50' π.μ.

Ὀλοψύχως εὐχομαι ἵνα Ὑψιστος ἀξιοῖ ὑμετ. θειοτάτην Παναγιότητα ἑορτάζειν ὀνοματικὴν Αὐτῆς ἑορτὴν πλείστα ἔτη ὑγιῶς ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας.

Ἀθηνῶν Θεόκλητος.

Νεοχώριον, 9 Σεπτεμβρίου, 11, 15' π.μ. (γαλλιστί.)

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω τὴν ὑμετ. Παναγιότητα ἵνα εὐαρεστηθῆ καὶ δεχθῆ τὰ εὐλαβῆ μου συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ Αὐτῆς ἑορτῇ.

Ὁ ἐπιτετραμμένος τοῦ Μαυροβουνίου.

Ἀθῶς, 9 Σεπτεμβρίου, 10 πρωίας.

ὑποβάλλων ἐγκάρδια συγχαρητήρια ἐπὶ ὀνομαστηρίοις ὑμετ. Παναγιότητος ἐξαιτούμαι θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχάς.

Κωνσταντινίδης παδᾶς

(βοηθὸς τοῦ νομάρχου Θεσσαλονίκης.)

Ἀθῶς, 8 Σεπτεμβρίου, 8 ἑσπέρας.

Βαθέα συγχαρητήρια ὑποβάλλοντες ὑμετ. Παναγιότητι ἐπικαλούμεθα εὐλογίας Της.

Προϊστάμενοι Λαύρας.

Ἀθῶς, 8 Σεπτεμβρίου, 6 ἑσπέρας.

Βαθέως ὑποβάλλοντες υἱικά συγχαρητήρια ἐπὶ ὀνοματικῇ ἑορτῇ ταπεινῶς ἐξαιτούμεθα πατρικὰς εὐχάς.

Ἐπίτροποι μονῆς Ἰβήρων.

Ἀθῶς, 9 Σεπτεμβρίου, 10 πρωίας.

Εὐσεβάστως ὑποβάλλομεν ὑμετ. προσκυνητῇ Παναγιότητι θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ ἐπετείῳ ἑορτῇ Σεπτοῦ Αὐτῆς ὀνόματος ἐξαιτούμενοι παρὰ Κυρίου Παντοκράτορος ἀκλινη ὑγίειαν ἐπ' ἀγαθῷ μητρὸς Ἐκκλησίας.

Καθηγούμενος Κονταλουμουσίου Δαμασκηνός.

Ἀθῶς, 8 Σεπτεμβρίου 8 ἑσπέρας.

Εὐσεβάστως ὑποβάλλοντες θερμότερα ἡμῶν συγχαρητήρια ἐπὶ εὐσήμῳ Σεπτῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ ὑμετέρων πνευματικῶν τέκνων δέομαι ὑψίστου ὑπὲρ ἀκλινοῦς υγείας Αὐτῆς.

Καθηγούμενος Ξενοφῶντος Δοσίουθεος.

Ἀθῶς, 8 Σεπτεμβρίου, 7 πρωίας.

Εὐσεβάστως ὑποβάλλομεν θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ ὀνοματικῇ ἑορτῇ ὑμετ. Παναγιότητος.

Ἡγούμενος Καρακάλλου.

Δάφνη, 7 Σεπτεμβρίου, 7 πρωίας.

Ταπεινῶς ὑποβάλλοντες υἱικά ἡμῶν προσήσεις ἐπὶ ἑορτῇ Σεπτοῦ ὀνόματος ὑμετέρας Παναγιότητος ἐπικαλούμεθα εὐχάς καὶ εὐλογίας Αὐτῆς.

Ἀρχιεπίσκοπος Νήφων

σὺν πάτρῃ καὶ ἀδελφότητι

(τῆς Ρωσικῆς μονῆς)

Μόδχα, 9 Σεπτεμβρίου, 7 πρωίας.

Ἀσπαζόμενος εὐλαβῶς παναγίαν Αὐτῆς δεξιάν ὑποβάλλω υἱικά συγχαρητήρια ἐπὶ ἐπετείῳ Ὑμετ. Παναγιότητος.

Ἀρχιεμανδρίτης Ἰάκωβος.

Μόδχα, 8 Σεπτεμβρίου, 5 ἑσπέρας.

Ὑποβάλλω εὐσεβάστως ταπεινὰ συγχαρητήρια ἐπὶ ἐπετείῳ ἑορτῇ Ὑμετέρας Παναγιότητος ἐξαιτούμενος παναγίας εὐχὰς Αὐτῆς.

Ἀρχιεμανδρίτης Σωφρόνιος Ἰβηρίτης.

Ἄθως, 8 Σεπτεμβρίου, 10 ἑσπέρας.

Σὰς συγχαίρομεν, Παναγιώτατε, μετὰ τὴν ἑορτὴν ὀνόματός Σας καὶ ἐκ καρδίας Σας εὐχόμεθα ὑγιείαν εἰς πολλὰ ἔτη.

Ἀρχιεμανδρίτης Ἰωσήφ δίκαιος
τῆς ρωσικῆς σκήτης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου
καὶ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μου.

*

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ὁ διακαέστερος τῶν πόθων μου καθ' ὅλον τὸ θέρος ἦν νὰ ἔλθω εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ νὰ καθυποβάλω τῇ Ὑμετ. θειοτάτῃ Παναγιότητι ἀτομικῶς καὶ διὰ ζώσης φωνῆς τὰ μετ' υἱικῆς ἀγάπης βαθέα μου σέβη. Καὶ ὁ πόθος μου οὗτος, ἔξ ἐλικρινοῦς ἀγάπης ὀρμύμενος, ἦν τοσοῦτον διακαέστερος, καθόσον νῦν, εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε, ἐπόθουν ν' ἀξιωθῶ τῆς ὑμετέρας ἀρχιεμαντορικῆς εὐλογίας, ἅμα δὲ καὶ νὰ συνδιαλεχθῶ μετὰ τῆς Ὑμετ. θειοτάτης Παναγιότητος ἐπὶ ζητημάτων σπουδαίως ἐνδιαφερόντων, ὡς γνωρίζετε, τόσον τὸν θεῖον Οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν Θρόνον, ὅσον καὶ τὴν ἡμετέραν ἁγίαν ὀρθόδοξον ρωμουνικὴν Ἐκκλησίαν. Δυσχέρεια δὲ ἄνωγαι τῶν ἐμῶν δυνάμεων μετὰ ἡμῶν ἄχρι στιγμῆς. Ἐλπίζω δὲ μετὰ πεποιθήσεως ὅτι ὁ πανάγαθος Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν θέλει με βοηθήσει ὅπως ὅσον τὸ γρηγορώτερον δυνηθῶ νὰ ἴδω Ὑμᾶς, καὶ μετὰ σεβασμοῦ ἀσπασθῶ τὴν εὐλογοδοσάν με ὑμετέραν πατριαρχικὴν δεξιάν.

Σὺν τούτοις παρακαλῶ ὑμᾶς εὐσεβάστως, Παναγιώτατε Δέσποτα, δέξασθε τὰς ἐγκαρδίους συγχαρητηρίους εὐχὰς μου ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ, ἣν ἑορτάζετε. Διὴ ὑμῖν ὁ Παντοδύναμος Θεὸς ἔτη πάμπολλα, ἀγαθὰ καὶ τρισόλβια ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τοῦ κέντρου τῆς ὀρθοδοξίας, ἐπ' ἀγαθῶν καὶ προόδῳ αὐτῆς.

Ἐπιθέτων εὐλαβῆ ἀσπασμὸν ἐπὶ τῆς ὑμετέρας τιμίας πατριαρχικῆς δεξιᾶς, διατελῶ μετ' ἄκρας υἱικῆς ἀγάπης.

Ἐν Βουκουρεστίῳ, 7 Σεπτεμβρίου 1904

Δρ Δραγοῦῆρος Δημητρώδκος

κκηγητῆς τῆς ἐκκλησιαστ. ἱστορίας ἐν τῇ Θεολογ. σχολῇ τοῦ πανεπιστημίου Βουκουρεστίου, γερουσιαστής.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.— Σήμερον ἐπανέκαμψεν ἐξ Ἐπιβατῶν ὁ πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῶν Ἀρχιεργαστῶν ἐκπαιδευτηρίων ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος.

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης.— Ἀπὸ τῆς προπαραελθούσης ἑβδομάδος παρεπιδήμουν ἐν

Θεσσαλονίκη, διὰ λόγους ἐπαρχιακοῦς, οἱ πανιερομυτροπολίται Πρεσπῶν κ. Ἀνθίμος καὶ Δεδρῶν καὶ Βελισσοῦ κ. Πολύκαρπος μεταβάς ἤδη καὶ εἰς Πελαγονίαν, ὅπου διέμενε τῇ 5 Σεπτεμβρίου.

Θεολογικὴ Σχολή.— Τῇ δευτέρῃ (6 τρ.) ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων ἐν τῇ κατὰ Χάλκην ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ ὑπὸ τῶν σεβασμ. αὐτῆς ἐφόρων.

Ἐκλέξιμοι.— Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν δι' ἀρχιερατίαν ἐκλεξιμῶν ἐνεκρίθη νὰ ἐγγραφῆ συνοδικῶς ὁ ἀπὸ ἐπταετίας εὐδοκίμως ἐξασκῶν τὰ καθήκοντα πρωτοσυγκέλλου καὶ νῦν ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου παρὰ τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Μιτυλήνης πανοσιολ. κ. Κύριλλος Ἰωάννου, ἐκ τῶν δοκίμων τελειοφοίτων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

Εἰκοσιπενταετηρὸς γάμου Α. Ζαρίφη.—

Τοῦ φιλογενεστάτου τραπεζίτου κ. Λεωνίδου Γ. Ζαρίφη συμπληρώσαντος αἰσίως τῇ παρελθούσῃ δευτέρῃ, 13 μεσοῦντος μηνὸς, εἰκοσιπενταετίαν ἀπὸ τοῦ εὐτυχοῦς γάμου αὐτοῦ μετὰ τῆς εὐγενεστάτης συζύγου κ. Εὐφροσύνης, καὶ ἐπὶ τῷ εὐφροσύνῳ τούτῳ γεγονότι παντὸς τοῦ περιφανοῦς οἴκου Ζαρίφη πανηγυρίζοντος, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἀποφάσει συνοδικῇ, τεκμηριῶν μὲν τὴν πρὸς τὸν οἶκον Ζαρίφη ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην τοῦ Γένους ἡμῶν, ἀνθ' ὧν ἀπὸ ἡμισείας ἤδη ἑκατονταετηρίδος οὗτος πολλαχῶς δι' ἡγεμονικῶν δωρεῶν τῷ Γένει ἡμῶν καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ χρήσιμος ἐγένετο, ἅμα δὲ διὰ τῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ἑορτάζοντας ἐπιστέφῳν, διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου μὲν ἐξέφρασε τὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην τῆς Ἐκκλησίας, ἐδωρήσατο δὲ τοῖς ἑορτάζουσιν εἰς ἀνάμνησιν, καλλιτεχνικώτατα καὶ πολυτελῶς ἐξεργασμένην, ἱερὰν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν πλαισίῳ πλουσίῳ, ὡς καὶ πολύτιμον Σταυρὸν, ταῦτα δ' αὐθήμερον ἐνεχείρισεν ὁ πανοσιολ. Μ. πρωιοσύγκελλος κ. Καλλίνικος τοῖς ἑορτάζουσιν, ἐν τῷ ἐν Θεραπείῳ οἴκῳ αὐτῶν. Πατριαρχικὸν πιττάκιον ἐκφράζον τὴν χαρὰν τῆς Ἐκκλησίας καὶ συγχαῖρον ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι διεβιβάσθη καὶ τῇ εὐγενεστάτῃ δεσποίνῃ Ἐλένη Γ. Ζαρίφη. Ἀμφότερα τὰ γράμματα βλέπει κατωτέρω ὁ ἀναγνώστης. — Ὁ κ. Λεωνίδας Γ. Ζαρίφης σὺν τῇ συζύγῳ καὶ τοῖς τέκνοις ἐπισκεψάμενος τὴν Α. Θ. Π. χθὲς πύχαρίστησεν ἐπὶ ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς καὶ πατριαρχ-

χικαῖς εὐλογίαις, εἶτα δὲ κατελθὼν προσεκύνησεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ.

Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ.—Ἐν τῇ χθεσινῇ διοικητικῇ συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου διορίσθη διδάσκαλος τῆς καλλιγραφίας ἐν ταῖς τρισὶ κατωτέραις τάξεσι τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ὁ τὸ μάθημα τοῦτο ἀπὸ εἰκοσαετίας καὶ ἐν ἑτέροις σχολαῖς διδάσκων ἔλλογ. κ. Ἰω. Ἀρβανιτάκης, ἐκ τῶν ἀρχαίων τελειοφοίτων τῆς σχολῆς ταύτης,

Ἵονοματικαὶ ἑορταί.—Τῇ δευτέρᾳ, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Κορνηλίου τοῦ ἑκατοντάρχου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε τὰς εὐχητικὰς αὐτοῦ προσρήσεις διὰ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος κ. Ἱεροθέου τῷ ἑορτάζοντι καθηγητῇ τῶν μαθηματικῶν ἐν τῇ Μεγ. τοῦ Γ. Σχολῆ κ. Κ. Σπαθάρη.—Τῇ τρίτῃ, 14 μεσοῦντος, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης καὶ οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ ἐπεσκέψαντο, ἐν Νεοχωρίῳ, τὸν τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντα ἕξοχ. Μ. λογοθέτην τῆς Μ. Ἐκκλησίας Σταυράκην βένν Ἀριστάρχην, παρ' ᾧ καὶ ἐγευματίσαν σὺν τῷ παρεπιδημοῦντι πανιερ. μητροπολίτῃ Ἀγχιάλου. Ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη δι' ἰδίων κληρικῶν ὑπαλλήλων εὐξάμενος τὰ δέοντα τοῖς ἑορτάζουσι κ. κ. Στ. Ἡλιάδῃ, ἐφόρῳ τῆς πατριαρχ. ἀστικῆς σχολῆς Μαρασλῆ, Στ. ἐφέντη Κυριακίδῃ, Στ. Κέπεττῃ καὶ Στ. Νομικῷ, ἐφόρῳ τῶν ἔθνικῶν φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων.—Τῇ πέμπτῃ συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ σεβασμ. γέροντι Νικομηδείας κ. Φιλοθέῳ, ἐν Ἀντιγόνῃ διαμένοντι, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ὁσίου Φιλοθέου τοῦ θαυμάτουργοῦ, δι' ἐπιστολῆς δὲ τῷ ἑορτάζοντι πανιερωτ. μητροπολίτῃ Ἰμβρου.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ δευτέρᾳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρουγγαρίας βαρῶνος Κάλιτς διερμηνεύοντος τοῦ Α' γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου νομοδιδάκτορος κ. Π. Δ. Νικολοπούλου.—Τὴν τρίτην ὁ ἐρίτιμος κ. Εὐστ. Εὐγενίδης, ἐπὶ τῇ ἐκ Προύσης ἐπανόδῳ, ὡς καὶ οἱ ἕξ Ἀθηνῶν παρεπιδημοῦντες κ. κ. Ο. Ρουσόπουλος ἰδρυτῆς καὶ διευθυντῆς τῆς ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς ἀκαδημίας καὶ Χαρ. Ἀννίνος δημοσιογράφος. Πρὸς τοὺς δύο τελευταίους ἡ ἐπίσκεψις ἀπεδόθη διὰ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν.—Χθὲς ἐπεσκέψατο αὐτὸν ὁ ἐν Σόφια διπλωματικὸς πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος κ. Εὐ-

γένιος Ζαλοκώστας καὶ ὁ ἕξ. Ἰω. Χότζης ἐφέντης, μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους.

Ἐθνικὸν Ἰωακείμιον Παρθεναγωγεῖον.—

Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ ἐγένετο ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ τούτῳ ὁ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων αὐτοῦ νενομισμένος ἁγιασμός ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σερρών προέδρου τῆς ἐφορίας αὐτοῦ. Αἱ μέχρι σήμερον καταγραφεῖσαι μαθήτριάριθμοῦνται εἰς 200.—Κατὰ τὴν χθεσινὴν διοικητικὴν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου συνεδρίαν, ἐπικυρωθέντος τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἔλλογ. καθηγητοῦ κ. Δ. Γ. Μοστράτου, καθὼς ἠγγείλαμεν προμηνὸς, ἐγένετο ἀποδεκτὸς καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ καθηγητοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἔλλογ. διδάκτορος κ. Δημοσθ. Η. Οἰκονομίδου. Οἱ κκ. Οἰκονομίδης καὶ Μοστράτος ἀναλαμβάνουσι τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων, ἃ τέως ἐδίδασκεν ὁ γηγαιὸς καθηγητῆς κ. Ἰω. Βασματζίδης.

Πατριαρχικὴ Σχολὴ Μαρασλῆ.—Τῇ δευτέρᾳ (6 τρ.) ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐφορίας τῆς πατριαρχ. ἀστικῆς σχολῆς Μαρασλῆ πανοσ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου ὁ ἁγιασμός τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους—Οἱ μέχρι ὥρας ἐγγραφέντες μαθηταὶ τῆς σχολῆς ταύτης εἰσὶν 180.

Ἑλληνικὸν Λύκειον Χρ. Χατζηγηρήστου.

—Τῇ τετάρτῃ (8) ἐγένετο ἐν τῷ Λυκείῳ τούτῳ ὑπὸ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Ξανθουπόλεως ὁ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους τοῦ Λυκείου ἁγιασμός.—Οἱ μέχρι σήμερον καταγραφέντες ἐν τῷ μητρώῳ τοῦ Λυκείου μαθηταὶ ἀριθμοῦνται περὶ τοὺς 200.

Ἅγιον Ὄρος.—Ἐξ Ἁγίου Ὄρους μετέβησαν εἰς Θεσσαλονίκην (ἐντεταλμένοι ὑπὸ τῆς ἱερᾶς κοινότητος) ἕνεκεν ὑποθέσεως ἀφορώσης εἰς τὸν ἱερὸν τόπον, οἱ πανοσ. πατέρες Εὐγένιος Ξηροποταμινὸς προηγούμενος καὶ Γεράσιμος Ἐσφιγμενίτης ἱερομόναχος.

Μητρόπολις Γάνου καὶ Χώρας.—Σήμερον ἐπὶ Συνόδου ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντίνου δι' ἧς οὗτος ἀναγγέλλει τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅτι ὁ ἐν Κεϋλάνῃ ἐμπορευόμενος καὶ ἐκ τῶν ἀξιοτίμων πολιτῶν Χώρας κ. Παναγιώτης Θεοχαρίδης ἐπροικοδόμησε τὰς Σχολὰς τῆς πατρίδος αὐτοῦ διὰ τριακονταλίου ἔτησιου χορηγήματος. Ἐνε-

κρίθη δὲ συνοδικῶς, ἵνα ἐκφρασθῶσι τῷ εὐεργέτη τῆς κοινότητος ἡ εὐαρέσκεια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Μητροπόλις Ἀδριανουπόλεως.—Τῇ προχθὲς τρίτῃ ἑορτῇ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως κ. Κύριλλος προήγαγεν εἰς πρωτοσύγκελλον τὸν ἐπὶ δεκαοκταετίαν ὑπηρετοῦντα παρ' αὐτῷ ὡς ἀρχιδιάκονον κ. Κύριλλον, κληρικὸν κατὰ πάντα ἀξίον τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Φιλανθρωπικοὶ Ἱθεμοὶ ἐν Κερκύρα.—Κατὰ τινα δήλωσιν ἐκδοθεῖσαν διὰ τῆς ἐφημερίδος «Φωνῆς» τῆς Κερκύρας, ἀπὸ τῆς 17 μαΐου ἐνεστῶτος ἔτους ὑψίσταται ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης φιλόπτωχος ἑταιρία «Σωτηρία», ἐπιμελουμένη τοῦ ἔργου αὐτῆς, ἥτοι τῆς ὑποστηρίξεως οἰκογενειῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου στερουμένων ἄρτου, καὶ μόνον πόρον ἔχουσα τὰς τε συνδρομὰς τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ τὰς εἰσπράξεις κιβωτίου, ὅπερ περιάγουσι κατὰ κυριακὰς τὰ μέλη. Προϊόντος τοῦ χρόνου ἡ «Σωτηρία» ἐπαγγέλλεται τὴν ἴδρυσιν νυκτερινῆς σχολῆς, εἰς ἣν μέλλουσι νὰ φοιτῶσιν οἱ παῖδες τῶν ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας περιθαλλομένων οἰκογενειῶν καὶ οἱ στερούμενοι τῶν μέσων τῆς ἐν τοῖς δημοσίοις σχολείοις ἐκπαιδεύσεως.

Ἐπισκοπὴ Μεσσηνίας.—Τὸ «Θάρρος» τῶν Καλαμῶν ἀγγέλλει τὴν παράδοξον ἀληθῶς καὶ συνεπῶς ἀπίστευτον εἰδήσιν ὅτι ὁ πρὸ μικροῦ χειροτονηθεὶς παν. ἐπίσκοπος Μεσσηνίας κ. Μελέτιος Σακελλαρόπουλος ἐπέτρεψεν ἐν Καλάμαις διὰ τὴν 1 σελτεμβρίου τὸν ἐπὶ τῇ νουμηνία κατ' οἶκον ὑπὸ τῶν ἱερέων διδόμενον ἀγιασμόν, ἀπαγορεύσας τοῦ λοιποῦ τοῦτο καὶ νομίζων ὄχληρὸν διὰ τε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς χριστιανοὺς, ὧν οἱ οἴκοι θέλουσιν ἀγιάζεσθαι μόνον ἅπαξ τοῦ ἔτους, τῇ παραμονῇ τῶν Θεοφανείων. Ἡ ἀναφέρουσα τοῦτο ἐφημερὶς παρατηρεῖ ὅτι «τὸ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν διατηρούμενον ἀναξιοπρεπὲς διὰ τὴν θρησκείαν παλαιὸν τοῦτο ἔθιμον ἐξετοπίσθη οὕτω ὑπὸ τοῦ ἀνακαινιστοῦ καὶ ἀναμορφωτοῦ σεβασμ. ἐπισκόπου ἡμῶν». Προκειμένου περὶ ἐθίμων παλαιῶν τοιούτων οὐδεὶς ὀρθόδοξος δικαιούται νὰ μετακινήσῃ τι, χωρὶς ἀποφάσεως συνοδικῆς καὶ συγκατανεύσεως πασῶν τῶν ὀρθοδόξων ἀγίων

τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ἡ δὲ κατὰ τὰς ἐφημερίδας ἀναμορφώσις ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἀπομακρυνομένη τῶν ἀπὸ αἰῶνων ἱερῶν ἐθῶν τε καὶ νομίμων, ἔστιν ἀσυγχώρητος.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ

Ἄρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης Βερολίνου.—Παρεπιδημεῖ ἀπότινος ἐν Σάμφ ὁ τῆς ἄρτι πηγνυμένης ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος ἐν Βερολίνῳ προϊστάμενος πανοσιολογ. ἱερομν. κ. Νεκτᾶριος Μαυρογορδάτος.

Κοινότης ἑλληνικὴ Κεϊπτάουν.—Προϊστάμενος τῆς ἐν Κεϊπτάουν τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος, ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου, διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ τέως ἐφημέριος τῆς ἐν Σόφια τῆς Βουλγαρίας ἡμετέρας κοινότητος πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Στέφανος Μακαρόνης.

Ἐκκλησία Ρώμης

Ἐκθεσίς ἰταλοβυζαντινῆς τέχνης ἐν Κρυπτοφέρνη.—Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 9ης ἑκατονταετηρίδος τῆς ἰδρύσεως τῆς παρὰ τὴν Ρώμην ἑλληνορρυθμοῦ μονῆς τῆς Κρυπτοφέρνης, ἥς αἱ τελεταὶ ἄρχονται προσεχῶς, διοργανοῦνται καὶ ἑκθεσίς ἰταλοβυζαντινῆς τέχνης εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ καλλιτεχνικοῦ φρουρίου Della Rovere, ἥτις διαρκέσει ἀπὸ μαρτίου μέχρις ἰουνίου τοῦ 1905. Ὁ ὑπουργὸς Orlandi ἀνέλαβε τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς ἐκθέσεως καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολὴν βεβαιοῦσαν τὸν πανοσιολ. ἀδβᾶν Pellegrini περὶ τῆς ἀποδοχῆς. Ἦδη ἐργάζονται πυρετωδῶς ἐν Κρυπτοφέρνη πρὸς ἀγαθὴν ἐπιτυχίαν τῆς εἰρημένης ἐκθέσεως. Διοργανωτικὴ ἐπιτροπὴ συνέστη ἵνα μεριμνήσῃ πρὸς τὴν ἀγαθὴν τῆς ἐκθέσεως διοργάνωσιν.

(κατὰ τὴν ἐν Σύμφ

«Καθολικὴν Ἐπιθεώρησιν»).

ΛΑΜΠΡΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΦΙΛΟΓΕΝΕΙΑΣ, συνδυαζομένης πρὸς σεβασμὸν ὀφειλόμενον εἰς πᾶσαν πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας ἀποβλέπουσαν πρὸς στηριγμὸν ἐν ταῖς πατρίοις περὶ δόσεις, ἐχορήγησεν ἡμῖν ἡ φιλόμουσος κοινότης Μιτυλήνης, ὑπισχνουμένη γεννησιότατην ὑποστήριξιν τῶν προνοίᾳ τῆς Α. Θ. Π. ἐκδιδομένων «Εὐχγ-

γελικῶν διδασκάλων». Τὴν ἱεράν ταύτην ἐπιχείρησιν, δι' ἧς ἐπιδιώκεται ἡ διάδοσις τῶν εὐαγγελικῶν ἀληθειῶν καταλλήλως καὶ ἐντέχνως ἐρμηνευομένων, ἐπικνειλημένως συστήσαντες περιττὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐπήνεσαν καὶ συνέστησαν πρὸς διάδοσιν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν ἱεράρχαι γεραιοὶ καὶ πολυμαθέστατοι, διδάξαντες καὶ κηρύττοντες τὸν θεῖον λόγον καὶ τοὺς διδάσκοντας αὐτὸν ἐκπαιδεύσαντες. Τὰ «Εὐαγγελικὰ διδάγματα» πολλῆς ἀπολαύοντα κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος διαδόσεως καὶ ὑποστηρίξεως ἀπὸ μέρους τοῦ λαοῦ, μεθ' ὑλικῆς στενοχωρίας ἐκδίδονται νῦν, οὐχὶ βεβίως διὰ τὸ πολλάκις κακισθὲν ἀψίκορον ἡμῶν, ὅσον διότι πρὸς ἄρσιν τοῦ τοιούτου λόγου ἡκιστα εὐρέθησαν διατεθειμένοι νὰ συμπράξωσιν οἱ καθῆκον ἔχοντες. Συνέστησεν ἡ Μ. Πρωτοσυγκελλία, κατ' ἀνωτέρην σεπτὴν ἐντολήν, πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ κληρικοῖς τὴν ἱεράν καὶ τόσον διὰ τὸν εὐσεβῆ λαὸν ἡμῶν ἐποικοδομητικὴν ἐπιχείρησιν, καὶ τὸ ἔργον ἦν τόσον εὐχερές, ὥστε νὰ μὴ ἐπιδέχεται ἐνδοιασμούς. Ἀφ' ἐτέρου δὲ καὶ ὁμολογούμενον ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοῦ διδασκάλου καὶ κήρυκος τῶν εὐαγγελικῶν ἀληθειῶν ἐνισχύεται ἐν τῷ ἐποικοδομητικῷ ἔργῳ διὰ τῆς διαδόσεως τῶν «Διδασκάλων», ἔργου δῆλον οὖν, ὅπερ καὶ παρέστησε καὶ προκλήσει τοῖς περὶ τῶν ἡμετέρων μεριμνῶσιν ὅτι φροντίδα πολλὴν ἡ Μ. Ἐκκλησία καταβάλλει πρὸς τὴν ἐκλαίκευσιν, οὕτως εἰπεῖν, τῶν θείων τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ Σωτῆρος διδασκαλιῶν ἀκριβῶς δι' αὐτῶν ὁ λαὸς ἐνισχύεται ἐν τῷ θρησκευτικῷ ζήλῳ, δικπιδαχwegeται χριστιανικῶς καὶ πιστεύει κατ' ἐπίγνωσιν.

Ὀλίγα κοινότητες ἀνελάβον τὴν διάδοσιν τοῦ χρησίμου τούτου δημοσιεύματος, οὗ κάτοχος δύναται ν' ἀποβῆ τις ἀντὶ 10 παράδων καθ' ἑβδομάδα: μόνη δὲ ἡ κοινότης Μιτυλήνης, πρωτοστατούσης τῆς ἱερέως μητροπόλεως καὶ θερμῶς συνιστῶντων τῶν προκρίτων, ὧν διαπρέπει διὰ τὸν ὑπὲρ τῶν «Διδασκάλων» ζῆλον ὁ εὐγεν. κ. Μουζάλας, δίδωσι λαμπρὸν τὸ παράδειγμα τοῦ τί θεῶν νὰ πράττωμεν ὑπὲρ κοινωφελῶν ἐπιχειρήσεων ἀλλ' ἅμα καὶ ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ φιλομαθοῦς ἡμῶν λαοῦ. Ἡ δημογεροντικὴ Μιτυλήνης ἐδήλωσεν ὅτι ἀνκλαιδάξει ὑπὸ τὴν ἰδίαν εὐθύνην, τὴν ἀνά τὰς κοινότητας τῆς ἐπαρχίας διανομὴν καὶ ἐξόδους δισχιστῶν ἀντιτύπων, ἐκ τῶν καθ' ἑβδομάδα ἐκδιδομένων φυλλαδίων.

Ἡ εἶδησις αὕτη, γραφομένη οὕτω ψιλῶς, ἀρκεῖ οὐχὶ πρὸς σύστασιν τῆς πολλοῦς ἄλλους τίτλους ἐπὶ τῆς κοινῆς ὑπολήψεως καὶ τιμῆς ἡδὴ κεκτημένης ἐλληνικῆς κοινότητος Μιτυλήνης, ἀλλὰ πρὸς μίμησιν ἐτέραις κοινότησιν, ὧν αἱ τε ἐν ταῖς νήσοις καὶ αἱ ἐν τῇ ἀσια-

τικῇ παρὰ τὰς ἀντίτυπα καὶ πλείονα ἠδύναντο νὰ διαθέσωσιν. Ἐξεφράσαμεν ἄλλοτε τὴν τοιαύτην ἐλπίδα, καὶ οὐδὲν ἐκ μέρους αὐτῶν εἶδομεν. Δεύτεραι ἐλπίδες ἴσως ἀποδείξουσιν ἡμᾶς δικαιομένους ἐν τῇ ἰδέᾳ ὅτι παρ' ἡμῖν εὐγενεῖς καὶ ἱεραὶ ἐπιχειρήσεις, ἀν οὐχὶ ἐν ἀρχῇ, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐν μέσῳ εὐρίσκουσι τοὺς ὑποστηρικτάς.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΙΑΣ διαβιβάζεται τοῖς ἐπισκόποις καὶ πρεσβυτέροις τοῖς προϊσταμένοις τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, καλοῦσα τούτους εἰς συναντίληψιν ἔργου οὗ καὶ συνοδικῶς ἐνεκρίθη πρὸς τριετίας ἢ σύστασις, ἀλλὰ καὶ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ, δι' ἣν οὐδαμῶς ἀρκοῦσιν οἱ κόποι καὶ αἱ ἐνασχολήσεις καὶ αἱ θυσίαι ἐνὸς ἀνθρώπου μόνον. Ὁμοία ἐγκύκλιος, ἀποφάσει πατριαρχικῆ καὶ συνοδικῆ, διεβιβάσθη καὶ πρὸς διετίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ὅπερ ἀναλύεται λεπτομερέστερον διὰ τοῦ ἐν τέλει τοῦ παρόντος φύλλου ἐκδιδομένου διαγράμματος. Πρόκειται περὶ καταλόγου κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβοῦς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ τε Ἀρχιεπισκοπῇ δῆλον οὖν καὶ τοῖς πέριξ, ἀγομένων ἄλλοτε καὶ νῦν πανηγύρεων, καὶ τὸν κατάλογον τοῦτον μόλις μετὰ δεκαπενταετείς ἐρεύνας συμπληροῖ νῦν ὁ συντάκτης τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» κ. Μ. Ι. Γεδεῶν. Πρὸς χορήγησιν εἰδήσεων τοιούτων, πρὸς περισυλλογὴν αὐτῶν ἀπὸ τε κωδίκων ἐνοριακῶν ἢ κωδίκων ἀδελφάτων καὶ συντεχνιῶν, ἢ τῶν ἀπὸ στόματος παραδόσεων, πρὸς ὑποστήριξιν ἐν γένει τῆς κοπιωδεστάτης ἐργασίας ταύτης οἱ δυνάμενοι καὶ καθῆκον ἔχοντες ἵνα συντελέσωσιν εἰσὶν οἱ κληρικοὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὡς καὶ τῶν παρακειμένων ἐπαρχιῶν, ἰδόντες τε καὶ μαθόντες πολλὰ καὶ δυνάμενοι νὰ μάθωσι. τῇ συνεργασίᾳ τῶν τε ἐπιτρόπων καὶ ἐφόρων ναῶν καὶ σχολείων καὶ τῶν διδασκάλων. Προσδοκῶντες τὴν ἐν προθυμίᾳ φιλογενῆ συναντίληψιν ταύτην ἐκ μέρους τῶν κληρικῶν κατὰ πρῶτον, οἷς καὶ ἀποτείνεται, κατὰ σεπτὴν πατριαρχικὴν ἐντολήν, ἢ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἐγκύκλιος, καὶ τῶν ἐλλογίμων διδασκάλων καὶ τῶν ἐφοροεπιτρόπων, ἰδίᾳ τῶν γεροντοτέρων, τῶν καὶ πλείονα γινωσκόντων, ἐλπίζομεν ὅτι θέλουσιν ἀποκριθῆναι νῦν εἰς τὰς ζητήσεις, ὧν ἡ διαφώτισις καὶ εὐχερῶς δύναται γενέσθαι καὶ βραχὺν ἀπαιτεῖ χρόνον. Λέγομεν δὲ τοῦτο, διότι πολλάκις παρε-

τηρήθη μετὰ λύπης ὅτι πολλοὶ τῶν ἱερέων ὑπεκφεύγουσι τὸ καθῆκον, ὅπερ ἔχουσι, ν' ἀπαντῶσι δῆλον οὖν εἰς ἐπιστολὰς ἀποστελλομένας αὐτοῖς ἐξ ἀποφάσεως, σκέψεως ἢ ἐντολῆς κοινῆς καὶ διαταγῆς ἀνωτέρας. Ἐν τῇ ὑποθέσει δὲ ταύτῃ, ὅτε ἀπαιτεῖται ἢ συναντίληψις πάντων τούτων, εὐχερεστέρα νῦν καθισταμένη διὰ τῶν οἰονεὶ ὀδηγιῶν τοῦ παρασυναπτομένου τῇ ἐγκυκλίῳ διαγράμματος, συμπέρασμα τῆς πληρεστέρας συλλογῆς τῶν ζητουμένων εἰδήσεων ἔσται ἢ καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον διαφώτισις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν ἀειμνήστων ἡμῶν πατέρων, ἀποδεικνυομένου τοιουτοτρόπως τοῦ εἰρημοῦ καὶ τῆς ἐνότητος τῶν τε νῦν καὶ τῶν πρὸ ἡμῶν χρόνων τε καὶ γενεῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ βυζαντινῶν αἰώνων· ἅμα δὲ συμπληροῦται κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ἡ γνῶσις τοῦ παρελθόντος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἧς οἱ κληρικοὶ οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι θεωροῦσι καθῆκον νὰ διαφωτίσωσι τὸ παρελθὸν τοῦτο, τὸ κατὰ δύναμιν ἕκαστος τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ κυρίως συμβολὴν παρεχόμενος.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

πρὸς τοὺς ἐορτάζοντος ἐν τῷ οἴκῳ Ζαρίφῃ.

Τὰ πατριαρχικὰ γράμματα, τὰ πρὸς τὸν ἐρίτιμον κ. Α. Ζαρίφην καὶ τὴν σεβαστὴν αὐτοῦ μητέρα σταλέντι ἐκδίδωμεν ἠδὲ. Εἰς τὸν τιμημένον οἶκον, τὸν τοσοῦτω εὐεργετικὸν εἰς ἰδιώτας καὶ συστήματα καὶ κοινότητος ἀνάγκην ὑποστηρίξεως ἔχοντα, ἡ Μ. Ἐκκλησία προηγήθη εὐξαμένη τὰ δέοντα, καὶ τιμιώτατον ἀποστείλασα δῶρον. Ἡ δὲ καθ' ἡμᾶς κοινωνία καὶ οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐξ ἐπιγνώσεως ἐκτιμήσαντες τὰς χριστιανικὰς ἀρετὰς τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Ι. Ζαρίφῃ τὰς συνεχιζόμενας ὑπὸ τῶν καλλιγόνων αὐτοῦ βλαστῶν καὶ τῆς συζύγου μετέσχε τῶν ἐορτῶν ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἢ μακρόθεν. Ἡ ἐορτὴ τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τοῦ γάμου τῶν εὐτυχῶν συζύγων Εὐφροσύνης καὶ Λεωνίδου ἀπέδειξεν ὅτι ἡ οἰκογενειακὴ αὐτῶν ἐορτὴ θεωρεῖται καὶ ἐορτὴ τοῦ ἡμετέρου γένους.

Ἀριθμ. πρωτ. 6217

Τῷ εὐγενεστάτῳ κ. Α. Ζαρίφῃ καὶ τῇ εὐγενεστάτῃ κυρίᾳ Εὐφροσύνῃ Α. Ζαρίφῃ, τέκνοις ἐν Κυρίῳ ἡμῖν ἀγαπητοῖς κ.λ.π.

Τοῦ εὐγενοῦς ὑμῶν οἴκου εὐφρόσυνον ἄγοντος σήμερον ἐορτὴν, τὴν τῆς εἰκοστῆς καὶ πέμπτης ἐπετηρίδος τοῦ ἱεροῦ ὑμῶν γάμου, χαίρει ἐπ' αὐτῇ καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, αἰείποτε ἐν τοῖς τῶν περιφανῶν αὐτῆς τέκνων εὐτυχήμασιν ἐπαγαλλομένη καὶ ἐκθύμως ἐπευλογοῦσα. Διὸ καὶ τῇ περὶ ἡμᾶς Ἱ. Συνόδῳ ὁμοφώνως ἔδοξε συγχαρη-

τηρίους ὑμῖν ἀπονεῖμαι προσήσεις διὰ τοῦ ἡμετέρου τοῦδε πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος καὶ τὰς πρὸς Θεὸν ὑπὲρ ὑμῶν ἐρμηνεῦσαι εὐχὰς τῆς ἁγίας μητρὸς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Τὰς εὐσεβεῖς δ' ὑμῶν κορυφὰς τῇ μητρικῇ αὐτῆς εὐλογία ἐπιστέφουσα, ποῖον ἂν ἕτερον ἄπτὸν τεκμήριον ταύτης παρασχεῖν ἠδύνατο εὐπρεπέστερον, ἀλλ' ἡ ἱερόν τινα τῆς ἐορτῆς διάκοσμον, ὡς τοιοῦτον τοίνυν προσφέρει ὑμῖν δι' ἡμῶν ἱερὰν εἰκόνα, τὴν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, σεπτὸν σύμβολον τῆς τε πρὸς τὰ θεῖα καὶ ἱερά ὑμετέρας εὐσεβείας, τῆς τε υἱικῆς ὑμῶν στοργῆς πρὸς τὴν μακαρίαν μνήμην τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς καὶ μεγάλου εὐεργέτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, οὐ τὸ ὄνομα εὐλογεῖται καὶ εὐλογηθήσεται ἐν γενεαῖς γενεῶν. Αἱ εὐγενεῖς δ' ἐκείνου τῆς εὐσεβείας καὶ φιλανθρωπίας ὄρμαι ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν ὡς πατρῶος κληρὸς διαθαλπόμεναι καὶ ἀναζωπυρούμεναι, οὐ διαλείπουσιν ἔργα παράγειν κοινῆς ὠφελείας, ἀριδῆλως τεκμηριοῦντα τὴν αὐθόρμητον ὑμῶν προαίρεσιν ὡς ἀξίων διαδόχων καὶ κληρονόμων τῆς τοῦ μακαρίτου πατρὸς ἀρετῆς.

Ἐκ μέσης τοίνυν καρδίας Ὑμῖν συγχαίροντες ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ, ἐν βίῳ ἀνεφέλῳ καὶ ἐναρμονίῳ, συμπληρώσει τῆς χρονικῆς ταύτης περιόδου, δεόμεθα τοῦ χαριτοδότου Θεοῦ, ἵνα ὑμῖν τε καὶ τοῖς πεφιλημένοις τέκνοις καὶ παντὶ τῷ δημοφιλεῖ Ζαρίφῃ οἴκῳ χαρίζηται ὑγιεῖαν ἀμετάπτωτον καὶ ἔτη μακρὰ καὶ εὐδαίμονα, εἰς πανηγυρισμὸν ὁμοίων χαρμοσύνων ἐορτῶν.

σὴδ' Σεπτεμβρίου ιγ'.

*

Ἀριθμ. πρωτ. 6217.

Τῇ εὐγενεστάτῃ κυρίᾳ Ἑλένῃ Γ. Ζαρίφῃ

Τὴν ἀπὸ μητρικῆς στοργῆς πηγάζουσαν χαρὰν τῆς ὑμετέρας εὐγενείας ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ σήμερον εἰκοσιπενταετεί ἐπετηρίδι τῶν αἰσιῶν γάμων τοῦ πρωτοτόκου καὶ φιλάτου υἱοῦ κυρίου Λεωνίδα Ζαρίφῃ συμεριζομένη ἐκθύμως ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, τὸν μὲν ἐορτάζοντα σὺν τῇ διαπρεπεῖ συζύγῳ θερμαῖς εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις, ὁμοθύμῳ συνοδικῇ γνώμῃ, ἐπέστεψε, τῇ δ' ὑμετέρα εὐσεβεῖ εὐγενείᾳ, ἧτις, ὡσπερὶ τῆς εὐποιῆς καὶ φιλανθρωπίας σεμνὴ ἱερεία, τὰς τοῦ μακαρίας μνήμης συνεύνου, μεγάλου δὲ τοῦ Γένους εὐεργέτου, ἀγαθοεργοῦς βουλὰς καὶ προαιρέσεις, οὐ παύεται προφρόνως συνεχίζουσα καὶ ἐκπληροῦσα, θερμὰ διαπέμπει συγχαρητήρια.

Εἰς ἐνδειξιν δὲ τῶν τῆς Ἐκκλησίας εὐλογιῶν, ἀλλὰ δὴ καὶ τῶν ὀφειλομένων εὐχαριστιῶν ἐπὶ τοσοῦτοις κοινωφελέσιν ἔργοις, ἐν οἷς περίοπτον κατέχει θέσιν ὁ διὰ τῆς γενναιοδωρίας αὐτῆς προσκτεθεὶς περικαλλὴς καὶ εὐρύτατος ἐν Πριγκήπῳ οἶκος τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, οὐτινος καὶ ἰδρύτρια ἀνηγόρευται, ἔγνωμεν καθηκόντως Τίμιον Σταυρὸν ἀπονεῖμαι αὐτῇ, ὅς, καθαγιάζων τὴν φαιδρὰν ταύτην οἰκογενειακὴν ἐορτὴν καὶ διαδοχικῶς ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τῆς ὑμετέρας εὐγενείας μετὰ τῆς αὐτῆς εὐσεβείας προσκυνούμενος, διηνεκῶς τὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου παραστήσει ἄπειρον ἔλεος.

Τοῦτο δὲ σὺν τῇ θεῖᾳ χάριτι ἐπὶ τὴν ὑμετέραν εὐγένειαν ἐπικαλούμενοι, ἐκ μέσης δεόμεθα τῆς ψυχῆς, ἵνα τῇ πανσθενεῖ αὐτοῦ χειρὶ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν σκέπη καὶ διαφυλάτῃ ταύτην, ὅπως μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν φιλάτων τέκνων, ἐκγόνων καὶ οἰκείων συνευφραίνηται ἐν οἰκιακῇ εὐδαιμονίᾳ καὶ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς ἐπὶ ἔτη ἀάμπλλα, ὑγιεῖνὰ καὶ σωτηριωδέστατα.

σὴδ' Σεπτεμβρίου ιγ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

«Ὑπὲρ ὑμῶν (τῶν τοποτηρητῶν) ἡ σύνοδος αὕτη ἐκλήθη καὶ τῆς τῶν ρωμαίων Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας τιμῆς, ἵνα μὴ παρὰ τῶν σχισματικῶν διασύρησθε ὡς ἀρχηγοὶ στάσεων καὶ ταραχῶν, οὐχὶ δὲ πρὸς διόρθωσιν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας μὴ ἐπιδεομένης οὐδεμιᾶς διορθώσεως.» (πρβ. Ἐκκλ. Ἰστ. Βαφείδου). Τὰ μέλη τῆς συνόδου ὑπεδέχθησαν μεθ' ἡπερβάλλοντος ἐνθουσιασμοῦ καὶ ζωηρῶν χαρμοσύνων χειροκροτημάτων τοὺς λόγους τοῦ Ζαχαρίου, καθὼς καὶ τὰς ἐπακολουθησάσας θερμὰς συνηγορίας τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐν Ἀνατολῇ Πατριαρχείων· ὁ δὲ ἱερὸς ἀνὴρ, πατριάρχης οἰκουμενικὸς ὑπὸ πάντων προσφωνούμενος, φωτοποιὸς, φωτῶνυμος καὶ σοφώτατος ἀποκαλούμενος, ἐμνημονεύετο πάντοτε πρὸ τοῦ πάπα Ἰωάννου, ἄμεμπτος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἐκηρύττετο, ὑποκινηταὶ δὲ πασῶν τῶν τὰς Ἐκκλησίας καταλαβουσῶν ταραχῶν παρίσταντο οἱ διώξαντες ἐκεῖνον πάπαι Νικόλαος καὶ Ἀδριανός. Τί ἄρα γε ἠδύναντο οἱ τοποτηρηταὶ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας διατελοῦντες νὰ πράξωσιν; Ἠδύναντο, καθὼς ἠξίου ὁ πάπας, νὰ ἀναγκάσωσι τὸν ἱερὸν Φώτιον εἰς τὴν ζήτησιν συγγνώμης παρὰ τῆς συνόδου διὰ τὴν προηγουμένην δῆθεν παράνομον αὐτοῦ πολιτείαν; Ἠδύναντο νὰ ἐπιμένωσιν εἰς τὴν ἀξίωσιν τοῦ πάπα λέγοντες ὅτι παπικῶ ἐλέει ἀποκαθίσταται πατριάρχης ὁ διὰ τοσαύτης ἀγάπης περιβαλλόμενος καὶ μετὰ τοσούτου ἐνθουσιασμοῦ πατριάρχης νόμιμος ὑπὸ πάντων ἀνακηρυττόμενος; Βεβαίως τοιαῦται ἀξιώσεις, μετὰ τοσαύτας ἐνδείξεις σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως τῶν μελῶν τῆς συνόδου πρὸς τὸν ἀποκαταστάνα ἱερὸν ἄνδρα, ἠδύνατο νὰ θεωρηθῶσι παράλογοι καὶ γελοῖαι. Ἐν τούτοις οἱ τοποτηρηταὶ ἐκ ζήλου ὅπως ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐντολέως αὐτῶν δὲν ἐδίστασαν νὰ δηλώσωσιν ὅτι ὁ Φώτιος ἔδει νὰ μὴ καταλάβῃ τὴν πατριαρχικὴν καθέδραν πρὸ τῆς ἀφίξεως αὐτῶν εἰς τὴν Ἀνατολήν

καὶ τῆς συγκροτήσεως τῆς παρούσης συνόδου. Ἡ τοιαύτη ὁμῶς τῶν τοποτηρητῶν δήλωσις προῦκάλεσε διαμαρτυρίας· ἡ σύνοδος ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησεν ὅτι ὁ Φώτιος κατέλαβε τὴν πατριαρχικὴν καθέδραν ἐξαναγκαζόμενος, ὑποχωρῶν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ αὐτοκράτορος, τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς, τοῦ λαοῦ καὶ παντὸς σχεδὸν τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως. Τίς δὲ ἐδίκαιετο νὰ κωλύσῃ αὐτὸν ἀπὸ τούτου; πρὸσέθηκεν Ἠλίας ὁ ἀντιπροσωπεύων ἐν τῇ συνόδῳ τὴν Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς τοποτηρητὰς τῆς Ρώμης καὶ κατ' εὐθείαν προσβάλλων τὰς παπικὰς ἀξιώσεις.

Οὕτω λοιπὸν ἡ σύνοδος ἀπορρίψασα ὅτι ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ πάπα ἐνόμιζεν ἀπαῖνον εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὰ δίκαια τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, μετ' ἰδιαζούσης ἀγαλλιᾶσεως καὶ ἐπιδοκιμασίας ἀπεδέξατο τὸ κεφάλαιον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἰωάννου ἔνθα ἐλέγετο ὅτι τὴν γενομένην σύνοδον κατὰ Φωτίου τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου ἐν Ρώμῃ ὀρίζομεν παντελῶς ἐξωστρακισμένην καὶ ἀποκεκηρυγμένην εἶναι. Ἀφου δὲ παρέκαμψε τὸ βουλγαρικὸν ζήτημα, προφασισθεῖσα ὅτι τοῦτο ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς μᾶλλον ἢ τῆς συνόδου, προέβη εἰς ἀποφάσεις περιφρουρούσας τὸ ἀπαρχάρακτον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως καὶ περιοριζούσας τὰς φιλοπρώτους ἀξιώσεις τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας. Διὰ τῶν ἀποφίσεων τούτων ἀπηγορεύετο μὲν οἰαδήποτε πρυσθήκη εἰς τὸ σύμβολον τῆς πίστεως καὶ δι' ἀναθέματος ἠπειλεῖτο ὁ τολμήσων νὰ παραποιήσῃ τὸ ἀπαρτιοῦτον, ἐξισοῦντο δὲ τὰ δικαιώματα καὶ προνόμια τοῦ θρόνου Κ]πόλεως πρὸς τὰ τῆς Ρώμης καὶ οὕτω περιορίζετο ἢ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῶν φιλοδόξων τῆς τελευταίας τάσεων. Τὰ πρακτικὰ ὑπογραφήντα ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν τῆς συνόδου καὶ ἐπικυρωθέντα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐστάλησαν εἰς Ρώμην.

Παντὶ βεβαίως δῆλον ὅτι ἡ διεξαγωγή καὶ αἱ ἀποφίσεις τῆς παρούσης συνόδου ἦσαν θρίαμβος περιφανῆς καὶ πλήρης τοῦ ἱεροῦ Φωτίου· θρίαμβος ὡς λέγει τις τῶν ἡμετέρων «προσωπικὸς, ἐκκλησιαστικὸς, πολιτικός». Τὸ πρωτεῖον τοῦ πάπα περιορίζετο ἐν τοῖς προσήκουσι καὶ ὑπὸ τῶν κανόνων ὀριζόμενοι ὀρίοις· ἐξησφαλίζετο ἢ ἀνεξαρτησία τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας·

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 425—428.

ἡ λατινικὴ καινοτομία κατεκρίνετο καὶ ἀνεθεματίζετο· ἀποκαθίστατο ἡ ἁρμονικὴ τῶν Ἐκκλησιῶν σχέσις καὶ ἡ ἀπὸ πολλοῦ ἀποπτᾶσα ἐκκλησιαστικὴ εἰρήνη· ὁ δὲ ἱερὸς Φώτιος, ὁ ὑπὸ δύο συνόδων κατακριθεὶς καὶ ἀπηνῶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διωχθεὶς, αἴφνης εἶδεν ἑαυτὸν πρόεδρον συνόδου, ἐν ᾗ παρήσαν οἱ ἀντιπρόσωποι σύμπαντος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, πανηγυρικῶς ἀθωούμενον καὶ ἐνθουσιωδῶς ἀνευφημούμενον ὑπὸ τῶν ἀφωσιωμένων αὐτοῦ φίλων καὶ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ θρίαμβος ὅμως οὗτος τοῦ Φωτίου καὶ τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ δὲν ἐπέπρωτο νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ. Ἡ ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἐξ ἀσημάντων καὶ ἰδιοτελῶν ἀφορμῶν κηρυχθεῖσα κατὰ τῆς συνόδου ταύτης συνετέλεσε πάλιν εἰς τὴν διάρρηξιν τῶν σχέσεων καὶ ἐπήνεγκεν ὀριστικῶς τὸ σχίσμα.

Κατὰ τὸν Ἰάγηρον, ὁ πάπας Ἰωάννης ἀνεγνώρισε πατριάρχην τὸν Φώτιον ἀλλ' ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὄρους· α') ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος νὰ ἀποστείλῃ βοήθειαν πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν σαρακηνῶν τῶν ληϊζομένων τὰ παράλια τῆς Ἰταλίας· β') νὰ ἀναγνωρίσῃ ἐπὶ τῆς Βουλγαρίας τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πάπα· γ') νὰ ζητήσῃ ὁ ἱερὸς Φώτιος συγγνώμην παρὰ τῆς συνόδου διὰ τὴν προηγουμένην παράνομον αὐτοῦ πολιτείαν καὶ νὰ παύσῃ ἀναμιγνύμενος εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Βουλγαρίας. Οὐδεὶς ὅμως τῶν ὄρων τούτων ἐξετελέσθη· τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ διεστράφη διὰ τῆς μεταφράσεως, οἱ δὲ τοποτηρηταὶ δεκασθέντες ἢ καὶ ἐξαπατηθέντες ὑπὸ τοῦ Φωτίου ἀνεγνώρισαν ἄνευ ἐπιφυλάξεως τὸν Φώτιον πατριάρχην Κων]πόλεως καὶ ἀνύψωσαν τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ, ἂν οὐχὶ ὑπεράνω, τοῦλάχιστον εἰς ἴσην περιωπὴν πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐντολέως αὐτῶν. Διὰ τούτους λοιπὸν τοὺς λόγους, καίτοι ὁ πάπας ἐπεκύρωσε τὰ πρακτ. καὶ τῆς συνόδου, ἠναγκάσθη τὸ ἐπόμενον ἔτος, ὅτε ἔμαθε παρ' ἄλλων ἀπεσταλμένων τὰ κατὰ τὴν σύνοδον, νὰ ἀναιρέσῃ τὴν ἐπικύρωσιν καὶ νὰ προβῇ εἰς τὸν ἀφορισμὸν τοῦ Φωτίου.¹ Ἴδου διὰ τίνας λόγους κατὰ τοὺς συγγραφεῖς τῆς Δύσεως ἡ ρωμ. Ἐκκλησία ἐκηρύχθη κατὰ τῆς συνόδου.

1. Ὁ μὴ ἔχων, εἶπε δῆθεν κρατῶν τὸ Εὐαγγέλιον ἀνὰ χεῖρας ἐν τῷ ἄμβωνι τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Πέτρου, τὸν θεοκρίτως ἀναθεματισθέντα Φώτιον ὡς ἀφῆχαν αὐτὸν Νικόλαος καὶ Ἀδριανὸς οἱ ἁγιώτατοι πάπαι, οἱ προκάτοχοί μου, ἀνάθεμα ἔστω.

«Δὲν θέλομεν μακρηγορήσει, λέγει ὁ ἡμέτερος Παπαρηγόπουλος ἀνασκευάζων τοὺς λόγους τούτους τῶν δυτικῶν, περὶ ὧν οἱ ἡμέτεροι ἀντεῖπον ἢ ἠδύναυτο νὰ ἀντεῖπωσιν εἰς τὸν τρόπον, καθ' ὃν παρέστησαν τὰ πράγματα οἱ δυτικοί. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ὁμολογοῦντες ὅτι πολιτικοὶ προπάντων λόγοι ἰδιοτελείας ἔπεισαν τὸν Ἰωάννην νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν Φώτιον δὲν ὁμολογοῦσιν ἄρα γε συγχρόνως ὅτι ἡ κατηγορία, ἣν τοσάκις ἐξήνεγκαν κατὰ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ὡς ἀγομένης καὶ φερομένης ὑπὸ πολιτικῶν λόγων καὶ ἰδιοτελῶν συμφερόντων, ἐφαρμόζεται ἐξ ἴσου τοῦλάχιστον καὶ εἰς τὴν δυτικὴν Ἐκκλησίαν; Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ πάπα, λέγουσι, παρεβίασαν τὰς ὁδηγίας αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο τὸ ἀκαταπαύστως ὑπὸ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας ἐπαναλαμβανόμενον ἀποδεικνύει ἂν μὴ ἀπατώμεθα δυοῖν ἕτερον· ἢ ὅτι οὐδένα εἶχεν ἄνθρωπον ἱκανῶς τίμιον ὥστε νὰ τηρήσῃ πιστῶς τὰς διδομένας αὐτῷ ὁδηγίας, ἢ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἅμα ἔβλεπον ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ πράγματα ἐπέιθοντο ὅπόσον παράλογοι ἦσαν αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἐντολέως αὐτῶν καὶ ἐπολιτεύοντο εἰς τρόπον ὅσον ἐνδέχεται συμβιβάζοντα αὐτὰς πρὸς τὸν κύριον σκοπὸν, ὃν ὤφειλον βεβαίως νὰ ἔχωσι πρὸ ὀφθαλμῶν, τὴν ἀποκατάστασιν καὶ διατήρησιν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος»· (τομ. Δ', Ἰστ. σελ. 318). Ἐπειτα δὲ, ὡς εἶδομεν, ὁ Ἰωάννης ἐπεκύρωσε τὰς ἀποφάσεις τῆς τελευταίας ταύτης συνόδου (879—880). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἔπραξε τοῦτο μετὰ τινος ἐπιφυλάξεως· ἀλλ' ἡ ἐπιφυλάξις αὕτη δὲν ἀπέβλεπεν οὔτε εἰς τὸν κανόνα, δι' οὗ περιωρίζετο ἡ ἐπέκτασις καὶ ἀνάχρησις τῶν προνομίων τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας, οὔτε εἰς τὸν ὄρον, δι' οὗ ἀπηγορεύετο πᾶσα προσθήκη ἢ ἀφαίρεσις ἀπὸ τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως, οὔτε εἰς τὴν καταδίκην καὶ τὸν ἀναθεματισμὸν τῆς ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἐν Κων]πόλει συνόδου, ἀλλ' εἰς ἐνεργείας καὶ ἀποφάσεις τῆς συνόδου, ἐν αἷς ἐφαίνετο ὅτι παρεβιάζοντο ὀρισμέναι αὐτοῦ διαταγαὶ ἀφορῶσαι εἰς τὴν λύσιν τοῦ βουλγαρικοῦ ζητήματος καὶ εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ Φωτίου παρὰ τῆς συνόδου συγγνώμης διὰ τὴν προτέραν δῆθεν παράνομον αὐτοῦ πολιτείαν· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἢ ἐπιφυλακτικότης τοῦ πάπα περιωρίζετο εἰς ζητήματα μικροφίλοτιμίας μᾶλλον καὶ συμφέροντος ἢ εἰς ζητήματα σχετιζόμενα

πρὸς τὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ δίκαιον. Ἀλλὰ τοιαύτην ἐπιφυλακτικότητα περὶ τὴν κύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς συνόδου τοῦ 879 ἐπεδείξατο καὶ ὁ Ἀδριανός· καὶ ὅμως ἡ ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία δὲν ἔπαυσε διὰ τοῦτο νὰ θεωρῇ αὐτὴν ὀγδόην οἰκουμενικὴν. Τόσον δὲ εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ἐπικύρωσις ἐκείνη τοῦ Ἰωάννου ἐλογίσθη καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Δύσει ὡς ἔχουσα πλήρες κῦρος, ὥστε, κατὰ τὸν μνημονευθέντα ἱστορικόν, πλείστοι δυτικοὶ συγγραφεῖς κατηγοροῦσιν αὐτὸν οἱ μὲν ἐπὶ αἰσχρᾷ ἀνανδρίᾳ, οἱ δὲ ἐπὶ ἀδυναμίᾳ χαρακτῆρος, οἱ δὲ τοῦλάχιστον ἐπὶ ὀλίγῃ συνέσει καὶ προνοίᾳ. Ὁ δὲ καρδινάλιος Βαρώνιος κατήντησε νὰ ἐκφέρῃ τὴν εἰκατίαν ὅτι ὁ περὶ παπίσσης Ἰωάννης μῦθος ἔλαβεν ἀρχὴν ἐκ τῆς θηλυπρεποῦς πολιτείας Ἰωάννου τοῦ Η΄ πρὸς τὸν πατριάρχην Φώτιον. Ἀλλὰ καὶ ἐπιστολή τις τοῦ Ἰωάννου πρὸς τὸν Φώτιον, σωζομένη, μαρτυρεῖ ὅτι ὁ πρῶτος διαρρήδην ἀπεδέχετο μίαν τῶν κεφαλαιωδεστέρων ἀποφάσεων τῆς προκειμένης συνόδου ἀποδοκιμάζων πᾶσαν εἰς τὸ σύμβολον προσθήκην ἢ ἀφαίρεσιν ἢ ἄλλην τινὰ οἰανδῆποτε ἀλλοίωσιν. Καὶ διαμφισβητεῖται μὲν ἡ γνησιότης τῆς ἐπιστολῆς ὑπὸ τοῦ πλείστου τῶν δυτικῶν, ἀλλ' ὁ Πίχλερ ἀνασκευάσας τὰ κυριώτατα τῶν ἐπιχειρημάτων, δι' ὧν οὗτοι ἠγωνίσθησαν νὰ ἀποδείξωσι τὴν νοθείαν, ἀποδέχεται τὴν δήλωσιν ταύτην ἀδιστακτως ὡς γνησίαν (πρβ. Παπαρρηγοπούλου Ἱστορία ἑλλην. Ἐθνους τόμ. Δ' σελ. 319). Καὶ εἶναι πειστικὴ ἡ γνώμη αὐτοῦ, διότι καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἀκυληίας ἐπιστολῇ καὶ κατ' ἄλλας πολλὰς, ἡ ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία δὲν φαίνεται ἀποδεξαμένη τὴν προσθήκην εἰς τὸ σύμβολον μέχρι τῆς ἐννάτης ἐκατονταετηρίδος. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότατον πάντων εἶναι ὅτι ὁ Φώτιος ἀγνοεῖ ὅπως τὸ ἀνάθεμα, ὃ περ, ὡς διατείνονται οἱ παπισταί, ὁ πάπας Ἰωάννης ἀπήγγειλε κατ' αὐτοῦ· ἐν δὲ τῷ περὶ μυσταγωγίας τοῦ ἀγίου Πνεύματος λόγῳ, πολλῶ μεταγενέστερον τῶν γεγοτότων τούτων συνταχθέντι, φαίνεται μνημονεύων τοῦ Ἰωάννου ὡσεὶ αἰ φιλικαὶ πρὸς αὐτὸν σχέσεις οὐδέποτε διεκόπησαν. Ἐκ τούτων δικαίως δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι τὸ ἀνάθεμα τοῦτο δὲν ἐγένετο ποτέ, ἀλλ' ἐπενοήθη ἴσως ὑπὸ τοῦ διαδόχου τοῦ Ἰωάννου τοῦ πάπα Μαρτίνου, ὅστις ἐλθὼν εἰς Κων-

σταντινούπολιν ὡς πληρεξούσιος τοῦ προκατόχου αὐτοῦ καὶ συγκρουσθεὶς πρὸς τὸν Φώτιον διὰ τὸ βουλγαρικὸν ζήτημα, ὕστερον ἐπιστρέψας εἰς Ρώμην καὶ πάπας γενόμενος ἀνεθεμάτισε τὸν ἐπίσκοπον Κων]πόλεως, σκοπίμως δὲ κατόπιον διέδωκεν ὅτι καὶ ὁ Ἰωάννης ἀνεθεμάτισε τοῦτον. Προέβη δὲ εἰς τοῦτο νομίζων ἴσως ὅτι προσδίδει μείζον κῦρος εἰς ταύτην τὴν πράξιν, ἂν ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ρώμης οὐδεὶς φανῇ τέλεον συμφωνήσας μετὰ τοῦ ἀσπόνδου αὐτοῦ ἐχθροῦ.

(ἔπεται συνέλεια).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

τῶν

διὰ τῆς ἐγκυκλίου (σελ. 438) ζητουμένων.

1. Πόσας φορὰς ἐορτάζει δι' ὅλου τοῦ ἔτους ὁ ἱερός ὑμῶν ναός; — πλὴν τῆς ἐορτῆς αὐτοῦ, τελεῖ μνημόσυνα ἰδρυτῶν, δωρητῶν; — ἢ ἂν δὲν τελῇ νῦν, ἐτέλει ἄλλοτε;
2. Ἐπὶ τίνι ὀνόματι γνωρίζονται τὰ παρεκκλήσια (οἱ χοροὶ, δεξιὸς, ἀριστερὸς) τοῦ ναοῦ ὑμῶν;
3. Πόσα ἀγιάσματα ἔχετε ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἢ τοῦ περιβόλου αὐτοῦ, καὶ ἐν γένει ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς πνευματικῆς τῶν ἱερέων δικαιοδοσίας; Τί σχῆμα ἔχουσι (φρέατος; δεξαμενῆς; κινστέρνης; σήραγγος; κολύμβου ὡς ὁ τῶν Βλαχερνῶν καὶ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς;) — Ποῦ κεῖνται; ἐντὸς οἰκιῶν; (ὁμοδόξων; ἑτεροδόξων;) ἐντὸς κήπων; — Ἐχουσιν εἰκόνας ἀρχαίας ἐν αὐτοῖς, καὶ ἂν ἔχωσι, μεταβαίνει κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανηγύρεως ὁ ἱερεὺς ἐκεῖ; ἢ μετακομίζεται ἡ εἰκὼν ἐκ τοῦ ἀγιάσματος εἰς τὸν ναόν; — Ἐχουσιν ἐπιγραφὴν τινὰ, μονόγραμμα ἢ ἱερόν τι σύμβολον ἐπ' αὐτῶν, ἢ καὶ παρ' αὐτοῖς; — Τίνα τὰ σήμερον πανηγυρίζοντα, τίνα ἐπανηγύριζον ἄλλοτε; Ἐνθυμοῦνται οἱ γεροντότεροι παρ' ὑμῖν ἂν ἡ κοίτη τῶν ἀγιασμάτων ὑπάρχη σήμερον ὅπου ἔκειτο καὶ ἄλλοτε;
4. Κέκτηται λείψανα ἀγίων ὁ ἱερός ὑμῶν ναός; καὶ ἐτελεῖτο ἀράγε δι' αὐτὰ ἄλλοτε ἐν ὠρισμέναις ἡμέραις τοῦ ἔτους ἐορτῆ;
5. Ἡ αὐτὴ ἐρώτησις γίνεται καὶ διὰ τὰς ἱεράς εἰκόνας; ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ναῷ εἰκόνες ἀρχαίαι; καὶ εἶναι γνωστοὶ οἱ τεχνῖται αὐτῶν; Ἐὰν ἦναι παλαιαὶ τί γινώσκουσιν οἱ γεροντότεροι περὶ τούτων; εὐρίσκοντο ἐν τῷ ναῷ ἢ προέρχονται ἐκ ναῶν ἢ μοναστηρίων μὴ ὑπαρχόντων; διὰ τὰς τοιαύτας δὲ εἰκόνας ἐτελεῖτο ἄρά γε κατὰ παλαιότερους χρόνους ἐν τῷ ναῷ καθ' ὠρισμένας ἡμέρας τοῦ ἔτους ἐορτῆ;
6. Ὑπάρχουσιν ἐν τῇ περιοχῇ ὑμῶν παρεκκλήσια ἐντὸς οἰκιῶν ἢ ἐντὸς κήπων, ἢ νεκροταφείων (παλαιῶν

καὶ νέω) καὶ ἐπὶ τίνι ὀνόματι σεμνύονται; γίνεται τις πανήγυρις ἐν αὐτοῖς ἢ ἐγένετο ἄλλοτε; Σώζουσιν ἐπιγραφὴν ἐπ' αὐτῶν ἢ ψηφία τινα ἢ εἰκόνας ἐγγλύφους;

7. Πόσα ἀδελφάτα ἔχει ὁ ναὸς ὑμῶν; πόσα εἶχεν ἄλλοτε, πότε ἐπανηγύριζον τὰ τότε καὶ πότε πανηγυρίζουσι τὰ νῦν; πόσων ἐτῶν ζωὴν ἀριθμεῖ ἕκαστον; —λεπτομερέστερον: τίς ὁ σκοπὸς ἑκάστου τῶν νῦν ὡς καὶ τῶν μὴ ὑπαρχόντων;

8. Ὑπῆρχεν ἐν τῷ ναῷ ἄλλοτε κάσσα πτωχῶν ἢ ἰδιαίτερον ταμεῖον πρὸς ὑποστήριξιν σκοπῶν φιλοanthρωπικῶν, ἀνεξάρτητον ἀπὸ τοῦ παγκαρίου; καὶ ἂν ὑπῆρχεν ἄλλοτε πόσα ἔτη διήρκεσεν;

9. Ἔχει κώδικας ὁ ναὸς ὑμῶν; καὶ τί λέγουσιν οὗτοι περὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐπισκευῶν τοῦ ναοῦ καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ παγκαρίου διδομένων κατ' ἔτος εἰς ὑποστήριξιν ἢ σκοπῶν φιλοanthρωπικῶν ἢ σχολείων;

10. Ὑπάρχουσιν ἱερὰ σκεύη, ἱερὰ ἄμφια, ἀρτοφόρια, πυξίδες ἀγίων λειψάνων, κηροστάται, λυχνίαι, Ἐπιτάφιοι, μετὰ ἢ ἄνευ χρονολογίας, μετὰ ἢ ἄνευ ἐπιγραφῶν ἢ συμβόλων; καὶ τούτων πάντων τὰ παλαιότερα (πρὸ τοῦ 1800) τίνος ἔργον καὶ τίνος ἀφιέρωμα λέγονται;

11. Ἐνθυμοῦνται οἱ παλαιότεροι ἐὰν κατὰ τὴν 14 Σεπτεμβρίου καὶ κατὰ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιταφίου μετέβαινον οἱ πιστοὶ εἰς τὰ νεκροταφεῖα τὰ πλησίον ἢ μακρὰν τῶν ναῶν; —Μετέβαινον ἄρά γε καὶ κατὰ τὰ δύο Σάββατα τῶν ψυχῶν; καὶ πότε περιέπεσεν εἰς ἀχρηστίαν τὸ ἱερόν ἔθος τοῦτο;

12. Ἐὰν ὑπῆρχε παρὰ τῷ ναῷ σχολὴ στοιχειώδης ἢ τῶν ἐλληνικῶν μαθημάτων, πότε ἐτέλει τὴν ἑορτὴν αὐτῆς πρὶν εἰσαγάγωμεν ὡς σχολειακὴν ἑορτὴν τὴν 30 Ἰανουαρίου;

13. Τίνες συντεχνίαι σήμερον τελοῦσι τὸ μνημόσυλον αὐτῶν ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ναῷ καὶ ἐν τίνι τῶν ἑορτῶν; Πόσαι καὶ τίνες συντεχνίαι ἐτέλουν ἄλλοτε; κατὰ τί γνωρίζουσιν οἱ γερωντότεροι περὶ τῶν φιλοanthρωπικῶν ἔργων ἢ τῶν ἱερῶν ἰδρυμάτων καὶ σχολείων, ἅπερ ὑπεστήριζον ἄλλοτε αἱ συντεχνίαι;

Ἡ τοιοῦτότροπος συνεργασία ἤθελε θεωρηθῆ πλήρης ἐὰν οἱ σήμερον ἐφημερεύοντες ἐν ναῷ τινὶ εὐαρεσθηθῶσι νὰ πληροφορηθῶσι καὶ περὶ τῶν ναῶν, ἐν οἷς ἐφημερεύον ἄλλοτε, πέμποντες τὰς ἀπαντήσεις αὐτῶν εἰς τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Δημήτριος Παναγιώτου Καρατζῆ, ὀρθόδοξος Χριστιανός,

ὁπῆκος Ἕλληνας, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 8ην εὐρωπαϊστὶ π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίξ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς Μηρχιρίτας Ἀδελίνης Βυδρῆ, γαλλίδος, κατοίκου Πέραν Κων/πόλεως ἐπὶ ἀκυρώσει γάμου. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ αὕτη δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρεῖς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων/πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου» καὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ «Πατρίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 2 ἀγούστου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δουϊνιούπολεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

1

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτοκ. 96. καὶ χρονολογ. 7 ἀπριλίου 1904 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Κωνσταντίνης Χρ. Ρεμπέτση κατὰ Πέτρου Νάκη Μπόρια ὡς νόμιμον καὶ ἀποβδειγμένην.

Κηρύσσει τῶν μεταξὺ τῶν διαδίδων ὑφιστάμενον γάμον διαλυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου.

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Πέτρῳ Νάκη Μπόρια ὡς ὑπαίτιῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, ἀνερχόμενα εἰς γράσια ἐβδομήκοντα πέντε, προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ

Διατάσσει τὴν ἐν τριτὴν ἄλλεπαλλήλοις φύλλοις τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη,

Ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Κορυτσῆς τῆ 8 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ Κορυτσῆς ΦΩΤΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

3

Δ. ΘΕΜΕΛΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί. Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. Πρωτοκ. 92, καὶ ἡμερομ. 15 Μαρτίου 1904 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἰωάννας Κωνσταντίνου Γραμπόβα ὡς νόμιμον καὶ βᾶσιμον,

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομέ-
νου συζύγου της Παντελῆ Κωνσταντίνου ὑφιστάμενον γάμον
ἐξ ὑπαιτιότητος τούτου,

Καταδικάζει τὸν ἐναγομένον Παντελῆν Κωνσταντίνου νὰ
πληρώσῃ τῇ ἐναγούσῃ Ἰωάννᾳ Κωνσταντίνου Γραμπόβα λί-
ρας ὀθωμανικὰς διακοσίας δέκα ἐξ ἰσχυρῆς της ἐννεὰ
ἐτῶν,

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἐξοδα καὶ τέλη καὶ τὴν δι-
κηγορικὴν ἀμοιβὴν ἀνιόντα εἰς γρόσια τετρακόσια ἐξήκοντα
προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος,

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ τὴν χρῆσιν τῶν ἐνείκων μέσων,
Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἄλλεπαλλήλοις φύλλοις τῆς ἐν
Κωνσταντινουπόλει, ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς
Ἀληθείας» καὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ «Πατρίδος» δημοσιεύσιν
τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Κηρύσσει τὴν ἀπόρρασιν ταύτην προσωρινῶς ἐκτελεστέην.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Κορυτσᾶς τῇ 15 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ

2

ὁ γραμματεὺς

Δ. ΘΕΜΕΛΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠ. ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ὁ Χαράλαμπος Τ. Τσάτσης, χριστιανὸς ὀρθόδο-
ξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς τὸ ἐπάγγελμα ἄρτοποιός, κάτοικος τοῦ
χωρίου Φοινικίου, ἡδὴ δὲ ἀγνώστου δαμονῆς καὶ ἐπαγγέλμα-
τος, ὅπως τὴν πρώτην πέμπτην καὶ ὥραν 8ην τῆς ἡμέρας
τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίᾶς ἡμερῶν ἀπὸ
τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ.
ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητρο-
πόλεως Φιλιατῶν, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου
νομίμως διοριζομένου, ὡς ἐναγομένος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Μα-
ρίας Χ. Τσάτσης, τὸ γένος Ἀναστασίου Μαρτίνοβ, ἐπὶ διαζεύ-
ξει καὶ διατροφῇ. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικασθήσεται
ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν
διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλη-
σιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Φιλιατῶν τῇ 12 ἰουλίου 1904

ὁ προεδρεύων

Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Ἀρχιμ. Δωρόθεος.

3

ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀπορρασίζον παμφηρεῖ.
Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3462 καὶ χρονολογίαν 24 Φεβρ.
1904 ἀγωγήν τῆς ἐναγοῦσης Ἀθηνᾶς Κωνστ. Χρ. Ἀραμπα-
τζόγλου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκους τέως ὑφιστάμενον γάμον δια-
λελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶ κατ' ἐπανάληψιν ἀριθμοῖς τῶν ἐν-
ταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ
«Νέας Ἐφημερίδος» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρού-
σης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησιν τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ὑπαιτιῷ τῆς διαζεύξεως τὰ
δικαστικὰ ἐξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν
σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια τρια-
κόσια δεκαπέντε (ἀρ. 315) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύ-
δοντος.

Ἐκρίθη ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

2

ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀπορρασίζον παμφηρεῖ,
Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1979 καὶ ἡμερομ. 23 Φεβρ.
1904 ἀγωγήν τῆς Ζηνοβίας Γ. Σουρμελῆ, τὸ γένος Γαβέρη,
κατὰ τοῦ Γουλιέλμου Σουρμελῆ ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκους τέως ὑφιστάμενον γάμον δια-
λελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶ κατὰ σειρὰν ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα
ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαν-
τίδος» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως,
καὶ

Ἐπιτίθησιν τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτιῷ τῆς διαζεύξεως τὰ
δικαστικὰ ἐξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν
σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακό-
σια ἐξήντα τρία (ἀριθ. 363) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπι-
σπεύδοντος ὡς καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν συμφώνως τῷ
Νόμῳ.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρῶην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

2

ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ
δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγ-
γελῖαι ἐκτυπώσεως βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν, μουσικῶν
βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτη-
ρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν
ἐλληνικὴν, εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ἵπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ΄.

ΑΡΙΘ.—38

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὄλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσά 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

+ Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
+ Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
+ Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀνταποκρίσεις ἐκ Βοδενῶν—Ἐκ Στρωμνίτζης—Ὁρθόδοξοι ἐν Βηρυττῷ—Ἐγκαίρια πατριαρχικοῦ παρεκκλησίου—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος | ὑπὸ Θεοδ. Εὐστρατιάδου—Δικαστικὰ Ἀγγελίαι.

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Βοδενῶν, ἀπὸ τῆς 14 Σεπτεμβρίου.

«Εἰδήσεις ἐκ τῶν μερῶν ἡμῶν τῶν ἀξιοδακρύτων πρὸ πολλοῦ δὲν ἔχετε· τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἔπαυσεν ὁ τῶν ἀληθῶς ὀρθοδόξων ἀγὼν ὑπὲρ τοῦ πατρῶου κειμηλίου, οὔτε ἡ τῶν κακοδόξων καταφορὰ κατὰ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἀγωνιζόμεθα καὶ πολεμούμεθα. Ἀρχηγοὶ καὶ πλήρωμα ἀνθιστάμεθα κατὰ βεβήλων ἐπιδρομῶν, προηγουμένης ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀντιστάσει τῆς ἀγίας κοινῆς τῶν ὀρθοδόξων μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ ἐπιφορὰ αὕτη τῶν ἀλλεπαλλήλων καὶ παντοειδῶν δυστυχημάτων καὶ συμφορῶν εἶναι κακῶν Ἰλίας ἀτελεύτητος. Ἄλλ' εἶναι αἱ συμφοραὶ αὗται πολὺ τῶν προτέρων ὀδυνηρότεραι, μεθ' ὅσα ἀκούομεν. Ἡμεῖς βεβαίως δὲν εἶδομεν διὰ τῶν ὀφθαλ-

μῶν, δὲν ἤκούσαμεν διὰ τῶν ὠτων. Ἄλλ' ἤκουσαν πολλοὶ, ἤκουσαν ὄχι εἰς, καὶ διηγούνται ἐπισήμως εἰς τε τὴν ὀρθόδοξον μητρόπολιν καὶ εἰς ἡμᾶς πάντας ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε μέχρι σήμερον παρ' ὀρθοδόξοις, ἃ οὖς οὐκ ἤκουσεν ἀπὸ στομάτων πεπολιτισμένων, ἃ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου λογικοῦ οὐκ ἀνέβη, κατὰ τὸ γραφικόν, οὔτε ἠδύνατο ν' ἀναβῆ. Ταῦτα λέγουσιν ἄνθρωποι πολλοὶ, μὴ ψευδόμενοι.

Ν' ἀναφέρω ὀνόματα περιττὸν, διότι δὲν ἐκλήθησαν ἐπὶ δικαστηρίου μάρτυρες. Ὄταν κληθῶσιν «ἀιοιγήσονται βίβλοι» καὶ τότε ὁ κόσμος ὁ πεπολιτισμένος ἔκθαμβος θέλει μάθει ὅτι κατηγοροῦνται ὑπὸ ἐννέα προκρίτων, θεοφοβουμένων ἀνθρώπων, τιμίων οἰκογενειάρχων, τιμίων ὀρθοδόξων ἀξιωματικοῦ ξένοι, ἀναλαβόντες τὴν παρ' ἡμῖν διαρρύθμισιν τῶν τῆς κοινῆς ἀσφαλείας, ὅτι παρεκίησαν αὐτοὺς ν' ἀσπασθῶσι τὸ σχίσμα. Ξένοι εἰς ἡμᾶς, ἄνθρωποι λεγόμενοι πεπολιτισμένοι, τῶν ὁποίων δὲν εἶχομεν ἀνάγκην οὐδεμίαν, καθὸ ἀσφαλιζόμενοι ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῆς αὐτοκρατορίας ὅταν διαμένη πλησίον τῶν χωρίων ἡμῶν, ἀναμιγνύονται εἰς ζη-

τήματα θρησκευτικά, μεροληπτοῦσιν ἀναφανδὸν ὑπὲρ τῶν σχισματικῶν, ἐνῶ πλήττουσι τὰ ὦτα αὐτῶν αἱ οἰμωγαὶ τῶν δολοφονουμένων. Ξένοι πρὸς ἡμᾶς ἀκούομεν ὅτι συμβουλεύουσιν ἀποστασίαν ἀπὸ τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ἀποροῦμεν ἐὰν κατόπιν ἀπὸ τοιαύτην διαγωγὴν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐπανέλθῃ τάξις, ἡσυχία, γαλήνη· διότι αὐτὰ ποθοῦμεν.

Δὲν ἀναφέρομεν ὀνόματα, διότι δὲν ἐκλήθησαν ἐπὶ δικαστηρίου νὰ μαρτυρήσωσιν. Ὅταν κληθῶσι, τότε βεβαίως οἱ ἐννέα ἀξιοπιστότατοι καὶ ἄλλοι δεκαπλάσιοι, οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν αὐτοὺς θὰ μαρτυρήσωσιν ὅτι ξένοι ἀξιωματικοὶ, ἐπιστατοῦντες εἰς τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἡσυχίας συμβουλεύουσιν, ὡς ἠκούσαμεν, «τὸ συμφέρον σας κείται εἰς τὸ ἔθνος, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκετε· καὶ δὲν ἔχετε ὑπ' ὄψιν τὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ὀμιλεῖτε; Σωτηρίαν θὰ ἔχετε ἐκ μέρους τῆς Βουλγαρίας, ὅπισθεν τῆς ὁποίας εἶναι προσιάτης» κτλ. κτλ. Πολὺ δυσκόλως θὰ πιστεύσητε ταῦτα, διότι ἀπὸ πεντακοσίων καὶ τόσων χρόνων, ὅτε διοικεῖ καὶ προστατεύει ἡμᾶς ἡ κραταιὰ τῶν μεγαθύμων σουλτάνων αὐτοκρατορία, οὐδεὶς ὑπάλληλος αὐτῆς προσηνέχθη τοιοῦτοτρόπως, οὔτε μέγας, οὔτε μικρὸς, καὶ οὐδεὶς εἶπεν ὅτι θὰ ἀποσπασθῶσιν ἀπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὅσοι δὲν λαλοῦσι τὴν γλῶσσαν τὴν ἐπίσημον αὐτῆς, οὐδεὶς αὐτῶν εἶπεν εἰς ἡμᾶς ὅτι γείτων ἀρχηγὸς ξένου θρησκευματος διδίσκει ὀρθότερον τῶν ἡμετέρων πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων. Διὰ τοῦτο εἰς τὸν Κ' αἰῶνα αἱ τοιαῦται διδαχαὶ φρίνονται εἰς ἡμᾶς πρωτάκουστοι, παράλογοι, καὶ θὰ ἦσαν ἀπίστευτοι διόλου ἂν δὲν ἐβεβαιούντο ὑπὸ ἐννέα τιμίων, ἀξιοπίστων, φρονίμων, εὐσεβῶν ἀνθρώπων.

Αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἀκούομεν, θλίβουσι πολὺ πίντας ἡμᾶς, ἀλλὰ δὲν ἀποθαρρύνουσι, μεθ' ὅλα τὰ κακουργήματα, τῶν ὁποίων αὐτόπται καὶ αὐτήκοοι εἴμεθα. Πρὸ μηνὸς περίπου ὁ ἐν τῷ χωρίῳ Νέγορτσα φιλήσυχος καὶ τίμιος πρόκριτος, ὀρθόδοξος ἐμπνέων, διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀφοσιώσεως πίστιν εἰς τὰ κείμενα, Πέτρος Ἀρτζάν ἐφονεύθη, πελεκηθεὶς, ὑπὸ τινος Μαλά Γάνου· καθὰ θρυλλεῖται, διότι αὐτὸς ἐδραπέτευσεν ἀμέσως ἐκ τοῦ χωρίου. Αἱ ἀρχαὶ ἔσπευσαν ἐκ τῆς μόλις ἡμίσειαν ὥραν ἀπεχούσης Γεβγελῆς

καὶ ἔπραξαν τὸ καθήκον αὐτῶν, καὶ συνέλαβον καὶ ἀνέκριναν. Ἐκ τῶν ἐνταῦθα ρώσων διοργανωτῶν τῆς χωροφυλακῆς Σφιρτσίσκη καὶ Πέτωφ οὐδεὶς ἦλθεν ἐπὶ τόπου νὰ καταβάλλῃ τὰς ἑαυτοῦ γνώσεις καὶ τὴν ἐμπειρίαν πρὸς σύλληψιν τῶν κακούργων, ἴσως ὅπως ἀποδείξωσιν ὅτι διὰ πᾶν ἄλλο ἦλθον παρ' ἡμῖν ἢ πρὸς ὃ ἔργον ἐκλήθησαν.

Εἰς τὸ Μοῦν, ἔτερον χωρίον ἐν τῷ τμήματι Γεβγελῆς, ἐκλήθησαν, ἀνωθεν, ὡς ἠκούσαμεν, πολλοὶ τῶν προκρίτων ὅπως ὑπογράψωσιν ἀναφορὰν αἰτούμενοι νὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὸ σχίσμα· ἀλλ' εὐτυχῶς οὐδὲν ἐγένετο.

Εἰς τὴν περιφέρειαν Γουμένισας ἐπὶ τρεῖς σχεδὸν μῆνας, ἀποσυρθέντος τοῦ στρατοῦ, ἡ ζωὴ τῶν ὀρθοδόξων κατήντησεν ἀβίωτος. Οἱ κακούργοι καὶ δολοφόνοι, οἱ εἰς τὴν βουλγαρικὴν δηλαδὴ σχισματικὴν ἐκκλησίαν ἀιήκοιτες, ἀπειλοῦσι πυρπολήσεις οἰκιῶν, λεηλασίας κτημάτων, φόρους καὶ δηρώσεις ἂν οἱ χωρικοὶ δεχθῶσιν ὀρθοδόξους διδασκάλους καὶ ἱερεῖς ὀρθοδόξους, ἀπειλοῦσι δὲ καὶ ἐκείνους, ὅσοι τυχόν ἤθελον περιποιηθῆ τούτους. Τοιοῦτοτρόπως οἱ διδάσκαλοι τῶν χωρίων Ἀπόστολοι, Βαροβίτζα, Βόζη, Πέτγα, Πέτροβον, καὶ Τσερναρέκα ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπανέλθωσιν ἀμέσως εἰς ἡμᾶς· εἰς τὸ τελευταῖον μάλιστα χωρίον ὁ διδάσκαλος, ἀποκαμῶν, εἰσῆλθεν, εἰς καφενεῖον, πρὸς ἀναψυχὴν, ἀλλ' ὁ κύριος τοῦ καφενεῖου, ἀρνηθεὶς εἰς τὸν διδάσκαλον τὰ πάντα, μόλις παρεχώρησεν αὐτῷ ποτήριον ὕδατος, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ πῖνῃ αὐτὸ ἔξω τοῦ καταστήματος καὶ ν' ἀπέλθῃ. Τόσος φόβος σφιέχει πάντας ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ στρατοῦ.

Περὶ δολοφονιῶν καὶ κακουργημάτων ἐν γένει δὲν γράφω, διότι τὰ προηγουμένα εἶναι πολὺ σπουδαιότερα, τὰ δὲ κατόπιν εἶναι σφιέπεια, καθὼς κάθε κατόπιν εἶναι τῶν προτέρων ἀποτέλεσμα. Τὴν Κρύβαν, χωρίον ὀλίγον ἀπέχον τῆς Γουμένισας, ἀπὸ πολλοῦ κρατοῦσιν οἱ κακούργοι σχισματικοὶ τρέμουσαν. ἤρτασαν τέσσαρας προκρίτους καὶ ἀπήγαγον εἰς Ράμνον, δίωρον τῆς Κρύβας ἀπέχουσαν, ἐκεῖθεν δὲ εἰς τὸ ὄρη τήριον τῶν ληστῶν τὸ Κορροστῶρ, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκ Γενιτσῶν ἀπέχει δρόμον ὡσεὶ δύο ὥρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποῖου πολλὴ ἀλληλογραφία ἢ διὰ γραμμῶν ἢ δι' ἀπεσταλμένων τηρεῖται μετὰ

τοῦ ἐν Γουμένσῃ Βουλγάρου πρωτοπαπᾶ. Τὸ καθῆκον αὐτῆς ἐπετέλεσεν ἡ ἀρχὴ, ἡ ἡμετέρα, ὅχι οἱ πρὸς διοργάνωσιν τῆς χωροφυλακῆς κληθέντες, ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι καὶ πλήρες σύστημα ψευδολογιῶν κατασκευάσαντες οἱ σχισματικοὶ μουχτάριδες, ἀζάδες καὶ πάρεδροι καὶ πρόκριτοι κατορθώνουσι ν' ἀπατώσι τὰς ἀρχάς. Ἴσως δὲ καὶ τὰ κατὰ συνεννόησιν πραττόμενα, κατὰ τοὺς διαφόρους θρύλους, ἔχουσι σκοπὸν ν' ἀναγκάσωσι τὸν ἐν Γουμένσῃ στρατὸν νὰ ἐξέλθῃ εἰς δίωξιν αὐτῶν καὶ τότε, κενὴ καὶ δίχα προστασίας ἡ Γουμένσα μένουσα θὰ γίνῃ εὐκολώτερον λεία τῶν κακούργων.

Ὀλίγα θὰ σταχυολογήσωμεν ἐκ τῶν πολλῶν πρὸς πίστωσιν τῆς ἀθλίας τῶν μερῶν ἡμῶν καταστάσεως. Τὴν 25 λήξαντος, ὁ καπετὰν Γιωβὰν, περὶ οὗ λέγουσιν ὅτι κατῆλθεν ἐκ Βουλγαρίας πρὸς διάπραξιν κακουργήματος ἐπὶ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, συνέλαβεν ἐν τῷ τουρκικῷ χωρίῳ Ἴσβορ τὸν δεκατιστὴν Πέννον Κόλτσε ἐκ Γοργόπης μετὰ τοῦ ἀλβανοῦ αὐτοῦ ἀκολουθού, καὶ τοῦτον μὲν ἀπέλυσε, τὸν δὲ κύριον αὐτοῦ ἀπήγαγε. Τὴν 26, ληστρικὴ συμμορία ἀπήγαγε τρεῖς προκρίτους τοῦ χωρίου Βαροβίτσας, ἡμίωρον ἀπὸ τῆς Κρύβας ἀπέχοντος. Ἄγνοοῦμεν τὴν τύχην αὐτῶν. Ὁ τοῦ χωρίου Γοργόπης, συγκεκλιμένου ἐξ οἰκογενειῶν 68, ἱερεὺς ἀπειληθεὶς καὶ παραπατῶν ἢ κινδυνεύων νὰ παραπατήσῃ ἀνεχώρησεν, ἦλθε δ' ἕτερος προσκείμενος τῇ ὀρθοδοξίᾳ. Ὁ ἱερεὺς τοῦ Πετρόβου δις ὁ ταλαίπωρος ἀνηλεῶς ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἐδάρη, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἄνωθεν Δυνάμεως ἐνισχυόμενος ἀντέχει μέχρι σήμερον. Εἰς τὸ χωρίον Ἄνω Κουφάλοβον αἱ καταπίεσεις δὲν διεκόπησαν. Ἐμμένουσιν οἱ τολμηρότεροι, ἀλλὰ τὴν 20 αὐγούστου ὁ μικτάρης, ὁ καὶ τινα κεκτημένος ἐπιρροὴν, ἐφονεύθη. Τὰ αὐτὰ μέσα μετέρχονται καὶ ἐν τοῖς περίξ τῶν Βοδενῶν χωρίοις, κακούργοι δὲ λησταὶ καὶ πρόεδροι σχισματικῶν κοινοτήτων ἀθεοφόβως συνεργάζονται, καταδιώκοντες τοὺς τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ ἀφωσιωμένους, τοὺς ὁποίους ἐπηρεάζουσι καὶ οἱ διαφθαρέντες ὑπὸ τῆς ρουμανικῆς προπαγάνδας· οὕτως εὐρέθησαν ἐν Τσερναρέκα ἀσύνετοί τινες, ρωμοῦνοι λεγόμενοι, διαφθαρέντες ὑπὸ προπαγάνδας ρουμανικῆς, ἀπειληθέντες δὲ ὑπὸ βουλγαρικῆς συμμορίας καὶ δόσαντες αἴτησιν πρὸς τὴν ἀρχὴν περὶ συστάσεως ρου-

μανιζούσης σχολῆς. Εὐτυχῶς ἡ αἴτησις, ἐπὶ λόγων ἀβασίμων καὶ ἀναποδείκτων ἐρειδομένη, ἀπερρίφθη. Τὸ καθῆκον αὐτῆς ἔπραξεν ἡ ἱερὰ μητρόπολις· ἀγγέλλει πᾶσαν κακοτροπίαν τῶν δῆθεν κληρικῶν, πᾶσαν ἀσέβειαν τῶν βούλγαροπαπάδων ἐξουδετεροῦσα, καὶ διαμαρτυρομένη πρὸς τὰς Ἀρχάς, καὶ τὴν ὑποστήριξιν ἀπολαμβάνουσα τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία παριστᾷ τὰ δίκαια ἡμῶν πανταχοῦ. Χρειαίεται πανταχόθεν ἀγῶν ἀένναος, σθένος ἀκατάβλητον, καὶ ἐνίοτε πονηρία πρὸς ἀντίδρασιν καὶ τόλμη ἄμα. Τοιοῦτοτρόπως δυνατὸν νὰ ἐξουδετερωθῶσιν ἐνέργειαι κακούργων καὶ δολοφόνων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, δηλαδὴ τῶν ὑποκειμένων τῇ λεγομένῃ ἐξαρχίᾳ. Ἄν καὶ τὸ δηλαδὴ αὐτὸ ἦτο περιττόν.

Θὰ ἀναφέρω ἐν παράδειγμα πρὸς διασάφησιν. Ὁ παπᾶ Γιάννης, ὁ πρόεδρος τῆς ἐν Βοδενοῖς σχισματικῆς κοινότητος, ἐδήλωσε πανταχοῦ ὅτι θὰ σταλῶσι πανταχοῦ μετ' ὀλίγον ὑπὸ τῆς σχισματικῆς ἐν Ὀρτάκιοι παρασυναγωγῆς ἱερεῖς διὰ βίας καὶ «ὅστις ἔχει τόλμην ἄς μὴ τοὺς δεχθῇ». Εἶχε δὲ καὶ τὴν ἀναίδειαν νὰ θελήσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς διαδόσεις ταύτας πρῶτον εἰς τὸ χωρίον Τσαρκοβιάνην, εἴκοσι λεπτὰ μόλις ἀπέχον τῶν Βοδενῶν, καὶ ὑπὸ τὸν φόβον τῶν ληστῶν νὰ στείλῃ σχισματικὸν ἱερέα νὰ λειτουργήσῃ τὴν 29 αὐγούστου, ὅτε πανηγυρίζει ὁ ναὸς τοῦ χωρίου. Ἐνῶ δὲ μετέβαιεν ὁ σχισματικὸς ἱερεὺς φέρων τὸ πρόγραμμα τῶν ταραχῶν καὶ τῆς διαιρέσεως, ἡ μὲν Ἀρχὴ παρεκώλυσε αὐτὸν ἀπὸ τῆς πρὸς ταραχὰς ἐπιθυμίας, ὁ δὲ πανιερ. μητροπολίτης Βοδενῶν μεταβὰς εἰς Τσαρκοβιάνην ἐτέλεσε τὴν λειτουργίαν ἐν μέσῳ πλήθους ὀρθοδόξων, ἐλθόντων ἐκ Βοδενῶν καὶ ἀλλαχόθεν. Πάντα τὰ διαβήματα τῶν κακούργων καὶ δολοφόνων κατηγγέλθησαν ἐγκαίρως εἰς τὰς ἐνταῦθα κυβερνητικὰς Ἀρχάς καὶ εἰς τὴν γενικὴν διοίκησιν Θεσσαλονίκης. Ταῦτα κατὰ καθῆκον ἡ μητρόπολις Βοδενῶν πράττει, ὡς ἡ Μ. Ἐκκλησία γινώσκει, πράττουσα καὶ αὕτη ὅτι ἡ σύνεσις καὶ ἡ πρὸς τοὺς ὀρθόξους ὑπαγορεύει στοργή, πρὸς πρόληψιν περαιτέρω σκηνῶν θλιβερῶν.

Διότι κατέχει πάντας ὁ πανικὸς, φοβούμενοι δὲ τὰς ἐξωθεν κακουργίας οἱ πιστοὶ σιγῶσιν, ὑπομένουσι καὶ γίνονται τύπος καρτερίας πρωτοφανοῦς ἴσως εἰς τὰ χρονικὰ τῆς νεωτέρας

χριστιανικῆς ἱστορίας. Ἱερεῖς καὶ διδάσκαλοι, ὑπὸ τὸν φόβον καὶ τὰς ἀπειλὰς, ποῦ μὲν μεταβαίνουνσι μένοντες ἐπὶ μικρὸν, ποῦ δ' οὔτε μεταβαίνουνσι, μακρόθεν βλέποντες τὸ χωρίον αὐτῶν· ἄλλοῦ πάλιν, ὁ σχισματικὸς ἱερεὺς, πρὶν φθάσῃ ὁ ὀρθόδοξος, ὑπεισδύει ἐκεῖνος καὶ τελεῖ τὴν λειτουργίαν, τινῶν μὲν τῶν ὀλιγωτέρων ἀλλὰ θρασυτέρων θελούντων τοῦτο, τῶν δὲ πλειόνων τῶν καὶ φιλησύχων ὑπομενόντων· τοιοῦτό τι συνέβη εἰς τὸ χωρίον Νησίον, ἀποτελούμενον ἐξ οἰκωγενειῶν 40 καὶ κείμενον εἰς ἀπόστασιν δῶρον ἀπὸ τῶν Βορδενῶν. Προλαμβάνουσα τὰς ταραχὰς ἡ σεβ. Ἀρχὴ διέταξε νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ τὸ ἀσεβὲς τοῦτο προηγούμενον, καθὸ ταραχῶν πρόξενον· κίνδυνος ὅμως ἦτο νὰ ἐπαναληφθῇ τῇ 8 Σεπτεμβρίου, ὅτε ἐορτάζει μονύδριον τι κείμενον οὐ μακρὰν τοῦ Νησίου· καὶ ἐμποδίσθη μὲν ὁ σχισματικὸς δηλαδὴ ὁ τῶν δολοφόνων ἱερεὺς, ἀλλ' ἡ ἔρις ἔρριψε τὰς ρίζας αὐτῆς, αἱ ἀπειλαὶ εἰσηκούσθησαν καὶ ὁ ὀρθόδοξος ἱερεὺς ἠναγκάσθη μὲν νὰ μὴ λειτουργήσῃ· ἀλλ' ὑπὸ στρατιωτικὴν φρουρὰν μεταβὰς εἰς τὸ μοναστήριον ἔκλεισε τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ καὶ παραλαβὼν τὰς κλεῖδας παρέδωκε τῇ δικαιοῦχῳ μητροπόλει τῶν ὀρθοδόξων.

Τῇ 4 Σεπτεμβρίου δύο τῶν ρώσων ἀξιωματικῶν ἐπεσκέψαντο τὸν ὀρθόδοξον μητροπολίτην, ἀλλὰ διενυκτέρευσαν παρὰ σχισματικοῖς, δῆλον οὖν ἀκριβέστερον ἡμιενυκτέρευσαν. Τὴν 6 τοῦ μηνὸς τούτου, τῇ 10 καὶ ἡμισείᾳ τουρκιστὶ μετὰ μεσημβρίαν, ἐν τῷ χωρίῳ Τρεσίνφ διοικητικῶς μὲν εἰς τὸν ἡμέτερον καζὰν ὑπαγίμενον, ἐκκλησιαστικῶς δὲ εἰς τὴν ὀρθόδοξον μητροπόλιν Μογλενῶν, ὀλίγου δεῖν ἔπεσε θῆμα τῶν σχισματικῶν (δολοφόνων) ὁ τῆς μικρᾶς κοινότητος ἐφημέριος παπᾶ Κωνσταντῖνος, ὁ καὶ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος τοῦ Μογλενῶν. Ἐκ τῶν ἐπιτεθέντων κατ' αὐτοῦ πέντε κακούργων, ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, πληγωσάντων εἰς τὴν κεφαλὴν, τὸν βραχίονα καὶ τὸν μηρὸν, οἱ δύο μὲν ἦσαν ἔξωθεν δολοφόνοι, οἱ δὲ τρεῖς ἐκ τοῦ χωρίου μαθητευόμενοι, οἱ ὅποιοι συνελήφθησαν, καθὸ εἰσέτι ἀδόκιμοι, τῶν λοιπῶν τραπέντων εἰς τὰ κρυσφήγετα αὐτῶν. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ γνωστὸς ἤδη καπετὰν Ἀποστόλης ἐφόνευσε τὸν πρῶτον τοῦ χωρίου Βαροβίτσης Χρήστον Γ. Κεχαγιᾶν καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, διότι καὶ πρὸς

τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἦσαν ἀφωσιωμένοι καὶ πρὸς τοὺς ἐν Γουμένεσσι ὀρθοδόξους συνεδέοντο διὰ συγγενειῶν. Τὸ πρᾶγμα κατηγγέλθη πρὸς τε τὸν γενικὸν ἐπόπτην ἐξ. Χιλμῆ πασᾶν καὶ πρὸς τὴν νομαρχίαν Θεσσαλονίκης.

Ὅλαι αἱ μισαιφονίαι ἐπιτείνονται καὶ πᾶν μέσον εἰς ἐνέργειαν τίθεται ὅπως ἀποδειχθῶσιν ὅσον τὸν δυνατὸν οἱ βούλγαροι πολυπληθέστεροι τώρα, ὅτε ἠκούσθη ὅτι μελετᾶ ἡ σεβ. κυβερνησις εἰς ἀπογραφὴν νὰ προβῇ νέαν τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει, κατὰ τοὺς κακούργους ἢ νὰ ὁμολογήσῃ τις ὅτι εἶναι βούλγαρος σχισματικὸς, ἢ νὰ ἀποθᾶιῃ. Τὴν 10 Σεπτεμβρίου, περὶ τὸ μεσοῦκτιον, ἡ ληστρικὴ συμμορία ἡ λυμαιομένη τὸ τμήμα Γενιτσῶν μετέβη εἰς τὸ Κρουσάρι, ἡμίσειαν ὥραν ἀπέχον ἀπὸ Γενιτσῶν, καὶ δύο μὲν τῶν κατοίκων (Πέτριον καὶ Κωνσταντῖνον Γραμματικῶν) ἐκρεοῦργησε καθὸ ἀρνηθέντας νὰ διώξωσι τὸν ὀρθόδοξον διδάσκαλον καὶ μὴ θελήσαντας νὰ δηλώσωσιν ἐγγράφως ὑποταγὴν εἰς τὴν σχισματικὴν ἐξαρχίαν, τρίτον δὲ (Γεώργιον Πέσιον), ὁμόφρονα τῶν φονευθέντων, ἔδειραν τόσον ἀνελεημόνως, ὥστε διατρέχει κίνδυνον. Ἐτέρα δὲ συμμορία ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐκ Ματισκόβου Λεωνίδα εἰσηλθεν εἰς τὸ παρὰ τὸ Γεβγελὴ χωρίον Σέχοβον, τῇ 11, καὶ δέξαντες τρεῖς τῶν προκρίτων ἠτείλησαν ὅτι θὰ φονεύσωσιν αὐτούς· ἂν δὲν ἀποστείλωσιν ὁμοίαν ἀναφορὰν καὶ δὲν παραδώσωσι τὴν σχολὴν εἰς τοὺς σταλησομένους βουλγαροδιδασκάλους· ἀλλ' οἱ κακοῦργοι, δυστυχῶς, εἶπον, ὡς ἠκούσαμεν, ὅτι τὴν τοιαύτην ἀναφορὰν, ἐὰν οἱ τοιοῦτοτρόπως ἐκβιαζόμενοι φοβῶνται νὰ δώσωσιν εἰς τὰς Ἀρχὰς, δύναται νὰ δώσωσιν εἰς τοὺς ρώσους ἀξιωματικούς, τοὺς ἀναλαβόντας τὴν μεταρρύθμισιν τῆς χωροφυλακῆς!!!

Θέλετε δὲ ἐκπλαγῆ καὶ διὰ τὸ πρωτότυπον τοῦ λησταυταρτικῶν ἀφορισμοῦ, τὸ ὅποιον ἀπήγγειλεν ὁ δαλαηλάμας τῶν ἐδῶ σχισματικῶν Ἀποστόλης, ὁ καὶ διαζύγια ἐκδίδων καὶ δικαιοδικὰς μεταξὺ συζύγων λύων διαφορὰς. Ἀπηγόρευσε εἰς πάντας τοὺς σχισματικούς καὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν πᾶσαν μετὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐμπορικὴν συναλλαγὴν, ἐπὶ ποιῆ θανάτου, καὶ πᾶσαν εἰς τὰ καταστήματα αὐτῶν ἐπίσκεψιν. Λέγουσι δ' ὅτι διανοεῖται νὰ ἐμποδίσῃ προσεχῶς

καὶ πᾶσαν εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ὀρθοδόξων φοίτησιν τῶν παίδων.

Ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν εἶναι ταῦτα. Ἀγωνιζόμεθα, διαμαρτυρόμεθα πρὸς τὰς ἐφ' ἡμᾶς θεόθεν τεταγμένας ἀρχάς, καθὼς διαμαρτύρεται καὶ τὸ Πατριαρχεῖον. Ἄλλο τι δὲν πρέπει νὰ πράξωμεν ἄλλ' ἢ ὑπομονὴ ἡμῶν κατήντησε παροιμιώδης. Ἄλλοτε ἔλεγον ἰώβειος· τῶρα θὰ εἴπωμεν καὶ θὰ λέγωμεν μακεδονικῆ. Εἰς πολλὰ μέρη ἐφθάσαμεν τὸ λογικὸν ὄριον. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ὑπομονήν, νὰ κινδυνεύωμεν τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν, τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ δόγμα, μετὰ τὴν ἐπὶ αἰῶνας προστασίαν τῶν κραταιοτάτων σουλτάνων, εἶναι τι εἰς ἡμᾶς ἀκατανόητον. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ πίστις ἡμῶν ἢ εἰς Θεὸν ἐδοκιμάσθη πέραν τοῦ πρέποντος».

Γράφουσιν ἐκ Στρωμνίτζης ἀπὸ 10 τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου.

Ἡ συντομωτάτη τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων ἀφήγησις φανήσεται βεβαίως πᾶσι τοῖς ἀναδιφῶσι τὰς ἐκκλησιαστικὰς χρονογραφίας ὡς ἀντιγραφὴ καὶ μίμησις, εἰ οὐχὶ πάντων τῶν ἐξ ἀρχῆς κινήθων κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ διωγμῶν, ἀλλὰ τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐθνικῶν καὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου γραφέντων τε καὶ δραματουρηθέντων.

Μετὰ τὴν ἀναφανδὸν περιοδείαν τῶν ληστρικῶν ἐκ Βουλγαρίας συμμοριῶν ἀνὰ τὴν ἀτυχῆ καὶ πιεζομένην ἐπαρχίαν τῆς Στρωμνίτζης, καὶ ἀφοῦ σφόδρα ἐχολώθησαν οἱ βούλγαροι μετὰ τὴν κατὰ τὸν ἀπρίλιον ἐνεστῶτος ἔτους ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως αὐτῶν πρὸς ἀνέγερσιν ἰδίου σχισματικῶν ναοῦ κατέναντι τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ἡ ὀνομασία τοῦ ληστοῦ καὶ τοῦ κλέπτου κάλλιστα προσιδιάζει αὐτοῖς· ἤδη ληστεύουσι καὶ γυμνώνουσι τοὺς μὴ προστατευομένους ὑπὸ στρατοῦ, εἰσπράττουσιν ἀπὸ τῶν ὀρθοδόξων χωρίων χρήματα, ὑπὸ τὸν αἰμοβόρον αὐτῶν ἀρχηγὸν Χρῆστον Ὑσερνοπέεφ, καὶ ἀποτινος ἤρξαντο μάλιστα θρασυνθέντες ν' ἀποστέλλωσι καὶ εἰς τὴν πόλιν τῆς Στρωμνίτζης συναλλάγματα πρὸς ἀξιότιμους πολίτας καὶ νὰ εἰσπράττωσι γενναῖα ποσά.

Ἀλλὰ τὸ χεῖριστον ἤρξαντο νὰ ἐπεμβαίνωσι καὶ εἰς τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἰς τὸ χωρίον Κολέσινον συνέστησαν τοῖς χωρικοῖς ἵνα ζητήσω-

σιν ἀπὸ τῆς ἐφορίας Στρωμνίτζης διδασκάλισαν τὴν ἄλλοτε τοιαύτην Ἑλένην Α. Μαρίντση καὶ διδάσκαλον βοηθὸν νέον τινα Παῦλον Γρ. Πετσάνον, ὑπόπτων αἰσθημάτων, ἀπέστειλαν δὲ καὶ γράμμα πρὸς τὴν ἐφορίαν, διατάττοντες μὲν αὐτὴν νὰ διορίσῃ τούτους εἰς τὸ Κολέσινον, δεινὰ δ' ἀπειλοῦντες ἐν ἧ περιπτώσει ἤθελε παραβῆ τὰς διαταγὰς αὐτῶν. Ἐπίσης εἰς Ζίβοβον καὶ Μακρύοβον διατάττονται μετ' ἀπειλῶν νὰ μὴ δεχθῶσι τοὺς ὀρθοδόξους διδασκάλους, ἀλλὰ νὰ ζητήσωσι βουλγαροδιδασκάλους· διετάχθησαν δὲ καὶ οἱ τῶν χωρίων ἱερεῖς ἵνα τελῶσι γάμους ἄνευ τῆς κανονικῆς ἀδείας τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ὀρθοδόξου μητροπόλεως.

Σήμερον ἐγένετο γνωστὸν εἰς τὸν νόμιμον μητροπολίτην, τὸν ὀρθόδοξον δηλονότι Τιβερίουπόλεως καὶ Στρωμνίτζης κ. Γρηγόριον ὅτι πάντες οἱ χωρικοὶ διετάχθησαν. ἐπὶ ποινῇ θανάτου, νὰ παύσωσι φοιτῶντες εἰς τὴν ὀρθόδοξον μητροπολιν καὶ νὰ ὑποβάλωσι τῇ σέβ. κυβερνήσει αἰτήσεις τῆς εἰς τὴν σχισματικὴν κοινότητα, τὴν καταχρηστικῶς χριστιανικὴν λεγομένην, ὑποταγῆς. Ταῦτα μὲν ἐπιβάλλονται τοῖς ἐν τοῖς χωρίοις, ἀλλὰ, ψίθυρος περιέρχεται τὰς ἀκοὰς ἡμῶν ὅτι καὶ τινες τῶν ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἔδρᾳ τῆς ὀρθοδόξου μητροπόλεως, τῇ πόλει, ἀπειλοῦνται διὰ θανάτου ἐὰν ἐξακολουθήσωσι φοιτῶντες εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν.

Τοιαῦταί τινες αἱ ποικίλαι τοῦ νεωτέρου κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας διωγμοῦ ἐκφάνσεις. Ἐχομεν ἔτι ὑπομονὴν νὰ ἴδωμεν μέχρι τίνος σημείου δυνατόν νὰ φθάσῃ ἡ σατανικὴ τῶν κακούργων ἐφευρετικότης, καὶ προσεχῶς ἀπεκδεχόμεθα νὰ μάθωμεν ὅτι ὁ πεπολιτισμένος κόσμος συνελθὼν ἢ καὶ ἀναγκασθεὶς ὑπὸ φορᾶς ἐπιβεβλημένης τῶν πραγμάτων θέλει πιστεύσει ὅτι λίαν μακρὸν χρόνον ἀνεχθεὶς τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰς μαιφονίας τῶν βουλγάρων τούτων ἀρκετὰ μέλανην κηλίδα ἠνέχθη προστεθείσαν ἐπὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Κ' αἰῶνος».

ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΕΝ ΒΗΡΥΤΤΩ,

Κατὰ τὰ ἐκ Βηρυτουῦ ἡμῖν ἐπιστελλόμενα, πολλὴ καταβάλλεται μέριμνα περὶ τῆς εὐσταθείας τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν καὶ πρὸς στηριγμὸν τοῦ πολεμουμένου ὀρθοῦ δόγματος, περὶ οὗ σχεδὸν οὐδεὶς ἐμερίμνησε μέχρι σήμερον, οὐδεὶς δ' ἐρρωμένως ἀντεπεξῆλθε κατὰ τοῦ χειμάρρου τῶν προσπλυτευτῶν, ἐξογκουμένου ὁσημέραι. Τὸ παρ' ἡμέραν πληθυνόμενον πλήρωμα τῶν γῆν τε καὶ θάλασσαν περιαγόντων, τῶν θρησκείαν καὶ λόγον, ἐπιστήμην καὶ τέχνην ὄργανα μεταχειριζομένων ἐξαπλώσεως καὶ διαδόσεως, ἀπαιτεῖ πράγματι καὶ τὸν τῆς ὀρθοδόξου ποιμνῆς προϊστάμενον ἀμφίλαφῆ τὴν πανοπλίαν περιβεβλημένον ἀπὸ τε τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς μορφώσεως, ζῆλον περιεζωσμένον καὶ κατ' ἐπίγνωσιν αὐταπαρνησίαν.

Ἡ Βηρυτός, ἐκ πασῶν τῶν ἐν Συρίᾳ πόλεων, ἀπέβη ἀπὸ τινῶν ἐτῶν τὸ κέντρον τῶν θρησκευτικῶν ἐπιδρομῶν τῶν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου, ἐν αὐτῇ δὲ μοναστήρια καὶ παρθεναγωγεῖα, σχολεῖα ἄλλα καὶ πανεπιστήμια κατὰ μίμνησιν τῶν ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ἔχουσι τὰς πύλας ἀναλεπταμένας τοῖς διψῶσι μορφώσεως ἐπιστημονικῆς, ὥστε νὰ συρρέωσιν ἐξ Αἰγύπτου καὶ Κύπρου καὶ πανταχόθεν αὐτῆς τῆς Συρίας ὀρθόδοξοι πολλοὶ πρὸς σπουδὴν, ὧν ἐν μιᾷ μόνῃ τῶν διαμαρτυρομένων σχολῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐβδομήκοντα ἑλληνόφωνοι ἐφοίτησαν.

Ἀπέναντι τῆς ἐνεργείας ταύτης τῶν προπαγανδῶν τῆς παραθέρου ὁ τῆς ὀρθοδόξου ἐκεῖσε παροικίας προϊστάμενος παν. κ. Γεράσιμος ἡράκλειον ἀνέλαβε ἀγῶνα, τῶν πολεμουμένων πατριῶν παραδόσεων ὑπεραμνόμενος. Τὴν ἰδρυσιν μεγάλης ὀρθοδόξου σχολῆς ἐποιήσατο πρῶτον αὐτοῦ μέλημα ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ τόπου, καθ' ἃ δ' εὐφροσύνως μανθάνομεν, οὐ μόνον ἰδρυσεν, ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ εὐαγὲς καθίδρυμα προσβαλλόμενον ὑπὸ τῆς στερήσεως καὶ τῆς ἐνδείας χωλαίνῃ, ὁ εὐαγὲς ἰδρυτὴς ἀνεκτίσατο πρότερον τὰ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα, εἰς ἐρείπια σχεδὸν μεταβεβλημένα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ προωρισμένα εἰς καταγωγήν πάσης οἰασοῦν ἀκαθαρσίας, ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς. Ταῦτα δ' ἐν διαστήματι ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους μετεποιήθησαν εἰς ἀγορὰν εὐπρόσωπον, ἐκ τριάκοντα περίπου συνισταμέ-

νην καταστημάτων, μετὰ πέντε οἰκιῶν ὑπεράνω αὐτῶν, ὀνομασθεῖσαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ὁ ἰδρυτὴς τοῦ ἔργου τούτου καὶ οἱ εὐσεβεῖς συνίστορες ὑπέστησαν πολλὰ ραδιουργούμενοι μὲν ὑπὸ τῶν οὐνιτῶν καὶ καταγγελλόμενοι, ἀλλ' ἀνθίστάμενοι καὶ κερδαίνοντες, ἅτε καὶ τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἀναγνωρίσαντος τὰ δίκαια τῶν ὀρθοδόξων, ἐφ' ᾧ καὶ εὐγνωμονοῦσιν. Ὑπὲρ τῆς οὕτως ἐξασφαλισθείσης σχολῆς ἐκκλησίαις τοῦ ἀρχιερέως ἐγένετο μετὰ προθυμίας ἀποδεκτὴ παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις, ὧν ἢ πρὸς τὸ πατριον δόγμα ἀφοσίωσις ἐλπίζεται νὰ συντελέσῃ καὶ πρὸς ἐλάφρυνσιν τῶν χρεῶν, εἰς ἃ ὑπεβλήθησαν οἱ τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἀγορᾶς ἀναλαβόντες, καὶ παρὰ τὰς οὐνιτικὰς ραδιουργίας συμπληρώσαντες, καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς σχολῆς, ὑπὲρ ἧς εὐμενῶς ἐξεφράσθη ἡ ἐκεῖ τοπικὴ ἀρχὴ συστήσασα τὴν ἀρχιερατικὴν αἴτησιν τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ σχολὴ προορίζεται διὰ τριακοσίου μαθητᾶς οἰκοτρόφους.

Ἐν Βηρυττῷ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς ἔξαρσιν τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τοῦ ἠθικοῦ μεγαλείου τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου, παραμεληθὲν κατὰ τὴν πρὸ ἡμῶν γενεάν, ἐν ἀλλοίαις ἰδέαις ἐντραφεῖσαν καὶ αὐξηθεῖσαν, ἐπιδιώκει μετὰ ζήλου ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ τόπου, δαπανώμενος μάλιστα ἀφ' οὗ χρόνου ἢ ἐπ' αὐτοῦ ὅπως ὀπίσκει ἀρχὴν ἀφῆρεσεν ἀπὸ τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ περὶ τὰ 80 χωρία καὶ ἑπτὰ μοναστήρια. Καὶ τὴν μητροπολιτικὴν οἰκίαν διεκόσμησεν ἐπιπλώσας καὶ κατέστησεν εὐπρεπεστέραν τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν κέντρων, καὶ ναὸν ἀνήγειρεν ἐν τῷ μόνῳ περισωθέντι ἐν Λιβάνῳ χωρίῳ αὐτοῦ μεγαλοπρεπέστατον, κατὰ ρυθμὸν βυζαντινὸν, ὅστις σήμερον ἐστὶν ἀντικείμενον θαυμασμοῦ τοῖς ἐκ πολλῶν ἐπαρχιῶν εἰς τὸν Λίβανον προσερχομένοις. Ἐπεβάλλετο δ' ἡ τοῦ ναοῦ μεγαλοπρεπὴς οἰκοδόμησις, διότι ἐν αὐτῷ τῷ χωρίῳ, πρὸ δέκα σχεδὸν ἐτῶν, προσεληθουσῶν τριῶν (ΤΡΙΩΝ) μόνων ὀρθοδόξων οἰκογενειῶν τοῖς οὐνίταις, ἡ παλαιὰ Ρώμη ἔκτισε ναὸν τετράκις μείζονα τοῦ ναοῦ τῶν ἐκεῖ ὀρθοδόξων· τούτου δ' ὁ μὲν θεμέλιος ἐτέθη τῇ 17 αὐγούστου 1903, ἡ δ' ἐν αὐτῷ πρώτη λειτουργία ἐτελέσθη τῇ 15 παρελθόντος αὐγούστου, πρὸς ἀγαλλίασιν τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῆς ἐκεῖ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς.

Κατακλείς ἢ μᾶλλον εὐχάριστοι τῶν ὑπ' ὧν ἡμῶν εὐφροσύνων εἰδήσεων κατακλειῖδες εἰσὶ

ταῦτα· πρῶτον μὲν ὅτι αἱ προσηλυτευθεῖσαι ἄλλοτε οἰκογένειαι ἐπανῆλθον, θεία χάριτι, εἰς τὴν μάνδραν, ἀφ' ἧς ἀπεσκίρτησαν. Δεύτερον δ' ὅτι πρὸς τῇ ἐπὶ τοῦ ναοῦ ἀραβικῇ ἐπιγραφῇ ἀνετέθη καὶ ἑλληνικὴ, τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἀραβικῆς κατακτίσεως, ὡς ὁ γράφων ἡμῖν βεβαιοῖ, μετὰ δέκα καὶ τρεῖς ἑκατονταετηρίδας, ἀναστηλουμένη ἑλληνιστὶ ἐπὶ ὀρθοδόξου ναοῦ ἐν Συρίᾳ· ἔστι δ' αὕτη·

Νηὸν τόνδε παλίγκτιστον χαριέντά θ' ὁμοίως
εἰδιέναι μέλλων γνῦξ ἔριπὼν πρότερον
εὐξαι παμβασιλῆϊ Θεῷ δόξαι ἱεράρχου
Γερασίμου ψυχὴν εὐσεβέων θ' ἑτέρων,
οἱ θ' ἅμα τῷ ἔρανον κοινὸν ὀσιόν τ' ἀποδόντες
πήξανθ' ὧν πατέρων θέζμια ἀζόμενοι.

Τὰ πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ διαιώνισιν ἅμα καὶ δικαίωσιν τῆς πατρῴου πίστεως καὶ τῆς ἐν γένει παραδόσεως ἐνεργούμενα οὐδεὶς ὁ μὴ ἐπαινέσων. Ἡμεῖς δ' εὐχόμεθα Νεμέσεως μὴ βάλῃ βέλος τὰς ἐπὶ τούτῳ ἐνεργείας.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΥ

Τῇ παρελθούσῃ δευτέρα, 20 λήγοντος, ἐτελέσθησαν, ἱεουργοῦντος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμ. πατριάρχου κκ. Ἰωακείμ, τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν τοῖς ἰδιαιτέροις πατριαρχικοῖς κελίοις, τῇ εὐσεβόφρονι δαπάνῃ τοῦ φιλογενεστάτου κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου πέρυσι ἀνοικοδομηθεῖσι, συνανεγερθέντος πατριαρχικοῦ παρεκκλησίου, τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου τοῦ πρώτου τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐν τῇ πόλει τοῦ Βυζαντίου, κατὰ τὴν παράδοσιν, κηρύξαντος. Κατὰ τὴν τελετὴν παρέστησαν πάντες οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ, πλην τοῦ ἐν Ἀντιγόνη παραθερίζοντος σεβασμ. Νικομηδείας, ὁ εὐσεβῆς κτίτωρ τοῦ ναοῦ κ. Εὐστ. Εὐγενίδης μετὰ τῆς εὐγενεστάτης συζύγου αὐτοῦ κ. Μαρίας, τῶν υἱῶν αὐτοῦ κκ. Στεφάνου καὶ Ὑπατίου, τῶν θυγατέρων αὐτοῦ κκ. Μαργάριτης Ζαφειροπούλου, Ὑπατίας καὶ Φανῆς, τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Γρίβα Γαρδικιώτη, μνηστήρος τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ κ. Δημοσθένους Εὐγενίδου μετὰ τῆς δεσποίνης Ἀριέττης Εὐγενίδου, τῆς κ. Ἀργυροῦς Καλβοκορέση καὶ τοῦ κ. καὶ τῆς κ. Νεγρεπόντη. Παρήσαν ὡσαύτως ὁ ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Ὄρους πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἀμβρόσιος Ἰβηρίτης καὶ πάντες οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι.

Ἐξακολουθησάσης μετὰ τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαινίων τῆς θείας λειτουργίας ὁ ἱεουργῶν πατριάρχης ἐμνημόνευσε κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν τιμίων δώρων ἐν μὲν τοῖς ζῶσι τῶν ὀνομάτων τοῦ εὐσεβοῦς κτίτορος ὡς καὶ τῶν ὀνομάτων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ἐν δὲ τοῖς ἐν Κυρίῳ κεκοιμημένοις τῶν ψυχῶν τῶν ἀειμνήστων γονέων αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἡ Α. Θ. Π. ἐδέξατο ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ γραφείῳ τὸν ἐρίτιμον κ. Εὐγενίδην μετὰ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν παραστάντων συγγενῶν καὶ ἀφοῦ ἠὺχαρίστησεν αὐτῷ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἐπεδαψίλευσε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας αὐτῆς, εὐξάμενος ὑπὲρ ἀμεταπτώτου ὑγείας παντὸς τοῦ περιφανοῦς οἴκου αὐτοῦ τοῦ διὰ γενναίων δωρεῶν τὴν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην ἐπισπασαμένου.

Λίαν προσφυῶς ἦν ἐκλελεγμένη ἡ ἡμέρα τῆς τελετῆς τῶν ἐγκαινίων τοῦ πατριαρχ. παρεκκλησίου, καθόσον αὐθήμερον, ἀγομένης τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου, ἐώρταζε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὁ ἐπὶ ἀκραιφνεῖ εὐσεβείᾳ διακρινόμενος κτίτωρ κ. Εὐγενίδης, ψιτινὴ ἠῦξαντο τὰ δέοντα ἐπὶ τούτῳ ἢ τε Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης, προσφωνήσας τῇ οἰκογενείᾳ, μετὰ τὸ τέλος τῆς ἑορτῆς, ὡς καὶ οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ μητροπολίται.

*

Ὁ πατριαρχικὸς οἶκος τῶν βυζαντινῶν αἰώνων εἶχεν εὐκτῆριον ἢ εὐκτῆρια ἰδιαίτερα χάριν τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις ἄλλως τε κατ' ἔτος ἐτέλει λειτουργίας δημοτελεῖς ἐν πολλοῖς ναοῖς, ὑπὲρ τὰς τριάκοντα. Ἐν τῇ Η' Συνόδῳ ἀναφέρεται Ἀναστάσιός τις πρεσβύτερος καὶ μοναχὸς τῶν εὐκτηρίων τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐαγοῦς Πατριαρχείου. — Ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τῶν πατριαρχικῶν τούτων εὐκτηρίων ἐωρτάζετο κατ' ἔτος τῇ 31 ὀκτωβρίου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Ἀβερκίου ἐτελεῖτο τις ἑορτὴ ἐν τοῖς εὐκτηρίοις τούτοις, ἐνθα ἀπέκειτο ἡ τιμία αὐτοῦ κἀρα. — Κατὰ τὴν ΙΔ' ἑκατονταετηρίδα ἀναφέρονται τὰ κατὰ τὸν Ἁγιον Θεοφύλακτον κελία, ὅπου συνεκρότει τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς ἡ ἱερὰ σύνοδος, καὶ ἴσως ὠνομάσθησαν οὕτως ἀπὸ τινος εὐκτηρίου ἐπ' ὀνόματι Θεοφυλάκτου μητροπολίτου Νικομηδείας τοῦ ὁμολογητοῦ. — Ἐν τῷ παρὰ τὴν Παμμακάριστον πατριαρχικῷ οἴκῳ καθὼς καὶ ἐν τῷ κατὰ τὸ Βλάχ-Σεράγιον καὶ ἐν Ἀγίῳ Δημητρίῳ Κανάβῃ οὐδεμία μνεῖα γίνεται ἰδιαιτέρου τινὸς εὐκτηρίου, ἐν ᾧ ἔδει νὰ προσεύχωνται οἱ πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως καὶ νὰ λειτουργῶσιν ἐνίοτε κατ' ἰδίαν. Ἐν αὐτῷ τῷ νῦν πατριαρχικῷ οἴκῳ ἡ καθημερινὴ προσευχὴ τῶν πατριαρχῶν ἐγένετο ἐν τῇ καλουμένῃ σήμερον «αἰθούσῃ πατριαρχῶν», πεπαλαιωμένη καὶ ἀκόσμη, μέχρι τοῦ 1879, ἔκτοτε δὲ ἐν τῇ ὑποκειμένη αὐτῇ αἰθούσῃ.

*

Οἱ πατριαρχικοὶ οἶκοι τῆς Ἀγίας Πόλεως, τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας στεροῦνται μέχρι σήμερον εὐκτηρίων μικρῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ τῆς προσευχῆς ἀπαραιτήτου παντὸς ἱεράρχου καὶ κληρικοῦ καὶ χριστιανοῦ καθήκοντος, ἐνῶ εἷς τινὰς τῶν μητροπόλεων, κατὰ πρόνοιαν ἀξιέπαινον τῶν προγεγενημένων, ὑπῆρχον διεσκευασμένα ἐπὶ τούτῳ ἴδια εὐκτήρια, ὡς λόγου χάριν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ οἴκῳ Σιατίστης.

*

Τὰς εἰκόνας τοῦ τέμπλου (εἰκονοστασίου) ἔγραψαν οἱ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ἐπὶ τῷ ἀρχαϊκῷ τοῦ ὕφους φημιζόμενοι ἀγιογράφοι οἱ τὴν λεγομένην ἀδελφότητα τῶν Ἰωασαφαίων ἀποτελοῦντες. Αὗται δ' εἰσὶν ἡ τοῦ Σωτήρος, ἡ τῆς Θεοτόκου, ἡ τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ καὶ ἡ τοῦ Πρωτοκλήτου Ἀνδρέου. Ἡ ὑπεράνω τῆς ὠραίας πύλης ἀρχαϊκὴ εἰκὼν ἡ παριστῶσα τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον ἐγράφη καθ' ὁμοίωσιν τῆς ἐν τῷ καθολικῷ τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει Λαύρας τοιαύτης εἰκόνας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

*

Συνεδρία δύο Σωμάτων.—Χθὲς συνελθόντα ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότατος τὰ Δύο Σώματα εἰς κοινὴν συνεδρίαν ἠσχολήθησαν καὶ συνεσκέψαντο περὶ διαφόρων ζητημάτων. —Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ φιλογενεστάτου κ. Θεοδώρου Α. Μαυρογορδάτου πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην κ. Ἰωακείμ ἀγγέλλοντος ὅτι ἡ μὲν μήτηρ αὐτοῦ Λοξὴ Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτου ἀπεφάσισε, χάριν τῆς μνήμης τοῦ ἀποβιώσαντος υἱοῦ αὐτῆς Νικολάου, ν' ἀνεγείρῃ ἐν τοῖς ἐθνικοῖς φιλανθρ. Καταστήμασι τμημα πρὸς περιθάψιν τῶν ἐκ φθίσεως πασχόντων μέλλον νὰ περιέχη εἴκοσιν ὀκτὼ κλίνας δι' ἄνδρας, ἡ δὲ ἐν Λονδίῳ νύμφη αὐτοῦ Ζεννῆ μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Πανταλέοντος τμημα ὅμοιον μέλλον νὰ περιλαμβάνῃ ἰσαριθμούς κλίνας διὰ φθισιώσας γυναῖκας. Τὰς ἐξόχως φιλανθρώπους ταύτας δωρεὰς πρὸς τὰ ἡμέτερα Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα τοῦ περιφανοῦς οἴκου τῶν Μαυρογορδάτων ἐνωπισθεῖσα μετ' ἀγαλλιάσεως καὶ εὐγνωμοσύνης ἡ ὀλομέλεια τῶν δύο Σωμάτων ἐνέκρινεν ὅπως ἅμα μὲν ἐκφρασθῇ τοῖς φιλανθρώποις ἰδρυταῖς τῶν ἀνωτέρω τμημάτων τοῦ Νοσοκομείου ἡ πλήρης εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς ὀφειλομένης

ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τοῖς φιλανθρώποις αὐτῶν αἰσθήμασιν, ἅμα δὲ ἐπιδαψιλευθῶσιν αὐτοῖς αἱ εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι αὐτῆς. Ἀριδνότερον δὲ τεκμηριουμένης τῆς πρὸς τὰ φιλάνθρωπα ταῦτα τέκνα στοργῆς τῆς Ἐκκλησίας ἐνεκρίθη ὅπως ἀπονεμηθῇ τῇ φιλανθρώπῳ κυρίᾳ Λοξῇ Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτου τὸ μὲν ὁ τίτλος «μητρὸς τῶν ἀσθενῶν καὶ τεθλιυμένων» τὸ δὲ σταυρὸς χρυσοῦς μετὰ τιμίου ξύλου, ἅμα δὲ συνταχθῇ καὶ τὸ προσῆκον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα. —Καθ' ἃ δὲ πληροφορούμεθα ἐκ νεωτέρας ἐπιστολῆς τοῦ φιλογενεστάτου κ. Θεοδώρου Μαυρογορδάτου πρὸς τὴν Α. Θ. Π. αἱ ἐξαγγελόμεναι ἀνωτέρω φιλάνθρωποι δωρεαὶ ἐπεκταθήσονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ φιλανθρώπου οἴκου καὶ ἔτι πλέον, ἰδρυομένων πρὸς τοῖς ἀνωτέρω τμημασι καὶ δύο ἐτέρων κοινωφελῶν ἰδρυμάτων. — Πρὸς τούτοις ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἐνεκρίθη πρότασις τῆς Α. Θ. Π. ὅπως ἀναρτηθῶσιν ἐν τῇ οἰκείᾳ τῶν Πατριαρχείων αἰθούσῃ αἱ εἰκόνας τῶν μεγάλων τοῦ Γένους εὐεργετῶν, οἷον Ἀλ. Γεωργιάδου, Χρυσοβέργη Γεωργίου καὶ εἴ τινος ἐτέρου, πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις Ζαρίφην, Ζαφειροπούλου, Ζαννῆ Στεφάνοβικ καὶ Συγγροῦ, ὀρισθῆ δὲ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἡμέρα μνημοσύνου πανδήμου ὑπὲρ ἀναπαύσεως αὐτῶν τελομένης πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς λειτουργίας ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῶ.

Ζάππειον παρθεναγωγεῖον.—Ἐν τῇ χθесινῇ κοινῇ τῶν δύο Σωμάτων συνεδρίᾳ, δεκτῆς γενομένης τῆς παραιτήσεως τοῦ ἀξιότιμου κ. Κ. Κωνσταντινίδου ὡς μέλους τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ζαπείου παρθεναγωγείου, ἐξελέγη εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ ὁ ἀξιότιμος κ. Θεόδωρος Μ. Κουρτζῆς.

Φιλογενεῖς πράξεις.—Ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν ἰδρυτῆς καὶ διευθυντῆς τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν εὐγεν. κ. Ἰωάννης Γ. Πεσμαζόγλου, ἀσχολούμενος νῦν εἰς τὴν σύστασιν παραρτήματος καὶ παρ' ἡμῖν τῆς εὐδοκίμως καὶ συνετῶς ἐργαζομένης ταύτης Τραπεζῆς, εὐηρεστήθη νὰ ἐπιδῶ τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ 100 λίρας τουρκικὰς ὑπὲρ τῶν κοινῶν τοῦ Γένους ἀναγκῶν, εὐλογήσαντι καὶ ἐπευχθηέντι αὐτῷ ὅπως ἐπὶ κοινῷ ἀγαθῷ καὶ κοινωφελείᾳ ἄρξῃται τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ τὸ τραπεζιτικὸν ἴδρυμα πλείστων ὄσων ὠφελειῶν πρό-

ξενον γινόμενον τῷ δημοσίῳ.—Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ εὐγενέστατος κ. Α. Μαυρομαμάτης, γαμβρὸς τῆς Α. Ἐξ. τοῦ ἀρχιμεταφράστου τῶν Ἀνακτόρων Ἀλεξάνδρου πασᾶ Καραθεοδωρῆ, γόνος δὲ τῆς οἰκογενείας Μαυρομαμάτη, τῆς ἀνυψώσεως τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ἀνά τὴν Κιλικίαν καὶ ἀγαγούσης αὐτὸ εἰς περιωπὴν ζηλευτῆν, προσήνεγκεν ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ σκοποῦ 30 λίρας τουρκικᾶς.

Εὐσεβείας ὑπόδειγμα.—Τῆ 12 τοῦ μηνὸς τούτου, κατὰ τὴν «Ἀλήθειαν» τῆς Θεσσαλονίκης, ἐτελέσθησαν ἐν Βερροίᾳ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ πολιοῦχου ἀγίου Ἀντωνίου τοῦ νέου, πρὸ τῶν ἐτῶν ἀποτεφρωθέντος. Ὁ ναὸς ἀνφοδομήθη γενναία δαπάνη τῆς εὐσεβοῦς χήρας κ. Εὐδοξίας Ι. Μαλνκούση, ἧς τὸ παράδειγμα προβάλλεται πρὸς μίμνησιν πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσαι δυνάμεναι νὰ πράξωσιν ἔργον τι κοινωφελὲς οὐδαμῶς ἀναβάλλουσι καὶ μάλιστα προκειμένου νὰ εὐεργετηθῶσι κοινότητες ἀδυνάτως ἔχουσαι πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ δέοντος.

Πατριαρχικὴ χοροστάσια.—Τοῦ ἐν Ὁρτάκιοι τοῦ Βοσπόρου ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἀγίου ἱερομάρτυρος Φωκᾶ πανηγυρίζοντος τῆ παρελθούσῃ τετάρτῃ, ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ κατὰ τὸν ἐσπερινόν, πολυπληθοῦς παρεστῶτος εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

Ὀνοματικαὶ ἐορταί.—Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, μνήμη τοῦ ἐν ἀγίος Εὐμενίου ἐπισκόπου Γορτύνης τοῦ θαυματουργοῦ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Κρήτης ἄγοντι τὴν ὀνοματικὴν ἐορτὴν αὐτοῦ.

Ἐπισκέψεις.—Τῆ τετάρτῃ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ ἐξ. πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰ. Γρυπάρης, ὡς καὶ ὁ ἐξ. Ν. Σγουρίδης ἐφέντης καὶ οἱ ἐξ Ἀθηνῶν παρεπιδημοῦντες βουλευταὶ κκ. Φικιώρης Λακεδαιμόνος καὶ Κρεστενίτης Ἡλείας. Ἡ Α. Θ. Π. ἀπέδωκε τοῖς δύο τελευταίοις τὴν ἐπίσκεψιν διὰ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν.

Πατριαρχικαὶ προσοφύσεις.—Τῆ τρίτῃ ἐπεσκέψατο, κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου, ἐν Ὁρτάκιοι, τὸν σοφολογ. ἀρχιεραβῖνον τῆς ἐνταῦθα ἰσραηλιτικῆς κοινότητος ὁ πανοσιολογ. Μ. ἀρχιδιάκονος κ. Λαυρέντιος.—Τῆ δὲ κυριακῇ, κατ' ἐντολὴν πατριαρχικὴν, ὁ ἐκ τῶν πατριαρχ. διακόνων ἱερολογ. κ.

Ἀθναγόρας παρέστη κατὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας θανόντος Πατρούκλου Νικολαΐδου, υἱοῦ τοῦ λιμπαδαρίου τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Ἀριστείδου Νικολαΐδου, ᾧ καὶ διεομήνευσε τὰς πατριαρχικὰς συλλυπητικὰς προσοφύσεις.—Χθὲς ὁ πανοσ. Μ. πρωτοσύγκελλος, ἐντολῇ πατριαρχικῇ, ἐπεσκέψατο τὴν Α. Ἐξ. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Σερβίας κ. Γ. Σίμιτς, συγχαρεὶς αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἐκ Βελιγραδίου αἰσία ἐπανόδῳ.

Ἄγιον Ὄρος.—Ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἐξ Ἁγίου Ὄρους ἐπιστολέων εἰς Θεσσαλονίκην ὁ ἐξ. βοηθὸς τοῦ νομάρχου Ἀλεξάνδρος Κωνσταντινίδης πασᾶς.

Κοινότης Ἀμίδης.—Σχολάρχης καὶ ἱεροκήρυξ τῆς ἐν Διαρβεκίρ ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος ἐκλήθη, κατὰ σύστασιν ἀνωτέραν, ὁ ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκκλησιαστικῆς Ριζαρείου σχολῆς καὶ τῆς θεολογικῆς τοῦ ἔθνικοῦ πανεπιστημίου ἱερολογ. κ. Μιχαὴλ Τζεζαεραλῆς, εἰδήμων καὶ τῆς τουρκικῆς καὶ τῆς ἀρμενικῆς γλώσσης.

Ἐκφράσεις εὐχαριστιῶν.—Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὁμογενῶν νομομαθῶν καὶ δικηγόρων τῆς πόλεως ἡμῶν οἱ ἀξιότιμοι κκ. Ἀντωνιάδης Θαλῆς, Ἀποστολίδης Γ., Γεωργιάδης Ν. Φ., Δεσίρης Βασίλειος, Θεοτοκάς Μ., Θωμαΐδης Χρῦσανθος, Καραβοκυρὸς Μ., Κωνσταντινίδης Κ., Κωνσταντινίδης Γαρ., Μαλιάκας Ἡλίας, Μαμόπουλος Ι., Πηνιατῶρος Ἀθ., Ταπεινὸς Ἐλ. καὶ Φωκᾶς Χαρ. προσκλήσει τῆς Ἐκκλησίας προφρόνως καὶ ἀφλοκερδῶς παρέσχον κατὰ καιροῦς τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῶν συμβολὴν ἐν διαφόροις νομικοῖς ζητήμασι καὶ ἐκκλησιαστικαῖς ὑποθέσεσι, δίκαιον καὶ πρέπον ἐλογίσθη καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων κατὰ τὴν γθεσινὴν αὐτῶν συνεδρίασιν ὅπως ἅπανσι τούτοις δημοσίᾳ διὰ τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαρισταὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Πτολεμαῖδος Πατρικίος.—Ἀπεβίωσε τῆ 8 τοῦ μηνὸς ἐν Ἱεροσολύμοις ὁ ἀρχιεπίσκοπος Πτολεμαῖδος Πατρικίος. Προυσαεὺς τὴν πατρίδα ἐχρημάτισεν ἐν ἀρχῇ δραγουμᾶνος εἶτα δ' ἐπὶ

τριετίαν, μέχρι τοῦ 1878, παρ' ἡμῶν ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου, κατόπι δ' ἐχειροτονήθη ἀρχιεπίσκοπος Πτολεμαίδος.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἱερά Σύνοδος. — Ἀντὶ τοῦ ἐπισκόπου Κορινθίας κ. Βαρθολομαίου, μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐκλήθη ὁ ἐπίσκοπος Γορτυνίας πανιερ. κ. Ἰωάννης Μαρτῖνος. — Ὁ σεβασμ. πρόεδρος τῆς ἱερᾶς Συνόδου μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος περιῆλθε κατὰ τὸν λήξαντα αὐγούστον ἐπαρχίας τινὰς τοῦ κράτους, μετὰ δὲ τὴν Πάρον, ὡς ἠγγείλαμεν, μετέβη εἰς Τήνον καὶ εἰς Σύρον, αἵτινες στεροῦνται, ὡς γνωστὸν, πνευματικῆς ἀρχῆς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου ἀρχιεπισκόπου Μεθοδίου, μεθ' ᾧ ἐπεσκέψατο καὶ τὴν Τρίπολιν. — Τὰ λοιπὰ τῆς συνόδου μέλη εἰσὶν οἱ πανιερ. ἀρχιεπίσκοποι Ζακύνθου κ. Διονύσιος Πλαίσας καὶ Κερκύρας κ. Σεβαστιανὸς Νικοκάβουρας, καὶ ὁ ἐπίσκοπος Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Φιλάρετος Γιαννούλης.

Μονὴ ἁγίων Θεοδώρων ἐν Στρατῆσι. — Ἐκ τῶν ἐφημερίδων τῆς Κερκύρας ἐμάθομεν ὅτι πρὸ μηνὸς σχεδὸν ἀπεβίωσεν ἑκατοντούτης ἢ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἠγουμένη διατελέσασα τῆς μονῆς ταύτης Θεονύμφη Πολίτου, πολλῆς τιμῆς καὶ σεβασμοῦ παρὰ πᾶσιν ἀπολαύουσα διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτῆς, ἰδίᾳ δὲ τὴν πραότητα καὶ ταπεινοφροσύνην. Διετέλεσεν ἐπὶ τριάκοντα καὶ πλεόν ἔτη ἠγουμένη τῆς μονῆς ταύτης καὶ ἦν ἀδελφὴ τοῦ ἀειμνήστου Κερκύρας Ἀθανασίου Πολίτου.

Μονὴ Ἀγίου Νικολάου ἐν Λευκάδι. — Ἐπίσης ἐμάθομεν ἐκ τῶν ἐφημερίδων Λευκάδος ὅτι τῇ 31 λήξαντος αὐγούστου ἀπεβίωσεν ὁ ἠγούμενος τῆς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ μονῆς ἁγίου Νικολάου Ἡρᾶς Παγκράτιος Κατωπόδης, ἱερομόναχος, ἐν βαθυτάτῳ γήρατι, πεντηκονταετίαν ὄλην διατελέσας τοιοῦτος καὶ δεύτερος ἰδρυτῆς αὐτῆς ἀναδειχθεὶς, διότι παραλαβὼν ἄνευ πόρων καταλείπει σήμερον αὐτὴν εὐκατάστατον.

Ἐπίσκοπος Οἰτύλου. — Ἀπό τινος διατρίβει, ἐπ' ἀδείᾳ, ἐν Πάτραις ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Οἰτύλου καὶ Γυθείου κ. Παρθένιος, ἐπιτελέσας καὶ τὴν πανήγυριν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Παντανάσσης τῇ 8 τοῦ διαννομένου μηνός, κηρύξας δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ τὸν θεῖον λόγον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

Οὕτω δὲ αἱ σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς διακοπεῖσαι τὸ δεύτερον διὰ τοῦ Μαρτίνου παρέμειναν τοιαῦται μέχρι τῆς δευτέρας ἐκθρονίσεως τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, ἧτις ἐγένετο τὸ 886. Εἰ καὶ ἀνενεώθησαν αὐταὶ μετὰ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ πάλιν διεκόπησαν ἔνεκα διαφορῶν ἀφορμῶν. Πλείσται δὲ ἀπόπειραι πρὸς ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐγένοντο κατὰ τοὺς ὑπερῶν χρόνους παρά τε τῶν παπῶν καὶ τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ἐκ διαφορῶν ἀρχῶν καὶ βλέψεων ἐκατέρων ὁρμωμένων, τῶν μὲν ἐκ φιλοδοξίας, τῶν δὲ ἐκ πολιτικῶν συμφερόντων, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ αὕτη· διότι οἱ μὲν πάπαι ἐμπνεόμενοι πάντοτε ὑπὸ τῶν ἀπολυταρχικῶν ἰδεῶν καὶ ἐπιδιώκοντες παντὶ σθένει τὴν πραγμάτωσιν αὐτῶν κατ' οὐδένα τρόπον ἔσπερον νὰ ἀπαρνηθῶσι τὰς ἀντιχριστιανικὰς αὐτῶν ἀρχὰς νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ πεδῖον τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν γένει τῆς ἀρχαίας χριστιανικῆς ἱερᾶς παραδόσεως, ἡ δὲ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία στερρῶς ἐχρημένη τῶν πατροπαραδότων ἀνθ' οἵα σδὴποτε ἀμυβῆς δὲν ἤθελε νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπ' αὐτῶν καὶ στερουμένη τοῦ πολυτίμου αὐτῆς δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας νὰ ὑπαχθῇ ὑπὸ τὴν αὐθαίρετον δεσποτείαν τοῦ ρωμαίου ποντίφηκος.

V.

Τοιοῦτον οἰκτρὸν πέρας καὶ τοιαῦτα ὀλέθρια ἀποτελέσματα διὰ τὴν ἐνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν ἔσχευ ἡ μεταξὺ Φωτίου καὶ Νικολάου ἔρις. Κατὰ τὸ φαινόμενον ἀφορμὴ τοῦ σχίσματος ἦσαν λόγοι προσωπικοὶ, ἡ τῶν μνημονευθέντων ἱεραρχῶν μοιραία σύγκρουσις, ἀλλ' αἱ ρίζαι αὐτοῦ κείνται ὄντως βαθύτερον, ἐν τῇ ἀντιθέσει τῶν ἀρχῶν ἐν αἷς ἐμορφώθη καὶ ἀνεπτύχθη ὁ βίος ἐκατέρας τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐνῶ ἡ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀπέδιδεν ἀπόλυτον κύρος μόνον εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 440—442.

καὶ ἐκ τῶν ὄρων καὶ κανόνων αὐτῶν ἐξήρτα τὴν τε διοίκησιν καὶ τὴν πίστιν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, τοῦναντίον, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους ἰδία ὁμως ἕνεκα τοῦ γόητρου, τὸ ὁποῖον ἀπήλαυεν αὐτὴ ἐν τῇ τότε βαρβάρῳ δυτικῇ Εὐρώπῃ ὡς μήτηρ τῶν πλείστων Ἐκκλησιῶν αὐτῆς καὶ κέντρον, μεθ' οὗ συνείχοντο καὶ εἰς ὃ ἀπευθύνοντο πᾶσαι αἱ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαι τῆς Δύσεως καὶ ἐζήτουν συμβουλὰς περὶ τε τὴν διοίκησιν καὶ τὴν πίστιν, συνεκέντρωσεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον αὐτῆς τὸ δικαίωμα τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ ὁ πάπας ἐνεφανίζετο ἐν τῇ δύσει οὐ μόνον ὡς ἡ κορυφή καὶ ὁ νομοθέτης τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τὸ κριτήριον τῆς ἀληθοῦς πίστεως καὶ διδασκαλίας. Εὐνόητον ὅτι ἡ θέσις αὕτη τοῦ παπισμοῦ, ἡ ἐξ εὐνοϊκῶν περιστάσεων δημιουργηθεῖσα ἐν τῇ Δύσει, κατ' ἀνάγκην πρῶτως ἐγέννησε καὶ ἀνέπτυξε τὰς ἀπολυταρχικὰς αὐτοῦ τάσεις καὶ ὤθησεν εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν τάσεων τούτων διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ κύρους καὶ τῆς δεσποτείας τῆς παπικῆς ἑδρας ἐπὶ συμπάσης τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλ' αἱ τάσεις οὗτοι ἀν καὶ πολλάκις ἐξεδηλώθησαν ἐν Ἀνατολῇ κατὰ τοὺς προηγουμένους αἰῶνας, οὐδέποτε ὁμως ἠδυνήθησαν νὰ τελεσφορήσωσι· τοσοῦτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἡ Ρώμη ἐξηρτάτο πολιτικῶς ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου καὶ διανοητικῶς δὲν ἦτο διόλου ὑπέροχος αὐτοῦ. Ὅσῳ ὁμως σὺν τῷ χρόνῳ καθίστατο αὕτη μᾶλλον ἀνεξάρτητος καὶ ἡ πολιτικὴ ἐπιρροὴ τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς ἐνισχύετο ἐν τῇ Δύσει, ἢ τὸ Βυζάντιον ἐγένετο ἀσθενέστερον, τοσοῦτῳ ἐπιτακτικώτερον οἱ πάπαι ἀπευθύνοντο πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς καὶ προσεπάθουν νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν γνώμην αὐτῶν. Ἀφορμὰς δὲ παρέιχον εἰς τοῦτο αἱ ἀναφαινόμεναι ἐκάστοτε ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησιαστικαὶ ἔριδες καὶ ἀναμίξεις εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, ὡς συνέβη καὶ ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει τῆς συγκρούσεως τῆς ἀνατολικῆς μετὰ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας. Ρίζα λοιπὸν τῶν κακῶν δὲν εἶνε τὰ πρόσωπα, ἀλλὰ τὸ ἐν τῇ ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπικρατῆσαν ἀπολυταρχικὸν πνεῦμα καὶ αἱ ἐξ αὐτοῦ γεννηθεῖσαι ὑπερφίαλοι ἀξιώσεις, ὧν ἡ ἐκπλήρωσις ἐθεωρεῖτο καθῆκον καὶ διὰ πάντων τῶν μέσων ἐπεδιώκετο ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς.

Οὔτε ὁ Φώτιος, οὔτινος ἡ πατριαρχεῖα ἐχρησίμευσεν ὡς ἀφορμὴ τῆς ἀναμίξεως τοῦ πάπα εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἀνατολῆς, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὑπαίτιος διὰ τὴν σύγκρουσιν ταύτην, οὔτε ὁ πάπας Νικόλαος ὁ ἐπιχειρήσας νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησιν αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἀλλ' αἱ ἀρχαὶ, ὑφ' ὧν ἐνεπνέοντο αἱ Ἐκκλησίαι, ὧν ἕκαστος τούτων πρῶτισται, καθὼς προείπομεν. Ἡ ἐνοχὴ τῶν προσώπων δέον νὰ κριθῆ ἐκ τῆς πολιτείας, ἣν ἐπεδείξαντο ταῦτα κατὰ τὴν σύγκρουσιν ταύτην. Ἀνεπτύξαμεν δὲ ἤδη πῶς ἐπολιτεύθη ἕκαστος τούτων. Ὁ Φώτιος περὶ τὰς ἀρχὰς ἐπολιτεύθη οὐ μόνον σιγιετῶς ἀλλὰ καὶ λίαν μετριοπαθῶς, ὡς γύεται δῆλον ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν γεγονότων· προτβαλλόμενος ἡμῦνεντο μόνον· κατηγορούμενος ἀπελογεῖτο· ὑβριζόμενος, καθαιρούμενος καὶ ἀναθεματιζόμενος δὲν ἀνταπέδιδε τὰ ἴσα· καὶ ἐν γένει πνεῦμα ἀγάπης καὶ εἰρήνης διαπνέει τοὺς τε λόγους καὶ ἐνεργείας αὐτοῦ. Τοῦναντίον ὁ Νικόλαος μαίνεται διότι δὲν εἰσακούονται αἱ παράλογοι αὐτοῦ ἀξιώσεις· καὶ ἐξερχόμενος τῶν ὀρίων τῆς συνέσεως καὶ τῆς δικαιοσύνης παρεκτρέπεται εἰς παντὸς εἶδους βιαιοπραγίας καὶ ὑβρεις, ὅπερ ἀναμφιβόλως δὲν ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εἰρήνην τῶν Ἐκκλησιῶν. Εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ ἱερὸς Φώτιος ὑπερὸν ἐνήργησε δραστηριώτερον καὶ ἀυστηρίτερον· ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ καὶ ἄλλως· πρότερον ἠρείχετο ἅτε ἀτομικῶς προσβαλλόμενος ὅτε, ἡ ἀνοχὴ αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ἀρετὴ· τώρα ὁμως τὸ ζήτημα ἔλαβεν ἄλλην φάσιν. Ὁ πάπας προσκρούσας κατ' ἀνυπερβλήτων προσκομμάτων καὶ μὴ δυνηθεὶς μήτε τὴν ἐκλογὴν τοῦ Φωτίου τὰ ἀκυρώσῃ, μήτε τὰς ἐπὶ τῶν Ἰσαύρων ἀπολεσθείσας ἐπαρχίας καὶ κτήματα νὰ ἐπανακτήσῃ, ὑπερέβη τὰ ὄρια τῆς κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Φωτίου πολεμικῆς καὶ ἔστρεψε τὸν χόλον καὶ τὰς προσβολὰς αὐτοῦ καθ' ἀπάσης τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδ' αὖ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Εἰςβάλλει παρανόμως εἰς Βουλγαρίαν, διαβάλλει τὴν πίστιν τῶν ἀνατολικῶν εἰς τε τὸν Βῆριν καὶ τοὺς βουλγάρους, καὶ ἐν γένει παντὶ σθένει προσπαθεῖ νὰ καταρρίψῃ τὸ γόητρον τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Φώτιος φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲν ἠδύνατο νὰ τηρῇ στάσιν παθητικὴν ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εὐρισκό-

μενος. Καθῆκον εἶχε νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ Ἐκκλησίαν, τὰ δίκαια, τὴν πίστιν καὶ τὰ θέσμια αὐτῆς. Ἄν ἠνείχετο καὶ δὲν ὑπερημύνετο τούτων, δικαίως θὰ ἐλογζετο προδότης τῶν συμφερόντων τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, παραβάτης τῶν κανόνων αὐτῆς καὶ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἀδιάφορος πρὸς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ κολακεύων τὸν πάπαν ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν εὐνοίαν καὶ ἀναγιώρισιν αὐτοῦ ὡς πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τοῦ ἀρχιερέως τῆς Ρώμης.

(ἔπεται τὸ τέλος)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Γεώργιος Κ. Ζαλαμίχας χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διχομῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2αν Ἐβρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφρασιθῆ ἢ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Βλασίας Γ. Ζαλαμίχα, τὸ γένος Γεωργίου Ἱεροδιακόνου, χριστιανῆς ὀρθόδοξου ὀθωμανῆς, τὰ οἰκικὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοίκου Χάσκιω Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγῆ δικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 24 Σεπτεμβρίου 1904

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρῶν Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 1

ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ Πνευματικὸν Δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Γιαννακὸς Β. Γιαννακούλιας, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, πλοίαρχος τὸ ἐπάγγελμα, κάτοικος Γάνου, ἤδη δὲ ἀγνώστου διχομῆς, ὅπως τὴν πρώτην δευτέραν καὶ ὥραν 8ην τουρκεστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφρασιθῆ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Γάνου καὶ Χώρας εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ νομίμου ἀντ' προσώπου, ὡς ἐναγόμενος ἐπὶ ἐγκαταλείψει μνηστῆς. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆ δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων φύλλων «Ἐκκλ. Ἀληθείας».

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Χώρας 12 Σεπτεμβρίου 1904.

Ὁ προεδρεύων ἀρχιερατ. ἐπίτροπος 1

Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Παπανδρέας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀπορασίζον παμφηρεῖ. Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3462 καὶ χρονολογίαν 24 Φεβρ. 1904 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀθηνᾶς Κωνστ. Χρ. Ἀραμπατζόγλου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκαις τέως ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶ κατ' ἐπανάληψιν ἀριθμοῦς τῶν ἐνταῦθα ἐκδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθῃσι τῷ ἐναγομένῳ, ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακόσια δεκαπέντε (ἀρ. 315) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέθη αὐθημερόν.

ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀπορασίζον παμφηρεῖ. Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1979 καὶ ἡμερομ. 23 Φεβρ. 1904 ἀγωγὴν τῆς Ζηνοβίας Γ. Σουρμελῆ, τὸ γένος Γιαθέρη, κατὰ τοῦ Γουλιέλμου Σουρμελῆ ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς διαδίκαις τέως ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶ κατὰ σειράν ἀριθμοῦς τῶν ἐνταῦθα ἐκδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντιδος» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθῃσι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακόσια ἐξήντα τρία (ἀριθ. 363) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος ὡς καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν συμφώνως τῷ Νόμῳ.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέθη αὐθημερόν.

ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρῶν Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ἰπερίθυρος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ